Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANSK LOVBOG

DANSK LOVBOG

DANSK LOVBOG

UDARBEJDET AF

OVERRETSSAGFØRER V. OTTOSEN

I KØBENHAVN

KØBENHAVN

PAPIRKOMPAGNIETS FORLAG

MCMXI

SAGREGISTER

(TALLENE HENVISER TIL SIDERNE)

Aaer se Vand.
Aalegaard 245.
Adel 8.
Adoption 65, 75.
Afhændelse af rørlige Ting 168—78.
Afhændelse af Arv 151.
Afkræftelse af Retshandlen 199—201.
Afledning af Vand, se Vand.
Afsindige 50, 115, 417.
Afsoning 78, 458—59.
Afsætning 191.
Akcept se Veksler.
Akkord 211—15.
Aktieselskab 239, 369.
Alderdomsunderstøttelse 97—99.
Arbejderes Ulykkesforsikring 392—98.
Arbejdsløshedskasser 407.
Arv 150—53.
Arveafgift 157—68.
Auktion se Tvangsauktion.
Automobiler 325—27.

Baandlæggelse af Arvemidler 153.
Barnefader se Børn.
Begravelseskasser 121—22.
Begravelsesomkostninger 154.
Beslaglæggelse 8.
Beslægtede se Slægtskab.
Besvangrede 75.
Besvogrede se Svogerskab.
Betleri 454.
Beværtningsnæring 234—35.
Bigami 432.
Blodskam 432.
Bobehandling se Skifte.
Borgerskab 231.
Broderlod 151.
Byraad 25—39.
Bytte 168.

Bøder 458—59.
Børn, udenfor Ægteskab, 70—78.
Børn, ægte, 78—80.

Checks 192—94.

Daab 39.
Detailhandel 233.
Dobbeltægteskab se Bigami.
Drab 435.
Dyr se Husdyr.
Dyrplageri 450.
Dødsbo 153—57.
Dødsgaver 159.

Ejendomsskyld 349—63.
Endossement se Veksler.
Enker 64.
Erstatning i Kontraktsforhold 168—78.
Eksekution se Udlæg og Udpantning.
Ekspropriation 8.

Fabriksdrift 231—35, 266—71.
Fallit se Konkurs.
Familienavn 80—84.
Fattigunderstøttelse 101—17.
Ferskvandsfiskeri 248—52.
Fideikommisgodser 8—9, 161.
Firma 237—41.
Fiskeres Ulykkesforsikring 402—03.
Fiskeri 243—52.
Foderstoffer 264—66.
Folkekirken 39—41.
Folkeskolen 54—63.
Forbrugsforeninger 236.
Forbud mod Ægteskab 51—53.
Forfatterret 252—57.
Forlovere 50.
Formueforholdet mellem Ægtefæller 65—70.
Formueskat 363.
Formynder se Kurator og Værge.
Forsikring 392—407.
Forstrand 301—02.
Forsørgelseskommune 109—15.
Forsørgelsespligt 101—04.
Forældelse 194—96.
Fosterfordrivelse 435.
Fraskilte 64—65, 78—80, 82.
Fri Næring 232.
Fæstehuse 315—19.
Fæstevirksomhed 148—50.
Fødekommune 104—06.

Gaver mellem Ægtefæller 69.
Grundloven 1—9.
Grus 301.
Gældsfængsel 219.
Gæstgiveri se Beværtningsnæring.
Gødning 264—66.

Haandpant 218.
Haandværksdrift 231—37.
Handelsregister 237—41.
Hegn og Hegnsynsmænd 282—88.
Helligdagsfred 41—44.
Hjemstedsbevis 235.
Hittegods 442—43.
Hjælpekasser 99—101.
Hor 432.
Hundeafgift 327—29.
Husdyr 277—79, 312.
Husmandsbrug 334—40.
Hustruer 78—80.
Høkerhandel 234.

Indkomstskat 363, 376—82.
Indsøer 297—98.
Injurier 438—39.

Jagt 306—12.
Jernbaneskyld 382—85.

Kirker 44—47.
Kirketiende se Tiende.
Kodicil se Testamente.
Kommunal Beskatning 363—82.
Kommunale Valg 25—39.
Kompositioner se Forfatterret.
Konditori 234.
Konfirmation paa Testamenter 153.
Kongetiende se Tiende.
Konkurs 196—223.
Kreaturer se Husdyr.
Krohold se Beværtningsnæring.
Kunstnerret se Forfatterret.
Kurator 64—65.
Kvinders Retsstilling 64—65.
Kystfredning 302—05.
Køb og Salg 168—78.
Købmandshandel 233—34.
Kødkontrol 276—77.

Landarbejderes Ulykkesforsikring 403—07.
Landvæsenskommissioner 340—46.
Legater 159.
Lejehusmænd 315—19.
Len 8—9, 161.
Ler 301—02.
Levnedsmidler 242—43.
Livsarvinger 150.
Lysning 49.
Læbælte (Afstandsbestemmelse) 233—34.
Lægdsrulle se Værnepligt.
Lærere 57—63.
Lærlingeforhold 261—64.

Markfred 279—82.
Marskandiserhandel 234.
Mened 430—31.
Militærtjeneste se Værnepligt.
Militær Retspleje 387—92.
Motorvogne og -cykler 325—27.

Navneforandring 80—84.
Nummerbytning 386—87.
Næringsforhold 231—37.
Næringsbevis 231.
Nødret 417.
Nødværge 417.

Opholdskommune 104—06.
Opsigelse se Tyende.
Optagelse af Kreaturer 279—80.
Overformynderiet 73.
Overlandvæsenskommissioner 340—46.
Oversynskommissioner 340—46.
Oversættelser se Forfatterret.
Overværgeraadet se Værgeraad.

Pant 218—19.
Patent 241—42.
Plejebørn 84—85.
Polakker 273—76.
Privat Skifte se Dødsbo.
Privilegerede Fordringer 201—02.
Proklama se Dødsbo.
Protest se Vekselsager og Vekselprotester.
Præscription se Forældelse.
Præstetiende se Tiende.

Ran 441.
Registrering se Dødsbo og Konkurs.
Regres se Veksler.
Rente 173.
Rigsdagsvalg 9—24.

Salg se Køb og Salg.
Saltvandsfiskeri 243—48.
Sammenlægning af Ejendomme 319—23.
Sand 301—02.
Selvtægt 429.
Separation 64, 78—80.
Session se Værnepligt.
Sigt se Veksler og Checks.
Skade, foraarsaget af Dyr, 279.
Skifte 153—57.
Skilsmisse 49, 64, 78—80.
Skipperes Handelsret 234.
Skoler se Folkeskolen.
Skudsmaalsbøger 145—46.
Slægtskab 53—54.
Snekastning 329—34.
Sogneraad 25—39.
Solaveksel se Veksler.
Stamhuse 8—9, 159.
Statshusmænd 334—40.
Sten 301—02.
Straffeloven 411—58.
Svogerskab 53—54.
Sygekasser 117—21.
Syns- og Skønsmænd 280—81.
Søer 297—98.
Søfolks Ulykkesforsikring 398—402.
Sønæring 271—72.

Testamenter 152.
Tiende 346—49.
Tjenestehusmænd 315—19.
Trassent, Trassatus se Veksler.
Trossamfund uden for Folkekirken 47—49.
Tvangsakkord 223—31.
Tvangsauktion 126—37.
Tyende 137—48.

Udlæg og Udpantning 122—26.
Udstykning 319—23.
Udvandringsagenter 78.
Ulykkesforsikring 392—407.
Umyndiggørelse 63—64.
Underholdsbidrag 70—80.
Uskiftet Bo 151—52.

Valgret og Valgbarhed 9—39.
Vand, Vandløb 288—301.
Varebetegnelser 260—61.
Varemærker 257—60.
Varetægtsfængsel 460—61.
Vejvæsen 305—06.
Veksler 178—90.
Vekselsager og Vekselprotester 190—92.
Voldgift 277—79.
Værger og Værgemaal 63—65.
Værgeraad 85—96.
Værnepligt 385—86.

Ægteskab 47—53.
Ægtepagt 65—66.
Ærefornærmelser se Injurier.
Æresoprejsning 96—97.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

I. Forfatnings- og Valglove.

1. Danmarks Riges gennemsete Grundlov af 5. Juni 1849 (stadfæstet af Hs. Maj. Kong Christian IX den 28. Juli 1866) 1
2. Lov om Valgene til Rigsdagen af 12. Juli 1867 med de ved Lov af 1. Januar 1901 og Lov af 13. Decbr. 1903 foretagne Ændringer 9
3. Lov om kommunale Valg af 20. April 1908 25

II. Kirke og Skole.

4. Anordning af 22. Marts 1897, indeholdende Regler for Udtrædelse og Genoptagelse i Folkekirken 39
5. Lov om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen af 22. April 1904 41
6. Lov om Brugen af Kirkerne af 15. Maj 1903 44
7. Lov om Ægteskab udenfor de anerkendte Trossamfund eller mellem Medlemmer af forskellige Trossamfund af 13. April 1851 47
8. Forordning af 30. April 1824 angaaende de af det offentlige paabudte Betingelser for Ægteskabs Indgaaelse med de ved Lov af 29. Decbr. 1857 foretagne Ændringer 49
9. Forordning af 23. Maj 1800 angaaende de Tilfælde, i hvilke Bevilling kan meddeles til Ægteskabers Indgaaelse mellem beslægtede og besvogrede 53
10. Lov om forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen af 24. Marts 1899 med de ved Lov af 29. Marts 1904 skete Forandringer 54
11. Lov om Lønning for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen m. m. af 27. Maj 1908 57

III. Personlige og Formueretsforhold.

12. Paabud angaaende Kundgørelse af Øvrigheds-Resolutioner, hvorved en ellers myndig sættes i Umyndigheds-Tilstand, samt af Opbuds- og Fallit-Erklæringer af 10. April 1841 63
13. Lov om nogle Forandringer i Kvinders Retsstilling af 27. Maj 1908 64
14. Lov om Formueforholdet mellem Ægtefæller af 7. April 1899 65
15. Lov indeholdende Bestemmelse om Børn uden for Ægteskab og disses Forældre af 27. Maj 1908 70

Side

16. Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Hustruers og Ægtebørns Retsstilling af 27. Maj 1908 ... 78
17. Lov om Navneforandring af 22. April 1904 ... 80
18. Tillæg til Lov om Navneforandring (af 22. April 1004) af 1. April 1905 ... 83
19. Lov om Tilsyn med Plejebørn af 1. Marts 1905 ... 84
20. Lov om Behandlingen af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer af 14. April 1905 ... 85
21. Lov om Æresoprejsning m. m. af 3. April 1908 ... 96
22. Lov om Æresoprejsning uden Bevilling af 13. April 1894 ... 97
23. Lov om Alderdomsunderstøttelse til værdig trængende uden for Fattigvæsenet, saaledes som Loven er ændret ifig. Lov af 13. Marts 1908 og bekendtgjort af Indenrigsministeriet den 13. Marts 1908 ... 97
24. Lov om Hjælpekasser af 4. Maj 1907 med de ved Lov af 26. Marts 1909 skete Ændringer ... 99
25. Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9. April 1891 med de ved Lov af 27. Maj 1908 foretagne Forandringer ... 101
26. Lov om anerkendte Sygekasser af 12. April 1892 ... 117
27. Lov om Tilsyn med Begravelseskasser af 1. April 1905 ... 121
28. Lov om Udpantning og om Udlæg uden Grundlag af Dom eller Forlig af 29. Marts 1873 ... 122
29. Lov om Tvangsauktioner af 9. April 1891 med Forandring ifølge Lov af 1. April 1905 ... 126
30. Tyendeloven af 10. Maj 1854 ... 137
31. Lov om Ændringer i Tyendeloven af 10. Maj 1854 § 59 ... 148
32. Lov om Fæstevirksomhedens Ordning af 1. April 1891 ... 148
33. Lov om Forandring i Lov om Fæstevirksomhedens Ordning af 1. April 1891 §§ 2, 3 og 7 af 23. Februar 1894 ... 149

IV. Arveforhold og Skifte.

34. Forordning indeholdende nogle Forandringer i Lovgivningen om Arv af 21. Maj 1845 med de ved Lov af 29. Decbr. 1857 foretagne Ændringer ... 150
35. Lov om Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. af 30. Novbr. 1874 ... 153
36. Lov om Arveafgift af 27. Maj 1908 ... 157

V. Kontrakteforhold.

37. Lov om Køb af 6. April 1906 ... 168
38. Vekselloy for Danmark af 7. Maj 1880 ... 178
39. Lov om Vekselsager og Vekselprotester af 28. Maj 1880 ... 100
40. Lov om Checks og andre Sigtveksler af 23. April 1897 ... 192
41. Lov om Forældelse af visse Fordringer af 22. Decbr. 1908 ... 194
42. Fallitloven eller Lov om Konkurs af 25. Marts 1872 samt nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Pant og Eksekution med de ved Lov af 15. April 1887, Lov af 18. Decbr. 1897, Lov af 20. Marts 1901, Lov af 28. Febr. 1908 skete Ændringer ... 196
43. Lov om forandret Affattelse af Konkurslovens §§ 37, 50, 130 og 131 af 15. April 1887 ... 220

Side

44. Lov af 18. Decbr. 1897 om Ændring af § 164 i Lov om Konkurs m. m. af 25. Marts 1872 222
45. Lov om ændret Affattelse af Konkurslovens §§ 21, 23 og 30 af 20. Marts 1901.. 222
46. Lov om Tvangsakkord udenfor Konkurs og om Udvidelse af Adgangen til Tvangsakkord under Konkurs af 14. April 1905 223

VI. Næringsforhold.

47. Lov om Haandværks- og Fabriksdrift (Næringsloven) af 29. Decbr. 1857 231
48. Lov om Forandringer i Næringsloven af 23. Maj 1873 235
49. Lov om et midlertidigt Tillæg til Lov om Haandværks- og Fabriksdrift af 29. Decbr. 1857 af 20. April 1906, forlænget ved Love af 1. April 1908, 22. Decbr. 1909 og 16. Decbr. 1910 236
50. Lov om Handelsregistre og Firma af 1. Marts 1889 237
51. Patentlov af 13. April 1894 241
52. Lov om Undersøgelse af Levnedsmidler m. m. af 18. April 1910 242
53. Lov om Saltvandsfiskeri af 4. Maj 1907 243
54. Lov om Ferskvandsfiskeri af 4. Maj 1907 248
55. Lov om Forfatter- og Kunstnerret af 19. Decbr. 1902 med de ved Lov af 29. Marts 1904 og 28. Febr. 1908 skete Ændringer 252
56. Lov af 28. Februar 1908 om ændret Affattelse af § 24 i Lov om Forfatterret og Kunstnerret af 29. Marts 1904 256
57. Berner Konventionen af 9. September 1886, tiltraadt af Danmark den 1. Juli 1903..... 256
58. Lov om Beskyttelse for Varemærker af 11. April 1890 257
59. Lov om Straf for Brugen af urigtige Varebetegnelser af 27. April 1894 260
60. Lov om Lærlingeforholdet af 30. Marts 1889 261
61. Lov om Handel med Gødning og Foderstoffer af 26. Marts 1898 og Bekendtgørelse af 27. Maj 1908 264
62. Lov om Arbejde i Fabrikker og dermed ligestillede Virksomheder samt det offentlige Tilsyn dermed af 11. April 1901 266
63. Lov om Sønæringen m. m. af 25. Marts 1892 271
64. Bekendtgørelse angaaende nærmere Forskrifter for Tilsynet med Motorfartøjer af 10. Juni 1905 272

VII. Landboforhold.

65. Polakloven af 21. August 1908 273
66. Lov om indenrigs Kødkontrol af 6. April 1906 276
67. Lov om Voldgift i Tvistigheder ang. Handel med Husdyr af 19. April 1907.. 277
68. Lov om Mark- og Vejfred af 25. Marts 1872 279
69. Lov om Hegn af 6. Marts 1869 282
70. Lov om Hegn, Hegnsynsmænd og Oversynskommissioner for København m. m. af 27. Januar 1872 287
71. Lov om Vands Afledning og Afbenyttelse af 28. Maj 1880 med de ved Lov af 19. April 1907 skete Ændringer 288
72. Lov om Tillæg til Lov om Vands Afledning og Afbenyttelse af 28. Maj 1880. Af 23. April 1897 301

Side

73. Lov angaaende Indskrænkning i Adgangen til at borttage Sten, Ler, Sand, Grus og deslige fra Forstranden af 23. Januar 1862 301
74. Lov om Kystfredning af 18. Maj 1906 302
75. Lov om Vejvæsenet af 21. Juni 1867 305
76. Lov om Jagten af 8. Maj 1894 med de ved Lov af 16. Marts 1900 skete Ændringer 306
77. Lov om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme af 23. Maj 1902 312
78. Lov om Fæste-, Leje- og Tjenestehuse af 23. Maj 1902 315
79. Lov om Jords Udstykning og Sammenlægning m. m. af 6. April 1906 319
80. Lov om Udlaan af Stats-Laanefonden til Udstykning af større Landejendomme af 6. April 1906 323
81. Lov om Kørsel med Motorvogne og Motorcykler af 18. April 1910 325
82. Lov om Hundeafgiften samt om Straf og Erstatning for Skade, foraarsaget af Hunde af 12. April 1889 med den ved Lov af 27. April 1900 gjorte Forandring 327
83. Lov om Snekastning af 9. April 1901 med de ved Lov af 22. April 1904 skete Forandringer 329
84. Lov om Oprettelse af Husmandsbrug af 30. April 1909 334
85. Lov om Tillæg til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug af 30. April 1909. Af 18. April 1910 340
86. Lov om Landvæsenskommissioners og Overlandvæsenskommissioners Sammensætning og Forretningsgang m. m. af 30. Decbr. 1858 340

VIII. Skatteforhold.

87. Lov om Afløsning af Tiender af 15. Maj 1903 346
88. Lov om Ejendomsskyld af 15. Maj 1903 349
89. Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten af 15. Maj 1903 353
90. Lov om forhøjet Indkomst- og Formueskat til Staten af 30. Septbr. 1909 .. 363
91. Lov om Ændringer i og Tillæg til de nugældende Regler for den kommunale Beskatning samt om Statstilskud til Kommunerne af 15. Maj 1903 368
92. Lov om Indkomstskat til Københavns Kommune af 18. April 1910 376
93. Lov om Jernbaneskyld af 18. April 1910 382

IX. Værnepligt.

94. Lov om Værnepligt af 6. Marts 1869 385
95. Lov om Nummerbytninger mellem udskrevne værnepligtige af Lægdsrullen af 13. December 1895 386
96. Lov om nogle Ændringer i den militære Retspleje af 8. Maj 1908 387

X. Forsikring.

97. Lov om Ulykkesforsikring af 7. Januar 1898 392
98. Lov om Tillæg til Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 om Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder. Af 15. Maj 1903 397
99. Lov om Søfolks Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed af 1. April 1905 398

Side
100. Lov om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde af 3. April 1900 402
101. Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m. af 27. Maj 1908 403
102. Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser af 9. April 1907 407

XI. Straffelove m. m.

103. Almindelig borgerlig Straffelov af 10. Februar 1866 411
104. Midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1905 .. 451
105. Lov om Afsoningen af Bøder udenfor kriminelle Sager af 16. Februar 1866.. 458
106. Tillæg til Lov om Afsoningen af Bøder udenfor kriminelle Sager 459
107. Lov om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel og Straf eller Dom samt om Udredelse i visse Tilfælde af Sagens Omkostninger i offentlige Straffesager af 5. April 1888 460

I. Forfatnings- og Valglove.

Danmarks Riges gennemsete Grundlov af 5. Juni 1849.

(Stadfæstet af Hs. Maj. Kong Christian IX. den 28. Juli 1866).

§ 1. Regeringsformen er indskrænket-monarkisk. Kongemagten er arvelig. Arvefølgen er den i Tronfølgeloven af 31. Juli 1853 Art. I og II fastsatte.

§ 2. Den lovgivende Magt er hos Kongen og Rigsdagen i Forening. Den udøvende Magt er hos Kongen. Den dømmende Magt er hos Domstolene.

§ 3. Den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke og understøttes som saadan af Staten.

§ 4. Kongen kan, uden Rigsdagens Samtykke, ikke være Regent i andre Lande.

§ 5. Kongen skal høre til den evangelisk-lutherske Kirke.

§ 6. Kongen er myndig, naar han har fyldt sit 18. Aar. Det samme gælder om de kongelige Prinser.

§ 7. Forinden Kongen tiltræder Regeringen, afgiver han skriftlig i Statsraadet den edelige Forsikring, ubrødelig at holde Rigets Grundlov. Af Forsikringsakten udstedes tvende ligelydende Originaler, af hvilke den ene overgives Rigsdagen, for at opbevares i sammes Arkiv, den anden nedlægges i Gehejmearkivet. Kan Kongen formedelst Fraværelse eller af andre Grunde ikke umiddelbart ved Tronskiftet aflægge denne Ed, føres Regeringen, indtil dette sker, af Statsraadet, medmindre anderledes ved Lov bestemmes. Har Kongen allerede som Tronfølger aflagt denne Ed, tiltræder han umiddelbart ved Tronskiftet Regeringen.

§ 8. Bestemmelser angaaende Regeringens Førelse i Tilfælde af Kongens Umyndighed, Sygdom eller Fraværelse fastsættes ved Lov. Indtil saadan Lov er given, føres Regeringen i de nævnte Tilfælde midlertidig af Statsraadet. Dette skal da straks indkalde Rigsdagen, som i en forenet Samling (§ 67) tager Beslutning om, hvorledes der skal forholdes med Regeringen, indtil Kongen kan tiltræde samme. Er der ved Tronledighed ingen Tronfølger, vælger den forenede Rigsdag en Konge og fastsætter den fremtidige Arvefølge.

§ 9. Kongens Civilliste bestemmes for hans Regeringstid ved Lov.

Derved fastsættes tillige, hvilke Slotte og andre Statsejendele, der skal henhøre til Civillisten.

Civillisten kan ikke behæftes med Gæld.

§ 10. For Medlemmerne af det kongelige Hus kan der bestemmes Appanager ved Lov. Appanagerne kan ikke uden Rigsdagens Samtykke nydes udenfor Riget.

§ 11. Kongen har med de i denne Grundlov fastsatte Indskrænkninger den højeste Myndighed over alle Rigets Anliggender og udøver den gennem sine Ministre.

§ 12. Kongen er ansvarsfri; hans Person er hellig og ukrænkelig. Ministrene ere ansvarlige for Regeringens Førelse; deres Ansvarlighed bestemmes nærmere ved Lov.

§ 13. Kongen udnævner og afskediger sine Ministre. Han bestemmer deres Antal og Forretningernes Fordeling imellem dem. Kongens Underskrift under de Lovgivningen og Regeringen vedkommende Beslutninger giver disse Gyldighed, naar den er ledsaget af en eller flere Ministres Underskrift. Enhver Minister, som har underskrevet, er ansvarlig for Beslutningen.

§ 14. Ministrene kan af Kongen eller Folketinget tiltales for deres Embedsførelse. Rigsretten paakender de mod Ministrene for deres Embedsførelse anlagte Sager.

§ 15. Ministrene i Forening udgør Statsraadet, hvori Tronfølgeren, naar han er myndig, tager Sæde. Kongen fører Forsædet undtagen i de i §§ 7 og 8 anførte Tilfælde.

§ 16. Alle Love og vigtige Regeringsforanstaltninger forhandles i Statsraadet. Er Kongen i enkelte Tilfælde forhindret fra at holde Statsraad, kan han lade Sagen forhandle i et Ministerraad. Dette bestaar af samtlige Ministre under Forsæde af den, som Kongen har udnævnt til Konsejlspræsident. Enhver Minister skal da afgive sit Votum til Protokollen, og Beslutning tages efter Stemmeflerhed. Konsejlspræsidenten forelægger den over Forhandlingerne førte, af de tilstedeværende Ministre underskrevne Protokol for Kongen, der bestemmer, om han umiddelbart vil bifalde Ministerraadets Indstilling, eller lade sig Sagen foredrage i Statsraadet.

§ 17. Kongen besætter alle Embeder i samme Omfang som hidtil. Forandringer heri kan ske ved Lov. Ingen kan beskikkes til Embedsmand, som ikke har Indfødsret. Enhver Embedsmand, civil eller militær, aflægger Ed paa Grundloven.

Kongen kan afskedige de af ham ansatte Embedsmænd. Disses Pension fastsættes i Overensstemmelse med Pensionsloven.

Kongen kan forflytte Embedsmænd uden deres Samtykke, dog saaledes, at de ikke derved tabe i Embedsindtægter, og at der gives dem Valget mellem saadan Forflyttelse og Afsked med Pension efter de almindelige Regler.

Undtagelser for visse Klasser af Embedsmænd, foruden den i **§ 73** fastsatte, bestemmes ved Lov.

§ 18. Kongen erklærer Krig og slutter Fred, samt indgaar og ophæver Forbund og Handelstraktater; dog kan han ikke uden Rigsdagens Samtykke afstaa nogen Del af Landet, eller indgaa nogen Forpligtelse, som forandrer de bestaaende statsretlige Forhold.

§ 19. Kongen sammenkalder en ordentlig Rigsdag hvert Aar. Uden Kongens Samtykke kan den ikke forblive længere sammen end 2 Maaneder. Forandringer i disse Bestemmelser kan ske ved Lov.

§ 20. Kongen kan indkalde Rigsdagen til overordentlige Sammenkomster, hvis Varighed beror paa hans Bestemmelse.

§ 21. Kongen kan udsætte den ordentlige Rigsdags Møder paa bestemt Tid, dog uden Rigsdagens Samtykke ikke længere end paa 2 Maaneder og ikke mere end een Gang i Aaret indtil dens næste ordentlige Sammenkomst.

§ 22. Kongen kan opløse enten hele Rigsdagen eller een af dens Afdelinger; opløses kun eet af Tingene, skal det andet Tings Møder udsættes, indtil hele Rigsdagen atter kan samles. Dette skal ske inden 2 Maaneders Forløb efter Opløsningen.

§ 23. Kongen kan for Rigsdagen lade fremsætte Forslag til Love og andre Beslutninger.

§ 24. Kongens Samtykke udfordres til at give en Rigsdagsbeslutning Lovskraft. Kongen befaler Lovens Bekendtgørelse og drager Omsorg for dens Fuldbyrdelse. Har Kongen ikke stadfæstet et af Rigsdagen vedtaget Lovforslag inden næste Rigsdags-Samling, anses det som bortfaldet.

§ 25. I særdeles paatrængende Tilfælde kan Kongen, naar Rigsdagen ikke er samlet, udstede foreløbige Love, der dog ikke maa stride mod Grundloven, og altid bør forelægges den følgende Rigsdag.

§ 26. Kongen kan benaade og give Amnesti; Ministrene kan han kun med Folketingets Samtykke benaade for de dem af Rigsretten idømte Straffe.

§ 27. Kongen meddeler dels umiddelbart, dels gennem vedkommende Regeringsmyndigheder, saadanne Bevillinger og Undtagelser fra Lovene, som enten ifølge de før 5. Juni 1849 gældende Regler er i Brug, eller hvortil Hjemmel indeholdes i en siden den Tid udgiven Lov.

§ 28. Kongen har Ret til at lade slaa Mønt i Henhold til Loven.

§ 29. Rigsdagen bestaar af Folketinget og Landstinget.

§ 30. Valgret til Folketinget har enhver uberygtet Mand, som har Indfødsret, naar han har fyldt sit 30. Aar, medmindre han:

a) uden at have egen Husstand staar i privat Tjenesteforhold;
b) nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er enten eftergiven eller tilbagebetalt;
c) er ude af Raadighed over sit Bo;
d) ikke har haft fast Bopæl i eet Aar i den Valgkreds eller den Stad, hvori han opholder sig paa den Tid, Valget foregaar.

§ 31. Valgbar til Folketinget er, med de i § 30 a, b og c nævnte Undtagelser, enhver uberygtet Mand, som har Indfødsret, naar han har fyldt sit 25. Aar.

§ 32. Antallet af Folketingets Medlemmer skal omtrent være efter Forholdet af et Medlem til 16,000 Indvaanere. Valgene foregaar i Valgkredse; deres Fordeling og Valgmaaden bestemmes ved Valgloven. Enhver Valgkreds vælger een blandt dem, der har stillet sig til Valg.

§ 33. Medlemmerne af Folketinget vælges paa 3 Aar. De erholde et dagligt Vederlag, hvis Størrelse bestemmes ved Valgloven.

§ 34. Antallet af Landstingets Medlemmer er 66. 12 udnævnes af Kongen, 7 vælges i København, 45 i større Valgkredse, omfattende Land og Købstæder, 1 paa Bornholm og 1 af Færøernes Lagting.

§ 35. Ingen kan, umiddelbart eller middelbart, deltage i Valg af Landstingsmænd, medmindre han fyldestgør de almindelige Betingelser for Valgret til Folketinget, dog at der kun fordres Bopæl henholdsvis i en af Købstæderne eller i Landdistriktet i vedkommende Landstingskreds det sidste Aar før Valget.

§ 36. I København vælge samtlige Valgberettigede (§ 35) 1 Valgmand for hver 120 Vælgere, saaledes at et Overskud af 60 regnes for fulde 120. Et ligesaa stort Antal Valgmænd vælges af de Vælgere, som i det sidste Aar har været ansatte til en Skatteindtægt af mindst 2000 Rdl. Samtlige Valgmænd foretage i Forening Valget af Landstingsmænd for København.

§ 37. Paa Landet vælge samtlige Valgberettigede (§ 35) 1 Valgmand i hver Sogneforstanderskabskreds. For samtlige Købstæder, hvortil henregnes Frederiksberg, Frederiksværk, Marstal, Silkeborg, Løgstør og Nørre-Sundby, vælges halvt saa mange Valgmænd, som der er Sogneforstanderskabskredse; hvis Valgmændenes Antal herefter ikke bliver lige, forhøjes det til et lige Tal. Den ene Halvdel af Købstædernes Valgmænd vælges, i hver Købstad for sig, af alle de Valgberettigede; den anden Halvdel vælges af de Vælgere i Købstaden, der i det sidste Aar have været ansatte til en Skatteindtægt af mindst 1000 Rdl. eller have svaret mindst 75 Rdl. i direkte Skat til Stat og Kommune. Fordelingen af det hele Valgmandsantal imellem de enkelte Købstæder i Forhold til deres Vælgerantal bestemmes af Regeringen, hver Gang almindelige Valg til Landstinget skal foretages, dog at hver Købstad faar mindst 1 Valgmand af hver Vælgerklasse. Med samtlige Valgmænd i hver Landstingskreds sammentræder til Valg af Kredsens Landstingsmænd saa mange af de Vælgere paa Landet, der i det sidste Aar har ydet det højeste Bidrag til Stat og Amtskommune, som der er Sogneforstanderskabsdistrikter i Kredsen.

§ 38. Valgbar til Landstinget er Enhver, der er valgbar til Folketinget, naar han i det sidste Aar har haft Bopæl i Valgkredsen.

§ 39. Kongens Udnævnelse af Landstingsmedlemmer sker paa Livstid, blandt Mænd, der ere eller har været valgte Medlemmer af Kongerigets tidligere eller bestaaende repræsentative Forsamlinger. Det staar dog hvert Medlem frit for at opgive sit Sæde i Landstinget, ligesom han udtræder af dette, naar han kommer i det Tilfælde, at han mister sin Valgbarhed.

De øvrige Landstingsmænd vælges paa 8 Aar, dog at Halvdelen afgaar hvert 4. Aar.

Landstingsmændene erholde samme daglige Vederlag som Folketingets Medlemmer.

§ 40. Valgene af Landstingsmænd foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Valgloven fastsætter det nærmere angaaende Valgene.

§ 41. Den ordentlige Rigsdag sammentræder den 1. Mandag i Oktober, dersom Kongen ikke har indkaldt den til at møde forinden.

§ 42. Regeringens Sæde er Rigsdagens Forsamlingssted. I overordentlige Tilfælde kan Kongen dog sammenkalde den paa et andet Sted i Riget.

§ 43. Rigsdagen er ukrænkelig. Hvo der antaster dens Sikkerhed og Frihed, hvo der udsteder eller adlyder nogen dertil sigtende Befaling, gør sig skyldig i Højforrædderi.

§ 44. Ethvert af Tingene er berettiget til at foreslaa og for sit Vedkommende at vedtage Love.

§ 45. Ethvert af Tingene kan indgive Adresser til Kongen.

§ 46. Ethvert af Tingene kan til at undersøge almenvigtige Genstande nedsætte Kommissioner af sine Medlemmer. Disse er berettigede til saavel af offentlige Myndigheder som af private Borgere at fordre Oplysninger meddelte mundtlig eller skriftlig.

§ 47. Ingen Skat kan paalægges, forandres eller ophæves uden ved Lov; ejheller noget Mandskab udskrives, noget Statslaan optages eller nogen Staten tilhørende Domæne afhændes uden ifølge Lov.

§ 48. Paa hver ordentlig Rigsdag, straks efter at samme er sat, fremlægges Forslag til Finansloven for det følgende Finansaar, indeholdende et Overslag over Statens Indtægter og Udgifter.

Forslag til Finansloven og Tillægsbevillingslovene behandles først i Folketinget.

§ 49. Forinden Finansloven er vedtagen, maa Skatterne ej opkræves. Ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finansloven eller i en Tillægsbevillingslov.

§ 50. Hvert Ting udnævner to lønnede Revisorer. Disse gennemgaar det aarlige Statsregnskab og paase, at samtlige Statens Indtægter deri er bleven opførte, og at ingen Udgift udenfor Finansloven har fundet Sted. De kan fordre sig alle fornødne Oplysninger og Aktstykker meddelte. — Det aarlige Statsregnskab, med Revisorernes Bemærkninger, forelægges derefter Rigsdagen, som med Hensyn til samme tager Beslutning.

Forandringer i disse Bestemmelser kan ske ved Lov.

§ 51. Ingen Udlænding kan erholde Indfødsret uden ved Lov.

§ 52. Intet Lovforslag kan endelig vedtages, forinden det 3 Gange har været behandlet af Tinget.

§ 53. Naar et Lovforslag er vedtaget i det ene Ting, bliver det i den Form, hvori det er vedtaget, at forelægge det andet Ting; hvis det der forandres, gaar det tilbage til det første; foretages her atter Forandringer, gaar Forslaget paany til det andet Ting. Opnaas da ejheller

Enighed, skal, naar et Ting forlanger det, hvert Ting udnævne et lige Antal Medlemmer til at træde sammen i et Udvalg, som afgiver Betænkning over Uoverensstemmelserne og gør Indstilling til Tingene. I Henhold til Udvalgets Indstilling finder da endelig Afgørelse Sted i ethvert Ting for sig.

§ 54. Ethvert af Tingene afgør selv Gyldigheden af sine Medlemmers Valg.

§ 55. Ethvert nyt Medlem aflægger Ed paa Grundloven, naar Gyldigheden af hans Valg er anerkendt.

§ 56. Rigsdagsmændene er ene bundne ved deres Overbevisning og ikke ved nogen Forskrift af deres Vælgere.

Embedsmænd, som vælges til Rigsdagsmænd, behøve ikke Regeringens Tilladelse til at modtage Valget.

§ 57. Saalænge Rigsdagen er samlet, kan ingen Rigsdagsmand uden Samtykke af det Ting, hvortil han hører, heftes for Gæld, ejheller fængsles eller tiltales, medmindre han er greben paa fersk Gerning. For sine Ytringer paa Rigsdagen kan intet af dens Medlemmer uden Tingets Samtykke drages til Ansvar udenfor samme.

§ 58. Kommer den gyldig valgte i et af de Tilfælde, der udelukke fra Valgbarhed, mister han den af Valget flydende Ret.

Det bliver nærmere ved Lov at bestemme, i hvilke Tilfælde en Rigsdagsmand, der befordres til et lønnet Statsembede, skal underkastes Genvalg.

§ 59. Ministrene har i Embeds Medfør Adgang til Rigsdagen og er berettiget til under Forhandlingerne at forlange Ordet, saa ofte de vil, idet de iøvrigt iagttager Forretningsordenen. Stemmeret udøve de kun, naar de tillige er Rigsdagsmænd.

§ 60. Ethvert Ting vælger selv sin Formand og den eller dem, der i hans Forfald skal føre Forsædet.

§ 61. Intet af Tingene kan tage nogen Beslutning, naar ikke over Halvdelen af dets Medlemmer er tilstede og deltager i Afstemningen.

§ 62. Enhver Rigsdagsmand kan i det Ting, hvortil han hører, med dettes Samtykke bringe ethvert offentligt Anliggende under Forhandling og derom æske Ministrenes Forklaring.

§ 63. Intet Andragende maa overgives noget af Tingene uden gennem et af dets Medlemmer.

§ 64. Finder Tinget ikke Anledning til om et Andragende at fatte Beslutning, kan det henvise det til Ministrene.

§ 65. Tingenes Møder er offentlige. Dog kan Formanden eller det i Forretningsordenen bestemte Antal Medlemmer forlange, at alle Uvedkommende fjernes, hvorpaa Tinget afgør, om Sagen skal forhandles i offentligt eller hemmeligt Møde.

§ 66. Ethvert af Tingene fastsætter de nærmere Bestemmelser, som vedkomme Forretningsgangen og Ordenens Opretholdelse.

§ 67. Den forenede Rigsdag dannes ved Sammentræden af Folketinget og Landstinget. Til at tage Beslutning udfordres, at over Halv-

delen af hvert Tings Medlemmer er tilstede og deltager i Afstemningen. Den vælger selv sin Formand og fastsætter iøvrigt de nærmere Bestemmelser, der vedkommer Forretningsgangen.

§ 68. Rigsretten bestaar af de ordentlige Medlemmer af Landets øverste Domstol og et tilsvarende Antal af Landstinget, blandt dets egne Medlemmer paa 4 Aar valgte Dommere. Kan i et enkelt Tilfælde ikke det fulde Antal af den øverste Domstols ordentlige Medlemmer deltage i Sagens Behandling og Paakendelse, fratræder et tilsvarende Antal af de af Landstinget sidst eller med det mindste Stemmetal valgte Rigsretsmedlemmer. — Retten vælger selv sin Formand af sin egen Midte.

Opløses Landstinget efter at der er rejst Sag for Rigsretten, beholder dog de af det opløste Ting valgte Medlemmer deres Sæde i Retten for denne Sags Vedkommende.

§ 69. Rigsretten paakender de af Kongen eller Folketinget mod Ministrene anlagte Sager.

For Rigsretten kan Kongen lade ogsaa andre tiltale for Forbrydelser, som han finder særdeles farlige for Staten, naar Folketinget dertil giver sit Samtykke.

§ 70. Den dømmende Magts Udøvelse kan kun ordnes ved Lov.

§ 71. Retsplejen bliver at adskille fra Forvaltningen efter de Regler, der fastsættes ved Lov.

§ 72. Domstolene er berettigede til at paakende ethvert Spørgsmaal om Øvrighedsmyndighedens Grænser. Den, der vil rejse saadant Spørgsmaal, kan dog ikke ved at bringe Sagen for Domstolene unddrage sig fra foreløbig at efterkomme Øvrighedens Befaling.

§ 73. Dommerne har i deres Kald alene at rette sig efter Loven. De kan ikke afsættes uden ved Dom, ejheller forflyttes mod deres Ønske, udenfor de Tilfælde, hvor en Omordning af Domstolene finder Sted. Dog kan den Dommer, der har fyldt sit 65. Aar, afskediges, men uden Tab af Indtægter.

§ 74. Offentlighed og Mundtlighed skal saa snart og saa vidt som muligt gennemføres ved hele Retsplejen.

I Misgerningssager og i Sager, der rejser sig af politiske Lovovertrædelser, skal Nævninger indføres.

§ 75. Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov.

§ 76. Borgerne har Ret til at forene sig i Samfund for at dyrke Gud paa den Maade, der stemmer med deres Overbevisning, dog at intet læres eller foretages, som strider mod Sædeligheden eller den offentlige Orden.

§ 77. Ingen er pligtig at yde personlige Bidrag til nogen anden Gudsdyrkelse end den, som er hans egen; dog skal enhver, der ikke godtgør at være Medlem af et i Landet anerkendt Trossamfund, til Skolevæsenet svare de til Folkekirken lovbefalede personlige Afgifter.

§ 78. De fra Folkekirken afvigende Trossamfunds Forhold ordnes nærmere ved Lov.

§ 79. Ingen kan paa Grund af sin Trosbekendelse berøves Adgang til

den fulde Nydelse af borgerlige og politiske Rettigheder, eller unddrage sig Opfyldelsen af nogen almindelig Borgerpligt.

§ 80. Enhver, der anholdes, skal inden 24 Timer stilles for en Dommer. Hvis den anholdte ikke straks kan sættes paa fri Fod, skal Dommeren ved en af Grunde ledsaget Kendelse, der afgives snarest muligt og senest inden 3 Dage, afgøre, at han skal fængsles, og, hvis han kan løslades mod Sikkerhed, bestemme dennes Art eller Størrelse.

Den Kendelse, som Dommeren afsiger, kan af Vedkommende straks særskilt indankes for højere Ret.

Ingen kan underkastes Varetægtsfængsel for en Forseelse, som kun kan medføre Straf af Pengebod eller simpelt Fængsel.

§ 81. Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelse, Beslaglæggelse og Undersøgelse af Breve og andre Papirer maa, hvor ingen Lov hjemler en særegen Undtagelse, alene ske efter en Retskendelse.

§ 82. Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning.

§ 83. Alle Indskrænkninger i den fri og lige Adgang til Erhverv, som ikke er begrundet i det almene Vel, skal hæves ved Lov.

§ 84. Den, der ikke selv kan ernære sig eller sine, og hvis Forsørgelse ikke paaligger nogen anden, er berettiget til at erholde Hjælp af det offentlige, dog mod at underkaste sig de Forpligtelser, som Lovene herom paabyder.

§ 85. De Børn, hvis Forældre ikke har Evne til at sørge for deres Oplærelse, vil erholde fri Undervisning i Almueskolen.

§ 86. Enhver er berettiget til ved Trykken at offentliggøre sine Tanker, dog under Ansvar for Domstolene. Censur og andre forebyggende Forholdsregler kan ingensinde paany indføres.

§ 87. Borgerne har Ret til uden foregaaende Tilladelse at indgaa Foreninger i ethvert lovligt Øjemed. Ingen Forening kan ophæves ved en Regeringsforanstaltning. Dog kan Foreninger foreløbig forbydes, men der skal da straks anlægges Sag imod Foreningen til dens Ophævelse.

§ 88. Borgerne har Ret til at samle sig ubevæbnede. Offentlige Forsamlinger har Politiet Ret til at overvære. Forsamlinger under aaben Himmel kan forbydes, naar der af dem kan befrygtes Fare for den offentlige Fred.

§ 89. Ved Opløb maa den væbnede Magt, naar den ikke angribes, kun indskride, efter at Mængden 3 Gange i Kongens og Lovens Navn forgæves er opfordret til at adskilles.

§ 90. Enhver vaabenfør Mand er forpligtet til med sin Person at bidrage til Fædrelandets Forsvar, efter de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver.

§ 91. Kommunernes Ret til, under Statens Tilsyn, selvstændig at styre deres Anliggender vil blive ordnet ved Lov.

§ 92. Enhver i Lovgivningen til Adel, Titel og Rang knyttet Forret er afskaffet.

§ 93. Intet Len, Stamhus eller Fideikommisgods kan for Fremtiden oprettes; det skal ved Lov nærmere ordnes, hvorledes de nu bestaaende kan overgaa til fri Ejendom.

§ 94. For Krigsmagten er de i §§ 80, 87 og 88 givne Bestemmelser kun anvendelige med de Indskrænkninger, der følger af de militære Loves Forskrifter.

§ 95. Forslag til Forandring i eller Tillæg til nærværende Grundlov kan fremsættes saavel paa ordentlig som paa overordentlig Rigsdag.

Vedtages et Forslag til en ny Grundlovsbestemmelse i begge Ting, og Regeringen vil fremme Sagen, opløses Rigsdagen, og almindelige Valg foregaar baade til Folketinget og til Landstinget. Vedtages Beslutningen paa den nyvalgte, ordentlige eller overordentlige, Rigsdag i uforandret Skikkelse, og stadfæstes den af Kongen, er den Grundlov.

Midlertidige Bestemmelser.

1. De nuværende af Kongen udnævnte Medlemmer af Rigsraadets Landsting tager Sæde i Rigsdagens Landsting, indtil de 12 Aar fra Udnævnelsen er udløben for hvert enkelt af dem. Udnævnelsens Gyldighed ophæves ikke ved Landstingets Opløsning.

2. Med Hensyn til Rettergangsmaaden ved Rigsretten gælder, indtil en ny Lov udkommer, Lov af 3. Marts 1852, med de Lempelser, som den forandrede Sammensætning og Bestemmelsen i den sidste Del af § 68 gør fornøden.

3. Den i § 73 indeholdte Bestemmelse, at Dommere ej kan afsættes uden ved Dom, ejheller forflyttes mod deres Ønske, skal ikke være anvendelig paa de nuværende Dommere, som tillige har administrative Forretninger.

4. Indtil en Omordning af den kriminelle Proces er iværksat, vil den i § 80 omhandlede Indankning af en Fængslingskendelse ske som af en privat Sag, dog med Ekstraretsvarsel, ligesom den Klagende er fritagen for Brugen af stemplet Papir og Erlæggelsen af Retsgebyrer. Der bør gives ham Adgang til i Anledning af saadan Paaanke at raadføre sig med en Sagfører, og ny Oplysninger kan fremlægges for Overretten.

Lov om Valgene til Rigsdagen

af 12. Juli 1867 med de ved Lov af 1. Januar 1901 og Lov af 13. Decbr. 1903 foretagne Ændringer.

I. Folketinget.

§ 1. Valgret til Folketinget tilkommer med de i de følgende Paragraffer indeholdte Indskrænkninger enhver uberygtet Mand, som har Indfødsret, naar han har fyldt sit 30. Aar.

§ 2. Ingen kan anses som uberygtet, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling.

§ 3. Ingen, som staar i privat Tjenesteforhold, kan udøve Valgret, medmindre han har sin egen Husstand.

§ 4. Ingen kan udøve Valgret, som nyder Understøttelse af det almindelige Fattigvæsen, eller som har modtaget nogen saadan Hjælp, medmindre den enten er tilbagebetalt eller eftergiven.

§ 5. Saa kan Valgret ej heller udøves af den, som er under Værgemaal, eller hvis Bo er under Fallitbehandling.

§ 6. Endelig kan kun den udøve sin Valgret, som i eet Aar har haft fast Bopæl i den Valgkreds eller den Stad, hvori han opholder sig paa den Tid, Valget foregaar. Den, som har fast Bopæl paa flere Steder, bestemmer selv, paa hvilket af disse han vil gøre sin Valgret gældende.

§ 7. Valgbar til Folketinget er med de i §§ 3, 4 og 5 nævnte Undtagelser enhver uberygtet (§ 2) Mand, som har Indfødsret, naar han har fyldt sit 25. Aar.

§ 8. Over de i hver Kommune bosatte valgberettigede skal der føres Valglister efter Foranstaltning af vedkommende Kommunalbestyrelse. Hvor et Landdistrikt er henlagt under et Købstadsogn, uden at have sit eget Forstanderskab, henregnes det for saa vidt til Købstaden.

For Frederiksberg, Odense og Aarhus Kommuner affattes Valglisterne særskilt for hver under en særlig Valgkreds henlagt Del af Kommunen.

§ 9. Valglisterne skal i forskellige dertil indrettede Rækker indeholde Vælgernes fulde Navn, Alder, Livsstilling og Bopæl samt en Rubrik til Afkrydsning af Vælgerens Navn. Paa hver Valgliste ordnes Vælgernes Navne efter deres Bogstavfølge.

§ 10. Valglisterne skal affattes een Gang hvert Aar. Til Grund derfor lægges de gældende Valglister med Udeladelse af de Vælgere, som i Mellemtiden er afgaaet ved Døden eller bortflyttet, eller som har tabt deres Valgberettigelse (§§ 2, 3, 4 og 5), og med Tilføjning af dem, som imidlertid har opnaaet Valgret eller inden 1. April vil have opfyldt Betingelserne med Hensyn til Alder og Bopæl. Endvidere bliver de, der vel endnu ikke har opfyldt de sidstnævnte Betingelser, men kunne ventes at ville opfylde dem i Løbet af det Aar, for hvilket Valglisterne skal gælde, at opføre paa en særskilt Liste, med udtrykkelig Angivelse af den Dag i Aaret, da de enten fylder det 30. Aar eller vil have haft fast Bopæl i eet Aar i Valgkredsen (§ 6).

§ 11. Denne Valglisternes Berigtigelse og Fuldstændiggørelse skal foretages i de sidste fjorten Dage af Februar Maaned. De derved opstaaede Tvivl skal efter indhentede Oplysninger afgøres af Kommunalbestyrelsen.

§ 12. Fra den 1. Marts til den 8. s. M., begge Dage indbefattede, skal Valglisterne fremligge til almindeligt Eftersyn paa et for Kommunens Beboere bekvemt Sted i seks Timer hver Dag. Bestaar en Landkommune af to eller flere Sogne, skal Fremlæggelsen finde Sted i hvert Sogn, ligesom den ogsaa skal finde Sted paa flere Steder i et Sogn, naar dettes Udstrækning eller andre Forhold taler derfor. Denne Fremlæggelse kan ske i Afskrifter, hvis Rigtighed er bekræftet af Sogneraadets Formand.

Fremlæggelsens Tid og Sted bekendtgøres med mindst 8 Dages Varsel til Kirkestævne eller paa den for offentlige Kundgørelser paa vedkommende Sted ellers brugelige Maade.

§ 13. Inden tre Dage fra Udløbet af den Tid, hvori Valglisterne fremligger, skal enhver, som tror uden Føje at være udeladt af samme, eller som formener, at en uberettiget derpaa er optagen, skriftligen fremsætte sin Begæring om Optagelse eller sin Paastand om en andens Udslettelse, ledsaget af en kort Angivelse af de Grunde, hvorpaa Paastanden er bygget.

§ 14. De mod Valglisterne saaledes fremkomne Erindringer paakendes af Kommunalbestyrelsen i et offentligt Møde, som afholdes i Løbet af de paafølgende fjorten Dage. Til dette Møde tilsiges med 3 Dages Varsel saavel de, som har fremført Erindringer, som og de, mod hvilke Indsigelse er gjort, til hvilke derhos en Genpart af den mod dem rettede Skrivelse skal leveres samtidig med Tilsigelsen. Efter de af Parterne fremlagte Dokumenter og de af dem fremstillede Vidners Forklaringer afgøres de opstaaede Spørgsmaal, hvorom en kort Kendelse tilføres Kommunalbestyrelsens sædvanlige Forhandlingsprotokol. De derefter berigtigede Valglister underskrives af Kommunalbestyrelsens Formand. I Aarets Løb kan herefter ingen Forandring foretages uden i Henhold til Dom (§ 20).

§ 15. Af enhver berigtiget Valgliste for en Kommune, hvor Valgstedet ikke er beliggende, skal Kommunalbestyrelsens Formand ufortøvet sende en bekræftet Afskrift til Formanden for Valgstedets Kommunalbestyrelse.

§ 16. Formanden for Valgstedets Kommunalbestyrelse har inden 3 Dage efter den 1. April at indberette til vedkommende Amtmand, om han har modtaget samtlige Genparter og i modsat Fald hvilke der savnes.

§ 17. Amtmanden har da, i fornødent Fald ved Anvendelse af passende Tvangsbøder, at drage Omsorg for, at de savnede Afskrifter uopholdelig bringes til Veje.

§ 18. Opdages det, at Valglisterne ikke paa lovbefalet Maade er berigtigede, skal Indberetning gøres til vedkommende Minister, og bliver da straks at tage Beslutning om Sags Anlæg, hvorhos Amtmanden skal tilholde Kommunalbestyrelsen, i fornødent Fald under en passende Tvangsbøde, ufortøvet at træffe de i Loven befalede Foranstaltninger. Amtmanden skal i saa Tilfælde være bemyndiget til at forkorte de i Loven fastsatte Frister.

§ 19. For København affattes aarlig Valglister særskilt for hver under en særlig Valgkreds henlagt Del af Kommunen. Berigtigelsen af Valglisterne (§ 11) og Paakendelsen af de mod samme fremkomne Erindringer (§ 14) sker af den samlede Kommunalbestyrelse gennem et Udvalg af fem Medlemmer, hvoraf to udnævnes af Magistraten og tre af Borgerrepræsentantskabet.

§ 20. Den, som er utilfreds med Kommunalbestyrelsens Kendelse, hvorved Valgret er nægtet ham, kan fordre en Udskrift af samme sig meddelt uden Betaling og indbringe Spørgsmaalet til Afgørelse ved Lov og Dom. Saadanne Sager behandles gæsteretsvis. Parterne er i første Instans fritagne for at erlægge Retsgebyrer og for Brugen af stemplet Papir,

ligesom der af det offentlige skal beskikkes en Sagfører for den indstævnede Kommunalbestyrelse. Opnaar vedkommende Dom for at være valgberettiget, skal han optages paa Valglisten, saasnart han foreviser en Udskrift af Dommen.

§ 21. Valglisterne gælder fra 1. April til 31. Marts i det paafølgende Aar. Efter disse Lister foretages alle i Aarets Løb forefaldende Valg til Folketinget, dog saaledes, at det paases, at de paa Tillægslisten (§ 10) opførte Mænd kun er stemmeberettiget, dersom de inden Valgdagen har opfyldt Betingelserne med Hensyn til Alder eller Bopæl. Dersom der i Aarets Løb gentagne Gange foretages Valg, og Valglisterne een Gang er benyttede ved navnlig Afstemning, skal en af Kommunalbestyrelsen bekræftet Afskrift af Listerne være rede til Benyttelse ved den ny Valghandling.

§ 22—32 omhandler Valgkredse og Valgbestyrelser.

§ 29. Ingen kan ved Valg til Folketinget komme i Betragtning, naar han ikke selv har stillet sig og anbefales af i det mindste een af Valgkredsens Vælgere som Stiller. En Kandidat maa ikke have mere end 25 Stillere. Intet Medlem af Valgbestyrelsen kan være Stiller.

§ 35. Valgforhandlingerne aabnes af den af Valgbestyrelsen udnævnte Formand. Han fremstiller for Forsamlingen de anmeldte Valgkandidater og den eller de Vælgere, som stiller dem.

Saavel disse som Valgkandidaterne skal have Adgang til at udtale sig for Forsamlingen og til at besvare de Spørgsmaal, som de tilstedeværende maatte forelægge dem. Formanden leder disse Forhandlinger. Efter Kandidaternes Navnes Bogstavfølge gives Ordet til Stillerne og Kandidaterne, og ingen Forespørgsel maa stilles til nogen af dem, før alle Kandidaterne og een af hver Kandidats Stillere een Gang har haft Lejlighed til at udtale sig. Intet af Valgbestyrelsens Medlemmer maa udtale sig for eller imod en Kandidats Valg. Forhandlingerne sluttes af Formanden, naar han finder det rigtigt. Idet Formanden erklærer Forhandlingerne for sluttet, meddeler han Forsamlingen, hvor de enkelte Stemmesteder er, og paa hvilket Sted der, efter at Afstemningen er tilendebragt ved hine, vil blive givet Lejlighed til endnu at afgive Stemmer.

§ 36. Har der kun meldt sig een Kandidat, meddeler Valgbestyrelsens Formand efter Forhandlingernes Slutning, at den anmeldte Kandidat vil være at anse som valgt, med mindre Begæring om Afstemning fremsættes af mindst 50 tilstedeværende Vælgere inden et Kvarters Forløb.

Fremsættes Begæringen ikke inden Fristens Udløb, kundgøres det straks for Forsamlingen, at Kandidaten er valgt til Folketingsmand for Kredsen, hvorefter Valghandlingen sluttes.

Fremsættes derimod Begæringen inden den nævnte Frists Udløb, skrides der straks til Afstemning. Ved Afstemningen skal Kandidaten for at anses som valgt have over Halvdelen af de stemmende for sig. Har han ikke opnaaet et saadant Stemmetal, berammes et nyt Møde til ottende Dagen derefter. Hvis der da ikke efter rettidig Anmeldelse har frem-

stillet sig nogen anden Kandidat, betragtes den første som valgt uden Afstemning.

§ 37. Har der meldt sig flere Kandidater, skrides der straks efter Forhandlingernes Slutning til Afstemning.

§ 38. Afstemningen foregaar ved Afgivelse af de dertil tilvejebragte Stemmesedler, indlagt i dertil hørende Konvolutter.

Alle til Brug ved Valget tilvejebragte Stemmesedler og Konvolutter skal haves til Stede ved Valget. Paa hver Stemmeseddel skal, naar flere Kandidater er anmeldt, disses Navne, opført i Bogstavfølge, være tydelig trykt over hverandre, indbyrdes adskilt ved en trykt vandret Streg mellem hver 2 Navne; er kun een Kandidat anmeldt, skal paa hver Stemmeseddel Ordene »Ja« og »Nej« være tydelig trykt over hinanden, adskilt ved en trykt vandret Streg. Intet andet Navn eller Ord og intet Tal eller Tegn maa være paaført nogen Stemmeseddel enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Konvolutterne skal være uigennemsigtige og saaledes tildannede, at de helt dækker den indlagte Stemmeseddel; paa hver Konvolut skal være trykt Valgkredsens Betegnelse og Valgets Aar og Dag. Intet andet Navn, Ord, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Konvolut enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

§ 39. Stemmerummet skal være et ved Opstilling eller Ophængning dannet Rum af saadan Beskaffenhed, at en Mand kan staa opreist deri uden at kunne ses af nogen udenfor Rummet værende Person. Stemmerummet skal være tilstrækkelig lyst til, at Skrift tydelig kan læses derinde; det skal være forsynet med almindelig sort Blyant og en fast Plade til Underlag ved Skrivning.

Stemmekassen skal være aflaaset og saaledes indrettet, at ingen Stemmeseddel kan udtages af den, uden at Kassen aabnes.

§ 40. Formanden fordeler Valglisterne, Stemmesedlerne med Konvolutter og Stemmekasserne mellem Valgbestyrelsens Medlemmer og det fornødne Antal af tilforordnede Vælgere. Derpaa fordeler han Valgbestyrelsens Medlemmer og de tilforordnede Vælgere saaledes, at der ved hvert Stemmerum findes en Valglisteører, en Stemmelisteører og en Stemmemodtager. Valglisteføreren har Valglisten, Stemmelisteføreren har Stemmesedlerne og Konvolutterne, Stemmemodtageren har Stemmekassen. Formanden selv overtager intet af disse Hverv. For de større Kommuner kan Afskrifter af forskellige Dele af Valglisten benyttes i Stedet for selve Valglisten, naar hver Dels Overensstemmelse med Valglisten er bekræftet af Kommunalbestyrelsen.

§ 41. Valgret kan kun udøves ved personligt Møde. I den Orden, hvori Vælgerne møder, fremstiller de sig til Valglisten for der at anerkendes som Vælgere. Naar Valglisteføreren har fundet Vælgerens Navn paa Valglisten, sætter han et Kryds derved, og Stemmelisteføreren opfører Vælgerens Navn med Løbenummer paa en Stemmeliste. Derpaa udleverer Stemmelisteføreren til Vælgeren en Stemmeseddel med dertil hørende Konvolut.

Med Stemmesedlen og Konvolutten gaar Vælgeren ind i Stemmerummet, hvor ingen anden maa være til Stede. Her sætter han paa Stemmesedlen et Kryds ved Navnet paa den Kandidat, som han vil stemme paa (eller, hvis der kun er een Kandidat, ved Ordet »Ja« eller ved Ordet »Nej«), og lægger Stemmesedlen i Konvolutten, hvorefter han straks gaar ud af Stemmerummet og leverer Konvolutten med den indlagte Stemmeseddel til Stemmemodtageren, alt med saa lidet Ophold som muligt.

I Vælgerens og andre tilstedeværendes Paasyn og uden at aabne Konvolutten nedlægger Stemmemodtageren den konvoluterede Stemmeseddel i den aflaasede Stemmekasse.

Inden den første Stemmeseddel nedlægges i Kassen, aabner Stemmemodtageren denne og viser de tilstedeværende, at den er tom, hvorpaa han straks i de tilstedeværendes Paasyn lukker og aflaaser den samt leverer Valglisteføreren Nøglen. Ifald en Stemmeseddel eller Konvolut efter Udlevering til Vælgeren, men inden Nedlægning i Stemmekassen, findes ubrugelig eller bliver af Uagtsomhed ubrugeliggjort, kan den paagældende Vælger gaa tilbage til Stemmelisteføreren og, naar han tilfredsstillende forklarer det skete og tilbageleverer saavel Stemmeseddel som Konvolut, faa dem ombyttet.

Ifald en Vælger fremfører for Valgbestyrelsen, at han ikke er i Stand til at foretage Afstemningen paa den foreskrevne Maade, og Valgbestyrelsen skønner, at det saaledes fremførte er rigtigt, skal et dertil særlig udvalgt Medlem af Valgbestyrelsen eller en dertil af Valgbestyrelsen særlig tilforordnet Vælger yde den paagældende Vælger fornøden Bistand ved Stemmegivningen, hvorved da tillige de nødvendige Lempelser i den foreskrevne Fremgangsmaade maa foretages.

§ 42. Naar de ved et Stemmested tilstedekomne Vælgere har afgivet deres Stemmer, underretter Valglisteføreren Formanden derom. Saadan Underretning maa dog i de københavnske Kredse, i Københavns Amts 1., 2. og 3., Odense Amts 1. og 2., Aalborg Amts 2. Randers Amts 2, Aarhus Amts 2. og 3. samt Skanderborg Amts 1. Valgkreds ikke gives før Kl. 5 Eftermiddag. En lignende Ordning som i de nævnte Valgkredse kan for andre Kredses Vedkommende træffes af Indenrigsministeren efter Indstilling fra Valgstedets Kommunalbestyrelse. Meddelelse herom vil da være at optage i Kundgørelsen om Valget.

Efter at saadan Underretning er modtagen fra alle Stemmesteder, giver Valgbestyrelsens Formand Valglisteførerne Meddelelse herom. Hver Valglistefører erklærer da Afstemningen paa det paagældende Stemmested for sluttet. Stemmelisteføreren sammenbinder i særskilte Pakker: 1) de ikke udleverede Stemmesedler, 2) de dertil hørende Konvolutter, 3) de ved Ombytning tilbageleverede Stemmesedler, 4) de dertil hørende Konvolutter, Valglisteføreren, medførende Valglisten, Stemmelisteføreren, medførende Stemmelisten og de betegnede Pakker, og Stemmemodtageren, medførende Stemmekassen, begiver sig derpaa til det af Valgbestyrelsens Formand før Afstemningens Begyndelse

for Vælgerne som Slutningsstemmested betegnede Sted. Her bekendtgør Formanden da for Valgforsamlingen, at Afstemningen vil blive sluttet, naar ingen nu er til Stede, som begærer at deltage i Valget. De Vælgere, som efter denne Bekendtgørelse melder sig for at afgive Stemme, skal have Adgang dertil. Naar disse Stemmer er modtagen, eller naar ingen efter den skete Bekendtgørelse melder sig, afgiver Valgbestyrelsens Medlemmer og sammes Medhjælpere deres egne Stemmer.

Afstemningen paa Slutningsstemmestedet foregaar paa samme Maade som ved de enkelte Stemmesteder, kun at Vælgerne fra samtlige Valglister kan betjenes med eet Stemmerum, og at Formanden bestemmer, hvem der til ethvert Tidspunkt skal betjene Valgliste, Stemmeliste og Stemmekasse.

Naar Valgbestyrelsens Medlemmer og Medhjælpere har stemt, underskriver hver Valglisteører sin Valgliste og hver Stemmelisteører sin Stemmeliste, hvorpaa disse Lister saavel som Stemmekasserne, Nøglerne hertil og Pakkerne med ikke nedlagte Stemmesedler og Konvolutter afgives til Formanden, som da bekendtgør, at Afstemningen er sluttet.

§ 43. Formanden og Valgbestyrelsens øvrige Medlemmer udtager derefter Konvolutterne af Valgkasserne og blande dem, før Stemmesedlerne udtages af Konvolutterne. Indeholder en Konvolut andet eller mere end een Stemmeseddel, er dens Indhold ugyldigt. En Stemmeseddel er endvidere ugyldig, 1) naar det ikke med Sikkerhed fremgaar, hvilken af Kandidaterne Vælgeren har villet give sin Stemme (eller, hvis der kun er een Kandidat, om Vælgeren har villet stemme for eller imod ham), 2) naar Beskaffenheden af Stemmesedlen eller den Konvolut, der har omgivet den, giver Grund til at antage, at Stemmesedlen ikke er en af en Stemmelisteører udleveret og i et Stemmerum mærket Stemmeseddel, 3) naar der paa Stemmesedlen eller Konvolutten findes skrevet, tegnet eller paa anden Maade anbragt noget, hvorved det findes forsætlig tilkendegivet, hvem den stemmende er, eller der overhovedet ved en Behandling, som kun kan antages at være foretagen af Vælgeren, findes forsætlig at være givet Stemmesedlen et Særpræg. Stemmesedlerne oplæses, og det optegnes af tvende af Valgbestyrelsens Medlemmer, hvor mange Stemmer der er faldet paa hver af de stillede Kandidater, eller, hvor der kun er een Kandidat, hvor mange der er faldet for og imod ham. Naar Virksomheden med Stemmesedlernes Optælling fordeles mellem forskellige af Valgbestyrelsens Medlemmer, opgør Valgbestyrelsen det samlede Tal efter de særskilte Optællinger. Udfaldet tilføres Valgbogen og kundgøres for Forsamlingen. Valgbogen underskrives af hele Valgbestyrelsen. Valglisterne tilbageleveres vedkommende Kommune. Stemmelisterne vedlægges Valgbogen. Formanden lader i særskilte Pakker sammenbinde de 4 i forrige Paragraf under Nr. 1—4 nævnte Arter af Stemmesedler og Konvolutter og 5) de af Stemmekasserne udtagne gyldige Stemmesedler, 6) de dertil hørende Konvolutter, 7) de af Stemmekasserne udtagne ugyldige Stemmesedler, 8) de dertil hørende Konvolutter; efter at hver Pakke er betegnet efter sit Indhold, forsegler han dem. Disse Pakker vedlægges

ligeledes Valgbogen; men de deri indeholdte Stemmesedler og Konvolutter opbevares kun, indtil et Aar er gaaet, uden at Retsansvar i Anledning af Valget er gjort gældende mod nogen. Derefter skal de tilintetgøres.

Hver af de opstillede Kandidater har Ret til selv tilligemed 2 af ham til Formanden opgivne Vælgere at overvære Stemmeoptællingen.

§ 44. Den, som ved den navnlige Afstemning har erholdt flere Stemmer end nogen anden, er valgt. Har flere lige mange Stemmer, afgøres Valget ved Lodtrækning, som ledes af Formanden.

§ 45 A. Med Hensyn til Valgene i Holbæk Amts 4. Valgkreds indeholder denne § særegne Regler:

Hvor en Ø udgør en Kommune og har telegrafisk eller telefonisk Forbindelse med den øvrige Del af den Valgkreds, hvortil den hører, vil der af Indenrigsministeren, naar Øens Sogneraad derom fremsætter Begæring, være at indføre Kommuneafstemning til Folketingsvalg, saaledes at Afvigelsen af Stemmer foregaar paa selve Øen under Iagttagelse af følgende hvorom § 45 B indeholder særlige Regler.

II. Landstinget.

§ 47. Ingen kan, umiddelbart eller middelbart, deltage i Valget af Landstingsmænd, medmindre han fyldestgør de i Grundlovens § 30 fastsatte almindelige Betingelser for Valgret til Folketinget, dog at der kun fordres fast Bopæl henholdsvis i en af Købstæderne eller i Landdistriktet i vedkommende Landstingskreds det sidste Aar før Valget.

Den, der har fast Bopæl i flere Kommuner, kan kun deltage i Valg til Landstinget paa det Sted, hvor han gør sin Valgret til Folketinget gældende (§ 6).

Paa Færøerne foretages Landstingsvalget af Lagtinget.

§ 48. Valgbar til Landstinget er enhver, der er valgbar til Folketinget, naar han det sidste Aar har haft Bopæl i Valgkredsen.

§ 54. Ved de Valgmandsvalg, som foretages af samtlige valgberettigede, bliver de i Henhold til denne Lov berigtigede Valglister til Folketinget at lægge til Grund, dog at der desuden bliver at affatte en Tillægsliste, hvorpaa de valgberettigede opføres, der, uden at have haft Bopæl i eet Aar i den Valgkreds eller i den Stad, hvori de opholder sig paa den Tid, Valget foregaar, dog i det sidste Aar før Valget har haft Bopæl henholdsvis i en af Købstæderne eller i Landdistriktet i vedkommende Landstingskreds.

§ 55. Disse Tillægslister affattes efter de samme Regler som Valglisterne til Folketinget og gælder ligesom disse fra den 1. April til den 31. Marts i det Aar, der følger efter Affattelsen.

§ 59. Over de til umiddelbar Deltagelse i Landstingsvalgene berettigede højstbeskattede Vælgere paa Landet bliver Listerne at affatte af Bestyrelserne for vedkommende Landstingskredse.

§ 61. Inden den 1. Februar har vedkommende Valgbestyrelse paa

Grundlag af de saaledes indgivne Fortegnelser at affatte en Liste over dobbelt saa mange Personer, som der er Sogneraadskredse i Landstingskredsen, og som efter Grundlovens § 35 kan deltage i Landstingsvalget, ordnet efter det af hver enkelt Person ydede Bidrag fra den højstbeskattede nedad. Skal en af flere lige højt beskattede medtages for at naa det foreskrevne Antal, medtages de alle.

Trykte Eksemplarer af denne Liste tilstilles hvert Sogneraad i Kredsen saa betimeligt, at de, efter at Sogneraadet har foranstaltet Bekendtgørelse derom i Overensstemmelse med Forskrifterne i § 12, kan fremligge til almindeligt Eftersyn i samme Tid og paa samme Sted, som i bemeldte Paragraf er foreskrevet med Hensyn til Folketingslisterne. Sogneraadet har derhos i Forbindelse med Bekendtgørelsen om Valgmandslistens Fremlæggelse at opfordre alle dem, der har nogen Indsigelse at fremsætte med Hensyn til denne, til inden 3 Dage efter den sidste Fremlæggelsesdag at anmelde saadant for Sogneraadet. Dette gør derefter uopholdelig Indberetning til Valgbestyrelsen om, hvorvidt og i bekræftende Fald hvilke Indsigelser imod Listen der er indløbne, og meddeler derhos fornøden Oplysning, for saa vidt det i øvrigt maatte være Raadet vitterligt, at nogen af de i Sogneraadskredsen boende, paa Listen opførte ikke fyldestgør de i Grundlovens § 35 fordrede Betingelser. De indkomne Indsigelser afgøres af Valgbestyrelsen i et offentligt Møde, som bliver at afholde inden Udgangen af Marts, og til hvilket vedkommende tilsiges med mindst 3 Dages Varsel og med Underretning om de rejste Indsigelsers Beskaffenhed.

§ 62. Den, hvem Valgret er nægtet ved Valgbestyrelsens Kendelse, kan indbringe Spørgsmaalet til Afgørelse ved Lov og Dom i Overensstemmelse med de under Folketingsvalg givne Regler.

§ 64. Saasnart der er udskrevet Valg til Landstinget, har Valgbestyrelsen skriftlig at underrette de paa Hovedlisten opførte højstbeskattede om deres Egenskab af umiddelbare Vælgere samt om Tiden og Stedet til Valgets Afholdelse. De Vælgere, som er forhindret fra at møde, har uopholdelig at opgive saadant for Valgbestyrelsen, som da ligeledes uopholdelig tilskriver de øverst paa Tillægslisten opførte i deres Sted. Listerne over de højstbeskattede umiddelbare Vælgere skal være endelig berigtigede senest 8 Dage før den til Valg af Valgmænd fastsatte Dag.

I Mangel af betimelig Anmeldelse for Valgbestyrelsen er de vedkommende pligtige at møde og anses i modsat Fald, saafremt de ikke kan oplyse lovligt Forfald, af Valgbestyrelsen med en Bøde af 40 Kr., der tilfalder de Fattiges Kasse i Vælgerens Hjemstedskommune.

§ 65. Ved Beregningen af Afgiftsbeløbet blive Afgifter af faste Ejendomme at betragte som udredede af Ejeren, med mindre de ved selve Lovgivningen er paalagte Brugeren, eller de skattepligtige Ejendomme er overdraget til Livsfæstere eller Forpagtere i Henhold til Bestemmelserne i Frd. af 15. Juni 1792, § 11.

Besiddes en Ejendom af flere i Fællesskab, beregnes Skatterne enhver af dem tilgode i samme Forhold, som han er lodtagen i Ejendommen.

Besidder nogen Ejendomme enten i forskellige Landstingskredse eller dels i en Købstad, dels paa Landet, beregnes alle Statsskatter ham til gode der, hvor han er indtegnet som Folketingsvælger; dog maa han, hvis han vil nyde godt af denne Bestemmelse, selv give vedkommende Valgbestyrelse betimelig Oplysning om de Skatter, han svarer udenfor den Købstad eller det Amtstuedistrikt, hvor han har fast Bopæl og udøver sin Valgret til Folketinget.

§ 66. Valgmandsvalgene foretages i København i de samme mindre Kredse, i hvilke Staden er delt med Hensyn til Folketingsvalgene; de ledes af de for Kredsene udnævnte Valgbestyrelser eller for de Dele af Staden, der ikke udgør selvstændige Kredse, af Valgbestyrelser, der dertil udnævnes af Kommunalbestyrelsen. Uden for København foretages Valgmandsvalgene i hver Kommune for sig og ledes af vedkommende Kommunalbestyrelse; dog komme de for København givne Regler ogsaa til Anvendelse paa Frederiksberg, Odense og Aarhus Kommuner, saaledes at Valgmandsvalgene i hver under en særlig Folketingskreds henlagt Del af disse Kommuner ledes af de af Kommunalbestyrelsen i Overensstemmelse med § 23 valgte Medlemmer af Valgbestyrelsen. Ved de Valg, der foretages af samtlige valgberettigede, benyttes bekræftede Afskrifter af Folketingslisterne (§ 54) tilligemed de dertil sig sluttende Tillægslister. Kun de valgberettigede, der bor i Kommunen (§ 8) og for Københavns, Frederiksberg, Odense og Aarhus Kommunes Vedkommende i den paagældende mindre Valgkreds, kan vælges til Valgmænd. De Vælgere, der paa Grund af Skatteindtægt eller i København og de øvrige Købstæder vælge den ene Halvdel af Valgmændene, er ikke bunden til at vælge disse af deres egen Midte, men kan ogsaa vælge blandt samtlige valgberettigede; i begge Tilfælde maa dog ovenstaaende Forskrift om Bopælen iagttages.

§ 67. Naar Valg udskrives til Landstinget, fastsættes de Valgmandsvalg, der skal foretages af samtlige ifølge Grundlovens § 35 valgberettigede, mindst 4 Dage forinden de Valgmandsvalg, der i København og de øvrige Købstæder skal foretages af de til den højeste Skatteindtægt eller Skat ansatte valgberettigede. Tiden, da Valgene skal foregaa, saavel som Mødestedet bekendtgøres af Kommunalbestyrelsen (i København det i § 19 ommeldte Udvalg).

§ 68. I København vælge samtlige valgberettigede 1 Valgmand for hver 120 Vælgere i Henhold til de for Aaret fra 1. April til 31. Marts berigtigede Folketingsvalglister, saaledes at et Overskud af 60 regnes for fulde 120. Et ligesaa stort Antal vælges af de Vælgere, som i det sidste Aar har været ansatte til en Skatteindtægt af mindst 4000 Kr. Antallet af de Valgmænd, som de sidste har at vælge, fordeles paa Folketingskredsene saa nær som muligt i Forhold til det Antal af højstbeskattede, der findes i hver Kreds.

Ved det sidst nævnte Valg skal i hver Kreds en Liste være fremlagt over de Mænd, der ved det førstnævnte Valg i samme Kreds er blevne

valgte til Valgmænd, og paa hvem der altsaa ikke kan stemmes ved det andet Valg.

Fordelingen af Valgmandsantallet imellem Stadens Folketingskredse foretages og bekendtgøres af Landstingsvalgbestyrelsen.

§ 69. Paa Landet vælge samtlige valgberettigede 1 Valgmand i hver Sogneraadskreds.

Naar Landstingsvalg er udskrevet, tilstiller Valgbestyrelsen for hver Landstingskreds enhver Kommunalbestyrelse i Kredsen et trykt Eksemplar af den endelig berigtigede Liste over de højstbeskattede, der har at udøve umiddelbar Valgret til Landstinget, med de i Henhold til Forskriften i § 64 foretagne Forandringer. Disse højstbeskattede kan ikke modtage Valg som Valgmænd.

§ 71. A. Stemmegivningen sker i et offentligt Møde paa et for Vælgerne bekvemt Sted; dog kan Valgmandskredsene om saadant findes fornødent, af Kommunalbestyrelsen deles i flere Afdelinger til Stemmernes Modtagelse. I Tilfælde af en saadan Deling er Kommunalbestyrelsen bemyndiget til af enhver Afdelings Vælgere at udnævne de Mænd, der foruden deres egne Medlemmer vil behøves til Valghandlingens Ledelse.

§ 71 B. Kommunalbestyrelsen tilvejebringer til Brug ved Valget Stemmesedler og dertil passende Konvolutter i fornødent Antal. De saaledes tilvejebragte Stemmesedler og Konvolutter skal alle haves til Stede ved Valget. Afstemningen foregaar ved Afgivelse af saadanne Stemmesedler, indlagt i de dertil hørende Konvolutter.

Hvor der kun vælges 1 Valgmand eller 2 saadanne, skal intet være skrevet eller trykt paa Stemmesedlen. Hvor der vælges mere end 2 Valgmænd, skal Stemmesedlen i tydeligt Tryk indeholde Betegnelserne »Valgliste A«, »Valgliste B«, »Valgliste C«, o. s. v. i saa mange Linier, som der skal vælges Valgmænd; hver Valgbetegnelse skal staa i en Linie for sig, og hver 2 Valgbetegnelser skal være indbyrdes adskilt ved en trykt vandret Streg. Intet andet Ord eller Bogstav og intet Navn, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Stemmeseddel enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Konvolutterne skal være uigennemsigtige og saaledes tildannede, at de helt dækker den indlagte Stemmeseddel. Paa hver Konvolut skal være trykt Valgmandskredsens Betegnelse og Valgets Aar og Dag. Intet andet Navn, Ord, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Konvolut enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Kommunalbestyrelsen tilvejebringer endvidere en Stemmekasse og et Stemmerum af den i § 39 angivne Beskaffenhed, eller, hvis flere behøves, det fornødne Antal deraf.

Afstemningen foregaar ved Afgivelse af de dertil tilvejebragte Stemmesedler, indlagt i de dertil hørende Konvolutter.

§ 71 C. Hvor flere end 2 Valgmænd skal vælges, sker Afstemningen i Henhold til Lister, hvorpaa bestemte Personer bringes i Forslag til Valg.

Enhver saadan Kandidatliste skal være indleveret til Formanden for

Valgbestyrelsen (uden for København Kommunalbestyrelsen) senest inden Kl. 10 4. Aften, før Valget finder Sted. Listen skal være underskreven af 10 Vælgere som Stillere. Saavel Kandidater som Stillere skal bo i samme Valgkreds (Kommune). Den Stiller, som indleverer Listen, har Ret til paa en af ham medbragt Afskrift af Listen at faa Formandens Tilstaaelse for, at og hvornaar Listen er indleveret.

En Kandidatliste kan indeholde færre Navne end det Antal Valgmænd, der skal vælges; derimod er den ugyldig, naar den indeholder flere Navne. Kandidaterne skal være saa bestemt betegnede ved Fornavn, Stilling eller Bopæl, at der ikke kan finde Forveksling Sted med nogen anden valgbar Person. Er nogen af de paa Listen opførte Kandidater saa utilstrækkelig betegnet, at Valgbestyrelsen ikke kan skønne, til hvilken valgbar Person der sigtes, udstryges hans Navn af Listen.

Saafremt Valgbestyrelsen finder Grund til at erklære en Kandidatliste for ugyldig eller til at udstryge noget Navn af Listen, skal den i Løbet af den tredje Dag før Valget derom gøre Meddelelse til den Stiller, som har besørget Indleveringen. En ny Liste kan da indleveres eller den fornødne Forandring i Listen foretages inden Kl. 12 Middag den anden Dag før Valget. Sker dette ikke, afsiger Valgbestyrelsen sin Kendelse om Listens Ugyldighed. Denne Kendelse tilføres Valgbogen, og en Udskrift gives Stilleren.

De af Valgbestyrelsen godkendte Kandidatlister mærkes hver med sit Bogstav (A, B, C, o. s. v.). De bekendtgøres senest Dagen før Valget ved passende Opslag og i de efter Valgbestyrelsens Skøn til saadan Bekendtgørelse bedst skikkede Blade. Paa Valgdagen skal de være opslaaet paa Stemmestederne og findes iøjnefaldende til Syne i hvert Stemmekammer.

§ 71 D. Efter at en Fordeling af Forretningerne paa samme Maade som foreskrevet i § 40 har fundet Sted, foregaar Afstemningen saaledes:

Valgret kan kun udøves ved personligt Møde. Valgbestyrelsen kan bestemme, at der i det Værelse, hvori et Stemmerum er anbragt, ikke under Afstemningen, foruden de derved ansatte Valgbestyrelsesmedlemmer og tilforordnede Vælgere maa opholde sig andre end de med Afgivning af Stemmer sysselsatte og de paa Adgang til Stemmeafgivning ventende Vælgere, hvilke sidstnævntes Tal kan begrændses efter, hvad Ordenen kræver, og — hvor flere end 2 vælges, og Stillere altsaa findes — en af hver Stiller, der har indleveret en Stillerliste, til Formanden opgivet Vælger. I den Orden, hvori Vælgerne møder, fremstiller de sig for Valglisten for der at anerkendes som Vælgere. Naar Valglisteføreren har fundet Vælgerens Navn paa Valglisten, sætter han et Kryds derved, og Stemmelisteføreren opfører Vælgerens Navn med Løbenummer paa en Stemmeliste. Derpaa udleverer Stemmelisteføreren til Vælgeren en Stemmeseddel med dertil hørende Konvolut.

Med Stemmesedlen og Konvolutten gaar Vælgeren ind i Stemmerummet, hvor ingen anden maa være til Stede. Her udfylder han Stemmesedlen. I Valgmandskredse, hvori der kun vælges 1 eller 2, og hvor

Stemmesedlen altsaa er blank, sker dette ved, at Vælgeren skriver paa Stemmesedlen Navnet paa den eller Navnene paa dem, som han vil stemme paa. I Valgmandskredse, hvori der vælges mere end 2, og hvor Stemmesedlen altsaa har trykt Tekst som i § 71 B angivet, sker Udfyldningen ved, at Vælgeren sætter paa Stemmesedlen et Kryds ved den Valgliste, paa hvis Kandidatur han vil stemme. I Henseende til, hvad videre er at foretage til Stemmesedlens Afgivelse, forholdes ganske efter § 41.

§ 72. Naar 3 Timer er forløbne efter Valghandlingens Begyndelse, dog i det tidligste Kl. 3 Eftermiddag, for Københavns, Frederiksbergs, Odense, Aalborg, Randers, Aarhus og Horsens Kommuners Vedkommende tidligst Kl. 7 Eftermiddag, og naar da uagtet Opfordring ingen mere begærer at deltage i Valget, afgiver de, som har bestyret samme, deres egne Stemmer paa foreskreven Maade; hermed afsluttes Afstemningen.

Efter Indstilling af de paagældende Kommunalbestyrelser kan Indenrigsministeren ogsaa for andre end de her nævnte Kommuners Vedkommende fastsætte Tiden for Afstemningens Slutning til tidligst Kl. 7.

Det er tilladt at fordele Tiden for Stemmesedlers Modtagelse paa tvende Tider af Dagen med 2 til 3 Timers Mellemrum.

Med Optællingen af Stemmesedlerne, Opgørelsen af Valget og med Listernes og Stemmesedlernes Opbevaring forholdes som i § 43 foreskrevet.

Simpel Stemmeflerhed gør Udslaget. I Tilfælde af Stemmelighed finder Lodtrækning Sted.

§ 73. Naar Valget er fuldbyrdet, indføres Navnene paa den eller de valgte i en af Kommunalbestyrelsen stadfæstet Valgbog.

§ 74. Enhver er pligtig at modtage Valg som Valgmand og at udføre det ham overdragne Hverv, med mindre han kan oplyse lovligt Forfald. Dersom den valgte er til Stede ved Valghandlingen, har han straks at erklære, om han har nogen særlig Undskyldningsgrund, hvis Tilstrækkelighed da paakendes af Bestyrelsen for Valgmandsvalget. Er han ikke til Stede, har Valgbestyrelsens Formand straks at meddele ham Underretning om Valget, og dersom han da ej inden 2 Dage fremkommer med en Undskyldning, som Bestyrelsen for Valgmandsvalget finder gyldig, anses han for ikke at have noget at indvende. I alle Tilfælde, hvor den anførte Undskyldningsgrund findes antagelig, berammer Kommunalbestyrelsen med mindst 3 Dages Varsel et nyt Valg.

Naar Valgene er endelig berigtigede, gøres derom Indberetning til den Valgbestyrelse, der forestaar Valgene til Landstinget. Valgmanden erholder et af vedkommende Valgbestyrelse udfærdiget Valgbrev, hvori ogsaa indføres, hvor mange Mil han har at rejse i Anledning af Valghandlingen. Dette Valgbrev affattes efter en af vedkommende Minister foreskreven Form.

§ 75. Udebliver nogen Valgmand eller indfinder sig for silde til Deltagelse i Valget eller undlader at deltage i dette uden at oplyse lovligt Forfald, anses han af den Valgbestyrelse, der forestaar Landstingsvalget i den vedkommende Kreds, med en Bøde af 40 Kr., der tilfalder de fattiges

Kasse i den Kommune, for hvilken han er valgt, i København Stadens Kasse.

§ 76. Det Valgmændene overdragne Hverv ophører med Fuldførelsen af det forestaaende Landstingsvalg, dog saaledes at de Omvalg, som maatte blive fornødne, fordi en Plads bliver ledig, inden Valget er godkendt af Landstinget, eller fordi Valget af Landstinget erklæres for ugyldigt, foretages af de samme Valgmænd. Skulde imidlertid et Valg blive kendt ugyldigt paa Grund af væsentlige, selve Valgmændene vedkommende Mangler, bestemmer Landstinget tillige, hvorvidt ny Valgmænd skal udnævnes til Omvalgets Foretagelse.

§ 77. Ingen af Vælgerne til Valgmanden given Instruks eller af ham indgaaet Forpligtelse, Valget vedkommende, har nogen som helst Gyldighed.

§ 79. For hver af de 11 førstnævnte Valgkredse bestemmes Valgstedet af Kongen eller, ved et enkelt Valgs Foretagelse, af vedkommende Minister. Dagen og Klokkeslettet samt Stedet for Valgmødets Afholdelse bekendtgøres af Valgbestyrelsen.

§ 80. Valgmændene samt udenfor København de højstbeskattede umiddelbare Vælgere har til den af Valgbestyrelsen berammede Tid at indfinde sig paa det fastsatte Valgsted.

§ 81. Valgmødet er offentligt. Det indledes af Formanden for Valgbestyrelsen, der navnlig har at henlede Vælgernes Opmærksomhed paa, at de tydeligt har paa Stemmesedlen at betegne de Mænds Navn og Stilling, paa hvilke de stemmer. Samtlige Vælgere (Valgmænd og umiddelbare Vælgere) har derefter i den Orden, Formanden bestemmer, at henvende sig til ham; naar Vælgeren er anerkendt af Valgbestyrelsen, overleverer Formanden hver især en Stemmeseddel, der er behørig mærket og inddelt til saa mange Navne, som der skal vælges Landstingsmænd. Naar uagtet Paaraab ikke flere Vælgere melder sig til Modtagelse af Stemmeseddel, skrides umiddelbart derefter til Afstemningen, uden at nogen Forhandling maa finde Sted om, hvem der ønskes valgt.

§ 82. Valgene foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg paa følgende Maade:

Stemmegivningen sker ved Navnenes Opskrivning paa den enhver Vælger i Henhold til den foregaaende Paragraf overgivne Stemmeseddel. En Stemmeseddel er i og for sig gyldig, om der end paa samme kun findes eet Navn anført. Vælgerne har i en af Valgbestyrelsen bestemt Orden at aflevere Stemmesedlerne til Valgbestyrelsens Formand, som modtager alle Stemmesedlerne og eftertæller dem. Det udkomne Antal deles med Antallet af de Landstingsmænd, som skal vælges for Kredsen, og det derved fremkomne Forholdstal med Bortkastelse af Brøken lægges til Grund for Valget.

Efter at Stemmesedlerne er nedlagt og blandede i en dertil bestemt Urne, fremtages de een for een af Formanden, der forsyner dem med Løbenummer og oplæser det første paa enhver af dem anførte Navn, hvilket samtidigt nedskrives af tvende af Valgbestyrelsens andre Med-

lemmer. De Sedler, paa hvilke det samme Navn er anført øverst, lægges sammen, og saasnart et Navn er forekommet saa ofte, at de derpaa faldne Stemmer har naaet det i Medfør af det foranstaaende udfundne Forholdstal, standses der med Oplæsningen. Naar en Eftertælling af Stemmesedlerne har godtgjort Rigtigheden af det nedskrevne Stemmeantal, erklæres den paagældende for valgt. De saaledes eftertalte Stemmesedler kommer foreløbig ikke videre i Betragtning.

Derpaa fortsættes med Oplæsningen af de tilbagestaaende Stemmesedler, dog saaledes, at, hvor paa nogen af disse den allerede valgtes Navn findes som det første, udslettes dette, og det næste Navn betragtes som det først skrevne. Fremkommer paany det forannævnte Stemmetal for nogen, forholdes atter paa den nys beskrevne Maade, og naar dette Valg derved er blevet afgjort, fortsættes paa ny Oplæsningen med Iagttagelse af den foran beskrevne Fremgangsmaade, saaledes at Navnene paa de allerede valgte, hvor de er først anførte, udslettes, indtil samtlige Stemmesedler er gennemgaaede.

§ 83. Opnaas ad denne Vej intet Valg eller dog ikke det hele Antal, som skal haves for Kredsen, undersøges det, hvem der derefter har naaet det største Antal af de oplæste Stemmer, og efter den saaledes fundne Stemmeflerhed afgøres de tilbagestaaende Valg, dog at ingen kan erkendes for valgt, som ikke har erholdt flere Stemmer end Halvdelen af det forannævnte Forholdstal af Stemmer. Er Stemmerne lige, gør Lodtrækning Udslaget.

§ 84. For saa vidt ikke endnu alle Valg herved er opnaaede, foretages en fornyet Oplæsning af samtlige afgivne Stemmesedler, saaledes at der af de paa hver af disse øverst anførte Mænd, som ikke allerede har naaet Valg, medtages saa mange, som der staar Valg tilbage. Valget bestemmes da ved simpel Flerhed af de saaledes afgivne Stemmer. Er Stemmerne lige, gør ogsaa her Lodtrækning Udslaget.

§ 85. Paa Bornholm og Færøerne, saavel som ellers, naar i en Kreds kun eet Valg er udskrevet, udkræves over Halvdelen af Stemmerne for at blive valgt. Opnaar ingen ved første Afstemning over Halvdelen af Stemmerne, foretages ny Stemmegivning; bliver ejheller nogen herved valgt, stemmes tredje Gang mellem de tvende, der ved anden Afstemning havde de fleste Stemmer. I Tilfælde af lige Stemmer gør Lodtrækning Udslaget.

§ 86. Valgbestyrelsen kan ikke forkaste Stemmer, fordi disse falder paa Mænd, om hvis Valgbarhed der kan rejses Tvivl, men saadanne Spørgsmaal bliver i fornødent Fald at afgøre af Landstinget.

§ 87. Over alt, hvad der foregaar ved Valgmødet, holdes en af Valgbestyrelsens Formand stadfæstet Bog, som føres af et af Valgbestyrelsens Medlemmer. I Særdeleshed bør Valgbogen indeholde nøjagtig Oplysning om Afstemningens Udfald, saaledes at det angives, hvor mange Stemmesedler der er afgivet, hvilke Mænd der har erholdt Stemmer, og hvor mange hver især, om nogen Stemmeseddel er erklæret ugyldig, og

da af hvilken Grund, o. s. v. Derhos bør samtlige Stemmesedler opbevares under Forsegling ved Valgbogen.

Valgbestyrelsens Formand har uopholdelig at underrette enhver af de valgte om hans Valg med Opfordring til ham om at erklære, hvorvidt han modtager Valget. Dersom han ikke inden 8 Dage derefter frasiger sig Valget, anses han for at have modtaget det.

Senest 8 Dage efter Udløbet af denne Frist skal Formanden derhos tilstille vedkommende Minister en af ham bekræftet Afskrift af Valgbogen. Disse Afskrifter har Ministeren at tilstille Landstinget ved dets Sammentræden tilligemed de Oplysninger, som han har fundet Anledning til at indhente.

III. Almindelige Bestemmelser.

§ 88. De almindelige Valg foregaar ordentligvis hvert tredje Aar paa samtlige Medlemmer af Folketinget og hvert fjerde Aar paa Halvdelen af Landstingets valgte Medlemmer. Saavel i dette Tilfælde, som naar enten hele Rigsdagen eller et enkelt Ting er opløst, gælder samtlige Valg fra den almindelige Valgdag, selv om eet enkelt Valg af stedlige Grunde (saasom paa Færøerne) eller af andre tilfældige Omstændigheder (saasom Omvalg) ikke er foretaget paa den almindelige Valgdag. Dog regnes Tiden for Valgets Gyldighed, naar de almindelige Valg foregaar imellem 1. Oktober og 31. December, fra 1. Oktober.

§ 89. Bliver Valget af en enkelt Rigsdagsmand nødvendigt, gælder det ny Valg for saa lang Tid, som den, i hvis Sted den nyvalgte indtræder, vilde have haft tilbage.

§ 92 A. Viser nogen Forsømmelighed i Udførelsen af de ham efter denne Lov paahvilende Forretninger, bliver han, for saa vidt han ikke efter Lovgivningens Bestemmelser har gjort sig skyldig til en større Straf, at anse med en Bøde fra 20 indtil 400 Kr.

§ 92 B. Ingen Vælger, som har afgivet Stemme ved Folketingsvalg eller ved Valg af Valgmænd til Landstinget, skal være pligtig for Retten i nogen Sag at opgive, hvem han har stemt paa, eller om han har stemt for eller imod en Valgkandidat.

§ 92 C. Intet Medlem af Valgbestyrelsen eller nogen tilforordnet til samme eller nogen anden, som efter Bestemmelserne i denne Lov har Ret til at være til Stede i det Værelse, i hvilket Stemmesedler modtages, maa under Afstemningen give nogen Vælger Raad, Anvisning eller Opfordring med Hensyn til, paa hvilken Kandidat han skal stemme, eller om han skal stemme Ja eller Nej. Ej heller maa nogen af dem nogensinde give nogen anden Underretning om, hvorvidt nogen Vælger har været til Stede, forlangt eller afleveret Stemmeseddel, eller nogensinde meddele nogen anden, hvad han paa Stemmestedet maatte have erfaret med Hensyn til, hvilken Kandidat en Vælger har givet sin Stemme.

Overtrædelse af nogen af disse Bestemmelser straffes med Fængsel, ikke under fire Ugers simpel Fængsel.

Lov om kommunale Valg
af 20. April 1908.

Valg til Borgerrepræsentantskabet i København, til Byraad, Ligningskommission og Sogneraad.

§ 1. Valgret til Borgerrepræsentantskabet i København, til Byraadene og Ligningskommissionerne i Købstæderne, derunder indbefattet Frederiksberg og Marstal, samt til Sogneraadene paa Landet tilkommer enhver uberygtet Mand og Kvinde, som har Indfødsret, har fyldt sit 25. Aar, ved Valgets Foretagelse har Bopæl i Kommunen og er Skatteyder til denne, samt i det Skatteaar, hvori Valget foregaar, og i hele det umiddelbart forudgaaende uden

Afbrydelse har haft Bopæl i Kommunen og indenfor det nævnte Tidsrum har svaret sin til Inddrivelse ved Udpantning forfaldne direkte Skat — i København Indkomstskat — til Kommunen,

medmindre vedkommende:

a) nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er enten eftergiven eller tilbagebetalt. For en Enke, fraskilt, fraseparereret eller forladt Hustru, betragtes den Fattighjælp, der har været ydet hendes Ægtefælle i Løbet af de sidste 5 Aar, og medens hun levede i Samliv med ham, som tillige oppebaaren af hende selv; dette gælder dog ikke, naar hun i et Aar efter Samlivets Ophør ikke har modtaget Fattigunderstøttelse,

b) er ude af Raadighed over sit Bo.

Ingen kan anses som uberygtet, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling og ikke har faaet Æresoprejsning. Ejheller kan den anses som uberygtet, der har Erhverv ved Utugt, eller som i Løbet af de sidste 5 Aar har været anset med Straf for saadant Erhverv.

Den Vælger, som har Bopæl paa flere Steder, bestemmer selv, paa hvilket af disse han vil gøre sin Valgret gældende.

Naar en Ægtemand som Familieoverhoved har svaret direkte Skat til Kommunen af Ægteparrets fælles eller af Hustruens særlige Midler, betragtes de begge som Skatteydere. Mandens Raadighed over Fællesboet bringer ikke Hustruen ind under foranstaaende Litra b.

De herefter valgberettigede foretage Valget af samtlige valgte Medlemmer af fornævnte kommunale Forsamlinger samt af de valgte kommunale Revisorer i Købstæderne udenfor København.

Hvor ikke andet i nærværende Lov er bestemt, omfatter de for Købstæderne givne Regler tillige Frederiksberg og Marstal.

§ 2. Valgbar til Borgerrepræsentantskabet i København, til Byraad, Ligningskommission, Sogneraad samt til Hvervet som valgt kommunal Revisor i Købstæderne udenfor København er enhver, som er valgberettiget ved de kommunale Valg i den paagældende Kommune; dog kan Medlemmer af Københavns Magistrat samt Politidirektøren og Vicepolitidirektøren i København ikke vælges til Borgerrepræsentantskabet.

§ 3. Efter samme Regler for Valgret og Valgbarhed som nævnt i §§ 1 og 2 foretages Valget af det Medlem for et Landdistrikt, som ifølge Lov om Købstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 15, jfr. Lov Nr. 96 af 23. Maj 1902 § 7, tiltræder Byraadet i Sager angaaende Fattigvæsen, Alderdomsunderstøttelse og Skolevæsen, samt i de Landdistrikter, hvor særlige Bestyrelser er oprettede, Valget af disses Medlemmer.

§ 4. Medlemmerne af Borgerrepræsentantskabet i København, af By- og Sogneraad — herunder Bestyrelserne for Landdistrikter, jfr. § 3 — vælges fremtidig paa 4 Aar, jfr. dog § 22, og samtlige Medlemmer afgaar samtidig. Enhver valgbar er pligtig at modtage Valg i to efter hinanden følgende Valgperioder.

Valgperioden for samtlige de fornævnte Kommunalforsamlinger regnes fra 1. April (jfr. dog § 22), og Valgene foregaar i den første Halvdel af Marts Maaned.

De valgte kommunale Revisorer i Købstæderne udenfor København afgaar fremtidig hvert 4. Aar og vælges samtidig med de ordentlige Valg til Byraadet.

Valgene til Ligningskommissionerne foretages fremtidig i November Maaned og gælder for 4 Aar; samtlige Medlemmer afgaar samtidig.

§ 5. Listerne over de valgberettigede til Borgerrepræsentantskabet i København bliver fremtidig kun at affatte i de Aar, i hvilke ordentligt Valg skal foregaa.

Fra den 1. til den 8. Februar, begge Dage indbefattet, skal Valglisterne fremligge til almindeligt Eftersyn paa et for Kommunens Beboere bekvemt Sted i seks Timer hver Dag.

Om Tiden og Stedet for Listernes Fremlæggelse sker Bekendtgørelse med mindst 8 Dages Varsel i Statstidenden.

De mod Valglisterne indenfor den i Lov af 23. December 1865 § 8 ommeldte Frist af 3 Dage fra Udløbet af den Tid, hvori Listerne fremligger, fremkomne Erindringer paakendes af det i nævnte Lovs § 6 ommeldte Valgudvalg i et offentligt Møde, som afholdes i Løbet af de efter den 11. Februar følgende 14 Dage.

Listerne over de valgberettigede til Byraad, Ligningskommissioner, Sogneraad og Bestyrelser for Landdistrikter affattes paa Foranstaltning af Kommunalbestyrelsen en Gang hvert Aar og fremlægges fra den 16. til den 31. Januar, begge Dage indbefattet, til almindeligt Eftersyn paa et for Kommunens Beboere bekvemt Sted eller efter Omstændighederne paa flere Steder; om Tiden og Stedet for Valglisternes Fremlæggelse sker Bekendtgørelse med mindst 8 Dages Varsel paa den i § 6 angivne Maade. Klager over disse Valglister skal fremsættes inden den 10. Februar, og senest den 14. Februar skal Valglisterne foreligge endelig rettet. Paa Valglisterne opføres de Personer, som enten allerede har opnaaet Valgret, eller som inden 15. Februar vil have opfyldt Betingelserne med Hensyn til Alder og Bopæl. Endvidere bliver de, som kan ventes at ville opfylde de nævnte Betingelser i Løbet af det Aar, for

hvilket Valglisterne skal gælde, at opføre paa en særskilt Liste med udtrykkelig Angivelse af Tidspunktet for deres Tilflytning til Kommunen samt for de ikke 25-aarige af den Dag i Aaret, da de fylder det 25. Aar.

Selv om der efter de Kommunalbestyrelsen foreliggende Oplysninger ikke i Kommunen findes nogen Person, som er berettiget til Optagelse paa nævnte særskilte Liste, og der saaledes ikke ved Valglisternes Affattelse kan opføres noget Navn paa denne Liste, bliver en Liste under udtrykkelig Betegnelse af Tillægsliste dog at fremlægge.

Valglisterne gælder fra 15. Februar til 14. Februar i det paafølgende Aar, dog at de paa Valglisten opførte, der siden Valglistens Affattelse er fraflyttet Kommunen, ikke har Ret til at afgive Stemme. Ved et Valgs Omstødelse (jfr. § 20) kan der tillige træffes Bestemmelse om, at den foreliggende Valgliste vil være at berigtige forinden det ny Valgs Afholdelse.

§ 6. Stedet, Tiden, Tallet paa dem, der skal vælges, Fristen for Indlevering af Kandidatlister (jfr. § 9) m. v. Valget vedrørende bekendtgøres 3 Gange, sidste Gang mindst 8 Dage før Valget, for Københavns Vedkommende i Statstidenden og for Købstad- og Landkommunernes i de stedlige Dagblade, der fortrinsvis læses i den paagældende kommunale Valgkreds. For Landkommunernes Vedkommende skal Bekendtgørelse tillige ske ved Kirkestævne mindst 8 Dage forinden Valgdagen.

Naar et kommunalt Raad udenfor København finder Anledning dertil, træffer Raadet Foranstaltning til at dele Kommunen i to eller flere kommunale Valgkredse, og der bliver da at affatte særlig Valgliste for hver Kreds. Saafremt mindst 10 pCt. af Vælgerne fremsætter Andragende derom, vil en Deling være at foretage efter Raadets nærmere Bestemmelse; Andragendet skal være indgivet mindst et halvt Aar forud for et ordentligt Valg, for at Delingen skal kunne kræves iværksat ved dette.

I Tilfælde af Deling af Kommunen i Valgkredse udarbejder Raadet under Hensyn til de for København gældende særlige Regler en Vedtægt angaaende Ordningen af Valghandlingen ved de kommunale Valg i Kommunen, paa hvilken Vedtægt bliver at indhente for Landkommunerne Amtsraadets, for Købstæderne Indenrigsministerens Stadfæstelse.

Den saaledes fastslaaede Deling gælder, indtil Raadet paa Grund af forandrede Forhold i Kommunen maatte beslutte at ændre den eller at sætte den ud af Kraft; saadan Beslutning maa dog tages mindst et Aar før et ordentligt Valgs Foretagelse for at have Gyldighed ved dette, medmindre Beslutningen skyldes, at Dele af Kommunen udskilles som selvstændig Kommune eller indlemmes i andre Kommuner.

§ 7. Valgudvalget i København (Lov af 23. December 1865 § 6) bestemmer Dag og Sted for Valghandlingen og udsteder de i nærværende Lovs §§ 5, 6 og 9 ommeldte Bekendtgørelser.

Valgbestyrelsen for hver enkelt Kreds i København skal bestaa af 5 Medlemmer, der udnævnes af Kommunalbestyrelsen i eller udenfor dens Midte; Suppleanter vælges ikke.

I Kommuner udenfor København forberedes og ledes Valget af en

Valgbestyrelse paa mindst 3 Medlemmer. Kommunalbestyrelsens Formand er Formand for Valgbestyrelsen, hvis øvrige Medlemmer udnævnes af Kommunalbestyrelsen i eller udenfor dens Midte. Valgbestyrelsens Medlemsantal skal stedse være ulige.

Valgbestyrelsen kan tilforordne Vælgere til at yde Medhjælp ved Valget.

Vælgere, der ikke kan undslaa sig ved at modtage Valg til Kommunens Bestyrelse, er pligtige til at paatage sig Hvervet som Medlem af Valgbestyrelsen og som tilforordnet Medhjælper for samme.

§ 8. Ved Valg til Borgerrepræsentantskabet i København samt til Kommunalrepræsentation paa Frederiksberg begynder Valghandlingen Kl. 10 Formiddag og fortsættes til Kl. 1 Eftermiddag, hvorpaa den udsættes til Kl. 5 Eftermiddag; derefter fortsættes den paany til Kl. 9 Aften og, saalænge der endnu derefter indfinder sig Vælgere, men sluttes, naar efter Kl. 9, uagtet Opfordring, ingen Vælger melder sig for at afgive Stemme.

Ved Valg til Byraad, Ligningskommission og Sogneraad samt Valg ifølge § 3 begynder Valghandlingen Kl. 10 Formiddag og fortsættes til Kl. 1 Eftermiddag, hvorefter den udsættes til Kl. 4 Eftermiddag; derefter fortsættes den til Kl. 8 Aften, og saa længe, der endnu derefter indfinder sig Vælgere, men sluttes, naar efter Kl. 8, uagtet Opfordring, ingen Vælger melder sig for at afgive Stemme.

Medens Valget er udsat, skal Stemmekasser (§ 10) og Valglister være forvarede under behørig Aflaasning og Forsegling.

§ 9. Afstemningen ved samtlige de i § 4 omhandlede Valg sker i Henhold til Lister, hvorpaa bestemte Personer bringes i Forslag til Valg.

Enhver saadan Kandidatliste skal være indleveret til Formanden for Valgbestyrelsen — i København det i Lov af 23. December 1865 § 6 ommeldte Valgudvalg — senest inden Kl. 7 fjerde Aften, forinden Valget finder Sted. Listen skal være underskreven af mindst 5, højst 15 Vælgere som Stillere og være ledsaget af en Fortegnelse over Stillerne, hvori disses Navne, Stillinger og Bopæl er tydelig angivne. I København kan saavel Kandidater som Stillere bo enten i samme Valgkreds eller i forskellige Valgkredse.

Den Stiller, som indleverer Listen, har Ret til paa en af ham medbragt Afskrift af Listen at faa Formandens Tilstaaelse for, at og naar Listen er indleveret.

En Kandidatliste kan indeholde færre Navne end det Antal Repræsentanter, der skal vælges; derimod er den ugyldig, hvis den indeholder flere Navne. Kandidaterne skal være saa bestemt betegnede ved For- og Efternavn, Stilling eller Bopæl, at der ikke kan finde Forveksling Sted med nogen anden valgbar Person. Er nogen af de paa Listen opførte Kandidater ikke valgbar, eller er han saa utilstrækkelig betegnet, at Valgbestyrelsen (Valgudvalget) ikke kan skønne, til hvilken valgbar Person der sigtes, udstryges hans Navn af Listen.

Saafremt Valgbestyrelsen (Valgudvalget) finder Grund til at erklære

en Kandidatliste for ugyldig eller til at stryge noget Navn af Listen, skal dets Kendelse tilføres Valgprotokollen (Valgudvalgets Forhandlingsprotokol). En Udskrift af Kendelsen skal før Valgets Begyndelse meddeles den Stiller, som har besørget Indleveringen.

De af Valgbestyrelsen (Valgudvalget) godkendte Kandidatlister mærkes hver med sit Bogstav (A. B. C. o. s. v.), og paa hver Liste sættes Nummer (1, 2, 3 o. s. v.) foran Kandidaternes Navne i den Rækkefølge, hvori de af Stillerne er opførte.

Listerne bekendtgøres i de i § 6 ommeldte Blade senest om Morgenen Dagen før Valget.

For saa vidt der til Formanden for Valgbestyrelsen til den i. 2 Stykke foreskrevne Tid kun er indleveret een gyldig Kandidatliste, betragtes de paa samme opførte Kandidater som valgt uden Afstemning.

§ 10. Valgbestyrelsen (Valgudvalget) tilvejebringer til Brug ved Valget Stemmesedler og dertil passende Konvolutter i fornødent Antal. De saaledes tilvejebragte Stemmesedler og Konvolutter skal alle haves til Stede ved Valget. Afstemningen foregaar ved Afgivelse af saadanne Stemmesedler, indlagte i de dertil hørende Konvolutter.

Stemmesedlen skal i tydeligt Tryk indeholde Betegnelserne »Kandidatliste A«, »Kandidatliste B«, »Kandidatliste C« o. s. v. i saa mange Linier, som der er Kandidatlister; hver Valgbetegnelse skal staa i en Linie for sig, og hver to Valgbetegnelser skal være indbyrdes adskilt ved en trykt vandret Streg. Intet andet Ord eller Bogstav og intet Navn, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Stemmeseddel enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Konvolutterne skal være uigennemsigtige og saaledes tildannet, at de helt dækker den indlagte Stemmeseddel. Paa hver Konvolut skal være trykt eller stemplet Valgets Aar og Dag. Intet andet Navn, Ord, Tal eller Tegn maa være paaført nogen Konvolut enten ved Tryk eller ved Skrift eller paa anden Maade.

Kommunalbestyrelsen — i København Valgudvalget — tilvejebringer endvidere Stemmekasser og Stemmerum af den nedenfor angivne Beskaffenhed og i et saadant Antal, som under Hensyn til Vælgerantallet i Kommunen maa anses fornødent, for at Afstemningen kan foregaa paa en for Vælgerne bekvem Maade.

Stemmerummet skal være et ved Opstilling eller Ophængning dannet Rum af saadan Beskaffenhed, at en Mand kan staa opretst deri uden at kunne ses af nogen udenfor Rummet værende Person. Stemmerummet skal være tilstrækkelig lyst til, at Skrift tydelig kan læses derinde; det skal være forsynet med almindelig sort Blyant og en fast Plade til Underlag ved Skrivning.

Stemmekassen skal være aflaaset og saaledes indrettet, at ingen Stemmeseddel kan udtages af den, uden at Kassen aabnes.

Afskrifter af forskellige Dele af Valglisten kan benyttes i Stedet for selve Valglisten, naar hver Dels Overensstemmelse med Valglisten er bekræftet af Kommunalbestyrelsen, i København Magistraten.

§ 11. Paa Valgstederne skal fra Valghandlingens Begyndelse Kandidatlisterne findes opslaaede trykt eller tydelig skrevne og mærkede med deres Bogstav. Ligeledes skal der findes opslaaet en trykt Vejledning for Vælgerne, indeholdende det væsentlige af nærværende Lovs Bestemmelser.

§ 12. Valghandlingen aabnes af Formanden med at bekendtgøre Navnene paa Valgbestyrelsens Medlemmer, det Antal Medlemmer, der skal vælges, og de i Henhold til § 9 modtagne Lister; han foreviser Kassen, hvori Stemmesedlerne skal nedlægges, saaledes at det kan ses, at den er tom.

Under Tilsyn af Valgbestyrelsens Formand føres en Valgprotokol, der skal være autoriseret af Kommunalbestyrelsen (i København af Magistraten). I Valgprotokollen optegnes det væsentlige af, hvad der vedrører Valghandlingen, navnlig Antallet af indleverede Lister og Navnene paa hver Listes Kandidater i den paa Listen opførte Orden, Tallet af de til Brug ved Valget tilvejebragte Stemmesedler og Konvolutter, Tallet af afgivne gyldige Stemmesedler, Tallet af Stemmer paa hver Kandidatliste samt Navnene paa de valgte Kandidater med vedføjet Listebetegnelse. Efter Valgets Afslutning opbevares Valgprotokollen af Kommunalbestyrelsen (i København af Magistraten).

Til Valgmødet staar Adgangen aaben for enhver, dog at Valgbestyrelsen kan bestemme, at der i det Værelse, hvori et eller flere Stemmerum er anbragt, ikke under Afstemningen foruden de derved ansatte Medlemmer af Valgbestyrelsen og dennes Medhjælpere (§ 7) maa opholde sig andre end de med Afgivning af Stemme sysselsatte og de paa Adgang til Stemmegivning ventende Vælgere, hvilke sidstnævntes Tal kan begrænses efter, hvad Ordenen kræver, samt Kandidaterne og 2 Stillere for hver Liste. De tilstedeværende er pligtige til at rette sig efter Formandens nærmere Bestemmelser.

Vælgerne fremtræder efterhaanden, som de selv vil, og som der bliver Lejlighed til at modtage deres Stemmesedler. Efter at Valglisteføreren har fundet Vælgerens Navn paa Valglisten, erholder Vælgeren en Stemmeseddel og dertil hørende Konvolut og gaar ind i Stemmerummet, hvor ingen andre maa være til Stede. Her sætter han paa Stemmesedlen et Kryds ved Bogstavet for den Liste, som han vil stemme paa, og lægger Stemmesedlen i Konvolutten, hvorefter han straks gaar ud af Stemmerummet og leverer Konvolutten med den indlagte Stemmeseddel til Formanden eller det Medlem af Valgbestyrelsen, der hjælper ham ved Stemmernes Modtagelse. Formanden eller det nævnte Medlem nedlægger i Vælgernes Paasyn Konvolutten i Kassen uden at undersøge dens Indhold. Et af Valgbestyrelsens Medlemmer eller en af dennes Medhjælpere gør i Valglisten Bemærkning ved hver Vælger, der har afgivet sin Stemmeseddel, og et andet af Valgbestyrelsens Medlemmer eller Medhjælpere optegner i fortløbende Række de samme Vælgeres Løbenummer og Navn. Enhver Vælger, der vil deltage i Valget, maa personlig møde.

Ifald en Stemmeseddel eller Konvolut efter Udlevering til Vælgeren,

men inden Nedlægning i Stemmekassen, findes ubrugelig eller bliver af Uagtsomhed ubrugeliggjort, kan den paagældende Vælger gaa tilbage til Stemmelisteføreren og, naar han tilfredsstillende forklarer det skete og tilbageleverer saavel Stemmeseddel som Konvolut, faa dem ombyttet.

Ifald en Vælger fremfører for Valgbestyrelsen, at han ikke er i Stand til at foretage Afstemningen paa den foreskrevne Maade, og Valgbestyrelsen skønner, at det saaledes fremførte er rigtigt, skal et dertil særlig udvalgt Medlem af Valgbestyrelsen eller en dertil af Valgbestyrelsen særlig tilforordnet Vælger yde den paagældende Vælger fornøden Hjælp ved Stemmegivningen, hvorved da tillige de nødvendige Lempelser i den foreskrevne Fremgangsmaade maa foretages.

Ved hvert Stemmerum skal et Medlem af Valgbestyrelsen eller en tilforordnet Vælger vaage over, at kun een Vælger ad Gangen opholder sig i Stemmerummet.

§ 13. Naar ingen Vælger mere efter Kl. 8 Aften — i København og paa Frederiksberg Kl. 9 Aften (§ 8) — forlanger at afgive sin Stemmeseddel, erklæres Stemmegivningen for sluttet, dog at Valgbestyrelsens Medlemmer og de andre valgberettigede Medhjælpere ved Valget umiddelbart derpaa har Ret til at afgive deres egne Stemmesedler — i København uden Hensyn til, om de hører til den paagældende Kreds eller ikke.

Ingen Vælger, som har afgivet Stemme, skal være pligtig til for Retten i nogen Sag at opgive, hvem han har stemt paa.

Intet Medlem af Valgbestyrelsen eller nogen anden, som ifølge § 12 har Ret til at være til Stede i det Værelse, i hvilket Stemmesedler modtages, maa under Afstemningen give nogen Vælger Raad, Anvisning eller Opfordring med Hensyn til, paa hvilken Liste han skal stemme. Ej heller maa nogen af dem nogen Sinde give nogen anden Underretning om, hvad han paa Stemmestedet maatte have erfaret med Hensyn til, hvilken Kandidat en Vælger har givet sin Stemme. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Fængsel, ikke under 4 Ugers simpelt Fængsel.

Det er forbudt gennem Partibureauer eller paa anden Maade at føre systematisk Kontrol med, at Vælgerne møder og afgiver Stemme.

Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr. Sagerne herom behandles som offentlige Politisager, og Bøderne tilfalder Kommunens Hjælpekasse, eller, hvor ingen saadan findes, Kommunens Kasse.

§ 14. Stemmeoptællingen foregaar offentlig. Den kan finde Sted straks efter Stemmeafgivningens Slutning, eller den kan af Valgbestyrelsen udsættes til et senere Tidspunkt, dog ikke længere end til den følgende Søgnedag Kl. 10 Formiddag. I Tilfælde af Udsættelse skal Valgbestyrelsen give de tilstedeværende fornøden Underretning og drage Omsorg for, at Kassen med Stemmesedlerne samt Valglisterne forvares under tilbørlig Aflaasning og Forsegling.

§ 15. Den samlede Valgbestyrelse træffer Afgørelse af, hvorvidt en Stemmeseddel er gyldig eller ej, og anfører, for saa vidt nogen Stemmeseddel kasseres, Grunden hertil i Valgprotokollen. En Stemmeseddel er ugyldig, hvis der er stemt paa andet end en af Kandidatlisterne. Inde-

holder en Konvolut flere end een Stemmeseddel, er dens Indhold ugyldigt. En Stemmeseddel er endvidere ugyldig, 1) naar det ikke med Sikkerhed fremgaar, hvilken af Listerne, Vælgeren har villet give sin Stemme, 2) naar Beskaffenheden af Stemmesedlen eller den Konvolut, der har omgivet den, giver Grund til at antage, at Stemmesedlen ikke er en af en Stemmelisteforer udleveret og i et Stemmerum mærket Stemmeseddel, 3) naar der paa Stemmesedlen eller Konvolutten findes skrevet, tegnet eller paa anden Maade anbragt noget, hvorved det findes forsætlig tilkendegivet, hvem den stemmende er, eller der overhovedet ved en Behandling, som kun kan antages at være foretagen af Vælgeren, findes forsætlig at være givet Stemmesedlen et Særpræg.

I København foregaar Optællingen af Stemmerne efter følgende Regler:

Til at bistaa ved Optællingen udnævner Valgbestyrelsen det fornødne Antal af tilforordnede Vælgere og fordeler dem i indtil 4 Grupper. For hver af disse træder et Medlem af Valgbestyrelsen til som Leder. Naar Konvolutterne er udtagne af Stemmekasserne og blandede, fordeles de blandt de enkelte Grupper. Lederen udtager derpaa af Konvolutterne Stemmesedlerne, oplæser dem lydelig og henlægger dem saaledes, at de enslydende Stemmesedler samles i Bunker for sig. Under Oplæsningen optegner tvende af de tilforordnede Vælgere i hver Gruppe, hvor mange Stemmer der er faldet paa hver af Kandidatlisterne, medens en tredje af de tilforordnede Vælgere kontrollerer Oplæsningens Rigtighed. Hvor der i noget Tilfælde er Tvivl om Stemmesedlens Gyldighed eller om, paa hvilken Liste der er stemt, oplæses Stemmesedlen ikke, men lægges foreløbig til Side. Formanden deltager ikke personlig i denne Del af Optællingen, men paaser, at denne foregaar behørig i de forskellige Grupper.

Naar Oplæsningen i den enkelte Gruppe er endt, undersøger Lederen, om de tvende tilforordnede Optegnelser stemmer overens, og om det Antal Stemmer, der ifølge disse er faldet paa hver Kandidatliste, svarer til Antallet af de henlagte Stemmesedler. Er Optællingen saaledes befunden rigtig, underskriver de tilforordnede de af dem førte Lister, og disse tilligemed de tvivlsomme Stemmesedler afgives af Lederen til Formanden.

Endelig opgøres Resultatet ved Sammenlægning af de enkelte Gruppers Opgørelser og ved til disse at lægge de af Valgbestyrelsen godkendte tvivlsomme Stemmer.

Om Udfaldet af Stemmetællingen gøres Tilførsel i Valgprotokollen, som derpaa sluttes, underskrives af Valgbestyrelsen og tilstilles Formanden for Valgudvalget (§ 9). Naar denne har modtaget Valgprotokollerne fra alle Valgkredse, samler han Udvalget til et Møde for at afgøre Valgets Udfald. Dette Møde er offentligt.

Optællingen af Stemmerne foretages i Kommunerne udenfor København efter nedenstaaende Regler.

Valgbestyrelsens Formand aabner Kassen, og han, et andet eller flere andre af Valgbestyrelsens Medlemmer eller Medhjælpere udtager Konvolutterne af Kassen og blander dem, før Stemmesedlerne udtages af Konvolutterne. Vedkommende Valgbestyrelsesmedlem udtager Stemme-

sedlerne en for en, oplæser dem lydelig og henlægger dem saaledes, at de enslydende Stemmesedler samles i Bunker for sig. Efterhaanden som Stemmesedlerne oplæses, optegner 2 Medlemmer af Valgbestyrelsen, hvor mange Stemmer der falder paa hver af Kandidatlisterne. Efter at alle Stemmesedlerne er oplæst og Afgørelse truffen med Hensyn til de tvivlsomme Stemmesedler, meddeler den ene af Listeførerne lydelig de paa hans Liste optegnede Stemmeantal og den anden Listefører ligeledes lydelig, om de stemmer overens med de paa hans Liste giorte Optegnelser. Viser der sig nogen Uoverensstemmelse, gennemgaas Stemmerne paany til Rettelse af den indløbne Fejl. Endelig optælles samtlige Stemmesedler, og Tallet sammenholdes med den ifølge § 12 førte Fortegnelse over de Vælgere, der har afgivet Stemmeseddel.

For større Købstadkommuner udenfor København kan Indenrigsministeren dog efter Indstilling af vedkommende Kommunalbestyrelse fastsætte, at Optællingen af Stemmer sker efter de for København gældende Regler.

I samtlige Kommuner bliver Stemmesedlerne efter Valget at indpakke og forsegle af Valgbestyrelsen; de gyldige, de ugyldige, de ombyttede og de ikke udleverede Stemmesedler holdes hver for sig i særskilte Pakker med tydelig Paaskrift om deres Indhold. Pakkerne afgives til Kommunalbestyrelsen, der opbevarer dem, indtil Ankefristen er udløben, eller Klage over Valget endelig er afgjort; derefter skal de tilintetgøres.

§ 16. Efter at Valgbestyrelsen — i København Valgudvalget — har forvisset sig om, at Valghandlingen er foregaaet paa lovlig Maade, sammenlægges alle de for hver Kandidatliste afgivne Stemmer. Hver Listes Stemmetal deles derefter med 1, 2, 3 o. s. v., indtil hver Liste er delt med et Tal saa stort som det Antal Medlemmer, der efter Forholdet mellem Listens Stemmetal og det samlede Stemmetal i det højeste kan blive den til Del. Det største af de saaledes fremkomne Delingstal giver den Liste, hvilken det er tilfaldet, Ret til Medlem Nr. 1, det næststørste Delingstal giver den Liste, det er tilfaldet, Ret til Medlem Nr. 2 og saaledes fremdeles, indtil alle Medlemmer er valgt. Er Delingstallene lige store, gør Lodtrækning Udslaget. Af hver enkelt Liste udtages de valgte Medlemmer efter den Orden, hvori de paa Listen er opført; Navne paa dem, der allerede er valgt paa anden Liste, overstreges. Er en Kandidatliste udtømt, naar der tilkommer den et Medlem, tages dette af den Liste, som derefter har det højeste Tal.

Naar det fornødne Antal Medlemmer efter foranstaaende Regler er udfundet, erklæres de paagældende for valgte, og Meddelelse om Valgets Udfald gives Kommunalbestyrelsen, som giver de valgte Underretning om deres Valg. For Københavns Vedkommende bekendtgøres Udfaldet af Valget af Valgudvalgets Formand i Statstidenden, hvorhos der meddeles de valgte Repræsentanter særskilt Underretning derom, ligesom der ogsaa gøres Meddelelse saavel til Magistraten som til Borgerrepræsentantskabet.

§ 17. Saafremt kun een skal vælges, afgøres Valget ved simpelt Fler-

tal; Kandidaterne stilles til Valg efter Reglerne i § 9. Paa hver Stemmeseddel skal, naar flere Kandidater er anmeldte, deres Navne, opførte i Bogstavfølge, være tydelig trykte over hverandre, indbyrdes adskilte ved en trykt vandret Streg mellem hver to Navne. Naar kun een Kandidat er anmeldt, erklærer Valgbestyrelsen denne for valgt uden Afstemning. Med Hensyn til Afstemningen og Stemmeoptællingen etc. gælder iøvrigt de ovenfor givne Regler. I Tilfælde af Stemmelighed afgøres Valget ved Lodtrækning, der foretages af Valgbestyrelsens Formand.

§ 18. De paa en Liste ved et almindeligt Valg opførte Kandidater, der ikke erklæres for valgte, betragtes som Suppleanter for de valgte af samme Liste i den Rækkefølge, i hvilken de er opførte paa Listen, og træder i den angivne Orden i Stedet for de valgte som Medlemmer af vedkommende kommunale Raad, hvis nogen af disse i Valgperiodens Løb maatte afgaa ved Døden eller udtræde af Raadet.

Viser det sig ved indtrædende Lejlighed, at der ikke efter den angivne Regel kan ske Besættelse af den ledige Plads som Medlem, vil der være at afholde Udfyldningsvalg, medmindre Kommunalbestyrelsen beslutter, at saadant Valg ikke skal afholdes; i København vil der dog kun være at afholde Udfyldningsvalg, saafremt Repræsentanternes Antal gaar under 36.

§ 19. Hvis et Medlems Valg ved den derom endelig tagne Beslutning forkastes, eller vedkommendes Vægring ved at modtage Valg erkendes berettiget, betragtes hans Navn som ikke opført paa den paagældende Kandidatliste, og den af de øvrige Kandidater, som under denne Forudsætning vilde have været gyldig valgt, erklæres derefter for Medlem (Borgerrepræsentant). Naar i de anførte Tilfælde den nævnte Fremgangsmaade ikke kan finde Anvendelse, bliver Omvalg snarest muligt at foretage.

§ 20. Den, der har noget at anke over i Anledning af et stedfundet Valg, maa, for at hans Anke kan komme i Betragtning, inden 8 Dage efter Valghandlingens Slutning fremsætte skriftlig Indsigelse for Kommunalbestyrelsens (i København Borgerrepræsentantskabets) Formand. Saadan Indsigelse kan ikke blot rejses af Kandidaterne ved Valget og af enhver Vælger, men ogsaa af de kommunale Raads enkelte Medlemmer, i København tillige af Overpræsidenten og af Magistraten. Hvis en i et kommunalt Raad indvalgt Person ønsker sig fritagen for at modtage Valget, maa han ligeledes inden ovennævnte Frist derom skriftlig henvende sig til Kommunalbestyrelsens (i København Borgerrepræsentantskabets) Formand.

De i Overensstemmelse med foranstaaende Regler fremkomne Indsigelser eller Begæringer om Fritagelse afgøres af vedkommende Kommunalbestyrelse (i København Borgerrepræsentantskabet) i et Møde, som afholdes senest 14 Dage efter Fristens Udløb. — Forinden Afgørelsen skal Valgbestyrelsens Erklæring over Sagen indhentes.

Med Hensyn til Adgangen til at indanke de afsagte Kendelser i Anledning af de indgivne Klager har det sit Forblivende ved de hidtil gældende Regler.

Naar almindelige Valg er bleven afholdt, fratræder de hidtidige Medlemmer af vedkommende kommunale Raad først, efter at de mulig indkomne Klager over de ny Valg paa ovennævnte Maade er afgjort, efter de ordentlige Valg dog i intet Tilfælde før den 31. Marts.

§ 21. De hidtil gældende Regler for alt, de ovennævnte Valg vedkommende, er fremdeles gældende, for saa vidt de ikke staar i Strid med denne Lov.

For Københavns Vedkommende har det for Tiden indtil Marts 1909 sit Forblivende ved de i Lov Nr. 276 af 21. December 1906 §§ 1—3 givne Regler. Fra det nævnte Tidspunkt at regne skal følgende Bestemmelser være gældende:

a) Antallet af Borgerrepræsentanter fastsættes til 42.
b) De Dele af Staden, som er eller maa blive henlagt under en udenbys Folketings-Valgkreds, udgør i Henseende til kommunale Valg særlige Kredse for sig. Valby-Distriktet i Forbindelse med den Del af København, som ligger Vest for Stadens 13. Valgkreds, betegnes som 14. Valgkreds og Brøndshøj Sogn som 15. Valgkreds.
c) I Tilfælde af Udfyldningsvalg træffer Borgerrepræsentantskabet Bestemmelse om, hvorvidt der i saa Fald bliver at affatte ny Valglister, eller om de senest affattede Valglister skal benyttes. Bliver ny Valglister at affatte, gælder med Hensyn til deres Fremlæggelse, Indgivelse af Klager over dem samt Klagernes Paakendelse lignende Frister som ved de ordentlige Valg.
d) Den Omstændighed, at en til Borgerrepræsentant valgt og i Borgerrepræsentantskabet indtraadt Mand eller Kvinde ophører at være ansat til at svare Indkomstskat, medfører kun Berettigelse for vedkommende til at udtræde af Repræsentantskabet, men udelukker ikke den paagældende fra vedblivende at være Borgerrepræsentant indtil Valgtidens Udløb.
e) Den Forpligtelse, der ifølge § 10 i Lovene Nr. 50—51 af 3. April 1900 og § 11 i Lov Nr. 52 af 3. April 1900 paahviler de for de indlemmede Distrikter valgte Borgerrepræsentanter til at tiltræde Sessionen, overtages af Københavns Kommunalbestyrelse.

§ 22. I samtlige i dette Afsnit omhandlede Kommuner udenfor København underkastes Overslaget for det kommende Regnskabsaar 2 Behandlinger; 2. Behandling bliver at afholde senest den 15. Januar.

Saafremt Overslagets Vedtagelse eller Beslutning om Afholdelse af Udgift udenfor Overslaget vil medføre, at der noget Aar maa udskrives et større samlet Skattebeløb end paakrævet i Henhold til det sidste af den afgaaede Kommunalbestyrelse vedtagne Overslag med Tillæg af en Fjerdedel, vil der, inden en saadan Skatteudskrivning kan finde Sted, for Sognekommunernes og Landdistrikternes Vedkommende være at søge Amtsraadets, for Købstædernes Indenrigsministerens Samtykke. Anmodning om Samtykke vil da være at affatte og fremsende i samme Møde, hvor Sagen har været til Behandling. Gives saadant Samtykke ikke, hvorom Meddelelse skal tilsendes Kommunalbestyrelsen senest under

31. Januar — eller ved Spørgsmaal om Forhøjelse udenfor Overslaget senest 4 Uger efter Anmodningens Modtagelse — vil der være at foranstalte nyt Valg af Kommunalbestyrelse, som bliver at afholde snarest muligt; i Tilfælde af, at Samtykke er begæret ved Overslagets Vedtagelse, afholdes det ny Valg dog først efter den 15. Februar.

Den nyvalgte Kommunalbestyrelses Funktionstid gælder for den resterende Del af Valgperioden, med mindre der i samme Kvartal skal afholdes ordinært Valg, i hvilket Tilfælde den nyvalgte Kommunalbestyrelse tillige anses som valgt for den følgende Valgperiode.

Den nyvalgte Kommunalbestyrelse træffer endelig Bestemmelse om, hvorvidt den i Henhold til den af den afgaaede Kommunalbestyrelses Beslutning paakrævede, eller en mindre Skatteudskrivning skal foretages, og kan ved en enkelt Behandling vedtage Kommunens Overslag for det kommende Aar.

Med Hensyn til Beregningen af Stigningen af Kommunens Skatteudskrivning bliver i Resten af Valgperioden at gaa ud fra det første af den nyvalgte Kommunalbestyrelse vedtagne Overslag eller — for saa vidt Nyvalget er foranlediget som Følge af Beslutning om forholdsvis Forhøjelse i Aarets Løb af de paa Ligningen opførte Beløb — fra det ved saadan Forhøjelse paakrævede samlede Skatteudskrivningsbeløb for det paagældende Aar; det ovenfor omtalte Tillæg, hvormed Kommunalbestyrelsen i Løbet af 4 Aar uden videre Foranstaltning har Ret til at forhøje Skatteudskrivningsbeløbet, formindskes da i Forhold til den forløbne Del af Valgperioden.

I Kommuner, hvor Kommunens Skatteprocent (jfr. Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903 § 8) overstiger 8 — og derhos tillige overstiger Kommunens Skatteprocent ved denne Bestemmelses Ikrafttræden med mere end en Fjerdedel af denne — vil der dog, forinden der kan udskrives større samlet Skattebeløb end for det løbende Aar, være at indhente Regeringens Samtykke, der kan meddeles af Indenrigsministeren efter forudgaaet Samraad med Finansministeren angaaende Hensynet til Statens finansielle Forhold.

Der vil aarlig af Indenrigsministeren være at tilstille Rigsdagen Meddelelse om Kommunernes Skatteprocenter for det forløbne Aar.

Valg til Amtsraad.

§ 23. Amtsraadet bestaar af Amtmanden som Formand og efter Indenrigsministerens Bestemmelse paa Indstilling af Amtsraadet af 8 indtil 14 valgte Medlemmer, dog saaledes, at disse Tal altid bliver lige. Antallet af Bornholms Amtsraads Medlemmer er 10.

Amtsraadsvalgene foretages efter følgende Regler:

Hvert Sogneraad i Amtsraadskredsen vælger af sin egen Midte 2 Valgmænd. Marstal Kommune regnes i denne Henseende som Sognekommune. Til Foretagelsen af Valget af Amtsraadsmedlemmerne sammentræder med Valgmændene et lige saa stort Antal, som der er Sognekommuner i Amtsraadskredsen, af de Ejendomsbesiddere, der uden Af-

brydelse har haft Bopæl i Amtsraadskredsen i det Skatteaar, hvori Valglisterne affattes, samt i hele det foregaaende, er i Besiddelse af Betingelserne for Valgbarhed til Folketinget og for det Skatteaar, hvori Valglisterne affattes, har været ansat til at have udredet den største Afgift til Amtsrepartitionsfonden. Paa Bornholm vælges 4 Medlemmer af Amtsraadet af samtlige Byraad paa Øen, saaledes at hvert af disse af sin egen Midte vælger 1 Valgmand for hvert fulde Antal af 1000 Indvaanere i Købstadkommunen efter sidste almindelige Folketælling; dog at et overskydende Antal af mindst 500 regnes for fulde 1000, og at hvert Byraad altid vælger mindst 2 Valgmænd. De andre Medlemmer af Bornholms Amtsraad vælges efter samme Regler som i den øvrige Del af Landet.

Kvinder, der er Ejendomsbesiddere i Amtskommunen, har Ret til at deltage i Amtsraadsvalget under samme Betingelser som Mænd.

Tilhører en Ejendom Ægtefæller som deres Fælleseje, kan kun Manden komme i Betragtning som umiddelbar Vælger.

Er det af flere, som har svaret lige stor Skat, nødvendigt at medtage nogen som umiddelbar Vælger, og de ikke alle kan medtages, afgøres det ved Lodtrækning af Valgbestyrelsen, hvem der skal være Vælger.

Valglisterne over de umiddelbare Vælgere bliver ved de ordentlige Valg at affatte inden Udgangen af Marts Maaned; ved overordentlige Valg affattes Listerne umiddelbart forud for Valget. Foruden Hovedlisten, der indeholder et saa stort Antal højstbeskattede Vælgere, ordnede efter Skattebeløbet, som der er Sognekommuner i Amtsraadskredsen, affattes der en Tillægsliste til Brug ved mulig indtrædende Forfald. Paa Tillægslisten optages, ordnet efter Skattebeløbet, de Vælgere, som følger nærmest efter Hovedlistens Vælgere, og saaledes, at Tillæglistens Vælgerantal udgør en Fjerdedel af Hovedlistens. Saa snart Listerne er berigtigede, har Valgbestyrelsen skriftlig at underrette de paa Hovedlisten opførte højstbeskattede om deres Egenskab af umiddelbare Vælgere. De Vælgere, der er forhindret i at møde, skal da uopholdelig opgive dette for Valgbestyrelsen, der straks tilskriver de øverst paa Tillægslisten opførte om deres Optagelse paa Hovedlisten. De endelig berigtigede Valglister omsendes til Sogneraadene 14 Dage før Valgets Afholdelse samt bekendtgøres i Amtets Dagblade.

De ordentlige Valg afholdes i sidste Halvdel af April Maaned.

§ 24. Valgbar til Amtsraadet (for Bornholm 6 af dets Medlemmer) er enhver, der bor i Amtsraadskredsen og har Valgret efter § 1 til Sogneraadet — i Marstal Kommune til Kommunalrepræsentationen — eller ved Valg ifølge § 3.

Valgbar til Amtsraadet for Bornholm (4 af dets Medlemmer) er derhos enhver, der har Valgret til Byraadet i de paagældende Købstæder.

§ 25. Valgperioden for Amtsraadets Medlemmer er 6 Aar, og samtlige Medlemmer afgaar samtidig.

§ 26. Stedet og Tiden for Valget samt Tallet paa dem, der skal vælges, bekendtgøres 3 Gange, sidste Gang mindst 8 Dage før Valget, i de sted-

lige Dagblade, der fortrinsvis læses i Amtsraadskredsen, og kundgøres derhos ved Læsning til Kirkestævne mindst 8 Dage forinden Valgdagen.

§ 27. Valg af Medlemmer til Amtsraadet samt af Valgmænd i Henhold til § 23 foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg paa den for Valg af Landstingsmænd foreskrevne Maade, jfr. Lov Nr. 16 af 7. Februar 1901 §§ 81—84. Saafremt kun een skal vælges, følges Reglen i Lov Nr. 16 af 7. Februar 1901 § 85.

Udfyldningsvalg foretages efter Reglerne for almindelige Valg. Udfyldningsvalg er altid nødvendigt, naar flere end 2 Amtsraadsmedlemmer afgaar i Løbet af Valgperioden.

§ 28. De hidtil gældende Regler for Valg til Amtsraad forbliver i Kraft, for saa vidt de ikke staar i Strid med foranførte Bestemmelser.

Fælles- og Overgangsbestemmelser m. m.

§ 29. Ved et kommunalt Raads (i København Borgerrepræsentantskabets) Valg af to eller flere Medlemmer til Udvalg, Kommissioner, Bestyrelser, den kommunale Revision eller lignende skal Forholdstalsvalgmaaden anvendes, naar saadant kræves af noget Medlem af Raadet. Indenrigsministeren fastsætter de nærmere Regler angaaende Valgmaaden.

Raadmændene i København vælges af Borgerrepræsentantskabet ved Forholdstalsvalg. Valget, der ikke behøver kongelig Stadfæstelse, foretages i April Maaned og gælder for 4 Aar. Ved Afgang i Løbet af Valgperioden afholdes snarest muligt overordentligt Valg, men den, der saaledes træder i Stedet for en før Tiden afgaaet Raadmand, vedbliver kun i Stillingen for den Del af de 4 Aar, som endnu staar tilbage.

De nærmere Regler om Valgmaaden samt Bestemmelser med Hensyn til de nuværende Raadmænds Fratræden, der foregaar til samme Tidspunkt for samtlige Raadmænds Vedkommende — eventuelt om Forlængelse af deres Funktionstid — træffes af Indenrigsministeren efter forudgaaet Forhandling med Københavns Kommunalbestyrelse.

§ 30. I et kommunalt Raad, hvis Medlemstal er mindre end 20, kan hverken Mand og Hustru eller beslægtede i op- og nedstigende Linie samtidig være Medlemmer.

§ 31. Ordentligt Valg til Borgerrepræsentantskabet i København efter Reglerne i nærværende Lov foretages første Gang i den Marts Maaned, der indtræffer mindst ½ Aar efter Lovens Ikrafttræden. Til dette Tidspunkt afgaar samtlige Medlemmer af Borgerrepræsentantskabet.

§ 32. I den Marts Maaned, der indtræffer mindst ½ Aar efter nærværende Lovs Ikrafttræden, fratræder samtlige Medlemmer af Landets By- og Sogneraad samt Bestyrelserne for Landdistrikter og de valgte kommunale Revisorer i Købstæderne udenfor København, og der foretages ny Valg efter Reglerne i denne Lov.

I den November Maaned, der følger efter Afholdelsen af de første Valg til Byraadene i Henhold til denne Lovs Bestemmelser, fratræder

samtlige Medlemmer af Ligningskommissionerne i Købstæderne, og der foretages nyt Valg.

Medlemmerne af de nuværende Byraad, Sogneraad, Landdistriktsraad samt Ligningskommissioner og de valgte kommunale Revisorer i Købstæderne uden for København er, selv om Valgperioden efter de hidtil gældende Regler for deres Vedkommende maatte udløbe tidligere, forpligtede til at vedblive deres Funktion indtil det Tidspunkt, da der foretages ny Valg i Henhold til denne Lov.

§ 33. Første Gang ordentligt Valg foregaar til Amtsraad, efter at der har været afholdt Sogneraadsvalg i Henhold til denne Lov, aftræder samtlige Medlemmer af Amtsraadet og der foretages nyt Valg til hele Raadet.

§ 34. Uanset Bestemmelsen i § 1 om Varigheden af det Ophold, der betinger Valgretten, skal enhver, der har været optagen paa Kommunens Valgliste i 1908, og som er forbleven boende i Kommunen, medtages paa Kommunens i Henhold til denne Lov affattede Valgliste, for saa vidt vedkommende iøvrigt opfylder Betingelserne i saa Henseende.

II. Kirke og Skole.

Folkekirken: Anordning af 22. Marts 1897 indeholdende Regler for Udtrædelse af og Genoptagelse i Folkekirken.

§ 1. Naar Personer, der er døbt i Folkekirken, udtræder af denne, kan de ved at anmelde Udtrædelsen for Sognepræsten i det Sogn, hvori de bor, eller, saafremt de forinden Udtrædelsen har løst Sognebaand, for den Præst, til hvem Sognebaandsløsning har fundet Sted, begære en Attest om Udtrædelsen udstedt af ham uden Betaling.

Saavel Anmeldelsen om Udtrædelsen som Præstens Attest for, at denne har fundet Sted, meddeles paa Blanketter, affattet efter Formularer, der foreskrives af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Blanketter til Anmeldelse af Udtrædelse af Folkekirken faas uden Betaling hos vedkommende Præst samt i København hos Magistraten og uden for København hos Underøvrighederne.

§ 2. Omfatter en Anmeldelse om Udtrædelse af Folkekirken flere Personer, maa en særskilt Blanket afgives til Sognepræsten for hver enkelt, hvorhos paagældende for Præsten maa godtgøre sin Ret til at gøre Anmeldelsen paa andres Vegne.

§ 3. Om modtagne Anmeldelser angaaende Udtrædelse af Folkekirken skal Præsten gøre Tilførsel til sin Kirkebog. Er Anmeldelsen sket til den Præst, til hvem den udtraadte har løst Sognebaand, skal denne Præst tilstille Sognepræsten paa den udtraadtes Hjemsted en Genpart af den

meddelte Attest om Udtrædelsen til Indførelse i hans Kirkebog. Saafremt paagældende er døbt i et andet Sogn, skal derhos Sognepræsten paa Hjemstedet altid give Sognepræsten paa Daabsstedet Meddelelse om den stedfundne Anmeldelse, for at der ogsaa her ved Tilførelsen til Kirkebogen om vedkommendes Daab kan tilføres en Bemærkning om hans Udtrædelse af Folkekirken.

I fremtidige Udskrifter af Kirkebogen vedrørende den paagældende Persons Daab bliver denne Bemærkning at optage.

§ 4. Naar Personer, som er døbt i Folkekirken, med Paaberaabelse af ikke længere at høre til denne, indgiver Begæring til den borgerlige Øvrighed om at maatte stedes til at indgaa borgerligt Ægteskab, og de ikke samtidig oplyser, at de har opnaaet Retten til at indgaa borgerligt Ægteskab i Henhold til Lov af 13. April 1851 ved Indtrædelse i et andet Trossamfund, skal deres Begæring være ledsaget af en af vedkommende Præst i Overensstemmelse med foranstaaende Regler udstedt Attest om, at de for ham har gjort Anmeldelse om Udtrædelse af Folkekirken.

§ 5. En i Overensstemmelse med foranstaaende udstedt Attest skal ligeledes fordres fremlagt af de i Folkekirken døbte Personer, der, uden at være indtraadt i noget andet Trossamfund, som udtraadt af Folkekirken paastaar sig fritaget for at erlægge de til Folkekirken lovbefalede personlige Afgifter til denne, for at derefter af vedkommende Myndigheder kan paases, at disse Afgifter afkræves dem til Skolevæsenet, saa længe de ikke oplyser at være indtraadt som Medlemmer af et anerkendt Trossamfund.

Ligesom en Person, der een Gang har fremlagt Attest for sin Udtrædelse af Folkekirken, ikke oftere skal kunne afkræves saadan Attest af samme Myndighed, men i de i denne Paragraf omhandlede Forhold skal behandles som udtraadt af Folkekirken, indtil Anmeldelse om hans Genindtrædelse sker paa den i § 6 ommeldte Maade, saaledes skal ogsaa de Personer, der allerede forinden denne Anordnings Ikrafttræden af vedkommende Myndigheder er bleven anset og behandlet som udtraadt af Folkekirken, fremdeles uden Attest anses og behandles som saadanne, saa længe de ikke anmeldes som genindtraadte i Folkekirken.

§ 6. Naar i Folkekirken døbte Personer efter at være udtraadt af Folkekirken ønsker ved Genindtrædelse i denne paa ny at erhverve Adgang til Folkekirkens Goder og til at betjenes af dennes Præster med kirkelige Handlinger, kan de derom henvende sig til Sognepræsten i det Sogn, i hvilket de bor, eller til en anden af Folkekirkens Præster, som maatte være villig til at modtage dem. Naar Præsten efter Forhandling med den vedkommende skønner, at Ønsket om Genindtrædelsen er grundet paa alvorlig Beslutning om atter at ville høre til Folkekirken, bliver han paa ny at betragte som Medlem af Folkekirken, og Præsten har om Genoptagelsen at optage det fornødne i sin egen Kirkebog og at gøre Meddelelse til Sognepræsten paa det Sted, hvor den vedkommende er døbt, for at der ved Tilførselen til Kirkebogen om hans Daab og

Udtrædelse af Folkekirken kan tilføjes fornøden Bemærkning om hans Genindtrædelse i denne. Saafremt Genindtrædelsen i Folkekirken er foregaaet ved en anden Præst end Sognepræsten paa det Sted, hvor vedkommende bor, vil der tillige være at give Sognepræsten Meddelelse om Genoptagelsen, for at det fornødne herom kan tilføres hans Kirkebog. Ved eventuel Sognebaandsløsning forholdes der som i Lov af 4. April 1855 foreskrevet.

I Udskriften af Kirkebogen vedrørende Fødsel og Daab af Personer, der efter at være udtraadt af Folkekirken paa ny er indtraadt i denne, udelades enhver Bemærkning om det saaledes passerede, medmindre det af paagældende udtrykkelig begæres optaget i Attesten.

Om Genindtrædelse i Folkekirken gøres der af Sognepræsten paa det Sted, hvor vedkommende bor, Anmeldelse til Stedets Kommunalbestyrelse.

Lov om den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage samt Grundlovsdagen.

Af 22. April 1904.

§ 1. Paa Folkekirkens Helligdage er alle Arbejdssysler i eller uden for Huset, der ved den Larm, de medfører, eller iøvrigt ved den Maade, hvorpaa de foretages, forstyrrer Helligdagens Fred, forbudt. Ligeledes skal al Arbejdskørsel i København og de andre Købstæder samt Marstal, Frederiksværk og Frederiksberg være forbudt paa Folkekirkens Helligdage fra Kl. 10 Formiddag.

Disse Bestemmelser skal dog ikke være til Hinder for Foretagelse af Markarbejder, naar Gudstjenesten ikke derved forstyrres, eller for, at Skibe, der befinder sig i Nødhavn eller ligger til Ankers paa aaben Plads, losses, lades eller repareres, eller iøvrigt for Foretagelsen af saadanne uopsættelige Arbejder, der sigter til Afværgelse af truende Fare for Personer eller Gods.

§ 2. a. Marked maa ikke afholdes, og Køb og Salg paa Gader, Torve, offentlige Pladser og i de handlendes Butikker og Lagere ikke finde Sted paa Folkekirkens Helligdage. Nævnte Butikker og Lagere samt Pantelaanerforretninger skal paa disse Dage være lukket. Dette Forbud gælder tillige Foreninger, der, selv om Næringsadkomst ikke er nødvendig til Udøvelse af deres Virksomhed, dog holder Udleveringssted aabent for deres Medlemmer.

b. Fra dette Forbud gøres følgende Undtagelser:

Apoteker, Brød- og Mælkeudsalg samt Udsalg af Aviser fra Kiosker, Jernbanestationer og lignende Steder maa holdes aaben hele Dagen.

Med Politiets Tilladelse maa der paa de af dette anviste Pladser udsælges Sodavand og lignende kølende Drikke, samt Kager.

De to sidste Søndage før Jul og første Søndag i Maj og November gælder § 2 a. ikke efter Kl 4.

Er den 24. December en Søndag, gælder § 2 a. ikke fra Kl. 4—6

Eftermiddag og den 17. December regnes da for den sidste Søndag før Jul.

Falder Juleaftensdag paa en Søgnedag, kommer denne Lovs Bestemmelse om Fred paa Folkekirkens Helligdage til Anvendelse efter Kl. 6 Eftermiddag.

§ 3. Beværtningsdrivende (herunder Personer med Konditorborgerskab) maa paa Folkekirkens Helligdage ikke sælge ud af Huset i de Tilfælde, hvor de ellers er berettiget dertil; dog undtages herfra tilberedte Spisevarer, Kager samt Mælk og Brød ifølge § 2 b.

§ 4. Barber- og Frisørstuer holdes paa Folkekirkens Helligdage lukket fra Kl. 12.

§ 5. I Fabrikker og fabriksmæssigt drevne Værksteder skal alt Arbejde ophøre paa Folkekirkens Helligdage.

Hvorvidt en Virksomhed falder ind under Betegnelsen Fabrikker eller fabriksmæssigt drevne Værksteder, afgøres i Tvivlstilfælde af Indenrigsministeren, der tillige bemyndiges til at tilstede Undtagelser fra ovenanførte Regel i følgende Tilfælde:

a. naar de paagældende Virksomheder efter deres Natur kun kan drives paa bestemte Tider af Aaret eller er afhængig af elementære Drivkræfter, eller andre Forhold, der virker uregelmæssigt; dog maa det ikke forhindres, at Arbejderne kan have mindst Halvdelen af Aarets Søndage fri;
b. naar de paagældende Virksomheder ifølge deres Beskaffenhed eller af Hensyn til Befolkningens Forsyning med daglige Livsfornødenheder kræver uafbrudt Drift. Arbejderne skal i dette Tilfælde have fri hveranden Søndag.

Saadanne af Indenrigsministeren tilladte Undtagelser fra Lovens almindelige Bestemmelser kundgøres i Lovtidende.

Drift af Mejerier er undtagen fra Forbudet i 1. Stykke.

Sætning og Trykning af Dagblade er forbudt paa Folkekirkens Helligdage fra Kl. 9 Morgen til Kl. 12 Aften.

Til Foretagelse af uopsættelige Arbejder saasom nødvendige Renselser og Istandsættelser af Maskiner og Arbejdsredskaber kan der af det stedlige Politi gives Tilladelse.

§ 6. Paa Folkekirkens Helligdage er det forbudt:

a. fra Kl. 9 til Kl. 4 Eftermiddag paa offentlige Beværtningssteder at afholde Sammenkomster eller Drikkelag, der medfører en saadan Støj, at omboende derved kan forulempes;
b. fra Kl. 9 til Kl. 4 Eftermiddag at afholde offentlige Forlystelser, støjende Øvelser eller Foretagender, derunder Væddeløb og Klapjagt. Idrætsøvelser og Øvelser, der tilsigter Uddannelse til Fædrelandets Forsvar, skal dog være undtaget fra dette Forbud, naar ikke Gudstjenesten i Kirke eller Bedehus derved forstyrres; endvidere kan Justitsministeren tillade Afholdelse af Eftermiddagsforestillinger af højere Art paa faste Teatre, dog ikke før Kl. 2 Eftermiddag;

c. uden yderste Nødvendighed at afholde kommunale Møder, Retsmøder eller Fogedforretninger, Skiftesamlinger eller Notarialforretninger, Auktioner eller andre Retshandlinger, og at foretage nogen Stævning eller Tilsigelse til Møde for nogen Ret eller anden offentlig Myndighed, medmindre Sagen er særdeles paatrængende, og det derfor af den, fra hvem Indkaldelsen udgaar, udtrykkelig forlanges; i dette Tilfælde maa Forkyndelsen dog ikke foregaa under Gudstjenesten.

§ 7. Offentlige Forsamlinger maa paa Folkekirkens Helligdage ikke finde Sted før efter Gudstjenestens Slutning.

Saafremt der i vedkommende Sogns Kirke afholdes mere end een Gudstjeneste, er offentlige Forsamlinger tilladt efter Afslutning af den første. I disse Tilfælde skal det dog iagttages, at Forsamlingen ikke holdes paa en saadan Maade, at Gudstjenesten derved forstyrres.

Paa Folkekirkens Helligdage er offentlige Forsamlinger altid tilladt efter Kl. 4 Eftermiddag.

§ 8. Offentlige Forlystelser maa Aftenen før en Helligdag ikke vedvare længere end til Midnat og slet ikke finde Sted Aftenen forud for Juledag, Paaskedag og Pinsedag.

§ 9. De Forbud, som indeholdes i de foregaaende Paragraffer, skal med den i § 4 indeholdte Begrænsning gælde hele den første Dag af de 3 store Højtider samt Skærtorsdag og Langfredag.

§ 10. De i §§ 1, 2, 4 og 5 indeholdte Bestemmelser til Sikring af den offentlige Fred paa Folkekirkens Helligdage gælder tillige Grundlovsdagen (d. 5. Juni) fra Kl. 12 Middag.

§ 11. Ifølge vedkommende Kommunalbestyrelses Indstilling kan der ved Politivedtægt træffes Bestemmelse om, i hvilket Omfang Kørsel og Ombæring af Varer paa Folkekirkens Helligdage kan finde Sted:

a. dels til Restaurationers almindelige Behov, dels til Udsalgs og andres Forsyning med Brød, Mælk, fersk Kød, fersk Fisk, Bærfrugt og levende Blomster og

b. endelig til Forsyning af forbisejlende Skibe, Transport af Gods til og fra Dampskibe og Jernbaner samt Transport af eller Driven med Kreaturer fra eller til Jernbaner eller Skib.

Ligeledes kan nødvendig Arbejdskørsel i Statens eller Kommunens Tjeneste finde Sted til enhver Tid.

Paa tilsvarende Maade kan der ved Politivedtægten fastsættes Undtagelser fra Lovens Regler vedrørende Salg og Transport af fersk Fisk.

§ 12. Overtrædelse af de i denne Lov indeholdte Forskrifter straffes med Bøder fra 10 til 500 Kr.

Den Arbejdsgiver, der sysselsætter Arbejdere i Strid med disse Forskrifter, idømmes der en Tillægsbøde af 5 Kr. for hver af de saaledes sysselsatte Arbejdere. Tillægsbøden for Arbejdsgiveren kan i Gentagelsestilfælde stige indtil 10 Kr. for hver af de nævnte Arbejdere.

Finder Politimyndighederne, at en Overtrædelse af denne Lov hidrører fra undskyldelig Misforstaaelse, bør de indskrænke sig til at advare vedkommende.

Sager angaaende Overtrædelsen af denne Lov behandles som offentlige Politisager.

Lov om Brugen af Kirkerne
af 15. Maj 1903.

§ 1. Sognepræster og residerende Kapellaner har Ret til lige saa vel paa Søgnedage som paa Søn- og Helligdage at bruge de Kirker, ved hvilke de er ansat, til Gudstjeneste i sædvanlig Form, til kirkelige Handlinger og til gudelige Forsamlinger. Hvor flere Præster er ansat ved den samme Kirke, fastsættes de nærmere Regler herom om fornødent af Biskoppen efter indhentet Erklæring fra Pastoratets Menighedsraad.

Kapellaner har, naar Regulativet for deres Stilling ikke giver dem nogen særlig Adgang, kun denne Ret efter foregaaende Aftale med Sognepræsten.

§ 2. Sognepræsten har Ret til at tilstede andre Præster i Folkekirken at bruge de Kirker, ved hvilke han er ansat, i de samme Tilfælde, hvori Retten til at bruge Kirkerne tilkommer ham selv.

Ligeledes kan Sognepræsten tilstede ikke præsteviede, der har Adgang til Prædikestolen, at bruge de paagældende Kirker til Prædiken og Katekisation.

Andre ikke præsteviede kan Sognepræsten kun tillade at tale i Kirken fra Kordøren udenfor de sædvanlige Gudstjenester, naar Sognepræsten selv eller en anden Præst paa hans Vegne er til Stede.

Naar den kirkelige Betjening af et af flere Sogne eller Sognedistrikter bestaaende Pastorat er ordnet saaledes, at Betjeningen af et enkelt Sogn eller Distrikt væsentlig er overdraget til en fast Kapellan (residerende Kapellan eller Kaldskapellan), kan Retten til at give andre Adgang til at bruge Kirkerne overdrages Kapellanen for den væsentlig af ham betjente Kirkes Vedkommende.

§ 3. Dersom en eller flere af et Sogns eller Sognedistrikts til Folkekirken hørende Beboere begærer, at der gives en anden Præst i Folkekirken end den eller de ved Kirken ansatte Lejlighed til at benytte Kirken i noget af de i § 1, 1. Stykke, nævnte Øjemed, og Sognepræsten eller Førstepræsten ved Distriktskirken samtykker deri, er Berettigelsen derved tilvejebragt. Den vedkommende Præsts Samtykke maa søges, hver Gang Kirken ønskes benyttet paa fornævnte Maade. Nægter den vedkommende Præst sit Samtykke, kan Sagen forelægges Biskoppen eller Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til Afgørelse.

§ 4. Naar mindst 10 Familiefædre, Enker og andre Personer med egen Husstand af et Sogns eller Sognedistrikts til Folkekirken hørende Beboere, der er Medlemmer af Sognemenigheden eller Sognedistriktsmenigheden, er enige om at ønske Kirken overladt til Prædiken og Katekisation eller Skriftemaal og Altergang ved en anden Præst i Folkekirken end den eller de ved Kirken ansatte, kan de herom indgive skriftlig Anmeldelse til

Sognepræsten eller Førstepræsten ved Distriktskirken mindst 24 Timer forud, og denne vil da ikke kunne nægte dem den begærede Adgang til Brugen af Kirken, medmindre den til den berammede Tid allerede er bestemt til anden Brug.

§ 5. De til Folkekirken hørende Beboere af et Sogn eller Sognedistrikt, der har løst Sognebaand i Henhold til Lov af 4. April 1855 eller er Medlemmer af en Valgmenighed, har Ret til at lade den Præst, til hvem de har sluttet sig, prædike i Sogne- eller Distriktskirken saavel som til der at lade ham foretage Barnedaab og Brudevielse, holde Skriftemaal og Altergang samt Ligtale og ligeledes til at lade ham forrette Jordefærd paa Sognets eller Sognedistriktets Kirkegaard. Om Tiden for saadan Brug af Kirken maa der forud ske Aftale med vedkommende Præst enten af Sognebaandsløserne selv eller af den Præst, til hvem de har sluttet sig.

Naar mindst 10 af en Sognemenigheds eller Sognedistriktsmenigheds Medlemmer til Biskoppen har indgivet Begæring om Brugen af Kirken for en af dem dannet Valgmenighed, og Betingelserne derfor efter Lov om Valgmenigheder § 5, 2. Stykke, er til Stede, fastsætter Biskoppen efter indhentet Erklæring fra Menighedsraadet et Regulativ for Kirkens Benyttelse af Valgmenigheden.

§ 6. De i §§ 3—5 omhandlede Gudstjenester m. v. skal være offentlige med Adgang til Kirken ogsaa for andre af Sognets Beboere end dem, der har begæret Kirken benyttet til saadan Gudstjeneste saavel som for udensogns boende.

Ligeledes skal en Præst, der i Henhold til § 5 afholder Gudstjeneste for Personer, der har løst Sognebaand til ham, i disses egen Kirke, være berettiget til ved samme Lejlighed ikke blot at tage Sognebaandsløsere til ham fra andre Sogne til Alters, men ogsaa at udføre andre kirkelige Handlinger for dem, naar dette kan ske i umiddelbar Forbindelse med den af ham afholdte Gudstjeneste.

§ 7. Til Kirkens Benyttelse til en Gudstjeneste, der væsentlig afviger fra den almindelige Form, saavel som til al anden Benyttelse af Kirken, saasom i kirkelige Foreningers Anliggender, til Afholdelse af kirke- og missionhistoriske Foredrag, naar Betaling ikke tages for at paahøre samme, samt til Kirkekoncerter og deslige, meddeler Biskoppen Samtykke efter Indstilling fra Menighedsraadet. Biskoppens Afgørelse kan af Menighedsraadet indankes for Ministeriet. Kan i enkelte Tilfælde Indstilling til Biskoppen ikke ske, kan Tilladelsen, naar Menighedsraadet ønsker denne givet, meddeles af Sognepræsten, men han skal da altid, saa snart ske kan, gøre Indberetning herom til Biskoppen.

Til Afsyngningen af Salmer og kirkelige Sange og deres Ledsagelse af Orgel saavel som til Udførelse af kirkelig Musik paa Orgelet kan Menighedsraadet meddele Samtykke efter Indstilling fra Sognepræsten eller Distriktspræsten, naar der ingen Betaling tages for Adgangen til Kirken.

§ 8. Enhver Sognebeboer, i Sognet hjemmehørende, har Ret til at blive begravet paa Sognets Kirkegaard, selv om han ikke hører til Folke-

kirken. Personer, som ved deres Død havde Bopæl uden for Sognet, skal, naar Dødsfaldet er foregaaet i Sognet, eller Liget er fundet der, begraves paa Sognets Kirkegaard, medmindre de efterladte eller andre rette vedkommende vil sørge for Begravelsen andet Steds.

§ 9. Kirkernes Betjente har Ret og Pligt til at forrette Tjeneste ved den almindelige Gudstjeneste paa Søn- og Helligdage saavel som ved ekstraordinære Gudstjenester i sædvanlig Form, der i Henhold til nærværende Lovs § 1 afholdes af Sognets egne Præster. Ved andre Gudstjenester eller gudelige Forsamlinger er Kirkernes Betjente ikke pligtige at være til Stede.

Ved kirkelige Handlinger har Kirkens Betjente Ret og Pligt til at forrette Tjeneste, naar disse udføres i Kirken eller paa Kirkegaarden af Sognets egne Præster eller af andre paa deres Vegne. Udføres kirkelige Handlinger i Kirken eller paa Kirkegaarden paa Begæring af en eller flere af Sognebeboerne af andre end Sognets egne Præster, kan Kirkebetjentenes Tjeneste fordres, naar der ifølge Loven tilkommer dem Betaling, enten deres Tjeneste benyttes eller ej.

I andre Tilfælde end de ovennævnte kan den Præst, der forestaar Gudstjenesten eller forretter den kirkelige Handling, lade Kirkebetjentens Gerning udføre enten ved denne efter Overenskomst eller paa eget Ansvar ved en anden til Folkekirken hørende Mand, som han finder skikket dertil, og som han dertil kan formaa.

Tiden for ekstraordinære Gudstjenester og kirkelige Handlinger maa vælges saaledes, at det offentlige Skolevæsens Tjeneste ikke udsættes for i den Anledning at forsømmes, jfr. Anordningerne af 29. Juli 1814 for Købstæderne § 28 og for Landet § 21 samt Forordningen af 30. Maj 1828 § 14.

§ 10. Ved Altergang skal den udensogns Præst selv medbringe Brød og Vin, hvorimod Sognets Kirkebetjent, efter senest Dagen forud gennem Stedets Præst meddelt Underretning, skal drage Omsorg for, at alt, hvad der i øvrigt er fornødent til Foretagelse af de kirkelige Handlinger, er til Stede og i Orden.

§ 11. Ansvaret for, at alt foregaar sømmeligt og med Orden, paahviler, naar Stedets Præst ikke er til Stede og leder Handlingen, den Præst, til hvem Kirken eller Kirkegaarden er bleven overladt. Ved gudelige Forsamlinger i Kirken kan den Præst, der har Ansvaret, forlange, at ingen maa tage Ordet, som ikke før Forsamlingens Afholdelse har faaet hans Samtykke dertil.

§ 12. Den, hvem Ansvaret paahviler, har tillige at paase og efter Evne at bidrage til, at Kirkebygningen, Kirkegaarden og deres Tilbehør behandles med Omhu og Forsigtighed.

§ 13. I et af Menighedsraadet udfærdiget og af Kirkens Overtilsyn stadfæstet Reglement kan der fastsættes, hvad der ved Kirkens Brug ved ekstraordinære Lejligheder skal betales for dens Rengøring, Opvarmning og Belysning saavel som for Ringning med Kirkens Klokker. I et for København, for hver Købstad og for hvert Pastorat paa Landet efter

de paagældende Menighedsraads Indstilling af Kirkens Overtilsyn udfærdiget Reglement kan der fastsættes Regler om Adgang til Kirkens Udsmykning ved særlige Lejligheder og Ansvaret herfor saavel som om Adgang til at medtage Faner eller til at bruge anden Musik end Orgelspil i Kirken og paa Kirkegaarden.

Kirkeejeren kan ikke modsætte sig, at Kirken bruges i det i denne Lov fastsatte Omfang, og han kan ikke gøre Fordring paa de af denne Brug flydende Indtægter. Han kan ikke modsætte sig, at der anbringes Belysningsredskaber i Kirken, naar derved ikke paaføres ham enten straks eller i Fremtiden forøgede Udgifter, og Anbringelsen, naar den er tænkt at skulle have en blivende Karakter, bifaldes af Kirkesynet.

Lov om Ægteskab udenfor de anerkendte Trossamfund eller mellem Medlemmer af forskellige Trossamfund

af 13. April 1851.

§ 1. Naar en Mand og en Kvinde, der ikke hører til Folkekirken eller til et Trossamfund, som her i Landet har af Staten anerkendte og til at forrette Vielser berettigede Præster, vil indgaa Ægteskab, skal dette med fuld borgerlig Gyldighed kunne indgaas for den borgerlige Øvrighed uden kirkelig Vielse.

§ 2. Paa samme Maade kan Ægteskab stiftes imellem Personer, der hører til forskellige, omend her i Landet anerkendte, Trossamfund.

§ 3. De, der vil indgaa saadant borgerligt Ægteskab, skal herom indgive skriftlig Begæring til Øvrigheden paa det Sted, hvor Ægteskabet agtes fuldbyrdet, nemlig til Magistraten, hvor en saadan er, og andetsteds til Byfogden, Herredsfogden eller Birkedommeren.

§ 4. Tre Uger før Ægteskabets Indgaaelse maa det paa det Sted, hvor Bruden hører hjemme, være kundgjort til Tinge, at et saadant Ægteskab agtes indgaaet samt for hvilken Øvrighed. Hengaar mer end 3 Maaneder efter Kundgørelsen, førend Ægteskabet fuldbyrdes, maa den gentages. Forbud mod Ægteskabets Stiftelse maa anmeldes for Øvrigheden paa Brudens Hjemstavn.

§ 5. Forinden Ægteskabet sluttes, har vedkommende Øvrighed at forvisse sig om, at den i § 4 paabudte Kundgørelse har fundet Sted, og at intet Forbud er anmeldt, hvorhos den har at iagttage alt, hvad der ved Forordningen af 30. April 1824 §§ 3 og 4 samt §§ 8 til 12 er paalagt den Præst, der vil foretage en Ægtevielse, alene med den Undtagelse, at der ikke skal kræves Bevis for Nydelsen af Nadverens Sakramente, samt at Attest for Udskrivning af Skolen i Henhold til nærværende Lov kan træde i Stedet for Konfirmationsattest.

§ 6. Paa den til Ægteskabets Stiftelse berammede Dag, der, saa vidt ske kan, vælges efter Brudeparrets Ønske, møder dette paa Byens Raadhus eller Herredets (Birkets) Tingsted. Øvrigheden foreholder først begge Personer Ægteskabets Betydning, modtager derpaa deres Er-

klæring, at de vil have hinanden til Mand og Hustru, og forkynder sluttelig, at Ægteskab mellem dem lovligen og med fuld borgerlig Gyldighed er indgaaet, alt i Overensstemmelse med en i dette Øjemed af vedkommende Ministerium foreskreven Formular. Handlingen foregaar offentlig, og dersom Øvrigheden kun bestaar af een Person, tilkalder den tvende Vidner. Om det saaledes indgaaede Ægteskab indføres det fornødne i en dertil indrettet Protokol, hvoraf Udskrift under Øvrighedens Navn og Segl meddeles Ægteparret som Vidnesbyrd om Ægteskabets Indgaaelse. Ligeledes meddeler Øvrigheden inden 8 Dage en Udskrift til den Sognepræst, i hvis Sogn Bruden før Ægteskabet havde hjemme, hvoretter denne indfører Bemærkning om det indgaaede Ægteskab i sin Ministerialbog.

§ 7. For den i § 4 nævnte Kundgørelse og Attest derom erlægges en Betaling af 4 Kroner. For den i § 6 nævnte Handling og for Udfærdigelsen af Protokoludfærdigelsen erlægges, foruden Betaling for det stemplede Papir, 2 Kr., der tilfalder Øvrigheden, men i København Stadens Kasse. Hvis en Øvrighedsperson maa foretage en Rejse til Tingstedet for denne Forretnings Skyld, udredes Befordringsgodtgørelse efter Vognmandstakst.

§ 8. Naar Personer af forskellige anerkendte Trossamfund ønsker kirkelig Vielse, skal en saadan fremtidig kunne forrettes saavel af Brudgommens som af Brudens Præst, men i første Tilfælde skal dog Anmeldelse om Vielse ske til Brudens Præst, for at Bemærkning derom kan optages i hans Ministerialbog.

§ 9. Ægteskab mellem Personer, der ikke hører til samme Trossamfund, maa først da finde Sted, naar de til den Embedsmand, for hvem Ægteskab indgaas, har afgivet en Erklæring om, i hvilken Tro Børnene af deres Ægteskab skal opdrages. Denne Erklæring tilføres den samme Protokol, i hvilken Indgaaelsen af Ægteskabet indtegnes; dog kan den saaledes trufne Bestemmelse senere forandres ved Ægtefællernes fælles Overenskomst. Dør en af Ægtefællerne eller mister paa anden Maade Myndigheden over Børnene, da kan den anden Ægtefælle forandre den tagne Bestemmelse, dog kun for saa vidt som Kultusministeriet hertil giver sit Samtykke. Børnene skal i ethvert Tilfælde opdrages i en Trosbekendelse, til hvilken en af Forældrene hører, eller i Folkekirkens Tro.

§ 10. Forældre, der ikke hører til noget af de her i Landet anerkendte Trossamfund og ikke ønsker deres nyfødte Børn ved Daab optagne i noget af dem, skal ikke desto mindre gøre den i Forordningen af 30. Maj 1828 § 8 foreskrevne Anmeldelse for Sognets Kirkebetjent samt inden 8 Uger efter Fødselen under den i samme Forordnings § 5 foreskrevne Tvang opgive for Sognets Præst og Kirkebetjenten det Navn, de vil have Barnet tillagt, til Indførelse i Ministerialbogen og Kirkebetjentens Embedsbog. Ved denne Anmeldelse og Navngivelse iagttages i det hele, hvad bemeldte Forordning foreskriver om Daabs Bestilling, og Attest om saadan Navngivelse træder da i Stedet for Døbeattest.

§ 11. For Børn, der ikke hører til de anerkendte Trossamfund, skal

Udskrivning af Skolen træde i Stedet for Konfirmation med Hensyn til alle til Konfirmationen knyttede borgerlige Virkninger. Børn, der ikke skal opdrages i den evangelisk lutherske Religion, kan forlanges undtagne fra Undervisningen i denne i de offentlige Skoler, hvorimod Skolebestyrelsen paa ethvert Sted har at paase, at Børnene ikke savner Oplysning om de moralske og almindelige religiøse Begreber, samt at de, for saa vidt de hører til et kristeligt Trossamfund, erholder Kundskab om Bibelhistorien. Skulde det vise sig, at Børnene i denne Henseende forsømmes, er Forældrene pligtige at lade dem modtage den fornødne Undervisning herom i Skolen. For saa vidt saadanne Børn ikke har besøgt nogen offentlig Skole, kan de, efter at have naaet 14 Aars Alder, indstilles til Prøvelse i den Almueskole, til hvilken de efter deres Opholdssted nærmest hører, paa den regelmæssige Eksamenstid og, saafremt de befindes at besidde den til Udskrivning fornødne Modenhed og Kundskab, erholde en Attest derom, der da træder i Stedet for Udskrivning af Skolen.

§ 12. Den ved Forordningen af 18. Oktober 1811 paabudte geistlige Mægling imellem Ægtefolk, der søger Skilsmisse, bortfalder for dem, der for Øvrigheden erklærer ikke at høre til noget her i Landet anerkendt Trossamfund, eller som hører til to forskellige Trossamfund.

Forordning af 30. April 1824 angaaende de af det offentlige paabudte Betingelser for Ægteskabs Indgaaelse med de ved Lov af 29. Decbr. 1857 foretagne Ændringer.

§ 1. Præsterne bør, i at forrette Brudevielsen, følge den dem foreskrevne Formular.

§ 2. Forinden Vielsen maa holdes, bør Personernes Forsæt at indgaa Ægteskab, paa foreskreven Maade, 3 Søndage efter hinanden, ved Højmessetjenesten bekendtgøres fra Prædikestolen i den Menighed, hvortil Bruden hører. Endelig følger det af sig selv, at Lysningen fra Prædikestolen bortfalder, naar de paagældende ved kongelig Bevilling derfra er fritaget.

§ 3. Præsten bør ikke iværksætte Tillysningen uden først at paase, at der intet er til Hinder for det Ægteskab, Personerne agter at indgaa, hvorved i Særdeleshed bliver at iagttage: 1) at Mandspersonen ikke er under 20 og Kvindepersonen ikke under 16 Aar; 2) at de begge er konfirmeret og har annammet Nadverens Sakramente; 3) at ingen af dem er bunden ved noget foregaaende Ægteskab, eller lovgyldig Forpligtelse til at indgaa et andet Ægteskab, hvorved det i Særdeleshed bliver at iagttage, at den, som er skilt ved sin foregaaende Ægtefælle, foreviser enten Skilsmissedom, som tilsteder den nyt Ægteskab, eller Bevilling til Ægteskabets fuldkomne Ophævelse, indeholdende en lige Tilladelse; 4) at de ikke er beslægtet eller besvogret i de Grader, hvori Ægteskaber efter Forordn. 23. Maj 1800 ikke lovlig kan finde Sted, eller at de, for saa vidt

Undtagelse ved kgl. Bevilling kan faas, er forsynet med en saadan; 5) at en Enkemand i det mindste oppebier 3 Maaneder og en Enke i det mindste et Aars Forløb fra den forrige Ægtefælles Død. Imidlertid skal det være Bønder og andre Almuesfolk, hvis Vilkaar og Tilstand ikke tillader dem længere at hensidde i ugift Stand, tilladt at indgaa nyt Ægteskab inden kortere Tids Forløb, nemlig Enkemanden 6 Uger efter hans Hustrus Død og Enken 3 Maaneder efter hendes Husbondes dødelige Afgang, dog en Enke i saadant Fald kun paa den Betingelse, at der haves Vished om, at hun ikke er frugtsommelig ved sin afdøde Mand; 6) at Bruden, hvis hun ikke er Enke, har Forældres eller andre vedkommendes Samtykke, eller i alt Fald disses Indsigelse af Øvrigheden er funden ugyldig; — det samme gælder ogsaa for Brudgommen, saafremt denne ikke er fuldmyndig; 7) at de militære, som efter Anordningerne behøver Ægteskabstilladelse, er forsynet med samme; 8) at de, som har bedrevet Hoer med hinanden, ikke maa komme sammen i Ægteskab; 9) at Ægteskab ikke maa tilstedes nogen, som mangler Fornuftens Brug; 10) en af Fattigvæsenet forhen oppebaaret urefunderet Understøttelse skal ikkun da være til Hinder for Ægteskabs Indgaaelse, naar den er ydet en Mandsperson i Løbet af de sidste 5 Aar, i hvilket Tilfælde det ikke kan tilstedes ham at indgaa Ægteskab, med mindre Fattigvæsenets Bestyrelse for den Kommune, hvor han er forsørgelsesberettiget, erklærer, at der for dettes Vedkommende intet findes derimod at erindre.

§ 4. Om alle de foranførte Punkter bør Præsten, for saa vidt disses Natur tilsteder det, forsyne sig med autentiske Beviser; men i øvrigt bør han, til Sikkerhed for, at intet andet er hinderligt for Personernes ægteskabelige Forbindelse, affordre disse tilstrækkeligt Forløfte. — Som Forlovere kan ingen antages, der enten ikke beklæder noget Kongeligt Embede, eller og er bosatte Mænd, om hvis Paalidelighed ellers ingen grundet Tvivl haves. — Disse Forlovere bør ikke hver borge for een af de paagældende Personer; men begge bør indestaa for, at der ingen lovlig Hindring gives imod det attraaede Ægteskab. — Præsten bør, hvor det, efter Forlovernes Oplysningsgrad og borgerlige Stilling, anses fornødent, alvorlig indskærpe dem det strenge Ansvar, som Lovene forbinder med Forløfte i Ægteskabssager. — Hvor de paagældende Personer paa behørig Maade er blevet fritaget for at stille Forlovere, imod med Ed inden Retten at bekræfte, at der ikke, formedelst foregaaende ægteskabelig Forbindelse, eller af andre Aarsager, er nogen lovlig Hindring imod det Ægteskab, hvori de agter at indlade sig, har Præsten at kræve nøjagtigt Bevis, saavel for den dem meddelte Fritagelse, som for den i Medhold deraf aflagte Ed.

§ 5. Lysning af Prædikestolen bør, nogle Dage forud, bestilles hos Præsten, hvilket i Almindelighed bør ske personlig af Brudgommen; dog kan, hvis det er en Præsten bekendt Person, Bestillingen ogsaa ske skriftlig, ligesom og Brudgommen, i sit Forfald, kan sende en Præsten bekendt paalidelig Mand til denne, for at foranstalte og meddele det fornødne. Forloverne bør, enten i Kirkebogen eller ved et særskilt Doku-

ment, meddele deres Forsikring, og Præsten bør forvisse sig om Underskriftens Ægthed. — Saa snart Lysning af Prædikestolen vedbørlig er bestilt, anføres det i Ministerialbogen.

§ 6. Dersom de Personer, der har ladet lyse af Prædikestolen for sig, ikke lader sig sammenvie inden 3 Maaneder derefter, skal den skete Tillysning anses uefterrettelig, og altsaa ny Lysning iværksættes, hvis de senere maa begære at sammenvies.

§ 7. Forinden Præsten forretter nogen Vielse, har han at paase alt, hvad oven i § 3 er foreskrevet, for saa vidt dette ikke ved de Oplysninger, som er meddelt, inden der blev lyst fra Prædikestolen, er overflødigt.

§ 8. Præsten bør endvidere afholde sig fra at sammenvie Personer, imod hvis Ægteskab Forbud er gjort ved den vedkommende Retsbetjent, naar dette Forbud tillige paa lovlig Maade er forfulgt, og det ikke ved Dom eller paa anden gyldig Maade er ophævet. I øvrigt følger det af sig selv, at baade Forbudet og sammes Forfølgning ved Forligelseskommissionen og Retten bør anmeldes for vedkommende Sognepræst.

§ 9. Ingen Enke eller Enkemand maa indlade sig i nyt Ægteskab, førend den i det mindste har begyndt et lovligt Skifte med den afdøde Ægtefælles Arvinger, undtagen den, ved et gyldigt Testamente eller paa anden lovlig Maade, derfor er fritagen. — Naar en Enke eller Enkemand ifølge Bevilling skifter ved Hjælp af Samfrænder, bør det iagttages, at Samfrændeskiftebrevet, inden Vielsen forrettes, er tilstillet vedkommende Øvrighed, hvis Attest maa fremlægges, til Bevis paa, at Skiftet er iværksat paa behørig Maade.

§ 10. Ingen Præst maa forrette nogen Ægtevielse, med mindre saavel Brudgommen som Bruden bevisliggør, at de har haft Børnekopperne, eller er vakcineret.

§ 12. Saa bør Præsten og paase, at vedkommende har erlagt de Afgifter, som der paa det Sted, hvor de skal vies, maatte være foreskrevne for dem, der vil lade sig vie.

§ 13. Forinden en Katolik kan vies til en Person, som bekender sig til Landets almindelige Religion, bør Præsten paase, at den første udsteder en Revers: at lade alle Børn, der avles i saadant Ægteskab, opdrage i den evangelisk-lutherske Kirke; hvilken Revers bliver at indføre i Kirkebogen, og at forsyne saavel med begge de Forlovedes som med Forlovernes Underskrift. For at forebygge Overtrædelse heraf, bør de katolske Præster aldeles ingen Vielse forrette, forinden det er anmeldt for Kancelliet, og sammes Samtykke dertil er erhvervet.

§ 14. Brudevielse tilfalder altid Sognepræsten for den Menighed, hvoraf Bruden er Medlem. Dog beholder de ved de militære Menigheder ansatte Præster de dem hidtil hjemlede Rettigheder til at forrette Vielsen, naar Brudgommen er Militær, skønt Bruden hører til den civile Menighed, ligesom det og tilfalder den lutherske Præst, til hvis Menighed en luthersk Brudgom hører, at forrette Vielsen, naar Bruden hører til den katolske Kirke. — Saa kan og fremdeles som hidtil Bevilling faas til at lade sig vie

af uvedkommende Præst. Dog bør i dette Tilfælde den Præst, som Vielsen ellers vilde tilfalde, nyde Betaling som om Vielsen af ham var forrettet, ligesom der heller intet maa afgaa Kirkebetjentene eller andre i deres Rettigheder; hvorfor og Attest om, at alle vedkommende har nydt deres Ret, bør fremlægges, inden Vielsen maa forrettes. Saa bør og i intet Tilfælde Vielsen forrettes af nogen, der ikke er beskikket som Præst ved en vis Menighed. — Og da den Præst, der forretter Handlingen, som saadan bliver ansvarlig for, at alt, hvad Loven, med Hensyn til den byder, er iagttaget, saa har og vedkommende at henvende sig til ham med de fornødne Bevisligheder om, at de er berettiget til at indgaa Ægteskab med hinanden, samt i saa Henseende at stille ham Forlovere. — Den forrettede Vielse bør han dernæst besørge fuldstændig protokolleret i den Kirkes Ministerialbog, ved hvilken han er ansat som Præst, og straks derom meddele Underretning til den Præst, som Vielsen efter Lovens Forskrifter vilde tilfalde, paa det at denne derom kan indføre det fornødne i sin Ministerialbog. — Endelig har og den vedkommende Præst i den Attest, med hvilken han som ovenanført skal forsyne den uvedkommende, forinden Vielsen maa forrettes, tillige at anmærke, om noget er foregaaet, som kan være til Hinder for Personernes Ægteskab; af hvilken Aarsag og enhver, der tror sig at have nogen lovlig Indsigelse imod et Ægteskab, altid bør lade det Forbud, hvortil han maatte finde sig beføjet, forkynde for den Præst, som efter Loven var berettiget til Vielsen, uagtet Tilladelse til at lade den forrette af uvedkommende Præst maatte finde Sted.

§ 15. Brudevielse bør, hvor ej Bevilling til at lade sig vie i Huset er meddelt, i Almindelighed forrettes i Kirken.

§ 16. Dog, dersom nogen paa sit Sygeleje begærer at vies, og Omstændighederne ikke tilsteder at oppebie Bevilling dertil, bør dette ikke hindre Vielsen, der i slige Tilfælde ogsaa maa ske, uden foregaaende Lysning af Prædikestolen; hvorimod alt, hvad der ellers er foreskrevet til Sikkerhed for Ægteskabets Lovlighed, bør iagttages, ligesom det og skal paaligge Præsten igennem sine Foresatte at indberette den saaledes foregaaede Vielse til Kancelliet.

§ 17. Brudevielser maa i Købstæderne kun forrettes om Søgnedagene; men paa Landet kan de og tilstedes om Søn- og Helligdagene. — I øvrigt kan samme foregaa paa enhver Tid af Dagen, og Præsten bør, saa vidt muligt, heri rette sig efter de vedkommendes Ønske. — Han bør og, naar den foregaar uden for Gudstjenestedagene, selv dertil befordre sig, hvis vedkommende ej godvillig vil yde ham Befordring.

§ 18. Ligesom Præsten ved enhver passende Lejlighed bør søge at gøre Ægteskabets Værd og Hellighed indlysende for sin Menighed, saaledes skal det i Særdeleshed være hans Pligt at arbejde imod Tvedragt, samt forargeligt og ukristeligt Forhold i Ægteskab, hvor samme viser sig. — Naar Ægtefolk, formedelst vedvarende Uforlighed, attraar enten Afsondring fra Bord og Seng, eller fuldkommen Skilsmisse, bør ingen Ansøgning desangaaende komme i Betragtning, førend deres Sjæle-

sørger paa Ansøgningen bevidner, at der er givet ham Leilighed til at forsøge, hvorvidt han ved religiøse Forestillinger kan bringe dem til atter at leve sammen i endrægtigt og kristeligt Ægteskab, til hvilken Ende vedkommende efter Tilsigelse bør møde hos ham, enten hver for sig eller samlede, eftersom han til den gode Hensigts Opnaaelse finder det tjenligt. — Opholder Ægtefolkene sig i en Afstand af 4 Mil eller derover fra hinanden, bør hver kaldes for sin Sjælesørger. Ligesom i Almindelighed den Præst, der skal mægle uenige Ægtefolk imellem, er baade berettiget og forpligtet til at fortsætte sine Bestræbelser for at genoprette et kristeligt Ægteskab, saa længe dette kan ske med noget Haab om godt Udfald, saaledes bør og i fornævnte Tilfælde den af de vedkommende Præster, som maatte finde det tjenligt til Øjemedet, træde i Brevveksling med den anden for derved dels at erholde, dels at meddele de Oplysninger, som kan bidrage til at gøre Mæglingen virksommere.

§ 19. Saa bør og enhver, der attraar Skilsmisse ved Bevilling, tilvejebringe sin Sjælesørgers Vidnesbyrd om sin Vandel i Separationstiden.

Forordning af 23. Maj 1800 angaaende de Tilfælde, i hvilke Bevilling kan meddeles til Ægteskabers Indgaaelse mellem Beslægtede og Besvogrede.

De Tilfælde, i hvilke Bevillinger bortfalder som ufornødne, er:

Ægteskaber skal være aldeles forbudt i enhver Grad af Slægtskab eller Svogerskab i op- og nedstigende lige Linie saavel som den første Grad i Sidelinie.

I Henseende til Ægteskaber med Broders eller med Farbroders og Morbroders Enke, da maa saadanne ej heller tilstedes, med mindre dertil gives særlig Bevilling.

Hvilke Bevillinger herefter maa udstedes af Magistraten i København og paa andre Steder af de vedkommende Stiftamtmænd og Amtmænd.

§ 5. Tilladelse for Ægtefolk at være adskilt fra Bord og Seng, naar de ej ved Mægling kan bringes til Forlig og til at leve i Enighed med hinanden.

§ 6. Bevilling til at udbetale af Umyndiges Arvekapitaler saa meget, som behøves til deres Opdragelse eller i andre Maader til deres Gavn; dog med det Vilkaar, at baade Værgerne og Overformynderne er enige i, at det, der saaledes bevilges udbetalt, er til virkelig Fordel og Nytte for den vedkommende Myndling; men dersom disse skulde være af ulige Meninger desangaaende, bør Sagen med dens Omstændigheder forestilles Kancelliet til Afgørelse.

Lov om forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen
af 24. Marts 1899 med de ved Lov af 29. Marts 1904 skete Forandringer.

§ 1. Undervisningspligten indtræder for et Barn med Begyndelsen af det første Skolehalvaar, efter at det har fyldt 7 Aar. Dog kan det paa Begæring af dets Forældre optages i den offentlige Skole fra Begyndelsen af det første Skolehalvaar, efter at det har fyldt 6 Aar.

Hvad der gælder Forældre, gælder her som iøvrigt i denne Lov ogsaa Værger og Husbonder.

Optagelse i den offentlige Skole finder kun Sted ved et Skolehalvaars Begyndelse. Undtagelsesvis kan der dog, naar særlige Omstændigheder foreligger, saasom Forandring af Opholdssted eller Sygdom, med Skolekommissionens Samtykke afviges fra denne Bestemmelse. Ved Skoler med særlig Pogeklasse eller dertil svarende Forberedelsesklasse er Skolekommissionen berettiget til at optage Børn i denne Klasse til enhver Tid.

Undervisningspligten ophører med Slutningen af det Skolehalvaar, i hvilket Barnet har fyldt 14 Aar, eller med en henimod Slutningen af dette Halvaar afholdt Prøve, hvor en saadan optages paa Undervisningsplanen. Udover det Tidspunkt, da Undervisningspligten ophører, kan Barnet ikke forblive i den offentlige Skole, med mindre Kommunalbestyrelsen efter Skolekommissionens Indstilling har givet sit Samtykke dertil.

Har et Barn, der i Sommerhalvaaret fylder 14 Aar, ved den foregaaende Foraarsprøve godtgjort at have naaet Skolens Maal, kan det paa Begæring af dets Forældre udskrives af Skolen, naar særlige Forhold i Hjemmet efter Skolekommissionens Skøn taler derfor.

Lov af 2. Maj 1855 §§ 3 og 4 ophæves.

§ 2. Naar Forældre uden lovlig og vedkommende Lærer meddelt Grund lader deres til den offentlige Skole henviste Børn forsømme Skolen, bliver de herfor af vedkommende Kommunalbestyrelse at ikende en Bøde af 12 Øre for hver Dag, noget af deres Børn saaledes har forsømt Skolen i en Maaned. Udvises saadan Forsømmelighed i mere end een Maaned af Skolehalvaaret, bliver Bøden at forhøje til 25 Øre, 50 Øre og 1 Kr. for hver forsømt Dag, henholdsvis i 2., 3. og 4. eller senere Maaneder. Udvises saadan Forsømmelighed udover 4 Dage i en Maaned, ikendes en Tillægsbøde af 25 Øre pr. Dag for samtlige forsømte Dage i Maaneden, dog at Bøden ikke derved kan bringes op over 1 Kr. for hver forsømt Dag. Naar disse Bøder ikke udredes, vil de være at søge inddrevne ved Udpantning, og de Beløb, som ikke saaledes indkommer, bliver at afsone i Overensstemmelse med de i Lov af 16. Februar 1866 § 1 indeholdte Forskrifter. I Tilfælde af Afsoning sammenlægges Bøderne for alle de Børn, for hvis Skolegang een Person har Ansvaret. For enkeltvis forekommende Forsømmelser er Kommunalbestyrelsen berettiget til at undlade at ikende Bøder, naar der i de foregaaende 6 Maaneder ikke er forsømt over 3 Dage uden lovlig Grund, eller hvor særlige Omstændigheder taler derfor.

§ 3. Senest den 5. i hver af Maanederne Januar, Marts, Maj, Juli, September og November har Læreren at tilstille Kommunalbestyrelsen

en Fortegnelse i 2 Eksemplarer over de i de to sidst forløbne Maaneder stedfundne Forsømmelser af Skolens Børn, affattet i den Form, som nærmere fastsættes af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Er der ansat flere Lærere ved en Skole, bliver Arbejdet ved den nævnte Fortegnelses Affattelse at fordele mellem dem.

Inden den 15. i hver af de nævnte 6 Maaneder afholder Kommunalbestyrelsen derefter Møde om Sagen, og ved Maanedens Udgang indkræves de endnu ikke udredede Bøder.

§ 4. Senest 8 Dage efter hvert af de i § 3 ommeldte Møder indsender Kommunalbestyrelsen til Skoledirektionen det ene Eksemplar af Fortegnelsen over Skoleforsømmelser i de sidst forløbne 2 Maaneder tillige med Oplysning om de i Henhold dertil i hvert enkelt Tilfælde trufne Afgørelser og om, hvorvidt de for de næstforegaaende 2 Maaneder ikendte Bøder er udredet eller afsonet.

§ 5. Ministeren skal være bemyndiget til, naar Skoledirektionen og Kommunalbestyrelsen derom er enige, paa højst 5 Aar ad Gangen at lade Bestemmelser, sigtende til paa anden Maade end ved Paatale eller Straf at modarbejde Skoleforsømmelser, træde i Kraft.

Det i Anordningerne af 29. Juli 1814 indeholdte Paabud om halvaarlig Advarsel fra Prædikestolene til Forældre, Værger og Husbonder ophæves.

§ 6. Børnene i den offentlige Skole inddeles i Klasser efter Alder, Fremgang og Modenhed. Saa længe en Skole paa Landet med een Lærer ikke i to paa hinanden følgende Aar har været søgt af over 35 Børn, kan dog Undervisningen eller en Del af denne med Skoledirektionens Samtykke foregaa i een Klasse for samtlige skolesøgende Børn.

§ 7. Naar i en offentlig Skole i Købstæderne eller paa Landet Gennemsnitstallet af Børnene i Skolens — derunder Forskolens — Klasser, beregnet efter Gennemsnittet af Børnetallet i Kalenderaaret, i to paa hinanden følgende Aar har overskredet henholdsvis 35 og 37, skal Gennemsnitstallet bringes ned til disse Grænser i Overensstemmelse med Reglerne i denne Lovs § 8.

Lov af 8. Marts 1856 § 1 ophæves.

§ 8. Hvor Børnetallet i Skolens enkelte Klasser gør en Forandring i den bestaaende Ordning nødvendig i Henhold til denne Lovs § 7, 1. Stykke, kan en saadan Forandring tilvejebringes paa en af nedennævnte Maader, nemlig ved:

1) Oprettelse af en Forskole;
2) Oprettelse af en ny Klasse og et nyt Lærerembede ved Skolen;
3) Oprettelse af en ny fuldstændig Skole;
4) Henvisning af ældre Børn fra flere Skoledistrikter til en enkelt bestaaende Skole eller Oprettelse af en formaalstjenlig beliggende Skole for saadanne Børn;
5) Overenskomst med en privat Skole om, at denne mod et Vederlag overtager et vist Tal af Kommunens undervisningspligtige Børn, saaledes at der med Hensyn til Skolegangens Stadighed føres samme Tilsyn med de Børn, der undervises paa denne Maade, som med de Børn,

der undervises i Kommunens Skoler. Denne Ordning af et Barns Undervisning skal dog dets Forældre til enhver Tid gyldig kunne modsætte sig;

6) Overenskomst med en Nabokommune om, at denne overtager et vist Tal af Kommunens undervisningspligtige Børn til Undervisning.

De under 5—6 nævnte Overenskomster kan for 1 til 3 Aar ad Gangen med Skoledirektionens Samtykke vedtages af Kommunalbestyrelsen.

§ 9. Forskole kan holdes i Kommunens Skolebygninger eller med Skoledirektionens Samtykke i lejede eller overladte Lokaler.

Naar ny Bygninger opføres eller ældre udvides til Brug for Forskoler, bliver Bestemmelserne om Skolestuer i Lov af 8. Marts 1856 § 2 at følge. Lejede eller overladte Lokaler bør ligeledes saa vidt muligt fyldestgøre disse Bestemmelser, ligesom der altid bør sørges for tilstrækkelig Ventilation.

§ 15. Tallet af de i Henhold til Lov af 6. Juli 1867 § 16 af Sogneraadet valgte Medlemmer af en Landkommunes Skolekommission kan af Sogneraadet, hvor dette maatte anse saadant for heldigt, forhøjes til 4, saaledes at mindst 2 vælges uden for Sogneraadet. Mindst 2 af Skolekommissionens valgte Medlemmer skal i saa Fald være Familiefædre eller Enker, som har undervisningspligtige Børn, idet dog Genvalg kan finde Sted, selv om den paagældendes Børn, naar Valget sker, ikke længere er undervisningspligtige.

§ 16. Naar et Lærerembede, der ikke besættes af Kongen, eller et Lærerindeembede bliver ledigt, har den kaldsberettigede Myndighed snarest muligt at offentliggøre en Meddelelse herom i »Statstidende« med nøjagtige Oplysninger om de Embedet tillagte Indtægter og samtidig at indkalde Ansøgninger med mindst 4 Ugers Varsel.

De inden denne Frist indkomne Ansøgninger sendes af den kaldsberettigede Myndighed til vedkommende Kommunalbestyrelse tillige med en Fortegnelse over de Ansøgere, som mangler de i § 17 foreskrevne Betingelser for at kunne komme i Betragtning.

Skulde Kommunalbestyrelsen finde, at nogen uden gyldig Grund er optagen paa sidstnævnte Fortegnelse, kan den indstille Spørgsmaalet til Ministerens Afgørelse.

Kommunalbestyrelsen indstiller derefter i et Møde, hvori Skolekommissionen dog uden at have Stemmeret deltager, 3 af Ansøgerne til den kaldsberettigede Myndighed, der blandt de indstillede kalder den, som den finder mest skikket til Embedet, samt meddeler ham Kaldsbrev.

Finder den kaldsberettigede i Henseende til udvist Lærerdygtighed og moralsk Vandel ingen af de indstillede skikket eller værdig til Embedet, tilbagesendes Indstillingen til Kommunalbestyrelsen med Angivelse af de Grunde, hvorfor den er forkastet. Finder Kommunalbestyrelsen, efter at have gjort sig bekendt med disse, ikke Anledning til at gøre ny Indstilling, tilkommer Afgørelsen Ministeren, til hvem samtlige Ansøgninger og Akter da indsendes.

Findes der blandt de indstillede nogen af de paa den kaldsberettigedes

ovennævnte Fortegnelse opførte Ansøgere, er den kaldsberettigede Myndighed ikke bunden til Indstillingen, men kan blandt samtlige Ansøgere kalde den, som den finder mest skikket til Embedet.

Er der om et Embede ikke tre egnede Ansøgere, sker der paany Indkaldelse af Ansøgninger paa ovennævnte Maade. Kommer der heller ikke herefter det fornødne Antal, indstilles Sagen til Ministerens Afgørelse.

Overlærere (Inspektører, Førstelærere) i Købstæderne udnævnes ligesom hidtil af Kongen.

§ 17. For at kunne opnaa fast Ansættelse i den offentlige Folkeskole kræves ved alle Embeder i Købstæder eller paa Landet, Forskoleembeder undtagne, at vedkommende har bestaaet de for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen anordnede afsluttende Prøver, og ved Forskoleembeder, at vedkommende enten har bestaaet disse Prøver eller har opnaaet Modenhedsbevis fra Forskoleseminariet i Vejle eller fra et andet Seminarium, som af Ministeren er anerkendt som berettiget til at uddanne Forskolelærerinder.

Til fast Ansættelse i Andenlærerembeder paa Landet kræves endvidere for dem, der har aflagt Prøve efter Lov af 30. Marts 1894, at vedkommende fyldestgør den i bemeldte Lovs § 13 angivne Fordring om mindst eet Aars Sysselsættelse med praktisk Skolegerning, og ved Embeder i Købstæderne (Forberedelsesklasser undtagne) og Første- eller Enelærerembeder paa Landet (Biskoleembeder dog undtagne), at vedkommende har fyldt 25 Aar og i mindst 2 Aar ifølge Skolekommissionens Vidnesbyrd har virket tilfredsstillende i Skolens Tjeneste.

Ministeren skal være bemyndiget til under særlige Forhold at tillade Afvigelser fra ovenstaaende Bestemmelser.

§ 18. Skønner Skolekommissionen og Kommunalbestyrelsen, at en Lærer eller Lærerinde ikke gør Fyldest i sin Stilling, er Kommunalbestyrelsen berettiget til at gøre Indstilling til Skoledirektionen om hans Afskedigelse. Spørgsmaalet herom bliver da af Skoledirektionen at indstille til Ministeren, der afgør, om Sagen skal forfølges, og i saa Tilfælde, om Læreren skal afskediges eller kun forpligtes til at holde Hjælpelærer. Ingen Afskedigelse med Pension kan finde Sted, før der er indhentet Erklæring fra vedkommende Skoleraad.

§ 19. Naar en Lærer har fyldt 70 Aar, er han berettiget til at kræve sin Afsked med Pension efter Loven.

Gør han ikke Brug af denne Ret, kan Kommunalbestyrelsen kræve ham afskediget, i hvilket Tilfælde der ligeledes tillægges ham Pension efter Loven.

Lov om Lønning for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen m. m.

Af 27. Maj 1908.

§ 1. Fast ansatte Lærere og Lærerinder ved de kommunale Skoler i Købstæderne lønnes med stigende Pengelønninger efter en af neden-

staaende Skalaer, saaledes at Valget i saa Henseende træffes af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet efter Forhandling med Kommunalbestyrelsen:

For Lærere.	Lavere Skala	Højere Skala	*For Lærerinder.*	Lavere Skala	Højere Skala
I de 4 første Aar	1,500 Kr.	1,600 Kr.	I de 4 første Aar	1,400 Kr.	1,500 Kr.
— 4 næste —	1,700 —	1,800 —	— 4 næste —	1,500 —	1,600 —
— 4 — —	2,000 —	2,100 —	— 4 — —	1,600 —	1,700 —
— 4 — —	2,300 —	2,400 —	— 4 — —	1,700 —	1,800 —
— 4 — —	2,500 —	2,700 —	— 4 — —	1,800 —	1,900 —
— følgende—	2,800 —	3,000 —	— følgende—	1,900 —	2,000 —

Der tillægges Overlærerne (Skoleinspektørerne) som Begyndelsesløn 3000 Kr. eller 3200 Kr., eftersom det øvrige Lærerpersonale lønnes efter den lavere eller den højere Skala, samt som Løntillæg hvert 4. Aar 300 Kr. indtil 3900 Kr. og 4200 Kr., idet det sidste Løntillæg paa højeste Skala forhøjes med 100 Kr.

Efter Indstilling af Kommunalbestyrelsen kan Ministeren dog for en Kommunes hele Skolevæsen, eller Dele deraf, godkende Lønninger, ved hvilke der anvendes en højere Skala, dog at der ikke herved paabyrdes Statskassen højere Bidrag til Lærerlønningerne (jfr. nærværende Lovs § 5) end i Henhold til den højere af de foranstaaende Skalaer.

Hvor en Skoleplan tillader Anvendelsen af Timelærere og Timelærerinder, vil Lønnen være at fastsætte til mindst 75 Øre pr. Time beregnet maanedsvis efter 4 Uger pr. Maaned uden Hensyn til Ferierne.

Der kan som hidtil til et Lærerembede knyttes kirkelige Forretninger, saaledes at de dermed forbundne Indtægter af Højtidsoffer og Akcidenser oppebæres af den paagældende Lærer; for saa vidt Udførelsen af saadanne Forretninger maatte medføre en Nedsættelse i det for Læreren i Skoleplanen normerede ugentlige Timetal, eller saadan Nedsættelse varigt vil finde Sted af andre Grunde, vil Lønningen være forholdsmæssig at nedsætte. Denne Bestemmelse gælder dog ikke, hvor Overlærernes Timetal er nedsat af Hensyn til deres Virksomhed som Skolens nærmeste Bestyrer, eller hvor Nedsættelsen er begrundet i andet Arbejde i Skolens Tjeneste, hvorfor der ikke ydes særligt Vederlag.

For Besørgelse af Kirkesangerforretningerne ydes der den Lærer, hvem disse maatte være overdragne, en Godtgørelse af mindst 100 Kr.

§ 2. De ved Skolerne paa Landet fast ansatte Lærere og Lærerinder lønnes med stigende Pengelønninger efter nedenstaaende nærmere Regler.

Begyndelseslønnen for de Embeder, der oprettes efter nærværende Lovs Ikrafttræden, fastsættes af Ministeren efter Forhandling med Kommunalbestyrelsen til et Beløb, der ikke maa være under 900 Kr. for en Første- eller Enelærer, ikke under 700 Kr. for en Andenlærer eller Lærerinde og ikke under 550 Kr. for en Forskolelærerinde. Uden vedkom-

mende Kommunalbestyrelses Samtykke kan Begyndelseslønnen ikke fastsættes højere end til 1400 Kr. for en Første- og Enelærer, 900 Kr. for en Andenlærer eller Lærerinde og 700 Kr. for en Forskolelærerinde.

Begyndelseslønningerne for de i en Kommune ved nærværende Lovs Ikrafttræden bestaaende Embeder vil for hvert Embedes Vedkommende være at forhøje med et Beløb af 200 Kr. for en Første- eller Enelærer, 100 Kr. for en Andenlærer eller Lærerinde og 50 Kr. for en Forskolelærerinde. Uden vedkommende Kommunalbestyrelses Samtykke kan Begyndelseslønningen dog ikke bringes op over 1400 Kr. for en Første- eller Enelærer, 900 Kr. for en Andenlærer eller Lærerinde og 700 Kr. for en Forskolelærerinde. Er denne Forhøjelse ikke tilstrækkelig til at bringe Begyndelseslønnen op til 900 Kr. for en Første- eller Enelærer, 700 Kr. for en Andenlærer eller Lærerinde og 550 Kr. for en Forskolelærerinde, tillægges det hertil fornødne yderligere Beløb.

Er et Embedes Løn siden dennes oprindelige Normering i Henhold til Lov Nr. 47 af 24. Marts 1899 § 21, jfr. Lov Nr. 61 af 29. Marts 1904 § 21, bleven forhøjet, hvortil ikke kan henregnes saadan Forhøjelse af Begyndelseslønninger, som maatte have fundet Sted som Følge af Højtidsofrets. Jordloddens eller Furagens Afløsning, er Kommunalbestyrelsen under Iagttagelse af ovennævnte Minimumsgrænser berettiget til at forlange Forhøjelsen fradragen i det Beløb, hvormed Begyndelseslønnen ved nærværende Lovs Ikrafttræden skal forhøjes. I samme Beløb kan efter Ministerens nærmere Bestemmelse ligeledes ske Fradrag, hvor et Embede er oprettet efter den ovennævnte oprindelige Normering af Lønningerne, og det skønnes, at der ved Begyndelseslønnens Fastsættelse i større eller mindre Grad er taget Hensyn til de Forhold, som har begrundet Lønforhøjelserne i nærværende Lov.

Løntillægene er for Første- og Enelærerne 200 Kr. hvert 4. Aar indtil 1000 Kr., for Andenlærerne og Lærerinderne 150 Kr. hvert 3. Aar indtil 600 Kr. samt for Andenlærerne yderligere 2 Tillæg à 200 Kr. efter henholdsvis 16 og 20 Aars Tjeneste og for Lærerinderne et Tillæg af 200 Kr. efter en 20-aarig Tjenestetid. Forskolelærerindernes Lønningstillæg er 100 Kr. hvert 3. Aar indtil 400 Kr.

Lærere og Lærerinder ved Vinterskoler og Pogeskoler lønnes med mindst 350 Kr. i Begyndelsesløn og som Løntillæg 100 Kr. hvert 3. Aar indtil 300 Kr.

Biskolelærere lønnes med mindst 500 Kr. i Begyndelsesløn og som Løntillæg 100 Kr. hvert 3. Aar indtil 300 Kr.

Forskolelærerinder og Pogeskolelærerinder, hvem Undervisningen i kvindelig Haandgerning i vedkommende Hovedskole paalægges, faa som Vederlag herfor et Tillæg til deres Løn paa 50 Kr. aarlig.

Efter Indstilling af Kommunalbestyrelsen kan Ministeren for et eller flere af Lærerembederne i vedkommende Kommune godkende Lønningstillæg efter højere Skala end ovenfor angivet, dog at der ikke ved disse sidste paabyrdes Statskassen højere Bidrag til Lærerlønningerne end det i nærværende Lovs § 5 hjemlede.

Foruden den stigende Pengelønning tillægges der samtlige fast ansatte Lærere og Lærerinder Bolig og Brændsel efter de hidtil gældende Regler. Vedkommende Skoleraad skal dog være bemyndiget til, hvor den normerede Brændselsydelse som Følge af vedkommende Skolelokales Rumforhold er utilstrækkelig til Boligens og Skolelokalets passende Opvarmning, at fastsætte en forholdsmæssig Forhøjelse af Ydelsen. Endvidere tillægges der disse Lærere og Lærerinder en Have, der for Første- og Enelærere skal være mindst 2 Skpr. Land og for de øvrige Lærere og for Lærerinderne mindst ½ Skp. Land. Hvor en saadan Have ikke uden forholdsmæssig Bekostning kan tilvejebringes umiddelbart ved Lærerboligen, kan der tillægges Embedet et aarligt Pengevederlag i Stedet. Størrelsen af dette Vederlag, der i intet Tilfælde maa udgøre mere end 100 Kr., fastsættes af Ministeren efter Forhandling med Kommunalbestyrelsen. For saa vidt en alt udlagt Have fradrages Embedet, tillægges der dette en særlig Erstatning, der paa samme Maade fastsættes til et Beløb paa indtil 100 Kr. aarlig — i 5 Aar, hvis ny Have udlægges — og indtil Vakance i Embedet indtræder, hvis ny Have ikke udlægges.

De ved Lærerembederne forud for denne Lovs Ikrafttræden udlagte Haver forbliver uforandrede.

For Besørgelsen af Kirkesangerforretningerne ydes der vedkommende Lærer et aarligt Vederlag paa 100 Kr. For Besørgelsen af Kirkebylærerforretningerne ydes der vedkommende Lærer et aarligt Vederlag, der, saa længe der ikke i Henhold til nedenstaaende er ansat en Ringer ved Kirken, fastsættes til 50 Kr. og efter Ringerens Ansættelse til 20 Kr.. Den Kirkebylæreren i Henhold til Anordningen af 29. Juli 1814 for Landet Bilag A § 34 paahvilende Forpligtelse til at besørge Klokkernes Ringning bortfalder. Ved indtrædende Vakance i Lærerembeder, med hvilke der er forbundet Kirkebylærerforretninger, bortfalder ligeledes den Kirkebylærerne i Henhold til Lov om nogle Bestemmelser vedrørende Kirkesyn, Præstegaardssyn m. v. af 19. Februar 1861 § 24 paahvilende Forpligtelse til at drage Omsorg for, at Trækruderne i Kirken aabnes hver Morgen og lukkes hver Aften. Til Udførelsen af fornævnte Forretninger saavel ved Sognekirker som ved Filialkirker beskikker da Menighedsraadet en Ringer, hvem det ogsaa skal paahvile under Raadets Tilsyn at besørge Kirkeurets Optrækning, Kirkens Rengøring samt Renholdelse m. v. af Alterkar og Alterstager og af de til Gudstjenestens og Altergangens sømmelige Orden og Præstens Bekvemmelighed anskaffede Inventariegenstande. Ringerens Løn fastsættes af Menighedsraadet og udredes paa den i Lov om Menighedsraad af 15. Maj 1903 § 8 ommeldte Maade.

For saa vidt Lov om Menighedsraad af 15. Maj 1903 bortfalder uden at være afløst af en ny Lov om Menighedsraad, træder Kommunalbestyrelsen i Menighedsraadets Sted saavel ved Beskikkelsen af Ringeren som ved Fastsættelsen af hans Løn, hvorimod Ligningen af denne Udgift fremdeles foretages paa Sognets til Folkekirken hørende offerpligtige Beboere efter Regelen for Ligningen af den personlige Kommuneskat.

Indtil en Ringers Ansættelse vil Klokkernes Ringning være at besørge ved Sogneraadets Foranstaltning for Kommunens Regning, medens samtlige de ovennævnte øvrige Forretninger paahviler Kirkebylæreren, dog at han, hvis han maatte ønske det, fritages for Forretningerne mod ovenangivne Nedsættelse i Vederlaget, hvorefter Ansættelsen af Ringeren straks finder Sted.

Saafremt Sogneraadet overfor en Lærer, Lærerinde eller Forskolelærerinde, der har fast Ansættelse ved Kommunens Skolevæsen, fremsætter Begæring om, at Renholdelse af vedkommendes Klasseværelse med tilhørende Opholdsrum og Forstue overtages af Læreren (Lærerinden), kan denne ikke modsætte sig en saadan Ordning. Som Vederlag herfor udbetales der enhver Lærer (Lærerinde) mindst 75 Kr. aarlig af Kommunekassen.

Hvor Besørgelsen af Organisttjenesten er overdraget en Lærer eller Lærerinde, oppebærer den paagældende herfor et aarligt Vederlag af mindst 100 Kr. Dette Beløb medregnes ved Pensionens Fastsættelse.

§ 3. Naar Tallet af de faste Lærerkræfter ved en Skole paa Landet er over 3, derunder ikke medregnet Lærerkræfterne ved en til Skolen knyttet Forskole, skal Ministeren være bemyndiget til at bestemme, at Halvdelen af Lærerne og Halvdelen af Lærerinderne eller for begge Klassers Vedkommende, hvis Tallet af disse er ulige, Flertallet lønnes efter de i denne Lovs § 2 givne Regler for Lønning af Første- eller Enelærere.

Ved en Skole i en købstadlignende Landsby, hvor Skolebørnene er fordelt i mindst 7 Klasser, oppebærer Førstelæreren i sin Egenskab af Skolens Leder et aarligt Honorar af 25 Kr. pr. Klasse, hvilket Beløb udredes af den paagældende Kommunes Kasse.

§ 4. Beregningen af Tjenestealderen i Henhold til §§ 1 og 2 sker efter følgende Regler:

1) For Overlærere (Skoleinspektører) i Købstæderne medregnes Ansættelse som Overlærer, for saa vidt den har fundet Sted i mindst 1 Aar ved samme Kommunes Skolevæsen.

2) For andre Købstadlærere og for Købstadlærerinder samt for Første- og Enelærere paa Landet, endvidere for Andenlærere og Lærerinder paa Landet medregnes Lærer- og Lærerindevirksomhed ved offentlige og private Skoler, for saa vidt denne Virksomhed

a) har haft en sammenhængende Varighed af mindst 1 Aar ved samme Skole eller ved samme Kommunes Skolevæsen og

b) har omfattet mindst 24 ugentlige Timer,

c) dog at ingen Lærer- eller Lærerindevirksomhed forud for vedkommendes fyldte 24. Aar kan medregnes lige saa lidt som fra et tidligere Tidspunkt end 2 Aar, efter at vedkommende har bestaaet den anordnede Prøve for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen. Hvor Ansættelse har fundet Sted i Henhold til Lov Nr. 61 af 29. Marts 1904 § 17, sidste Stykke, uden at den nævnte Prøve er bestaaet, bestemmer Ministeren, om og i hvilket Omfang tidligere Lærer- eller Lærerindevirksomhed skal medtages ved Tjenestealderberegningen. Ingen Lærer eller Lærerindevirk-

somhed udenfor den offentlige Folkeskole kan medregnes med mere end 8 Aar.

Under ovennævnte Forudsætninger og med samme Begrænsning medregnes Lærer- og Lærerindevirksomhed, der har fundet Sted ved Statsseminarier eller ved anerkendte Privatseminarier, ved Staby Vinterlærerseminarium, ved anerkendte Opdragelsesanstalter og Børnehjem, ved Statens Strafanstalter, Døvstummeinstitutter og Blindeinstitut, ved Aandssvageanstalterne samt ved anerkendte Højskoler, Landbrugsskoler og Husholdningsskoler.

3) Tjenestealderen for Forskolelærerinder beregnes i Overensstemmelse med de ovenfor under 2) angivne Regler, dog saaledes, at de i 2 c fastsatte Aaremaal nedsættes til henholdsvis 23 og 1 Aar.

4) Ved Beregningen af Tjenestealderen for Lærere eller Lærerinder ved Pogeskoler, Vinterskoler eller Biskoler medtages al Lærer- og Lærerindevirksomhed i den offentlige Folkeskole paa de ovenfor under 2 a og b angivne Betingelser, saaledes at den halvaarlige Vinterlærertjeneste regnes for et fuldt Tjenesteaar.

Tjenestealderen for de ved nærværende Lovs Ikrafttræden alt ansatte Lærere og Lærerinder vil fra dette Tidspunkt at regne være at ændre, for saa vidt vedkommende i Medfør af ovenangivne Bestemmelser maatte kunne opnaa en forhøjet Tjenestealder.

§ 5. Den en Lærer eller Lærerinde ved en Købstadskole tilkommende Løn udbetales af vedkommende Kommune med $^1/_{12}$ maanedlig forud samt saaledes, at samtlige Løntillæg i Henhold til nærværende Lovs § 1 refunderes den enkelte Kommune af Statskassen gennem Skolefonden ved kvartalsvise Afregninger.

Det Beløb, hvormed en Lærers Lønning i Henhold til § 1 bliver at nedsætte paa Grund af Formindskelse i det ham paahvilende ugentlige Timetal, vil forholdsmæssig være at afdrage i de Dele af Lønningen, som udredes henholdsvis af Kommunen og Statskassen.

Den en Lærer eller Lærerinde paa Landet tilkommende Begyndelseslønning samt de i nærværende Lovs § 2, 8., 10., 12., 15. og 16. Stykke, og i § 3, 2. Stykke, fastsatte Ydelser og Vederlag udredes af vedkommende Kommune, for Pengelønnens Vedkommende med $^1/_{12}$ maanedlig forud og i øvrigt saaledes, at Halvdelen af Forhøjelsen af Begyndelseslønningerne i Henhold til § 2, 3. Stykkes 1. og 2. Punktum og 4. Stykke, refunderes Kommunerne af Statskassen gennem Skolefonden ved kvartalsvise Afregninger. Løntillægene udredes af Statskassen og udbetales den paagældende gennem Skolefonden ved hvert Kvartals Slutning.

§ 6. Det Tilskud af Statskassen til Skolefonden paa 200,000 Kr., der i Henhold til Lov Nr. 61 af 29. Marts 1904 § 33, 1. Stykke, vil være at anvende bl. a. til Dækning af Halvdelen af de aarlige Udgifter, der medgaar til Forrentning og Afbetaling af de i det paagældende Lovsted omhandlede Byggelaan, bliver fremtidig at anvende udelukkende til det nævnte Formaal. Som Tilskud til Skolefonden til Understøttelse af trængende Kommuner, hvis Udgifter til Skolevæsenet er uforholdsmæssig store, ud-

reder Statskassen aarligt Beløb af 50,000 Kr. Ved Fordelingen af dette Beløb kommer fortrinsvis saadanne Kommuner i Betragtning, som der ved nærværende Lov er paalagt forøgede Byrder ud over den i § 2. 3. Stykke, nævnte Forhøjelse af Begyndelseslønningerne for at bringe disse op til Minimum.

Endvidere udreder Statskassen aarlig et Beløb af indtil 110,000 Kr., hvoraf Ministeren fordeler indtil 100,000 Kr. efter Børnetallet til saadanne private Skoler paa Landet, som efter Skolekommissionens Skøn giver en Undervisning af mindst lignende Omfang som den offentlige Skole og ikke forbereder til nogen som helst særlig Eksamen (almindelig Forberedelseseksamen o. l.) eller er Øvelsesskoler ved Seminarier eller lignende Læreanstalter samt tillige ikke har større Børnetal til Undervisning for en enkelt Lærer end det for den offentlige Skole fastsatte. Dette Tilskud til den enkelte Skole skal dog være betinget af, at denne i det paagældende Kalenderaar har været søgt af mindst 10 Elever i Gennemsnit, og at Skolens Lærer eller Lærerinde fører Protokol over Skolens Elever og disses eventuelle Forsømmelser med Oplysning om Grunden til Forsømmelsen, hvilken Protokol fremlægges for Skolekommissionen ved de halvaarlige Eksaminer paa Skolen. En Skoles Børnetal beregnes efter Gennemsnitstallet af undervisningspligtige Børn, som den 15. i hver Maaned er optaget i Skolen, og Statens Tilskud til den af dette Beløb maa ikke overstige 12 Kr. aarlig for hvert Barn. Resten af Beløbet, 10,000 Kr., stilles til Raadighed, for at Ministeren deraf kan støtte saadanne Skoler af nævnte Art, hvis Virksomhed og Forhold taler derfor. Af vedkommende Kommunekasse kan Kommunalbestyrelsen uden derom at søge Amtsraadets Samtykke yde et aarligt Bidrag af indtil 6 Kr. pr. Barn.

§ 9. Dersom et Skoleraad, naar Andragende derom foreligger, vedtager at forhøje Lærerenkers Pensioner, der er fastsat inden denne Lovs Ikrafttræden, eller som fastsættes i Løbet af 5 Aar fra det Tidspunkt, skal Staten deltage i disse Pensionsforhøjelser med ¾, medens Skolefonden udreder ¼.

§ 10. De i nærværende Lov for Købstæderne fastsatte Bestemmelser gælder ogsaa for Handelspladserne.

III. Personlige og Formueretsforhold.

Paabud angaaende Kundgørelse af Øvrigheds-Resolutioner, hvorved en ellers myndig Person sættes i Umyndigheds-Tilstand, samt af Opbuds- og Fallit-Erklæringer.

af 10. April 1841.

§ 1. Naar Øvrigheden, i Henhold til Lovens 3. Bog, 17. Kap., 1. eller 42. Art., ved sin Beslutning sætter en Person ud af den Myndig-

hedstilstand, hvori samme forhen befandt sig, har den beskikkede Værge uopholdelig at kundgøre det ved det Ting, hvorunder den paagældende har sit Hjem. Saa bør og i Forbindelse dermed iagttages, hvad Pl. 27. Novbr. 1839 yderligere har foreskrevet for at sætte den paagældende ud af Stand til at udøve Raadighed over de faste Ejendomme, som han enten paa den Tid, da han gøres umyndig, maatte besidde eller senere maatte erhverve. Iøvrigt bør, for at en saadan Persons Umyndighedstilstand saavidt muligt kan bringes til almindelig Kundskab, den beskikkede Værge herom indføre en Bekendtgørelse i Statstidende, baade i og udenfor København. Dog skal, i Overensstemmelse med Lovens almindelige Grundsætninger, Dekretets juridiske Virkning alene være afhængig af dets Tinglæsning.

Lov om nogle Forandringer i Kvinders Retsstilling
af 27. Maj 1908.

§ 1. Enke er født Værge for sit Ægtebarn. Det samme gælder fraskilt eller frasepareret Hustru, hvem Forældremyndigheden over Barnet er tillagt. Enkes og fraskilt Hustrus Værgemaal vedbliver, selv om de indgaar nyt Ægteskab.

Den fuldmyndige Moder til et Barn udenfor Ægteskab er dettes fødte Værge og vedbliver at være det, selv om hun indgaar Ægteskab med en anden end Barnets Fader. Dog skal der, hvis Faderen forlanger det, beskikkes en anden Værge for Barnet, saafremt der paalægges dets Fader særlige Bidrag til Skoleundervisning og faglig Uddannelse, samt iøvrigt naar Værgeraadet bestemmer det, saavel som naar Moderen ikke anvender hele det fra Faderen eller fra det offentlige modtagne Bidrag til Barnets Bedste.

§ 2. Fuldmyndig Kvinde kan beskikkes til Værge eller Kurator efter samme Regler, hvorefter Mænd dertil beskikkes.

Udfordres der for Ægtebarn Beskikkelse af anden Værge end Faderen, er Barnets med Faderen samlevende fuldmyndige Moder nærmest til at beskikkes. Forladt Hustru kan beskikkes til Værge for det under hendes Forsorg værende Ægtebarn uden Hensyn til Faderens fødte Værgemaal.

§ 3. Fuldmyndig Kvinde kan ved Testamente indsættes til Værge efter samme Regler som Mand.

§ 4. Agter en ikke fuldmyndig Søn eller Datter af Enke eller ugift Kvinde at indgaa Ægteskab, kræves hertil Moderens Samtykke. Haves anden Værge eller Kurator end Moderen, udfordres tillige Værges eller Kurators Samtykke.

Disse Regler gælder, selv om Moderen har indgaaet Ægteskab med en anden end Barnets Fader.

§ 5. Agter en ikke fuldmyndig Søn eller Datter af Ægtefæller, der samlever, eller hvis Samliv er faktisk ophævet uden Separation, at ind-

gaa Ægteskab, kræves hertil foruden Faderens Samtykke tillige efter de samme Regler Moderens Samtykke, saafremt hun har kendt Opholdssted.

Er Ægteskabet ophævet ved Skilsmisse eller Samlivet ophørt ved Separation, saaledes at Moderen har Forældremyndigheden, gælder samme Regler, som indeholdes i § 4.

§ 6. Med Hensyn til Værgemaalet for Barn, adopteret af Ægtefæller i Forening, Mandens af Hustruen adopterede Ægtebarn og Hustruens af Manden adopterede Barn, forholdes der, som om Barnet var Ægtefællernes Fællesbarn. Det samme gælder med Hensyn til Samtykke til saadant Barns Ægteskab.

Barn, adopteret alene af en Kvinde udenfor det under denne Paragrafs 1. Stykke omhandlede Tilfælde, er den fuldmyndige Adoptivmoders Værgemaal undergivet. Til dets Indgaaelse af Ægteskab forinden Fuldmyndighedsalderen kræves Adoptivmoderens Samtykke. Haves anden Værge eller Kurator end Adoptivmoderen, udfordres tillige Værges eller Kurators Samtykke.

§ 7. I de Tilfælde, hvor Lovgivningen kræver Mænd som Vidner ved Retshandlers Indgaaelse eller fordrer Bekræftelser eller Oplysninger til Brug i Retsforhold afgivet af Mænd, skal under lige Betingelser Kvinders Medvirkning være retsgyldig. Det samme gælder Forløfte ved Ægteskabs Indgaaelse.

Lov om Formueforholdet mellem Ægtefæller.
Af 7. April 1899.

§ 1. Ægtepagt, hvorved Afvigelse gøres fra det ellers stedfindende almindelige Formuefællesskab mellem Ægtefæller, skal, hvad enten den indgaas førend Ægteskabet eller under dette, for at være gyldig, oprettes skriftligt under Parternes Haand.

Forandring i eller Ophævelse af en bestaaende Ægtepagt maa ske ved Ægtepagt.

§ 2. Er nogen af Parterne, der opretter Ægtepagt, mindreaarig, udfordres Kurators Samtykke, og er nogen af dem umyndig eller umyndiggjort, foruden dennes eget Samtykke Værgens.

§ 3. Ægtepagt, oprettet i Overensstemmelse med foranførte Bestemmelser, er bindende for Parterne selv og for deres Arvinger uden kongelig Konfirmation, for saa vidt den indgaas førend Ægteskabet. Oprettes den under Ægteskabet, bliver den bindende for Parterne selv og for deres Arvinger, naar den er konfirmeret af Kongen.

§ 4. Ved Ægtepagt kan Parterne med Iagttagelse af denne Lovs Bestemmelser paa enhver iøvrigt lovlig Maade ordne Formueforholdet imellem sig, dog, for saa vidt Konfirmation behøves, med Forbehold af den paagældende Myndigheds Ret til at nægte denne i det hele eller for en Del, naar dette skønnes rigtigt.

Dog kan det ikke i Ægtepagts Form eller paa anden Maade gyldig

vedtages, at den ene Ægtefælles hele saavel nuværende som tilkommende Formue skal være den andens Særeje, eller at vedkommende Ægtefælles eget Særeje skal være den anden Ægtefælles udelukkende Raadighed underkastet, ej heller, at det, som den ene Ægtefælle erhverver ved selvstændig Virksomhed, skal være den andens Særeje eller dennes udelukkende Raadighed underkastet. Ligeledes kan ingen af Ægtefællerne ved Ægtepagt betinge sig Fritagelse for de samme efter denne Lovs § 23 eller § 11 paahvilende Forpligtelser.

§ 5. Ægtepagt har Gyldighed mod Tredjemand fra Ægteskabets Indgaaelse, naar den forinden er behørig tinglæst (jfr. §§ 6 og 7). For at have Gyldighed mod den Tredjemand, hvis Krav er stiftet førend Ægteskabets Indgaaelse, skal det dog være tilstrækkeligt, at Ægtepagten inden sidstnævnte Tidspunkt er begært tinglæst, saasnart ske kan. I alle andre Tilfælde har Ægtepagt først Gyldighed mod Tredjemand fra den Dag, den er tinglæst.

Ægtepagt er ikke til Hinder for, at Tredjemand, som ikke havde Kundskab om den, ved Retshandler forinden Tinglæsningen erhverver Rettigheder over Ægtefællernes Ejendele uden Hensyn til den; Kreditorer, hvis Krav er ældre end Tinglæsningen eller i det i foregaaende Stykke 2. Punktum, omtalte Tilfælde Begæringen om Tinglæsning og ikke reise sig fra en med Kundskab om Ægtepagten afsluttet Retshandel, kan efter forgæves at have søgt Dækning hos den Ægtefælle, som er deres Skyldner, søge Fyldestgørelse i det, som ved Ægtepagten er overført til den anden Ægtefælle som dennes Særformue, medmindre det bevises, at Skyldneren paa den Tid, Ægtepagtens Gyldighed mod Tredjemand begyndte, havde tilstrækkelige Midler til at dække alle sine Forpligtelser. For saa vidt Ægtepagten angaar fremtidig Erhvervelse, udelukkes dog Kreditorer fra nævnte Ret til Fyldestgørelse uden Hensyn til Ægtepagten, naar Erhvervelsen først er sket efter Ægtepagtens Tinglæsning.

§ 6. Tinglæsningen skal i det i foregaaende Paragraf omtalte Tilfælde ske ved Mandens personlige Værneting. Mangler et personligt Værneting, hvor Ægtepagt skal tinglæses her i Riget, træder den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret i Stedet.

§ 7. Naar Ægtepagten skal udstrække sin Virkning til Retshandler om faste Ejendomme, maa den tillige tinglæses særlig med Hensyn til disse. Ellers vil Retshandler, indgaaet af Tredjemand i god Tro, være gyldige uden Hensyn til Ægtepagten, selv om denne er tinglæst ved Mandens personlige Værneting, naar de er afsluttet inden Ægtepagtens Tinglæsning for paagældende faste Ejendoms Vedkommende.

§ 8. Gældsbreve, Aktier, Policer og deslige Dokumenter maa forsynes med Paategning om Ægtepagten. Saa længe dette ikke er sket, kan Tredjemand, der er i god Tro, ved Retshandler erhverve Rettigheder over de nævnte Dokumenter uden Hensyn til Ægtepagten.

§ 10. Hustruens Myndighed i Formueforholdet er den samme som

ugift Piges. Ægtemanden kan beskikkes til Kurator eller Værge for hende, dog at der, for saa vidt han er interesseret i den Retshandel, der skal afsluttes, for saadant Tilfælde beskikkes en anden.

§ 11. Raadigheden over Fællesboet tilkommer Manden alene. Dog kan han uden Hustruens Samtykke ikke afhænde, pantsætte eller paa usædvanlige Vilkaar eller for usædvanlig lang Tid overdrage Brugsrettigheder over fast Ejendom, om hvilken Adkomstdokumenterne oplyser, at den er indført i Fællesboet af Hustruen, eller afhænde, pantsætte eller kvittere Gældsbreve, Aktier, Policer, Sparekassebøger og deslige Dokumenter, som er indført i Fællesboet lydende paa hendes Navn. Vil Hustruen angribe Retshandler, stridende mod foranførte Bestemmelse, maa Retsforfølgning i den Anledning begyndes inden et Aar fra Retshandlens Indgaaelse eller dens Tinglæsning, hvis saadant finder Sted.

Manden maa ikke i noget Aar uden Hustruens Samtykke ved Gaveløfte forbinde Fællesboet for mere eller af samme bortgive mere end 5 pCt. af, hvad Fællesboets Nettoformue udgjorde ved Udgangen af det sidst forløbne Aar. Handler Manden herimod, kan Hustruen fordre Erstatning af hans Særeje eller ved Fællesboets Deling af hans Lod deri. Dog maa saadant Erstatningskrav mod Mandens Særeje gøres gældende ad Rettens Vej eller forbeholdes ved Notarialbeskikkelse til Manden inden et Aar, efter at Hustruen er bleven vidende om den Omstændighed, hvorpaa det begrundes, og for saa vidt Erstatning søges i Mandens Lod i Fællesboet, inden en Maaned, efter at dette er kommen under Skifte.

I det i denne Paragrafs 1. Stykke omhandlede Tilfælde kan Hustruen i Stedet for at angribe Retshandlen, gøre Erstatningskrav gældende mod Mandens Særeje eller hans Lod i Fællesboet paa samme Maade som efter denne Paragrafs 2. Stykke.

Det har sit Forblivende ved D. L. 5—1—10.

§ 12. Hustruens før Ægteskabet paadragne Forpligtelser paahviler tillige Manden personlig, for saa vidt andet ikke er vedtaget i en før Ægteskabet oprettet og tinglæst Ægtepagt.

§ 13. Retshandler, som Hustruen indgaar med Hjemmel i D. L. 5—1—13, jfr. Frd. 11. Septbr. 1839 § 7, kan, som forpligtende Manden gøres gældende mod Fællesboet.

Erstatningskrav uden for Kontraktsforhold samt Udgifter bevirket ved strafbart Forhold, for saa vidt Hustruen under Ægteskabet paadrager sig saadanne Forpligtelser, kan kræves udredet af Fællesboet med Ret for Manden til Fyldestgørelse af hendes Særeje, af hendes Selverhverv (jfr. § 27) eller af hendes Lod i Fællesboet ved dettes Deling.

Andre Forpligtelser, som Hustruen paadrager sig under Ægteskabet, kan kun fordres fyldestgjort af hendes Særeje, af hendes Selverhverv (jfr. § 27) eller af hendes Lod i Fællesboet, naar dette skiftes, saa vel som af dette, for saa vidt Hustruen hensidder i uskiftet Bo.

§ 14. Naar Manden er umyndiggjort, tilkommer det den fuldmyndige Hustru i Forbindelse med Værgen at bestyre Fællesformuen.

§ 15. Retshandler, hvorved Hustruen gør sig ansvarlig eller medansvarlig for Gæld eller Forpligtelser, stiftet af Manden, er, hvad enten de betegner sig som Forløfte, Endossement, skadesløs Transport eller deslige, eller de fremtræder under anden Form, saasom Pantsætning af hendes Særeje for Mandens Gæld, men dog skønnes i Virkeligheden at sigte til at paadrage hende et Ansvar eller Medansvar af ovennævnte Art, uforbindende for Hustruen, medmindre der for dem haves eller erhverves Godkendelse af Overøvrigheden (Amtmanden, i København Overpræsidenten) paa det Sted, hvor Hustruen har fast Bopæl.

Det samme gælder ogsaa om Retshandler, hvorved hun frafalder en hende tilkommende Sikkerhed i Mandens eller Fællesboets Gods.

§ 16. For Udgifter af den i § 13, 2. Stykke, omhandlede Art, som Manden har forvoldt Fællesboet, kan Hustruen kræve Erstatning af hans Særeje eller af hans Lod i Fællesboet, naar dette skiftes.

§ 18. Uden for Formuefællesskabet er ikke blot personlige Rettigheder, omend de kan afgive Indtægt, saasom Forfatterrettigheder og lignende Rettigheder, men ogsaa saadanne Formuerettigheder, som er uadskillelig knyttet til den berettigede Person, saasom Pensioner, Livrenter, Overlevelsesrenter, Aftægtsrettigheder, fideikommissariske Rettigheder, personlige Privilegier o. desl. Dog indgaa de Indtægter, som nævnte Rettigheder afføder under Ægteskabet, i Fællesboet, med mindre andet er bestemt ved Lov, Ægtepagt eller anden gyldig Viljesbestemmelse.

§ 19. Særeje uden Bestemmelse herom i Ægtepagt er endvidere, hvad der af nogen af Ægtefællerne er erhvervet eller erhverves ved Arv, selv om Arven er Arvingens Tvangslod, eller Gave, naar, og i det Omfang, dette er bestemt af Arveladeren eller Giveren ved Gavens Givelse. Forandring i saadanne Bestemmelser af Giver eller af Arvelader kan ikke gøres ved Ægtepagt.

§ 20. Foruden hvad der er nævnt i §§ 18 og 19, er endvidere Særeje, hvad der ved Ægtepagt gyldig er erklæret herfor.

§ 21. Hver af Ægtefællerne raader over sit Særeje, for saa vidt ikke Bestyrelsen deraf ved Ægtepagt eller ved anden gyldig særlig Bestemmelse, f. Eks. af Arvelader eller Giver, er henlagt til Overformynderiet eller andre.

For Hustruens Vedkommende kan det ved Ægtepagt bestemmes, at hun, uagtet hun er fuldmyndig, for at raade over sit Særeje behøver Samtykke af Manden eller en Tilsynsværge.

§ 22. Indtægten af Særeje efter Ægtepagt, og hvad derfor anskaffes, bliver, for saa vidt ikke andet er bestemt ved Ægtepagt, Særeje.

Hvad der erhverves i Stedet for Genstande, henhørende til Særeje, eller anvendes til deres Forbedring eller Udvidelse, bliver ligeledes, for saa vidt andet ikke er bestemt ved Ægtepagten, Særeje; dog kan der, hvis der i nævnte Øjemed er anvendt Udgifter af Fællesboet eller den anden Ægtefælles Særeje, fordres Erstatning herfor af paagældende Ægtefælles Særeje eller Lod i Fællesboet, naar dette skiftes.

§ 23. For saa vidt Udgifterne ved Husholdningen (heri indbefattet Leje af Bolig) og ved Børnenes Opdragelse og Undervisning ikke kunde afholdes af Fællesboet, er enhver af Ægtefællerne pligtig til at yde Bidrag hertil af sit Særeje, for saa vidt saadant haves. I Mangel af mindelig Overenskomst herom, bestemmer Overøvrigheden, hvor meget der skal bidrages.

§ 25. Forpligtelser, der ved Ægteskabets Indgaaelse paahviler nogen af Ægtefællerne, udredes, hvis ikke andet er bestemt ved Ægtepagt, af dennes Særeje, hvis saadant haves og saa vidt tilstrække kan. Er Forpligtelser af den nævnte Natur indfriet af Fællesboet eller den anden Ægtefælles Særeje, kan Erstatning herfor fordres af den paagældende Ægtefælles Særeje eller i fornødent Fald af sammes Lod i Fællesboet, naar det skiftes.

§ 25. Gaver mellem Ægtefæller under Ægteskabet maa for at være gyldige ske ved Ægtepagt, undtagen for saa vidt de bestaar i Genstande til personligt Brug, hvis Værdi ikke staar i Misforhold til Giverens Kaar, eller i Livsforsikring, Overlevelsesrente eller lignende Forsørgelse, der af Manden sikres Hustruen.

Til Gave henregnes ogsaa saadan Afhændelse, som er omtalt i Konkurslovens § 26, 2. Stykke, i hvilket Tilfælde Giveren er pligtig at tilbagebetale, hvad Modtageren fra sin Side har erlagt.

Hvad der i denne Paragraf er bestemt, gælder ogsaa, hvis Gaven er skænket Tredjemand og af ham overdraget den anden Ægtefælle, naar denne Fremgangsmaade skønnes at være brugt for at omgaa Loven.

D. L. 5—4—3 og 4 ophæves.

§ 26. Bestemmelserne om Retshandlers Afkræftelse i Konkurslovens 4. Kapitel finder Anvendelse paa Retshandler mellem Ægtefæller, hvad enten Formuefællesskab mellem dem finder Sted eller ikke.

§ 27. Hvad gift Kvinde erhverver ved selvstændig Virksomhed, som ikke grundes eller vedligeholdes væsentlig ved Mandens eller Fællesboets Midler, og hvad bevisligt er anskaffet for sligt Erhverv, har hun alene Ret til i levende Live at raade over uden Mandens eller anden Værges Samtykke. I saadant Gods kan der ikke i Hustruens levende Live søges Fyldestgørelse for Gæld, Manden har stiftet, medmindre Hustruen har samtykket i, at Gælden maa søges dækket af hendes Selverhverv.

§ 28. Naar Manden i væsentlig Grad har formindsket Fællesboet uden tilstrækkelig Undskyldning herfor i Omstændighederne eller har givet velgrundet Anledning til Frygt for Misbrug af hans Raadighed over det, kan Hustruen forlange Formuefællesskabet ophævet, saa at fuldstændig Særeje indtræder.

§ 29. Hustruen, som vil gøre denne Ret gældende, har at henvende sig med skriftlig Begæring derom til Overøvrigheden, som skal paategne Andragendet, hvad Dag det er indkommet, og som derpaa, efter at have erhvervet de fornødne Oplysninger og saa vidt muligt givet Manden Lejlighed til at erklære sig, afgør, om Formuefællesskabet skal ophæves.

Over Overøvrighedens Afgørelse kan der klages til Justitsministeriet, men Skifteretten kan da paa Hustruens Begæring træffe de til at sikre Boets Tilstedeværelse fornødne Foranstaltninger, navnlig ved Benyttelse af Skiftelovens § 58, 2. og 3. Stykke.

§ 30. Endvidere kan Hustruen forlange at faa Formuefællesskabet ophævet, naar Manden ulovligt ophæver Samlivet, saa vel som naar Fællesboet kommer under Konkurs i Mandens levende Live. Hendes Begæring herom, der ikke kan afslaas, rettes til Overøvrigheden. Ret til paa samme Maade at forlange Formuefællesskabet ophævet har ogsaa Manden, naar Hustruen ulovligt ophæver Samlivet.

§ 31. Naar Begæring om Formuefællesskabets Ophævelse tages til Følge, kan enhver af Parterne forlange Fællesboet skiftet paa den i Skifteloven, Kapitel 6, angivne Maade.

Beslutningen om Formuefællesskabets Ophævelse gælder mellem Ægtefællerne indbyrdes fra Begæringens Indgivelse, men mod Tredjemand fra Beslutningens Tinglæsning ved Mandens personlige Værneting her i Landet eller, hvis han har forladt Landet, ved hans sidste personlige Værneting her i Landet, og med Virkning som af Tinglæsning af Ægtepagter, jfr. nærværende Lovs § 5.

Som en Følge heraf finder Skiftelovens § 68, 2. og 3. Punktum ikke Anvendelse ved heromhandlede Skifte.

§ 32. Naar Formuefællesskabets Ophævelse gyldig er bestemt ved Ægtepagt, kan ligeledes enhver af Parterne forlange Fællesboet skiftet paa den i Skifteloven Kap. 6 angivne Maade, dog uden at herved Forandring sker i Ægtepagtens Virkning for Tredjemand efter denne Lovs § 5, og altsaa uden at Skiftelovens § 68 2. og 3. Punktum finder Anvendelse ved Skiftet.

§ 33. Denne Lovs Bestemmelser kommer ogsaa til Anvendelse paa Ægtepagter, som indgaas uden for Landet, naar Manden har Bopæl her, dog at Kvindens Myndighed til at indgaa Ægtepagten bedømmes efter hendes Hjemsteds Lovgivning.

Ægtepagt, som er oprettet af en Mand, der ikke har Bopæl her i Landet, og som er gyldig efter hans Hjemsteds Love, er, for saa vidt angaar Formueforholdet mellem Ægtefællerne, gyldig her for Parterne selv og disses Arvinger, naar den ikke indeholder noget, som strider mod denne Lov, og i Forhold til Tredjemand, naar der inden 1 Maaned, efter at Manden har taget Bopæl her, iagttages, hvad der foreskrives i denne Lovs §§ 6—8.

Lov indeholdende Bestemmelser om Børn udenfor Ægteskab og disses Forældre.

af 27. Maj 1908.

Den Forpligtelse, der i Overensstemmelse med Frd. af 14. Oktober 1763 og Pl. 6. December 1839 § 1 paahviler den Mand, der udenfor

Ægteskab er bleven Fader, til, i fornødent Fald efter Overøvrighedens Bestemmelse, at yde Bidrag til sit Barns Underhold, forandres saaledes:

Ved Afgørelsen af Bidragspligtens Omfang skal det haves for Øje, at Barnets Forsørgelse bør ske i Overensstemmelse med Moderens Livsforhold, dog saaledes, at den er forsvarlig og ikke ringere end i gode Plejehjem paa den Egn, hvor Barnet forsørges, men heller ikke udover almindelig gode Middelkaar. Faderens Bidrag bør i Almindelighed sættes til tre Femtedele af samtlige de Udgifter, som Barnets Underhold herefter medfører. Ligesom dog Faderens Bidrag kan sættes lavere, naar Omstændighederne taler derfor, saaledes kan det sættes højere, naar Moderens Kaar er saadanne, at hun maa antages ikke uden betydelig Vanskelighed at kunne udrede den hende paahvilende Del af Forsørgelsesbyrden, og hun ikke udenfor Ægteskab har Barn under 14 Aar med en anden Fader. Dør Moderen, eller forlader hun Landet, eller kan hun ikke findes, vil Faderens Bidrag endog kunne forhøjes saaledes, at fuld Forsørgelsespligt paalægges ham, hvorved det dog bliver at iagttage, at de af Moderen efterladte Midler, saa vidt de tilstrækker, skal anvendes til Barnets Underhold i det Omfang, hvori Forsørgelsen efter foranstaaende Regler vilde paahvile hende. Er Barnet Frugt af en ved Dom fastslaaet Kønsfrihedsforbrydelse, paahviler der Faderen fuld Forsørgelsespligt.

Faderens Bidragspligt vedvarer indtil Barnets fyldte 18. Aar, dog at Bidraget kan nedsættes eller bortfalde efter det fyldte 14. Aar, naar det oplyses, at det er blevet helt eller delvis ufornødent, eller at Faderen har Ægtebørn, som han, om de var i den Alder, ikke evnede at understøtte.

Særligt Bidrag kan under Anvendelse af foranstaaende Regler paalægges Faderen til Omkostninger ved Barnets Daab og Konfirmation saavel som til Skoleundervisning og faglig Uddannelse. Ligeledes kan særligt Bidrag paalægges i Anledning af Barnets Sygdom eller Begravelse inden dets 18. Aar. De særlige Bidrag til Skoleundervisning og faglig Uddannelse kan paalægges Faderen i det Omfang, hans økonomiske Forhold tillader, uden Hensyn til Moderens Livsforhold, dog saaledes, at der gives Faderen Lejlighed til at erklære sig derom, og at der, hvis han forlanger det, beskikkes Barnet en Værge, til hvem disse Bidrag indbetales under Værgens Ansvar for deres Anvendelse i det fastsatte Øjemed.

Bidraget bør i Almindelighed fastsættes højere for de første to Aar end for den senere Tid. Det erlægges forud for hvert Tidsafsnit, for hvilket de enkelte Bidrag ifølge Overøvrighedens Fastsættelse skal gælde. Dette Tidsafsnit maa ikke overstige ½ Aar. Barnets Død i Tidsafsnittets Løb medfører ikke Fritagelse for nogen Del af det for dette Tidsafsnit gældende Bidrag.

Overøvrigheden kan stedse med fremtidig Virkning forandre et stedfundet Paalæg af Bidrag, naar der fremkommer grundet Begæring derom, dog at Forhøjelse af Faderens Bidrag ikke kan finde Sted, uden at han saa vidt muligt har haft Lejlighed til at udtale sig derom.

Er Faderen død før Barnets Fødsel, paahviler Forpligtelsen hans Bo og Arvinger i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 3 og 15, 2. Stykke.

Forlig eller Overenskomst mellem Forældrene om Afgørelsen af fremtidig Underholdspligt ved periodiske Bidrag eller en Affindelsessum er kun med Overøvrighedens Godkendelse bindende. Godkendelse af saadant Forlig eller Overenskomst bør ikke meddeles, naar foranstaaende Grundsætninger i væsentlig Grad er tilsidesat. Gaar Forliget eller Overenskomsten ud paa, at der skal ydes en Affindelsessum, bliver denne, naar ikke ifølge Overøvrighedens Skøn særlige Forhold er til Stede, at indsætte i Overformynderiet eller i et af Staten anerkendt Livsforsikringsselskab for at anvendes til en Livrente for Barnet indtil dets fyldte 18. Aar.

Sidstnævnte Bestemmelse finder ogsaa Anvendelse, naar Overenskomst sluttes med nogen anden om dennes Overtagelse af Forsorgen for Barnet mod Erlæggelse af Vederlag en Gang for alle, selv om det sker ved Adoption.

Den Overøvrighedsbestemmelse, ved hvilken det periodiske Bidrag fastsættes eller stadfæstes, skal indeholde Oplysning om Faderens Fødested, Fødselsdag og Fødselsaar samt om, hvor han paa den Tid efter de foreliggende Oplysninger maa antages forsørgelsesberettiget.

§ 2. Moderen udenfor Ægteskab skal med de Tvangsmidler, som Lovgivningen hjemler for det i § 1 ommeldte Bidrag, kunne fordre Faderen ved Overøvrighedens Beslutning tilpligtet i Overensstemmelse med Grundsætningerne i § 1 at bidrage til Udgifterne ved hendes Barselfærd og til hendes Underhold 1 Maaned før og 1 Maaned efter Fødslen. Til Fastsættelse af saadant Bidrag udfordres det kun, at Udgiften paa passende Maade er sandsynliggjort for Overøvrigheden. Godtgørelsen ydes, selv om Barselfærden og Barnemoderens Underhold i ovennævnte Tidsrum paa Grund af privates Bistand ikke medfører Omkostninger for Moderen personlig. Har Fattigvæsenet udredet de nævnte Udgifter, indtræder det for disses Vedkommende i Moderens Ret overfor Faderen.

De i denne Paragraf omhandlede Krav om Bidrag kan gøres gældende, selv om Faderen dør før Barnets Fødsel, og selv om Barnet er dødfødt. Bidragene kan indkræves efter de for Underholdsbidrag til Børn udenfor Ægteskab foreskrevne Regler.

§ 3. Dør en Mandsperson, der udenfor Ægteskab har Børn, som endnu ikke har fyldt 18 Aar, bliver det fornødne til Dækning af det ham paahvilende Underholdsbidrag at udbetale af Boet, for saa vidt det er solvent, paa samme Maade som forfalden Gæld, saafremt Begæring herom fremsættes inden Udløbet af Proklama eller, hvis saadant ikke udstedes, inden 6 Maaneder efter Mandens Død. Overøvrighedens Bestemmelse af Bidragets Størrelse efter Reglerne i § 1 kan i fornødent Fald indhentes ved Foranstaltning enten af Barnets Stedfortræder eller af Boet. Hvis Faderen efterlader sig Enke, finder saadan Udbetaling dog kun Sted til Fordel for saadanne Børn udenfor Ægteskab, som han har avlet før sit Ægteskab med hende, og efterlader han sig Ægtebarn, sker Udbetaling ikke til Fordel for Barn udenfor Ægteskab, der er yngre end dette. Derhos bliver det stedse at iagttage, at Beløbet, som udredes til Underhold

af Barn udenfor Ægteskab, ikke overstiger, hvad det som Ægtebarn vilde have arvet. Hensidder Enken i uskiftet Bo, paahviler det hende ikke at fortsætte med Udbetalingen af det Manden paahvilende Bidrag, medmindre hendes Formuesforhold efter Overøvrighedens Skøn tilsteder, at hun, uden at hun og hendes uforsørgede Børn udsættes for at savne det nødvendige, er i Stand til at yde et passende Bidrag, der i saa Fald fastsættes af Overøvrigheden under Hensyn til ovenstaaende Regler. Naar Underholdsbidraget efter Faderens Død udredes i et samlet Beløb, bliver det at indbetale til Overformynderiet med Opgivelse af, i hvilke Terminer og til hvem det skal udbetales. Ved Barnets Død eller fyldte 18. Aar falder det muligt uanvendte Beløb til Deling mellem Faderens Arvinger.

Skifteretten eller Eksekutores har, naar det kommer til deres Kundskab, at Underholdsbidrag til Børn udenfor Ægteskab paahviler afdøde, at drage Omsorg for, at Fordringen paa Bidrag gøres gældende, i fornødent Fald ved at foranstalte en Værge beskikket. Om Udbetaling af saadant Bidrag giver Skifteretten eller Eksekutores Meddelelse til afdødes Forsørgelseskommune og foretager Paategning paa vedkommende Overøvrighedsbestemmelse eller af Overøvrigheden stadfæstede Forlig eller Overenskomst.

§ 4. Naar Bidrag, som efter Overøvrighedens Bestemmelse eller Stadfæstelse i Henhold til §§ 1—2 skal udredes af en Mand, der er bleven Fader udenfor Ægteskab, ikke betales i rette Tid, kan Moderen, for saa vidt hun i Trangstilfælde er berettiget til vedblivende at forsørges her i Landet, ved at fremsætte mundtlig eller skriftlig Begæring derom for Politimesteren i den Retskreds, i hvilken hun opholder sig, i København for Magistraten, fordre Bidraget — Underholdsbidrag til Barnet dog ikke for kortere Tid end ½ Aar — udbetalt af det offentlige, uden at det betragtes som en hende ydet Fattighjælp. Begæringen skal være ledsaget af vedkommende Overøvrighedsbestemmelse eller af Overøvrigheden stadfæstede Forlig eller Overenskomst, saa vidt muligt i behørig forkyndt Stand, og af Leveattest for Barnet, udenfor København tillige af en Attest fra Kommunalbestyrelsen for Moderens Opholdskommune om, at hendes Formueforhold og Erhverv ikke tillader hende selv at sørge for Barnets forsvarlige Underhold og Opdragelse. Samtidig maa hun give de til hendes Raadighed staaende Oplysninger om Faderens Opholdssted og Forsørgelsessted. Leveattesten skal indeholde Oplysning om, hvorvidt Barnet er anbragt i Pleje, og, i bekræftende Fald, hos hvem.

§ 5. Naar den i den foregaaende Paragraf omhandlede Begæring er behørig fremsat, bliver Bidraget, dog kun med de i § 8 nævnte Beløb, straks forskudsvis at udbetale, for Københavns Vedkommende ved Magistraten af Kommunens Kasse og udenfor København af Politimesteren, der hertil erholder et passende Forskud, for Landretskredsenes Vedkommende af Amtsrepartitionsfonden, i Købstæderne af Kæmnerkassen og paa Bornholm af den for Købstæder og Land fælles Kasse.

§ 6. Foreligger der, naar den i § 4 omhandlede Begæring fremsættes,

ingen Oplysninger om Faderens Opholdssted, udbetales Bidraget ikke desto mindre forskudsvis som anført i § 5, og der skal da samtidig foretages Efterlysning af Faderen.

§ 7. Det i Henhold til foranstaaende Bestemmelser Moderen udbetalte Bidrag betragtes som en Faderen ydet Fattighjælp, naar Udpantning for Beløbet forgæves er foretagen, eller naar vedkommende Myndighed har skønnet, at der ikke ved Udpantning kan faas Dækning for Beløbet, eller i det i § 6 omtalte Tilfælde, at Efterlysning af Faderen har været forgæves, naar der er forløbet en Maaned, efter at Efterlysningen har fundet Sted.

§ 8. Den det offentlige ifølge de foregaaende Paragraffer paahvilende Forpligtelse til at udrede de Faderen paahvilende Bidrag kan ikke fordres udstrakt til Bidrag, som er forfalden til Betaling 1 Aar eller mere, før Begæringen fremsættes, hvorhos Bidraget normeres til tre Femtedele af samtlige de Udgifter, som et Barns Underhold i et godt Plejehjem i paagældende Egn gennemsnitlig medfører, dog uden at Forpligtelsen for vedkommende Myndighed til saa vidt muligt at faa hele Beløbet inddrevet hos Faderen og tilstillet rette vedkommende derved formindskes. Overøvrigheden fastsætter for 5 Aar ad Gangen, hvor store disse Normalbidrag (Underholdsbidrag til Barnet og Bidrag efter § 2) skal være. Har Barnet i det Tidsrum, for hvilket Underholdsbidrag til dette forlanges, opholdt sig paa flere Steder, hvor Normalbidraget er forskelligt, lægges det Normalbidrag til Grund, der er fastsat i den Overøvrighedskreds, under hvilken den Myndighed, der forskudsvis har udbetalt Bidraget, henhører.

§ 9. Værgeraadet paa Barnets Opholdssted kan til enhver Tid bestemme, at der skal beskikkes Barnet en Værge. Denne beskikkes af Øvrigheden efter Værgeraadets Indstilling. Moderens Slægt har ingen Fortrinsret. Kvinder kan beskikkes.

Værge vil altid være at beskikke, naar Moderen ikke anvender hele det fra Faderen eller fra det offentlige modtagne Bidrag til Barnets Bedste, eller hun ikke selv yder et passende Bidrag til dets Underhold, samt naar hun, uden at der foreligger nogen efter Værgeraadets Skøn tilstrækkelig Grund, vil fjerne Barnet fra et godt Plejehjem.

Den i Henhold til denne Paragraf beskikkede Værge har Forældremagten over Barnet og kan gøre dettes Ret gældende paa alle Omraader.

Det paahviler Værgeraadet at føre Tilsyn med, at et Barn, til hvilket der med Værgeraadets Vidende udredes Underholdsbidrag fra flere Mænd, ikke som Plejebarn anbringes paa et Sted, hvor dets Omgivelser kender dette Forhold, hvis der er Grund til at befrygte, at Barnet vil komme til at lide derunder.

§ 10. Den Moderen efter denne Lovs §§ 4, 5 og 6 tillagte Ret til Underholdsbidrag til Barnet kan gøres gældende af Barnets Værge samt af den, som efter Moderens Død, Bortrejse fra Landet eller lignende udøver den faktiske Opdragermyndighed over Barnet. Er Moderen død eller rejst ud af Landet, eller er hendes Opholdssted ubekendt, kræves

Trangsattest for Barnet. Begæring om Bidragets Udbetaling fremsættes for Politimesteren (Magistraten) i den Retskreds, hvor den, der fremsætter Begæringen, har sit Hjemsted.

Er Barnet overtaget af Værgeraadene, kan fornævnte Ret gøres gældende af Forsørgelseskommunen, saafremt denne delvis afholder Omkostningerne ved dets Anbringelse, og ellers af Overværgeraadet. Trangsattest for Barnet udfordres og kan afgives af den Myndighed, der begærer Bidraget udbetalt. Begæringen fremsættes for Politimesteren (Magistraten) i den Retskreds, hvor vedkommende Myndighed har sit Sæde.

Er Barnets Forsørgelse overtaget af en Forening, der nyder Anerkendelse til Anbringelse af Børn i Henhold til Forskrifterne i Lov af 14. April 1905 om Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer, tilkommer samme Ret denne Forening. Attest fra Foreningen om, at den af egne Midler helt eller delvis udreder Plejelønnen for Barnet, gør da Fyldest som Trangsattest. Begæringen om Udbetaling fremsættes for Politimesteren (Magistraten) i den Retskreds, hvor Barnet er anbragt.

I Tilfælde af et udenfor Ægteskab avlet Barns Adoption indtræder Adoptivforældrene i Moderens Ret til at faa Underholdsbidrag fra Barnets Fader, for saa vidt de ikke har givet Afkald derpaa.

Barnets Udlevering til Forsørgelse kan Faderen kun fordre under følgende Betingelser: at Moderen er død eller Forældremagten hende fratagen, at Krav med Hensyn til Barnets Forsørgelse stilles til ham, og at vedkommende Værgeraad har fundet det foreneligt med Barnets Tarv, at det overgives Faderen. Dog kan Faderen, saafremt Barnet ikke ved Adoption er blevet andres Forældremyndighed undergivet, uden særlige Betingelser fordre sig det overleveret efter Moderens Død, naar han kuldlyser det, og Overøvrigheden paa Barnets Opholdssted samtykker deri.

§ 11. Har en Kvinde, der er Moder udenfor Ægteskab, indgaaet Ægteskab med en anden end hendes Barns Fader, kan Stedfaderen med Moderens Samtykke, for saa vidt hun har Forældremagten over Barnet, tillægge dette sit Familienavn ved Anmeldelse til vedkommende Ministerialbog under Forevisning af Barnets Fødsels(Daabs-)attest, sin egen Fødsels(Daabs-)attest eller Bevis for opnaaet Navneforandring og sin og Moderens Vielsesattest. Barnets øvrige Retsstilling berøres ikke af denne Navneforandring.

I Tilfælde, hvor det er oplyst, hvem der er Barnets Fader, og dette tillige har faaet Faderens Navn, eller denne er villig til at give Barnet dette, kan Stedfaderen dog ikke uden Faderens Samtykke give Barnet sit Navn.

Ej heller kan saadant Barn bortadopteres, eller Forældremagten af Moderen overdrages andre, uden Faderens Samtykke.

§ 13. Naar ifølge Erklæring fra en autoriseret Læge eller en praktiserende Jordemoder den 6. Svangerskabsmaaned er forløben, kan en

udenfor Ægteskab besvangret Kvinde under lagttagelse af de i øvrigt hidtil gældende Regler, kræve Sag rejst imod den af hende som Fader sigtede. Vedgaar denne for Retten at være Fader, eller skønner Retten, at fornødent Bevis foreligger, eller fralægger indklagede sig ikke ved Ed at have haft Samleje med Klagerinden i et af Retten efter Sagens Omstændigheder nøjagtig bestemt Tidsrum, eller aflægger Klagerinden, hvor dette efter de i Sager om Underholdsbidrag hidtil fulgte Grundsætninger findes at burde tilstedes hende, Ed paa i et af Retten nøjagtig bestemt Tidsrum at have haft Samleje med den som Fader sigtede og ikke indenfor det saaledes bestemte Tidsrum med andre, fastsætter Overøvrigheden paa dette Grundlag efter Moderens Begæring et passende Beløb til de i § 2 ommeldte Udgifter saavel som Underholdsbidraget til Barnet fra dets Fødsel. Af dette Beløb forfalder Tilskuddet til Udgifterne efter § 2 og Underholdsbidraget for det første Halvaar straks eller til et af Overøvrigheden nærmere bestemt Tidspunkt inden den ventede Fødsel, men tages, naar det er erlagt, i Forvaring af vedkommende Politimester (i København Magistraten), der en passende Tid før den ventede Fødsel, udbetaler Tilskuddet til Udgifterne efter § 2. Kommer Barnet levende til Verden, udbetales ogsaa Underholdsbidraget for det første Halvaar Moderen. Overøvrigheden giver derhos Resolutionen Paategning om Barnets Navn og Fødselsdag. Bliver Barnet dødfødt, tilbagebetales det for Barnet bestemte Underholdsbidrag.

§ 14. Sager angaaende Underholdsbidrag til Børn udenfor Ægteskab behandles efter de hidtil gældende Regler, dog med efternævnte Ændringer:

Indklagede eller Fattigvæsenet, hvis det har bidraget til Barnets Forsørgelse, kan fordre, at enhver Person, som efter Moderens Forklaring eller efter det under Sagen i øvrigt oplyste kan være Barnets Fader, inddrages under Sagen som indklaget. Hvis Fattigvæsenet paa den Tid, da Sagen foretages, ikke har bidraget til Barnets Forsørgelse, kan Fattigvæsenet senere, saa snart det maatte yde saadant Bidrag, fordre Sagen genoptagen, saaledes at andre Personer efter foranstaaende Regel inddrages under Sagen som indklagede.

Er der efter det oplyste overvejende Sandsynlighed for, at en af flere indklagede ikke er Faderen, idet han kun kan anses som saadan ved Fravigelse af de sædvanlige Tidsfrister, vil han ikke være at tilpligte til at betale Underholdsbidrag.

Enhver bidragspligtig er ansvarlig for hele Bidraget, men har, naar han har betalt det, Fordring paa Erstatning hos enhver anden bidragspligtig for en forholdsmæssig Andel og Adgang til at benytte de samme Tvangsmidler, som tilkommer Moderen.

Naar der søges Hjælp til Barnets Underhold af det offentlige, er Moderen pligtig til efter Værgens, Værgeraadets eller Fattigvæsenets Begæring at afgive Forklaring under Vidnetvang om, hvem der er eller kan være Fader til Barnet.

Hvis Moderen, den Gang Barnet blev avlet, var gift, men det ægte-

skabelige Samliv var ophævet, kan hun gaa frem efter de samme Regler som, hvis hun var ugift.

§ 15. Er den, der sigtes for at have besvangret en Kvinde udenfor Ægteskab, forsvunden, forinden hans Bidragspligt er afgjort, kan Politiets Bistand til hans Eftersøgning fordres af Moderen eller den til Anlæggelse af Sag om Underholdsbidrag efter de gældende Regler i øvrigt berettigede, dog at Efterlysning i »Politiefterretninger« kun maa finde Sted, dersom Sigtelsen er bekræftet ved Moderens i Retten afgivne Forklaring, og der ikke foreligger nogen Grund til at betvivle dennes Rigtighed. Fremkommer der ikke Oplysning om hans Opholdssted, eller viser det sig, at han har forladt Landet, kan Sagen efter offentlig Stævning, hvis Udgifter forskudsvis afholdes af Moderen, behandles ved hans sidste bekendte Værneting her i Landet. Det kan da, naar han ikke giver Møde under Sagen, og Moderens Sigtelse væsentligt bestyrkes ved de af hende tilvejebragte Oplysninger, ved Dommen tillades hende at bekræfte sin Paastand om, hvem der kan være Fader, ved Ed. Paa Grundlag af en saadan Dom kan ogsaa de i § 13 anførte Bidrag fastsættes. Bidragsbestemmelsens Forkyndelse bortfalder i disse Tilfælde, og det samlede Bidrag kan efter Overøvrighedens Bestemmelse straks inddrives i Gods, som Skyldneren maatte eje her i Landet.

Er den, der sigtes for at have besvangret en Kvinde udenfor Ægteskab, død før eller efter Barnets Fødsel, rettes Sagen imod hans Bo eller Arvinger, for saa vidt disse har overtaget Gældsansvaret. Sagen kan anlægges ved afdødes sidste Værneting, og foranstaaende Regel om Muligheden for Sagens Afgørelse ved Moderens Edsaflæggelse finder Anvendelse, saafremt Sagen anlægges senest 6 Maaneder efter Barnets Fødsel. Resolutionen forkyndes for Boet eller Arvingerne og kan danne Grundlag ogsaa for Bidrags Fastsættelse efter § 13. Med Inddrivelsen forholdes der efter Reglerne i § 3, dog at foreløbig Anmeldelse af Fordringen gyldig kan ske inden Proklamas Udløb, og at de i nævnte Regler omhandlede 6 Maaneder regnes fra endelig Dom i Sagen om Bidragspligten.

Naar Faderen er tilpligtet at betale noget af de i denne Lov omhandlede Bidrag, og det ikke vides, hvor han opholder sig, er saavel Moderen som Barnets Værge eller den, der efter hendes Død, Bortrejse eller lignende udøver Opdragermyndigheden over Barnet, saa og Fattigvæsenet, naar dette har maattet overtage vedkommende Forsørgelsespligt, og vedkommende Forsørgelseskommune eller Overværgeraadet, naar Barnet er under Værgeraadsforsorg, berettiget til at fordre Faderens Opholdssted eftersøgt ved Politiets Bistand, om fornødent ved Efterlysning i »Politiefterretninger«. Er Eftersøgningen forgæves, kan det samlede Bidrag efter Overøvrighedens Bestemmelse straks inddrives i Gods, som Skyldneren maatte eje heri Landet, uanset om Bidragsbestemmelsen er forkyndt eller ikke.

§ 16. Naar en Mandsperson, der er kendt pligtig til at yde Bidrag efter nærværende Lov, og ikke senest Forfaldsdagen har udredet dette,

fraflytter sin Bopæl, er han pligtig til at gøre Anmeldelse om Flytningen, og flytter han til en anden Kommune, skal Anmeldelsen gøres saavel paa det Sted, hvorfra han flytter, som paa det Sted, hvortil han flytter.

§ 17. Vil en Mand, der er Fader udenfor Ægteskab, forlade Landet for længere eller ubestemt Tid, forinden han har opfyldt hele sin Bidragspligt efter denne Lov, er han forpligtet til forinden, i fornødent Fald efter Overøvrighedens Bestemmelse, og i det Omfang, denne efter Undersøgelse af Forholdene maatte finde passende, at betale eller stille Sikkerhed for de paagældende Bidrag.

Tilsvarende Ret tilkommer den første Gang udenfor Ægteskab besvangrede Kvinde, der ved Attest fra en autoriseret Læge eller en praktiserende Jordemoder for Politiet godtgør sin frugtsommelige Tilstand og under Eds Tilbud opgiver, at den Person, imod hvem hun paa Grund af Formodning om forestaaende Bortrejse begærer Foranstaltningen iværksat, har besvangret hende, og at hun ikke tidligere har været besvangret udenfor Ægteskab.

Endelig tilkommer der Moderen udenfor Ægteskab lignende Ret til at forhindre, at Barnefaderen udvandrer i Tidsrummet, indtil der foreligger Bestemmelse af Overøvrigheden om Bidrag, hvilken Bestemmelse da snarest bør indhentes.

§ 18. Udvandringsagenter eller andre, der vidende om Forholdene befordrer en Person, hvis Udvandring foregaar i Strid med Reglerne i § 17, ud af Landet, bliver ansvarlig for det Beløb, som den bortrejste burde have udredet.

§ 19. Afsoning af de i denne Lov omhandlede Bidrag skal i Stedet for Fængsel paa Vand og Brød ske ved Fængsel paa sædvanlig Fangekost i den firedobbelte Tid.

Med Hensyn til Moderens Retsmidler til Inddrivelse af Bidrag hos Faderen har det sit Forblivende ved den gældende Rets Regler med de af denne Lov flydende Lempelser.

Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Hustruers og Ægtebørns Retsstilling.

Af 27. Maj 1908.

§ 1. Opnaar Hustruen Skilsmissedom over Manden paa Grund af hans Brøde, bliver det efter hendes Paastand i Dommen at udtale, at Manden er forpligtet til at svare Underholdsbidrag til hende efter Overøvrighedens nærmere Bestemmelse, indtil hun maatte indgaa nyt Ægteskab. Opnaar Manden Skilsmissedom over Hustruen paa Grund af hendes Brøde, kan det under særlige Omstændigheder efter hans Paastand i Dommen bestemmes, at Hustruen er forpligtet til at svare Underholdsbidrag til ham efter Overøvrighedens nærmere Bestemmelse i Henseende til Omfang og Varighed.

§ 2. Unddrager Manden sig i Tilfælde, hvor Ægtefællerne lever sam-

men, fra efter Evne at sørge forsvarlig for Hustru og Børn, kan han af Overøvrigheden tilpligtes at yde Bidrag til Husholdningen og til Hustrus og Børns øvrige Fornødenheder, saaledes at Hustruen faar Raadighed over Bidraget.

§ 3. De i Lovgivningen indeholdte Regler om Retsmidler til Inddrivelse af Underholdsbidrag til forladte og fraseparerede Hustruer finder ogsaa Anvendelse ved Inddrivelse af Underholdsbidrag, som ifølge Skilsmissebevilling, Overøvrighedsbestemmelse eller en af Overøvrigheden stadfæstet Overenskomst tilkommer en fraskilt Hustru hos hendes tidligere Mand og omvendt, samt ved Inddrivelse af Underholdsbidrag, som er fastsat i Henhold til § 2.

§ 4. Naar Bidrag, som efter Overøvrighedens Bestemmelse eller en af Overøvrigheden stadfæstet Overenskomst skal udredes af en Mand til hans Ægtebørn, ikke betales i rette Tid, kan Moderen, for saa vidt hun i Trangstilfælde er berettiget til vedblivende at forsørges her i Landet, ved at fremsætte mundtlig eller skriftlig Begæring derom for Politimesteren i den Retskreds, i hvilken hun opholder sig, i København for Magistraten, fordre Bidraget — dog ikke for kortere Tid end ½ Aar — udbetalt af det offentlige, uden at det betragtes som en hende ydet Fattighjælp.

§ 5. Naar den i den foregaaende Paragraf omhandlede Begæring er behørig fremsat, bliver Bidraget straks forskudsvis at udbetale, for Københavns Vedkommende ved Magistraten af Kommunens Kasse og uden for København af Politimesteren, der hertil erholder et passende Forskud, for Landretskredsenes Vedkommende af Amtsrepartitionsfonden, i Købstæderne af Kæmnerkassen og paa Bornholm af den for Købstæder og Land fælles Kasse.

§ 6. Foreligger der, naar den i § 4 omhandlede Begæring fremsættes, ingen Oplysninger om Faderens Opholdssted, udbetales Bidraget ikke desto mindre forskudsvis som anført i § 5, og der skal da samtidig foretages Efterlysning af Faderen.

§ 7. Det i Henhold til foranstaaende Bestemmelser Moderen udbetalte Bidrag betragtes som en Faderen ydet Fattighjælp, naar Udpantning for Beløbet forgæves er foretagen, eller naar vedkommende Myndighed har skønnet, at der ikke ved Udpantning kan faas Dækning for Beløbet, eller i det i § 6 omtalte Tilfælde, at Efterlysning af Faderen har været forgæves, naar der er forløbet en Maaned, efter at Efterlysningen har fundet Sted.

§ 8. Den det offentlige ifølge de foregaaende Paragraffer paahvilende Forpligtelse til at udrede de Faderen paahvilende Bidrag kan ikke fordres udstrakt til Bidrag, som er forfalden til Betaling 1 Aar eller mere, før Begæringen fremsættes, hvorhos Bidraget for hvert Barn normeres til tre Femtedele af samtlige de Udgifter, som et Barns Underhold i et godt Plejehjem i paagældende Egn gennemsnitlig medfører.

§ 11. Vil en Mand, der efter Overøvrighedens Bestemmelse eller en af Overøvrigheden stadfæstet Overenskomst er pligtig at udrede Bidrag

til sine Ægtebørn, forlade Landet for længere eller ubestemt Tid, forinden han har opfyldt hele sin Bidragspligt, er han forpligtet til forinden, i fornødent Fald efter Overøvrighedens Bestemmelse, og i det Omfang, denne efter Undersøgelse af Forholdene maatte finde passende, at betale eller stille Sikkerhed for de paagældende Bidrag. Hvis ingen bedre Sikkerhed kan tilvejebringes, vil personlig Kaution af to Personer, hvis økonomiske Forhold ikke er ringere end Faderens, og hvis Kaution godkendes af det kommunale Raad i Faderens Forsørgelseskommune, være tilstrækkelig. Mod disse Personer haves da de samme Tvangsmidler som lige over for Faderen. Kautionserklæringen afgives i København for Politidirektøren, udenfor København inden Politiretten, efter at de paagældende Personer er gjort bekendt med dens Virkninger.

§ 13. Afsoning af de i denne Lov omhandlede Bidrag skal i Stedet for Fængsel paa Vand og Brød ske ved Fængsel paa sædvanlig Fangekost i den firedobbelte Tid. Dog kan Overøvrigheden undtagelsesvis, hvor den hurtigere Afsoning skønnes at have Betydning for den bidragspligtiges Velfærd, indrømme Afsoning ved Fængsel paa Vand og Brød.

Afsoning af Bidrag medfører ikke Bortfald af Betalingspligt eller af de i øvrigt hjemlede Midler til Betalings Opnaaelse og Retsvirkninger af Betalings Udeblivelse.

§ 14. Er der indgivet Ansøgning om Separation eller Skilsmisse, eller paabegyndt Retssag til Opnaaelse af Skilsmisse, har Overøvrigheden, naar Hustruen derom fremsætter grundet Begæring, at give Manden Tilhold om ikke at forrykke Fællesboets Stilling, indtil Spørgsmaalet om Separation eller Skilsmisse er afgjort.

Fra det Tidspunkt, da Skilsmissesag er anlagt eller Andragende om Skilsmisse eller Separation er indgivet, indtil endelig Afgørelse i Sagen foreligger, kan Overøvrigheden, naar Omstændighederne særlig taler derfor, paa Hustruens Begæring foranstalte Underholdsbidrag paalagt Manden til Hustruen og de hos hende værende Børn, overfor hvilke Manden har Forsørgelsespligt. Med dette Bidrag forholdes der efter Regler for Underholdsbidrag til forladte Hustruer og de hos dem værende Børn.

Lov om Navneforandring.
Af 22. April 1904.

§ 1. Enhver myndig Mand eller Kvinde, der har Indfødsret og er dansk Undersaat, kan ved Bevis, der udfærdiges af Øvrigheden (i København Overpræsidenten, andetsteds vedkommende Politimester), vinde Hjemmel til at antage nyt Slægtnavn i Stedet for eller ved Siden af det ham eller hende hidtil tilkommende. En mindreaarig maa dog have Samtykke fra den af Forældrene, som, før vedkommende fyldte 18 Aar, har haft Forældremyndigheden. Af Ægtefæller, hvis Ægteskab ikke er

endelig opløst, kan Retten kun udøves, naar begge Ægtefæller er enig derom.

Flere Søskende kan indgive Begæring i Fællesskab om et fælles Slægtnavn.

For Personer, som har Børn, der lovligt bærer deres Navn, skal Navneforandringen tillige omfatte disse, hvis de er under 18 Aar og undergiven vedkommendes Forældremyndighed; er de over 18 Aar, kan den omfatte dem, for saa vidt de før det 18. Aar var vedkommendes Forældremyndighed undergivet og selv samtykke.

En Fader eller Moder kan under de oven anførte Betingelser begære Navneforandring for sine Børn, uden selv at forandre Navn. Saadan Navneforandring skal omfatte samtlige den pagældendes Forældremyndighed undergivne Børn. Har Ægtefællerne foretaget saadan Navneforandring for deres Fællesbørn, skal samme Navn tillægges de senere i Ægteskabet fødte Børn.

Adgang til Navneforandring ved Øvrighedsbevis kan kun benyttes een Gang.

§ 2. Undtagne fra de Slægtnavne, der i Henhold til § 1 kunne antages, er:

a) Slægtnavne, der retlig tilkommer andre Personer, som er danske Undersaatter, for saa vidt vedkommende eller dennes Værge ved en til Justitsministeriet inden den 1. Juli 1905 indgiven skriftlig Anmeldelse har forbeholdt Navnet.

Under »Slægtnavne« indbefattes saavel enkelte Navne som sammensatte Navne og disses Bestanddele.

b) Slægtnavne, der erhverves efter den 1. Juli 1905, naar de er bleven optagen i den i § 3 ommeldte Navnefortegnelse eller Tillæg til denne.

c) Navne, som har været baaret af Personer, der har gjort sig fortjent af Fædrelandet, og som ikke er almindelige Slægtnavne.

d) Navne paa faste Ejendomme, der ligger i Kongeriget og tilhører danske Undersaatter under Betingelse af, at Ejendommen i mindst 20 Aar har været almindelig kendt i Egnen under det paagældende Navn, og at dette af Ejeren eller dennes Værge er forbeholdt ved Anmeldelse til Justitsministeriet, overensstemmende med Litra a. Saadan Forbehold kan dog, naar Anmelderen ejer flere faste Ejendomme, kun tages for en af disse og har i intet Tilfælde Gyldighed over for Ejeren af en Ejendom, der i mindst 20 Aar har været almindelig kendt i den paagældende Egn under samme Navn som det anmeldte.

e) Navne, som skønnes enten ikke at være stemmende med dansk Sprogtone eller at være upassende eller ikke at adskille sig tilstrækkeligt fra de under Litra a.—d. nævnte.

Justitsministeriet afgør endelig, hvorvidt de i Litra a. og d. omhandlede Anmeldelser fyldestgør de foreskrevne Betingelser. I Henseende til Afgørelse af de i Henhold til Litra c. og e. opstaaende Spørgsmaal kan Ministeriet antage sagkyndig Bistand; de hertil medgaaende Udgifter afholdes gennem Bevilling paa Finansloven.

§ 3. Over de Navne, som i Henhold til § 2 a, c og d ikke er Genstand for Tilegnelse, lader Justitsministeriet trykke en Fortegnelse, til hvilken der mindst en Gang aarlig udgives Tillæg, hvori Slægtnavne, der faas ved Øvrighedsbevis eller kongelig Bevilling, optages. Fortegnelsen og Tillægene skal kunne faas til Købs i Boghandel for en af Justitsministeriet fastsat Betaling.

Listen over de under § 2 Litra c omhandlede Navne bliver dog kun at betragte som en Vejledning. Skønner vedkommende Embedsmand, at et ikke deri medtaget Navn, der begæres, efter de samme Grundsætninger, som er fulgt i Fortegnelsen, ikke bør være Genstand for Tilegnelse, bliver Spørgsmaalet om Navneforandringens Tilstedelighed at forelægge Justitsministeriet til Afgørelse. Det samme gælder med Hensyn til de Tvivl, som maatte opstaa med Hensyn til de øvrige i § 2 omhandlede Navne.

§ 4. Begæring om Navneforandring indgives til Øvrigheden paa det Sted, hvor paagældende — eller, hvis Begæring omfatter flere, en af dem — er bosat. Begæringen, der ikke er stempelpligtig, skal foreligge skriftlig og indeholde Erklæring om, at vedkommende ikke tidligere har faaet Bevis for Navneforandring udfærdiget. Den skal, for alle paagældendes Vedkommende, være ledsaget af Daabsattester eller de Attester, som i Medfør af Lovgivningen træder i disses Sted, og, for saa vidt vedkommende er optaget i Rullen (Lægds- eller Sørullen), af Oplysning om hans Stilling i denne.

Naar Betingelserne for den søgte Navneforandring er til Stede, udfærdiger vedkommende Embedsmand et Bevis paa ustemplet Papir i Overensstemmelse med en af Justitsministeriet fastsat Forskrift. For Beviset betales en Afgift af 4 Kr.; dog bliver Afgift ikke at betale, naar det af myndige Personer ikke angaar mere end een og dennes Ægtefælle, og naar derhos den paagældendes Uformuenhed er godtgjort, og der ikke allerede paa det samme Navn er udfærdiget et Bevis, paa hvilket han eller hun i Henhold til Reglerne i § 1 kan have været optaget. Afgiften tilfalder vedkommende Embedsmand uden Afdrag i Lønningen. Om de udfærdigede Beviser gøres Indberetning til Justitsministeriet efter de af dette foreskrevne nærmere Regler.

Begæring fra Personer, som er bosat i Udlandet, indgives til Justitsministeriet, som udfærdiger Navnebeviset; Afgiften tilfalder Statskassen.

§ 5. Den fraskilte Hustru, som vil genoptage det hende som ugift tilkommende Slægtnavn, har Ret til at faa et Bevis i saa Henseende udfærdiget overensstemmende med Reglerne i § 4. Denne Navneforandring kan omfatte Hustruens Børn, hvis de er under 18 Aar og undergivne hendes Forældremyndighed; er de over 18 Aar, kan den omfatte dem, for saa vidt de før det 18. Aar var hendes Forældremyndighed undergiven og selv samtykker; i begge Tilfælde kræves derhos Samtykke af hendes Forældre og Søskende, for saa vidt disse bo i Kongeriget.

§ 6. Navneforandring kan fremdeles ske ved kongelig Bevilling overensstemmende med de hidtil fulgte Regler.

De, der ønsker som Slægtnavn at antage det Tilnavn, hvorunder de selv samt deres Fædre og Bedstefædre paa fædrene eller mødrene Side har været almindelig kendt i den paagældende Egn, kan, naar de derom, inden 6 Maaneder efter denne Lovs Træden i Kraft, til Justitsministeriet indgiver Andragende, som ikke behøver at stemples, forvente at faa dette Tilnavn tillagt ved kongelig Bevilling som Slægtnavn i Stedet for eller ved Siden af deres hidtidige Slægtnavn. Bevilling meddeles uden Betaling og uden at de indtil da i Henhold til § 2 indløbne Anmeldelser derfor skal være til Hinder. Justitsministeriet afgør endelig, hvorvidt saadant Andragende bliver at tage til Følge.

§ 7. Forandring af Slægtnavn kan med Hensyn til de den paagældende Person vedkommende Retsforhold, der er opstaaet før Navneforandringen, ikke gøres gældende mod Tredjemand, med mindre det bevises, at denne har haft Kundskab om Navneforandringen.

§ 8. Den, der benytter et ham ikke retlig tilkommende Slægtnavn som sit, straffes med Bøder fra 50 til 200 Kr. til Statskassen. Sagerne behandles som offentlige Politisager.

§ 9. Det bestemmes ved kongelig Anordning, fra hvilken Dag den ved nærværende Lovs §§ 1—5 aabnede Adgang til Antagelse af Slægtnavn ved Øvrighedsbevis skal indtræde; den ophører, med Undtagelse af den i § 5 omhandlede, naar 10 Aar er forløbet efter dens Indtræden. Lovens § 8 træder i Kraft 1 Aar efter den ved Anordningen bestemte Dag. I øvrigt træder Loven i Kraft den 1. Juli 1904.

Tillæg til Lov om Navneforandring (af 22. April 1904).
Af 1. April 1905.

Den ved Lov om Navneforandring af 22. April 1904 § 6 hjemlede Adgang til uden Betaling at faa et Tilnavn anerkendt som Slægtnavn skal indtil 1. Januar 1906 staa aaben for den, der i mindst 20 Aar har været almindelig kendt i den paagældende Egn under og selv sædvansmæssigt har vedkendt sig det Tilnavn, som han ønsker sig tillagt, dog saaledes, at Tilnavnets Anerkendelse sker gennem Øvrigheden (i København Overpræsidenten, andetsteds Politimesteren). Endvidere kan til at udbringe det nævnte Tidsrum af 20 Aar den Tid medregnes, i hvilken Faderen eller før ham Farfaderen til den, der begærer Navneforandring, har været almindelig kendt paa sin Egn under vedkommende Tilnavn.

Hvilke Personer der kan eller skal optages paa samme Bevis for Navneforandring, afgøres efter Reglerne i ovennævnte Lovs § 1. De nærmere Forskrifter om Udfærdigelsen og Indberetningen gives af Justitsministeren i Overensstemmelse med Grundsætningerne i samme Lovs §§ 1 og 4 med de af nærværende Lovs Indhold flydende Lempelser.

For hver Udfærdigelse af Bevis for Navneforandring i Henhold til denne Lov tillægges der den udfærdigende Embedsmand af Statskassen et Gebyr af 4 Kr., der ikke kommer til Afdrag i hans faste Lønning. Ud-

færdiger Embedsmanden flere Beviser for Antagelse af samme Navn til Personer, som i Henhold til foranstaaende kan have fundet Optagelse paa samme Bevis, tilkommer Betaling for den senere Udfærdigelse ham kun, saafremt den Person, der begærer denne, ikke har fremsat sin Begæring forinden Udfærdigelsen af det tidligere Bevis, og der derhos, hvis han bor indenfor den udfærdigende Myndigheds Embedsomraade, bevislig har været givet ham Lejlighed dertil. Spørgsmaal om Betalingen i Henhold til denne Lov afgøres med bindende Virkning for vedkommende Embedsmand af Justitsministeren.

Lov om Tilsyn med Plejebørn.
Af 1. Marts 1895.

§ 1. Alle Plejebørn bliver at undergive et offentligt Tilsyn indtil det fyldte 14. Aar.

I Kommuner med over 30,000 Indbyggere kan Tilsynet, naar Kommunen ønsker det, henlægges under Sundhedskommissionen, saafremt den gældende Sundhedsvedtægt efter Justitsministerens Skøn indeholder lige saa fyldestgørende Bestemmelser om Tilsyn med Plejebørn som denne Lov.

I alle andre Kommuner bliver Tilsynet at føre efter følgende Forskrifter.

§ 2. Ingen maa mod Betaling modtage eller have noget Barn under foran nævnte Alder hos sig som Plejebarn uden dertil for hvert enkelt saadant Barn at have faaet Kommuneraadets Tilladelse, som til enhver Tid skal kunne tages tilbage. Forinden saadan Tilladelse meddeles, bliver Tilsynets Erklæring at indhente. Der maa ikke gives Personer, der nyder Understøttelse af det offentlige Fattigvæsen, Tilladelse til at modtage noget Plejebarn.

§ 3. Tilsynet med Plejebørn udøves i hver Kommune af en eller flere dertil egnede Mænd eller Kvinder, som Kommuneraadet kan formaa dertil. Kommuneraadet gør Indberetning til Overøvrigheden om Maaden, hvorpaa Tilsynet er ordnet, og om Forandringer, som foregaar dermed.

Det paahviler den, som i Henhold til § 2 har et Barn i Pleje, at anmelde for Kommunalraadet, naar Barnet dør, eller Plejeforholdet af andre Grunde ophører. Lignende Anmeldelse skal gøres, naar nogen, der har et saadant Barn i Pleje, fraflytter Kommunen. En Fortegnelse over samtlige for Betaling anbragte Børn i Kommunen skal ved Aarets Begyndelse meddeles Tilsynet af Kommuneraadet, der ligeledes underretter Tilsynet om de Forandringer i Plejeforholdene, som foregaar i Aarets Løb.

§ 4. Enhver, der faar Tilladelse til at modtage et Barn i Pleje, gives der samtidig Underretning om, hvem Tilsynet med Barnet er overdraget. Den paagældende har derefter straks at melde sig hos den tilsynsførende, for hvem ligeledes enhver Forandring af Plejeforældrenes Bopæl saavel som Plejeforholdets Ophør bliver at anmelde.

§ 5. De tilsynsførende skal jævnlig tilse Plejebarnet i Plejehjemmet, til hvilket Adgangen til enhver Tid skal staa dem aaben. Findes Plejen ikke forsvarlig, og indtræder efter stedfunden Advarsel ingen Forbedring, anmelder Tilsynet det fornødne for Kommuneraadet, der da lader foretage den fornødne Undersøgelse, om fornødent ved Politiets Hjælp.

De tilsynsførende skal ved hvert Aars Begyndelse til Kommuneraadet afgive en Beretning om deres Virksomhed i det forløbne Aar og om de tilsete Plejeforholds Beskaffenhed. Beretningen afgives ved Udfyldning af et af Justitsministeriet affattet Skema og indsendes af Kommuneraadet inden 1. April til Overøvrigheden.

§ 6. Kommuneraadet kan fritage Plejeforældre for Tilsyn under saadanne Forhold, hvor Hensynet til Fortjeneste og Erhverv skønnes at ligge uden for Bevæggrunden til Plejeforholdet. Ligeledes kan Kommuneraadet fra Tilsynet undtage Plejebørn, med hvem der føres Tilsyn af Plejehjemsforeninger eller andre lignende Foreninger, til hvilke fornøden Tillid kan haves. Den i § 5, 2. Stykke, omhandlede Indberetning afgives i saa Fald af Foreningens Bestyrelse til Kommuneraadet og indsendes af dette til Overøvrigheden.

§ 7. Overalt, saavel hvor Tilsynet med Plejebørn er ordnet efter de foranstaaende Bestemmelser, som hvor det er ordnet ved Sundhedsvedtægt, kan Øvrigheden, naar den finder tilstrækkelig Anledning dertil, forlange Tilsynet udstrakt til de Børn, hvem deres Plejeforældre har antaget som deres egne, saavel som til Adoptivbørn, saafremt Adoptionen er sket mod Vederlag.

§ 8. Naar en Kommune, hvori Tilsynet i Medfør af § 1 er henlagt under Sundhedskommissionen, anbringer Plejebørn i en anden Kommune, finder ovenstaaende Bestemmelser ikke Anvendelse, saafremt Sundhedsvedtægten for den Kommune, der anbringer Børnene, efter Justitsministeriens Skøn indeholder fyldestgørende Bestemmelser om Tilsynet med de uden for Kommunen anbragte Børn.

§ 9. Overtrædelser af denne Lovs Forskrifter anses med Bøder indtil 100 Kr. Sagerne behandles som offentlige Politisager.

Lov om Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer.
Af 14. April 1905.

§ 1. De i denne Lov hjemlede Opdragelses- og Forbedringsmidler finder, for saa vidt Hensynet til de paagældendes Velfærd kræver det, Anvendelse paa:

a) Personer under 18 Aar, der har begaaet en strafbar Handling, som vidner om sædelig Fordærvelse eller Vanrøgt, jfr. § 9, og Personer under kriminel Lavalder, der har begaaet en tilsvarende Handling, der kun paa Grund af deres Alder er straffri.

b) Børn under 15 Aar, som uden at have begaaet nogen for en ældre Person strafbar Handling findes at være sædeligt fordærvede, eller som

paa Grund af Forældres eller andre Opdrageres Lastefuldhed, grove Forsømmelighed eller Mangel paa Evne til at opdrage dem eller føre det fornødne Tilsyn med dem, findes at være udsat for sædelig Fordærvelse.

Under særlige Omstændigheder, og i Reglen kun efter Forældres eller Værgers Begæring, kan denne Regel ogsaa anvendes paa unge Personer mellem 15 og 18 Aar, navnlig naar disse paa Grund af forsinket eller mangelfuld Udvikling øjensynligt mangler den for deres Alder almindelige Modenhed.

c) Børn under 15 Aar, som af Forældre eller andre Opdragere mishandles, eller som hos disse lider saadan Nød, at deres Sundhed eller normale legemlige Udvikling derved udsættes for alvorlig Fare.

§ 2. For oftere gentagen Skulken, fortsat betydelig Dovenskab, som er Barnet tilregnelig, eller meget slet Opførsel i Skolen kan skolepligtige Børn, naar Advarsler har vist sig frugtesløs, i en Tid af indtil 6 Maaneder anbringes udenfor Hjemmet, særlig i en Tvangsskole (Internat), hvor en saadan findes.

§ 3. I Landkommunerne, samt i Købstæder og Handelspladser, der har under 10,000 Indvaanere, dannes i hver Kommune et Værgeraad, bestaaende af 5 Medlemmer, nemlig:

1. et af Kommunalbestyrelsen af dennes Midte for vedkommendes Funktionstid valgt Medlem;

2. Sognepræsten, eller, hvis der er flere, da den, som af vedkommende Provst beskikkes;

3. en Lærer eller Lærerinde, valgt af og blandt Kommunens fast ansatte Lærerpersonale og de ved statsanerkendte Børneskoler, der ikke forbereder til nogen Eksamen, virkende Lærere og Lærerinder;

4. to af Kommunalbestyrelsen efter Forholdstal valgte, i Kommunen bosatte Mænd eller Kvinder.

De under 2, 3 og 4 nævnte Valg gælder for 6 Aar, regnet fra den efter Valget følgende 1. Januar.

Justitsministeriet kan efter Kommunalbestyrelsens Indstilling dele en større Kommune i flere Værgeraadskredse.

Værgeraadet vælger selv sin Formand og Næstformand.

§ 4. I København og de Købstæder og Handelspladser, der har 10,000 Indvaanere og derover, dannes saa mange Værgeraad, som Justitsministeriet bestemmer. De bestaar af:

1. en af Justitsministeren valgt Formand, der er eller har været ansat i et Dommerembede eller dog opfylder Betingelserne for at kunne ansættes i et saadant.

2. en af Kommunalbestyrelsen, i København Magistraten, valgt, i Værgeraadskredsen bosat Læge;

3. en af Sognepræsterne i Værgeraadskredsen, som beskikkes af vedkommende Provst;

4. en Lærer eller Lærerinde, valgt af og blandt det ved de kommunale Folkeskoler i Værgeraadskredsen fast ansatte Lærerpersonale;

5. to af Kommunalbestyrelsen, i København Borgerrepræsentationen, efter Forholdstal valgte, i Værgeraadskredsen bosatte Mænd;

6. en af Kommunalbestyrelsen, i København Borgerrepræsentationen, valgt, i Værgeraadskredsen bosat Kvinde;

De under 2, 3, 4, 5 og 6 nævnte Valg gælder for 6 Aar, regnet fra den efter Valget følgende 1. Januar.

Ved samtlige de i §§ 3 og 4 nævnte Valg finder der tillige Valg Sted af et tilsvarende Antal Suppleanter.

§ 5. Hvis et Barn, om hvilket Beslutning skal tages, hører til et fra Folkekirken afvigende, her i Landet anerkendt Trossamfund, og nogen af dettes Præster er bosat i Retskredsen, tilsiger Værgeraadets Formand denne eller, hvis der er flere, en af disse til at tiltræde Værgeraadet i Stedet for Sognepræsten.

Naar der skal tages Bestemmelse om, hvorvidt Forældremagten skal fratages nogen, eller der i øvrigt kræves Afholdelse af Forhør, Vidners Indkaldelse og Edfæstelse, tilkalder de i § 3 nævnte Værgeraad Retskredsens Underdommer, og denne leder da indtil Sagens Afslutning Undersøgelsen og deltager i den endelige Afgørelse. Han er for denne Sags Vedkommende Medlem af Raadet.

§ 6. Værgeraadet er beslutningsdygtigt, naar over Halvdelen af Medlemmerne er til Stede, deriblandt den fungerende Formand. I Tilfælde af Stemmelighed gør Formandens Stemme Udslaget; dog kræves til en gyldig Beslutning om et Barns Anbringelse i Henhold til § 11, at mindst 4, i de i § 4 nævnte Tilfælde mindst 5 af Værgeraadets Medlemmer har stemt derfor. Formanden sammenkalder Værgeraadet og leder dets Møder.

§ 7. Værgeraadets Medlemmer nyder paa Tjenestereiser Befordringsgodtgørelse efter Regning eller, for saa vidt de benytter egen Befordring, 2 Kr. pr. løbende Mil eller Dele deraf, samt endvidere i Dagpenge 6 Kr. pr. Dag, saafremt deres Fraværelse fra Hjemmet strækker sig ud over 6 Timer.

§ 8. Overværgeraadet bestaar af den i § 24 nævnte Overinspektør som Formand samt et af Justitsministeriet og et af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udnævnt Medlem. Et af Raadets Medlemmer skal være eller have været ansat i et Dommerembede. Det har sit Sæde i København.

§ 9. Beslutning om Anvendelsen af de i denne Lov hjemlede Opdragelses- og Forbedringsmidler fattes, naar de i § 1 foreskrevne Betingelser foreligger, af Værgeraadet. I Anledning af strafbare Handlinger, begaaet af Personer under 18 Aar, hvis Alder dog ikke ubetinget udelukker Straf, kan Værgeraadet dog kun tage saadan Beslutning, naar enten Paatale efter foretagen Undersøgelse er frafalden af Paatalemyndigheden paa Betingelse af, at Barnet overgives til Opdragelse efter denne Lov, eller Fuldbyrdelsen af en ved Dom ikendt Straf i Overensstemmelse med Lovgivningens almindelige Regler helt eller delvis undlades paa lignende Betingelse.

§ 10. Naar Værgeraadet skønner, at der ifølge denne Lov er Anledning til at skride ind, kan det tildele saavel Barnet som dets Forældre eller Opdragere en Advarsel. Findes det fornødent, kan der beskikkes Barnet en dertil egnet og villig Person som Tilsynsværge, for Pigebørn og Børn under 7 Aar i Reglen en Kvinde. Tilsynsværgen paaser, at Opdragerne gør deres Pligt, og giver dem Raad og Vejledning vedrørende Opdragelsen af og Omsorgen for Barnet. Værgeraadet kan endvidere give Forældrene eller Opdragerne nærmere Paalæg med Hensyn til Opdragelsen og saaledes bl. a. bestemme, at Barnet, hvis det er skolepligtigt, skal besøge en Dagarbejdsskole, en Arbejdsstue, et Fortsættelsesasyl eller en lignende Indretning, hvor saadanne findes, under Iagttagelse af de Regler, som Værgeraadet foreskriver.

Værgeraadet skal, naar slette økonomiske Forhold i Hjemmet skønnes at være den egentlige Aarsag til Børnenes Vanrøgt, gøre Bestyrelsen for »De fattiges Kasse« eller Kommunalbestyrelsen opmærksom paa Hjemmet, for at de fornødne Foranstaltninger eventuelt kan blive trufne.

Det tilkendegives derhos Barnets Forældre eller Opdragere, at det vil kunne blive anbragt til Opdragelse udenfor Hjemmet, hvis de givne Paalæg ikke efterkommes, eller det i øvrigt for Barnets Skyld maatte vise sig nødvendigt.

§ 11. Naar Hensynet til Barnets Forbedring eller til at hindre dets sædelige Fordærvelse kræver, at det anbringes udenfor Hjemmet, beslutter Værgeraadet, at det skal anbringes i en paalidelig og hæderlig Familie, et Børnehjem eller en Opdragelsesanstalt.

Værgeraadets Beslutning, der angiver, paa hvilken af de nævnte Maader Barnet skal anbringes, tilstilles, ledsaget af alle fornødne Oplysninger, derunder Oplysning om, at og naar Forkyndelse i Henhold til § 16 er sket eller dog forsøgt, Overværgeraadet til Godkendelse. Overværgeraadet træffer Bestemmelse, om en besluttet Anbringelse udenfor Hjemmet skal ske igennem Værgeraadet eller gennem Bestyrelsen for en af de med offentlig Anerkendelse privat virkende Foreninger for Børnesagen.

Er Værgeraadet paa det givne Tidspunkt usikkert i sin Opfattelse af Barnets Karakter, indstiller Raadet, at Barnet foreløbigt anbringes i et Optagelseshjem, hvilken Foranstaltnings Iværksættelse ligeledes kan ske igennem en af de nævnte Foreninger.

Værgeraadet kan straks sætte saadanne foreløbige Foranstaltninger i Værk med Hensyn til Barnets Anbringelse udenfor Hjemmet, som findes ikke uden Fare for Barnets Vel at kunne udsættes, indtil Overværgeraadets Afgørelse foreligger. Er Værgeraadet ikke samlet, kan Formanden træffe saadan foreløbig Bestemmelse, hvilken da snarest mulig forelægges Værgeraadet.

§ 12. Børn, som ikke kan antages at være sædeligt fordærvede eller af en særlig vanskelig Karakter, og navnlig de i § 1 Litr. c. omhandlede Børn bør som Regel anbringes i en Familie eller, hvor dette støder paa

Vanskeligheder eller paa Grund af Barnets Svagelighed eller andre Særegenheder ikke er ønskeligt, i et Børnehjem.

Børn, som er saa sædeligt fordærvede, at deres Optagelse i Almueskolen vilde medføre Fare for uheldig Paavirkning af de andre Børn, anbringes saa vidt muligt i en Opdragelsesanstalt.

I de for særlig vanskelige Børn bestemte Opdragelsesanstalter (§ 27) anbringes kun de i § 29 nævnte Personer.

§ 13. I Forbindelse med den endelige Bestemmelse om, at Barnet skal anbringes udenfor Hjemmet, træffer Overværgeraadet Bestemmelse angaaende Forældremyndigheden. Det kan overtage denne Myndighed selv, overdrage den til den af Barnets Forældre, der er uskyldig i Nødvendigheden af dets Fjernelse fra Hjemmet, overdrage den til en enkelt Person eller til den Forening, under hvis Varetægt Anbringelsen finder Sted. Overværgeraadet kan altid ændre sine Bestemmelser i den her nævnte Henseeende, naar Forholdene maatte gøre det nødvendigt.

§ 14. Værgeraadets Forhandlinger foregaar for lukkede Døre. Over Forhandlingerne føres Protokol. Barnets Forældre eller de, som træder i disses Sted, skal, for saa vidt de har bekendt Opholdssted her i Riget, med passende Varsel opfordres til at udtale sig mundtligt eller skriftligt, forinden Beslutning fattes, og kan herved søge Bistand hos Trediemand, der ved denne Forhandling kan give Møde i Raadet, ligesom Barnets og Hjemmets Forhold nøjagtigt undersøges. I dette Øjemed kan Værgeraadet affordre enhver offentlig Myndighed, som kan antages at kende Forholdene, Erklæring, ligesom det bør indkalde, afhøre og edfæste de Vidner, der kan antages at have personligt Kendskab til Forholdene, samt foretage enhver anden nødvendig Undersøgelseshandling. Hertil kan Politiets Medvirkning fordres. Ved Vidneførselen finder de for kriminelle Sager gældende Regler Anvendelse.

Er Barnet skolepligtigt, skal Skolen høres, og gaar Barnet til Konfirmationsforberedelse, skal Præsten høres.

Ved Værgeraadets Undersøgelse bliver det tillige at oplyse, om Barnet har Forsørgelsesret her i Landet.

§ 15. Udenfor de i § 5 nævnte Tilfælde kan Værgeraadets Formand, naar dette ikke er samlet, paa egen Haand foretage det til Sagens Undersøgelse fornødne.

§ 16. Beslutninger af Værgeraadet, som gaar ud paa, at nogen af de i denne Lov hjemlede Foranstaltninger skal iværksættes, skal, for saa vidt de paagældende kan findes, forkyndes for Barnets Forældre eller dem, der træder i disses Sted, efter de for Forkyndelse af Straffedomme gældende Regler.

Beslutter Værgeraadet, at der intet skal foretages, bliver skriftlig Meddelelse herom at tilstille de nævnte Personer.

§ 17. Beslutninger af Værgeraadet, der gaar ud paa, at Barnet skal anbringes udenfor Hjemmet, kan af den, hvem Barnet herved fratages, naar han ikke selv har samtykket deri, indankes for Overværgeraadet.

Den paagældende maa da inden 14 Dage, efter at Beslutningen er for-

kyndt, eller Forkyndelse i Overensstemmelse med § 16 er forsøgt, indgive skriftlig Begæring herom til Overværgeraadet. Dette kan forlange, at yderligere Oplysninger fremskaffes. Dets Kendelse er endelig.

§ 18. Den i § 2 hjemlede Anbringelse udenfor Hjemmet besluttes af Skolekommissionen, i København Skoledirektionen. Barnets Forældre eller de, som træder i disses Sted, skal saa vidt muligt opfordres til at udtale sig mundtlig eller skriftlig, forinden Beslutning fattes, og ligeledes skal Skolen høres, og den Lærer, der særlig har haft med Barnet at gøre, tilkaldes.

Ogsaa saadan Beslutning kan af vedkommende indankes for Overværgeraadet paa den i § 17 ommeldte Maade.

§ 19. Enhver offentlig Embeds- eller Bestillingsmand, som i Tjenestens Medfør kommer til Kundskab om noget Forhold, der maa antages at kunne foranledige Værgeraadets Indskriden i Henhold til Reglerne i §§ 9—18, er pligtig at gøre Anmeldelse herom til Værgeraadet paa det Sted, hvor Barnet bor eller opholder sig.

I øvrigt staar det enhver frit for at gøre saadan Anmeldelse.

§ 20. Værgeraadet og Overværgeraadet drager Omsorg for Fuldbyrdelsen af de af dem fattede Beslutninger. Hertil kan, om fornødent, Politiets, Fattigvæsenets og de stedlige Værgeraads Bistand fordres.

§ 21. I Reglen maa Børn kun anbringes i Familier, hvor begge Ægtefæller lever, hvor ingen af disse er over 60 Aar, og som selv ikke har mere end 3 uforsørgede Børn. Flere end 2 Børn maa i Reglen ikke samtidigt være anbragt i samme Familie, medmindre de alle er Søskende. Pigebørn kan betros til Enker eller ugifte Kvinder.

§ 22. Tilsynet med de i Familier anbragte Børn føres for hver Kommune af en af Værgeraadet blandt eller udenfor dets Medlemmer valgt Tilsynsværge — Mand eller Kvinde —, eller, hvor fornødent gøres, flere saadanne. Tilsynsværgen gør, naar Mangler eller Misligheder forefindes, eller Anbringelsen i øvrigt viser sig uheldig, Indberetning herom til Værgeraadet, som indstiller til Overværgeraadets Afgørelse, om Barnet skal tages fra den Familie, hvor det er anbragt, samt om det paany skal anbringes i en Familie eller anbringes i et Børnehjem eller en Opdragelsesanstalt. Dette Tilsyn omfatter ikke de Børn, der er anbragt af de i § 11 nævnte Foreninger, med mindre vedkommende Forening ønsker det.

Hvis Omstændighederne kræver, at Barnet uden Ophold fjernes fra den Familie, hvor det er anbragt, kan dette Steds Værgeraad og i paatrængende Tilfælde, hvis Værgeraadet ikke er samlet, dets Formand foreløbigt lade Barnet anbringe paa hensigtsmæssig Maade, indtil Overværgeraadet har fattet endelig Beslutning.

§ 23. Efter Indstilling fra Tilsynsværgen drager Værgeraadet Omsorg for, og afslutter med Overværgeraadets Godkendelse de hertil fornødne Retshandler.

§ 24. Overtilsynet med samtlige i denne Lov omhandlede Børnehjem og Opdragelsesanstalter føres af en af Justitsministeriet udnævnt Overinspektør for Opdragelsesanstalterne. Denne tilser mindst en Gang om

Aaret hver enkelt Opdragelsesanstalt samt mindst en Gang hvert tredie Aar — personligt eller ved en (paa hans Ansvar handlende) Medhjælper — hvert enkelt Børnehjem og derhos saa ofte, det anses fornødent, de enkelte Plejehjem.

Naar Omstændighederne giver Anledning dertil, har han endvidere at anstille eller lade anstille Undersøgelser angaaende ethvert Forhold, der vedrører Gennemførelsen af de Foranstaltninger, som i Henhold til denne Lov træffes overfor de i § 1 omhandlede Børn. Finder han, at et Værgeraad i saa Henseende har forsømt noget, kan han paalægge dette at forelægge Overværgeraadet Sagen, ledsaget af alle fornødne Oplysninger, samt træffe foreløbige Foranstaltninger, der findes uopsættelige.

Som Formand for Overværgeraadet er han tillige Chef for dettes Kontor.

§ 25. For at Børn i Henhold til denne Lov skal kunne anbringes i Børnehjem, maa disse have ministeriel Anerkendelse, som meddeles efter Indstilling af Overinspektøren. Anerkendelsen af og Tilsynet med Børnehjem foretages som hidtil af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet, der ogsaa godkender de almindelige Hovedregler for deres Indretning, Bestyrelse m. m. Derimod fastsætter Justitsministeren, hvilken Betaling det enkelte Børnehjem har Ret til at kræve for de i Henhold til denne Lov i det anbragte Børn. Optagelseshjem og Børnehjem maa ikke findes i Forbindelse med Fattiggaarde.

Undervisningen kan enten gives i Folkeskolen eller paa selve Børnehjemmet. I sidste Tilfælde skal den i det væsentlige svare til den, som Folkeskolen meddeler.

Ved Skolepligtens Ophør drager Børnehjemmets Bestyrelse med Overværgeraadets Godkendelse Omsorg for, at Børnene anbringes paa den i § 23 angivne Maade.

§ 26. Det stedlige Tilsyn med de anerkendte Børnehjem føres af Værgeraadet i den Kommune, i hvilken de er beliggende, samt for saa vidt de selv meddeler Undervisning, for dennes Vedkommende af de lokale Skolemyndigheder.

Værgeraadet saa vel som Overinspektøren efter forudgaaet Forhandling med dette kan, naar dertil findes Anledning, gøre Indstilling til Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet om Anerkendelsens Tilbagetagelse.

§ 27. De Opdragelsesanstalter, i hvilke Børn i Henhold til § 11 kan anbringes, er:

1) almindelige eller for særlige vanskelige Børn bestemte private eller kommunale Anstalter, hvis Benyttelse hertil er godkendt af Justitsministeren;

2) de i § 28 nævnte Statsanstalter.

Ministerens Anerkendelse af private eller kommunale Anstalter kan til enhver Tid tilbagekaldes.

§ 28. De for særlig vanskelige Børn bestemte Opdragelsesanstalter skal være særskilt for Piger og Drenge.

Staten opretter 2 Opdragelsesanstalter for særlig vanskelige Børn, en for Piger og en for Drenge, hvis Alder ved Anbringelsen er henholdsvis 14 og 16, undtagelsesvis 15 Aar eller derover. Den første skal kunne optage indtil 30 Piger, den sidste indtil 50 Drenge. Hvis i øvrigt det fornødne Antal saadanne Opdragelsesanstalter ikke ad anden Vej oprettes, sørger Staten for deres Tilvejebringelse.

§ 29. I de for særlig vanskelige Børn bestemte Opdragelsesanstalter kan optages:

1) Børn over 12 Aar, som har begaaet grove eller oftere gentagne Forbrydelser, eller som oplyses at være af en særdeles vanskelig Karakter eller særligt fordærvede;

2) Børn over 12 Aar, som i en Opdragelsesanstalt eller et Børnehjem har gjort sig skyldig i Rømning, Forførelse af andre Børn eller i høj Grad af Genstridighed, eller som, efter at være udskrevet paa Prøve af en Opdragelsesanstalt, formedelst slet Opførsel paany maa indsættes;

3) Personer, som naar de fylder 18 Aar, ikke findes at kunne endelig udskrives af en Opdragelsesanstalt.

§ 30. Enhver af de i § 27 nævnte Opdragelsesanstalter ledes af en Forstander eller Forstanderinde. Disse udnævnes for Statsanstalterne af Kongen. For andre Opdragelsesanstalters Vedkommende skal Valget stadfæstes af Kongen.

§ 31. Den, som har opholdt sig mindst 2 Aar i en Opdragelsesanstalt og har udvist god Opførsel, kan af Anstaltens Forstander foreløbig udskrives og anbringes i en hæderlig og paalidelig Familie eller i Tjeneste, i Lære eller paa lignende Maade i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 21 og 23. Hvor ikke særlige Grunde taler herimod, bør saadan Anbringelse altid foretages mindst 6 Maaneder, før Myndigheden over og Tilsynet med Barnet ifølge § 36 skal ophøre.

Anbringelsen bør saa vidt muligt ikke ske i større Afstand fra Opdragelsesanstalten, end at dennes Forstander personlig kan føre Tilsyn med den paagældende. Hvis dette ikke hensigtsmæssigt lader sig gøre, føres Tilsynet efter Forstanderens Anmodning af Tilsynsværgen paa det Sted, hvor Barnet er anbragt.

Den Løn, som det saaledes anbragte Barn fortjener, indbetales til Forstanderen eller Tilsynsværgen og anvendes til Barnets Bedste.

Opfører den foreløbigt udskrevne sig slet, eller viser Anbringelsen sig i øvrigt uheldig, kan Opdragelsesanstaltens Forstander atter tage Barnet tilbage til Anstalten.

§ 32. Under Ophold i Børnehjem, Optagelseshjem og Opdragelsesanstalter er Børnene undergivne den almindelige Hustugt under Forstanderens Ansvar.

For Opdragelsesanstalter, der er bestemt for særlig vanskelige Børn, kan Justitsministeriet i et Strafferegulativ give Forstanderen Bemyndigelse til, under betryggende Former, at anvende Disciplinærstraffe af videregaaende Art. Dog maa Sultestraffe ikke anvendes.

§ 33. Har den, der er anbragt i en Opdragelsesanstalt eller i Henhold

til § 31 er foreløbig udskreven, foretaget en strafbar Handling, kan Paatale undlades, hvis det findes, at Anvendelse af den i § 32 hjemlede Myndighed efter Omstændighederne er tilstrækkelig.

§ 34. Almindelige Grundregler for Opdragelsesanstalternes Indretning og Ledelse fastsættes ved kongelig Anordning.

§ 35. For saa vidt Plads haves, og særlige Sygdomme ikke er til Hinder, er Optagelseshjemmene pligtige til midlertidigt at modtage saadanne Børn, der i Henhold til § 11, 3. Stykke, ønskes anbragt for kortere Tid til Iagttagelse.

Samme Forpligtelse har de til midlertidigt at modtage de Børn, som i Henhold til § 11, 4. Stykke, eller § 22, 2. Stykke, fordres foreløbigt anbragt, dog ikke for længere Tid end 3 Maaneder.

§ 36. Myndigheden over og Tilsynet med de i Henhold til § 11 anbragte Børn ophører som Regel, naar Barnet fylder 18 Aar, men kan dog, for saa vidt det er anbragt eller i Henhold til § 29 Nr. 3 findes at burde anbringes i en Opdragelsesanstalt for særlig vanskelige Børn, udstrækkes i indtil 3 Aar efter Indsættelsen i denne, selv om den nævnte Aldersgrænse derved overskrides.

§ 37. Den offentlige Opdragelse kan ophøre ved Overværgeraadets Beslutning enten efter dets eget Initiativ, efter Værgeraadets Indstilling eller efter Forældres eller Værgers Andragende derom, saa snart Hensigten dermed er naaet, eller for saa vidt der indtræder Forhold, som gør det muligt, at den kan naas ad anden Vej. Dog sker saadan Beslutning med Forbehold af, at Samtykket til Ophøret af den offentlige Opdragelse kan tages tilbage.

Udskrivning af en Opdragelsesanstalt før den Tid, da den ifølge § 36 skal finde Sted, maa dog som Regel kun ske, naar Barnet i mindst 6 Maaneder har været foreløbig udskrevet i Henhold til § 31.

§ 38. Ved Forholdets Ophør forsynes den paagældende, hvis det findes fornødent, med Klædningsstykker og Rejsepenge, hvorhos der saa vidt muligt skal drages Omsorg for, at han anbringes til Erhverv under betryggende Forhold.

§ 39. Paabud om, at Børn skal besøge en Dagarbejdsskole, en Arbejdsstue, et Fortsættelsesasyl eller en lignende Indretning, ophører, naar de ikke er givet paa bestemt Tid, samtidigt med Udskrivningen af Skolen, medmindre de forinden ophæves af Værgeraadet.

§ 40. Forældre og andre Opdragere, som gør sig skyldig i Forførelse eller grov Vanrøgt overfor deres egne eller andres til deres Forsorg betroede Børn, straffes, dersom Værgeraadet begærer det, med Fængsel eller Tvangsarbejde, for saa vidt ikke højere Straf er forskyldt.

§ 41. Den, som lægger Hindringer i Vejen for Iværksættelsen af de ved denne Lov hjemlede Foranstaltninger eller søger at hindre de Undersøgelser, som dette Øjemed foranlediger, eller ikke efterkommer de i Medfør af Loven givne Paalæg, straffes med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder.

§ 42. Den, som forleder eller hjælper en i Henhold til denne Lov

anbragt Person til Rømning, straffes for saa vidt Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf, med Fængsel eller, hvis kun en mindre væsentlig Hjælp er ydet, med Bøder.

Den, som vidende om, at en i Henhold til denne Lov anbragt Person er rømt, skjuler ham eller understøtter hans Flugt, straffes med Bøder eller Fængsel.

§ 43. Ved Anvendelse af foranstaaende Straffebestemmelser kommer Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov og senere Tillæg til Anvendelse.

§ 44. Omkostningerne ved den foreløbige Anbringelse, som finder Sted i Henhold til § 11, 4. Stykke, samt ved de i §§ 2 og 10 omhandlede Foranstaltninger bæres, for saa vidt de ikke dækkes ved Bidrag af Forældrene, af Børnenes Opholdskommune, dog med Undtagelse af Omkostningerne ved Benyttelsen af Dagarbejdsskoler, hvilke bæres halvt af Statskassen og halvt af Opholdskommunen.

§ 45. Omkostningerne ved Foranstaltninger, som gaar ud paa i Henhold til § 11 endeligt at fjerne Børn fra Hjemmet, samt ved deres Anbringelse i Plejehjem, Børnehjem eller almindelige Opdragelsesanstalter, bæres, indtil Barnet fylder 15 Aar, for saa vidt de ikke dækkes ved de i Henhold til § 48 indgaaede Bidrag, halvt af Statskassen og halvt af Forsørgelseskommunen eller den offentlige Kasse, der i Mangel af en saadan ifølge Fattiglovgivningen har at bære Udgifterne ved en trængendes Forsørgelse.

Selv om Barnets Forsørger, inden det fylder 15 Aar, skifter Forsørgelseshjem, bæres de nævnte Udgifter dog vedblivende af den Kommune eller offentlige Kasse, som paa den Tid, da Beslutning om Barnets Anbringelse fattes, har Forsørgelsespligten.

For saa vidt Forsørgelsespligten ikke undtagelsesvis paahviler Statskassen — i hvilket Tilfælde der forholdes paa den i § 46, 2. Stykke angivne Maade — afholdes hele Udgiften forskudsvis af Forsørgelseskommunen eller vedkommende offentlige Kasse, som dernæst inden Udgangen af hvert Aars Maj Maaned sender Justitsministeriet behørig Regning over den Statskassen paahvilende Andel af de i det forløbne Regnskabsaar afholdte Udgifter.

Samtidig med, at Barnets Anbringelse besluttes, giver Værgeraadet dets Opholdskommune Underretning herom, hvorefter denne paa den i Fattiglovgivningen foreskrevne Maade har at udfinde Forsørgelseskommunen og at tilvejebringe dennes Anerkendelse af Forsørgelsesretten, hvilken derefter tilstilles Værgeraadet.

Saa snart Anbringelsen er sket og Vilkaarene fastsatte, giver Værgeraadet dernæst Forsørgelseskommunen eller vedkommende offentlige Kasse Meddelelse herom. Denne har da at honorere de efterhaanden fremkommende Regninger, dog, hvis Barnet er anbragt i et Børnehjem, kun naar de er attesteret af Tilsynsværgen eller det stedlige Værgeraads Formand.

§ 46. Andre Udgifter, som foranlediges ved denne Lov, derunder alle Udgifter, der skyldes Foranstaltninger vedrørende Børn, som har fyldt

15 Aar, samt Anbringelse paa Opdragelsesanstalter for særlig vanskelige Børn, bæres af Statskassen.

For saa vidt Barnet er anbragt paa en Opdragelsesanstalt eller i Henhold til § 31 er foreløbig udskrevet af en saadan, sender dennes Forstander gennem Overværgeraadet Regning over de i denne Paragraf omhandlede Udgifter til Justitsministeriet. I andre Tilfælde afholdes de forskudsvis af Barnets Opholdskommune.

§ 48. Naar Beslutning er tagen om, at et Barn under 15 Aar skal anbringes udenfor Hjemmet, paalægger Værgeraadet ved særligt Dekret den eller de forsørgelsespligtige at svare et ugentligt, maanedligt eller fjerdingaarligt Bidrag, indtil Barnet fylder 15 Aar. Er Anbringelsen og Forældremyndigheden overdragen en af de i § 11 nævnte Foreninger, kan denne Paaligning falde bort mod en tilsvarende Ydelse fra paagældende Forenings Side.

Et passende Bidrag paalignes ogsaa den eller de forsørgelsespligtige, naar det i Henhold til § 10 paalægges et Barn at besøge en Dagarbejdsskole. I de øvrige i § 10 ommeldte Tilfælde kan det paa samme Maade paalægges den eller de forsørgelsespligtige at svare et af Værgeraadet fastsat Bidrag, naar de ikke direkte til vedkommende Indretning erlægger den for Benyttelsen af samme foreskrevne Betaling.

Bidragene ansættes efter Hensyn til, dels hvad den virkelige Udgift antages at ville blive, dels den bidragspligtiges Evne. Naar den bidragspligtige ikke i Trangstilfælde er berettiget til vedblivende at forsørges her i Landet, ansættes hans Bidrag altid til et saadant Beløb, som den virkelige Udgift antages at ville udgøre.

Dekretet forkyndes saa vidt muligt for den bidragspligtige, hvem en Genpart af samme leveres, og tilstilles derefter vedkommende Kommune eller offentlige Kasse eller, for saa vidt Statskassen skal bære hele Udgiften, Overværgeraadet.

Den bidragspligtiges Opholdskommune skal paa Begæring bistaa ved Indkrævning og Modtagelse af Bidragene. Disse kan inddrives og eventuelt fordres afsonet efter de Regler, der gælder med Hensyn til Underholdsbidrag til Børn.

Betales et Bidrag ikke til Forfaldstid, skal det saa vidt muligt afkræves den bidragspligtige senest 2 Maaneder derefter. Er det ikke betalt senest Tremaanedersdagen efter Forfaldstid, betragtes det som en den bidragspligtige paa den nævnte Dag ydet Fattighjælp. Er Udpantning tidligere forgæves forsøgt, betragtes Bidraget som en paa Udpantningsdagen ydet Fattighjælp. For saa vidt Barnet og den bidragspligtige ifølge Bestemmelserne i § 45, 2. Stykke, eller Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9. April 1891 § 22, sidste Stykke, har forskellige Forsørgelseshjem, bliver saadan Fattighjælp af den bidragspligtiges Forsørgelseskommune at refundere fuldt ud til Barnets Forsørgelseskommune.

For Benyttelsen af Retsmidler saa vel som for Udskrifter og lignende vedrørende de i denne Lov omhandlede Forhold betales intet Gebyr.

§ 49. Ved Barn forstaas i denne Lov, hvor ikke andet er sagt, enhver

Person, paa hvem de i Loven hjemlede Opdragelses- og Forbedringsmidler kan anvendes.

§ 50. Denne Lov træder i Kraft den 1. Oktober 1905. Bestemmelserne om Anbringelse i Opdragelsesanstalter sættes først i Kraft, naar de fornødne Opdragelsesanstalter er tilvejebragt. Naar Loven i dens Helhed er traadt i Kraft, kan Børns Anbringelse paa de i denne Lov hjemlede Maader uden Samtykke af Forældrene eller dem, der træder i disses Sted, kun ske i Henhold til denne Lov. Dog skal det have sit Forblivende ved Bestemmelsen i Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9. April 1891 § 40.

Lov om Æresoprejsning m. m.
af 3. April 1868.

§ 1. Den, som ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, kan der efter udstaaet Straf, eller naar Straffen er eftergivet ved Benaadning, under de i det følgende angivne Betingelser meddeles Æresoprejsning. Denne ophæver for Fremtiden, og indtil den paagældende paa ny findes skyldig i nogen i den offentlige Mening vanærende Handling, alle de Følger, som i Lovgivningen er knyttet til den af Dommen flydende Indskrænkning i hans Æreret.

§ 2. Æresoprejsning kan ikke erhverves før efter Forløbet af 5 Aar, regnet fra den Tid, da Straffen er udstaaet eller ved Benaadning eftergivet. Den, som vil erhverve Æresoprejsning, skal godtgøre i de sidste 5 Aar at have ført en ulastelig Vandel, hvilket bliver at oplyse ved Attester fra paalidelige Mænd, der har haft Lejlighed til nøje at iagttage den paagældendes Færd.

§ 3. Ansøgning om Æresoprejsning indsendes, med Erklæring fra vedkommende Øvrighed og Kommunalbestyrelse, for saa vidt Ansøgeren har Ophold her i Landet, gennem Overøvrigheden til Justitsministeriet. Ansøgningen ledsages af de i § 2 ommeldte Oplysninger samt en Udskrift af den Ansøgeren overgaaede Dom og nøjagtig Oplysning om de Steder, paa hvilke han siden sin Domfældelse har opholdt sig. Er det paalagt ham at udrede Erstatning for den ved hans Forbrydelse bevirkede Skade, bør der saa vidt muligt foreligge Oplysning, om Erstatningen er betalt eller eftergiven. Finder Justitsministeren efter indhentet Erklæring fra den Ret, ved hvilken den paagældende i sin Tid er dømt, eller, for saa vidt det er ved militær Ret, fra Generaluditøren, at kunne anbefale Ansøgningen, bliver Sagen at forelægge Kongen til Afgørelse. Afslaas Ansøgningen, maa den ikke fornys før efter Forløbet af 2 Aar, hvorefter da de ovennævnte Oplysninger maa tilvejebringes for det efter det seneste Afslag forløbne Tidsrum.

§ 4. Naar nogen, efter at have naaet 25 Aars Alderen, har erholdt Æresoprejsning og derefter findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, der er begaaet efter Æresoprejsningens Meddelelse, kan saadan ikke paa ny tilstaas ham.

§ 5. Naar nogen har været tiltalt for en i den offentlige Mening vanærende Handling og ikkun er bleven frifunden for videre Tiltale, kan der, naar 5 Aar er forløbet fra den endelige Doms Afsigelse, meddeles ham Æresoprejsning under de i denne Lov med Hensyn til domfældte i øvrigt fastsatte Betingelser. — For Fremtiden maa ingen Dom lyde paa Frifindelse for videre Tiltale.

§ 6. Ligesom Straffedomme for Handlinger, begaaet af Personer under 15 Aar, ikke medfører nogen Indskrænkning i de Rettigheder, der betinges af uplettet Rygte, saaledes skal det samme ogsaa gælde med Hensyn til Straffedomme, der overgaar eller er overgaaet Personer mellem 15 og 18 Aar, for saa vidt de derved idømte Straffe ikke overstiger Rottingslag eller Fængsel paa sædvanlig Fangekost, saa at Æresoprejsning ikke er nødvendig med Hensyn til saadanne Domme.

Lov om Æresoprejsning uden Bevilling
af 13. April 1894.

Den, der har været straffet for en i den offentlige Mening vanærende Handling, skal, saafremt Straffen er idømt for første Gang begaaet Forseelse af den nævnte Art og ikke har været højere end Fængsel paa Vand og Brød, indtræde i den fulde Besiddelse af de samme Rettigheder, som ellers opnaas ved Æresoprejsning efter Lov 3. April 1868, naar der er hengaaet mindst 10 Aar efter Dommens Afsigelse, og vedkommende har opholdt sig her i Landet i det nævnte Tidsrum og ikke i den Tid paa ny har været tiltalt eller straffet for en saadan Handling. Om den efter nærværende Lov opnaaede Æreoprejsning er vedkommende berettiget til hos Stedets Politimester — i København Politidirektøren — at forlange en skriftlig Erklæring, der udstedes uden Betaling.

Lov om Alderdomsunderstøttelse til værdige trængende uden for Fattigvæsenet.

Saaledes som Loven er ændret ifølge Lov af 13. Marts 1908 og bekendtgjort af Indenrigsministeriet d. 13. Marts 1908.

§ 1. Den, der efter at have fyldt sit 60. Aar, bliver ude af Stand til at forskaffe sig selv eller dem, overfor hvem der paahviler ham fuld Forsørgelsespligt, det fornødne til Underhold eller til Kur og Pleje i Sygdomstilfælde, skal, for saa vidt han har Indfødsret, efter de nedenfor angivne Bestemmelser være berettiget til at erholde Alderdomsunderstøttelse.

Som ligeberettiget med indfødte anses i fornævnte Henseende en fraseparereret eller fraskilt Kone eller en Enke, der ikke selv har Indfødsret, men som er i Ægteskab med eller senest har været i Ægteskab med en Mand med Indfødsret.

§ 2. Adgang til Alderdomsunderstøttelse efter foregaaende Paragraf skal være betinget af:

a) at den paagældende ikke ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, for hvilken han ikke har erholdt Æresoprejsning;

b) at Trangen ikke er begrundet i Handlinger, ved hvilke han til Fordel for Børn eller andre har betaget sig selv Midlerne til sit Underhold, i hans uordentlige og ødsle Levned, eller paa anden lignende Maade er selvforskyldt;

c) at han i de sidste 10 Aar før Begæring om Alderdomsunderstøttelse fremsættes, har haft fast Ophold her i Landet og i Løbet af samme Tidsrum ikke er funden skyldig i Løsgængeri eller Betleri eller vitterlig har ført et Levned, der i det almindelige Omdømme vækker Forargelse (bevislig Drikfældighed, Erhverv ved Utugt eller lignende);

d) at han ikke i de sidste 5 Aar har modtaget Fattighjælp.

Lige med en fraskilt eller frasepareret Hustru regnes med Hensyn til Adgang til Alderdomsunderstøttelse en forladt Hustru.

Hjælp ydet til Sygebehandling, herunder Medicin og Hospitalsbehandling, Bandager og lignende, regnes med Hensyn til Opnaaelse af Alderdomsunderstøttelse ikke som Fattighjælp.

§ 3. Begæring om Alderdomsunderstøttelse indgives i København til Magistraten og udenfor København til vedkommende Kommunalbestyrelse. Begæringen, hvortil Blanketter, affattet efter en af Indenrigsministeren foreskreven Formular, erholdes hos de nævnte Myndigheder, skal indeholde de til Bedømmelsen af den paagældendes Adgang til Understøttelsen nødvendige Oplysninger. Begæringen skal være ledsaget af de Legitimationspapirer og øvrige Bevisligheder, som Andrageren kan fremskaffe, og skal være forsynet med en af ham paa Tro og Love underskreven Erklæring om, at dens Indhold er overensstemmende med Sandheden. Er han ude af Stand til at udstede en saadan Erklæring, skal Rigtigheden af de i Begæringen indeholdte Oplysninger være attesteret af tvende med Forholdene nøje kendte Personer, hvis Troværdighed, om fornødent, bevidnes af Øvrigheden.

§ 5. Understøttelsen bør udgøre, hvad der til enhver Tid behøves til den understøttedes og Families nødvendige Underhold eller til Kur og Pleje i Sygdomstilfælde, men kan i øvrigt bestaa saavel i Penge som i Naturalydelser og, hvor Omstændighederne taler derfor, i Anbringelse i særlig dertil bestemte Asyler eller lignende Anstalter.

§ 6. For saa vidt den understøttedes Trang ikke har været begrundet i midlertidige Aarsager, saasom forbigaaende Sygdom, Arbejdsløshed og deslige, beholder han den ham en Gang tilstaaede Understøttelse, saa længe hans Forhold bliver uforandrede.

Skulde han foretage Handlinger, der efter § 2 vilde udelukke ham fra Adgang til Alderdomsunderstøttelsen, eller skulde han forøde, hvad han faar i Understøttelse, bortfalder denne.

Indgaar den understøttede Ægteskab og derefter bliver trængende

til yderligere Understøttelse end den, han oppebar ved Ægteskabets Indgaaelse, gaar han over til Forsørgelse af Fattigvæsenet.

§ 10. Af Kommunens Udgifter ved Alderdomsunderstøttelsen tilskyder Statskassen Halvdelen.

§ 11. Besværinger fra de trængende over de af vedkommende kommunale Myndigheder i Medfør af nærværende Lov tagne Bestemmelser kan ikke indbringes for Domstolene, men forelægges for Overøvrigheden, hvis Afgørelse, for saa vidt Besværingen ikke tages til Følge, er endelig, men i andet Fald af de nævnte Myndigheder kan indankes for Indenrigsministeren; i København forelægges Besværinger over de af Magistraten tagne Bestemmelser for Indenrigsministeren.

Lov om Hjælpekasser.

Af 4. Maj 1907 med de ved Lov 26. Marts 1909 skete Ændringer.

§ 1. Den ved Lov af 8. Marts 1856 stiftede »De fattiges Kasse« ophæves fra 1. Juli 1907 at regne, og der oprettes i hver By- og Sognekommune (jfr. dog § 8, 1. Stykke) med Undtagelse af København (jfr. § 17) en Hjælpekasse. Et med Hensyn til Fattigvæsen med en Købstad forbundet Landdistrikt har fælles Hjælpekasse med Købstaden.

§ 3. I Hjælpekassen indgaar de Indtægter, der for Tiden i Henhold til Lov, Anordning eller privat Villiesbestemmelse tilflyder »De fattiges Kasse«. Ethvert Sogneraad kan af Kommunekassen uden Samtykke af højere Myndighed yde Bidrag til Kommunens Hjælpekasse af indtil 30 Øre pr. Indbygger i Kommunen.

§ 4. Hjælpekassens Opgave er at støtte værdige trængende, som har fast Ophold indenfor vedkommende Kasses Omraade og ikke nyder Fattigunderstøttelse, i deres Bestræbelser for at ernære sig uden Hjælp af Fattigvæsenet. Hjælpen ydes efter Skøn i hvert enkelt Tilfælde.

§ 6. Bestyrelsen for Hjælpekassen bestaar af mindst 5 Medlemmer. Naar Hjælpekassen omfatter en Købstad og et Landdistrikt, skal i det mindste det ene Medlem af Bestyrelsen have Bopæl i Landdistriktet. Antallet af Bestyrelsens Medlemmer, hvilket stedse skal være ulige, fastsættes af Kommunalbestyrelsen ved Udskrivningen af det første Valg efter nærværende Lovs Ikrafttræden (jfr. § 8). Det fastsatte Antal Medlemmer kan efter Indstilling af Hjælpekassens Bestyrelse forandres af Kommunalbestyrelsen, naar nye almindelige Valg skal foretages.

Finder Bestyrelsen det ønskeligt, kan den søge Bistand udenfor sin Midte. Bestyrelsen er til enhver Tid berettiget til af Kommunalbestyrelsen at erholde Oplysning om, hvorvidt en Person nyder Fattigunderstøttelse af Kommunen og i bekræftende Fald om Hjælpens nærmere Omfang.

§ 7. Valgbar og valgberettiget til Hjælpekassens Bestyrelse er enhver uberygtet Mand og Kvinde, som har Indfødsret, har fyldt sit 25. Aar, har i hele det Skatteaar, hvori Valget foregaar, været bosat i og svaret

direkte Skat til Kommunen, og paa den Tid, de i § 10 ommeldte Valglister affattes, vedblivende har fast Ophold i denne, medmindre vedkommende:

a) nyder eller har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er enten eftergivet eller tilbagebetalt; for en Enke, fraskilt, fraspareret eller forladt Hustru betragtes den Fattighjælp, der har været ydet hendes Ægtefælle i Løbet af de sidste 5 Aar, og medens hun levede i Samliv med ham, ikke som oppebaaren af hende, naar hun 1 Aar efter Samlivets Ophør ikke har modtaget Fattigunderstøttelse;

b) er ude af Raadighed over sit Bo.

Ingen kan anses som uberygtet, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling og ikke har erholdt Æresoprejsning. Ej heller kan den anses som uberygtet, der har Erhverv ved Utugt, eller som i Løbet af de sidste 5 Aar har været anset med Straf for saadant Erhverv.

Den, som har fast Bopæl to eller flere Steder, kan kun gøre sin Valgret gældende i den Kommune, hvor vedkommende har sit Hovedopholdssted.

Naar en Ægtemand som Familieoverhoved har svaret direkte Skat til Kommunen af Ægteparrets fælles eller af Hustruens særlige Midler, betragtes de begge som Skatteydere. Mandens Raadighed over Fællesboet bringer ikke Hustruen ind under foranstaaende Litra b.

De herefter valgberettigede foretager Valget af samtlige Medlemmer af Hjælpekassens Bestyrelse.

§ 8. Valg af Bestyrelse foregaar i Marts Maaned paa et for Vælgerne bekvemt Sted og gælder for 3 Aar. Valgperioden regnes fra den efter Valget følgende 1. April.

Ingen kan undslaa sig ved at modtage Valg til Hjælpekassens Bestyrelse, medmindre vedkommende er over 60 Aar eller fritages ved Kommunalbestyrelsens Beslutning. Dog er den, der har været Medlem af Bestyrelsen i 3 Aar eller derover, ikke pligtig at modtage Valg før efter Forløbet af et lige saa langt Tidsrum som det, hvori den paagældende har været Medlem af Bestyrelsen.

»I en Bestyrelse, hvis Medlemstal er mindre end 20, kan hverken Mand og Hustru eller beslægtede i op- og nedstigende Linie samtidig være Medlemmer«.

§ 10. Valget forberedes ved Lister over Vælgerne, der affattes af en Valgbestyrelse paa mindst 3 Medlemmer. Kommunalbestyrelsens Formand er Formand for Valgbestyrelsen, hvis øvrige Medlemmer udnævnes af Kommunalbestyrelsen af dens egen Midte. Valgbestyrelsens Medlemsantal skal stedse være ulige. For saa vidt Hjælpekassen omfatter en Købstad og et Landdistrikt, skal det Byraadet i Fællesanliggender tilforordnede Medlem for Landdistriktet være Medlem af Valgbestyrelsen. Listerne fremlægges 3 Uger før Valget til almindeligt Eftersyn i 10 Dage paa et for Kommunens Beboere bekvemt Sted eller efter Omstændighederne paa flere Steder. Om Tiden og Stedet for Valglisternes Fremlæggelse sker Bekendtgørelse med mindst 8 Dages Varsel paa den Maade,

Kommunalbestyrelsen finder mest formaalstjenlig. Klager over disse Valglister skal fremsættes mindst 10 Dage, før Valget finder Sted, og mindst 4 Dage før Valget skal Valglisterne foreligge endeligt rettede. Stedet, hvor, Dagen og Klokkeslettet, naar Valget skal foregaa, Tallet paa dem, der skal vælges, m. v., bekendtgøres mindst 8 Dage før Valget paa den Maade, Kommunalbestyrelsen finder mest formaalstjenlig.

§ 11. Valget ledes af Valgbestyrelsen. Valget kan kun udøves ved personligt Møde. Valget er skriftligt og hemmeligt med Anvendelse af Stemmerum og foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg (den saakaldte d'Hondtske Metode). Afstemningen sker i Henhold til Lister, hvorpaa bestemte Personer bringes i Forslag til Valg. Indenrigsministeren meddeler nærmere Regler for Foretagelsen af Valget.

§ 12. Hjælpekassens Bestyrelse bestemmer selv sin Forretningsgang og vælger sin Formand for et Aar ad Gangen.

§ 14. Saafremt Kommunalbestyrelsen i et Regnskabsaar har ydet direkte Pengebidrag af Kommunens almindelige Midler til Kommunens Hjælpekasse, er vedkommende Kommune berettiget til at kræve saadanne Bidrag erstattet med en efter Kommunebidraget afpasset forholdsvis Andel i et Beløb af 250,000 Kr., som aarlig bliver at stille til Raadighed af Statskassen i nævnte Øjemed, dog saaledes, at ingen Kommune kan af Statskassen oppebære mere end Trediedelen af det Tilskud, der af Kommunekassen er ydet Hjælpekassen. Saafremt der herefter endnu maatte være et Beløb tilbage, bliver dette at medregne ved Fordelingen af Statstilskuddet for det følgende Aar.

§ 17. I København kan med Indenrigsministerens Samtykke kommunale Tilskud til en eller flere velgørende Foreninger, der har lignende Formaal som de kommunale Hjælpekasser, træde i Stedet for Tilskud til disse, saaledes at Kommunen indenfor den i § 14 angivne Grænse er berettiget til forholdsvis Andel i det i bemeldte Paragraf omhandlede Statstilskud for Tilskud, der ydes saadanne Foreninger; dog er det herved et Vilkaar, at en saadan velgørende Forening ikke begrænser sin Virksomhed til Medlemmer af Folkekirken eller de fra Folkekirken afvigende Trossamfund eller til egne Foreningsmedlemmer eller paa anden hermed beslægtet Maade. Indenrigsministeren træffer efter indhentet Erklæring fra Københavns Kommunalbestyrelse nærmere Bestemmelse angaaende Reglerne for saadanne Foreningers Regnskabsvæsen.

Lov om det offentlige Fattigvæsen.

Af 9. April 1891 med de ved Lov af 27. Maj 1908 foretagne Forandringer.

Kapitel I.

Om Forsørgelsespligten.

§ 1. Det offentlige er pligtigt til at komme enhver til Hjælp, for saa vidt og saalænge han ikke er i Stand til at forskaffe sig og sine det nød-

vendige til Livets Ophold eller til Kur og Pleje i Sygdomstilfælde, dog imod Erstatning af den eller dem, hvem det i Følge nedenstaaende Regler paahviler at forsørge eller understøtte den paagældende.

Den, der modtager saadan Hjælp, er underkastet de Forpligtelser, som Lovene herom paabyder.

§ 2. Saalænge Ægteskabet ikke er endelig ophævet, er Manden pligtig til at forsørge sin Hustru, selv om de ikke lever sammen, og uden Hensyn til, om der bestaar Formuefællesskab imellem dem.

§ 3. Forældre og hver især af dem er forpligtet til at forsørge deres ægte Børn, indtil disse har fyldt det 18. Aar, for Døtrenes Vedkommende dog kun, for saa vidt de ikke forinden er indtraadt i Ægteskab. Samme Forpligtelse, som Forældrene saaledes har til at forsørge deres ægte Børn, har Moderen mod sine uægte Børn; Faderen er pligtig til i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler at yde Underholdsbidrag til sine uægte Børn.

§ 4. Den Pligt til at yde Forsørgelse eller Forsørgelsesbidrag, som den ene Ægtefælle har overfor sine ægte eller uægte Børn af andre Forbindelser eller overfor sine Stedbørn (§ 5), paahviler, saalænge Ægteskabet bestaar, begge Ægtefæller som en af dette lydende Forpligtelse.

§ 5. Udover den i foregaaende Paragraf omhandlede Forsørgelsespligt paahviler det:

a) den Mand, som gifter sig med en Enke eller en fraskilt Hustru eller en hidtil ugift Kvinde, der har Børn, at forsørge hendes i Ægteskabet indbragte Børn i samme Omfang som hans egne, uagtet Ægteskabet med Børnenes Moder ophører;

b) den Kvinde, som gifter sig med Enkemand eller en fraskilt Mand, at forsørge hans i Ægteskabet indbragte ægte Børn i samme Omfang som hendes egne, selv efter at Ægteskabet med Børnenes Fader er opløst ved den sidstes Død, men derimod ikke, naar Ægteskabet af andre Grunde ophører.

§ 6. Den ved Ægteskabet stiftede Forpligtelse til at forsørge den anden Ægtefælles Børn af andre Forbindelser ophæver ikke den Forsørgelsespligt, som maatte paahvile Børnenes ikke i dette Ægteskab indtraadte Fader og Moder. Som en Følge heraf vedbliver uagtet Ægteskabet den Forpligtelse til at udrede Bidrag til Børns Underholdning og Opdragelse, som i Følge Forlig eller Øvrighedsbestemmelse maa paahvile den ikke i Ægteskabet indtraadte Fader eller Moder, ligesom den fulde Forsørgelsespligt træder i Virksomhed for denne, naar hin paa Ægteskab grundede Forpligtelse ophører, eller den eller de, hvem den paahviler, er ude af Stand til at fyldestgøre den.

§ 7. Adoptivforældre er paa samme Maade som virkelige Forældre pligtige at forsørge deres Adoptivbørn, og saalænge nogen af dem er i Stand til at opfylde Forsørgelsespligten, kan denne ikke gøres gældende mod de virkelige Forældre.

§ 8. Overfor det offentlige er Ægtefæller, hvis Ægteskab er ophævet ved Dom eller Skilsmissebevilling, begge forpligtet til i Trangstilfælde

at forsørge samtlige de Børn, med Hensyn til hvilke de begge har Forsørgelsespligt efter Ægteskabets Ophævelse, uden Hensyn til, hvorledes Forholdet med Hensyn til Børnenes Fordeling i øvrigt maatte være ordnet imellem dem. Bliver nogen af Ægtefællerne ude af Stand til at fyldestgøre sin Forsørgelsespligt, eller kan Forpligtelsen af anden Grund ikke gøres gældende mod ham eller hende, gaar den helt over paa den anden Ægtefælle.

§ 9. I det Tilfælde, at den forsørgelsespligtige uden selv at være trængende til Understøttelse ikke tilbørlig opfylder sin Forpligtelse, bestemmer Øvrigheden (Amtmanden og i København Overpræsidenten) under Hensyn til den forpligtedes Kaar og andre Omstændigheder, der herved egner sig til at tages i Betragtning, hvad der skal ydes til de paagældendes Forsørgelse. Anker over Overøvrighedens Ansættelse afgøres af Justitsministeren.

Inddrivelse og Afsoning af Underholdsbidragene sker efter de for Inddrivelse og Afsoning af Faderens Underholdsbidrag til uægte Børn gældende Regler.

§ 10. Den Hjælp, der af det offentlige ydes til en trængende, for hvis Vedkommende en anden i Følge de foregaaende Paragrafer er pligtig til at yde Forsørgelse eller Forsørgelsesbidrag, betragtes som oppebaaren af denne selv og medfører for ham de med Modtagelse af Fattighjælp forbundne Virkninger, for saa vidt han ikke er i Stand til at opfylde de ham paahvilende Forpligtelser overfor det offentlige eller modvillig har unddraget sig sin Forsørgelsespligt.

Ingen Overenskomst, hvorved den af de foregaaende Paragrafer flydende Forsørgelsespligt helt eller delvis er overført paa en anden, eller hvorved en Forsørger helt eller delvis har fraskrevet sig Forsørgelsesretten, kan lige overfor det offentlige frigøre den efter Loven forpligtede.

§ 11. Den Omstændighed, at en Persons Forsørgelse overensstemmende med de i de foregaaende Paragrafer indeholdte Regler enten ganske eller tildels paahviler en anden Person, fritager ikke det vedkommende Fattigvæsen fra at udrede den fornødne Hjælp.

§ 12. Saalænge en Hustru, der har særegne Midler eller Indtægter, ikke er endelig skilt fra sin Mand, kan det, naar Manden falder Fattigvæsenet til Byrde, paalægges hende at yde Bidrag til hans Underhold.

Bestemmelse om, hvorvidt det skal paalægges hende at yde et saadant Bidrag, hvor meget hun skal yde, og hvorledes Bidraget skal erlægges, træffes af Øvrigheden for det Sted, hvor hun har sit Ophold (Amtmændene og i København Overpræsidenten).

§ 13. Bidraget, som Hustruen i Henhold til foranstaaende Paragraf skal udrede, kan efter vedkommende Fattigvæsens Begæring inddrives ved Udpantning i Overensstemmelse med Reglerne i Loven af 29. Marts 1873, men kan derimod ikke fordres afsonet.

§ 14. Paadrager et Tyende sig en Sygdom ved eget utilbørligt Forhold, er Omkostningerne ved dets Helbredelse Husbonden uvedkommende. Paaføres der Tyendet en Legemsskade eller en anden Sygdom som Følge

af utilbørligt Forhold fra Husbondens Side, saasom naar han paalægger det overanstrengende eller noget med særegen Fare forbundet usædvanligt Arbejde, har han helt at bekoste dets Helbredelse.

Dersom et Tyende bliver sygt i Tjenestetiden, uden at Sygdommen kan tilskrives utilbørligt Forhold fra Husbondens eller Tyendets egen Side, paahviler det Husbonden, indtil Tyendeforholdet efter Opsigelse eller af anden lovlig Grund ophører — dog ikke for et længere Tidsrum end til den første almindelige Fardag, der indtræffer over 3 Maaneder efter, at Lægebehandlingen har taget sin Begyndelse, og i intet Tilfælde udover et Tidsrum af 6 Maaneder — at udrede den tilsagte Løn, samt endvidere Kost og Logis, for saa vidt og saalænge Tyendet forbliver i Husbondens Hus, og i andet Fald Kostpenge, dog ikke for et længere Tidsrum end 8 Uger. Kostpengene, der bortfalder for den Tid, Tyendet maatte være indlagt paa et Sygehus eller en lignende Anstalt uden Betaling for almindelig Kur og Pleje, bestemmes efter de i § 13 i Tyendeloven af 10. Maj 1854 indeholdte Regler.

De Husbonden saaledes paahvilende Forpligtelser kan ikke i Forhold til Fattigvæsenet, saafremt Tyendet falder samme til Byrde, begrænses eller bortfalde ved Overenskomst mellem Husbond og Tyende. I Forholdet mellem Fattigvæsenet og Husbonden fastsættes Størrelsen af Kostpengene i Mangel af mindelig Overenskomst af Stedets Overøvrighed efter de ovennævnte Regler.

Saafremt Husbonden vil gøre Krav paa af Fattigvæsenet at erholde Erstatning for, hvad Udgifterne til et sygt Tjenestetyendes Kur og Pleje maatte andrage ud over, hvad der paahviler ham selv at udrede, har han straks, efter at den syge er bleven tagen under Lægebehandling, at gøre Anmeldelse om Sygdommen for vedkommende Fattigbestyrelse. I modsat Fald indtræder Fattigvæsenets Erstatningspligt først fra den Dag, Anmeldelsen sker.

§ 15. Med Hensyn til Læremesterens Forpligtelse til at yde Sygehjælp m. v. til Lærlingen har det sit Forblivende ved Bestemmelserne i Lov om Lærlingeforholdet af 30. Marts 1889 § 11.

Det skal ligeledes have sit Forblivende ved de gældende Regler om den Forpligtelse til at yde Sygehjælp, der endnu maatte paahvile Laug eller andre Foreninger af næringsdrivende overfor Svende og deslige Personer saa vel som ogsaa ved de i Lov om Disciplin i Handelsskibe og om Søfolks Forseelser, Forbrydelser samt Forhyring m. v. af 23. Februar 1866 §§ 32—35 givne Bestemmelser om Rederens Forpligtelse til at yde Sygehjælp m. v. til Skibsmandskabet, hvilken Forpligtelse ikke i Forhold til Fattigvæsenet kan bortfalde ved Overenskomst mellem de paagældende.

Kapitel II.

Om Forsørgelsesstedet.

§ 16. Den til Fattighjælp trængende har Forsørgelsesret i den Kommune, i hvilken det oplyses, at han efter opnaaet Attenaarsalder senest

har haft 5 Aars uafbrudt fast Ophold uden i den Tid at have nydt Fattighjælp; har han samtidig haft Hjemsted i flere Kommuner, betragtes han, som om han kun havde haft Ophold paa Hovedhjemstedet. Ved Beregningen af den Tid, i hvilken Tjenestetyende ved fortsat Ophold erhverver Forsørgelsesret i en Kommune, skal, naar Tyendeforholdet er stiftet fra en Skiftetid til en anden, og Tyendet overgaar fra en Tjeneste til en anden, den Omstændighed, at Tjenesten forlades højst 8 Dage forinden den bestemte Skiftedag eller tiltrædes højst 8 Dage efter samme, ikke kommer i Betragtning, hvorimod Opholdet regnes fra den ene Skiftetid til den anden.

Erhvervelse af Forsørgelsesret i en Kommune skal dog ikke kunne begrundes ved et Ophold, som skyldes Indkaldelse til Militærtjeneste, Indlæggelse paa en Sindssygeanstalt, Abnormanstalt eller lignende Anstalt, eller ved Indsættelse i en Straffeanstalt, Arrest eller deslige. Saadant Ophold afbryder paa den anden Side ikke Erhvervelse af Forsørgelsesret i den Kommune, hvori Vedkommende umiddelbart forinden havde haft fast Ophold, hvorimod Erhvervelsen i det paagældende Tidsrum betragtes som hvilende, for saa vidt han ikke samtidig har haft et deraf uafhængigt Hjemsted i en Kommune; er dette Tilfældet, betragtes denne Kommune som hans Hovedhjemsted.

§ 17. Kan der ikke paavises nogen Kommune som er forpligtet til i Følge Reglerne i den foregaaende Paragraf at forsørge en trængende, bliver denne at forsørge af den Kommune, der efter denne Lovs Bestemmelser er at anse som hans Fødekommune.

§ 18. Ægte Børn bliver at anse som født i den Kommune, hvor Forældrene paa den Tid, da Barnet fødtes, havde et til Erhvervelse af Forsørgelsesret egnet Ophold, jfr. § 16, eller, saafremt de intet saadant Ophold havde, eller dette ikke kan udfindes, i den Kommune, hvor de til samme Tid var forsørgelsesberettiget.

§ 19. Som uægte Børns Fødekommune anses den Kommune, hvor Moderen Timaanedersdagen før sin Nedkomst havde et til Erhvervelse af Forsørgelsesret egnet Ophold, jfr. § 16, eller saafremt hun intet saadant Ophold havde, eller dette ikke kan udfindes, i den Kommune, hvor hun ved sin Nedkomst var forsørgelsesberettiget.

Ved Maaneder forstaas Kalendermaaneder.

§ 20. Dersom Forældrene paa Barnets Fødselstid eller Moderen til et uægte Barn Timaanedersdagen før Fødselen nyder Fattigunderstøttelse uden for deres Forsørgelseskommune, betragtes Barnet som født i Forsørgelseskommunen.

§ 22. Gifte Koner bliver altid, om de endog opholder sig paa et andet Sted, at forsørge af den Kommune, i hvilken Manden er forsørgelsesberettiget, selv om Separation fra Bord og Seng er bevilget de paagældende. En Enke eller fraskilt Kone beholder det Forsørgelsessted, hun havde ved Mandens Død, eller da Ægteskabet opløstes ved Skilsmisse, indtil hun selv derefter vinder Forsørgelsesret andet Steds.

Ægte Børn under 18 Aar er forsørgelsesberettiget paa det Sted, hvor

deres Forældre eller den længstlevende af disse har eller ved Døden havde Forsørgelsesret.

Stedbørn er indtil det fyldte 18. Aar forsørgelsesberettiget paa det Sted, hvor Stiffaderen eller Stedmoderen, som er forpligtet til at forsørge dem, har eller ved Døden havde Forsørgelsesret.

Uægte Børn og Børn, der forbliver hos fraskilt Kone, er indtil det fyldet 18. Aar forsørgelsesberettiget paa det Sted, hvor Moderen har eller ved Døden havde Forsørgelsesret.

Adoptivbørn under 18 Aar er forsørgelsesberettiget paa det Sted, hvor Adoptanten har eller ved Døden havde Forsørgelsesret.

Naar en Kvinde, der har Børn, hvis Forsørgelse paahviler hende, gifter sig med en anden end Børnenes Fader, beholder disse, uanset Ægteskabet, indtil deres fyldte 18. Aar, Moderens tidligere Forsørgelseshjem saafremt hun i det sidste Aar før Ægteskabet har modtaget Fattighjælp.

§ 27. Er der ingen Kommune, der i Medfør af de i dette Kapitel indeholdte Regler kan anses for den trængendes Forsørgelsessted, skal han forsørges af den Kommune, hvor han befindes trængende til offentlig Understøttelse, eller, for saa vidt der for hans Vedkommende paahviler nogen anden fuld Forsørgelsespligt, da af den Kommune, hvor Forsørgeren har Ophold. For saa vidt den paagældende Kommune er en Land- eller Købstadkommune, godtgøres Omkostningerne ved Forsørgelsen efter at være godkendt af Amtmanden ved en af denne efter Udløbet af hvert Kalenderaar foretagen Fordeling paa Amtsraadskredsen og de i Forbindelse med samme staaende Købstæder efter Folketal. Paa Bornholm bliver Forsørgelsesomkostningerne, efter paa lignende Maade at være godkendt, at godtgøre af den for Øens Købstæder og Landdistrikter fælles Repartitionsfond.

For saa vidt der fra Udlandet stilles Forlangende om Modtagelse til Forsørgelse her i Riget af en trængende, der intet Forsørgelsessted har i nogen dansk Kommune, og dette Forlangende af Indenrigsministeren skønnes at maatte imødekommes, kan denne Minister henvise paagældende til Forsørgelse i en hvilken som helst Kommune, imod at de herved foranledigede Udgifter erstattes samme af Statskassen.

§ 1. Saafremt Udlændinge, som ikke har Ret til i Trangstilfælde vedvarende at forsørges her i Riget, falder Fattigvæsenet til Byrde og Forholdene i det enkelte Tilfælde maatte tale imod at benytte Retten til at foranstalte Hjemsendelse, skal Indenrigsministeren være bemyndiget til at bestemme, at Udgifter ved de paagældendes Forsørgelse erstattes vedkommende kommunale Kasse af Statskassen.

Personer, der ikke har nogen Forsørgelseskommune her i Landet, men som dog efter de foreliggende Omstændigheder findes at burde modtages til Forsørgelse her i Danmark, skal Indenrigsministeren være bemyndiget til at meddele fornødent Bevis i saa Henseende. I Trangstilfælde afholdes Udgifterne ved saadanne Personers Forsørgelse af Statskassen.

Kapitel III.

Om Forsørgelsesmaaden.

§ 28. De fattige forsørges enten ved Understøttelse i Hjemmet eller Anbringelse i Pleje hos private eller ved Optagelse i Forsørgelsesanstalter.

Det skal herefter være forbudt at forsørge fattige ved at lade dem gaa paa Omgang i Kommunen saavelsom at sætte fattiges Modtagelse til Pleje og Forsørgelse til offentlig Licitation selv mellem Kommunens Beboere.

§ 29. Den, der efter sit Forhold ikke egner sig til Understøttelse i Hjemmet, kan af Fattigvæsenet henvises til at modtage Hjælpen i en Forsørgelsesanstalt (Fattighus, Fattiggaard eller Arbejdsanstalt). Ægtefolk, som indsættes til Forsørgelse paa saadanne Anstalter, maa, forudsat at de fører et hæderligt Liv, i Reglen ikke skilles ad og da kun for kortere Tid, med mindre det ønskes af nogen af Parterne.

Fattigbestyrelsen kan med Lægens Samtykke indlægge enhver, som i Sygdomstilfælde trænger til Hjælp, paa et Sygehus eller i en Forsørgelsesanstalts Sygestue eller Plejeafdeling.

§ 30. Børn, der ikke forsørges i Forbindelse med deres Forældre, skal anbringes i Pleje hos paalidelige Plejeforældre, hvis saadanne kan findes, eller i Pleje- og Forsørgelsesanstalter under tilbørlig Opsigt i Henhold til Lov om Tilsyn med Plejebørn af 20. April 1888. Efter deres Udskrivning af Skolen sættes de under almindelige Forhold i fast Tjeneste eller Lære, men forbliver staaende under Fattigbestyrelsens Tilsyn og Myndighed til deres 18. Aar.

I Forsørgelsesanstalter, hvor værdige gamle eller svagelige Personer anbringes, som ikke eller kun i ringe Grad er arbejdsføre, eller hvor Børn opfostres, maa kun i Nødstilfælde hensættes Personer, som ved Uforligelighed, Dovenskab, Drikfældighed eller anden Uorden giver Forstyrrelse og slet Eksempel, og disse maa da holdes fuldstændig afspærret fra hine.

Kapitel IV.

Om Fattigvæsenets Myndighed og om Fattigunderstøttelsens Virkning paa den trængendes retlige Stilling m. m.

§ 35. Naar en Person, der tidligere har modtaget Fattighjælp, ikke i de sidst forløbne 5 Regnskabsaar har modtaget saadan Hjælp til sig selv eller til dem, hvis Forsørgelse helt eller delvis paahviler ham, skal Kommunalbestyrelsen paa hans derom fremsatte Begæring være pligtig til at eftergive ham den Understøttelse, han i sin Tid har modtaget, saafremt han ikke ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, for hvilken han ikke har erholdt Æresoprejsning, eller er under Tiltale for en saadan Handling, og det derhos ikke af Fattigbestyrelsen paa hans Opholdssted skønnes, at han har Evne til at tilbagebetale Understøttelsen uden selv at komme til at mangle det for-

nødne til eget Underhold eller Opfyldelse af den ham paahvilende Forsørgelsespligt.

Eftergivelse kan finde Sted, naar den paagældende ikke har modtaget Fattighjælp i Løbet af det sidste Aar.

§ 39. Enhver, der nyder Fattigunderstøttelse, staar, saa længe Hjælpen varer, under Fattigvæsenets Tilsyn.

Den trængende, som anbringes i en Fattiggaard eller Arbejdsanstalt, er forpligtet til at udføre ethvert til hans Evner og Kræfter svarende Arbejde udenfor Anstalten, som paalægges af Anstaltens Bestyrelse, uden Vederlag; dog kan han ikke udlejes til Arbejde for private mod sin Vilje. Ingen trængende kan vægre sig ved at lade sig forsørge udenfor den forsørgelsespligtige Kommunes Grænser ved dennes Foranstaltning.

Vægrer den trængende sig ved at lade sig anbringe i en Forsørgelsesanstalt, kan Fattigbestyrelsen forlange Politiets Bistand til hans Anbringelse der. Ingen trængende maa uden Fattigbestyrelsens Samtykke forlade den Forsørgelsesanstalt, hvor han er anbragt.

§ 40. Ethvert Steds Fattigvæsen har at føre nøje Tilsyn med, hvorledes Forældre, der nyder vedvarende Fattigunderstøttelse udenfor Forsørgelsesanstalter, opdrager deres Børn, og naar de, uagtet given Paamindelse, ikke forsvarlig forsørger eller behandler Børnene, eller naar de vedblivende lader dem forsømme Skolen eller holder Børnene til Betleri eller ikke afholder dem derfra, bør Børnene efter dertil fra Overøvrigheden erhvervet Bemyndigelse tages fra Forældrene og anbringes andet Steds paa forsvarlig Maade.

§ 41. For Forseelser, som strider mod Orden og Sædelighed, saasom Overhørighed og Trodsighed mod foresatte, Drukkenskab, Uforligelighed, Modvillighed til Arbejde og Bortgang fra anvist Arbejde eller Opholdssted uden dertil erhvervet Tilladelse, Bortgang uden Tilladelse fra den Arbejds- eller Forsørgelses-Anstalt, hvor vedkommende er anbragt, for skødesløs Omgang med eller Forvanskning af Fattigvæsenets Ejendele samt for anden offentlig eller huslig Udyd eller Uorden kan Fattigbestyrelsen paa det Sted, hvor de Personer, som nyder offentlig Fattighjælp og har forset sig, har Ophold, med Samtykke i hvert enkelt Tilfælde af Politimesteren, i København af Politidirektøren, ikende dem Straf af Hensættelse i Fængsel eller til Tvangsarbejde, dog ikke udover et Tidsrum af 6 Maaneder.

§ 42. Naar en Mandsperson i Løbet af de sidste 5 Aar her i Landet har nydt Fattigunderstøttelse, som ikke er tilbagebetalt, er han ikke berettiget til at indgaa Ægteskab, medmindre Fattigbestyrelsen for hans Forsørgelseskommune dertil meddeler Samtykke.

En udenlandsk Mandsperson, som ikke har vundet Forsørgelsesret i en dansk Kommune, kan ikke indgaa Ægteskab her i Landet, forinden han fra sit Hjemland har tilvejebragt Bevis for, at han med Familie og i Tilfælde af hans Død hans Enke og umyndige Børn i Trangstilfælde vil blive modtaget i dette. Dog kan Indenrigsministeren bevilge Und-

tagelse herfra, naar særlige Omstændigheder taler derfor, og navnlig bør saadant Bevis ikke fordres, naar i den paagældendes Hjemland danske Undersaatter kan indgaa Ægteskab uden at tilvejebringe det.

Kapitel V.

Om Forholdet mellem Kommunerne med Hensyn til Fattigunderstøttelsens Udredelse, Tilbagebetaling m. v.

§ 43. Den Kommune, hvori en Person bliver trængende til offentlig Understøttelse, skal, om det end ikke paahviler den endelig at afholde de dertil medgaaende Udgifter, være pligtig til at forsørge ham saa længe, indtil det enten ved Anerkendelse af den vedkommende Kommune eller i fornødent Fald ved højere Myndigheds Afgørelse er bestemt, hvilken Kommune der vil have at overtage Forsørgelsen.

Fattigbestyrelsen skal drage Omsorg for, at den trængende, naar han begærer Understøttelse, som er Genstand for Refusion, straks afhøres om

a) Navn, Alder og Fødested samt for gifte Personers og Enkers Vedkommende Vielsesdag og Vielsessted.

b) i hvilke Kommuner han siden sit fyldte 18. Aar har haft fast Ophold og hvor længe i hver af disse;

c) om han tilforn har faaet Understøttelse af Fattigvæsenet og i hvilke Kommuner;

d) hans Trang og Aarsagen dertil.

Den stedfundne Afhøring, hvori optages de øvrige Oplysninger, der maatte være af Betydning for Udfindelsen af hans Forsørgelseshjem, skal straks nedskrives, dateres og forsynes med Underskrift saavel af den, der har optaget samme, som ogsaa saavidt muligt af den trængende selv, der derhos tillige skal affordres de Legitimationspapirer, hvoraf han maatte være i Besiddelse.

Undladelse af at optage den befalede Afhøring medfører Fortabelsen af Retten til at fordre Erstatning for den ydede Understøttelse, for saavidt Fattigbestyrelsen ikke paa anden fyldestgørende Maade kan godtgøre, at den paagældende var trængende til Fattighjælp.

Det tilkommer den Kommune, hvor en trængende opholder sig, at tage Bestemmelse om Understøttelsesmaaden og Størrelsen af den Understøttelse, der skal tildeles ham, uden Hensyn til, om Udgiften til Understøttelsen endelig skal afholdes af denne Kommune eller ikke.

§ 44. Genstand for Erstatning er enhver Understøttelse, der indenfor de for Ydelse af Fattighjælp dragne Grænser og under Iagttagelse af Forskrifterne i den foregaaende Paragraf er ydet af en Kommune til en ikke sammesteds forsørgelsesberettiget Person.

Herfra undtages dog:

a) Udgifter til Læge, Jordemoder samt Begravelsesomkostninger.

b) Enhver Understøttelse, som har bestaaet i en Ydelse, der som Genstand for Pligtarbejde eller af andre Grunde ikke behøver at medføre

Udgift for Kommunens Kasse, f. Eks. Befordring til og Budsendelse efter Læge og Jordemoder, afsindiges Bevogtning m. m.

c) De til Brevveksling i Fattigsager medgaaende Udgifter.

De under a., b. og c. nævnte Understøttelser betragtes i Forhold til den understøttede overhovedet ikke som Fattighjælp.

Ved Begravelser, der sker for Kommunens Regning, og ved Daab af Børn, der er, eller hvis Forældre er under Fattigvæsenets Forsørgelse, erlægges ingen Betaling til Præsten, Kirkebetjenten eller Kirken.

§ 45. Af de Omkostninger, der i Medfør af foregaaende Paragraf er Genstand for Refusion, kan tre Fjerdedele forlanges godtgjort af den forsørgelsespligtige Kommune.

Har Understøttelsen bestaaet i Naturalydelser, og Enighed ikke er opnaaet mellem de interesserede Kommuner om disses Værdi, bestemmes denne af Amtmanden i den Overøvrighedskreds, hvortil den Kommune henhører, som fordrer Refusion, eller, for saa vidt dette er København, af Indenrigsministeren, og de nævnte Myndigheder har ligeledes at afgøre ethvert Spørgsmaal, der maatte opstaa om, hvorvidt en ydet Understøttelse har været nødvendig, og om de anvendte Omkostninger kan anses for passende.

§ 46. I ethvert Tilfælde, hvor en Kommune vil kræve Erstatning af en anden for den Understøttelse, som den paa sammes Vegne har ydet en Person, paahviler det den, under sin Erstatningskravs Fortabelse uden Ophold at anstille den fornødne Undersøgelse til at udfinde den erstatningspligtige Kommune og ufortøvet at meddele denne Underretning om det indtrufne Trangstilfælde og de i denne Anledning iværksatte Foranstaltninger samt at andrage paa Erstatning af de til Understøttelsen medgaaende Omkostninger saa vel som efter Omstændighederne paa den trængendes Modtagelse, saa snart hans Hjemsendelse kan finde Sted.

Meddelelsen skal være ledsaget af den i § 43 ommeldte Afhøring samt af de tilstedeværende Legitimationspapirer eller bekræftede Afskrifter af samme.

§ 47. Den Kommune, til hvilken det i den foregaaende Paragraf ommeldte Andragende rettes, har uopholdelig at besvare samme. Afgiver den ikke inden 4 Uger efter Andragendets Modtagelse et fyldestgørende Svar, har den, for saa vidt den har Forsørgelsespligten, fortabt enhver Indsigelse mod de ydede Understøttelser og kan i de Tilfælde, hvor der er stillet Forlangende om den trængendes Modtagelse, og hvor denne er bleven opholdt ved Forsørgelseskommunens Undladelse af at svare i rette Tid, efter Omstændighederne tilpligtes at erstatte den Kommune, fra hvem Andragendet er kommet, dens Udgifter med disses fulde Beløb for det Tidsrum, hvori Hjemsendelsen saaledes er bleven opholdt.

Bliver Svaret benægtende, paahviler det den sidstnævnte Kommune ufortøvet at foretage de videre fornødne Skridt til den erstatningspligtige Kommunes Udfindelse og Omkostningernes Erstatning.

§ 48. I det seneste 6 Uger efter Udløbet af det Halvaar, i hvilket en Understøttelse er ydet, bliver Regning over de medgaaende Omkostninger

at tilstille den erstatningspligtige Kommune, for saa vidt denne til den Tid har kunnet udfindes, og Omkostningerne har kunnet opgøres. Tilsidesættelse af denne Forskrift har Tabet af Fordringen paa Omkostningernes Erstatning til Følge, og skal saa vel i dette som de i §§ 43, 46 og 47 omhandlede Tilfælde vedkommende Fattigbestyrelse eller de af dens Medlemmer, hvem det Kommunen paaførte Tab særlig maa tilregnes, holde den skadesløs derfor.

Paa Regningen bliver de enkelte Udgifter saa vidt mulig hver især at angive, medmindre den trængende har været indlagt paa et offentligt Sygehus eller en anden Anstalt, for hvis Afbenyttelse der er fastsat en bestemt Betaling, i hvilket Tilfælde denne uden Eftervisning af de enkelte Udgifter kan lægges til Grund for Erstatningskravet.

§ 49. Om der end er Personer, som paa Grund af Familie- og deslige Forhold (jfr. Kapitel I) er pligtige til at forsørge den, der udenfor sit Forsørgelseshjem bliver trængende til offentlig Understøttelse, kan dog den Kommune, der foreløbig maa komme ham til Hjælp, med Hensyn til hans Modtagelse og Erstatning for de anvendte Bekostninger holde sig til den Kommune, hvori han er forsørgelsesberettiget, og denne vil derefter have at søge Erstatning hos vedkommende.

§ 50. Naar der ikke paa anden Maade kan tilvejebringes Bevis for de faktiske Omstændigheder, hvorpaa Afgørelsen af Spørgsmaalet om en trængendes Forsørgelsessted beror, bliver den paagældendes Udsagn i saa Henseende at anse som bevisende, saafremt det er fuldkommen bestemt samt saa fuldstændigt og nøjagtigt at det kan antages, at han har tilforladelig Kundskab derom, og der heller ikke er andre Omstændigheder forhaanden, som svækker Troværdigheden af hans Forklaring, hvilken i øvrigt, for at der kan tillægges den den ommeldte Betydning, bør være afgiven til et Politiforhør under Eds Tilbud.

§ 51. Opholds- og Forsørgelseskommunen har lige Adgang til at fordre den, der modtager Fattigunderstøttelse, hjemsendt til denne.

For enligt stillede Personer, der ikke har fast Erhverv og ikke samlever med nære Slægtninge som Forældre, Børn, Søskende eller med lige saa nær besvogrede, saavel som for Udlændinge og for tilrejsende samt for Personer, der i Løbet af det sidste Aar har været straffet for Løsgængeri eller Betleri, skal det være tilstrækkeligt til at begrunde Hjemsendelsen, at de modtager saadan Fattigunderstøttelse.

I øvrigt skal Fattigvæsenets Ret til at forlange Hjemsendelsen iværksat være betinget af, at Understøttelsen udgør en væsentlig Del af, hvad der medgaar til den trængendes Fornødenheder, at den i Løbet af de 2 sidste Aar, før Spørgsmaalet om Hjemsendelsen rejses, har udstrakt sig over et Tidsrum af mindst 6 Maaneder, eller at der er Grund til at antage, at den vil være vedvarende for et saa langt Tidsrum, samt at Hjemsendelsen kan ske uden væsentligt at forringe den trængendes Adgang til at skabe sig selvstændigt Erhverv.

Naar Ægtefolk, hvis Ægteskab ikke er endelig ophævet, lever adskilt

fra hinanden skal den Understøttelse, der ydes Hustruen, vel kunne begrunde Hjemsendelse af hende, men derimod ikke af Manden.

Ligesom Meningsulighed mellem Opholds- og Forsørgelseskommunen om, hvorvidt Betingelser for en Hjemsendelses Iværksættelse foreligger, vil være at afgøre efter Reglerne i nærværende Lovs § 59, saaledes skal de der nævnte Myndigheder, hvor særlige Omstændigheder taler derfor, saasom at den trængende i de to sidste Aar har haft fast Bopæl i Kommunen uden at have nydt Fattigunderstøttelse, kunne bestemme, at han ikke mod sin Vilje kan hjemsendes.

Dersom den, der nyder vedvarende Understøttelse i sin Forsørgelseskommune, tager Ophold i en anden Kommune uden begge Kommuners Samtykke, er Opholdskommunen berettiget til at lade ham hjemsende, og de den ved saadant Ophold og Hjemsendelse paadragne Udgifter bliver at erstatte af Forsørgelseskommunen med deres fulde Beløb.

Børn som efter Bestemmelsen i § 22, sidste Stykke, er forsørgelsesberettiget i en anden Kommune end deres Moder eller Stedmoder, kan, saa længe hun eller hendes Mand lever, ikke fordres hjemsendte til Forsørgelsesstedet, men bliver i Trangstilfælde at understøtte af Forsørgelseskommunen med et Pengebidrag, som fastsættes af Opholdsstedets Overøvrighed.

§ 52. Forinden en trængende hjemsendes fra Opholdskommunen til den erstatningspligtige Kommune, bør sidstnævnte Kommune underrettes om, naar Hjemsendelsen finder Sted, og paa hvilken Maade den iværksættes. Hjemsendelsen skal stedse ske paa den efter Omstændighederne billigste Maade, saasom til Fods, naar intet derfor er til Hinder, paa Jernbane eller til Søs, hvilke Befordringsmaader fortrinsvis bør vælges, hvor de passende lader sig anvende, eller med Fragtvogne o. desl. og ellers med lejet Befordring. — Politimestrene skal, naar derom af Fattigvæsenet stilles Anmodning til dem, foranstalte den trængendes Afsendelse, hvortil, om fornødent, Forskud kan ydes af Politikassen eller Kommunekassen mod Erstatning af den Fattigkommune, som har begæret Afsendelsen iværksat. Naar Afsendelsen saaledes sker ved Politimesterens Foranstaltning, beror det paa denne, om den trængende skal hjemvises med Tvangspas, hvormed forholdes overensstemmende med Reglerne i § 57, eller om der skal meddeles ham en Ledsager, hvilket derimod ordentligvis bliver at iagttage ,hvor en Fattigbestyrelse uden Politiets Mellemkomst selv foranstalter Hjemsendelsen. Begæringen til Politimesteren om at foranstalte en trængendes Hjemsendelse skal stedse være bilagt med Genpart af den Skrivelse, hvorefter den trængende erkendes for forsørgelsesberettiget paa Bestemmelsesstedet.

Til Befordring af Gods, som tilhører trængende, der hjemsendes, kan ikke gives særlig Vogn, medmindre saadant af den erstatningspligtige Kommune forlanges, i hvilket Tilfælde Udgiften hertil falder bemeldte Kommune til Last.

§ 53. Ved Hjemsendelsen af en trængende bliver det at paase, at han er forsynet med de fornødne Beklædningsgenstande, at han ikke er

befængt med Fnat eller andre smitsomme Sygdomme, samt at hans Helbredstilstand ikke er til Hinder for, at Hjemsendelsen iværksættes.

§ 54. Modsætter den trængende sig Hjemsendelsen, er Fattigvæsenet berettiget til at kræve Politiets Bistand til dens Iværksættelse.

§ 55. Udgifterne ved trængendes Hjemsendelse derunder indbefattet Udgifter til Beklædningsgenstande og Bevogtning bliver med de i denne Paragraf samt §§ 51, 52, 56 og 57 angivne Undtagelser at afholde med en Fjerdedel af den afsendende Kommune og med tre Fjerdedele af Forsørgelseskommunen. Sker Hjemsendelsen fra Udlandet, udreder Forsørgelseskommunen hele Udgiften ved Forsendelsen fra Landets Grænse. Hvor Forsendelsen omvendt sker til et Sted, hvorfra Erstatning ikke kan erholdes, udredes Forsendelsesudgifterne forskudsvis for Landets Vedkommende af Repartitionsfonden for den Amtsraadskreds, hvortil Opholdskommunen hører, og for Købstædernes Vedkommende af den paagældende Købstads Kommunekasse og fordeles derefter aarlig paa Amtsraadskredsen og de i Forbindelse med denne staaende Købstæder efter Folketal, medens de i København bæres af Stadens Kasse og paa Bornholm af den for Øens Købstæder og Landdistrikt fælles Repartitionsfond.

§ 56. Personer, som skal løslades efter udstaaet Straf af offentligt Arbejde, uden at Straffelovens § 16 paa dem finder Anvendelse, bliver, naar Straffeanstaltens Bestyrelse skønner, at de ikke kan erhverve deres Udkomme uden vedvarende Fattigunderstøttelse, at hjemsende til Forsørgelseskommunen, for saa vidt denne under Sagen er oplyst og opgiven for Straffeanstalten, men ellers til Fattigvæsenet paa det Sted, hvorfra den paagældende er indsendt til Straffeanstalten, for af dette at hjemsendes, naar Forsørgelseskommunen er udfunden, og dennes Forsørgelsespligt anerkendt. — Andre Personer, der efter udstaaet Straf af offentligt Arbejde løslades, bliver, naar de befindes subsistensløse og begærer saadant, at hjemsende til den Kommune, der for Straffeanstalten er opgiven som den, hvori vedkommende eller hans Forsørger havde fast Ophold; er ingen saadan oplyst, eller maa det faste Ophold antages at være opgiven i Straffetiden, hjemsendes vedkommende overensstemmende med de i denne Paragrafs første Punktum givne Forskrifter. — Hjemsendelsen iværksættes i de ovennævnte Tilfælde ved Straffeanstaltens Foranstaltning og for Statskassens Regning, indtil Aflevering sker til et Fattigvæsen, dog at Udgiften ved den paagældendes Forsyning med Klæder ved hans Løsladelse altid bliver at erstatte Straffeanstalten af Fatigvæsenet paa det Sted, hvortil han afleveres. Efter at Afleveringen til Fattigvæsenet har fundet Sted, forholdes saa vel med sidstnævnte Udgift som med Omkostningerne ved hans Underhold og videre Hjemsendelse overensstemmende med de herom gældende almindelige Regler.

Naar en Person er bleven straffet for Betleri eller Løsgængeri uden at være idømt Straf af offentligt Arbejde, hjemsendes han af Politiet efter udstaaet Straf til den Kommune, i hvilken han eller hans Forsørger havde fast Ophold, den Gang Straffen idømtes; kan intet saadant fast Opholdssted udfindes, eller maa dette antages at være opgivet i Straffetiden,

bliver han at hjemsende til Forsørgelseskommunen, saafremt denne under Sagens Drift er udfunden, men i modsat Fald at aflevere til Straffestedets Fattigvæsen, for derefter af dette at foranstaltes hjemsendt, naar Forsørgelseskommunen er udfunden, og dennes Forsørgelsespligt er anerkendt. Udgifterne ved den af Politiet saaledes iværksatte Hjemsendelse eller Aflevering, derunder indbefattet Udgifterne til paagældendes Beklædning og Forplejning, indtil Hjemsendelsen eller Aflevering til vedkommende Fattigvæsen har fundet Sted, bliver at udrede af den Kommune, der i Følge Bestemmelsen i foranstaaende Punktum er pligtig at modtage ham, dog, saafremt en anden Kommune er hans Forsørgelseskommune, mod Regres til denne; kan Forsørgelseskommunen ikke udfindes, forholdes der med de ovennævnte Udgifter paa den i § 55 sidste Punktum foreskrevne Maade. — Med Hensyn tli de Omkostninger, der, efter at Afleveringen til Fattigvæsenet har fundet Sted, medgaar til paagældendes videre Underhold og Hjemsendelse, kommer de almindelige herom gældende Regler til Anvendelse.

Personer, der for andre Forbrydelser og uden i Forbindelse dermed at være straffet for Løsgængeri eller Betleri er anset med mindre Straf end offentligt Arbejde, bliver, naar de efter endt Straf erklærer sig for trængende, at aflevere til Fattigvæsenet paa det Sted, hvor Straffen er udstaaet.

§ 57. Naar en Person, som rejser for at søge Arbejde i sin Profession eller i øvrigt rejser om for at søge Arbejde eller Fortjeneste og som Følge deraf i Følge Bestemmelserne i Forordning af 10. December 1828 skal være forsynet med Vandrebog eller Rejsepas, bliver at hjemsende i Henhold til de i bemeldte Forordning indeholdte Bestemmelser, sker dette enten ved, at han af Politiet hjemskrives, eller ved, at han af Politiet afgives til Fattigvæsenet til Hjemsendelse efter de almindelige Regler om trængendes Hjemsendelse. Hjemskrivning, der kun bør vælges, naar der er Grund til at antage, at den ikke vil lede til Misbrug, sker derved, at han af vedkommende Politimester ved Paategning i Vandrebogen eller Passet eller ved Medgivelse af et Tvangspas henvises til den Kommune, som efter de foreliggende Oplysninger, der under den paagældendes Forklaring, maa anses som hans Forsørgelsessted, saaledes at der ikke gives ham nogen Ledsager, og at der af Politimestrene i de Købstæder, som han har at vandre igennem, udbetales ham Tærepenge med et vist Beløb, hvis Størrelse fastsættes af Indenrigsministeren, for hver Mil indtil den Købstad, der efter den ham foreskrevne Rejseplan ligger nærmest, samt at han, saafremt han afviger fra den Vej, det i Vandrebogen eller Passet er paalagt ham at følge, ifalder Straf af 3 Dages Fængsel paa Vand og Brød. Viser det sig under Vejs, at denne Hjemsendelsesmaade giver Anledning til Misbrug, har Politiet at afgive den paagældende til Fattigvæsenet til Hjemsendelse under Opsyn, i hvilket Tilfælde da den Kommune, hvori Hjemsendelsesmaaden forandres, bliver at anse som den afsendende Kommune. Tærepengene til hjemviste Personer udredes forskudsvis af hvert Steds Politikasse og erstattes samme efter aarlig Op-

gørelse for Landets Vedkommende af Amtsrepartitionsfonden og for Købstædernes af Kommunekassen. Udgifterne til hjemvistes Oversendelse over Belterne eller fra en Søkøbstad her i Landet til Udlandet bliver at erstatte vedkommende Søkøbstads Politikasse af hvilken de forskudsvis udredes fra den Kommune hvorfra Hjemvisningen er sket, og bliver derefter endelig at bære paa den i § 55 i Slutningen foreskrevne Maade. Med Hensyn til de Personer, som i Henhold til Lov om Tilsynet med fremmede og rejsende af 15. Maj 1875 bliver at udvise af Landet, har det sit Forblivende ved de i denne Lovs §§ 16 og 17 indeholdte Forskrifter.

§ 58. Bestyrelsen for en Kommune, i hvilken en Person er forsørgelsesberettiget, er pligtig til paa dennes Begæring til Brug i Udlandet at meddele ham Vidnesbyrd herom saa vel som om, at han med Familie og i Tilfælde af hans Død hans Enke og umyndige Børn vil blive modtaget til Forsørgelse i Kommunen, saa længe de ikke er bleven Statsborgere i en fremmed Stat eller i Udlandet har vundet Forsørgelsesret efter dettes Love.

§ 59. Meningsuligheder mellem Kommuner om de dem i Følge denne Lov i deres indbyrdes Forhold paahvilende Forpligtelser afgøres udenfor det i § 46 omhandlede Tilfælde af Amtmanden i den Overøvrighedskreds, hvortil den Kommune henhører, mod hvem Forpligtelsen gøres gældende, og for saa vidt det er København, om hvis Forpligtelse der tvistes, af Indenrigsministeren. Ligesom Amtmændenes Kendelser kan indankes for Indenrigsministeren, dog — for saa vidt der ikke foreligger særlige Omstændigheder — ikke senere end 12 Uger efter Kendelsens Afsigelse, saaledes tilkommer der overhovedet denne Minister den øverste Myndighed i Fattigsager for hele Landet. Viser det sig, at en Kommune ved begaaede Misligheder er bleven befriet for en samme paahvilende Forsørgelsesbyrde, kan det af Indenrigsministeren bestemmes, at paagældende Kommune desuagtet helt eller delvis skal bære Omkostningerne ved vedkommende trængendes fremtidige Forsørgelse.

De af vedkommende overordnede Myndigheder i Medfør af denne Lov i Fattigsager trufne Afgørelser kan ikke indbringes for Domstolene.

§ 60. For saa vidt noget Medlem af en Kommunes Fattigbestyrelse i sin Virksomhed som saadan gør sig skyldig i et Forhold, der maa stilles i Klasse med de i §§ 133, 134 og 141 af almindelig borgerlig Straffelov af 10. Februar 1866 ommeldte Embedsforbrydelser, kan han anses med Straf efter bemeldte Lovs § 144.

Kapitel VI.

Om Udgifterne i Anledning af særlige Trangstilfælde m. m.

§ 61. De Omkostninger, der udredes af det offentlige til Opdragelse, Underhold, Forsørgelse, Kur og Pleje for blinde, døvstumme, Idioter, sindssyge, Epileptikere, vanføre, lemlæstede, tuberkuløse, skrofuløse og Lupuspatienter, betragtes ikke som Fattighjælp, for saa vidt de paa-

gældende er anbragt paa Statsanstalter eller paa dertil af Staten godkendte Anstalter eller af en saadan Anstalt under dennes vedvarende Tilsyn er anbragt hos private.

§ 62. Udgifterne til Kur og Pleje af Personer, der, som lidende af venerisk Sygdom, er bleven tagen under Kur for offentlig Regning i Henhold til Forskrifterne i Lov om Foranstaltninger til at modarbejde den veneriske Smittes Udbredelse af 10. April 1874, skal forskudsvis afholdes af Kommunekassen i den Købstad eller Repartitionsfonden for den Amtsraadskreds, hvor den paagældende først har søgt Lægehjælp eller er bleven tagen under Lægebehandling, og fordeles aarlig paa Amtsraadskredsen og de i Forbindelse med denne staaende Købstæder efter Folketal. I København bæres deslige Udgifter af Stadens Kasse og paa Bornholm af den for Øens Købstæder og Landdistrikt fælles Repartitionsfond.

For de i Lov om Foranstaltninger imod smitsomme Sygdomme af 20. April 1888 samt i Lov om Foranstaltninger imod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 2. Juli 1880, jfr. Lov angaaende yderligere Foranstaltninger imod asiatisk Koleras Indførelse ad Søvejen af 30. Marts 1885, omhandlede Sygdomme har det sit Forblivende ved de samme Steds givne Bestemmelser.

§ 63. Naar en her i Landet forsørgelsesberettiget Person, der som Medlem af en Sygekasse har modtaget Understøttelse af bemeldte Kasse i Henhold til de for samme gældende Regler uden ved Siden heraf at have oppebaaret Fattigunderstøttelse, efter Sygekassehjælpens Ophør fremdeles er trængende til Understøttelse, og Trangen vedvarende er begrundet i Sygdom eller i, at paagældendes Erhvervsevne som Følge af samme er væsentligt forringet, skal den Hjælp, der af hans Opholdskommune ydes ham til fortsat Kur og Pleje eller til hans og Families nødvendige Underhold, ikke betragtes som Fattighjælp, for saa vidt og saa længe den ikke i Varighed og Omfang skønnes at overstige den ham af Sygekassen ydede Understøttelse. Er han ikke forsørgelsesberettiget i Opholdskommunen, har denne Krav paa at erholde tre Fjerdedele af de anvendte Bekostninger refunderede efter de for Refusion af Fattighjælp gældende Regler.

§ 64. Naar her i Landet hjemmehørende Søfolk forliser paa dansk Kyst og savner Midler til at hjælpe sig selv frem, skal Bestyrelsen for den Kommune, i hvilken de er kommen i Land, drage Omsorg for, at de erholder fri Hjemrejse, derunder indbefattet Kost og Kostpenge, samt de nødvendige Klædningsstykker. De hertil medgaaede Omkostninger bliver, for saa vidt de ikke skal dækkes af Rederiet eller Bjergningsmassen, at afholde af Statskassen; den Søfolkene saaledes ydede Hjælp bliver ikke at betragte som Fattighjælp.

§ 65. I Krigstilfælde træffer Regeringen Foranstaltning til, at Forsørgelsen af tjenstgørende Militærs Familier sker i Overensstemmelse med Grundsætningerne i Loven om Forsørgelse af deslige Familier af 12.

Marts 1864, saaledes at Forsørgelsen ikke medfører de Følger, som flyder af den fra Fattigvæsenet modtagne Understøttelse.

§ 66. Naar en i en Landkommune bosat Familieforsørger, der ikke nyder Understøttelse af Fattigvæsenet, er bleven husvild, uanset at han ikke mangler Evne til at erlægge den i Egnen sædvanlige Husleje paa de sammesteds almindelige Betingelser i Henseende til Forfaldstid m. m., skal Sogneraadet for den Kommune, i hvilken han var bosat, være pligtig til at forskaffe ham og Familie det fornødne Husly mod Betaling, der ikke maa overstige den i Egnen sædvanlige Husleje, og hvis Størrelse i Tilfælde af Meningsulighed bestemmes af Amtmanden.

Lov om anerkendte Sygekasser
af 12. April 1892.

§ 1. Enhver Sygekasse, som er en Forening af Personer, der har sluttet sig sammen for ved bestemt Bidrag at sikre hverandre gensidig Hjælp i Sygdomstilfælde, har Ret til at faa offentlig Anerkendelse og den dermed forbundne Støtte af det offentlige, naar den fyldestgør de i denne Lov indeholdte Forskrifter, og dette efter Sygekasseinspektørens Indstilling godkendes af Indenrigsministeren.

Anerkendelsen meddeles af Indenrigsministeren og offentliggøres af denne.

Anerkendte Sygekasser har Ret til at optage Medlemmer, der kun yder Bidrag til Kassen, men ikke har Ret til Hjælp af denne. Disse Medlemmer har imidlertid ikke Adgang til de Fordele, som denne Lov hjemler, og de kommer ikke i Betragtning, naar der i Medfør af Loven tages Hensyn til Medlemsbidrag eller Medlemstal.

§ 2. Begæring om Anerkendelse indsendes til Sygekasseinspektøren ledsaget af 1) et Eksemplar af Kassens Vedtægt, 2) en Fortegnelse over Medlemmerne med Angivelse af disses Alder og Livsstilling, 3) en Udskrift af den Beslutning, i Henhold til hvilken Anerkendelse søges, samt 4) for saa vidt det ikke er en ny oprettet Kasse, det sidste Aars Regnskab.

§ 3. For at faa og beholde offentlig Anerkendelse maa en Sygekasse som Regel have mindst 50 Medlemmer.

Under særlige Omstændigheder kan Anerkendelse meddeles en Kasse med et mindre Medlemstal, dog ikke under 30, og en saadan Kasse har Ret til Anerkendelse, saafremt den har Sæde i en Kommune med ikke over 800 Indbyggere. Gaar dens Medlemstal ned under 30, bortfalder Anerkendelsen.

Naar to Kasser, der har mindst 30 Medlemmer hver, eller flere Kasser, der har mindst 20 Medlemmer hver — med Sæde i Nabokommuner eller paa lignende Maade nær hverandre — slutter sig sammen til gensidig Sikring af deres Forpligtelser, har enhver af dem Ret til Anerkendelse, om end ingen af dem har et Medlemstal af 50. Gaar det samlede Medlemstal ned under 50, bortfalder Anerkendelsen.

§ 4. For at faa Anerkendelse maa en Sygekasse enten være knyttet til et bestemt Fag (Handel, Industri eller Haandværk), eller dens Vedtægt maa fastsætte en efter Forholdene i det enkelte Tilfælde passende stedlig Begrænsning for Retten til at være Medlem af Sygekassen.

Den ovennævnte stedlige Begrænsning skal i Reglen være Kommunen. Ligesom dog Anerkendelse kan meddeles saadanne Sygekasser, der ved Lovens Ikrafttræden omfatter flere Kommuner, kan københavnske Sygekasser omfatte Nabokommuner og omvendt. Inden for Kommunen maa Grænsen ikke, uden Indenrigsministerens Samtykke, være snævrere end et Sogn, undtagen hvor der i Sognet findes en bymæssig Bebyggelse med mindst 1000 Indbyggere, eller hvor Beliggenheden nødvendiggør en snævrere Grænse. Foranstaaende Bestemmelser er ikke til Hinder for, at et Medlem, der flytter uden for Sygekassens Omraade, kan blive i samme, for saa vidt Vedtægten tillader det. Ligeledes kan Medlemmer af anerkendte Fagsygekasser, naar de træder ud af deres Fag, beholde deres Medlemsret, for saa vidt Vedtægten hjemler det, og det i øvrigt ikke staar i Strid med Loven.

Er en Sygekasse knyttet til et bestemt Fags Arbejdere eller oprettet for dettes Mestre, Svende eller Lærlinge, skal den inden for Kassens stedlige Omraade staa aaben for alle Fagets Arbejdere af den paagældende Klasse, kun med de i § 6 nævnte Betingelser.

§ 5. Endvidere kan Anerkendelse meddeles saadanne ved Lovens Ikrafttræden bestaaende Sygekasser, der omfatter en Kreds af Personer, knyttet til en enkelt bestemt Forretning eller Virksomhed.

§ 6. Medlemmer af anerkendte Sygekasser kan kun følgende være: Ubemidlede Arbejdere, Husmænd, Haandværkere og næringsdrivende, lavt lønnede Bestillingsmænd og andre med de nævnte i økonomisk Henseende lige stillede Mænd og Kvinder. Dog skal de ved denne Lovs Ikrafttræden bestaaende Kasser, som inden 6 Maaneder indgiver Begæring derom, have Adgang til Anerkendelse, selv om der i dem findes Medlemmer, der ikke falder indenfor det angivne Omraade, naar de er optaget i Kassen, inden Loven stadfæstes. For disse Medlemmers Vedkommende tilkommer der imidlertid ikke Kassen noget Tilskud af det offentlige, ligesom disse Medlemmer ikke har Krav paa de i §§ 12 og 13 nævnte Begunstigelser.

Ingen kan optages i en anerkendt Sygekasse som Medlem, forinden han har fyldt 15 Aar. For øvrigt bestemmes Aldersgrænserne for Optagelse i Sygekassen ved dennes Vedtægt.

Personer, der lider af kronisk eller uhelbredelig Sygdom, som medfører eller skønnes at kunne medføre en væsentlig Indskrænkning i deres Arbejdsevne, kan kun optages, naar dette udtrykkelig hjemles i Vedtægterne, og da kun paa den Betingelse, at de ikke har Ret til Understøttelse for den Sygdoms Vedkommende, der konstateredes ved Optagelsen.

§ 7. Om nogen efter denne Lov kan være Medlem af en anerkendt Sygekasse og med hvilken Medlemsret, afgøres i Tvivlstilfælde af et

Udvalg, bestaaende af et Medlem, udnævnt af Kommunalbestyrelsen paa det Sted, hvor den paagældende bor, et af Kassens Bestyrelse valgt Medlem og Kassens Læge. Har Kassen ingen fast Læge, antager den en Læge til at tiltræde Udvalget. Udvalgets Afgørelse kan indankes for Indenrigsministeren af den, hvem Optagelse er bleven nægtet, samt af Sygekasseinspektøren, hvem Afgørelsen skal meddeles.

De nærmere Regler om Udvalgets Virksomhed fastsættes af Indenrigsministeren.

§ 8. Ophører en Sygekasse eller bortfalder dens Anerkendelse, fordi dens Medlemstal gaar ned under Minimum, og nogen, der hidtil har været Medlem af en saadan Kasse, inden 2 Maaneders Forløb begærer sig optaget i en anden anerkendt Sygekasse, til hvilken han efter de for denne gældende Regler om de personlige Betingelser maatte have Adgang, kan Optagelse i Kassen ikke nægtes ham, fordi han har overskredet den i sammes Vedtægt fastsatte Aldersgrænse for Adgang til Kassen, ligesom Bestemmelsen om Forløbet af en vis Frist efter Optagelsen, inden hvilken Hjælp af Kassen ikke kan kræves (§ 10), ikke kommer til Anvendelse i dette Tilfælde.

§ 9. Optagelse i en anerkendt Sygekasse kan ikke nægtes nogen, naar han fyldestgør de ovenfor foreskrevne Betingelser, saaledes som disse maatte være nærmere bestemt i Kassens Vedtægt.

Ingen maa samtidig nyde Medlemsret i mere end een anerkendt Sygekasse. Er nogen ved sin Optagelse i en anerkendt Sygekasse Medlem af en ikke anerkendt, skal han samtidig med Optagelsen anmelde det for Bestyrelsen af førstnævnte Kasse. Lignende Anmeldelse skal straks ske, dersom et Medlem af en anerkendt Sygekasse tillige har eller erhverver Medlemsret i en ikke anerkendt. Intet Medlem af en anerkendt Sygekasse kan ved at indtræde i flere Sygekasser sikre sig en større daglig Pengehjælp, end hans gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste udgør.

Overtrædelse af de i 2. Stykke indeholdte Bestemmelser saavel som Svig imod Kassen medfører Tab af Medlemsretten.

§ 11. Til de anerkendte Sygekasser udredes aarlig af Statskassen et Tilskud paa ca. 2 Millioner Kr. aarlig.

§ 12. Naar Medlemmer af en anerkendt Sygekasse og deres Børn under 15 Aar, for saavidt de er i Hjemmet, optages til Behandling paa et Staten eller en Amts-, Købstads- eller Handelskommune tilhørende Sygehus, som ikke udelukkende er bestemt for visse Klasser af Personer, gives der Sygekassen Fritagelse for eller Nedsættelse i Betalingen i lige saa lang Tid, som Medlemmet har Ret til Hjælp af Kassen, for saavidt den syge er bosat i det Distrikt, for hvilket Sygehuset er bestemt, og der foreligger Lægeerklæring om, at Hospitalsophold er nødvendig. Vederlaget for det nævnte Tidsrum er højst Halvdelen af den ellers fastsatte Betaling for hver indlagt Person, dog at der betales særskilt for Bandager, Ekstravagt og lignende Ydelser.

§ 13. De Medlemmer af anerkendte Sygekasser, som bor paa Lan-

det, og som ikke selv holder Heste og Vogn, er berettiget til af den Kommune, hvori paagældende bor, for dem selv samt deres Børn under 15 Aar, for saavidt de er i Hjemmet, at forlange Befordring afgiven til Afhentelse af den af Sygekassen benyttede Læge eller Jordemoder eller efter Omstændighederne til den syges Henbringelse til bemeldte Læge eller Jordemoder eller til et indenfor Lægedistriktets Grænser liggende Sygehus.

§ 14. Ydelser eller Tilskud, som ifølge denne Lov tilfalder Medlemmer af anerkendte Sygekasser fra det offentlige, er ikke Fattigunderstøttelse.

§ 17. I Sygdomstilfælde skal af de anerkendte Sygekasser ydes:

1) fri Lægehjælp og Sygehusbehandling til Medlemmerne og deres Børn under 15 Aar, for saavidt de er i Hjemmet;

2) en daglig Pengehjælp til Medlemmerne, hvilken i Vedtægterne bestemmes enten efter den daglige Arbejdsfortjeneste, der maa anses for den gennemsnitlige for Kassens Medlemmer, eller efter det enkelte Medlems gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste. Hjælpen, der i første Tilfælde i Kassens Vedtægter fastsættes til et bestemt Beløb, beregnes til ikke over $^2/_3$ af Arbejdsfortjenesten, dog at den ikke maa være mindre end 40 Øre daglig. I Sygekasser, i hvilke Pengehjælpen er fastsat til et lavere Beløb end de nævnte $^2/_3$, skal Medlemmerne have Adgang til mod forhøjet Medlemsbidrag at sikre sig dette Maksimum, dog kan saadant ikke ske paa et Tidspunkt, hvor Medlemmet allerede nyder Hjælp af Kassen, eller hvor han ifølge § 6, sidste Stykke, ikke vilde have haft Adgang eller kun betinget Adgang til Optagelse i Kassen.

§ 18. Den i § 17 omhandlede Sygehjælp ydes ikke for nogen Sygdom, der indtræffer i de første 6 Uger af Medlemstiden, undtagen for Sygdomme, der er foranlediget ved Ulykkestilfælde.

Pengehjælp ydes ikke for nogen Sygdom, der kun varer i 3 Dage.

§ 22. Retten til af en anerkendt Sygekasse at nyde Pengehjælp skal strække sig til et Tidsrum af mindst 13 Uger i Løbet af 12 paa hinanden følgende Maaneder.

Har et Medlem i Løbet af 3 paa hinanden følgende Regnskabsaar nydt Sygehjælp i ialt 60 Uger, ophører dets Ret til at faa yderligere Hjælp af Kassen, med mindre Vedtægten bestemmer anderledes. Naar den, hvis Ret til at faa Hjælp af Kassen saaledes er ophørt, ved Lægeattest godtgør, at hans Helbredstilstand ikke udelukker ham fra Optagelse i en saadan, jfr. § 6, sidste Stykke, indtræder han atter i sine Medlemsrettigheder, dog først fra næste Regnskabsaars Begyndelse.

Hidrører et Medlems Sygdom fra et Ulykkestilfælde, i Anledning af hvilket han har Krav paa Understøttelse i Henhold til en Lov om Arbejdernes Sikring mod Følgerne af saadanne Tilfælde, tilkommer der ham ikke Pengehjælp af Sygekassen fra det Tidspunkt, da Understøttelsen begyndte.

§ 25. En anerkendt Sygekasses Vedtægt skal indføres i eller vedhæftes enhver Sygekassebog.

Sygekasseinspektørens Samtykke udfordres til enhver Forandring.

§ 26. Sygekassernes Regnskabsaar regnes fra den 1. Januar til den 31. December.

Inden en af Indenrigsministeren nærmere fastsat Frist indsender Kasserne til Sygekasseinspektøren behørigt revideret Regnskab og Beretning for det forløbne Aar.

Lov om Tilsyn med Begravelseskasser.
Af 1. April 1905.

§ 1. Ved Begravelseskasser forstaas i denne Lov saadanne paa Medlemmernes gensidige Ansvar grundede Foreninger, der har til Formaal at sikre Udbetalingen af en Sum en Gang for alle af ikke ud over 500 Kr. i Tilfælde af, at et Medlem eller et af dets Børn under 15 Aar afgaar ved Døden. De paagældende Foreninger maa derhos udelukkende styres af Medlemmerne, ligesom hele Udbyttet af Virksomheden maa indvindes til Fordel for disse og som Regel kun kan tilfalde dem i Form af Begravelseshjælp.

I Tvivlstilfælde afgør Indenrigsministeren, om en Forening er at anse som Begraveiseskasse efter nærværende Lov.

§ 2. Tilsynet med Begravelseskasser henlægges til Sygekasseinspektøren.

§ 3. De Begravelseskasser, der herefter oprettes, har, forinden at træde i Virksomhed, og de alt bestaaende Begravelseskasser senest 6 Maaneder efter denne Lovs Ikrafttræden, at indsende til Sygekasseinspektøren et Eksemplar af deres Vedtægter, hvilke skal omhandle følgende Punkter:

1. Kassens Navn, Hjemsted, Formaal og Omraade, Medlemmernes Optagelse, Rettigheder og Pligter, herunder den nærmere Bestemmelse af det gensidige Ansvar;
2. Generalforsamlingen og Bestyrelsen samt deres Myndighed;
3. Regnskabsvæsen og Revision, Anbringelse af Kassens Midler, der maa holdes særskilt, saafremt Kassen er Afdeling af en Forening, der har flere Formaal, samt Overskuddets Anvendelse, særlig ved Kassens Opløsning;
4. Vedtægtens Forandring.

Samtidig skal Kasserne tilstille Sygekasseinspektøren en Opgivelse af Navn og Adresse for Bestyrelsens Formand samt en Fortegnelse over Kassens Medlemmer med Angivelse af disses Navn, Køn og Fødselsaar, affattet efter et af Indenrigsministeren nærmere fastsat Skema.

Ny Fortegnelse over Kassens Medlemmer bliver at tilstille Sygekasseinspektøren i Løbet af Januar Maaned 1910 og derefter hvert 5. Aar, ligeledes i Januar Maaned; denne Fortegnelse skal omfatte Medlemmerne ved Udgangen af det sidstforløbne Kalenderaar. Sygekasseinspektøren

er dog berettiget til at forlange sig tilstillet ny Fortegnelse til et hvilket som helst Tidspunkt.

Om senere Forandringer i Vedtægten eller Skifte af Bestyrelsens Formand indsendes Meddelelse til Sygekasseinspektøren inden 1 Maaned, efter at Forandringen er truffen eller det ny Valg foregaaet.

Lov om Udpantning og om Udlæg uden Grundlag af Dom eller Forlig af 29. Marts 1873.

I. Om Udpantning.

§ 1. Udpantning kan finde Sted for efternævnte Fordringer:

1) Stats- og Kommuneskatter samt Afgifter og Ydelser, som ifølge Lovgivningens umiddelbare Bud eller en i Henhold til samme foretagen Ligning eller Ansættelse tilkommer Stat, Kommune, Kirker, anerkendte Trossamfund, offentlige Stiftelser eller Embeder og Bestillinger; denne Bestemmelse kommer dog ikke til Anvendelse i Henseende til Told- og Skibs- samt Brænderiafgifter, Stempelafgift for Spillekort og Afgift for Adgangsbeviser for Handelsrejsende undtagen i det i Forordningen angaaende det under det kongelige General-Toldkammer og Kommercekollegium henhørende Kasse- og Regnskabsvæsen af 8. Juli 1840, § 9, andet Punktum, omhandlede Tilfælde;

2) Enhver paa en fast Ejendom hvilende, stadig tilbagevendende eller af en bestemt Begivenhed afhængig Penge- eller Naturalafgift, som uden særlig Vedtagelse gaar over fra Ejer til Ejer, for saavidt den tilkommer en af de under Nr. 1 ommeldte Berettigede, herunder indbefattet Renterne af de i enkelte Ejendomme fra det forrige Ryttergodses Salg indestaaende, Statskassen tilhørende, halve Købesummer, fremdeles Bankheftelsesrenter, Tiendevederlag og ethvert ved de anordnede Kommissioners Mellemkomst fastsat Vederlag for Afløsning af Naturalydelser, Pligtarbejde eller Byrder paa faste Ejendomme, alt for saavidt de i dette Nummer omhandlede Afgifter eller Vederlag er bestemt til en uforanderlig eller dog efter faste Regler vekslende Størrelse;

3) Den Betaling, som efter et af Kongen eller vedkommende Ministerium stadfæstet eller af vedkommende Kommunalbestyrelse eller anden offentlig Myndighed indenfor Grænserne af den samme tilkommende Beføjelse vedtaget eller stadfæstet Betalingsreglement bliver at erlægge for Benyttelsen af saadanne et almennyttigt Formaal tjenende Indretninger, hvortil Adgang under visse almindelige Betingelser staar aaben for enhver;

4) Gebyrer for kongelige eller ministerielle Ekspeditioner, Rets- og Magistratsgebyrer og de med Retshandlinger forbundne Afgifter samt det Vederlag, derunder indbefattet Dagpenge og Befordringsgodtgørelse, som tilkommer nogen for Udførelsen af Forretninger eller Møder i Medfør af Loven, af offentlig Bestilling eller af en af vedkommende Myndighed særlig sket Udmeldelse eller givet Paalæg, for saa vidt Veder-

lagets Størrelse eller Reglen for dets Beregning er fastsat i Lov eller i en af Kongen eller vedkommende Ministerium i Henhold til de gældende Regler stadfæstet Takst, saa og Erstatning for de af den Paagældende til Forretningens Udførelse lovlig gjorte Udlæg.

5) Erstatning hos private for det Udlæg, som Stat, Kirke eller Kommune har haft ved paa den Forsømmeliges Vegne at besørge befalede Anskaffelser, Istandsættelser, Arbejder eller Naturalydelser;

6) Underholdningsbidrag, som det ifølge Øvrighedens i Medfør af den gældende Lovgivning afgivne Bestemmelse eller samme Stadfæstelse paa Separations- eller Skilsmissevilkaar paahviler nogen at udrede til ægte eller uægte Børn, Stedbørn, Forældre, forladte, fraseparerede eller fraskilte Hustruer, saa og de Erstatningskrav, som kan paahvile Husbond eller andre, fra hvem Personer, der er pligtige at svare Underholdningsbidrag, har Indtægt, naar der af Øvrigheden i Henhold til de gældende Regler er gjort Forbud imod Udbetalinger;

7) De Brandhjælpspenge, der tilkommer Københavns Brandforsikring, den almindelige Brandforsikring for Landbygninger og den almindelige Brandforsikring for Købstadbygninger, saa længe de er undergivet Regeringens Tilsyn;

8) Afløsningsvederlag for Ægt og Arbejde til Kirker, naar Vederlaget er fastsat ved anordnede Kommissioners Mellemkomst eller, hvis Afløsning ikke har fundet Sted, Tiendeejerens Krav paa Erstatning for den ved Privates Forsømmelse med at udføre saadant Ægt og Arbejde paadragne Udgift;

9) Ejeres Krav paa Erstatning hos Fæstere og Lejere for udlagte Skatter og Afgifter af Ejendommen og paa Vederlag for Afløsning af Hoveri, Pligtarbejde eller Jagtdage i Henhold til Afløsningslovene af 4. Juli 1850 samt, naar saadant særligt er vedtaget, Ejeres Krav paa Vederlag for Afløsning af Hoveri og Jagtdage, der er fastsat uden Afløsningsmændenes Mellemkomst, og paa Fæsteafgift af Huse paa Landet;

10) a. Fordringer hos en og samme Skyldner paa Betaling for Løsøre, der er købt ved offentlig Auktion, naar Auktionsprotokollen tydelig udviser Køberens Navn og Købesummernes Størrelse;

b. de Beløb, som det ifølge den i Forordningen af 13. Novbr. 1829 §§ 3 og 5 ommeldte Fordeling paaligger Kirkeværgen at indkræve;

c. den Enker eller Fæstere i Henhold til Lov af 19. Februar 1861 om Forandringer i Fæstelovgivningens § 7 tilkommende Fordring paa den ved Fæstefratrædelse betingede Aftægt af Fæstet;

d. det Bidrag, som Medlemmerne af Foreninger mellem Svende, Fabrikarbejdere, Søfarende o. lign. har at aflægge til Foreningens Syge- og Begravelseskasse, naar det i Foreningens af Indenrigsministeriet stadfæstede Vedtægt er bestemt, at Bidrag skal inddrives ved Udpantning;

e. Fordringer efter Bankhæftelsesobligationer, som, efter at være cederede Skyldneren, af ham er borttransporterede;

f. Bøder og Erstatninger, som af de i Henhold til Lov om Hærens Distriktsheste af 26. Maj 1868 § 3 anordnede militære Mønstringskom-

missioner paalægges private Foderværter i Overensstemmelse med de af Krigsbestyrelsen fastsatte og af vedkommende Foderværter ved Hestenes Overtagelse indgaaede Betingelser for Udstationeringen af Hærens Heste.

Udenfor de ovennævnte Tilfælde kan Udpantning ikke finde Sted.

Ligesom det altid staar i Rekvirentens Magt at indtale sin Fordring ved sædvanlig Rettergang, saaledes skal det ogsaa være ham tilladt, naar Fogden finder, at Omstændighederne taler derfor, at benytte Udpantning for en Del af den ham tilkommende Fordring og indtale Resten ved sædvanlig Rettergang.

Tilbyder Skyldneren delvis Betaling bør denne modtages.

§ 2. Udpantningsretten følger Fordringen, saa at den tilkommer Enhver, som med Hensyn til samme er traadt i den oprindelig Berettigedes Sted, og vedvarer indtil 1 Aar efter at Fordringen er forfalden til Betaling. Imidlertid er det i Henseende til Fristens Beregning tilstrækkelig, at Udpantning er begært inden Udløbet af ovennævnte Tidsrum, naar den derefter med tilbørlig Hurtighed fremmes af Rekvirenten.

§ 3. Den, der begærer Udpantning foretagen, har herom skriftlig at henvende sig til Fogden. Begæringen ledsages, for saa vidt Fordringen støttes paa eller godtgøres ved skriftlige Dokumenter, af disse og ellers af saadanne Oplysninger, som maatte være fornødne, for at Fogden kan tage Bestemmelse, om Udpantning kan finde Sted.

§ 4. Efter at Udpantning er bevilget, har Rekvirenten eller i de Tilfælde, i hvilke Foranstaltninger til Udpantningens Iværksættelse paaligger Fogden i Embedsmedfør, denne at drage Omsorg for, at Begæringen og den samme paategnede Kendelse mindst 6 Dage før Forretningens Foretagelse ved Stævningsmændene forkyndes for Skyldneren.

§ 5. Udpantning iværksættes af Fogden; dog kan Udpantningen paa Landet, naar Fordringen ikke overstiger 50 Rdlr., og Genstanden for Udpantningen ikke er faste Ejendomme, ske ved Sognefogden.

§ 6. I Sager, som angaar Inddrivelse af Underholdningsbidrag, skal det ikke være fornødent til Fogden at indgive særlig skriftlig Begæring om Udpantning, og Fogdens Kendelse om denne kan paategnes Overøvrighedens Resolution, hvorved Bidraget er fastsat, eller et om sammes Størrelse indgaaet Forlig er stadfæstet. Naar saadan Resolution en Gang er forkyndt for den eller de Vedkommende, kan Forkyndelsen af Fogdens Udpantningskendelse for de enkelte forfaldne Bidrag derhos gyldig ske paa Landet ved Sognefogden og i Købstæderne ved en Politibetjent eller en enkelt Stævningsmand. Det paahviler fremdeles Fogden, naar Begæring om Inddrivelse af slige Bidrag er fremsat og funden begrundet, selvstændig at besørge det fornødne til denne Inddrivelse, derunder indbefattet Realisation af de udlagte Genstande og Auktionsbeløbets Indfordring.

§ 10. Det udpantede staar til Løsning indtil Auktionen imod Betaling af Forretningens Genstand med senere paaløbne Omkostninger. Efter Forløbet af 3 Uger fra Udpantningen eller, for saa vidt Indsigelse er

fremsat i Henhold til § 9, dens Stadfæstelse kan Rekvirenten skride til Realisation af det udpantede (jfr. dog §§ 11 og 12). Denne kan, naar Fordringen ikke overstiger 50 Rdl., og Udlægget ikke er sket i faste Ejendomme, ske ved en hvilken som helst Løsøreauktion, som afholdes i Jurisdiktionen efter Udløsningsfristens Udløb, og Skyldneren kan i dette Tilfælde ikke modsætte sig, at Bortsalget sker mod kontant Betaling, undtagen for saa vidt han kan tilvejebringe en vederhæftig Inkassator, som vil indestaa for Auktionsbeløbet, eller han paa anden Maade stiller Sikkerhed for dette. I andre Tilfælde foregaar Realisationen efter Lovgivningens Forskrifter om tvungen Auktion.

§ 11. Den, som finder sig forulempet ved en Udpantning, kan, hvad enten den Indsigelse, han gør gældende, har været fremsat under Forretningen eller ikke, og uden Hensyn til Indsigelsens Beskaffenhed, paaanke Forretningen, for saa vidt den angaar en appellabel Genstand.

§ 13. Ligesom Rekvirenten, derunder indbefattet Staten, Kommunen eller andre i § 1 nævnte Myndigheder eller juridiske Personer, naar Udpantningen under et i Medfør af § 11 eller § 12 anlagt Søgsmaal findes ulovlig foretagen, i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler har at erstatte Skyldneren al af Forretningen flydende Skade, saaledes vil han ogsaa have at godtgøre Skyldneren Sagens Omkostninger skadesløst i alle Instanser, saafremt Fordringen ikke skyldtes eller ikke var forfalden, da Udpantningen foregik, og det derhos ikke er Skyldneren, der har fremkaldt eller bestyrket den urigtige Opfattelse af Retsforholdet, som Rekvirenten har gjort gældende. Ogsaa i saadanne Sager, i hvilke Rettergangsmaaden efter Forordningen af 6. Aug. 1824 staar Skyldneren aaben, er denne, for saa vidt han har benyttet sig af en Sagførers Bistand, berettiget til at opføre dennes Salær blandt de Omkostninger, som han fordrer erstattede.

II. Om Udlæg uden Grundlag af Dom eller Forlig.

§ 15. Udlæg uden Grundlag af Dom eller Forlig skal herefter kunne ske efter tinglæste Pantebreve, hvorved der for en bestemt angiven Pengesum gives Pant i fast Ejendom, for saa vidt de indeholder Parternes Vedtagelse om, at der uden foregaaende Lovmaal og Dom skal kunne gøres Eksekution i Pantet, samt er oprettet eller vedkendte for Notarius publicus eller to Vitterlighedsvidner, naar Forfaldstiden er indtraadt enten paa Grund af Opsigelse, eller fordi det Tidspunkt, der i Pantebrevet er fastsat som Betalingstermin, er kommet eller for saa vidt saadan Følge udtrykkelig er betinget i Pantebrevet paa Grund af Udeblivelse med Renter. Udlæget kan ske ikke blot for Kapitalen eller Afdrag af samme, men ogsaa særskilt for Renter; det kan dog ikke udstrækkes til andet end Pantet og kan først finde Sted, naar der er forløbet en Tid af 14 Dage fra Forfaldstiden, samt efter at Skyldneren, for saa vidt han bor paa den pantsatte Ejendom, med tre Dages Varsel har paa den for Stævningers Forkyndelse foreskrevne Maade faaet Meddelelse om, naar Forretningen vil blive foretagen. Med Hensyn til Paaanke af det skete

Udlæg og de paa Grundlag deraf stedfundne Auktioner gælder de almindelige Regler; Afkald paa Retten til at paaanke disse Retshandlinger er, for saa vidt det er meddelt før Udlægsforretningen, uden Retsvirkning.

Lov om Tvangsauktioner m. m.

af 9. April 1891 med Forandring ifølge Lov 1. April 1905.

I. Almindelige Bestemmelser.

§ 1. Udlæg til Forauktionering giver Ret til, efter de i det følgende opstillede Regler, at sætte det udlagte til offentlig Auktion og gøre sig betalt af Auktionssummen, jfr. dog § 17.

Om Adgangen til at stille haandfaaet Pant til offentlig Auktion uden foregaaende Dom eller Forlig og Udlæg gælder den borgerlige Rets Regler.

Ligeledes har det sit Forblivende ved den Statskassen som Panthaver for krediterede Toldafgifter i de en Oplagshaver betroede Oplagsvarer tilkommende Ret til at forauktionere disse uden foregaaende Retsforfølgning.

Endvidere forbliver det med Hensyn til Bortsalg af udpantet Løsøre, naar Fordringen, for hvilken Udpantning er sket, ikke overstiger 100 Kr., ved Bestemmelsen i Lov om Udpantning af 29. Marts 1873 § 10, hvilken Bestemmelse derhos ogsaa skal komme til Anvendelse ved Bortsalg af udlagt Løsøre, naar dets Vurderingssum under Udlægsforretningen ikke overstiger 100 Kr.

§ 2. Tvangsauktionen bliver i Almindelighed at afholde i den Jurisdiktion, hvor Udlægget er sket. Dog er Rekvirenten, for saa vidt Udlægget er foretaget i en Landjurisdiktion, berettiget til at lade de udlagte Genstande bortsælge i den ved Udlægsstedet nærmeste Købstad eller Handelsplads eller, for saa vidt Løsøre angaar, med Fogdens Billigelse andetsteds.

Dette Steds Auktionsforvalter er da pligtig at afholde Auktionen; dog skal ogsaa Auktionsforvalteren for den Jurisdiktion, hvori Udlægget er foretaget, være beføjet til at afholde Auktionen, dersom Rekvirenten ønsker det, og han selv dertil er villig. For saa vidt Auktionsforvalteren i den Jurisdiktion, hvori Udlægget er foretaget, er sportellønnet, har det med Hensyn til hans Adgang til Gebyr sit Forblivende ved Forskriften i Pl. 28. September 1821.

§ 3. Naar Begæring om Tvangsauktion er fremsat, og Auktionsforvalteren finder, at Grundlaget for Tvangsauktionen er i Orden, og at i øvrigt intet er til Hinder for det udlagtes Forauktionering, har han at foretage de til Auktionens Afholdelse fornødne Skridt i Henhold til den fremsatte Begæring, navnlig ved at udstede de fornødne Bekendtgørelser angaaende Auktionen, i hvilken Anledning han kan afkræve Rekvirenten de nødvendige Oplysninger.

II. Om tvungen Auktion over Løsøre.

§ 4. Bekendtgørelse om Auktion over udlagt Løsøre skal ske mindst 8 Dage før Auktionens Afholdelse, jfr. dog § 1, sidste Stykke, og § 16. Den skal, hvis Auktionen afholdes i København, paa Frederiksberg eller i de dertil stødende Jurisdiktioner, i det mindste 2 Gange indrykkes i den Berlingske politiske og Avertissements Tidende, men hvis Auktionen afholdes andetsteds, da mindst 2 Gange i et eller flere af de stedlige Blade, som Auktionsforvalteren efter Rekvirentens Forslag nærmere maatte bestemme. Den første Bekendtgørelse sker med det forannævnte Varsel, og den anden en af de nærmeste Dage før Auktionen. Fremdeles skal der om Auktionen ske Opslag ved Plakater og foregaa offentlig Udraab, for saa vidt saadant paa Auktionsstedet er sædvanligt ved frivillige Auktioner.

§ 5. Bekendtgørelsen skal indeholde tydelig og nøjagtig Angivelse af Tiden og Stedet, naar og hvor Auktionen holdes, samt en almindelig Betegnelse af Genstandene, som skal bortsælges, med Fremhævelse af de særlig værdifulde iblandt dem.

§ 6. Auktionsrekvirenten antager en Inkassator, som har at stille en af Auktionsforvalteren nærmere bestemt Sikkerhed. Det paahviler Inkassator at være til Stede ved Auktionen og afgøre, om han vil give den enkelte bydende Kredit eller ikke, samt at indkræve Auktionspengene.

Inkassator er som Selvskyldner ansvarlig for, at Beløbene af de af ham antagne Bud bliver betalt, medmindre andet er vedtaget.

§ 7. Auktionsforvalteren har at paase, at der ved Auktionsvilkaarene, som i øvrigt forfattes af Rekvirenten, indrømmes vederhæftige Købere den paa Egnen ved frivillige Auktioner sædvanlige Kredit, dog uden Auktionsforvalterens Billigelse ikke udover 3 Maaneder.

Det beror paa Auktionsrekvirenten, om han ved Auktionsvilkaarene vil paalægge Køberne at udrede Auktionsomkostningerne, eller om han vil fritage Køberne herfor og lade dem forlods udrede af Auktionssummen; i førstnævnte Tilfælde bliver de at ansætte til visse Procent eller en vis Andel af hver Krone.

§ 8. Trykte Auktionskataloger kan udstedes af Rekvirenten med Auktionsforvalterens Billigelse, naar denne efter Beskaffenheden eller Værdien af de Genstande, der skal sælges, finder saadant stemmende med alle Parters Interesse, og udredes Udgifterne dertil i saa Fald af Auktionsbeløbet.

Finder Auktionsforvalteren ikke Udstedelse af trykte Auktionskataloger nødvendig, staar det dog enhver i Tvangssalget interesseret frit for paa egen Bekostning at udstede saadanne, dog indenfor de Frister, som af Auktionsforvalteren bestemmes.

§ 9. Ved Auktionens Begyndelse oplæses Auktionsvilkaarene, som tillige skal opslaas til almindelig Efterretning paa et iøjnefaldende Sted i Lokalet, eller hvis Auktionen afholdes under aaben Himmel, da der, hvor denne holdes eller begynder. I trykte Auktionskataloger tilføres Auktionsvilkaarene straks efter Titelbladet.

Naar dette er iagttaget, kan de paa Auktionen bydende ikke paaberaabe sig Uvidenhed om Auktionsvilkaarene.

§ 10. Auktionsforvalteren opraaber derefter de enkelte Genstande til Salg.

Ved hver enkelt Genstand optegnes i Protokollen eller det dertil hørende Auktionskatalog Auktionskøberens Navn og Budets Størrelse. Hvis Betaling erlægges ved Hammerslaget, gøres derom Bemærkning.

§ 11. Udlægshavere er ingen Sinde berettiget til at modsætte sig, at ældre eller yngre Udlægshavere i samme Løsøre skrider til Tvangsauktion efter de her opstillede Regler. Dog bør, hvor Auktionen afholdes ifølge Begæring af en yngre Udlægshaver, de af samme flydende Omkostninger ikke komme den ældre Udlægshaver til Skade, ligesom Beløbet bliver at anvende til hans Fyldestgørelse, forinden noget kan komme den yngre Udlægshaver til Gode.

Det afgøres efter de hidtil gældende Retsregler, om Panthavere kan modsætte sig vedkommende Genstands Realisation.

§ 12. Naar Auktionen er holdt i Overensstemmelse med ovenstaaende Regler, er den med Hensyn til sit Udfald bindende for alle dem, hvis Rettigheder over det bortsolgte ifølge den borgerlige Rets Regler samt Bestemmelsen i § 11 ophører ved Tvangssalget.

§ 16. Er de udlagte Genstande udsat for hurtig Fordærvelse eller Tab i Værdi, eller er deres Bevaring forbunden med uforholdsmæssig Bekostning, kan Auktionsforvalteren lade Auktion afholde med kortere Bekendtgørelsesfrister, end de ovenangivne Regler medfører.

§ 17. Er Udlæg foretaget i Værdipapirer, som har Kurs paa Københavns Børs, eller i udelandske Statspapirer, Aktier og lignende Effekter, paa hvilke Kurs noteres paa fremmede Børser, har Fogden, hvis Udlægget ikke tillige omfatter andet Løsøre, men i modsat Fald Auktionsforvalteren, efter Udlægshaverens Begæring at besørge disse Effekter, der ikke bliver at forauktionere, solgt ved et paalideligt Pengeinstitut.

§ 18. Naar Udlæg er givet i Fordringer af anden Beskaffenhed end de i foregaaende Paragraf omhandlede, kan Udlægshaveren, i Stedet for at stille dem til Auktion, efterhaanden som de forfalder, lade dem indkræve hos den eller dem, der er pligtig at betale samme, ved en af ham antagen Inkassator, som har at stille en af Fogden nærmere bestemt Sikkerhed. Rekvirenten er pligtig til snarest muligt at underrette Fogden om, hvem han har antaget til Inkassator.

Inkassator kan legitimere sig som berettiget til at indkræve Fordringerne ved en Udskrift af Udlægsforretningen, forsynet med Fogdens Paategning om, at han er antagen til og autoriseret som Inkassator. Gøres der Indsigelse mod det beregnede Inkassationssalær af nogen i Tvangssalget interesseret, fastsættes dette af Fogden under Hensyn til det med Inkassationen forbundne Arbejde fra 2 til 6 pCt. af det indkomne Beløb.

III. Om tvungen Auktion over fast Ejendom.

§ 20. Samtidig med, at Udlægshaveren indgiver Begæring om Auk-

tion, har han til Auktionsforvalteren at afgive Udkast til Auktionsvilkaarene, ledsaget af en Anmodning om, at Skyldneren saavel som den eller de, der i Egenskab af Pant- eller Udlægshavere eller af andre Grunde skal tage Del i Auktionssummen, eller hvis Stilling som Brugshavere, servitutberettigede el. desl. i øvrigt kan blive berørt ved Salget, maa blive indkaldt til et Møde. Med denne Anmodning skal der følge fornøden Attest af Skøde- og Pantebogen og Udskrift af det senest tinglæste Adkomstdokument. Hvor Ejendommen bestaar af flere Matrikulsnumre, der er behæftet paa samme Maade, er een Pantebogsattest tilstrækkelig for dem alle. Panteattesten og den nævnte Udskrift skal Retsskriveren levere inden 5 Dage efter Begæringen.

Naar ifølge en Udlægshavers Begæring om Tvangsauktion Indkaldelse til det i den følgende Paragraf ommeldte Møde har fundet Sted, kan andre Pant- eller Udlægshavere, saalænge førstnævntes Forfølgning ikke er bortfalden, ikke begære Ejendommen stillet til Auktion (jfr. § 30), og en i fornævnte Tidsrum foretagen Arrest eller Eksekution i Ejendommen kan ikke paaføre Forfølgningshaveren eller andre i Tvangssalget interesserede nogen Udgift.

Dog skal en Panthaver, som foruden i selve den faste Ejendom har Pant i dertil hørende Besætning, Inventarium, Avl og Afgrøde, eller Maskiner, Driftsmateriel og Inventarium, eller noget herunder hørende, og som deri har gjort Udlæg forinden Auktionsvilkaarenes Vedtagelse, kunne fordre, at en Auktion, der af en anden Kreditor er begært afholdt over Ejendommen uden saadant Tilbehør eller kun med en Del deraf, skal omfatte de til ham pantsatte Løsøregenstande af omhandlede Art. Paa Auktionen opraabes da Ejendommen alternativt, nemlig først uden det nævnte Tilbehør, og uden at der paalægges Køberen de ved Udlægget heri foraarsagede Omkostninger, og dernæst med saadant Tilbehør og saaledes, at de nævnte Omkostninger paalægges Køberen.

§ 21. Naar Auktionsforvalteren har modtaget behørig Begæring om Tvangsauktion efter § 20, 1. Stykke, har han med 14 Dages Varsel at indkalde de i foregaaende Paragraf nævnte Personer til et Møde paa sit Embedskontor eller Tingstedet.

Indkaldelsen sker ved, at der gives Skyldneren og dem, hvis Interesse i Tvangssalget kan ses af Pantebogsattesten, eller paa anden Maade, saasom ved Skyldnerens Forklaring, kommer til Auktionsforvalterens Kundskab, særskilt Underretning, for saa vidt de eller de for dem ved Udlægsforretningen mødte eller særlig opgivne Fuldmægtige har bekendt Bopæl inden Riget, hvilken Underretning sker paa den i § 15, 1. Stykke angivne Maade. Har nogen af de paagældende ikke Bopæl inden Riget, eller finder Auktionsforvalteren i øvrigt paa Grund af de foreliggende Omstændigheder Anledning dertil, sker Indkaldelsen tillige ved en almindelig Opfordring til at melde sig, som indrykkes efter Auktionsforvalterens nærmere Bestemmelse indtil 3 Gange i den Berlingske politiske og Avertissementstidende og udenfor Sjællands Stift endvidere i vedkommende Stiftstidende.

Indkaldelsen skal indeholde Oplysning om Auktionsrekvirentens eller hans Fuldmægtigs Navn og Adkomst til at stille Ejendommen til Salg, tydelig Betegnelse af Ejendommen efter Beliggenhed og Størrelse, Angivelse af Ejerens Navn samt Tilkendegivelse om, at Udkast til Auktionsvilkaarene, af hvilke enhver mod sportelmæssig Betaling kan faa Udskrift, henligger til Eftersyn for vedkommende paa Auktionsforvalterens Kontor. Auktionsrekvirenten har at tilstille de foran ham berettigede, hvem særskilt Underretning gives, en Afskrift af hans Udkast til Auktionsvilkaarene; at dette er sket, bliver i fornødent Fald at godtgøre paa Mødet.

Derhos skal Tid og Sted for Mødet angives med tilstrækkelig Bestemthed og Nøjagtighed, ligesom det i Indkaldelsen udtrykkelig skal bemærkes, at den, der udebliver, udsætter sig for at miste den Indflydelse paa Auktionsvilkaarenes Affattelse, som han ellers kunde udøve.

§ 22. I Auktionsvilkaarene skal der, hvis ikke saavel Skyldneren som alle de til Deltagelse i Auktionssummen berettigede Personer samtykke i en anden Fremgangsmaade, tilstaas Køberen en passende Frist til Tilvejebringelsen af den Del af Købesummen, som skal udbetales. For en Tredjedel af dette Beløbs Vedkommende skal Fristen i det mindste være 3 Maaneder fra Auktionens Datum; men med den Del, der overstiger fornævnte Tredjedel, skal der gives Henstand til den første 11. Juni eller 11. December Termin, som indtræffer mindst 3 Maaneder efter foranførte Tredjedels Forfaldsdag. Omkostningerne ved Auktionen, som bliver at udrede af Køberen, medmindre han ved Auktionsvilkaarene er fritagen herfor, kan fordres betalt inden 8 Dage.

Enhver af de til Deltagelse i Auktionssummen berettigede Personer er pligtig at finde sig i, at der i Auktionsvilkaarene indrømmes de ovennævnte Betalingsfrister med Hensyn til hans Andel i Auktionsudbyttet, ligesom han kan gøre Krav paa, at Auktionsrekvirenten for sit Vedkommende underkaster sig dem.

Derimod staar det enhver af de nævnte Personer med Hensyn til hans Andel af Auktionssummen frit for at indrømme længere Betalingsfrister, give Tilsagn om Prioriteternes Henstaaen i Ejendommen eller i andre Maader tilstaa Køberen lempeligere Vilkaar. Det bliver i saa Fald paagældendes egen Sag at paase, at der i Auktionsvilkaarene optages fornøden Tilkendegivelse herom, eller at saadant sker ved et Tillæg til disse eller ved en Tilførsel i Auktionsprotokollen enten i det i § 21 omtalte Møde eller i senere Møder.

Den, som er kontraktmæssig forpligtet til at lade sin Pantefordring, uanset Ejendommens Salg, forblive indestaaende i den, har ikke noget Krav paa Fyldestgørelse af Auktionsudbyttet, men kun paa, at hans Ret bevares. Paa den anden Side kan selvfølgelig ingen Panthaver derved, at den pantsatte Ejendom sættes til Tvangsavktion, tvinges til at modtage Betaling, førend hans Fordring efter de almindelige Regler er forfalden.

Naar ikke andet med fælles Samtykke vedtages, har Køberen at forrente Auktionskøbesummen med den hver enkelt Panthaver lovlig tilkommende Rente, og for saa vidt Købesummen mere end dækker samt-

lige Prioriteter, for det overskydende Beløbs Vedkommende med 4 pCt. fra Hammerslagets Dato at regne.

§ 23. Dersom der paahviler Ejendommen Grundbyrder, Udredelse af Livrente, Aftægt eller lignende Forpligtelser, som har Prioritet forud for al Pantegæld, bliver Ejendommen, med mindre den dertil berettigede samtykker i andet, at opraabe med Forpligtelse til at udrede saadan Byrde udenfor Købesummen. De Ydelser af den nævnte Art, der er forfalden inden den endelige Auktion, paalægges det Køberen at betale inden 14 Dage fra Hammerslaget, eller for saa vidt dette gives paa Approbation, efter at saadan er meddelt.

Har saadanne Byrder sekundær Prioritet, opraabes Ejendommen først med Forpligtelse til at overtage og udrede dem som anført udenfor Købesummen. Opnaas derved ikke et til fuld Dækning af de forud prioriterede Krav tilstrækkeligt Bud, sker nyt Opraab uden saadan Forpligtelse. Byrden vil da være at omsætte til Kapitalværdi efter Lovgivningens almindelige Regler, og den berettigede har Ret til Dækning af Købesummen, saa vidt tilstrække kan, forud for de senere Prioritetshavere, saaledes at Udbetaling finder Sted til de i forrige Paragraf fastsatte Tider og med Rente af 4 pCt. fra Hammerslagets Dato. Paa lignende Maade forholdes med Hensyn til Brugsrettigheder, Servitutter o. desl., saaledes at deres Kapitalværdi i fornødent Fald ansættes ved Skøn af Auktionsforvalteren, efter at alle vedkommende har haft Lejlighed til at udtale sig desangaaende.

Dersom der paahviler Ejendommen betingede eller uvisse Fordringer, kan den berettigede fordre, at der af Købesummen og efter Prioritetens Beskaffenhed afsættes det fornødne Beløb til hans Fyldestgørelse. Det afsatte Beløb, der indbetales til Auktionsforvalteren, frugtbargøres af denne (jfr. § 41).

§ 24. I Auktionsvilkaarene bør der optages det fornødne angaaende den Sikkerhedsstillelse, som kan fordres af den bydende, dersom han vil nyde godt af de i § 22 omhandlede Henstande.

Hvis Ejendommen skal overleveres, inden Betaling finder Sted, bør der stilles Sikkerhed for en Trediedel af det Beløb, som Auktionskøberen er pligtig at udbetale, foruden for de af Auktionen flydende Omkostninger. Dersom der med Ejendommen sælges Besætning, Inventarium, Avl, Afgrøde, Driftsmateriel, Maskiner eller andet Løsøre, som efter Forordning 28. Juli 1841, § 4, og Konkurslovens § 153 kan pantsættes i Forening med Ejendommen, skal Sikkerheden dog mindst omfatte det fulde Beløb af disse Genstandes Vurderingssum under Fogedforretningen, og for Avl og Afgrøde, som da ikke var høstet, det Beløb, hvortil Værdien af samme ansættes af Auktionsforvalteren efter Raadførsel med de interesserede. For Købstadejendomme skal Sikkerheden mindst svare til den halvaarlige Lejeindtægt og for bortforpagtede Ejendomme mindst til 1 Aars Forpagtningsafgift. — Saafremt Ejendommen ikke skal overleveres, inden Købesummen er berigtiget, kan der kun

fordres Sikkerhed for en Fjerdedel af det Beløb, som Køberen skal udbetale, foruden for Auktionsomkostningerne.

Sikkerheden bør bestaa i indenlandske Værdipapirer, der har Kurs paa Københavns Børs, eller i Panteobligationer i faste Ejendomme, som fyldestgør, hvad der efter de gældende Regler kræves til umyndiges og offentlige Stiftelsers Midlers Betryggelse. Auktionsforvalteren kan tilstaa den bydende en kort Frist af indtil 8 Dage til at tilvejebringe Sikkerheden, naar der kun ikke mangler Sikkerhed for de Omkostninger, som maatte flyde af, at der maa afholdes en ny Auktion.

Medens enhver af de i Salget interesserede er pligtig at lade sig nøje med foranførte Sikkerhed, staar det derimod til enhver af dem for sit Vedkommende ganske at frafalde Fordring paa Sikkerhed eller at lade sig nøje med en ringere reel Sikkerhed eller med blot personlig Sikkerhed.

Hvis paagældende ikke har ladet Tilkendegivelse herom optage i Auktionsvilkaarene, kan han ved selve Auktionen før eller efter Budenes Modtagelse afgive sin Erklæring herom.

§ 25. Ligesom Rekvirenten har at iagttage de ovenfor i §§ 22—24 givne Regler, saaledes er saavel han som enhver anden af de i Tvangssalget interesserede Personer ubeføjet til uden Nødvendighed i Auktionsvilkaarene at optage eller til dem at lade tilføje andre usædvanlige eller byrdefulde Betingelser, som kan antages at ville afskrække Køberne.

§ 26. I det i § 21 omhandlede Møde har de indkaldte at fremkomme med deres Indsigelser imod eller Ændringsforslag til det af Rekvirenten gjorte Udkast til Auktionsvilkaar saa vel som med de Tilføjelser, som enhver for sit eget Vedkommende vil have optaget i Auktionsvilkaarene. Dog er hermed ikke sigtet til den eller dem, som anser sig for ejendomsberettiget til det udlagte eller tror sig i Besiddelse af Servitutter, Grundbyrder eller lignende Rettigheder over Ejendommen, for saa vidt disse skal gaa forud for alle dem, der skal have Dækning gennem Tvangssalget.

§ 28. Er der Uenighed om ,hvorvidt eller i hvilken Orden paagældende skal fyldestgøres af Auktionssummen, kan det undlades i Auktionsvilkaarene at optage nogen Angivelse af, til hvem af dem der skal betales, men det kan, naar Auktionsforvalteren finder Grund til at give herom nedlagt Paastand Medhold, i Stedet for bestemmes, at den omstridte Del af Købesummen skal indbetales til Auktionsforvalteren, som i saa Fald har at forholde sig efter de nedenfor i § 41 givne Forskrifter, samt derhos tillige har at drage Omsorg for at indkræve Beløbet, i fornødent Fald ad Rettens Vej ved en dertil af ham antaget Sagfører.

§ 29. Særskilt Vurdering af Ejendommen til Auktionsefterretning finder ikkun Sted, naar det paa det i § 21 omhandlede Møde vedtages, eller, i Tilfælde af Tvist, af Auktionsforvalteren kendes nødvendigt. Han udmelder i saa Fald tvende kyndige Mænd i Jurisdiktionen til at beskrive og vurdere Ejendommen, eller foranlediger, saafremt der ikke i Jurisdiktionen findes de fornødne sagkyndige, saadanne udmeldt i Overensstemmelse med Forordningen af 12. Februar 1790. For Udmeldelsen

bliver i intet Tilfælde at erlægge Betaling, hvorimod Mændene har Krav paa Betaling efter § 11 i Lov om Udlaan af umyndiges Midler af 19. Marts 1869. Forretningen bør af Mændene fremmes saa hurtig som muligt og kan foretages med Aftens Varsel til Ejeren givet paa Ejendommen, selv om han ikke der er til Stede. Den afgives skriftlig under Eds Tilbud og kan udfærdiges uden Brug af Stempel. Auktionsrekvirenten har at tilvejebringe og tilstille Mændene de nødvendige Oplysninger.

§ 33. Paa Auktionsdagen kan der vel modtages Erklæringer om Lempelser i Udbetalinger, i Betalingsfrister, i Sikkerhedsstillelse o. s. v., og af Auktionsforvalteren gøres Bemærkninger vedkommende Ejendommens Tilstand eller om andre faktiske Forhold eller derved nødvendiggjorte Tillæg til eller Forandringer i Auktionsvilkaarene, men ikke fremsættes Indsigelser imod disse, saaledes som de er fastsat i Henhold til § 27, undtagen for saa vidt der ankes over, at Auktionsforvalteren ikke herved har iagttaget, hvad der paaligger ham at paase efter den nævnte Paragrafs første Stykke. Fremsættes saadan Anke, skal Auktionsforvalteren, for saa vidt det rejste Spørgsmaal ikke i Medfør af § 28 udskydes til senere Afgørelse, afgive sin Kendelse for, hvorvidt han anser Anken beføjet, og hvorledes i bekræftende Fald Auktionsvilkaarene vil være at ændre. Heller ikke kan det formenes dem, der vil fremkomme med de i § 26, 2. Punktum, ommeldte Paastande, at fremsætte saadanne, der da kan imødegaas af andre vedkommende, dog uden at der kan afsiges Kendelse om andet, end om, hvorvidt Auktionen desuagtet kan fremmes eller ikke. Saadanne Paastande kan dog efter Omstændighederne give Hjemmel for Auktionsforvalteren til efter vedkommendes Begæring eller af egen Drift at udsætte Auktionen.

Afsiges Auktionsforvalterens Kendelse i de ovenommeldte Tilfælde ikke straks under Auktionen, bliver de paagældende af ham med Aftensvarsel at indkalde til at paahøre Kendelsen, og for saavidt Auktionen derefter skal fremmes, berammes samtidig, med mindre Appel paa Stedet erklæres og paa Forlangende Sikkerhed stilles for det ved Auktionens Udsættelse forvoldte Tab, Tiden og Stedet, da Auktionen atter skal afholdes. Bekendtgørelse herom sker med 8 Dages Varsel i de i § 31 nævnte indenlandske Blade.

Ved Auktionens Begyndelse oplæses Auktionsvilkaarene, Panteattesten og saa meget af tidligere Protokoltilførsler eller af andre Dokumenter, som Auktionsforvalteren finder fornødent at meddele de lysthavende, medens de øvrige Salget vedkommende Dokumenter bør være til Stede og til lysthavendes Eftersyn.

§ 34. Ejendommen opraabes derefter enten delvis eller samlet og enten med eller uden Alternativer, eftersom Vilkaarene giver Anledning til. Budene optegnes, efterhaanden som de gøres, enten i Protokollen eller paa et særskilt Ark med Tilføjelse af de bydendes Navne. Hvis Størrelsen af det mindste Overbud ikke er fastsat i Auktionsvilkaarene, staar det til Auktionsforvalteren at fordre, at Overbud skal have en i Forhold til Genstandens Betydenhed passende mindste Størrelse, ligesom Auktions-

forvalteren i det hele har at lede Auktionen og sørge for, at denne fremmes med Ro og Orden og uden unødvendigt Ophold. Naar ingen efter derom 3 Gange gentagen Opfordring gør Overbud, standses Opraabet, og Resultatet indføres i Protokollen. Der gives vedkommende Lejlighed til at gøre de Bemærkninger med Hensyn til Sikkerhedsstillelse, ny Auktion, Auktionens Hævelse og deslige, hvortil der maatte være Anledning, og Auktionsforvalteren afgør derefter det fornødne, dersom det behøves, ved en Kendelse. Hvis Salg skal finde Sted, bekræftes det vedkommende Bud ved Hammerslag.

§ 35. Enhver, som ifølge § 30 kan fordre Auktionens Fremme, har, for saa vidt han ifølge sin Fordrings Beskaffenhed kan antages at ville faa Del i den budne Købesum, Ret til, dersom andet ikke er vedtaget ved Auktionsvilkaarenes Fastsættelse, at gøre Fordring paa, at Hammerslag gives den højstbydende, som kan tilfredsstille de Fordringer, der lovmedholdelig stilles med Hensyn til Sikkerheden for Budets Opfyldelse. Fremsættes en saadan Fordring ikke, og Rekvirenten ikke hører til dem, der vil faa Del i den budne Købesum, hæves Auktionen ved en af Auktionsforvalteren afsagt Kendelse, og det paahviler Rekvirenten at udrede de med Auktionen forbundne Omkostninger. Ligeledes hæves Auktionen, naar intet Bud gøres, med mindre anden Auktion er begært i Overensstemmelse med den følgende Paragraf. Den afsagte Kendelse kan om fornødent eksekveres hos Rekvirenten.

§ 36. Dog kan Skyldneren saavel som enhver af dem, hvis Rettighed over Ejendommen ved Tvangssalg vil bringes til at ophøre, for saa vidt der ved første Auktion intet Bud sker eller han ikke ifølge det skete Bud vil faa fuld Dækning for sit Krav, fordre en anden Auktion afholdt, naar han straks paa Auktionsstedet erklærer saadant, imod at han stiller Sikkerhed for Betalingen af de af den ny Auktion flydende Omkostninger, for saa vidt disse ikke maatte blive dækket ved et højere Bud. Flere Auktioner afholdes ikke, medmindre alle de, som ifølge § 30 kan fordre Auktionens Fremme, samtykker heri, i hvilken Henseende bemærkes, at de, der ikke gør Indsigelse, anses at samtykke. Gøres paa 2. eller en senere Auktion intet Bud, eller fremsættes der ikke af nogen dertil berettiget Fordring paa Hammerslag, hæver Auktionsforvalteren Auktionen ved Kendelse som i § 35 foreskrevet.

Den, som er højstbydende ved første Auktion, er, dog ikke i længere Tid end 6 Uger, bunden ved sit Bud for det Tilfælde, at der ikke ved anden Auktion skulde ske lige saa højt eller højere Bud, eller det skete Bud formedelst manglende Sikkerhedsstillelse ej kan antages. Gives der ved anden Auktion hverken Hammerslag til ham eller til nogen anden, er den højstbydende ved første Auktion løst fra sit Bud, og Forpligtelse til at vedstaa Budet paahviler heller ikke den eller de højstbydende ved anden Auktion.

§ 37. Naar en anden Auktion skal finde Sted, maa herom udgaa en ny Bekendtgørelse med 14 Dages Varsel, der i det mindste indrykkes een Gang i de i § 31 nævnte offentlige Blade.

Det skal i Bekendtgørelsen udtrykkelig bemærkes, at det er anden og sidste Auktion.

§ 38. Enhver Pant- eller Udlægshaver er, for saa vidt han under Auktionen har gjort det højeste Bud og herved vil faa Andel i Auktionssummen uden dog fuldtud at fyldestgøres, berettiget til at forlange sig Ejendommen udlagt for dette, naar han paa Auktionen, forinden Adgang til at byde er sluttet, tilkendegiver denne Hensigt og derved giver fornøden Opfordring til at gøre Overbud. Han har da at forlange Auktionen standset og derefter med Udskrift af det stedfundne samt med Bevis for, at han har opfyldt Auktionsvilkaarene, at henvende sig til Fogden eller eventuelt til Skifteretten, hvis Auktionen har været afholdt ifølge sammes Begæring, for af denne at faa sig Ejendommen udlagt paa hidtil gældende Maade.

§ 39. Den højstbydende har ikke ved nogen af Auktionerne Ret til at fordre Hammerslag.

Den i Auktionsvilkaarene betingede Sikkerhedsstillelse (jfr. § 24) kan først forlanges, naar Hammerslag tilbydes; dog kan Auktionsforvalteren, naar af vedkommende fremsættes Paastand herom, forlange, at ubekendte eller uvederhæftige Personer straks skal stille en mindre Sikkerhed efter Auktionsforvalterens Skøn, hvis deres Bud skal komme i nogen Betragtning.

§ 40. Den, der har erholdt Hammerslag, er forpligtet til at berigtige Købesummen ved Betaling enten umiddelbart til de i Auktionsvilkaarene angivne Personer eller til Auktionsforvalteren, dersom dette maatte være bestemt i Henhold til § 28. Det først forfaldne Afdrag paa Købesummen erlægges, for saa vidt ikke andet er bestemt i Auktionsvilkaarene, eller for saa vidt ikke Samtykke fra vedkommende til Udsættelse eller til paagældende Prioritets Overtagelse haves, til den eller de først berettigede, for saa vidt tilstrække kan, og anvendes saaledes i Almindelighed først til Dækning af resterende Skatter og Afgifter, hvis Prioritet er bevaret, og som ikke er betinget udredet udenfor Købesummen.

§ 42. I Tilfælde af, at Auktionskøberen ikke efterkommer Auktionsvilkaarene, er Rekvirenten saa vel som enhver af de Personer, som ifølge deres Fordringers Beskaffenhed har Krav paa at faa Del i Købesummen, berettiget til at fordre, at Ejendommen sættes til en eneste Auktion paa Auktionskøberens Risiko og Regning i Henhold til de vedtagne Auktionsvilkaar med de af Forholdets Natur flydende Lempelser, saaledes at han bliver pligtig at tilsvare, hvad der maatte bydes mindre, uden at have Krav paa, hvad der maatte bydes mere end Auktionskøbesummen.

Auktionsforvalteren har paa vedkommendes Begæring at tillyse Auktionen i Overensstemmelse med de for den anden Auktion i § 37 givne Regler.

Ovenanførte Fremgangsmaade udelukker ikke, at enhver af de til Deltagelse i Auktionskøbesummen berettigede for sin Del, eller efter Omstændighederne Auktionsforvalteren paa samtliges Vegne, anvender eller lader anvende almindelig Retsforfølgning imod Auktionskøberen.

§ 43. Auktionsforvalteren har at udstede Auktionsskøde til Køberen paa Tvangsauktion, eller hvem denne har overdraget sin Ret, naar de for Skødes Erholdelse i Auktionsvilkaarene satte Betingelser er opfyldt, eller Bevis føres for, at alle Vedkommende har faaet, hvad der tilkommer dem, eller de samtykker i, at Skøde maa udstedes.

Køberen er i Mangel af anden Bestemmelse i Vilkaarene pligtig at tage Skøde eller Overdragelsesdokument og berigtige Købet i enhver Henseende inden 1 Aar efter Hammerslaget.

Særlige Bestemmelser om Konkurs- og Arvs- og Gældsfragaaelsesboer.

§ 46. De i denne Lov indeholdte Bestemmelser finder ogsaa Anvendelse paa de Auktioner, der er fornødne til Afhændelse af Genstande, der henhører til Konkurs- og Arvs- og Gældsfragaaelsesboer, men saaledes, at Auktionsforvalterens Virksomhed i disse Tilfælde indskrænkes til, efter forudgaaet Rekvisition og Forhandling om Tiden til Auktionens Afholdelse, at bekendtgøre og afholde selve Auktionen samt afsige de Kendelser, som i Medfør af § 34 bliver at afsige under samme, medens de Pligter, som i øvrigt i Medfør af denne Lov paahviler Auktionsforvalteren, i disse Tilfælde paahviler Kurator i Konkursboet eller Skifteretten, og i øvrigt med de Lempelser, som følger af Indholdet af Lov om Konkurs af 25. Marts 1872 og Lov om Dødsboskifte m. m. af 30. November 1874, saaledes som disse Love og Loven om en forandret Affattelse af visse Paragraffer i Konkursloven af 15. April 1887 forandres ved de i efterfølgende tvende Paragraffer indeholdte Bestemmelser. Udskrift af det paa Auktionen foregaaede meddeles Kurator eller Skifteretten uden Gebyr og uden Brug af Stempel.

§ 47. I de her omhandlede Boer skal enhver Underpanthaver i fast Ejendom og dermed som Tilbehør pantsat Løsøre være berettiget til inden 1 Maaned efter Rettens Beslutning om, at Konkursbehandling skal finde Sted, eller efter at Arv- og Gældsfragaaelse i Dødsboet gennem Proklama eller paa anden Maade er bekendtgjort, at erklære, at han alene vil holde sig til sit Pant og frafalde Fordring paa Boet i øvrigt. I saa Fald kan enhver saadan Panthaver, hvis Fordring er forfalden, forfølge sin Panteret uafhængigt af Skiftebehandlingen, efter at han, for saa vidt han ikke allerede er Udlægshaver, har foretaget Udlæg i Pantet, hvortil han skal være berettiget uden Lovmaal eller Dom. Saa snart Udlæg saaledes er gjort, kan Boet fordre, at Udlægshaveren erstatter de af Boet paa Ejendommens Bestyrelse og Drift anvendte Udgifter og overtager den fremtidige Bestyrelse. Dersom Udlægshaveren ikke paa Anfordring indbetaler, hvad Boet saaledes har at fordre, eller dersom en Panthaver ikke inden 4 Uger efter Afgivelsen af den i første Punktum ommeldte Erklæring iværksætter Retsforfølgningen og fremmer Realisationen uden ufornødent Ophold, er Boet berettiget til at sætte Ejendommen til Tvangsauktion efter Reglerne i denne Lov, og bortfalder da Pant- eller Udlægs-

haverens Ret til selvstændig Forfølgning og til at fordre de paa Forfølgningen anvendte Omkostninger paalagt Køberen.

I Henseende til Skiftegebyret anses den pantsatte Ejendom og det ved Auktionen medfulgte Løsøre kun for at henhøre til Boets Masse med Fradrag af Beløb af de Pantefordringer, for hvis Vedkommende Fordringer paa Boet udenfor Pantet er frafaldet.

§ 48. For saa vidt der paa en af Boet rekvireret Tvangsauktion efter Buddets Beskaffenhed ikke udkommer noget Overskud til de personlige Kreditorer, og ingen af de Pantekreditorer, hvis Fordringer helt eller delvis vilde erholde Dækning ved Buddet, forlanger Bortsalg, bliver Auktionen at hæve, saafremt Panthaverne paa Boets Forlangende fra Auktionen at regne paatager sig det fornødne med Hensyn til Ejendommens Bestyrelse og holder Boet fri for Udgifter i den Anledning. I saa Fald er enhver af de nævnte Panthavere, uden Hensyn til om hans Fordring ellers var forfalden og om han maatte have anmeldt den i Boet, berettiget til at forfølge sin Panteret i Ejendommen, uafhængig af Skiftebehandlingen, i hvilket Tilfælde den pantsatte Ejendom ikke medtages ved Beregning af Skiftegebyret, men Panthaverne anses da at have frafaldet Krav i Boet.

§ 50. For saa vidt Embedsmænd (Auktionsforvaltere og Fogder), der i Medfør af nærværende Lovs Bestemmelser modtager Indbetalinger eller Deposita, maatte findes pligtige at udrede Erstatning til Private i Anledning af deres Embedsførelse i saa Henseende, er Statskassen ansvarlig for saadan Erstatnings Udredelse, dersom den ikke kan faas hos vedkommende Embedsmænd eller i deres Bo.

Tyendeloven.
Af 10. Maj 1854.

§ 1. Den, der har fyldt sit 18. Aar, kan gyldig bortfæste sig som Tyende. Paa yngre Personers Vegne sker saavel Indgaaelse som Opsigelse af Tyendeforholdet af Forældre eller andre Foresatte, der dog kan bemyndige den paagældende til selv at gøre det. En for en umyndig indgaaet Tyendekontrakt kan ikke være forbindende for Tyendet længere, end at det, efter at have opnaaet en Alder af 18 Aar, kan med sædvanligt Varsel (§ 40) opsige Tjenesten til den første almindelige Skiftetid (§ 11).

§ 2. Se Lov 1. April 1891 og Lov 23. Februar 1894.

§ 3. Do. do.

§ 4. Do. do.

§ 5. Ønsker nogen sin Tjeneste som Tyende opbudt ved Kirkestævne paa Landet, skal Sognefogden foretage saadan Opbydelse uden Betaling.

§ 6. En afsluttet Overenskomst om Tjenesteforhold er bindende for enhver af Parterne, uden Hensyn til, om Fæstepenge er givet eller ikke.

Er Fæstepenge givet, afdrages de ikke i Lønnen, med mindre anderledes er vedtaget.

§ 7. Størrelsen og Beskaffenheden af den Løn og andet Vederlag, som Tyendet skal have for sin Tjeneste, beror ganske paa Overenskomst. Er derom intet vedtaget mellem Parterne, da skal Tyendet have et saadant Vederlag, som paa det Sted, hvor Tjenesten udføres, er almindeligt for et Tyende i lignende Stilling. Hvad i saa Henseende er Regel, afgøres af Politiøvrigheden.

§ 8. Den visse Personer af Bondestanden hidtil paahvilende særegne Forpligtelse til at tage fast Tjeneste bortfalder for Fremtiden. Tjenestetidens Varighed beror paa Overenskomst; dog skal det, naar Kontrakten er indgaaet paa flere Aar, eller under saadanne Betingelser, at Tyendet derefter kan blive bundet paa flere Aar, staa i Tyendets Magt, imod at betale Husbonden saa meget, som Lønnen udgør for et halvt Aar, at opsige Tjenesten med et halvt Aars Varsel til en af de almindelige Skiftetider.

§ 9. Er ingen vis Tjenestetid vedtagen, anses Tyendeforholdet stiftet saaledes, at det med 3 Maaneders Opsigelsesfrist kan hæves til en af de almindelige Skiftetider.

§ 10. En Overenskomst om Tjeneste for kortere Tid end 1 Maaned, uden at Forlængelse, naar Opsigelse undlades, skal indtræde, henregnes ikke til Tyendekontrakter.

§ 11. Skiftetid for Tyende, der tager Tjeneste halvaarsvis eller paa længere Tid, er, naar ej anderledes vedtages, hvert Aars 1. Maj og 1. November.

§ 12. Til den vedtagne Tid er Tyendet pligtigt at begive sig i Tjeneste og Husbonden pligtig at modtage samme, og ingen af Parterne kan frigøre sig fra denne Forpligtelse ved at tilbagebetale eller overlade Fæstepengene. Hvad ovenfor og i øvrigt i denne Lov er sagt om Husbond, gælder om enhver, som holder Tyende.

§ 13. Vægrer Husbonden sig uden lovlig Grund ved at modtage Tyendet i sin Tjeneste til aftalt Tid, kan Tyendet beholde Fæstepengene, som maatte være givne, og desuden fordre Løn for den vedtagne Tjenestetid, dog ikke over ½ Aar, og Kostpenge ligeledes for den vedtagne Tjenestetid, dog ikke over 8 Uger. Kostpengene bestemmes, naar deres Størrelse ikke er vedtagen, efter Billighed og hvert Steds Skik og Brug, fra 16 til 32 Sk. Rigsmønt om Dagen.

§ 14. Flytter Husbonden, efter at have fæstet et Tyende og før Tjenestetidens Begyndelse, længere end 1 Mil bort fra det Sted, hvor Tjenesten efter Aftalen med Tyendet forudsættes at skulle tiltrædes, er Tyendet ikke pligtigt at overtage Tjenesten og har Ret til at beholde Fæstepengene. Er Husbonden flyttet til Færøerne, Island, de danske Kolonier eller Udlandet, kan Tyendet endvidere fordre Løn for den vedtagne Tjenestetid, dog ikke for mere end ½ Aar. Hvis Tyendet ikke 4 Uger før Tjenestens Tiltrædelsestid er underrettet om sidstnævnte Flytning,

tilkommer det endvidere Kostpenge efter § 13 for den vedtagne Tjenestetid, dog ikke over 8 Uger.

Naar et Tyende gaar i Tjenesten, uagtet Husbonden er flyttet fra det Sted, hvor den skulde tiltrædes, skal Husbonden betale de Tyendet de derved foraarsagede Flytningsomkostninger.

§ 15. Husbonden kan af følgende Grunde nægte at modtage et fæstet Tyende, med mindre han allerede ved Antagelsen har kendt Grunden:

1) naar det har været hensat til Strafarbejde, eller har begaaet Tyveri, Bedrageri eller anden i den offentlige Mening vanærende Forbrydelse;

2) naar det i sin seneste Tjeneste har gjort sig skyldigt i Fornærmelser i Gerning mod Husbonden eller de til hans Familie hørende Personer;

3) naar der er Børn i Huset, og Tyendet i en foregaaende Tjeneste har forledet Husets Børn til slette Handlinger;

4) naar det mangler de Færdigheder, der ved dets Antagelse blev forlangt, og som det udtrykkelig har angivet at besidde;

5) naar det har nogen smitsom eller væmmelig Sygdom;

6) naar det formedelst Sygdom eller Legemsskade er uskikket til at udføre sit Arbejde, eller naar et ugift Tyende er frugtsommeligt;

7) naar det ved sin Antagelse har skuffet Husbonden med falsk Skudsmaal.

Husbonden har i saadanne Tilfælde intet at betale Tyendet og kan forlange de givne Fæstepenge tilbagebetalt.

§ 16. Kommer Tyendet ikke i Tjeneste den fastsatte Dag, er Husbonden berettiget til at antage et andet Tyende. Indfinder imidlertid det udeblevne Tyende sig i Løbet af næste Dag, eller, hvis Udeblivelsen ikke kan tilregnes det, og Kontrakten er indgaaet paa et halvt Aar eller længere Tid, inden Forløb af 8 Dage, og i begge Tilfælde intet andet Tyende i dets Sted endnu er antaget, er Husbonden pligtig at modtage det. Indfinder det sig først senere i Tjenesten, beror det paa Husbonden, om han vil modtage det eller ikke.

§ 17. Et Tyende, der kommer for sent i Tjenesten, men dog modtages i denne, taber Ret til saa stor Del af Løn og Kostpenge, som svarer til den Tid, i hvilken det er udeblevet, og skal desuden, hvis Udeblivelsen kan tilregnes det, bøde for hver Dag af samme ½ Rdl. til Politikassen, hvilke Bøder kunne indeholdes i Lønnen.

§ 18. Det Tyende, som uden at være hindret ved Sygdom eller anden lovlig Undskyldning ikke indfinder sig i Tjenesten i rette Tid, skal, naar Husbonden af den Grund lovlig vægrer sig ved at modtage det, eller det aldeles udebliver, tilbagebetale Fæstepengene, erlægge til Husbonden saa meget, som den betingede Løn udgør for Halvdelen af den vedtagne Tjenestetid, dog ingensinde for længere Tid end et halvt Aar, og bøde fra 2 til 20 Rdlr. Kun under særdeles formildende Omstændigheder maa de Bøder, som idømmes Tyendet, være mindre et halvt imod det Beløb, der forbrydes til Husbonden.

§ 19. Bliver et Tyende uden egen Brøde ude af Stand til at tiltræde Tjenesten, da er det kun pligtigt at tilbagebetale Fæstepengene.

§ 20. Holder en Husbond ulovlig et Tyende tilbage i Tjenesten efter Skiftetiden, skal han, saafremt andre Love ikke efter Gerningens Beskaffenhed medføre større Straf, bøde fra 5 til 50 Rdl. og give Erstatning for den Skade, som derved foraarsages. Hindrer han Tyendet fra at komme i rette Tid i en anden Tjeneste, som det har paataget sig, og denne derved tabes, skal han til Tyendet betale, foruden Beløbet af tilbagebetalte Fæstepenge, saa meget, som Tyendet, hvis det var blevet bortvist fra den paatagne Tjeneste, skulde haft i Løn og Kostpenge efter Bestemmelsen i § 13, og til den anden Husbond, der havde fæstet Tyendet, erlægge halvt saa meget, som den af ham tilsagte Løn udgør for den vedtagne Tjenestetid, dog ingensinde mere, end Lønnen beløber for et halvt Aar.

§ 21. Kan Tyendet bevise, at Husbonden i det sidste Halvaar, førend Tyendet skal tiltræde Tjenesten, har mishandlet eller sultet sit Tyende eller søgt at forlede det til forbryderske eller usædelige Handlinger, kan Tyendet, dersom det derom var uvidende paa den Tid, da det paatog sig Tjenesten, ikke tilpligtes at gaa i denne, men det skal dog, hvis det udebliver, tilbagebetale de modtagne Fæstepenge.

§ 22. Om et Tyende endog har ladet sig fæste til en vis Art af Tjeneste, skal det dog være pligtigt at deltage i anden til dets Stilling og Evner passende Gerning, som Omstændighederne kan fordre, navnlig naar de, der skal have udført samme, ved Sygdom eller andet Forfald er for en Tid forhindret deri, ligesom det i Almindelighed efter Evne bør fremme Husvæsenets Bedste. Ethvert Tyende maa underkaste sig den huslige Orden hos Husbonden.

§ 23. Uden Husbondens Samtykke er Tyendet ikke beføjet til at lade sin Tjeneste udføre af andre.

§ 24. Heller ikke maa Tyendet uden Husbondens Tilladelse forlade Huset i egne Anliggender, eller blive borte længere end tilladt.

§ 25. Al den Skade, som Tyendet paafører Husbonden af Forsæt, Uagtsomhed eller Mangel paa nogen særegen Art af Dygtighed, der udkræves til bestemte Forretninger, hvortil Tyendet har ladet sig antage, skal det erstatte, og Erstatningen kan af Husbonden indeholdes i Lønnen.

§ 26. For Ulydighed mod Husbonden eller den, som paa Husbondens Vegne kan befale over Tyendet, skal dette bøde fra 1 til 10 Rdl. For Trods og for Opsætsighed skal Tyendet dømmes enten til lige Bøder eller til simpelt Fængsel eller Fængsel paa Vand og Brød i indtil 5 Dage. For fornærmelige Ytringer anvendes de samme Straffe, og for Modstand eller Fornærmelse i Gerning, Fængsel paa Vand og Brød fra 5 til 20 Dage, for saa vidt der ikke efter andre Love er forskyldt en større Straf.

§ 27. Hustugt er det mandlige Tyende underkastet, indtil det bliver 18 Aar, og det kvindelige Tyende, indtil det bliver 16 Aar gammelt. Naar Hustugt anvendes paa et saadant Tyende for de i § 26 nævnte Forseelser, bortfalder de sammesteds fastsatte Straffe.

§ 28. Kommer Tyendet i Fængsel, uden at saadant kan lægges Husbonden til Last, og dets Tjeneste ikke straks ophører, taber det Fordring paa Løn for den Tid, Fængslingen varer.

§ 29. Husbonden er pligtig at betale Tyendet Løn paa de Tider, som i saa Henseende mellem dem er vedtaget. Har ingen Aftale fundet Sted angaaende Betalingstiden, forfalder Lønnen til Betaling for det Tyende, der er fæstet halvaarsvis eller paa længere Tid, til de almindelige Skiftetider, hver Gang for det sidst forløbne Halvaar, og for et Tyende, som er fæstet paa kortere Tid, ved Enden saavel af den oprindelig vedtagne som af den ved Kontraktens Fornyelse senere af Tyendet paatagne Tjenestetid.

§ 30. Husbonden kan ikke ved nogen kontraktmæssig Overdragelse, uden Tyendets Samtykke, give det en anden Husbond.

§ 31. Paaføres Tyendet en Legemsskade eller en anden Sygdom som Følge af utilbørligt Forhold fra Husbondens Side, saasom naar han paalægger det overanstrengende eller noget med særegen Fare forbundet usædvanligt Arbejde, bør han bekoste Helbredelsen og kan desuden tilpligtes at give Tyendet en billig Erstatning for det Næringstab, som det lider, efter at Tjenesten er ophørt. Derhos bør han efter Omstændighederne straffes med Bøder fra 5 til 100 Rdl. eller med simpelt Fængsel i indtil 4 Uger, saafremt han ikke efter andre Lovbestemmelser har forskyldt en større Straf.

§ 32. Paadrager Tyendet sig en Sygdom ved eget utilbørligt Forhold, maa det selv afholde de med Helbredelsen forbundne særegne Omkostninger, og Husbonden kan, for saa vidt han ikke, naar han dertil er berettiget, straks afskediger det (§ 41 Nr. 11), indeholde dets Løn for den Tid, det er utjenstdygtigt.

§ 33. Dersom Tyendet ellers bliver sygt i Tjenestetiden, skal Husbonden vel betale det tilsagte Vederlag, indtil Tjenestetiden efter Opsigelse eller af anden lovlig Grund ophører, men Tyendet maa selv udrede Lægeløn og bære de til Lægemidler, særdeles Pleje og andre paa Helbredelsen anvendte Omkostninger.

§ 34. En Overenskomst mellem Husbond og Tyende om, at Tjenesten skal ophøre, saa snart Tyendet maatte blive hjemsøgt af Sygdom, er ikke forbindende for Tyendet, og dersom et sygt Tyende enten ifølge slig Betingelse eller efter en under Sygdommen indgaaet Overenskomst hæver Tyendeforholdet, frigøres Husbonden heller ikke i Forhold til Fattigvæsenet, som Tyendet maatte falde til Byrde, for de i denne Lov grundede Forpligtelser mod Tyendet.

§ 35. Et sygt Tyende kan ikke modsætte sig at indlægges i et offentligt Sygehus.

§ 36. Bliver et Tyende sygt og sengeliggende eller angrebet af smitsom Sygdom, maa dets Flytning ikke finde Sted, om end Fardag er kommen, eller Tjenesten paa anden Maade er ophørt, førend i Købstæderne en Læge og paa Landet enten en Læge, eller, hvor en saadan ikke er tilkaldt, Sognepræsten, Sognefogden eller en Sogneforstander, erklærer at formene, at Flytningen kan ske uden Fare for Tyendets Helbred eller

for Smittes Udbredelse. Hvis Husbonden, overtrædende denne Forskrift, skaffer den syge ud af Huset, skal han straffes paa samme Maade, som i § 31 er bestemt, og desuden bære alle Omkostningerne ved den syges Pleje og Helbredelse.

§ 37. Dør et Tyende, har Arvingerne kun Fordring paa en saadan Del af Lønnen, som kan anses fortjent, indtil Tyendet ved Sygdom blev sat ud af Stand til at forrette sin Tjeneste.

Begravelsesomkostningerne er Husbonden ej pligtig at betale.

§ 38. Dør Husbonden, fortsættes Tyendeforholdet med hans Enke eller Bo, saaledes som det var stiftet med den afdøde. Dog anses Tyendeforholdet kun som stiftet i det længste for et Aar, om end Kontrakten maatte være indgaaet for et længere Tidsrum. Ønsker imidlertid vedkommende, at Tyendet skal fratræde Tjenesten tidligere, end denne ellers vilde være ophørt, da er de berettiget til at forlange saadant, naar de tilkendegiver deres Bestemmelse derom inden 1 Maaned efter Dødsdagen og betaler Tyendet, foruden den til Fratrædelsesdagen fortjente Løn, dels Løn for saa langt et Tidsrum, som Tyendeforholdet var stiftet paa, dog ingensinde mere end til første almindelige Fardag, som indtræffer 3 Maaneder efter Dødsdagen, dels Kostpenge for samme Tidsrum, dog ingensinde mere end for 8 Uger efter Fratrædelsen.

§ 39. En indgaaet Tyendekontrakt anses, saa længe lovlig Opsigelse ikke er sket fra nogen af Siderne, fornyet paa lige saa lang Tid, som oprindelig var fastsat, dog i det længste paa 1 Aar, med mindre Parterne i nogen af disse Henseender har aftalt anderledes.

§ 40. Opsigelse bør, naar Tyendeforholdet er stiftet halvaarsvis eller for længere Tid, og ingen særlig Opsigelsestid er bestemt, ske med 3 Maaneders Varsel. For saa vidt de almindelige Skiftetider er vedtaget, kan den senest foregaa den 1. Februar og 1. August. Er Tjenesteforholdet stiftet maanedsvis, er Formodning for, at Tjenesten kan opsiges med 14 Dages Varsel til den 1. i enhver følgende Maaned.

§ 41. Uden Opsigelse kan Husbonden straks afskedige Tyendet:

1) naar det begaar Bedrageri, Tyveri eller nogen anden i den offentlige Mening vanærende Forbrydelse, eller tidligere har forset sig paa saadan Maade;

2) naar det har været hensat til Strafarbejde;

3) naar det fængsles paa længere Tid end 8 Dage, uden at saadant kan lægges Husbonden til Last;

4) naar det tillader sig Haandgribeligheder eller grove, fornærmelige Ytringer imod Husbonden, hans Familie eller nogen, der paa hans Vegne har at befale over Tyendet, saavel som og naar det i sin seneste Tjeneste har gjort sig skyldig i Fornærmelser i Gerning imod Husbonden eller de til hans Familie hørende Personer;

5) naar det nægter at adlyde Husbonden eller nogen, som paa hans Vegne har at befale over Tyendet, eller viser vedvarende Skødesløshed i sine Pligters Opfyldelse;

6) naar det forfører Husets Børn til slette Handlinger, eller tidligere

har gjort sig skyldig i saadant Forhold, saavel som og naar det ved slet Behandling eller Skødesløshed udsætter dem for øjensynlig Fare;

7) naar det mishandler Kreaturer, som det skal passe;

8) naar det af Ondskab beskadiger Husbondens Ejendom;

9) naar det viser særdeles stor eller gentagen Uforsigtighed med Lys eller Ild, eller ved sin Skødesløshed endog foraarsager Brand;

10) naar det mangler de Færdigheder, der ved dets Antagelse blev forlangt, og som det udtrykkelig har angivet at besidde;

11) naar det ved Tjenestens Tiltrædelse har nogen smitsom eller væmmelig Sygdom, eller i Tjenesten ved Usædelighed paadrager sig en saadan;

12) naar det gør sig skyldigt i utugtigt Forhold med nogen anden til Husstanden hørende Person;

13) naar et ugift Tyende er frugtsommeligt;

14) naar et Tyende, Advarsler uagtet, gentagne Gange befindes drukkent;

15) naar det ved Uforligelighed med medtjenende forstyrrer Husets Fred og Orden, og Advarsler i saa Henseende har vist sig frugtesløse;

16) naar det ved sin Antagelse har skuffet Husbonden med falskt Skudsmaal;

17) naar et Tyende indkaldes til Krigstjeneste, dog at det er for mere end 6 Uger, saafremt Tyendet tjener halvaarsvis eller paa længere Tid.

For saa vidt nogen Omstændighed, som har fundet Sted, førend Tyendet tiltraadte Tjenesten, efter det ovenanførte berettiger Husbonden til at bortvise Tyendet, bortfalder saadan Ret, dersom Husbonden var bekendt med slig Omstændighed, den Gang han modtog Tyendet, eller han, hvis den omhandlede Omstændighed først senere bliver ham bekendt, ikke straks benytter sin Ret til inden en passende kort Frist at skille sig ved det.

§ 42. Naar Tyendet afskediges af nogen af de i § 41 nævnte Grunde, kan det kun fordre Løn og andet betinget Vederlag i Forhold til den Tid, hvori det har tjent. Det kan derhos anses med de Straffe, som det efter de foregaaende Bestemmelser i denne Lov eller den øvrige Lovgivning ved sit Forhold maatte have forskyldt, samt paalægges at udrede den i § 25 omhandlede Erstatning.

Bliver et Tyende indkaldt til Krigstjeneste, uden at Husbonden derved efter Bestemmelsen i § 41 Nr. 17 bliver berettiget til at afskedige det, kan han dog afdrage i det tilsagte Vederlag en forholdsmæssig Del for den Tid, Tyendet er fraværende.

§ 43. Uden Opsigelse kan Tyendet straks forlade Tjenesten:

1) Naar Husbonden mishandler det;

2) naar han søger at forlede det til forbryderske eller usædelige Handlinger, eller, dersom andre til Husstanden hørende Personer forser sig paa samme Maade, ikke efter dets Klage tager det i behørig Beskyttelse;

3) naar han, hvis Tyendet skal have sin Underholdning hos Husbonden, vedblivende yder det slet eller utilstrækkelig Kost;

4) naar han groveligen krænker dets gode Navn og Rygte ved ugrundede Beskyldninger;

5) naar Tyendet ikke har kunnet erholde sin Løn eller betingede Kostpenge betalt til rette Tid;

6) naar Husbonden opgiver sin hidtil havende Bolig og flytter over 1 Mil bort fra samme, eller han, uden at opgive sin hidtil havende Bolig, flytter over 3 Mil bort.

§ 44. Forlader Tyendet Tjenesten af nogen af de i § 43 under Nr. 1, 2 og 3 nævnte Grunde, skal det have Løn indtil den Dag, hvortil Opsigelsen enten forud er given, eller kunde være given paa den Tid, da Tyendet berettiges til at forlade Tjenesten, dog i det længste indtil første almindelige Fardag, som indtræffer 3 Maaneder efter bemeldte Tid. Derhos skal Tyendet have Kostpenge for samme Tidsrum, dog i det længste for 8 Uger, efter at Tjenesten er fratraadt. Kostpenge bestemmes efter Reglerne i § 13. Herved bortfalder ikke det Ansvar, som Husbonden for øvrigt ved sit Forhold kan have paadraget sig.

Forlades Tjenesten af de i § 43 under Nr. 4, 5 og 6 anførte Aarsager, har Tyendet kun Ret til Løn og betingede Kostpenge i Forhold til den Tid, hvori det har tjent. Dog hvis Husbonden flytter til Færøerne, Island, de danske Kolonier eller Udlandet, har Tyendet den samme Ret, som naar det forlader Tjenesten af de i § 43 under Nr. 1, 2 og 3 nævnte Grunde.

§ 45. Flytter Tyendet med Husbonden over en Mil bort fra det Sted, hvor Tjenesten er tiltraadt, skal Husbonden, naar ej anderledes vedtages, bekoste dets Tilbagerejse ved Tjenestens Ophør.

§ 46. Den Husbond, der uden lovlig Grund bortviser et Tyende af sin Tjeneste før Tjenestetidens Udløb, skal betale det Løn indtil den Dag, hvortil Opsigelse enten forud er given, eller kunde være given paa den Dag, da Tyendet bortvises, dog i det længste indtil første almindelige Fardag, som indtræffer 3 Maaneder efter bemeldte Dag. Derhos skal han betale Kostpenge for samme Tidsrum, dog i det længste for 8 Uger, efter at Tjenesten er fratraadt. Kostpengenes Størrelse bestemmes efter Regelen i § 13.

§ 47. Det Tyende, som uden lovlig Grund forlader Tjenesten før Tjenestetidens Udløb, forbryder ej alene den fra sidste Fardag fortjente Løn, men skal ogsaa betale Husbonden halvt saa meget, som Lønnen udgør for den vedtagne Tjenestetid, dog ingensinde mere end Løn for et halvt Aar, og endvidere Bøde fra 2 til 20 Rdl. Ved den nærmere Bestemmelse af disse Bøder kommer den i Slutningen af § 18 indeholdte Regel til Anvendelse.

§ 48. For tilgodehavende Løn og Kostpenge, dog ikke for længere Tid end et Aar, nyder Tyendet Fortrinsret i Husbondens Fallitbo efter Bestemmelsen i Konkurslovens § 33.

§ 49. For et Aars Løn og Kostpenge, som dog ikke maa angaa nogen

ældre Tid end Aaret indtil den sidst forløbne almindelige Fardag, kan Tyendet lade foretage Udpantning hos Husbonden, for saa vidt denne ikke gør Indsigelse mod Fordringen.

§ 50. Fogden, som gør Udlæg for et Tyendes tilgodehavende Løn eller Kostpenge hos Husbonden, kan ikke fordre nogen Betaling for Forretningen, med mindre samme kan erholdes hos Husbonden, efter at Tyendet er fyldestgjort for sin Fordring.

§ 51. Ethvert Tyende bør være forsynet med en Skudsmaalsbog.

§ 54. Børn, som ved deres Udgang fra Skolen agter at tage Tjeneste som Tyende, skal, naar de udskrives fra de almindelige Skoler i Købstæderne, København undtagen, eller paa Landet, meddeles en Skudsmaalsbog, hvori der indføres deres Udskrivningsbevis fra Skolen, naar og hvor Barnet er født, om det er døbt og konfirmeret, og i saa Fald, hvor og naar. Fattige Børn erholder Bogen paa Fattigvæsenets Bekostning.

§ 55. Den, der ikke allerede ved Udgangen fra Skolen er forsynet med Skudsmaalsbog, men ellers skal anskaffe en saadan, bør, forinden Bogen forsynes med Segl og Titel, forevise Politiøvrigheden (paa Landet Sognepræsten) Døbeattest og andre Beviser, hvorefter det fornødne indføres i Bogen.

§ 56. Naar en Skudsmaalsbog er fuldskreven, og en ny derefter anskaffes, bør Politiøvrigheden eller Sognepræsten give denne Titel af Kontinuations-Skudsmaalsbog og anmærke i samme, at den ældre er ham forevist, hvilken fremdeles tillige med den ny bliver at bevare af Tyendet.

§ 57. Forkommer en Skudsmaalsbog, skal Tyendet under Bøde af indtil 5 Rdl. ufortøvet anmelde det for Politiet. Er det sket forsætlig af Tyendet, bør det bøde fra 5 til 20 Rdl. Derhos bør Tyendet anskaffe sig en ny Skudsmaalsbog, hvilken i dette Tilfælde saavel paa Landet som i Købstæderne udleveres af Politiøvrigheden. Den ny Skudsmaalsbog bør paa Landet inden 4 Dage forevises Sognepræsten under Bøder af indtil 10 Rdl.

§ 58. Enhver Husbond, som fæster et Tyende, er berettiget til at anføre i dets Skudsmaalsbog, fra og til hvilken Tid det er antaget i Tjeneste og for hvilken Løn.

§ 59. Se Lov 29. Marts 1867.

Det beror paa Husbonden, om han vil tilføje noget Vidnesbyrd om Tyendets Forhold i Tjenesten.

Den Husbond, som mod bedre Vidende giver Tyendet et fordelagtigt Skudsmaal, hvorved tredje Mand kan skuffes, skal ifølge Lovgivningens almindelige Grundsætninger staa den skadelidende til Ansvar og kan efter Omstændighederne dømmes i Bøder indtil 20 Rdl.

Giver Husbonden i Skudsmaalsbogen Tyendet et ufordelagtigt Vidnesbyrd, som kan være det hinderligt i at faa ny Tjenester, og han ikke kan tilvejebringe saadanne Oplysninger, som giver antagelig Formodning for, at han har haft tilstrækkelig Grund dertil, skal han erstatte Tyendet den foraarsagede Skade og anses med Straf, der bestemmes,

hvis fornærmelige Beskyldninger er fremført, efter Lovene om Fornærmelser i Ord, og ellers til Bøder af Beløb indtil 20 Rdl.

§ 60. Enhver, der ankommer til Københavnen eller en anden Købstad, for sammesteds at tage Tjeneste som Tyende, eller paa Landet tager saadan Tjeneste i et Pastorat, hvori han eller hun ikke hidtil har opholdt sig, skal anmelde det i Købstaden for Politiøvrigheden og paa Landet for Sognepræsten og af samme lade sin Skudsmaalsbog paategne. I disse Tilfælde bør saadan Anmeldelse ogsaa ske af den Husbond, der tager Tyendet i Tjeneste. Anmeldelserne bør ske i Købstæderne inden 24 Timer og paa Landet inden 4 Dage efter Ankomsten.

Ligeledes skal enhver, der forlader den Købstad eller det Pastorat paa Landet, hvor han eller hun hidtil har tjent som Tyende, forinden Afrejsen anmelde dette for fornævnte Embedsmand, der da har at indtegne i Skudsmaalsbogen, at Anmeldelsen er sket, men i øvrigt intet om Tyendets Forhold.

Endelig bør i Københavnen Anmeldelse til Politiet saavel af Husbond som af Tyende og Anmærkning om Anmeldelsen i Skudsmaalsbogen ogsaa ellers ske, hver Gang et Tyende forlader eller tiltræder en Tjeneste, hvilken Anmeldelse bør foregaa inden 24 Timer derefter.

§ 61. Det Tyende, som ikke er forsynet med Skudsmaalsbog, eller forsømmer i rette Tid at gøre nogen af de i § 60 befalede Anmeldelser og derom at erholde Paategning i Skudsmaalsbogen, eller ikke lader denne, overensstemmende med § 59, paategne af den Husbond, hvis Tjeneste det forlader, bør bøde fra 1 til 10 Rdl.

§ 62. Forsømmer Husbonden at give den i § 59 befalede Paategning i det Tyendes Skudsmaalsbog, der forlader hans Tjeneste, eller at gøre den ham efter § 60 paaliggende Anmeldelse, bør han bøde fra 1 til 10 Rdl.

§ 63. Den, som udriver Blade af sin Skudsmaalsbog eller forsætlig gør noget i samme ulæseligt, bør bøde fra 5 til 10 Rdl. eller straffes med simpelt Fængsel i indtil 8 Dage eller Fængsel paa Vand og Brød i indtil 3 Dage.

Hvo, som forfalsker en Skudsmaalsbog, straffes efter de derom gældende Lovbestemmelser.

§ 64. Sager angaaende de i denne Lov omhandlede Forhold, undtagen naar der er Spørgsmaal om Forfalskning af Skudsmaal, behandles politiretsvis, dog under Iagttagelse af de i denne Lovs §§ 65—73 indeholdte Bestemmelser. De i §§ 3, 36, 57, 59, 3. Stykke, 61, 62 og 63 omtalte Forseelser paatales af det offentlige. Andre Sager efter denne Lov behandles som private Politisager.

Vil Husbonden tiltale et Tyende, fordi dette er udeblevet af hans Tjeneste, eller i Utide har forladt Tjenesten, skal saadan Sag paaklages (§ 68) inden 4 Uger fra den Tid, Tjenesten skulde være tiltraadt eller Tyendet er bortgaaet, med mindre Tyendets Opholdssted ikke er bekendt, da Husbonden i saa Fald, ved inden samme Frist at gøre en Anmeldelse til Politiøvrigheden om den begaaede Ulovlighed, kan bevare sin Ret mod Tyendet.

Vil et Tyende tiltale Husbonden, fordi denne ulovlig har enten nægtet at modtage det i Tjenesten eller bortvist det af Tjenesten, eller ubeføjet har givet det et ufordelagtigt Skudsmaal, har det ligeledes at paaklage Sagen inden 4 Uger efter, at Tjenesteforholdet skulde være begyndt eller er ophørt.

Anlægges Sag efter de ovenmeldte Frister, bliver den fra Retten at afvise, med mindre Modparten, efter den dertil ham af Dommeren givne Anledning, erklærer, at han desuagtet intet har imod Sagens Fremme, eller han lader møde ved Sagfører, og denne ikke gør nogen Paastand om Afvisning.

Naar indklagede hverken møder eller lader møde, og det ikke efter Klagerens Angivelser er tilstrækkeligt tydeligt, om Præskriptionen er indtraadt eller ikke, bør Dommeren opfordre ham til at meddele den til Bedømmelsen heraf fornødne nærmere Forklaring, og derefter tage Bestemmelse om Sagens Afvisning eller Fremme.

Paatale til Straf for Ulydighed, Trods eller Opsætsighed af et Tyende maa udenfor Kontrasøgsmaalstilfælde ikke finde Sted, med mindre Sagen af Husbonden paaklages inden 8 Dage efter Tyendeforholdets Ophør.

§ 65. For at virke til mindelig Afgørelse af Tvistigheder, der opstaar imellem Husbond og Tyende paa Landet (§ 68), bliver der i hvert Sogneforstanderskabsdistrikt at udnævne en Forligsmægler, saavel som en Suppleant, der, naar førstnævnte har Forfald, kan fungere i hans Sted.

§ 67. I ethvert Sogneforstanderskabsdistrikt anskaffes for Distriktets Regning og autoriseres af Forstanderskabet en Protokol til Brug ved de her omhandlede Forligsmæglinger.

§ 68. Til denne Forligsmægler har saavel Husbond som Tyende, naar de vil føre Klage over hinanden med Hensyn til Tyendeforholdet, at henvende sig med Klagen. Dog henhører under denne Forligsmægling kun de Sager, der rejses, imedens Husbond og Tyende endnu er samlede med hinanden, eller dog begge opholder sig i samme Sogneforstanderskabsdistrikt. Har Tyendet forladt Husbondens Tjeneste og har Ophold i et andet Sogneforstanderskabsdistrikt, anvendes de almindelige Regler om Sagers Paaklage ved Politiretten.

§ 71. Parterne har i Almindelighed at møde personligt. Den, der uden lovligt Forfald undlader dette, skal, hvis Sagen kommer til Rettergang, dømmes til at betale Sagens Omkostninger og i Mulkt for unødig Trætte fra 1 til 5 Rdl., uden Hensyn til det Udfald, Sagen i øvrigt maa erholde.

§ 73. Saa længe Forlig i de her omhandlede Sager ikke er prøvet hos den anordnede Mægler, eller Klageren i alt Fald ikke har iagttaget, hvad der paaligger ham, for at faa saadan Mægling foretaget, kan Sagen ikke antages til Behandling og Paakendelse ved Retten, men denne har i Embeds Medfør at afvise samme.

Lov om nogle Ændringer i Tyendeloven.

Af 10. Maj 1854 § 59.
Stadfæstet den 29. Marts 1867 af Kong Christian den Niende.

Herefter bortfalder den Ret, som Husbonden ifølge Tyendeloven af 10. Maj 1854 § 59 (jvfr. § 58) hidtil har haft til at indføre andet og mere i et Tyendes Skudsmaalsbog, end fra og til hvilken Tid det er fæstet, i hvilken Egenskab og for hvilken Løn, samt fra og til hvilken Tid det har tjent ham. Indfører Husbonden desuagtet i selve Skudsmaalsbogen enten noget Skudsmaal eller nogen som helst anden Bemærkning end de heromhandlede, skal han, naar det af Tyendet forlanges, under en privat Politisag efter den for Tyendesager fastsatte Rettergangsmaade dømmes til at betale det, hvad det koster at faa Bogen ombyttet hos Politiøvrigheden, og kan desuden idømmes en Bøde af indtil 10 Rdl.

I Skudsmaalsbogen maa ej heller nogen offentlig Myndighed gøre nogen som helst anden Paategning eller Tilførsel end de i Tyendeloven udtrykkeligt foreskrevne.

Ethvert Tyende er berettiget til at forlange sig en ny Skudsmaalsbog udleveret i behørig Stand imod at erlægge de dermed forbundne Omkostninger. I den ny Skudsmaalsbog maa intet af de i den ældre Skudsmaalsbog indeholdte Skudsmaal indføres.

Lov om Fæstevirksomhedens Ordning.

Af. 1. April 1891.

§ 1. Det skal herefter være forbudt uden Bevilling for Betaling — hvad enten denne udredes direkte eller indirekte — at tilbyde eller yde sin Mellemkomst, være sig ved blot Anvisning eller paa anden Maade, til Afslutning af Tyendekontrakter, gældende for Indlandet eller Udlandet, eller til at anbringe eller antage Arbejdere til Arbejde i Udlandet. Bevilling kan meddeles saavel Kvinder som Mænd. Kun Personer, hvem en saadan Bevilling er meddelt, har Ret til at betegne sig som Fæstemænd og deres Forretningslokaler som Fæstekontorer.

§ 2. Fæsteforretningernes Antal bestemmes i København og Købstæderne af Kommunalbestyrelsen, paa Landet af Amtsraadet. Bevillingen meddeles i København af Magistraten, uden for København henholdsvis af Kommunalbestyrelsen eller Amtsraadet. I Landkommuner skal det stedlige Sogneraad forinden have udtalt sig for Oprettelsen af en Fæstevirksomhed der paa Stedet. Se Lov 23. Februar 1894.

Bevillingen kan til enhver Tid tilbagekaldes af Kommunalbestyrelsen eller Amtsraadet, naar den paagældende har forset sig imod nogen af §§ 3, 5 og 6 eller af de i Medfør af § 3 fastsatte Regler,

eller har gjort sig skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling,

eller i et Forhold, som gør det uforsvarligt at betro ham at udøve Fæstevirksomhed.

Det staar ham dog i Løbet af 8 Dage aabent at kræve Spørgsmaalet om Bevillingens Tilbagegivelse forelagt Justitsministeriet til Afgørelse.

§ 3. Den, der søger Bevilling, skal opgive det Sted, hvor Forretningen skal drives, og den maa ikke uden Samtykke af Kommunalbestyrelsen drives fra noget andet Sted.

Fæstevirksomhed maa ikke drives sammen med Beværtningsnæring. Se Lov 23. Februar 1894.

De nærmere Regler for Fæstevirksomheden og Betalingen deraf fastsættes af Kommunalbestyrelsen med Justitsministeriets Godkendelse.

§ 5. Naar en Husbond mener at have noget Krav paa et Tyende, der har forladt hans Tjeneste, er Fæstemanden pligtig til paa hans Opfordring at meddele ham de Oplysninger om Tyendets Opholdssted, som han maatte være i Besiddelse af.

§ 6. Den Fæstemand,

som forser sig imod nogen af §§ 3, 4 og 5 eller af de i Medfør af § 3 fastsatte Regler,

eller fordrer eller modtager yderligere Betaling end den takstmæssige,

eller mod bedre Vidende offentlig eller til nogen af Parterne giver urigtige Meddelelser om Tyende- eller Arbejdsforhold,

eller forleder et Tyende til at forlade en Tjeneste for at tage en anden,

eller medvirker til Afslutning af Tyende- eller Arbejdskontrakt, uagtet han ved, at Tyendet ikke er lovlig skilt fra sin sidste Tjeneste eller ikke kan blive det, inden den ny Tjeneste skal tiltrædes,

eller for saa vidt Tyendet er under 18 Aar, uden at have forvisset sig om, at det har Forældres eller Værges Samtykke til Bortfæstningen,

straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Bøder fra 10 til 400 Kr. Under skærpende Omstændigheder, særlig naar urigtige Meddelelser om Tyendeforhold eller om Arbejdsforhold i Udlandet er givet Tyende eller Arbejdere, straffes han med simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder eller med Fængsel paa Vand og Brød. Den Fæstemand, som findes skyldig til Straf efter ovenstaaende Bestemmelser, har at yde den eller de skadelidende en efter Rettens Skøn fastsat Erstatning.

§ 7. Overtrædelser af Bestemmelserne i § 1 straffes med Bøder fra 10 til 200 Kr. eller under skærpende Omstændigheder med simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder.

§ 9. §§ 2, 3 og 4 i Tyendelov for Kongeriget Danmark af 10. Maj 1854 ophæves.

Lov om Forandring i Lov om Fæstevirksomhedens Ordning af 1. April 1891 §§ 2, 3 og 7.

Af 23. Februar 1894.

I Lov om Fæstevirksomhedens Ordning af 1. April 1891 § 2, 4. Punktum, og § 3, 3. Stykke, ophæves de der for Købstæder med mere end

6000 Indbyggere givne Bestemmelser, saaledes at det herefter kun er i Kjøbenhavn, at ingen Bevilling maa gives til Fæstevirksomhed, der omfatter baade mandlige og kvindelige Tyender eller Arbejdere, og at der ikke maa være Fæstekontor for Mænd og Kvinder i samme Ejendom.

Overtrædelser af Bestemmelserne i samme Lovs § 1 straffes med Bøder fra 30 til 200 Kr. for hvert Tyende eller hver Arbejder, til hvis Anbringelse i Tjeneste eller Arbejde den paagældende har tilbudt eller ydet sin Mellemkomst. Bøden kan, i Tilfælde af Sagens Afgørelse uden Dom, ikke fastsættes under den ovennævnte laveste Bødestraf. Under skærpende Omstændigheder eller i Gentagelsestilfælde kan ved Siden af ovennævnte Bødestraf ikendes Straf af Fængsel.

IV. Arveforhold og Skifte.

Forordning indeholdende nogle Forandringer i Lovgivningen om Arv. Af 21. Maj 1845, med de ved Lov af 29. December 1857 foretagne Forandr.

§ 1. En afdøds Barn og øvrige Afkom skal fremdeles, som hidtil, være hans nærmeste Arvinger, saa at ingen anden paa Grund af Slægtskab kan tage Arv, saa længe nogen saadan er til. Det skal, hvad Arvegangsmaaden i den nedstigende Linie angaar, have sit Forblivende ved Lovens § 5 B. 2. Kap., saa at, naar en Søn eller Datter er død inden Arveladeren, sammes Børn, der er Arveladerens Børnebørn, træder i Stedet for deres afdøde Fader eller Moder og tager den Lod, som vilde have tilfaldet denne, om den havde været i Live, — at, hvis ogsaa Barnebarnet er død inden Arveladeren og har efterladt sig Børn, disse da ligeledes træder i hint Barnebarns Sted, og at der skal forholdes paa lignende Maade, saafremt noget Barnebarns Barn maatte være død, efterladende sig Børn, og saa fremdeles, saa længe Afkom er til.

§ 2. (Er forandret ved L. 29. Decbr. 1857, der bestemmer, at Mand og Kvinde herefter overalt skal gaa i lige Arv).

§ 3. Er intet arveberettiget Afkom til, er den afdødes Fader og Moder, hvis begge er i Live, hans eneste Arvinger. For saa vidt ikke Spørgsmaalet om Arvens Deling bortfalder paa Grund af det fuldkomne Fællesskab, der efter Loven finder Sted mellem Ægtefolk, bliver Arven mellem dem at skifte i lige Dele, med mindre de ved Dom er adskilt for Hor, thi da arver den uskyldige alene.

§ 5. Er begge Forældrene døde, vil enhver af deres Arvelodder tilfalde deres Børn, som er Arveladerens Søskende.

§ 6. Er hverken Afkom til, eller Fader eller Moder eller Søskende eller Søskendes Afkom, saa tilfalder Arven den afdødes Bedsteforældre, saaledes at den ene Halvdel tilfalder Faderens og den anden Halvdel

Moderens Forældre, mellem hvilke den indbyrdes deles i lige Parter. Er nogen af Bedsteforældrene død, vil dennes Lod gaa over til dens Børn og øvrige Afkom. (Naar saadanne ikke findes, gaar Arven videre til fjernere Slægt (Oldeforældre o. s. v.) efter ganske tilsvarende Regler).

§ 10. Saafremt en Fader paa eet eller flere af sine Børn anvender særskilte betydelige Bekostninger, være sig for, efter at Opdragelsen er tilendebragt, at fremme deres videre Uddannelse til deres tilkommende Bestemmelse, eller for at sætte dem i Stand til at indgaa Ægteskab eller komme i en Levevej, eller til deres Virksomheds Udvidelse, eller i andre Maader til deres Velfærds Befordring, og han til Iagttagelse af Billighed mod sine øvrige Børn finder, at disse Udlæg eller Forstrækninger bør afkortes i hvert enkelt Barns Arvelod, saa bør, naar dette fremgaar af en i den Henseende forfattet Optegnelse eller af andre klare Beviser, saadan Afkortning finde Sted, og det saavel i deres Fædrenearv som i den, der maatte tilfalde dem efter deres i Fællesskab med Faderen levende Moder. Den af Faderen derom efterladte Optegnelse skal i Almindelighed være tilstrækkelig til Bevis for de hvert Barn givne Forskud.

§ 14. Det skal fremdeles være forbudt at sælge eller pantsætte den Arv, som man har at vente, hvilket Forbud og skal være anvendeligt paa Bortgivelse af saadan Arv. Dog er det ikke Børn eller andre Descendenter, naar de i øvrigt er mægtige og myndige til at raade over deres Formue, forment, enten mod eller uden Vederlag at meddele Arveladeren Afkald paa deres Arveret, hvilket Afkald, naar ingen Indskrænkning i saa Henseende er giort, skal være lige saa forbindende for Udstederens Børn som for ham selv; dette skal ogsaa gælde, naar uden for Descendentlinien en Arving maatte meddele Afkald til den, som han skal arve.

§ 15. Foruden de i §§ 1—8 omhandlede beslægtede er ogsaa den afdødes Ægtefælle berettiget til at tage en Lod efter samme. Denne Lod skal, naar den afdøde efterlader sig arveberettiget Afkom, være lige med en Broderlod, dog maa den i intet Tilfælde overstige en Fjerdedel af den afdødes Boslod eller Fradrag af det, der i Medfør af nærværende Forordnings § 23 maatte være bortgivet til enkelte Livsarvinger eller andre. — Om der end ikke er Børn til i første Grad, er det dog den Lod, som vilde være tilfalden et saadant, der i foranførte Henseende maa tages i Betragtning, uagtet den deles mellem flere Descendenter, der træder i det afdøde Barns Sted. Naar den afdøde intet Afkom efterlader sig, vil en Tredjedel af dens Boslod tilfalde den længstlevende.

§ 17. Saafremt den først afdøde Ægtefælle aldeles ikke efterlader sig nogen beslægtet, der i Følge de forestaaende Bestemmelser er arveberettiget efter ham eller hende, arver den længstlevende det hele Bo. Ligesom det imidlertid følger af sig selv, at saavel den her som den i § 15 omhandlede Ret for Ægtefæller til at arve hinanden bortfalder ved Skilsmisse, saaledes skal den og ophøre, naar de i Følge dertil erhvervet Bevilling lever adskilt i Henseende til Bord og Seng.

§ 18. En Mand er efter sin Kones Død ikke pligtig at skifte med deres fælles Børn, være sig myndige eller umyndige, saa længe han ikke ind-

lader sig i nyt Ægteskab, med mindre Ægtepagter eller andre gyldige Bestemmelser maatte medføre Nødvendigheden af et saadant Skifte. Ogsaa staar det til Manden ved en testamentarisk Disposition at tillægge sin Hustru samme Ret til at beholde det hele Bo udelt. — Men i Mangel af en saadan Bestemmelse skal i København Magistraten og ellers Amtmanden*) kunne indrømme hende Tilladelse til i sin Enkestand at forblive hensiddende i uskiftet Bo med hendes umyndige Børn, naar hun med paalidelige Attester godtgør, at hun er en huslig og forstandig Kvinde. — Denne Frihed kan ogsaa af bemeldte Øvrighed tilstaas hende, uagtet der er umyndige Stifbørn, naar det i Følge den fødte Værges Erklæring eller andet troværdigt Vidnesbyrd kan antages, at hun tilbørlig vil sørge for deres Underholdning og Opdragelse. — En lige Frihed kan og under samme Betingelse indrømmes den længstlevende Mand med Hensyn til hans umyndige Stifbørn. Hvad myndige Stifbørn angaar, da bliver den længstlevende pligtig at skifte med dem, med mindre de selv renoncerer paa Skifte. Naar der, imens den længstlevende hensidder i uskiftet Bo, skulde tilfalde ham eller hende noget ved en af Boet uafhængig Adkomst, især ved Arv eller Gave, da skal den længstlevende være berettiget til at holde det saaledes erhvervede udenfor Boet under Betingelse af, at Skifte straks forlanges, inden det erhvervede er indkommet i Boet.

§ 19. Den i den foregaaende § omhandlede Ret for den længstlevende Ægtefælle til at forblive hensiddende i uskiftet Bo ophører, naar han eller hun indlader sig i nyt Ægteskab.

§ 21. Det skal for Fremtiden være enhver, der har opnaaet 18 Aars Alderen og er ved sin Fornufts fulde Brug, og som ikke efterlader sig Børn eller andre Livsarvinger, tilladt ved Testamente at disponere over samtlige sine Ejendele, saaledes som den finder for godt, uden at det er fornødent derpaa at erhverve allerhøjeste Konfirmation. Dog kan den ene Ægtefælle ikke uden den andens Samtykke betage denne den Del af sine Efterladenskaber, hvortil nærværende Anordnings § 15 berettiger ham eller hende.

§ 23. Den, der efterlader sig Børn eller Livsarvinger, skal være berettiget til at disponere over en Fjerdedel af sit Bo**).

§ 24. For at et Testamente, hvis Rigtighed ikke af alle vedkommende erkendes, skal kunne have Retsgyldighed, bør det være affattet skriftligt samt derhos af Testator underskrevet eller vedkendt enten for Notarius publicus, under Iagttagelse af Bestemmelserne i Plakaten af 8. Januar 1823, eller for tvende særlig i dette Øjemed tilkaldte Vidner, der ved Paategning paa Testamentet har attesteret og i paakommende Tilfælde under Ed kan bekræfte, at Testator paa den Tid, da han i deres Overværelse underskrev eller vedkendte sig Testamentet, var sin Fornuft fuldkommen mægtig. Hvis Testator ikke kan læse Skrift, maa Testamentet tydelig være oplæst for ham, og dette af Notarius eller Vidnerne bekræftes. Som Testamentsvidner skal kun saadanne Mænd komme i Betragtning,

*) Nu Skifteretten. **) Iflg. Lov 29. Decbr. 1857 nu en Tredjedel.

mod hvis Paalidelighed og Upartiskhed aldeles ingen gyldig Indvending kan fremsættes.

§ 27. Saa skal og den, der efter sin Stilling maatte finde det stemmende med sine Livsarvingers Tarv, at den hele Formue eller en væsentlig Del af samme overlades til en enkelt af disse mod et passende Vederlag, have Adgang til at faa et dertil sigtende Testamente konfirmeret i vort Kancelli, naar det, efter at Erklæringer er indhentet saavel fra vedkommende Øvrighed som fra andre paalidelige, med Forholdene nøje bekendte Mænd, saa vidt muligt af den nærmeste Slægt, befindes, at en saadan Disposition virkelig er til fælles Tarv, hvortil hører, at der er tillagt hver enkelt Livsarving et saadant Vederlag, der med Grund kan antages at svare til den Lod, der efter § 23 skal være forbeholden.

§ 28. Ligeledes skal Forældre have Adgang til efter indhentede Erklæringer fra de i § 27 nævnte Personer at faa en Disposition, der gaar ud paa, at deres Børns Arvemidler eller en Del deraf efter deres Død skal sættes fast, saa at de ikke kan raade over Kapitalen, men alene oppebære Renten, konfirmeret af vort danske Kancelli.*)

Lov om Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v.

Af 30. Novbr. 1874.

§ 1. Naar nogen afgaar ved Døden, skal derom uopholdelig gøres Anmeldelse til Stedets Skifteret, som paa Forlangende og uden Betaling meddeler Attest om Anmeldelsen. Ligets Begravelse maa ikke finde Sted, forinden saadan Attest er forevist.

Anmeldelsespligten paahviler den afdødes Ægtefælle, hvor saadan gives og er nærværende; i andet Fald de tilstedeværende myndige Arvinger og, hvor saadanne ikke findes, den, hos hvem den afdøde har været til Huse, eller de myndige Medlemmer af samme Husstand.

§ 2. Forsømmelse af den i foregaaende Paragraf foreskrevne Anmeldelse belægges under en offentlig Politisag med en Bøde til Statskassen af 20—200 Kr.

§ 3. Det paahviler saavel Anmelderen som andre, hos hvem en afdøds Efterladenskaber beror, med tilbørlig Omhu at bevare disse, indtil Skifterettens nærmere Bestemmelse kan erholdes.

§ 4. Adgang til at forlange offentligt Skifte har enhver Arving, om ogsaa de øvrige Arvinger er enige i at ville dele Boet selv. Derimod kan Legatører ikke forlange Boet taget under offentlig Skiftebehandling, og ej heller Kreditorer undtagen i de Tilfælde, hvor saadant hjemles ved Reglerne om Konkurs.

§ 5. Uden Hensyn til Arvingernes Forlangende bliver Dødsboer, med den af § 10 flydende Indskrænkning, at tage under Behandling af Skifteretten:

---

*) Nu Justitsministeriet.

a) naar ved Skiftets Begyndelse nogen af Arvingerne paa Grund af Alder er umyndig;*)

b) naar nogen af Arvingerne ved Skiftets Begyndelse er umyndiggiort, medmindre den umyndiggiorte har i sædvanligt Formueselskab med ham samlevende Ægtefælle i Live, i hvilket Tilfælde Værgen i Forbindelse med denne kan tiltræde Boet paa den umyndiggiortes Vegne;

c) naar ved Skiftets Begyndelse nogen af Arvingerne er fraværende uden for Riget, eller hans Opholdssted ikke vides, og han heller ikke har befuldmægtiget en anden til i Boet at varetage sit Tarv; vides det ikke, om en eventuelt arveberettiget Person, hvis Opholdssted ikke kendes, har overlevet Arveladeren, kan Boet dog overtages til privat Skifte, naar der er forløbet en Tid af 5 Aar, siden der sidst havdes Efterretning om ham, eller naar de i Forordningen af 11. Septbr. 1839 §§ 14 og 15 omhandlede Betingelser, under hvilke en bortbleven Persons Arvinger vil kunne procedere til at erholde Nytten og Brugen af dennes Formue, er til Stede med Hensyn til ham.

§ 6. Selv om en Arvelader efterlader sig Livsarvinger, skal det være ham tilladt ved Testamente at anordne offentligt Skifte eller at indsætte Testamentseksekutorer uden dømmende Myndighed. Saadan Bestemmelse kan med Virkning for heie Fællesboet træffes af den længstlevende Ægtefælle, der hensidder i uskiftet Bo.

§ 7. Har Arvingerne overtaget Boet til privat Skifte og Deling, indtræder offentligt Skifte ikke, fordi Forholdene senere under Boets Behandling forandrer sig derhen, at offentligt Skifte maatte være indtraadt, hvis de havde været saaledes ved Dødsfaldet.

§ 8. I Tilfælde af Uenighed imellem Arvinger, som har begyndt privat Skifte, er enhver enkelt af dem berettiget til at fordre Boet opgjort og delt ved Skifteretten i Overensstemmelse med Reglerne for Behandlingen af Dødsboer, i hvilke Arv og Gæld vedgaas.

§ 9. Er offentligt Skifte begyndt, men Grunden til saadan Behandling bortfalder, forinden Boet sluttes, kan Arvingerne fordre sig Boet udleveret til privat Skifte og Deling, naar de alle er enige herom, dog kun med de anmeldte Kreditorers Samtykke, hvis de ikke fyldestgøres, eller Sikkerhed stilles dem for, at de vil blive fyldestgjorte til Forfaldstid, og, for saa vidt Kreditorerne er bleven indkaldt, først efter Udløbet af den dem satte Frist.

Under samme Betingelser kan den længstlevende Ægtefælle, for saa vidt Forudsætningerne for at hensidde i uskiftet Bo er til Stede, fordre sig Boet udleveret til fri Raadighed.

§ 10. Naar det ifølge de ved Dødsanmeldelsen foreliggende Omstændigheder maa antages, at der i et Dødsbo ikke findes Midler til at dække andre Udgifter end Begravelsesudgifterne, kan Skifteretten straks udlægge, hvad der findes i Boet, til den, som har bekostet eller vil bekoste Begravelsen.

---

*) Mrk. dog Arvelovens § 18.

Skønner Skifteretten ifølge de ved Dødsanmeldelsen foreliggende Oplysninger, at Boets Formue er mindre end 400 Kr., og at Gælden ikke overstiger dette Beløb, finder der, naar der er en eller flere myndige Arvinger, og disse saa vel som Værgerne paa de umyndige Arvingers Vegne straks erklærer at ville vedgaa Arv og Gæld, ikke offentlig Skiftebehandling Sted, selv om dette ellers ifølge Reglerne i § 5 vilde være nødvendigt.

§ 57. Naar der i Dødsbo er efterlevende Ægtefælle, som hæfter for Boets Gæld, bliver, for saa vidt Boet ikke skal behandles som Konkursbo enten ifølge længstlevendes Begæring eller paa Grund af Konkurslovens § 145, nedenstaaende Regler at følge, hvad enten Arvingerne er den afdødes Udarvinger eller Livsarvinger, hvorimod de ovenfor om Behandlingen af Dødsboer i Almindelighed givne Forskrifter bliver at følge, naar Dødsbo skal skiftes, og den overlevende Ægtefælle ikke hæfter for Boets Gæld.

§ 58. Naar den længstlevende Ægtefælle, som er ansvarlig for Boets Gæld, skal skifte med den først afdødes Arvinger, har Skifteretten at sørge for, at der ikke derved sker videre Standsning i Boets Benyttelse af den paagældende end højst nødvendigt.

Kun for saa vidt der er særlig Grund til at befrygte, at den længstlevende, medens Skiftet staar paa, utilbørlig vil forrykke Boets Tilstand, kan Skifteretten enten af egen Drift eller ifølge Opfordring af Arvingerne eller disses Værger træffe de fornødne Foranstaltninger til at fratage den længstlevende Raadighed over Boet og overgive denne til en god Mand, der da som Værge bestyrer Boet, medens Skiftet varer.

At saadan Foranstaltning er truffen, bliver at kundgøre ved Tinglæsning og ved Bekendtgørelse i Aviserne efter de om Umyndiggørelse gældende Regler.

§ 59. De af den længstlevende opgivne Arvinger bliver af Skifteretten at underrette om Skiftet i Overensstemmelse med Reglerne i denne Lov. For fraværende Arvinger eller Legatarer, hvis Opholdssted ikke kendes, eller som er saa langt borte, at Boets Behandling ikke findes at burde udsættes af Hensyn til dem, bliver der, for saa vidt ingen Fuldmægtig møder for dem, efter Skifterettens Foranstaltning at beskikke Værger, der har at varetage deres Tarv paa Skiftet.

§ 60. Skiftet bør grundes paa den længstlevendes egen Opgivelse af Boets Indgæld og Udgæld, for saa vidt denne erkendes af de tilstedeværende Arvinger eller disses Værger, og Skifteretten ikke paa de umyndiges eller fraværendes Vegne finder nogen særdeles Anledning til at betvivle dens Rigtighed. Men selv naar Opgørelsen ikke fra alle Sider erkendes for rigtig, bør dog ingen Afhændelse af Boets Ejendele finde Sted, men disses Værdi alene under Anvendelse af Reglerne i § 48 ansættes af uvillige Mænd, ligesom der med Hensyn til de anmeldte Fordringers Rigtighed i Reglen kun bliver at anstille saadan Undersøgelse, som af Skifteretten skønnes efter Omstændighederne at være tilstrækkelig, saasom ved at adspørge Kreditorerne o. s. v.

Den længstlevende Ægtefælle er berettiget til at beholde det hele Bo samlet eller udtage faste Ejendomme, Skibe og hvilke som helst andre Effekter af Boet uden Hensyn til, om disses Værdi overstiger dens Boslod og Arvelod, naar den er villig til i fornødent Fald at give Medarvingerne Udlæg med det Beløb i Penge, som deres Arvelodder efter Vurdering befindes at udgøre.

§ 61. Den længstlevende er ikke pligtig at indkalde Kreditorerne, selv om der efter dennes Opgørelse bliver et Overskud at arve, saa længe Boet ikke ifølge Konkurslovens § 145 eller den længstlevendes egen Begæring behandles som Konkursbo.

Arvingerne efter den førstafdøde bliver ikke ved at modtage Arv eller Vederlag herfor ansvarlige for Boets Gæld. Om det dem saaledes udlagte eller udbetalte, i Tilfælde af Boets Utilstrækkelighed, af Kreditorerne kan forlanges tilbagegivet, afgøres efter Konkurslovens Forskrifter om Retshandlers Afkræftelse paa Grund af Konkurs.

§ 62. Den Omstændighed, at den længstlevende paa den her omhandlede Maade skifter med den førstafdødes Arvinger, indskrænker ikke Fællesboets Kreditorer i at forfølge deres Ret mod den længstlevende ganske paa samme Maade, som om ingen Skiftebehandling fandt Sted.

Er Raadigheden over Boet ifølge § 58 frataget den længstlevende, bliver der af Boets Bestyrelse at drage Omsorg for, at de lovlige Krav paa Boet behørig fyldestgøres ganske i Overensstemmelse med, hvad der gælder i Tilfælde af Umyndiggørelse.

§ 63. I Henseende til Skifte mellem en afdøds Børn eller Børnebørn og den længstlevende af disses Forældre eller Bedsteforældre, samt efter den længstlevendes Død mellem dennes Børn eller Børnebørn og den efterlevendes Stiffader eller Stifmoder, Stifbedstefader eller Stifbedstemoder, vedbliver de hidtil gældende Regler at være i Kraft, saaledes at, naar Børnenes eller Børnebørnenes Arv ikke kan udredes uden at sælge det af Boets løse eller faste Gods, som den længstlevende behøver enten til sin Næringsdrift eller til dagligt uundværligt Brug, kan de umyndiges Arvelodder forblive henstaaende hos den længstlevende mod Sikkerhed i det hele Bo ifølge tinglæst Skifteekstrakt.

§ 71. Vil Arvingerne i de Tilfælde, hvor dette efter det foregaaende er tilladt, selv overtage Boet uden Skifterettens Mellemkomst, har de for denne at tilkendegive deres Vilje i saa Henseende samt forelægge den de Oplysninger, som den maatte anse fornødne. Dog vil der i Reglen ikke være at affordre de sig meldende Arvinger efter Loven Bevis for deres Opgivende om Slægtskabsforholdene, med mindre Skifteretten maatte finde Grund til at betvivle Rigtigheden deraf, i hvilket Tilfælde Retten kan forlange, at Arvingerne skal fremskaffe Oplysninger, der bestyrker Rigtigheden af deres Opgivende. Paastaas det, at de i § 5 nævnte Betingelser for ved Skiftet at forbigaa en Person, der vilde være Arving, hvis han havde overlevet Arveladeren, er til Stede, har Skifteretten at prøve de i saa Henseende fremførte Oplysninger og derefter træffe Afgørelse samt, hvis det tillades Arvingerne at behandle

Boet privat, at paalægge dem snarest muligt at udstede Arveproklama med saadant Varsel, som Skifteretten bestemmer. Dersom Arvingerne fremstiller Personer, som kan give Oplysning om de Omstændigheder, som skal oplyses, for at det kan tillades Arvingerne at skifte privat, skal Skifteretten være berettiget til at afhøre disse samt, dersom det skønnes fornødent, lade dem bekræfte deres Forklaring med Ed.

Lov om Arveafgift.
Af 27. Maj 1908.

§ 1. De i Forordningerne af 12. September 1792 og 8. Februar 1810 samt Lov af 19. Februar 1861 indeholdte Bestemmelser om Afgift af Arv bortfalder, og fremtidig svares Arveafgift efter nedenstaaende Regler.

§ 2. Afgiften udgør:

A. Naar Arven tilfalder Arveladerens Ægtefælle, Afkom eller Adoptivbørn.

1) Af Arvelodder paa ikke over 1,000 Kr. 1 pCt.
2) Af Arvelodder paa over 1,000 Kr., men ikke over 2,000 Kr. 1¼ pCt.
3) Af Arvelodder paa over 2,000 Kr., men ikke over 3,000 Kr. 1½ pCt.
4) Af Arvelodder paa over 3,000 Kr., men ikke over 5,000 Kr. 1¾ pCt.
5) Af Arvelodder paa over 5,000 Kr., men ikke over 10,000 Kr. 2 pCt.
6) Af Arvelodder paa over 10,000 Kr., men ikke over 20,000 Kr. 2¼ pCt.
7) Af Arvelodder paa over 20,000 Kr., men ikke over 50,000 Kr. 2½ pCt.
8) Af Arvelodder paa over 50,000 Kr., men ikke over 100,000 Kr. 2¾ pCt.
9) Af Arvelodder paa over 100,000 Kr. 3 pCt.

B. Naar Arven tilfalder Arveladerens Forældre eller Personer henhørende til disses Afkom, for saa vidt de ikke falder ind under Litra A.

1) Af Arvelodder paa ikke over 1,000 Kr. 4 pCt.
2) Af Arvelodder paa over 1,000 Kr., men ikke over 2,000 Kr. 4¼ pCt.
3) Af Arvelodder paa over 2,000 Kr., men ikke over 3,000 Kr. 4½ pCt.
4) Af Arvelodder paa over 3,000 Kr., men ikke over 5,000 Kr. 4¾ pCt.
5) Af Arvelodder paa over 5,000 Kr., men ikke over 10,000 Kr. 5 pCt.
6) Af Arvelodder paa over 10,000 Kr., men ikke over 20,000 Kr. 5¼ pCt.
7) Af Arvelodder paa over 20,000 Kr., men ikke over 50,000 Kr. 5½ pCt.
8) Af Arvelodder paa over 50,000 Kr., men ikke over 100,000 Kr. 5¾ pCt.
9) Af Arvelodder paa over 100,000 Kr. 6 pCt.

C. Naar Arven tilfalder Arveladerens Bedsteforældre eller Personer henhørende til disses Afkom, for saa vidt de ikke falder ind under Litra A. og Litra B.

1) Af Arvelodder paa ikke over 1,000 Kr. 7 pCt.
2) Af Arvelodder paa over 1,000 Kr., men ikke over 2,000 Kr. 7¼ pCt.
3) Af Arvelodder paa over 2,000 Kr., men ikke over 3,000 Kr. 7½ pCt.
4) Af Arvelodder paa over 3,000 Kr., men ikke over 5,000 Kr. 7¾ pCt.
5) Af Arvelodder paa over 5,000 Kr., men ikke over 10,000 Kr. 8 pCt.
6) Af Arvelodder paa over 10,000 Kr., men ikke over 20,000 Kr. 8¼ pCt.

7) Af Arvelodder paa over 20,000 Kr., men ikke over 50,000 Kr. 8½ pCt.
8) Af Arvelodder paa over 50,000 Kr., men ikke over 100,000 Kr. 8¾ pCt.
9) Af Arvelodder paa over 100,000 Kr. 9 pCt.

D. Naar Arven tilfalder fjernere Slægtninge af Arveladeren eller Personer, der ikke er beslægtet med ham.

1) Af Arvelodder paa ikke over 1,000 Kr. 10 pCt.
2) Af Arvelodder paa over 1,000 Kr., men ikke over 2,000 Kr. 10¼ pCt.
3) Af Arvelodder paa over 2,000 Kr., men ikke over 3,000 Kr. 10½ pCt.
4) Af Arvelodder paa over 3,000 Kr., men ikke over 5,000 Kr. 10¾ pCt.
5) Af Arvelodder paa over 5,000 Kr., men ikke over 10,000 Kr. 11 pCt.
6) Af Arvelodder paa over 10,000 Kr., men ikke over 20,000 Kr. 11¼ pCt.
7) Af Arvelodder paa over 20,000 Kr., men ikke over 50,000 Kr. 11½ pCt.
8) Af Arvelodder paa over 50,000 Kr., men ikke over 100,000 Kr. 11¾ pCt.
9) Af Arvelodder paa over 100,000 Kr. 12 pCt.

Af Arv, der tilfalder Staten, Kirker, Kommuner, Foreninger, Selskaber, Stiftelser, Legater og lignende svares 10 pCt. i Arveafgift uden Hensyn til Arveloddens Størrelse. Dog bliver Afgiften af Arv, der tilfalder Familiestiftelser eller Legater, der falder ind under Regelen i denne Lovs § 4 c., at beregne overensstemmende med de under A.—D. givne Regler efter Arvens Størrelse og Slægtskabet mellem Arveladeren og Nyderen af paagældende Stiftelse eller Legat, jfr. § 6, 2. Stykke.

§ 3. Arveafgift svares kun af Arvelodder paa 50 Kr. og Multipla heraf, saaledes at Brøkdele af det nævnte Beløb udelades ved Afgiftsberegningen.

I Boer, hvis hele beholdne Formue ikke udgør 500 Kr., svares ingen Arveafgift.

Fritagne for at svare Arveafgift er endvidere Arveladerens Ægtefælle og Børn under 18 Aar, naar Værdien af den Del af Boet, der falder i Arv, ikke overstiger 1,000 Kr. De i dette og foregaaende Stykke nævnte Fritagelser omfatter dog ikke Erhvervelser, der falder ind under Bestemmelserne i § 4 e. og § 5.

Finansministeriet er bemyndiget til at fritage 1) Kunstværker, Haandskrifter, Bøger og andre Genstande, der har national, historisk, kunstnerisk eller videnskabelig Interesse, for Arveafgift, naar de skænkes til offentlige Institutioner, 2) Arveforskud og andre Forstrækninger, der falder ind under Regelen i § 4 e. og § 14, 3. Stykke, naar de ydede Midler i alt væsentligt er forbrugt af Modtageren forinden Tidspunktet for Afgiftspligtens Indtræden, og Modtagerens økonomiske og andre Forhold taler for en saadan Fritagelse. — Endvidere er Finansministeren bemyndiget til at nedsætte Afgiften til 4 pCt. af Arv, som tilfalder offentlige Institutioner, Foreninger, Selskaber eller Stiftelser med almenvelgørende eller andet almennyttigt Formaal, eller som paa anden Maade bortskænkes i tilsvarende Øjemed. Et Legat eller en Stiftelse betragtes ikke som almenvelgørende, naar der er forbeholdt Medlemmerne af en bestemt Familie Fortrinsret til Nydelse af samme for mere end to Generationer.

Af Arvelodder, derunder Legater eller Dødsgaver, paa indtil 2,000 Kr.,

som tilfalder Personer, der i de sidste 5 Aar har opholdt sig i Arveladerens Hus eller bevislig været økonomisk afhængige af Arveladeren, beregnes Afgift efter § 2 A.

I øvrigt bortfalder alle hidtil ved Lov eller Bevilling hjemlede Fritagelser for Arveafgift, ligesom ogsaa den Administrationen givne Bemyndigelse til i visse Tilfælde at tilstaa Nedsættelse i Arveafgiften, jfr. dog nedenfor § 9, 2. Stykke, og § 22, 3. Stykke.

§ 4. Afgiften svares foruden af al egentlig Arv tillige i følgende Tilfælde:

a) af Legater og Dødsgaver, derunder indbefattet saadanne, der har Karakter af en Belønning, og saadanne, hvortil der er knyttet et Paalæg;

b) ved Succession i Len, Stamhuse og Fideikommisser eller Dele af saadanne, hvad enten Successionen skyldes den forrige Besidders Død eller fundatmæssige Bestemmelser;

c) ved Erhvervelsen af Ret til at nyde godt af Familielegater eller Familiestiftelser, der i Kraft af legal eller fundatmæssig Successionsorden overgaar til den berettigede;

d) ved Erhvervelsen af Rentenydelsen eller Nytten og Brugen af borteblevne Personers Formue ved dennes foreløbige Overgang til Arvingerne i Medfør af §§ 8 og 14 i Fd. 11. September 1839 saavel som ved Succession i saadan Indtægtsnydelse;

e) af Arveforskud samt af Forstrækninger til Livsarvinger, der i Henhold til § 10 i Fd. om Arv af 21. Maj 1845 kommer til Afkortning i Modtagerens Arv.

§ 5. Samme Afgift som af Arv svares endvidere ved en Persons Død:

a) af, hvad der ved Dødsfaldet maatte tilfalde nogen i Henhold til Forsikrings- eller andre Kontrakter, naar afdøde har betalt Præmierne eller Vederlaget uden at have erholdt dette godtgjort af Erhververen. Har denne ydet afdøde et Vederlag, der dog ikke helt dækker, hvad afdøde har udlagt, kan det saaledes ydede Vederlag fradrages i det afgiftspligtige Beløb. Fra Afgiftspligten er endvidere undtaget, hvad der maatte blive udbetalt nogen i Henhold til Forsikringskontrakter og lignende, som er indgaaet til Opfyldelse af en vedkommende i Henhold til Lov eller administrativ Forskrift paahvilende Forpligtelse. Af Forsikringer, tegnede til Fordel for efterlevende Ægtefælle, beregnes Afgiften kun, naar Forsikringens samlede Beløb — for Livrenters Vedkommende kapitaliseret efter § 20 — overstiger 3,000 Kr.;

b) af Gaver, som vedkommende Person har bortskænket i levende Live, naar han havde forbeholdt sig Indtægterne eller Nytten og Brugen af det bortskænkede for sin Livstid eller for et Tidsrum, der endnu ikke er udløbet ved hans Død;

c) af Overdragelser, vedkommende Person har foretaget til Omgaaelse af Afgiftspligten efter denne Lov.

§ 6. I de i § 4, lith. a. og e., samt i de i § 5 nævnte Tilfælde beregnes Arveafgiften ligesom ved egentlig Arv efter Erhververens Slægtskabsforhold til Arveladeren eller Overdrageren; i de i § 4, litr. b. og c.,

nævnte Tilfælde efter hans Slægtskabsforhold til sidste Besidder; i de i § 4, litr. d., nævnte Tilfælde efter hans Slægtskabsforhold til den bortetblevne. Naar Samlivet mellem Ægtefæller var hævet ved Separation, beregnes Afgiften af Arv fra den ene Ægtefælle til den anden efter deres Slægtskabsforhold til hinanden.

Af Arvemidler, som anvendes til Oprettelse af Familiestiftelser eller Legater, der falder ind under Regelen i § 4, litr. c., beregnes Arveafgiften efter Arveladerens Slægtskabsforhold til de første Nydere af vedkommende Stiftelse eller Legat; af Midler, der senere skænkes til saadanne Stiftelser eller Legater, efter hans Slægtskabsforhold til de Personer, der er Nydere af Stiftelsen eller Legatet paa den Tid, Arven erhverves.

§ 7. Af Arv, der tilfalder Ægtefæller, som lever i sædvanligt Formuefællesskab, beregnes Afgiften, naar Arven inddrages under Formuefællesskabet, efter den Ægtefælles Slægtskabsforhold til Arveladeren, som er nærmest i Slægt med denne. Paa tilsvarende Maade beregnes Afgiften af Arv, der tilfalder nogen efter to i Formuefællesskab levende Ægtefæller og udredes af Fællesboet, efter vedkommende Arvings Slægtskabsforhold til den Ægtefælle, med hvem han er nærmest beslægtet.

Har to i Formuefællesskab levende Ægtefæller i et gensidigt Testamente bestemt, hvem den fælles Formue ved den længstlevendes Død skal tilfalde, beregnes Afgiften af den Formue, som ved den længstlevendes Død falder i Arv i Henhold til denne Bestemmelse, ligeledes efter vedkommende Arvingers Slægtskabsforhold til den Ægtefælle, med hvem de er nærmest beslægtet. Er der ved det gensidige Testamente forbeholdt den længstlevende Testationsret over Formuen, og denne Testationsret benyttes, bliver dog Afgiften af alt, hvad der tilfalder de af den længstlevende indsatte Arvinger, at beregne efter disses Slægtskabsforhold til denne, selv om de maatte være nærmere beslægtet med den førstafdøde.

Har i andre Tilfælde to eller flere Personer gensidig indsat hinanden til Arvinger, bliver ved hver Arveladers Død Afgiften at beregne efter de indsatte Arvingers Slægtskabsforhold til den afdøde.

§ 8. Har Arveladeren eller den, fra hvem en efter det foranstaaende afgiftspligtig Erhvervelse hidrører, Hjemsted uden for Riget, bliver Arveafgift kun at erlægge, for saa vidt den afgiftspligtige Erhvervelse omfatter:

a) Faste Ejendomme her i Riget eller Retten til at oppebære Arvefæsteafgifter eller lignende Afgifter af saadanne;

b) Besiddelsen af Len, Stamhuse og Fideikommisser under dansk Statskontrol;

c) Nydelsen af danske Familielegater eller Familiestiftelser.

Naar Boet efter en i Udlandet afdød Dansk i Medfør af § 87 i Lov om Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. af 30. November 1874 henvises til Behandling ved en Skifteret her i Landet, bliver dog at svare Arveafgift af samtlige de Midler, der inddrages under dette Skifte.

§ 9. Hidrører den afgiftspligtige Erhvervelse derimod fra en her i

Riget hjemmehørende Person, svares Arveafgift af samtlige de Midler, Erhvervelsen omfatter, uden Hensyn til, hvor Midlerne befinder sig.

Naar der blandt de afgiftspligtige Genstande findes faste Ejendomme i Udlandet eller Fideikommisser under fremmed Statskontrol, af hvilke Arveafgift svares i Udlandet, skal Finansministeriet dog være bemyndiget til at tilstaa en saadan Nedsættelse i Afgiften af disse Midler, som svarer til den i Udlandet erlagte Arveafgift, eller, for saa vidt denne er lige saa stor som eller større end Afgiften efter nærværende Lov, helt at eftergive denne. Det samme gælder, naar der under den afgiftspligtige Erhvervelse er indbefattet Rettigheder over faste Ejendomme i Udlandet af den i § 8 a omhandlede Art eller Nydelsen af udenlandske Familielegater eller Familiestiftelser.

Ved Anvendelsen af de i denne og den foranstaaende Paragraf indeholdte Regler bliver at tage Hensyn til, hvor Arveladeren eller den, fra hvem den afgiftspligtige Erhvervelse hidrører, havde Hjemsted paa Tidspunktet for Afgiftspligtens Indtræden.

§ 11. I følgende Tilfælde, nemlig:

1) Ved Succession i Len, Stamhuse og Fideikommisser,

2) Ved Succession i Indtægtsnydelser, der falder ind under Reglen i § 4, litr. c,

3) Ved Erhvervelsen af Indtægtsnydelsen af den borteblevne Persons Formue,

4) Ved Erhvervelsen af Livrenter eller andre Indtægtsnydelser, med Hensyn til hvilke Reglen i § 21, 2. Stykke, ikke kan finde Anvendelse, kan Afgiften, naar den er 2 pCt. eller derover, erlægges i lige saa mange aarlige Afdrag, som Procentantallet udgør i hele Tal. Naar denne Adgang til afdragsvis Betaling benyttes, bliver Afgiftsbeløbet dog paa Forhaand at forhøje med 2 pCt. for hvert af de Aar, over hvilke Berigtigelsen af Afgiften fordeles.

Naar en efter denne Lov afgiftspligtig Erhvervelse omfatter fast Ejendom her i Riget, kan Finansministeren derhos tillade, at Arveafgiften helt eller delvis berigtiges afdragsvis paa den ovenfor angivne Maade og mod den der foreskrevne Forhøjelse af Afgiftsbeløbet. Denne Tilladelse vil dog ordentligvis være at betinge af, at Afgiftsbeløbet sikres ved Pant i den eller de paagældende Ejendomme efter de forud for Erhvervelsen tinglæste Hæftelser. Forskrivninger, som i saadan Anledning vil være at udstede, kan udfærdiges paa ustemplet Papir og tinglæses uden Afgift til det offentlige.

§ 13. Er en afgiftspligtig Erhvervelse gjort afhængig af visse Betingelsers Indtræden, bliver Afgiften først at erlægge, naar disse Betingelser kommer til Stede.

Er der til en afgiftspligtig Erhvervelse knyttet Betingelser, ved hvis Indtræden Erhververen atter maa afgive det modtagne, er Finansministeriet bemyndiget til at tillade, at Afgiften beregnes efter den af den paagældende virkelig hafte Fordel, saaledes at det derefter for meget erlagte tilbagebetales.

§ 14. Naar en gift Person afgaar ved Døden, og den efterlevende Ægtefælle forbliver hensiddende i uskiftet Bo, betales ingen Arveafgift af de Midler, hvormed den efterlevende Ægtefælle forbliver hensiddende, men Boets Størrelse bliver at konstatere paa den i § 31 angivne Maade.

Overgaar nogen Del af Arven efter den førstafdøde Ægtefælle, medens den efterlevende hensidder med Boet, til andre Personer end dem, der var Arvinger ved den førstafdødes Død, bliver heller ingen Afgift at erlægge af disse Arveovergange, men Arveafgift erlægges først, naar Boet kommer til Skifte, og Afgiften beregnes da af, hvad der tilfalder de til den Tid tiltrædende Arvinger, efter deres Slægtskabsforhold til Ægtefællerne.

Viser det sig, naar Boet skiftes, at den efterlevende Ægtefælle har fyldestgjort en eller flere af den førstafdødes Arvinger for deres Arv eller har opfyldt legatariske Bestemmelser af førstafdøde, eller har nogen af Ægtefællerne i øvrigt foretaget Dispositioner, der medfører Afgiftspligt efter Bestemmelserne i §§ 4 og 5, bliver dog tillige at svare Arveafgift af de saaledes udbetalte Beløb. Er Boet paa anden Maade forringet med mere end Halvdelen af Formuen, bliver tillige de Forstrækninger og Gaver, som den efterlevende Ægtefælle maatte have ydet sine eller den førstafdødes Arvinger af Fællesboet, at medregne til den efterladte Formue, men dog ikke i videre Omfang end op til Halvdelen af, hvad Boet androg ved den førstafdødes Død. Ved Opgørelsen af, hvor meget Modtagerne af de omhandlede Forstrækninger og Gaver i Henhold til denne Bestemmelse skal svare i Arveafgift, kan saavel Boets Formue som de af Ægtefællen udbetalte Forstrækninger m. m. afrundes nedad til det nærmeste med 100 Kr. delelige Beløb.

§ 15. Naar det med Hensyn til et vist Arvebeløb er bestemt, at Renten af samme i sin Helhed skal oppebæres af en eller flere andre Personer end dem, hvem Beløbet endelig skal tilfalde, eller naar Brugs- eller Indtægtsnydelsen af visse Ejendele for kortere eller længere Tid forbeholdes en anden end den, de paagældende Ejendele endelig skal tilfalde, svares ved Arveladerens Død kun Arveafgift af Rentenydelsens kapitaliserede Værdi. Ved eventuelt indtrædende Succession i Rente- eller Indtægtsnydelsen svares paany Rentenydelsesafgift, medens Kapitalarveafgiften først erlægges ved Rente- eller Indtægtsnydelsens Ophør.

Naar et Arvebeløb udlægges en Arving eller Legatar, mod at han skal tilsvare en Rentenydelse, der dog ikke udgør hele Indtægten af det paagældende Arvebeløb, betales ved Arveladerens Død Arveafgift dels af Rentenydelsens kapitaliserede Værdi, dels af Arvebeløbet med Fradrag af Rentenydelsens kapitaliserede Værdi. Ved eventuelt indtrædende Successioner, saavel som ved Rentenydelsens Ophør, betales paany Arveafgift af Rentenydelsens Kapitalværdi.

Hvis en Kapital endelig tilfalder den samme Person, hvem Rentenydelse af Kapitalen forud har været tillagt, skal det dog være ham tilladt i Kapitalarveafgiften at fradrage det Beløb, han alt har erlagt i Afgift af Rentenydelsen.

§ 16. Afgiftspligtens Genstand er, hvad der i Henhold til den afgiftspligtige Erhvervelse kommer de afgiftspligtige til gode.

Omfatter Afgiftspligten samtlige en afdøds Efterladenskaber, kan derfor ogsaa samtlige de ham paahvilende Gældsforpligtelser, ligesom de øvrige den efterladte Formue paahvilende Byrder eller med dennes Erhvervelse forbundne Omkostninger, fradrages ved Opgørelsen af den afgiftspligtige Beholdning.

Angaar Afgiftspligten enkelte bestemte Genstande eller en begrænset Formuemasse, tages paa lignende Maade Hensyn til de disse Genstande eller denne Formuemasse paahvilende eller af sammes Erhvervelse flydende Forpligtelser.

Gældsforpligtelser, som Arveladeren eller den, fra hvem en ifølge denne Lov afgiftspligtig Erhvervelse hidrører, maatte have paataget sig overfor sin Ægtefælle eller sine Børn eller overfor disses Descendenter eller Ægtefæller, kan dog ikke fradrages, naar de ikke hidrører fra et virkelig ydet Laan eller andre Præstationer, men deres Beløb bliver da at medregne til vedkommende Fordringshavers Arv eller at betragte som et ham tillagt Legat.

Afgifter, der i Udlandet maatte være opkrævet af der beroende arveafgiftspligtige Genstande, kan for saa vidt de ikke i Henhold til Bestemmelsen i § 9 tillades fradragne i selve Arveafgiften, fradrages i den afgiftspligtige Værdi, forinden Arveafgiften beregnes. Derimod kan Arveafgiften efter denne Lov ikke fradrages lige saa lidt som Efterstemplingsafgiften af Testamentsarv.

§ 17. Ved Beregningen af de afgiftspligtige Værdier bliver, naar offentligt Skifte finder Sted, det Tidspunkt at lægge til Grund, da den endelige Opgørelse i Boet foretages, saaledes at Boets Aktiver ansættes til den Værdi, de har paa dette Tidspunkt, ligesom de indtil dette Tidspunkt indvundne Renter eller andre Indtægter maa medregnes.

Paa lignende Maade bliver, naar offentligt Skifte ikke finder Sted, det Tidspunkt at lægge til Grund, da de i § 26, jfr. § 29, foreskrevne Arveanmeldelser indgives.

Foranstaaende Regler finder dog ikke Anvendelse paa Arveforskud, Forstrækninger eller Gaver, der er endelig erhvervede af den afgiftspligtige forinden Arveladerens eller Giverens Død, idet saadanne Ydelser bliver at ansætte til den Værdi, de havde paa Modtagelsens Tid, ligesom Midler, som under en Skiftebehandling maatte blive forlods udloddede til enkelte Arvinger eller Legatarer, maa ansættes til den Værdi, de havde paa Udlodningens Tid. Paa lignende Maade bliver den afgiftspligtige Værdi af Rente- eller Indtægtsnydelser, som maatte være tillagt nogen, at beregne efter Forholdene paa det Tidspunkt, da Rente- eller Indtægtsnydelsen tog sin Begyndelse, men ved den saaledes beregnede Afgift anses da tillige frigjort de Beløb, som forinden Afgiftsberegningens Tidspunkt maatte være udbetalt til Fyldestgørelse af paagældende Rente- eller Indtægtsnydelse.

§ 18. Gaar den afgiftspligtige Erhvervelse ud paa, at Erhververen

bliver Ejer af visse Genstande eller Formuerettigheder, beregnes Afgiften af disse Genstandes eller Rettigheders Værdi i Handel og Vandel.

Udestaaende Fordringer, som ikke kunne inddrives, medregnes ikke.

§ 19. Besiddere af Len, Stamhuse og Fideikommisser anses ved Afgiftsberegningen som Ejere.

Er der i Forening med en Brugs- eller Indtægtsnydelse tillagt en Person Ret til i levende Live at forbruge eller paa anden Maade disponere over de paagældende Midler eller Ret til at raade over disse ved Testamente, anses han ligeledes ved Afgiftsberegningen som Ejer af disse.

Af Arv, der tilfalder Familiestiftelser eller Legater, der falder ind under Regelen i § 4, litr. c., eller anvendes til Oprettelse af saadanne, beregnes Afgiften af de paagældende Midlers Kapitalværdi, men ved Erlæggelsen af denne Afgift anses tillige Afgiften berigtiget for de første Indtægtsnydere.

§ 20. Angaar den afgiftspligtige Erhvervelse en Brugs- eller Indtægtsnydelse, beregnes Afgiften af Brugs- eller Indtægtsnydelsens Værdi som saadan.

Ved Fastsættelsen af denne bliver følgende Regler at iagttage:

1) Er Nydelsen stedsevarende, ansættes dens Værdi til det 25-dobbelte af dens aarlige Beløb.

2) Er Nydelsen af ubestemt Varighed, ansættes dens Værdi til det 10-dobbelte af dens aarlige Beløb, for saa vidt Reglerne under 3 ikke kommer til Anvendelse.

3) Er Nydelsen begrænset til et bestemt Tidsrum eller til en eller flere Personers Levetid, fastsættes Værdien efter de Regler, hvorefter den danske Statsanstalt for Livsforsikring beregner Værdien af tilsvarende Ydelser, dog saaledes, at det Beløb, der beregnes for Administration og Erhvervelsesomkostninger, ikke medregnes. De i saa Henseende fornødne Beregninger leveres uden Betaling af Statsanstalten for Livsforsikring.

4) Den aarlige Rentenydelse af en Kapital, hvis Forrentning ikke nøjagtig kan angives, ansættes til 4 pCt. af Kapitalen.

§ 21. Afgiften beregnes af de enkelte Arvelodder og udredes af disse.

Er det ved Testamente bestemt, at visse Arvelodder skal udredes fri for Afgifter, betragtes de paagældende Arvelodder som forøgede med det til Afgifternes Udredelse fornødne Beløb, og Afgiften udregnes paa den Maade, at der til Arveloddens Beløb først lægges det Beløb, som Afgifterne af samme vilde udgøre, beregnet paa sædvanlig Vis, og af det saaledes fremkomne Beløb beregnes den Afgift, der vil være at erlægge.

I Formuefællesskab levende Ægtefæller betragtes i denne Forbindelse som samme Arvelader, naar de afgiftspligtige Beløb er udredet af Fællesboet eller skal udredes af dette, ligesom ogsaa Arv, der tilfalder i Formuefællesskab levende Ægtefæller, betragtes som en samlet Arv, medmindre Arveladeren maatte have bestemt, at Arven skal unddrages Formuefællesskabet.

Viser det sig ved Opgørelsen af et Dødsbo eller af anden afgiftspligtig

Formuemasse, at nogen af Lodtagerne som Følge af foranstaaende Bestemmelse har et større Beløb at tilsvare i Arveafgift, end der tilkommer ham ved Delingen, betragtes det overskydende som en ham personlig paahvilende Gæld, der er Boet og de øvrige Lodtagere uvedkommende. Det samme gælder om Arveforskud eller Forstrækninger, som maatte være ydet Personer, der ikke kommer til at tage Arv efter Yderen.

§ 22. Arveafgift bliver, naar den længstlevende af tvende Ægtefæller har hensiddet i uskiftet Bo, at beregne efter denne Lov, naar den længstlevende Ægtefælle dør, eller Skiftet paabegyndes efter denne Lovs Ikrafttræden, selv om den først afdøde Ægtefælle maatte være død forinden dette Tidspunkt.

§ 24. Naar offentligt Skifte finder Sted, forfalder Afgiften til Betaling ved Boets Slutning.

Kan et Bo, der behandles af overordentlige Skifteforvaltere, ikke sluttes inden 2 Aar efter Dødsfaldet, skal der inden Udløbet af denne Frist derom gøres Indberetning til vedkommende Skifteret med Oplysning om Grunden dertil. Skifteretten kan forlange det oplyst ved Udskrift af Skifteprotokollen, at Boets vedkommende er bekendt med Grunden til Udsættelsen. I Boer, der ved Lovens Ikrafttræden henstaar under Behandling af ektraordinære Skifteforvaltere, regnes nævnte Frist af 2 Aar fra Lovens Ikrafttræden. Den nævnte Indberetning skal gentages aarlig, saa længe Udsættelsen varer. Naar Skiftet sluttes og Opgørelse foreligger, bliver Afgiftsberegning at foretage og Afgiften at berigtige.

§ 26. Naar et Bo overtages af Arvinger til privat Skifte, samt i de Tilfælde, hvor Pligt til Erlæggelse af Arveafgift i Medfør af Bestemmelserne i denne Lov indtræder, uden at noget Skifte finder Sted her i Landet, har de afgiftspligtige inden 1 Aar efter Afgiftspligtens Indtræden at indgive Arveanmeldelse til vedkommende Skifteforvalter.

Arveanmeldelsen, der afgives paa Tro og Love og under Eds Tilbud, skal foruden Oplysning om den Begivenhed, der har givet Anledning til den afgiftspligtige Erhvervelse, indeholde en summarisk Fortegnelse over de til den afgiftspligtige Formue hørende Aktiver og over de Udgifter, Gældsforpligtelser og andre Byrder, der menes at kunne komme til Fradrag, samt en Opgørelse over, hvorledes Formuen er eller vil blive fordelt, med Angivelse af Erhververnes Slægtskabsforhold til Arveladeren og, for saa vidt Arveladeren hensad i uskiftet Bo efter en tidligere afdød Ægtefælle, tillige en Angivelse af, hvor og naar denne er afgaaet ved Døden.

For saa vidt der er flere Arvinger eller afgiftspligtige, har de derhos i Arveanmeldelsen at udpege en Person, til hvem Meddelelse om Afgiftsberegningens Udfald eller andre Meddelelser i Sagen paa samtliges Vegne kan rettes.

I øvrigt er Arvingerne paa Skifteforvalterens Begæring pligtige at meddele denne samtlige de Oplysninger, hvoraf de maatte være i Besiddelse, og som kunne have Betydning for Afgiftsberegningen.

Skema for nævnte Arveanmeldelser fastsættes af Finansministeriet og udleveres gratis gennem nærmeste Skifteret.

§ 27. Anmeldelsespligten paahviler i Dødsboer samtlige den afdødes Arvinger, og for saa vidt der maatte findes en efterlevende Ægtefælle, der er lodtagen i Boet, tillige denne, derimod ikke blotte Legatarer. I de i § 4, litr. d., ommeldte Tilfælde paahviler Anmeldelsespligten samtlige Domhavere, i de i § 4, litr. b. og c., samt naar Afgiftspligten indtræder som Følge af Succession i Rentenydelser og desl., de afgiftspligtige Successorer.

Anmeldelsen skal underskrives af samtlige de anmeldelsespligtige. For umyndiges Vedkommende underskrives Anmeldelsen af disses Værge; mindreaarige underskriver i Forening med deres Kurator; Enker, for hvem der er beskikket Lavværge, underskriver i Forening med denne. For en fraværende Arving, der har deltaget i Skiftet ved Repræsentant, kan denne underskrive, men den ham meddelte Fuldmagt maa paa Forlangende kunne dokumenteres.

§ 28. I Dødsboer efter her i Landet hjemmehørende Personer indgives Arveanmeldelsen til Skifteforvalteren i den Jurisdiktion, hvor Arveladeren ved sin Død havde Bopæl. I de i § 87 i Lov om Skifte af Dødsbo og Fællesbo af 30. November 1874 ommeldte Tilfælde indgives Anmeldelsen til den Skifteret, til hvilken Boet er henvist.

Ved Succession i Nydelsen af Familiestiftelser indgives Arveanmeldelsen til Skifteforvalteren paa det Sted, hvor Stiftelsen eller dennes Bestyrelse har sit Hjemsted.

Ved Succession i Brugs- og Indtægtsnydelser samt ved saadanne Ophør sker Anmeldelsen til den Skifteforvalter, der har behandlet Arveladerens Bo, eller, for saa vidt Boet er behandlet af overordentlige Skifteforvaltere eller af selvskiftende Arvinger, til den ordinære Skifteforvalter, under hvis Jurisdiktion Boet henhørte.

Ved Erhvervelsen af en bortebleven Persons Formue eller Indtægtsnydelsen af denne i Henhold til Reglerne i Forordn. 11. September 1839 indgives Anmeldelsen til Skifteretten i den Jurisdiktion, hvor Dom i 1. Instans er afsagt.

Naar i Henhold til Regelen i § 8 Arveafgift skal erlægges af en Udlændings herværende faste Ejendomme eller de der ommeldte Rettigheder over saadanne, indgives Arveanmeldelsen til Skifteforvalteren i den Jurisdiktion, under hvilken de paagældende Ejendomme er beliggende. Ejede vedkommende Udlænding flere faste Ejendomme her i Landet, beliggende under forskellige Jurisdiktioner, kan Arvingerne efter eget Valg indgive Arveanmeldelsen til Skifteforvalteren i den af de paagældende Jurisdiktioner, de maatte ønske, men de maa da inden Udløbet af den i § 26 foreskrevne Frist tilstille Skifteforvalterne i de øvrige Jurisdiktioner Meddelelse om, at og til hvilken Skifteforvalter Arveanmeldelse er indgivet.

§ 30. Indkommer Arveanmeldelsen ikke inden Udløbet af de i § 26 og § 29 foreskrevne Frister, bliver Arveafgiften for de anmeldelsespligtiges

Vedkommende at forhøje med 1/3. Det samme gælder, hvis den indkomne Arveanmeldelse lider af saa væsentlige Mangler, at den er uskikket til at danne Grundlaget for en Afgiftsberegning. Er Arveanmeldelsen ikke underskreven af samtlige de anmeldelsespligtige, indtræder en tilsvarende Afgiftsforhøjelse for de anmeldelsespligtiges Vedkommende, som ikke har underskrevet Anmeldelsen.

§ 32. Anser nogen af de afgiftspligtige sig for forurettet ved den af Skifteforvalteren foretagne Afgiftsberegning, kan han inden 3 Maaneder efter, at han har modtaget Underretning om samme, eller for de anmeldelsespligtiges Vedkommende inden 3 Maaneder, efter at saadan Underretning er tilstillet den af dem i Henhold til Regelen i § 26 udpegede Repræsentant, indbringe Sagen for Finansministeriet.

Anser den paagældende heller ikke den Afgørelse, Finansministeriet træffer, for rigtig, kan han, naar Begæring derom fremsættes inden 3 Maaneder, efter at han har modtaget Underretning om Ministeriets Afgørelse, forlange Spørgsmaalet afgjort ved Rettergang under en mod ham ved det offentliges Foranstaltning anlagt Sag.

§ 33. Afgiften forfalder til Betaling paa 6-Ugers Dagen, efter at Afgiftsberegningen efter de i foranstaaende Paragraf indeholdte Regler er bleven bindende for de afgiftspligtige, eller, for saa vidt denne Dag er en Helligdag, paa den nærmest paafølgende Søgnedag. Oversiddes denne Frist, bliver der at erlægge en Strafrente af 1/10 pro mille af Afgiftens Beløb for hver Dag, Fristen er oversiddet.

De afgiftspligtige har inden 3 Uger efter Indbetalingsfristens Udløb for Skifteforvalteren at godtgøre, at Afgiften med mulig paaløbne Renter er betalt.

§ 34. Selvskiftende Arvinger er, eventuelt i Forbindelse med afdødes med disse skiftende Ægtefælle, med den af Regelen i § 21, næstsidste Stykke, følgende Begrænsning, solidarisk ansvarlige for Berigtigelsen af de Afgiftsbeløb, der vil være at erlægge i de af dem behandlede Boer. Det fulde Afgiftsbeløb kan derfor efter Skifteforvalterens Valg inddrives hos en hvilken som helst af de paagældende.

Udenlandske Arvingers herværende Repræsentanter, der alene eller i Forening med her hjemmehørende Arvinger maatte have overtaget en her hjemmehørende Persons Bo til privat Skifte, er ligesom Arvingerne og efter samme Regler som disse ansvarlig for Arveafgiftens Berigtigelse.

§ 37. Har Arvinger eller andre efter denne Lov afgiftspligtige forsætlig søgt at unddrage sig Afgiftspligten ved at undlade at indgive de paabudte Anmeldelser i Tilfælde, hvor saadant efter de foreliggende Omstændigheder kunde medføre, at den afgiftspligtige Erhvervelse undgik vedkommende offentlige Myndigheds Opmærksomhed, eller ved paa anden Maade at fordølge den afgiftspligtige Erhvervelse, uden at Tilfældet dog falder ind under Bestemmelsen i § 38, bliver Afgiften, hvis ikke Sagen med Finansministeriets Samtykke afgøres i Mindelighed, at erlægge med dens dobbelte Beløb.

§ 38. Den, som til Brug ved Beregningen af Afgiften efter nærvæ-

rende Lov til de Myndigheder, hvem Afgiftens Beregning paahviler, derunder indbefattet overordentlige Skifteforvaltere, mod bedre Vidende afgiver urigtige Anmeldelser, Oplysninger eller Erklæringer angaaende de Forhold, hvorpaa Afgiftspligten eller Afgiftens Beregning beror, eller som i sine Anmeldelser, Oplysninger eller Erklæringer med Forsæt fortier Omstændigheder, der har Betydning for Afgiftspligten eller Afgiftsberegningen, straffes, for saa vidt ikke Sagen med Finansministeriets Samtykke afgøres i Mindelighed, med en Bøde lig det femdobbelte af det Beløb, hvormed Afgiften som Følge af de urigtige eller ufuldstændige Oplysninger er bleven forringet, eller hvormed den vilde være bleven forringet, hvis Afgiften var bleven beregnet paa Grundlag af disse Oplysninger.

Er de foran ommeldte Anmeldelser, Oplysninger eller Erklæringer afgivne af flere i Forening, bliver den foreskrevne Bøde at ikende hver enkelt af de paagældende med dens fulde Beløb, for saa vidt de har været vidende om de afgivne Oplysningers Urigtighed eller Ufuldstændighed.

Sager, hvorunder der er Spørgsmaal om Ansvar efter denne Paragraf eller efter § 37, behandles efter de for kriminelle Sager gældende Regler.

§ 41. Saavel Afgiften selv med de denne mulig paaløbne Renter som Bøder, der i Henhold til denne Lov er paalagt nogen af Administrationen, bliver i Mangel af Betaling paa lovlig Maade at inddrive ved Udpantning.

Bøder, som er paalagt nogen ved Domstolene, eller hvis Paalæg er stadfæstet af disse, bliver i Mangel af Betaling at afsone i Overensstemmelse med de om Afsoning af Bøder udenfor kriminelle Sager gældende Regler.

Alle Bøder efter denne Lov tilfalder Statskassen.

V. Kontraktsforhold.

Lov om Køb.
Af 6. April 1906.

§ 1. Denne Lovs Bestemmelser kommer kun til Anvendelse, for saa vidt ikke andet er udtrykkelig aftalt eller maa anses for indeholdt i Aftalen eller følger af Handelsbrug eller anden Sædvane.

Loven gælder ikke for Køb af fast Ejendom.

§ 2. Bestilling af Genstande, som først skal tilvirkes, anses i denne Lov som Køb, saafremt det for Tilvirkningen fornødne Stof skal ydes af den, der har paataget sig Tilvirkningen. Loven gælder dog ikke for Opførelse af Bygning eller andet Anlæg paa fast Ejendom.

Hvad der i denne Lov er bestemt om Køb, finder tilsvarende Anvendelse paa Bytte.

§ 3. Ved Køb af Genstande, bestemt efter Art, forstaas i denne Lov ikke alene Køb af en vis Mængde af en angiven Art Genstande, men ogsaa Køb af en vis Mængde af et angivet Parti.

§ 4. Ved Handelskøb forstaas i denne Lov Køb, som indgaas mellem Handlende i eller for deres Bedrift.

Som Handlende anses herved enhver, der gør sig til Bedrift at afhænde dertil indkøbte Varer, at drive Vekselerer- eller Bankforretning, Forsikringsvirksomhed, Kommissionshandel, Forlagsvirksomhed, Apotek, Beværtning, Haandværk eller Fabrik, at overtage Udførelse af Bygnings- eller Anlægsarbejder eller at befordre Personer, Gods eller Meddelelser. Dog anses ikke som Handlende den, som uden anden Medhjælp end sin Ægtefælle, sine Børn under 15 Aar og sit Hustyende driver Beværtning, Haandværk, Befordringsvirksomhed eller saadan ringe Handel, hvortil ikke kræves særlig Adkomst, eller hvortil Borgerskab udstedes uden Betaling.

§ 5. Er Køb sluttet, men intet aftalt om Købesummens Størrelse, har Køberen at betale, hvad Sælgeren fordrer, for saa vidt det ikke kan anses for ubilligt.

§ 6. Er i Handelskøb Regning (Faktura eller Nota) tilstillet Køberen, og gør han ikke, saasnart ske kan, Indsigelse mod den i Regningen anførte Pris, er han pligtig at betale denne, medmindre lavere Pris oplyses at være aftalt, eller Regningen er aabenbart urimelig.

§ 7. Skal Købesummen beregnes efter Tal, Maal eller Vægt, bliver Mængden paa det Tidspunkt, da Faren for Salgsgenstandens hændelige Undergang gaar over paa Køberen, at lægge til Grund for Beregningen.

§ 8. Skal Købesummen beregnes efter Varens Vægt, antages Indpakningens Vægt (Taravægten) at skulle fradrages.

§ 9. Sælgeren har at levere Salgsgenstanden paa det Sted, hvor han ved Købets Afslutning har sin Bolig. Drev han paa dette Tidspunkt Forretning, og stod Salget i Forbindelse dermed, skal Levering ske paa Forretningsstedet.

Befandt Genstanden sig ved Købets Afslutning paa et andet Sted end ovenfor nævnt, og var Parterne eller burde de være vidende derom, anses dette som Leveringssted.

§ 10. Skal Genstanden af Sælgeren forsendes fra et Sted til et andet for der at overgives i Køberens Besiddelse, anses Levering for sket, naar Genstanden er overgivet til en Fragtfører, som har paataget sig Forsendelsen fra vedkommende Sted, eller den, hvis Afsendelsen sker med Skib, er bragt indenfor Skibssiden.

§ 11. Skal Sælgeren besørge Genstanden sendt til noget inden Pladsens Grænser beliggende Sted, anses Levering ikke at være sket, forinden Genstanden er kommen i Køberens Besiddelse.

§ 12. Er Tid for Købesummens Betaling eller Salgsgenstandens Levering ikke bestemt, og fremgaar det ikke af Omstændighederne, at Opfyldelse skal ske snarest muligt, skal den ske ved Paakrav.

§ 13. Er et Tidsrum fastsat for Leveringen, har Sælgeren Ret til inden for dettes Grænser at vælge Tidspunktet for Leveringen, medmindre det fremgaar af Omstændighederne, at Spillerummet er fastsat i Køberens Interesse.

§ 14. Er der ikke givet Henstand fra nogen af Siderne, er Sælgeren ikke pligtig at levere Salgsgenstanden, medmindre Købesummen samtidig betales, og Køberen ikke pligtig at betale Købesummen, medmindre Salgsgenstanden samtidig stilles til hans Raadighed.

§ 15. Skal Genstanden forsendes fra Leveringsstedet, kan Sælgeren dog ikke i Medfør af Bestemmelsen i foregaaende Paragraf undlade at afsende den, men kan hindre, at den overgives i Køberens Besiddelse, saa længe Købesummen ikke er betalt.

§ 16. Benyttes i Handelskøb ved Genstandens Forsendelse fra Leveringsstedet til Bestemmelsesstedet Konnossement eller Fragtbrev af saadan Beskaffenhed, at Sælgeren efter dets Udlevering til Køberen ikke kan raade over Genstanden, skal Købesummen betales mod Udlevering af det paagældende Dokument overensstemmende med Reglerne i § 71.

§ 17. Sælgeren bærer Faren for Salgsgenstandens hændelige Undergang eller Forringelse, indtil Levering har fundet Sted (jfr. §§ 9—11).

Angaar Købet en bestemt Genstand, som skal hentes af Køberen, og er Tiden inde, da den ifølge Aftalen kan hentes, samt Genstanden holdes rede, bærer dog Køberen Faren og maa saaledes betale Købesummen, selv om Genstanden hændelig er gaaet til Grunde eller forringet.

§ 18. Udbytte, som vindes af Salgsgenstanden inden Leveringstiden, tilkommer Sælgeren, med mindre det med Grund kunde paaregnes først at ville falde senere.

Udbytte, som vindes efter Leveringstiden, tilfalder Køberen, med mindre det med Grund kunde paaregnes allerede at ville falde forinden.

§ 19. Køb af Aktie omfatter det Udbytte, som ikke var forfaldent paa den Tid, da Købet sluttedes.

Er eller bliver der til Aktien knyttet Ret til at tegne ny Aktie, nyder Køberen godt heraf.

§ 20. Køb af rentebærende skriftlig Fordring omfatter de ved Købet eller, hvis senere Levering skal finde Sted, de ved Leveringstiden paaløbne, men endnu ikke forfaldne Renter. Fremgaar det ikke af Omstændighederne, at Fordringen er solgt som usikker, bliver det til Renterne svarende Beløb at betale i Tillæg til Købesummen og samtidig med denne.

§ 21. Leveres Salgsgenstanden ikke i rette Tid, og skyldes dette ikke Køberens Forhold eller en hændelig Begivenhed, for hvilken han bærer Faren, har Køberen Valget mellem at forlange Genstanden leveret og at hæve Købet.

Var Forsinkelsen eller maatte den af Sælgeren forudsættes at være af uvæsentlig Betydning for Køberen, kan denne dog ikke hæve Købet, med mindre han har betinget sig Opfyldelse nøjagtig til bestemt Tid.

I Handelskøb anses enhver Forsinkelse for væsentlig, med mindre det alene er en ringe Del af det solgte, som er forsinket.

§ 22. Skal Sælgeren levere efterhaanden, og finder Forsinkelse Sted med en enkelt Levering, kan Køberen i Medfør af foregaaende Paragraf alene hæve Købet, for saa vidt angaar denne Levering. Dog kan han

ogsaa hæve Købet for senere Leveringers Vedkommende, saafremt Gentagelse af Forsinkelsen maa ventes, eller endog hæve Købet i dets Helhed, saafremt dette er begrundet i Sammenhængen mellem Leveringerne.

§ 23. Angaar Købet en bestemt Genstand, og bliver denne ikke leveret i rette Tid, har Sælgeren at svare Skadeserstatning, med mindre det oplyses, at Forsinkelsen ikke kan tilregnes ham.

§ 24. Ved Køb af Genstande, bestemte efter Art, er Sælgeren, selv om Forsinkelsen ikke kan tilregnes ham, pligtig at svare Skadeserstatning, med mindre han har forbeholdt sig Fritagelse derfor, eller Muligheden af at opfylde Aftalen maa anses for udelukket ved Omstændigheder, der ikke er af saadan Beskaffenhed, at Sælgeren ved Købets Afslutning burde have taget dem i Betragtning, saasom ved hændelig Undergang af alle Genstande af den Art eller det Parti, Købet angaar, ved Krig, Indførselsforbud eller lignende.

§ 25. Hæves et Køb, og skal Erstatning svares i Henhold til § 23 eller § 24, bliver denne i Mangel af Bevis for, at anden Skade er lidt, at fastsætte til det Beløb, hvormed Prisen for Genstande af samme Art og Godhed som de solgte paa Leveringstiden overstiger Købesummen. Foretager Køberen uden ugrundet Ophold Dækningskøb paa forsvarligt Sted, hvor der er Marked for Varen, ved autoriseret Mægler, der er underrettet om Købets Art, kan Sælgeren ikke rejse Indsigelse imod, at Købesummen for den saaledes indkøbte Vare betragtes som Genstandens Pris.

§ 26. Er Leveringstiden forløben, og har Levering ikke fundet Sted, maa Køberen, om han vil fastholde Købet, paa Forespørgsel fra Sælgerens Side uden ugrundet Ophold give Meddelelse derom. Undlader han dette, taber han sin Ret til at kræve Levering. Det samme gælder, selv om han ikke har modtaget nogen Forespørgsel, dersom han ikke inden rimelig Tid meddeler, at han vil fastholde Købet.

§ 27. Har Levering fundet Sted efter Leveringstidens Udløb, maa Køberen, naar det ved Genstandens Fremkomst eller Underretning fra Sælgeren viser sig, at Leveringen er sket for sent, i Handelskøb straks og ellers uden ugrundet Ophold meddele Sælgeren, at han vil paaberaabe sig Forsinkelsen. Undlader han dette, kan han ikke senere paaberaabe sig Forsinkelsen. Vil Køberen benytte sin Ret til at hæve Købet, maa han under denne Rets Fortabelse uden ugrundet Ophold meddele Sælgeren dette.

§ 28. Betales Købesummen ikke i rette Tid, eller træffer Køberen ikke i rette Tid Foranstaltning, hvorpaa Købesummens Betaling beror, har Sælgeren Valget imellem at fastholde og at hæve Købet. Er Forsinkelsen af uvæsentlig Betydning, kan Købet dog ikke hæves. I Handelskøb anses enhver Forsinkelse for væsentlig.

Er den solgte Genstand allerede overgivet til Køberen, kan Sælgeren ikke hæve Købet, med mindre han enten maa anses at have taget Forbehold i saa Henseende, eller Genstanden afvises af Køberen.

§ 29. Skal Sælgeren levere efterhaanden, og skal Betaling erlægges

særskilt for hver Levering, er Sælgeren, naar der med Hensyn til Betaling for en enkelt Levering indtræder saadan Forsinkelse, som efter § 28, 1. Stykke, anses for væsentlig, berettiget til at hæve Købet for de følgende Leveringers Vedkommende, med mindre der ikke er nogen Grund til at befrygte Gentagelse af Forsinkelsen. Dette gælder, selv om Sælgeren efter § 28, 2. Stykke, er afskaaren fra at hæve Købet med Hensyn til den Levering, for hvis Vedkommende Købesummens Betaling er bleven forsinket.

§ 30. Hæver Sælgeren i Medfør af de to foregaaende Paragrafer Købet, har han Krav paa Skadeserstatning efter de Regler, som er givet i § 24. Erstatningen bliver i Mangel af Bevis for, at anden Skade er lidt, at fastsætte til det Beløb, hvormed Købesummen overstiger Prisen for Genstande af samme Art og Godhed som de solgte paa den Tid, da Forsinkelsen indtraadte.

Foretages Salg af Genstanden ved autoriseret Mægler som i § 25 anvist, kan Køberen ikke rejse Indsigelse imod, at den indvundne Købesum betragtes som Genstandens Pris.

§ 31. Er Købesummen ikke betalt, uagtet Betalingstiden er forløben, eller har Køberen undladt at træffe saadan Foranstaltning, som i § 28 er nævnt, og er Salgsgenstanden ikke overgivet til Køberen, har Sælgeren, naar han vil fastholde Købet, paa Forespørgsel fra Køberens Side uden ugrundet Ophold at give Meddelelse derom. Undlader han dette, taber han sin Ret til at fastholde Købet. Det samme gælder, selv om han ikke har modtaget nogen Forespørgsel, dersom han ikke inden rimelig Tid meddeler, at han vil fastholde Købet.

§ 32. Betales Købesummen for sent, eller træffer Køberen for sent saadan Foranstaltning, som i § 28 er nævnt, maa Sælgeren, hvis han paa Grund af Forsinkelsen vil hæve Købet, give Køberen Meddelelse derom, i Handelskøb straks og ellers uden ugrundet Ophold. Undlader han dette, taber han sin Ret til at hæve Købet.

§ 33. Undlader Køberen at afhente eller modtage Salgsgenstanden i rette Tid, eller har hans Forhold iøvrigt bevirket, at den ikke i rette Tid er bleven overgivet i hans Besiddelse, har Sælgeren for Køberens Regning at drage Omsorg for Genstanden, indtil Forsinkelsen ophører, eller Sælgeren benytter den Ret til at hæve Købet, som efter § 28 maatte tilkomme ham. Er Genstanden forsendt og kommen til Bestemmelsesstedet, gælder dette dog kun, naar der her findes nogen, som paa Sælgerens Vegne kan tage den i Besiddelse, og saadant kan ske uden væsentlig Omkostning eller Ulempe.

§ 34. Kan Sælgeren ikke uden væsentlig Omkostning eller Ulempe vedblive med at sørge for Genstanden, eller raader Køberen ikke over den inden rimelig Tid, efter at han dertil er bleven opfordret, har Sælgeren Ret til at sælge den for Køberens Regning. Forinden Salg finder Sted, har Sælgeren saa vidt muligt at give Køberen betimelig Varsel. Foregaar Salget enten ved autoriseret Mægler, som er underrettet om Salgets Art, paa forsvarligt Sted, hvor der er Marked for Varen, eller ved en

forsvarlig bekendtgjort og afholdt Auktion, kan Køberen ikke gøre nogen Indsigelse mod den opnaaede Pris. Kan Salg ikke finde Sted, eller er det aabenbart, at de med et Salg forbundne Omkostninger ikke vil kunne dækkes af Salgssummen, er Sælgeren berettiget til at skaffe Genstanden bort.

§ 35. Er Genstanden udsat for hurtig Fordærvelse, eller vil dens Bevaring medføre uforholdsmæssig store Omkostninger, er Sælgeren med den Begrænsning, som følger af Slutningsbestemmelsen i foregaaende Paragraf, pligtig at sælge den. Kan Salg paa nogen af de i samme Paragraf omhandlede Maader ikke uden Skade oppebies, skal Genstanden sælges, som bedst ske kan.

§ 36. Har Forsinkelse fra Køberens Side paaført Sælgeren Udgifter til Genstandens Bevaring eller anden forøget Omkostning, kan Sælgeren fordre Erstatning og til Sikkerhed for denne holde Genstanden tilbage.

§ 37. Bærer Sælgeren Faren for Salgsgenstanden, men Køberens Forhold har bevirket, at den ikke bliver leveret i rette Tid, overføres Faren paa Køberen, ved Køb af Genstande, bestemt efter Art, dog ikke forinden bestemte Genstande er udskilt for ham.

§ 38. I Handelskøb har Køberen, naar der er fastsat en bestemt Betalingstid, og denne oversiddes, derefter at svare Rente af Købesummen med 6 pCt. aarlig. Er en bestemt Betalingstid ikke fastsat, har Køberen at svare nævnte Rente fra den Dag, da Levering har fundet Sted, eller, om Levering paa Grund af Køberens Forhold er bleven forsinket, fra den Dag, da Forsinkelsen indtraadte.

I andre Køb har Køberen, hvad enten der er fastsat en bestemt Betalingstid eller ej, at svare 5 pCt. aarlig Rente af Købesummen fra den Dag, da Betaling skulde have været erlagt. Modtager Køberen Regning fra Sælgeren paa et Tidspunkt, da Købesummen kan kræves betalt, paaløber Renten fra Regningens Modtagelse, uden at yderligere Paakrav er fornødent.

Bestemmelserne i Lov af 6. April 1855 § 3 om Forhøjelse af Renter fra den Dag, Fordringshaveren søger sin Ret, kommer ikke til Anvendelse med Hensyn til de foran hjemlede Renter.

§ 39. Kommer Køberen efter Købets Afslutning under Konkurs, eller aabnes der Forhandling om Tvangsakkord for ham, har Sælgeren, skønt der er givet Henstand med Betalingen, Ret til at holde Salgsgenstanden tilbage eller, hvis den er forsendt fra Leveringsstedet, at hindre dens Overgivelse til Boet, indtil betryggende Sikkerhed stilles for Købesummens Betaling til Forfaldstid. Er Tiden for Leveringen kommen, og Boet ikke paa Sælgerens Opfordring stiller saadan Sikkerhed, kan han hæve Købet.

Disse Bestemmelser kommer ogsaa til Anvendelse, hvis efter Købets Afslutning Køberen ved Eksekution er funden at mangle Midler til at betale sin Gæld,
eller han, om han er Handlende, har standset sine Betalinger,

eller hans Formuesforhold iøvrigt viser sig at være saadanne, at han maa antages at ville være ude af Stand til at betale Købesummen, naar den forfalder.

§ 40. Er Køberen kommen under Konkurs, og er hverken Tiden for Leveringen eller Tiden for Købesummens Betaling kommen, kan Sælgeren opfordre Boet til at erklære, om det vil indtræde i Købet, og hvis Boet da ikke snarest muligt og senest inden 3 Uger eller, om Tiden for Leveringen eller Betalingen indtræffer forinden, da til dette Tidspunkt erklærer at ville indtræde i Købet, kan Sælgeren hæve Købet.

§ 41. Er Salgsgenstanden efter Konkursens Begyndelse overgivet til Konkursboet, og er Købesummen ikke betalt, kan Sælgeren kræve Genstanden tilbage, medmindre Boet erklærer at ville indtræde i Købet og betaler Købesummen eller paa Opfordring stiller Sikkerhed for dens Betaling til Forfaldstid. Har Boet afhændet Genstanden eller i øvrigt for egen Regning raadet saaledes over den, at den ikke kan tilbageleveres i væsentlig uforandret Stand, har Sælgeren Ret til at anse Boet som indtraadt i Købet.

§ 42. Angaar Købet en bestemt Genstand, og lider denne af en Mangel, kan Køberen hæve Købet eller kræve et forholdsmæssigt Afslag i Købesummen. Maa Manglen anses som uvæsentlig, er Køberen dog ikke berettiget til at hæve Købet, medmindre Sælgeren har handlet svigagtigt.

Savnede Genstanden ved Købets Afslutning Egenskaber, som maa anses tilsikrede, eller er Manglen efter Købets Indgaaelse foraarsaget ved Sælgerens Forsømmelse, eller har Sælgeren handlet svigagtigt, kan Køberen kræve Skadeserstatning.

§ 43. Ved Køb af Genstande, bestemt efter Art, kan Køberen, saafremt den leverede Genstand lider af en Mangel, hæve Købet eller kræve Omlevering eller fordre et forholdsmæssigt Afslag i Købesummen.

Maa Manglen anses som uvæsentlig, kan Købet dog ikke hæves eller Omlevering fordres, medmindre Sælgeren har handlet svigagtigt eller har kendt Manglen paa et saadant Tidspunkt, at han uden urimelig Opofrelse har kunnet skaffe mangelfri Genstand.

Sælgeren er, selv om han er uden Skyld, pligtig at betale Skadeserstatning dog saaledes, at Bestemmelserne i § 24 finder tilsvarlig Anvendelse.

§ 44. Ved Afgørelsen af, om Salgsgenstanden lider af en Mangel, bliver, for saa vidt Manglen ikke er hidført ved Sælgerens Forsømmelse, det Tidspunkt at tage i Betragtning, da Faren gik over paa Køberen.

§ 45. Bestemmelserne i § 25 om Skadeserstatningens Beregning kommer ogsaa til Anvendelse, naar Købet hæves paa Grund af Mangel ved Genstanden.

§ 46. Skal Sælgeren levere efterhaanden, og er en enkelt Levering mangelfuld, kan Køberen i Medfør af §§ 42 og 43 alene hæve Købet, for saa vidt angaar denne Levering. Dog kan han ogsaa hæve Købet for senere Leveringers Vedkommende, saafremt det maa ventes, at ogsaa

disse ville blive mangelfulde, eller endog hæve Købet i dets Helhed, saafremt dette er begrundet i Sammenhængen mellem Leveringerne.

§ 47. Har Køberen før Købets Afslutning undersøgt Salgsgenstanden eller uden skellig Grund undladt at efterkomme Sælgerens Opfordring til at undersøge den, eller er der før Købets Afslutning givet ham Lejlighed til at undersøge en Prøve af Salgsgenstanden, kan han ikke paaberaabe sig Mangler, der ved saadan Undersøgelse burde være opdagede af ham, medmindre Sælgeren har handlet svigagtigt.

§ 48. Sker Salg ved Auktion, kan Køberen ikke paaberaabe sig, at Genstanden lider af nogen Mangel, medmindre Genstanden ikke svarer til den Betegnelse, under hvilken den er solgt, eller Sælgeren har handlet svigagtigt. Hvad her er foreskrevet, gælder dog ikke, naar en Handlende sælger sine Varer ved Auktion.

§ 49. Tilbyder Sælgeren at afhjælpe en Mangel eller at foretage Omlevering, maa Køberen dermed lade sig nøje, hvis det kan ske inden Udløbet af den Tid, da han er pligtig at afvente Levering (jfr. § 21), og det aabenbart ikke kan medføre Omkostning eller Ulempe for ham.

Køberens Ret til Erstatning berøres ikke af denne Bestemmelse.

§ 50. Hvad i denne Lov er bestemt om Mangler ved Salgsgenstanden finder tilsvarende Anvendelse, hvor den leverede Mængde er for ringe, saafremt Køberen maa gaa ud fra, at det, som er leveret, er ment at skulle tjene som fuldstændig Opfyldelse af Aftalen. Køberen kan i dette Tilfælde ikke i Medfør af § 43 fordre Omlevering, men kan i Stedet herfor kræve efterleveret, hvad der mangler, hvad enten dette udgør en større eller mindre Del af det, som skulde leveres.

§ 51. I Handelskøb har Køberen, naar Salgsgenstanden er leveret, eller en aftalt Udfaldsprøve er kommen ham i Hænde, at foretage saadan Undersøgelse, som ordentlig Forretningsbrug kræver. Skal Genstanden forsendes fra et Sted til et andet, er Køberen dog ikke pligtig at undersøge den, førend den paa Bestemmelsesstedet er stillet saaledes til hans Raadighed, at han i Følge § 56 vilde være pligtig at drage Omsorg for den.

§ 52. Viser det sig, at den solgte Genstand lider af en Mangel, har Køberen, saafremt han vil paaberaabe sig Manglen, at give Sælgeren Meddelelse derom i Handelskøb straks og ellers uden ugrundet Ophold. Afgiver han ikke saadan Meddelelse, uagtet han har opdaget eller burde have opdaget Manglen, kan han ikke senere gøre den gældende.

Vil Køberen hæve Købet, eller vil han kræve Efterlevering eller Omlevering, skal han uden ugrundet Ophold give Sælgeren Meddelelse derom, og har ellers tabt sin Ret til at afvise Genstanden eller kræve Efterlevering.

§ 53. De i foregaaende Paragraf givne Bestemmelser om Tab af Køberens Ret til at paaberaabe sig Mangler kommer ikke til Anvendelse, naar Sælgeren har handlet svigagtigt, eller naar han har gjort sig skyldig i grov Uagtsomhed, og denne medfører betydelig Skade for Køberen.

§ 54. Har Køberen ikke inden et Aar efter Genstandens Overgivelse til ham meddelt Sælgeren, at han vil paaberaabe sig en Mangel, kan

han ikke senere gøre den gældende, medmindre Sælgeren har paataget sig at indestaa for Genstanden i længere Tid eller har handlet svigagtigt.

§ 55. Er Køberen kommen i Besiddelse af Genstanden, og vil han afvise den, er han pligtig at drage Omsorg for den, og kan af Sælgeren fordre Erstatning for de ham derved paaførte Omkostninger. De i §§ 34 og 35 givne Regler finder tilsvarende Anvendelse.

§ 56. Er i Tilfælde af Genstandens Forsendelse Køberen sat i Stand til paa Bestemmelsesstedet at komme i Besiddelse af Genstanden, og vil han afvise den, er han pligtig at tage den i sin Besiddelse for Sælgerens Regning.

Naar Køberen har taget Genstanden i sin Besiddelse, kommer Reglerne i foregaaende Paragraf til Anvendelse.

§ 57. Hæves Købet, er Sælgeren ikke berettiget til at faa Genstanden tilbage, medmindre han tilbagegiver, hvad han har modtaget i Betaling, og Køberen ikke berettiget til at faa Købesummen tilbage, medmindre han tilbageleverer det modtagne i væsentlig samme Stand og Mængde, hvori det var ved Leveringen.

Køberen har, naar han hæver Købet eller kræver Omlevering, Ret til at holde Genstanden tilbage, indtil Sælgeren svarer skyldig Erstatning eller stiller betryggende Sikkerhed for denne.

§ 58. Selv om Genstanden er gaaet til Grunde eller forandret, kan Køberen, uanset Bestemmelserne i foregaaende Paragraf, hæve Købet, saafremt Undergangen eller Forandringen skyldes en hændelig Begivenhed eller Genstandens egen Beskaffenhed eller Foranstaltninger, som udkrævedes til dens Undersøgelse, eller som er trufne inden den Mangel, der medfører Ophævelse af Købet, er opdaget eller burde være opdaget.

§ 59. Oplyses det, at Salgsgenstanden ved Købets Afslutning tilhørte en anden end Sælgeren, kan Køberen, selv om Sælgeren var i en undskyldelig Vildfarelse om sin Adkomst, kræve Skadeserstatning hos denne. Dette gælder dog ikke, hvis Køberen ved Købets Afslutning ikke var i god Tro.

§ 60. Er en Genstand købt paa Prøve eller paa Besigtigelse, og er den leveret, bliver Køberen bunden ved Købet, saafremt han ikke inden aftalt Tid eller, om ingen Tid er aftalt, inden passende Frist har meddelt Sælgeren, at han ikke vil beholde Genstanden.

Saalænge Køberen har Genstanden til Prøve eller Besigtigelse, bærer han Faren for den.

§ 61. Er saadan Meddelelse fra Køberen, som omhandles i §§ 6, 26, 27, 52 og 54, indleveret til Befordring med Telegraf eller Post, eller, hvor andet forsvarligt Befordringsmiddel benyttes, afgivet til Befordring dermed, medfører det ikke Tab af Ret for Afsenderen, at Meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem.

Det samme gælder om de Meddelelser fra Sælgeren, som omhandles i §§ 31 og 32.

§ 62. Er en Vare solgt »frit ombord« (fob) paa et angivet Sted, har

Køberen at befragte Skib eller betinge Skibsrum til Varens Befordring fra dette Sted.

Sælgeren har at besørge og bekoste Varens Forsendelse til Afskibningsstedet og at træffe de Foranstaltninger med Hensyn til dens Indladning, som ifølge der gældende Lov eller Sædvane paahviler en Aflader.

Naar Varen er kommen indenfor Skibssiden, ophører Sælgeren at bære Faren for den.

Om Varen lider af Mangler, bedømmes efter dens Tilstand paa samme Tidspunkt, ligesom ogsaa dens Mængde paa dette Tidspunkt bliver at lægge til Grund, saafremt Købesummen skal beregnes efter Maal, Vægt eller Tal.

Den Omstændighed, at Køberen har befragtet Skib eller betinget Skibsrum, medfører ikke Pligt for Køberen til at undersøge Varen før dens Fremkomst til Bestemmelsesstedet og afskærer ikke heller Sælgeren fra at udøve de i §§ 15, 28 og 39 omhandlede Rettigheder.

Køberen er, selv om der ikke er truffet særlig Aftale derom, pligtig at betale mod Konnossement overensstemmende med, hvad der er bestemt i § 71.

§ 63. Er en Vare solgt »fragtfrit« (cost and freight, c & f, c i f), har Sælgeren at besørge og bekoste dens Forsendelse til Bestemmelsesstedet.

Faren gaar over paa Køberen, saasnart Varen overensstemmende med de i § 10 givne Regler er overgivet til en Fragtfører eller bragt indenfor Skibssiden.

Om Varen lider af Mangler, bedømmes efter dens Tilstand paa det Tidspunkt, da Faren for den gaar over paa Køberen, ligesom ogsaa dens Mængde paa dette Tidspunkt bliver at lægge til Grund, saafremt Købesummen skal beregnes efter Maal, Vægt eller Tal.

Køberen er, selv om der ikke er truffet særlig Aftale derom, pligtig at betale mod Konossement eller Fragtbrev overensstemmende med, hvad der er bestemt i § 71.

Køberen har, selv om Købesummen ikke er forfalden til Betaling ved Varens Fremkomst, at betale den Fragt, som ikke er erlagt af Sælgeren, mod Fradrag i Købesummen, men uden Godtgørelse for Rente.

§ 64. Er en Vare solgt »cif« (cost, insurance, freight) eller »caf« (coût, assurance, fret), gælder, hvad der i foregaaende Paragraf er bestemt.

Sælgeren har derhos for den Del af Forsendelsen, under hvilken han ikke bærer Faren, for Køberen at tegne sædvanmæssig Forsikring. Undlader Sælgeren at tegne saadan Forsikring, uden at Købet af den Grund hæves, kan Køberen kræve Erstatning for Skade, som maatte følge af Undladelsen, eller selv tegne Forsikring og afdrage Omkostningerne i Købesummen.

§ 65. Er en Vare solgt »leveret« eller »frit« (franco) paa et angivet Sted, anses Levering ikke for sket, førend Varen er kommet frem til dette Sted. Sælgeren har saaledes at besørge og bekoste dens Forsendelse dertil og bærer under Forsendelsen Faren.

Om Varen lider af Mangler, bedømmes efter dens Tilstand ved Frem-

komsten, ligesom ogsaa dens Mængde paa dette Tidspunkt bliver at lægge til Grund, saafremt Købesummen skal beregnes efter Maal, Vægt eller Tal.

I Sammensætning med »fragtfrit«, »c & f«, »c f«, »cif« eller »caf« har Benyttelsen af Ordet »leveret« ingen Betydning for Forstaaelsen af de nævnte Klausuler.

§ 66. Er en Vare købt med saadan Angivelse af dens Mængde, at der for samme er aabnet et vist Spillerum, saasom »cirka«, »fra—til« eller lignende, tilkommer det Sælgeren at træffe Valget, medmindre det fremgaar af Omstændighederne, at Spillerummet er indrømmet i Køberens Interesse.

Er Betegnelsen »cirka« benyttet, er Spillerummet 10 pCt. op eller ned for Ladning og ellers 5 pCt.

§ 68. Er det aftalt, at Varen skal leveres eller aftages »i Begyndelsen« (»primo«), »i Midten« (»medio«) eller »i Slutningen« (»ultimo«) af en Maaned, forstaas herved henholdsvis den første til tiende, den ellevte til tyvende og den enogtyvende til sidste Dag i Maaneden.

Ved Køb af Værdipapirer betyder »primo« den første Søgnedag i Maaneden, »medio« den femtende Dag i Maaneden, eller, om denne Dag falder paa en Helligdag, den følgende Søgnedag, og »ultimo« den sidste Søgnedag i Maaneden.

§ 70. Naar »kontant Betaling« er aftalt, er Køberen pligtig at betale samtidig med, at Salgsgenstanden stilles til hans Raadighed (jfr. §§ 14 og 15).

Veksellov for Danmark.

Af 7. Maj 1880.

§ 1. En Veksel skal indeholde:

udtrykkelig Benævnelse af Veksel, indført i selve Teksten, eller, hvis Vekslen er affattet i et fremmed Sprog, et tilsvarende Udtryk i dette Sprog;

den Pengesum, der skal betales (Vekselsummen);

dens Navn, til hvem Betalingen skal ske (Vekseltager, Remittent);

dens Navn, der skal indfri Vekslen (Vekselbetaler, Trassat);

Tid og Sted for Vekslens Udstedelse;

det Sted, hvor Betalingen skal ske;

dens Underskrift, der udsteder Vekslen (Vekselgiver, Vekseludsteder, Trassent).

§ 2. En Veksel kan lyde paa Betaling til Trassenten selv (Veksel til egen Ordre).

Lyder en trasseret Veksel paa at indfris af Trassenten selv (trasseret egen Veksel), anses den som en egen Veksel (§ 95).

§ 3. Betalingstiden skal for den hele Vekselsum være en og den samme.

Vekslen kan kun lyde paa Betaling:
paa en bestemt Dag;
ved Forevisning (ved Sigt, a vista);
en vis Tid efter Forevisningen (efter Sigt, a viso); eller
en vis Tid efter Udstedelsen (a dato).

Er ingen Betalingstid nævnt, anses Vekslen som betalbar ved Sigt.

§ 4. En Veksel kan lyde paa Betaling et andet Sted end der, hvor Trassaten bor (domicilieret Veksel).

Er særskilt Betalingssted ikke nævnt, gælder som Vekslens Betalingssted det ved Trassatens Navn anførte Sted, hvor han tillige antages at bo.

§ 5. Er et Dokument ikke affattet overensstemmende med de foran givne Forskrifter, medfører det ikke Vekselret. Heller ikke har de paa et saadant Dokument tegnede Erklæringer, saasom Akcept, Endossement eller Borgen, nogen vekselretlig Virkning.

§ 6. Er Vekselsummen nævnt flere Gange, men med forskellige Beløb, gælder det, som mindst er.

§ 7. Indeholder en Veksel Tilsagn om Rente, anses det som uskrevet.

§ 8. Trassenten svarer efter Vekselret for Vekslens Godkendelse (Akcept) og Betaling.

§ 9. En Veksel kan ved Endossement overdrages til en anden (Endossatar), selv om intet herom er nævnt i Vekslen. Har Trassenten i selve Vekslens Tekst ved Ordene »ikke til Ordre« eller deslige forbudt dens Overdragelse, medfører saadan ingen vekselretlig Virkning.

§ 10. Ved Endossement gaar alle af Vekslen flydende Rettigheder, deriblandt ogsaa Retten til at endossere Vekslen videre, over paa Endossataren. Vekslen kan endosseres ogsaa til Trassenten, til Trassaten, til Akceptanten eller til en tidligere Endossent og af disse igen til andre.

§ 11. Endossementet skal skrives paa selve Vekslen eller paa en Afskrift af den (Kopi) eller paa et til Vekslen eller Kopien hæftet Blad (Alonge).

§ 12. Endossement kan ske enten saaledes, at Endossenten indsætter Endossotarens Navn og underskriver sit eget (fuldstændigt Endossement), eller og derved, at Endossenten blot tegner sit Navn paa Vekslens eller Vekselkopiens Bagside eller paa det vedhæftede Blad (Endossement in blanco).

§ 13. Blanko-Endossement kan af Vekselejeren udfyldes ved Indsættelse af en Endossatars Navn.

§ 14. Enhver Endossent svarer alle efterfølgende Ejere af Vekslen efter Vekselret for dens Akcept og Betaling, saafremt han ikke i sit Endossement ved Ordene »uden Forbindtlighed«, »uden Ansvar«, »uden Obligo«, »uden Retur« eller deslige udtrykkelig har forbeholdt sig at være fri for saadant Ansvar.

§ 15. Indeholder et Endossement udtrykkeligt Forbud mod at endossere Vekslen videre, og overdrages den desuagtet, har senere Vekselejere ikke Vekselret mod den Endossent, som gav Forbudet.

§ 16. Et Endossement, som kun indeholder en Fuldmagt eller en Be-

myndigelse til Indkassering eller deslige (Prokura-Endossement), overfører ikke Ejendomsret til Vekslen, men giver alene Fuldmægtigen Hjemmel til at tage de til Vekselrettens Bevaring fornødne Forholdsregler og til at indbetale og oppebære Vekselsummen, samt, saafremt saadant ikke er udtrykkelig forbudt i Endossementet, til at overdrage Vekslen ved nyt Prokura-Endossement.

§ 17. Enhver, som har en Veksel i Hænde, er berettiget til straks at forevise den til Akcept og, hvis saadan ikke erholdes inden den i § 21 bestemte Tid, at optage Protest for manglende Akcept (de non acceptatione). Aftale, som strider herimod, har ikke vekselretlig Virkning.

§ 18. Lyder en Veksel paa Betaling et andet Sted end der, hvor Trassaten bor, og har Trassenten ikke paa Vekslen opgivet, ved hvem Betalingen paa det andet Sted skal erlægges, skal den før Forfaldsdag forevises Trassaten til Akcept og, saafremt saadan ikke erholdes, protesteres. Forsømmes dette, tabes Vekselretten mod Trassenten og Endossenterne.

§ 19. Lyder en Veksel paa Betaling efter Sigt, skal den forevises til Akcept inden den Tid, som maatte være foreskreven i Vekslens Tekst, eller, naar saadan Forskrift mangler, inden 6 Maaneder fra Udstedelsesdagen, hvis den er trukken fra eller paa noget Sted i Europa med Undtagelse af Island og Færøerne, og inden et Aar, hvis den er trukken fra eller paa sidstnævnte Steder eller noget Sted udenfor Europa. Bliver Vekslen ikke akcepteret, eller bliver Akcepten ikke dateret, skal Vekslen inden Forevisningsfristens Udløb protesteres, og regnes i saadant Tilfælde Forfaldstiden fra Protestdagen. Forsømmes, hvad her er bestemt, tabes Vekselretten mod Trassenten og Endossenterne.

Den Endossent, som i sit Endossement af saadan Veksel har foreskrevet en særlig Forevisningstid, er fri for Vekselansvar, hvis Fristen oversiddes.

I Forhold til den Akceptant, som ikke har dateret sin Akcept, regnes Forfaldstiden, naar Protest ikke er optagen, fra Forevisningsfristens sidste Dag.

§ 20. I ethvert Tilfælde, hvor paa Grund af manglende Akcept Protest er optagen, skal Underretning (Notifikation) derom gives paa den Maade og under det Ansvar, som i §§ 45—47 fastsættes.

§ 21. Naar en Veksel forevises til Akcept, skal bestemt Svar, bekræftende eller nægtende, gives inden 24 Timer. Gives ikke Svar inden denne Tid, anses Akcept nægtet.

Akcepten skal skrives paa Vekslen og forsynes med Akceptantens Underskrift. Gyldig Akcept kan ogsaa gives ved Akceptantens blotte Navntegning paa Vekslens Forside.

Akcept kan ikke, efter at den er tegnet paa Vekslen, med Retsvirkning udstryges, forandres eller tilbagekaldes.

§ 22. Vekslen skal akcepteres efter sit Lydende uden Vilkaar eller Forbehold; dog kan Akcepten indskrænkes til en Del af Vekselsummen. Gøres andre Indskrænkninger eller Vilkaar, anses de som uskrevne.

§ 23. Den, som har akcepteret en Veksel, svarer efter Vekselret for Betaling paa Forfaldsdagen af det akcepterede Beløb.

Akceptanten er ifølge sin Akcept vekselretlig forpligtet ogsaa lige over for Trassenten. Derimod har Akceptanten ikke Vekselret mod Trassenten.

§ 24. Lyder en Veksel paa Betaling et andet Sted end der, hvor Trassaten bor, og har Trassenten ikke paa Vekslen opgivet, ved hvem Betalingen paa det andet Sted skal erlægges, skal Akceptanten tilføje det paa Vekslen. Gør han det ikke, antages det, at han selv vil indfri Vekslen paa Betalingsstedet.

§ 25. Bliver en Veksel ikke akcepteret inden den i § 21 bestemte Frist, eller indskrænkes Akcepten til en Del af Vekselsummen, er Vekselejeren, efter at Protest er optagen, berettiget til af hvilken som helst blandt Endossenterne eller af Trassenten mod Protestens Udlevering med Vekselret at kræve Sikkerhed for Betaling til Forfaldstid af Vekselsummen eller det ikke akcepterede Beløb tilligemed de ved den manglende eller ufuldstændige Akcept forvoldte Omkostninger.

§ 26. Enhver Endossent har i Kraft af den for manglende eller ufuldstændig Akcept optagne Protest ligeledes Ret til mod Protestens Udlevering at kræve Sikkerhed af hvilken som helst blandt de foregaaende Endossenter eller af Trassenten.

§ 27. Har en Vekselskyldner stillet en af sine Eftermænd Sikkerhed, gælder den ogsaa til Fordel for Sikkerhedsstillernes øvrige Eftermænd, naar de fordrer saadant. Ingen af Sikkerhedsstillerens Eftermænd har Ret til at forlange yderligere Sikkerhed af nogen Vekselskyldner, medmindre det paavises, at den allerede stillede Sikkerhed er utilstrækkelig.

§ 28. Vil Trassaten efter Protesten meddele fuldstændig Akcept, og erstatter han de ved den manglende Akcept forvoldte Omkostninger, maa Præsentanten ikke vægre sig ved at modtage Akcepten, saafremt Vekslen endnu er i hans Besiddelse. Naar Akcept saaledes er given, ophører Retten til at kræve Sikkerhed. Var saadan allerede stillet, skal den tilbageleveres. Ligeledes skal en stillet Sikkerhed gives tilbage, naar der ikke inden et Aar efter Vekslens Forfaldsdag er rejst Sag til dens Betaling mod den, som har stillet Sikkerheden, saa og naar Vekslen er indfriet eller den vekselretlige Forpligtelse paa anden Maade er ophørt.

§ 29. Har den, som paa Grund af Protest for manglende Akcept er berettiget til Sikkerhed efter §§ 25 eller 26, Vekslen i Hænde, kan han uden at afvente Forfaldstiden i Stedet for Sikkerhed straks kræve Betaling af Vekselsummen eller det ikke akcepterede Beløb, tilligemed de ved Akceptens Nægtelse forvoldte Omkostninger og Provision efter §§ 50—52. Dog kan Vekselskyldneren i Vekselsummen eller det ikke akcepterede Beløb afkorte 5 pCt. aarlig Rente for Vekslens tilbagestaaende Løbetid.

Kræver Vekselejeren Sikkerhed, men vil Vekselskyldneren hellere straks paa ovennævnte Vilkaar indfri Vekslen, staar dette ham frit.

§ 30. Er den, som har akcepteret en Veksel, forinden Forfaldstid

kommen under Konkurs eller ved Eksekution funden at mangle Midler til at betale sin Gæld, eller har han, hvis han er Handlende, standset sine Betalinger, og har han ikke, efter i saadan Anledning at være opfordret dertil af Vekslens Ihændehaver, stillet Sikkerhed for dens Indfrielse til Forfaldstid, er Vekslens Ejer og Endossenter, naar disse Omstændigheder godtgøres ved Protest, berettiget til mod Protestens Udlevering at kræve Sikkerhed overensstemmende med §§ 25—27 hos de foregaaende Endossenter eller Trassenten.

Om saadan Protest bliver Underretning at give paa den Maade og under det Ansvar, som i §§ 45—47 fastsættes.

§ 31. Vekslen skal indfris paa Forfaldsdagen, og finder Løbedage saaledes ikke Sted.

§ 32. En Veksel, som lyder paa Betaling ved Sigt, skal indfris ved Forevisningen. Om Tiden, inden hvilken saadan Veksel skal forevises til Betaling, og om Følgerne af Forsømmelse heraf gælder, hvad der i § 19 er bestemt om Forevisning til Akcept af Veksler, der lyder paa Betaling efter Sigt.

§ 33. Er Vekslens Forfaldstid bestemt til Begyndelsen af en Maaned, skal den indfris paa Maanedens første Dag. Ved Midten af en Maaned forstaas Maanedens femtende Dag og ved Slutningen af en Maaned dens sidste Dag.

Er Vekslens Forfaldstid bestemt til et vist Antal Dage efter Udstedelsen eller efter Sigt, medregnes ikke Udstedelses- eller Forevisningsdagen. En halv Maaned regnes lige med et Tidsrum af 15 Dage; lyder Betalingstiden paa en eller flere hele Maaneder og en halv Maaned, bliver den halve Maaned at regne sidst.

§ 34. Er en Veksel udstedt paa et Sted, hvor der benyttes Tidsregning efter gammel Stil, skal Tidsbestemmelserne i Vekslen anses givet efter den Stil, naar ikke andet fremgaar af Vekslen.

§ 36. Indfrier Akceptanten ikke Vekslen, naar den paa eller efter Forfaldsdagen forevises ham til Betaling, er han pligtig at svare 6 pCt. aarlig Rente af Vekselsummen fra Forevisningsdagen samt til at give fuld Erstatning for de Vekselejeren ved Forhalingen forvoldte Omkostninger. Skal Betalingen ske efter Vekselkurs, og er denne falden efter Vekslens Forevisning, beregnes den Kurs, som gjaldt paa Forevisningstiden; dog kan Vekselejeren, hvis han har forhalet Vekslens Forevisning, ikke beregne højere Kurs end den, der gjaldt paa Forfaldsdagen.

§ 37. Vekselejeren maa ikke vægre sig ved at modtage Afdrag paa Vekselsummen.

§ 38. Vekselskyldneren er ikke pligtig at betale, medmindre Vekslen udleveres ham med paategnet Kvittering. Betaler han en Del af Vekselsummen, skal Afbetalingen paategnes Vekslen, og, saafremt det forlanges, særskilt Kvittering meddeles ham paa en Afskrift af Vekslen.

§ 39. Naar Forfaldstid er kommen, er Vekslens Ihændehaver berettiget til at kræve og oppebære Betaling for Vekslen, saafremt han ved Indholdet af dens Tekst eller ved en behørig sammenhængende og til

ham fortsat Række af fuldstændige eller Blanko-Endossementer viser sig at være Vekslens Ejer. Den, som da indfrier Vekslen, er ikke pligtig at prøve Endossementernes Ægthed.

§ 40. Indfries en Veksel før Forfaldsdag, og viser det sig senere, at Betalingen er erlagt til en uretmæssig Ihændehaver, svarer den, der indfriede Vekslen, for deraf følgende Skade.

§ 41. Vil Vekselejeren bevare sin Ret til Regres for manglende Betaling mod Trassenten og Endossenterne, skal han forevise den forfaldne Veksel, hvad enten den forud er akcepteret eller ikke, til Betaling for Trassaten og, hvis denne ikke erlægger fuld Betaling, optage Protest *(de non solutione)* paa Forfaldsdagen eller senest paa anden Søgnedag efter denne. Saadan Forevisning og Protest er dog ufornøden, saafremt Protest for manglende Akcept forud er optagen samt derhos Vekslen er indfriet overensstemmende med § 29 eller Salg i Medfør af samme Paragraf rejst til dens Betaling.

§ 42. En Opfordring til ikke at optage Protest (»uden Protest« »uden Omkostninger« eller desl.) fritager fra Forpligtelsen til at protestere, men ikke fra Forpligtelsen til i rette Tid at forevise Vekslen til Betaling. Udebliver Betalingen, er Vekselejeren pligtig til at give Underretning derom paa den Maade og under det Ansvar, som i §§ 45—47 fastsættes. Paastaar en Vekselskyldner, at Forevisningen ikke har fundet Sted i rette Tid, paahviler det ham at bevise saadant. Fra Forpligtelsen til at erstatte Protestomkostninger, naar Protest uanset Opfordringen er sket, er han ikke fritagen.

§ 43. Er Vekslen domicilieret, skal den forevises paa Betalingsstedet for den, ved hvem Betalingen skal erlægges (Domiciliaten), eller, hvis en saadan ikke er nævnt paa Vekslen, for Akceptanten selv. Opnaas ikke Betaling, eller kan den, for hvem Vekslen skal forevises, ikke træffes paa Betalingsstedet, skal Vekselejeren, saafremt han vil bevare sin Ret til Regres mod Trassenten og Endossenterne, dersteds optage Protest overensstemmende med de i § 41 givne Forskrifter. Skal Betalingen ske ved en anden end Akceptanten og forsømmer Vekselejeren at optage Protest hos ham, tabes Vekselretten ogsaa mod Akceptanten.

§ 44. Til Bevaring af Vekselret mod Akceptanten udfordres, med Undtagelse af det i § 43 nævnte Tilfælde, hverken Vekslens Forevisning til Betaling eller Optagelse af Protest.

§ 45. Ihændehaveren af en for manglende Betaling protesteret Veksel skal inden to Søgnedage efter den Dag, da Protesten blev optagen, give skriftlig Underretning (Notifikation) om Protesten til den nærmeste af sine Formænd, ved hvis Navn paa Vekslen Stedbetegnelse findes anført.

Denne Forpligtelse anses fyldestgjort, naar skriftlig Underretning inden nævnte Tidsfrist er indleveret til Posten, eller, hvor Post ikke gaar, paa anden forsvarlig Maade afsendt.

Enhver om Protesten underrettet Endossent er pligtig til inden to Søgnedage efter Underretningens Modtagelse paa samme Maade at give

Underretning til sin nærmeste Formand, ved hvis Navn Stedbetegnelse findes anført paa Vekslen. Ligeledes er den Trassent, som har modtaget Underretning om, at en domicilieret Veksel er protesteret hos den, ved hvem Betalingen skal erlægges, forpligtet til herom at underrette Akceptanten.

§ 46. Den, som forsømmer at give saadan Underretning, som i § 45 er foreskreven, svarer de Formænd, der som Følge deraf er forbigaaet, for den ved Forsømmelsen forvoldte Skade. Han kan af dem ikke kræve Godtgørelse for Udgifter, men er kun berettiget til Vekselsummen med 5 pCt. aarlig Rente fra den Dag, Sag til Betaling reises.

§ 47. Foreviser den, som var forpligtet til at give Underretning, Postattest om, at han har indleveret Brev til vedkommende Formand, gælder dette som Bevis for, at Underretning paa den Tid, Postattesten opgiver, er bleven afsendt til Formanden, medmindre det godtgøres, at Brevet havde et andet Indhold.

§ 48. Enhver Vekselskyldner har mod at erlægge Vekselsummen med Renter og Omkostninger Ret til at faa den protesterede Veksel med paategnet Kvittering tillige med Protesten udleveret af Vekselejeren.

§ 49. Regressøgsmaal for manglende Betaling kan paa een Gang reises mod flere eller alle Vekselskyldnere eller særskilt mod hvilken som helst af dem. Vekselejeren er ikke bunden ved Endossementernes Rækkefølge eller ved det Valg, han engang har gjort.

Er Trassentens eller nogen Endossents Navn af Vekselejeren eller med hans Samtykke udstrøget paa Vekslen, er en saadan Vekselskyldner saavel som alle hans Eftermænd fri for Vekselansvarlighed.

§ 50. I Tilfælde af Regres paa Grund af manglende Betaling er Vekselejeren berettiget til at fordre:

den udbetalte Vekselsum med 6 pCt. aarlig Rente fra Vekslens Forfaldsdag;

Erstatning for Protestomkostninger, Porto og andre nødvendige Udgifter samt

Provision af $^1/_3$ pCt. af Vekselsummen.

§ 52. Har en Endossent saaledes indløst Vekslen, omfatter hans Regresfordring:

hele det Beløb, han overensstemmende med §§ 50 og 51 har været nødt til at betale, samt 6 pCt. aarlig Rente deraf fra Betalingsdagen;

Erstatning for egne nødvendige Udgifter; samt

Provision af $^1/_3$ pCt. af Vekselsummen.

Retten til at beregne Provision ophører, naar Provisionernes samlede Sum allerede er naaet op til 2 pCt. af Vekselsummen.

§ 53. Regresfordringen kan inddrages ved en ny Veksel, trukken tilbage paa den, hos hvem Betalingen søges (Rekambioveksel, Modveksel). I saa Fald kan der til Fordringens Beløb lægges Mæglergebyr for Modvekslens Salg samt Stempelafgift, for saa vidt saadan skal erlægges.

Saadan Veksel skal lyde paa Betaling ved Sigt og trækkes umiddelbart (a drittura).

§ 54. Den, mod hvem Regresfordring fremsættes, er ikke forpligtet til at betale, med mindre Protesten og en kvitteret Regning over, hvad der betales (Retourregning), udleveres ham tilligemed Vekslen.

§ 55. Enhver Endossent, som har fyldestgjort en af sine Eftermænd, kan udstryge sit eget og efterfølgende Endossementer.

§ 56. Er en Veksel, som er bleven protesteret for manglende eller ikke betryggende Akcept, forsynet med Anmodning til nogen paa Betalingsstedet eller, hvis Forskriften i § 18 kommer til Anvendelse paa Vekslen, til nogen paa Forevisningsstedet om i Nødsfald at akceptere den (Nødsadresse), skal der, før Regres paa Grund af saadan Protest kan gøres gældende, kræves Akcept hos den, til hvem saadan Anmodning er rettet (Nødsadressaten), og, i Fald den nægtes, optages Protest ogsaa hos ham. Blandt flere Nødsadressater, som er villige til at meddele Akcept, har den Fortrinet, ved hvem de fleste Vekselskyldnere befris.

§ 57. Bliver Vekslen ikke akcepteret af nogen af de i § 56 nævnte Nødsadressater, kan en anden (Intervenient), efter at Protest er optagen, akceptere Vekslen til Ære for Trassenten eller nogen af Endossenterne; dog er Vekselejeren ikke pligtig til at modtage saadan Akcept, med mindre den tilbydes af Trassaten. Tilbydes Akcept tillige af en Nødsadressat, ved hvem lige saa mange Vekselskyldnere befris, har han Fortrinet.

§ 58. Akcept af en Nødsadressat eller en Intervenient skal tegnes paa selve Vekslen; dog kan, hvor original Nødsadresse eller originalt Endossement findes paa en Kopi, Akcept efter Adressen eller til Ære for Endossenten tegnes paa Kopien. Hvis det ikke af Akcepten eller af denne i Forbindelse med en Nødsadresse fremgaar, for hvis Regning den er given, skal den anses meddelt for Trassentens Regning.

§ 59. Den, som akcepterer en Veksel som Nødsadressat eller Intervenient, er berettiget til mod Godtgørelse af Protestomkostningerne at faa den for manglende eller ikke betryggende Akcept optagne Protest udleveret, forsynet med Paategning om hans egen Akcept og om Tiden, da den meddeltes. Senest den anden Søgnedag efter Akceptdagen skal han med Posten eller, hvor Post ikke gaar, paa anden forsvarlig Maade oversende Protesten til den, for hvis Regning Vekslen blev akcepteret. Undlader han dette, svarer han til Skaden.

§ 60. Den, som i Egenskab af Nødsadressat eller Intervenient har akcepteret en Veksel, svarer ligesom anden Akceptant for Vekslens Betaling til enhver af d e n s Eftermænd, for hvis Regning han har meddelt sin Akcept, saafremt Vekslen med forud optagen Protest forevises ham til Betaling inden den i § 62 fastsatte Frist.

§ 61. Er en Veksel akcepteret af en Nødsadressat eller en Intervenient, har hverken Vekselejeren eller nogen anden af d e n s Eftermænd, for hvis Regning Vekslen er bleven akcepteret, Ret til Regres for manglende eller ikke betryggende Akcept. Derimod kan saadan Regres gøres gældende af den, for hvis Regning Akcepten blev given, samt af dennes Formænd.

§ 62. Er en for manglende Betaling protesteret Veksel forsynet med Nødsadresse, eller er Interventionsakcept tegnet paa Vekslen, og lyder

Nødsadressen eller Akcepten paa Betalingsstedet, skal Vekslen tilligemed Protesten senest den anden Søgnedag efter Forfaldsdagen forevises til Betaling, og, hvis saadan ej erholdes, protesteres hos samtlige Nødsadressater og Interventionsakceptanten. Forsømmes dette, taber Vekselejeren sin Regres mod enhver Vekselskyldner, som vilde være bleven befriet ved Betalingen. Det samme gælder, hvis Vekselejeren vægrer sig ved at modtage Betaling, der til Ære for nogen Vekselskyldner tilbydes ham.

§ 63. Enhver, som i Egenskab af Nødsadressat eller Intervenient betaler Vekselsummen med Renter og erstatter de ved Protesten forvoldte Omkostninger, kan fordre Vekslen og Protesten udleverede med Paategning om den skete Betaling og for hvem den er sket, samt indtræder i Vekselejerens Ret mod den, for hvis Regning han har betalt, mod dennes Formænd paa Veksel og mod Akceptanten.

§ 64. Tilbyder flere sig at betale efter Protest, har den Fortrinet, ved hvem de fleste Vekselskyldnere befris. Den, som træder til med Betaling, uagtet det af Vekslen eller Protesten fremgaar, at en anden, som havde tilbudt Betaling, var nærmere berettiget til Vekslens Indløsning, har ingen Regres mod de Vekselskyldnere, som vilde være blevne befriet, hvis den anden havde betalt.

§ 65. Den Nødsadressat eller Intervenient, som har akcepteret en Veksel, men som hindres i at betale derved, at en anden indfrir Vekslen, er berettiget til af denne at erholde en Provision af ½ pCt.

§ 66. En Veksel kan udstedes i flere Eksemplarer (Duplikater), af hvilke hvert enkelt i selve Teksten skal betegne sin Orden som første, anden, tredie o. s. v. (prima, secunda, tertia o. s. v.), men som forøvrigt er enslydende. Er Eksemplarerne ikke saaledes betegnede, gælder ethvert af dem som en selvstændig, i et Eksemplar udstedt Veksel (Solaveksel).

§ 67. Saavel Vekseltageren som senere Vekselejere er mod Godtgørelse af Omkostningerne berettigede til af Trassenten at fordre Duplikater af Vekslen. En senere Vekselejer kan tillige henvende sig med saadan Begæring til sin umiddelbare Formand, denne igen til sin Formand og saa fremdeles, indtil Begæringen naar Trassenten. Paa Duplikaterne er Endossenterne pligtige til efter Rækkefølgen at gentage Endossementerne.

§ 68. Indfris et Eksemplar af Vekslen, er de øvrige uden Kraft. Dog svarer Akceptanten fremdeles for ethvert efter Indfrielsen løbende Eksemplar, som findes forsynet med hans Akcept. Ligeledes svarer den Endossent, som til forskellige Personer har endosseret Vekseleksemplarer, samt senere Endossenter af disse for ethvert efter Indfrielsen løbende Eksemplar, paa hvilket deres Endossement findes tegnet.

§ 69. Er et Eksemplar af Vekslen sendt til Akcept, skal der, naar et andet Eksemplar endosseres, bemærkes paa dette, hos hvem det til Akcept sendte Eksemplar findes. Den, som har dette i Forvaring, er pligtig til at udlevere det til den, der i Medfør af § 39 eller paa anden Maade godtgør sin Ret til Udlevering.

§ 70. Ihændehaveren af et Vekselduplikat, paa hvilket det er bemær-

ket, hos hvem det til Akcept afsendte Eksemplar findes, er ikke berettiget til at søge Regres for manglende Akcept eller for manglende Betaling, forinden han ved Protest har godtgjort, at han ikke har kunnet faa det nævnte Eksemplar udleveret, og at han heller ikke har kunnet faa Akcept paa eller Betaling efter Duplikatet.

§ 71. Tages der Kopi af en Veksel i den Hensigt at tegne Endossement paa den, skal Kopien ogsaa indeholde Afskrift af de allerede paa Vekslen værende Endossementer og øvrige Paategninger. Kopien skal forsynes med Bemærkning om, hvor langt Afskriften gaar, eller hvor de originale Endossementer begynder, samt hos hvem Originalvekslen findes.

§ 72. Den, som har Originalvekslen i Forvaring, er pligtig til at udlevere den til den, der i Medfør af § 39 eller paa anden Maade godtgør sin Ret til Udlevering. Ihændehaveren af Vekselkopien er, naar han ikke kan faa Originalvekslen udleveret, berettiget til efter Protest for nægtet Udlevering at søge Regres hos de Endossenter, hvis originale Endossementer findes paa Kopien.

§ 73. Er en Veksel bortkommen, kan den blive mortificeret overensstemmende med de om Mortifikation ellers givne Regler.

§ 74. Naar Stævning i Mortifikationssagen er lovlig kundgjort, er Trassenten forpligtet til at udstede nyt Vekselbrev. Var den bortkomne Veksel akcepteret, er Akceptanten, naar Forfaldstiden er kommen, pligtig til at betale til den, som godtgør sin Ret til at oppebære Betalingen. Dog skal der i disse Tilfælde stilles Trassenten eller Akceptanten antagelig Sikkerhed, indtil Vekslen er bleven mortificeret eller deres Ansvar efter den bortkomne Veksel paa anden Maade er ophørt.

§ 75. Er Vekselretten afhængig af, at Vekslen inden en vis Tid bliver forevist eller protesteret, kan den, for hvem Vekslen er bortkommen, bevare den ham i § 74 mod Trassenten og Akceptanten givne Ret ved inden Protestfristens Udløb at optage Protest i Anledning af Vekslens Tab. Om saadan Protest skal Underretning gives de nævnte Vekselskyldnere paa den Maade og under det Ansvar, som i §§ 45—47 er fastsat.

§ 76. Den, der har en Veksel i Hænde med saadan Adkomst, som § 39 nævner, er ikke pligtig at udlevere den til den, fra hvem den er bortkommen, med mindre det godtgøres, at han ved Erhvervelsen ikke har været i god Tro eller har handlet med grov Uagtsomhed.

§ 77. Vekselfordringen mod en Akceptant præskriberes i et Tidsrum af tre Aar, regnet fra Vekslens Forfaldsdag. Er Vekslen betalbar ved Sigt, regnes Tiden fra Udløbet af den i § 32 fastsatte Frist eller, hvis Vekslen tidligere har været forevist til Betaling, fra Forevisningsdagen.

§ 78. Den Regresfordring, der ifølge § 29 eller § 50 tilkommer en Vekselejer, præskriberes i Forhold til Trassenten og Endossenterne i 6 Maaneder fra Forfaldsdagen, saafremt Vekslen er betalbar noget Sted i Europa med Undtagelse af Island og Færøerne, og i et Aar fra den nævnte Dag, saafremt Vekslen er betalbar paa sidstnævnte Steder eller noget Sted udenfor Europa.

§ 79. Den Regresfordring, der tilkommer en Endossent, som har ind-

friet en Veksel, præskriberes i Forhold til Trassenten og foregaaende Endossenter i 6 Maaneder, hvis den Endossent, der har indfriet Vekslen, bor i Europa med Undtagelse af Island og Færøerne, og i et Aar, hvis han bor paa sidstnævnte Steder eller noget Sted udenfor Europa; og skal Tiden regnes fra Betalingsdagen, saafremt han uden Rettergang har indfriet Vekslen, men ellers fra den Dag, da Stævning i Vekselsøgsmaalet blev forkyndt for ham, eller Vekselfordringen blev anmeldt i hans under offentlig Behandling staaende Bo.

§ 80. Vekselpræskriptionen afbrydes ved Forkyndelse af Stævning eller ved Vekselfordringens Anmeldelse i Skyldnerens under offentlig Behandling staaende Bo, saa og derved, at den, mod hvem saadant Søgsmaal er rejst, indvarsler en Formand for Processens Skyld (litis denunciatio). Den, som har modtaget saadan Indvarsling, kan afbryde den i § 77 omhandlede Præskription ved ligeledes at give Akceptanten Procesvarsel.

Præskriptionen afbrydes ikke i Forhold til andre Vekselskyldnere end den, mod hvem nogen af de ovennævnte Handlinger rettes; men Afbrydelsen virker til Fordel for alle d e n s Formænd, der har foretaget Afbrydelsen.

Har Afbrydelse af Præskription fundet Sted, uden at Vekselsøgsmaal bringes til Afslutning, begynder en ny Præskriptionsfrist at løbe fra den Dag, da Sagen sidst foretoges i Retten.

§ 81. Protest skal foretages af Notarius publicus eller af en anden dertil i Lovgivningen bemyndiget Person, og bliver den at indføre i en Protokol.

§ 84. En Udlændings Evne til at indgaa Vekselforpligtelser bedømmes efter hans eget Lands Lov. Er han efter denne uberettiget dertil, og paatager han sig saadan Forpligtelse her i Riget, bliver han dog ansvarlig for den, for saa vidt han efter den her gældende Ret kan indgaa Vekselforpligtelser.

§ 85. Gyldigheden af en Vekselforpligtelses Form bedømmes efter Loven paa det Sted, hvor Forpligtelsen er indgaaet. Fyldestgør imidlertid de i Udlandet indgaaede Vekselforpligtelser nærværende Lovs Fordringer, er de Erklæringer, som senere her i Riget paategnes Vekslen, gyldige, uanset at de i Udlandet indgaaede Forpligtelser var mangelfulde efter den udenlandske Lov. Ligeledes har Vekselforpligtelser, som en Indlænding i Udlandet paatager sig overfor dansk, norsk eller svensk Mand, Gyldighed, saafremt de fyldestgør nærværende Lovs Forskrifter.

§ 86. Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved de Handlinger, som paa et udenlandsk Sted skal foretages til Vekselrettens Udøvelse eller Bevaring, er den paa dette Sted gældende Ret afgørende.

§ 87. Vekselskyldnere svarer een for alle og alle for een for Vekselforpligtelsen.

Den eller de, der har tegnet Borgen (Aval) paa en Vekselforpligtelse, og den, for hvem saadan Borgen er tegnet, svarer ogsaa een for alle og alle for een for Forpligtelsen.

§ 88. Forekommer der paa en Veksel Underskrifter, som er falske eller tegnet af Personer, der ikke retsgyldig kunne indgaa Vekselforpligtelser, eller findes derpaa Underskrifter, som af anden Grund ikke er forbindende for dem, i hvis Navn de er tegnet, medfører saadant ingen Forandring i de øvrige Vekselskyldneres Ansvar.

§ 89. Vekslens Forevisning til Accept eller Betaling, Optagelse af Protest samt alle øvrige vekselretlige Handlinger, der skal foretages hos nogen, skal, saafremt anden Overenskomst ikke træffes, ske imellem Kl. 9 Formiddag og Kl. 7 Eftermiddag i hans Forretningslokale eller, hvis han ikke har saadant, i hans Bolig. Træffes ikke den, hos hvem der skal protesteres, bliver Protesten at optage i eller ved hans Forretningslokale eller Bolig. Er hans Forretningslokale eller Bolig ikke kendt, og kan Oplysning derom af den, der foretager Protesten, heller ikke erholdes hos Stedets Politimyndighed, bliver dette at anføre i Protesten.

§ 90. Skal Forfaldsdag eller anden Tid, som i denne Lov er omhandlet, regnes efter Uger, Maaneder eller Aar, anses den Dag som Forfalds- eller Slutningsdag, der ved sit Navn i Ugen eller sit Tal i Maaneden svarer til den, fra hvilken Tidsregningen begynder. Findes ingen tilsvarende Dag i Slutningsmaaneden, anses dennes sidste Dag som Forfalds- eller Slutningsdag.

§ 91. Indtræffer en Veksels Forfaldsdag paa en Søndag eller en anden almindelig Helligdag, anses den næste Søgnedag som Forfaldsdag. Indtræffer den Tid, paa hvilken en vekselretlig Handling senest skal foretages, paa en Søndag eller anden almindelig Helligdag, kan den foretages den næste Søgnedag. Ligeledes kan Vekselduplikater, Accepter og deslige kun forlanges paa en Søgnedag.

§ 93. Er Vekselfordringen præskriberet, eller er Vekselretten tabt ved Forsømmelse af den til dens Bevaring foreskrevne Omgang, er dog Vekselejeren ikke udelukket fra som almindelig Gældsfordring at indtale hos en Vekselskyldner, hvad denne vil blive beriget med paa hans Bekostning, hvis ethvert Krav bortfaldt.

§ 94. Med Hensyn til de Regler, som bliver at anvende i Vekselsager for at fremme deres hurtige Afgørelse, gælder hvad derom særlig fastsættes.

§ 95. Hvad der i denne Lov er fastsat om trasserede Veksler gælder ogsaa om Veksler, der lyder paa at indfris af Vekseludstederen selv (egne Veksler), dog med de Undtagelser, som følger deraf, at Udstederen hæfter, som om han var Akceptant, og at særlig Accept af saadanne Veksler ikke udfordres, samt at, hvad der i 10. Kapitel er fastsat om Vekselduplikater, ikke paa dem bliver at anvende. Ej heller maa deslige Veksler udstedes til egen Ordre.

Lov om Vekselsager og Vekselprotester.
Af 28. Maj 1880.

§ 1. Vekselsager er:

Sager, som anlægges mod Trassenter, Endossenter og Akceptanter af trasserede Veksler eller mod Udstedere og Endossenter af egne Veksler til Vekslens Betaling eller for at gøre Vekselregres gældende.

Sager, som anlægges mod Trassenter og Endossenter af Veksler paa Grund af manglende Akcept, til Betaling af Vekselsummen eller det ikke akcepterede Beløb (Vekselloven's § 29), eller mod Trassenter og Endossenter samt Akceptanter paa Grund af manglende eller ikke betryggende Akcept, til Stillelse af Sikkerhed (Vekselloven's §§ 25, 26 og 30).

Sager, som anlægges mod dem, der har tegnet Borgen (Aval) for en vekselforpligtet Person, til Vekselforpligtelsens Opfyldelse.

§ 2. Vekselsager er undtagne fra den tvungne Forligsprøve.

§ 3. Under Vekselsager kan det ikke tillades sagsøgte at fremsætte andre Indsigelser i Realiteten end saadanne,

a) som gaar ud paa, at sagsøgte ikke ved Underskriftens Meddelelse var mægtig og myndig til saaledes at forbinde sig, eller at Underskriften er falsk, eller at der i Vekslens Indhold, efter at han har meddelt sin Underskrift, er foregaaet nogen Forfalskning,

b) eller som angaar selve Vekslens Indretning og Indhold eller den til Vekselfordringens Vedligeholdelse fornødne Omgang, eller andre i Vekselloven foreskrevne Betingelser for at kunne gøre Vekselretten gældende.

Alle andre Indsigelser i Realiteten er udelukket fra under Sagen at komme i Betragtning, men det staar sagsøgte frit for, i Anledning af slige Indsigelser, naar han i sit Tilsvar har opgivet eller i det mindste forbeholdt dem, at anlægge et selvstændigt Erstatningssøgsmaal mod Sagsøgeren.

Det paaligger ikke Sagsøgeren med Hensyn til saadanne Indsigelser at stille nogen Sikkerhed, men det maa i alt Fald være indstævntes Sag, under Iagttagelse af Lovens Forskrifter i 1. B. 21. Kap., at søge Sikkerhed ved Arrest.

§ 4. I Vekselsager kan kun saadanne Modfordringer fremsættes, som enten er støttet paa, at der ved Forsømmelse med at give den i Vekselloven's §§ 20, 30, 42, 45 og 75 omhandlede Underretning er forvoldt sagsøgte Skade, eller gøres gældende til Fyldestgørelse af den Ret til Likvidation, som tilkommer sagsøgte lige over for et insolvent Bo. Gaar Paastanden ikke ud paa at faa selvstændig Dom for nogen Del af Modfordringens Beløb, kan Modfordringen gøres gældende uden Kontrasøgsmaal.

Naar der for Vekselkrav er gjort Arrest, og denne derefter forfølges, skal det under Arrestforfølgningssagen, skønt den iøvrigt bliver at behandle efter de for Vekselprocessen givne Regler, være tilladt at anlægge Kontrasøgsmaal til Arrestens Ophævelse paa Grund af Fordringens Urigtighed og til Erstatning for den ulovlige Forretning.

§ 5. Der maa i Vekselsager uden Sagsøgerens Samtykke ikke gives den indstævnte mere end 8 Dages Udsættelse til at fremme sit Tilsvar i

Sagen, med mindre det klart oplyses, at yderligere Udsættelse er ham nødvendig til sit lovlige Forsvar.

§ 6. Dommen i Vekselsager skal, hvis ikke Sagen har faaet en større Vidtløftighed end den, der for Vekselsager er sædvanlig, eller andre særdeles Omstændigheder er til Hinder, afsiges senest inden 8 Dage efter Sagens Optagelse til Doms, og ellers saa snart som muligt, ligesom og Dommen og Domsakten uden Ophold skal paa Forlangende gives beskreven, alt under saadan Bøde, som Forordningen af 3. Juni 1796 §§ 35 og 39 bestemmer for befalede Sager. Hvis den i D. L. 1—5—8 bestemte Termin til Doms Afsigelse er forsømt, bliver den der fastsatte Bøde at anvende.

Disse Bestemmelser gælder ogsaa ved de af flere Medlemmer bestaaende Retter, ved hvilke derfor Akten, naar Sagen har været optagen over 8 Dage, skal forsynes med Omgangspaategning overensstemmende med Fdg. 3. Juni 1796 § 23.

§ 7. Naar Dom i de i denne Lov omhandlede Sager er afsagt, og samme af den domfældte Vekselskyldner paaankes, kan Eksekution eller i alt Fald Afsætningsforretning iværksættes uden Hensyn til den udtagne Ankestævning.

§ 8. Findes Sagsøgerens Krav paa Sikkerhedsstillelse i Medfør af Vekselloven§§ 25, 26 og 30 begrundet, bliver han, naar derom er nedlagt Paastand, i Dommen at kende berettiget til straks at nyde Afsætning i saa meget Gods, som er fornødent til Sikkerheden. Saadan Afsætning kan ikke afvendes ved Dommens Paaanke.

§ 9. I Mangel af Fyldestgørelse af de i § 8 ommeldte Krav paa Sikkerhedsstillelse kan derhos straks foretages Arrest hos den paagældende. Fogden maa i saadant Tilfælde, ligesom ellers, naar Arrest begæres i Vekselsager, ikke affordre Rekvirenten nogen Sikkerhed, med mindre den paagældende under Arrestforretningen fremsætter nogen af de Indsigelser, der i Medfør af denne Lovs § 3 kan komme i Betragtning under Vekselsagen. Iøvrigt bør Arresten straks lovlig forfølges.

§ 10. De i Vekselloy for Danmark ommeldte Protester udføres af Notarius publicus eller den Embedsmand, som efter Lovgivningen udfører Notarialforretninger. Skal det Tilfælde indtræffe, at saadan Embedsmands Medvirkning ikke i betimelig Tid kan haves, kan Protesten optages af to lovfaste Vidner paa den Maade, som Vekselloven§ § 82, jfr. 89 og 91, foreskriver; den optagne Protest, ledsaget af selve Vekslen, skal imidlertid inden 2 Søgnedage forelægges for vedkommende Embedsmand, indføres i hans Protokol og vedlægges denne. Sker dette ikke, har Protesten tabt sin Gyldighed. Mundtlig Rekvisition til den eller dem, der skal optage Protesten, er tilstrækkelig, naar tillige Vekslen overleveres. Af Protestforretningen maa Udskrift ikke meddeles andre end Protestrekvirenten.

Lov om Checks og andre Sigtanvisninger.

Af 23. April 1897.

§ 1. En Check skal indeholde:
udtrykkelig Benævnelse af Check, indført i selve Teksten;
den Pengesum, der skal betales;
til hvem Betalingen skal ske;
dens Navn, der skal indfri Checken (Trassaten);
det Sted, hvor Betalingen skal ske;
Udstedelsesdagen samt
Udstederens Underskrift.

Den kan kun lyde paa Betaling ved Forevisning (ved Sigt, paa Anfordring eller lignende); som betalbar ved Forevisning anses den ogsaa, naar ingen Betalingstid er angiven.

Som Betalingssted gælder i Mangel af anden Angivelse det ved Trassatens Navn anførte Sted.

Er den Sum, som skal betales, nævnt flere Gange, men med forskellige Beløb, gælder det Beløb, som mindst er.

Indeholder en Check Tilsagn om Rente, anses det som uskrevet.

§ 2. En Check kan lyde paa Betaling til Ihændehaveren. Lyder den paa Betaling til en bestemt Person eller Ihændehaveren, anses den, bortset fra Forskriften i § 10, som udstedt til Ihændehaveren.

§ 3. De Regler, som i Veksellov for Danmark af 7. Maj 1880 er givet
om Overdragelse af Veksler,
om Udstederens og Endossenternes Ansvar,
om Vekslers Betaling,
om Regres paa Grund af manglende Betaling samt
om Vekselfordringers Præskription,
skal med de Afvigelser, som følger af Bestemmelserne i nærværende Lov, finde Anvendelse paa Checks.

§ 4. Endossement af en Check kan ikke gyldig skrives paa en Afskrift (Kopi) af Checken.

§ 5. At en Check er udstedt til Ihændehaveren, er ikke til Hinder for, at den ved Endossement gøres betalbar til en bestemt Person.

§ 6. Ved Overdragelsen af en Check til Trassaten overføres ikke Ret til Regres mod Udsteder eller Endossenter, medmindre Trassaten har flere Forretningsafdelinger og Overdragelsen sker til en anden Afdeling end den, paa hvilken Checken er trukken.

En Check, som er bleven overdraget til Trassaten, maa ikke overdrages videre.

§ 7. Betaling af en Check maa ikke ske til nogen anden end en Bank eller Bankier, saafremt der mellem to Streger tvers over Checkens Forside findes anbragt Ordene »til Bank eller Bankier« eller anden Paategning, der angiver det samme. Er Navnet paa en bestemt Bank eller Bankier anført mellem Stregerne, maa Betaling kun ske til denne.

Et saadant Paabud kan gives saavel af Udstederen som af enhver Checkejer. Det kan ikke med Retsvirkning tilbagekaldes eller forandres;

dog kan, naar en bestemt Bank eller Bankier ikke allerede er nævnt, Navnet paa en saadan senere tilføjes.

Som Bank eller Bankier betragtes ved Anvendelsen af Bestemmelserne i denne Paragraf enhver, hvis Forretning til Handelsregistret er anmeldt som Bankforretning, samt enhver Sparekasse.

§ 8. Tegnes Akcept paa en Check, er saadan Paategning uden Retsvirkning.

§ 9. Vil Checkejeren bevare sin Ret til Regres overfor Udsteder og Endossenter, maa han forevise Checken til Betaling inden saadan Frist, som er bestemt i § 10. At Forevisning er sket, uden at Betaling er opnaaet, godtgøres enten ved en inden Forevisningsfristens Udløb overensstemmende med Reglerne for Vekselprotester optagen Protest eller ved en paa Checken anbragt, af Trassaten eller nogen paa hans Vegne underskreven Erklæring, der tillige angiver Dagen, paa hvilken Forevisningen har fundet Sted. I sidste Tilfælde regnes Fristen for Meddelelsen af den i Vekselloven § 45 foreskrevne Underretning fra den Dag, da Forevisningen ifølge Paategningen fandt Sted.

Om Virkningen af en Opfordring til ikke at optage Protest gælder, hvad i Vekselloven § 42 er bestemt.

§ 10. En Check, der er udstedt og betalbar paa et og samme Sted her i Riget, skal forevises til Betaling senest paa den tredje Dag efter Udstedelsesdagen, saafremt den lyder paa Betaling enten til Ihændehaveren eller til en sammesteds boende navngiven Person (med eller uden Tillæget »eller Ihændehaveren«). Andre her i Riget betalbare Checks skal forevises til Betaling senest paa den 10. Dag efter Udstedelsesdagen eller, saafremt der til Checkens Forsendelse paa sædvanlig Maade fra Udstedelsesstedet til Betalingsstedet udkræves en længere Tid end 5 Dage, senest paa den 5. Dag efter Udløbet af den til saadan Forsendelse nødvendige Tid. Er Udstedelsesstedet ikke angivet i Checken, antages den at være udstedt paa Betalingsstedet. Findes der i en Check, som lyder paa Betaling til en navngiven Person (med eller uden Tillæget »til Ihændehaveren«), ved dennes Navn tilføjet en Stedsbetegnelse, antages han at bo paa det angivne Sted.

Udløber den ovenfor bestemte Frist paa en Søndag eller anden almindelig Helligdag, kan Forevisning gyldig ske den næste Søgnedag. Regelen i Vekselloven § 92 finder tilsvarende Anvendelse.

Tiden for Forevisning af en Check, der er betalbar i Udlandet, bestemmes efter de paa Betalingsstedet gældende Regler.

§ 11. Den Frist af 6 Maaneder eller 1 Aar, i hvilken Checkejerens Regresfordring forældes (Vekselloven § 78), regnes fra Checkens Udstedelsesdag.

§ 12. Er Regresfordringen forældet, eller er den til dens Bevaring foreskrevne Omgang forsømt, finder Bestemmelsen i Vekselloven § 93 tilsvarende Anvendelse. Naar ikke andet gøres antageligt, anses Udstederen beriget paa Checkejerens Bekostning med den Sum, Checken lød paa.

§ 13. Er en Check bortkommen, kan den, hvad enten den lyder paa

Navn eller paa Ihændehaveren, blive mortificeret overensstemmende med de om Mortifikation af Gældsbreve i Almindelighed gældende Regler.

§ 14. Bestemmelserne i Vekselloven's §§ 84 til 86 om Forholdet til udenlandsk Lov skal finde tilsvarende Anvendelse i Henseende til Checks; dog bliver en Pengeanvisning ved Anvendelsen af nærværende Lov ogsaa at anse som en gyldig Check, naar den er affattet i Overensstemmelse med de Regler, som paa Betalingsstedet gælder for Checks.

§ 15. I Sager, hvorunder Regreskrav efter en Check indtales, finder Bestemmelserne i Lov om Vekselsager og Vekselprotester af 28. Maj 1880 tilsvarende Anvendelse.

Sager mellem handlende (jfr. Lov om Oprettelse af en Sø- og Handelsret i København af 19. Februar 1861 § 13 Nr. 1), hvorunder Fordringsrettigheder, som er hjemlede ved foranstaaende Bestemmelser, gøres gældende, er Handelssager.

§ 16. Imod den, der har udstedt eller endosseret en ved Sigt betalbar Pengeanvisning, som er affattet i anden Form end den, som i nærværende Lov og i Veksellov af 7. Maj 1880 er foreskreven henholdsvis for Checks og for Veksler, kan Regres paa Grund af manglende Betaling, hvor saadan Regres maatte være hjemlet, dog kun gøres gældende under de Betingelser, som i foranstaaende §§ 9 og 10 er foreskrevne i Henseende til Checks; saadan Regresfordring forældes derhos efter de samme Regler, som gælder for Regresfordring efter en Check, ligesom Reglerne i § 12 finder tilsvarende Anvendelse.

§ 17. Checks og Endossementer, der tegnes paa saadanne, er stempelfri. Det samme gælder om andre ved Sigt betalbare Pengeanvisninger, der ikke indeholder Benævnelse af Veksel, og paa hvilke der ikke er tegnet Akcept.

Den, som udgiver eller modtager en Check eller anden ved Sigt betalbar Anvisning forinden den deri angivne Udstedelsesdag, eller som udgiver eller modtager en saadan Anvisning, i hvilken Udstedelsesdag ikke er angiven, anses saafremt Dokumentet ikke er stemplet efter Taksten for lange Veksler, med en Bøde lig det 10-dobbelte af denne Takst, dog ikke under 10 Kr., hvorhos Dokumentet bliver at forsyne med det for de nævnte Veksler foreskrevne Stempel.

Lov om Forældelse af visse Fordringer.

Af 22. December 1908.

§ 1. For følgende Fordringer gælder en Forældelsesfrist af 5 Aar:

1) Fordring, som støttes paa Overenskomst om

a. Salg eller anden Overdragelse af Varer eller andet Løsøre, der ikke er afhændet som Tilbehør til fast Ejendom,

b. Brug af fast Ejendom eller Løsøre,

c. Ydelse af Ophold, Fortæring eller Forplejning,

d. Befordring af Personer eller Gods,

e. Udførelse af Arbejde eller Ydelse af personlig Virksomhed af hvilken som helst Art;

2) Fordring paa Restance af stadig tilbagevendende Afgift, som hviler paa fast Ejendom og uden særlig Vedtagelse gaar over fra Ejer til Ejer, paa forfalden Rente, paa Restance af Livrente, Overlevelsesrente, Pension, Aftægtsydelse, Underholdsbidrag eller anden lignende Ydelse, der forfalder med bestemte Mellemrum og ikke er at betragte som Afdrag paa en skyldig Kapital;

3) Fordring ifølge Forløfte, indgaaet for noget i denne Paragraf omhandlet Krav;

4) Statens eller Kommunens Krav paa Skatter eller Afgifter af offentligretlig Natur;

5) Fordring paa Erstatning for Skade, tilføjet udenfor Kontraktsforhold, med mindre Skaden er bevirket ved en Forbrydelse, for hvilken der under offentlig Straffesag paalægges Straf; og

6) Fordring, som udenfor Tilfælde af Svig haves paa Betaling af, hvad nogen har ydet i urigtig Formening om, at Forpligtelse hertil paahvilede ham.

Foranførte Forældelsesfrist er dog ikke anvendelig, naar der for Fordringen er udstedt Gældsbrev eller tilvejebragt andet særligt Retsgrundlag, hvorved dens Tilblivelse og Størrelse er anerkendt af Skyldneren eller paa anden Maade skriftligt fastslaaet.

§ 2. Den i § 1 fastsatte kortere Forældelsesfrist regnes fra den Tid, da Fordringen af Fordringshaveren kan kræves betalt. Fordringen fortabes, med mindre Fordringshaveren inden Fristens Udløb enten erhverver Skyldnerens Erkendelse af Gælden eller foretager retslige Skridt mod ham og uden ufornødent Ophold forfølger disse til Erhvervelse af Forlig, Dom eller anden Retsafgørelse.

§ 3. Naar den Fordringshaver, for hvem noget af de i § 1 ommeldte Krav er stiftet, paa Grund af utilregnelig Uvidenhed om sit Krav eller om Skyldnerens Opholdssted har været ude af Stand til at gøre sin Ret gældende, regnes den i § 1 omhandlede kortere Forældelsesfrist først fra den Tid, da Fordringshaveren var eller ved sædvanlig Agtpaagivenhed vilde have været i Stand til at kræve sit Krav betalt.

§ 4. Den almindelige Forældelsesfrist af 20 Aar vedbliver ved Siden af den i § 1 fastsatte.

§ 5. Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1910.

Dens Bestemmelser finder Anvendelse ogsaa paa tidligere stiftede Fordringer, som ikke inden den nævnte Dag er bortfaldet i Medfør af de hidtil gældende Regler. Dog skal Forældelse i Henhold til denne Lov i intet Tilfælde indtræde før Udgangen af Aar 1911, med mindre Fordringen ogsaa efter de hidtil gældende Regler vilde være bortfalden paa et tidligere Tidspunkt.

Fallitloven eller Lov om Konkurs,

Af 25. Marts 1872

samt om nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Pant og Eksekution med de ved Lov af 15. April 1887, Lov af 18. December 1897, Lov af 20. Marts 1901, Lov af 28. Februar 1908 skete Ændringer.

Hvad der bliver at inddrage under Konkursbehandlingen.

§ 1. Alt, hvad der i det Øjeblik, Konkursen tager sin Begyndelse (§ 50), henhører til Skyldnerens Formue, saavel som alt, hvad der under Konkursen tilfalder ham, begge Dele med Undtagelse af de Genstande, der ifølge privat Villieserklæring, Lov eller anden særlig Hjemmel er udelukket fra Eksekution, unddrages, med de af de følgende Bestemmelser i dette Afsnit flydende Begrænsninger, Skyldnerens Raadighed, for igennem Konkursbehandlingen at anvendes til Fyldestgørelse for dem, der ved Konkursens Begyndelse har Fordringer paa ham.

§ 2. Fra det Øjeblik, Konkursen tager sin Begyndelse, kan Tredjemand ikke ved Retshandeler med Skyldneren erhverve nogen Rettighed imod eller Befrielse i Forhold til Konkursboet. Dog gælder dette ikke om den Tredjemand, som i god Tro har handlet med Skyldneren, forinden offentlig Bekendtgørelse i Aviserne om Konkursen er sket, ligesom Konkursbehandlingen ej heller kan paaberaabes overfor den Tredjemand, der i god Tro har indladt sig i Retshandeler med Skyldneren om dennes faste Ejendomme, saalænge ikke Tinglæsning angaaende den begyndte Konkurs har fundet Sted ved den Jurisdiktion, hvorunder Ejendommene er beliggende.

§ 3. Arv, som under Konkursen maatte tilfalde Skyldneren, kan Boet tiltræde, dog at Arveboet behandles af Skifteretten, saaledes at Gældsansvar undgaas, ligesom ogsaa Legater og Gaver, som tilfalder Skyldneren under Konkursen, hører til Boet, alt dog kun for saa vidt ikke retsgyldige Bestemmelser af Arveladeren eller Giveren er til Hinder derfor. Hvad Skyldneren under Konkursen erhverver ved Ægteskab, kan Boet ikkun tilegne sig imod at overtage den Gæld, vedkommende Ægtefælle ved Ægteskabets Indgaaelse maatte have.

§ 4. Kommer Penge, Varer, Konnossementer, Veksler o. desl., som er afsendt til Skyldneren, saaledes at han for Erhvervelsen skal yde Vederlag, Boet tilhænde, efter at det er taget under Konkursbehandling, kan Boet — selv om Skyldneren ikke alt tidligere har erhvervet Ejendomsret derover — indtræde i Erhvervelsen, hvis det vil udrede Vederlaget, hvortil selvfølgelig hører, at dette erlægges i rette Tid.

§ 5. Hvad Skyldneren under Konkursen erhverver ved sin egen Virksomhed, er Boet uvedkommende. Til saadant Erhverv henregnes dog ikke, hvad der tilfalder Skyldneren som Lotterigevinst eller paa lignende tilfældig Maade.

§ 6. Hvad der tilhører Tredjemand eller af anden saadan Grund ikke kan inddrages i Konkursmassen, bliver at afsondre fra denne og udlevere til rette Vedkommende. Dog bliver det at iagttage, at, dersom Skyld-

neren eller Boet har Tilbageholdelsesret over de paagældende Genstande, maa Vedkommende, naar han vil opnaa Udlevering, holde Boet skadesløst for dets Krav.

Om Konkursens Indflydelse med Hensyn til Retsforfølgning imod Skyldneren eller Forfølgning af hans Rettigheder imod andre.

§ 7. Efter Konkursens Begyndelse bliver alle Fordringer paa Boet eller Genstande, som hører dertil, at rette imod dette. Dog kan Retssag ogsaa anlægges imod Skyldneren, naar Hensigten med samme kun er at opnaa Dom over ham personlig.

§ 8. Hvis Retssag inden Konkursens Begyndelse er anlagt imod Skyldneren, kan den fortsættes ved den Ret, hvor den lovlig er begyndt, men fra Konkursens Begyndelse gaar den over paa Boet, i den Stand, hvori den befinder sig.

§ 9. Retssager, ved hvilke Skyldneren søges til at foretage eller undlade noget, som ikke vedkommer den under Konkursbehandlingen hørende Formue, saavel som Retssager, der angaar Retsforhold, som staar uden for Konkursen, anlægges imod Skyldneren uden Hensyn til den indtraadte Konkurs.

§ 10. Ved Konkursens Indtrædelse taber Arrest, som maatte være gjort i de under Konkursbehandlingen hørende Formuesgenstande sin Virkning, ligesom ogsaa al Adgang til at gøre Arrest i dem saa vel som til at søge Fyldestgørelse i dem gennem Eksekution og Tvangsauktion falder bort. Dog fortabes ikke Retten til ifølge Udlæg, opnaaet førend Konkursens Begyndelse, at søge Fyldestgørelse i det udlagte uden Hensyn til Konkursen, ligesom ogsaa den, der inden Konkursens Begyndelse har faaet Afsætning, uanset Konkursen bevarer sin Ret til i sin Tid at faa Udlæg og derefter søge Fyldestgørelse i det afsatte Gods, jfr. dog §§ 23 og 158.

§ 11. I de Retssager, som maatte være anlagt af Skyldneren førend Konkursen, er Boet berettiget til at indtræde i Skyldnerens Sted, for saa vidt Sagens Genstand efter sin Beskaffenhed henhører til Konkursmassen.

§ 12. En Fordrings Anmeldelse i Boet har samme Virkninger med Hensyn til Forhalingsrenter, Afbrydelse af Hævd m. m. som Retssags Anlæg. De af selve Retsforholdet flydende Renter vedbliver at løbe, indtil Fordringen ved Udlodningen i det hele eller for en Del betales.

Om Konkursens almindelige Indflydelse paa de før den af Skyldneren indgaaede Retshandeler.

§ 13. Alle paa Skyldneren hvilende Retskrav, som skal fyldestgøres af Konkursmassen, kan af Boet fordres omsat til Penge efter den Interesse, Fordringshaveren har i deres Opfyldelse.

§ 14. Konkursens Indtræden har til Følge, at alle paa Skyldneren hvilende Retskrav, som skal fyldestgøres af Konkursmassen, er at anse som forfaldne i den Forstand, at Boet, uden Hensyn til den fastsatte For-

falstid, er beføjet til at yde og Fordringshaveren pligtig til at modtage straks.

§ 15. Enhver, der skylder noget til Konkursboet, kan deri afkorte, hvad han har at fordre i Boet, uden Hensyn til Fordringens eller Modfordringens Beskaffenhed, saafremt Fordringen af Fordringshaveren selv eller af nogen, efter hvem han har arvet den, er erhvervet inden Konkursens Begyndelse, uden at Skyldneren med Erhververens Vidende befandt sig i noget af de i § 24 omhandlede Tilfælde, eller den hidrører fra en Forpligtelse, som han under lige Forudsætninger har paadraget sig inden dette Tidspunkt. Rejses der Tvivl om Tidspunktet for Erhvervelsen, og kan dette ikke paa anden Maade oplyses, tilstedes det Fordringens Ejer med Ed at bekræfte Rigtigheden af sit Opgivende i saa Henseende, hvilken Ed kan modtages af Skifteretten i en Skiftesamling. Boets Haandskriftskrav maa forinden Udløbet af den givne Anmeldelsesfrist (§§ 84—85) eller senere, for saa vidt Modkrav er anmeldt (§ 91), ikke borttransporteres paa en saadan Maade, at vedkommende Skyldners Ret til Modregning derved udelukkes.

§ 16. Med Hensyn til gensidig bebyrdende Retshandeler, som ikke forinden Konkursens Begyndelse er opfyldt fra Skyldnerens Side, gælder følgende Regler: 1) Har Medkontrahenten intet erlagt af den ham paahvilende Ydelse, er Boet, hvis det vil indtræde i Retshandelen, forpligtet til fuldt ud at udrede den betingede Modpræstation. Det kan forlanges, at Boet, hvis Tiden for Ydelsen ikke forinden kommer, snarest muligt og senest inden 3 Uger, efter at det dertil er opfordret, skal erklære, om det vil indtræde i Retshandelen og fordre dens Opfyldelse; afgives ingen Erklæring inden denne Frist, er Medkontrahenten berettiget til at antage, at Boet ikke vil fordre Retshandelens Opfyldelse. 2) Samme Regel gælder, hvis Medkontrahenten forinden Konkursens Begyndelse for en Del har erlagt den ham paahvilende Ydelse. Vælger Boet i dette Tilfælde ikke at opfylde Kontrakten, skal det udlevere det modtagne, for saa vidt det endnu findes i Boet, dersom Medkontrahenten har taget et gyldigt Forbehold om Tilbagelevering i Tilfælde af Modpræstationens Udebliivelse, eller det iøvrigt ifølge Forholdets Beskaffenhed maa antages, at hans Ejendomsret ikke var at anse for opgivet, førend han erholdt Modpræstationen, saasom naar der er solgt mod kontant Betaling, uden at Sælgeren senere udtrykkelig eller stiltiende har indrømmet Køberen Kredit. Dog er Boet ikke forpligtet til at udlevere det modtagne, forinden Medkontrahenten har holdt det skadesløst for den Del af Vederlaget, som Skyldneren tidligere maatte have erlagt. 3) Den under Nr. 2 givne Regel om Tilbagelevering af modtagne Ydelser, som endnu maatte være i Behold i Boet, er under lige Betingelser anvendelig i Tilfælde af, at Medkontrahenten forinden Konkursens Begyndelse har erlagt den hele ham paahvilende Ydelse. I alle Tilfælde, hvor der ikke paahviler Boet nogen Forpligtelse til at udlevere det ydede, saavel som hvor det vælger ikke at opfylde Retshandelen, er Medkontrahentens Ret indskrænket til at konkurrere i Boet for den ham tilkommende Fordring og for det mulige

Krav paa Erstatning for det Tab, han lider ved, at Kontrakten ikke opfyldes.

§ 17. Har Skyldneren lejet eller forpagtet en urørlig Ting, indtræder Boet fra Konkursens Begyndelse i hans Sted, for saa vidt ikke Retshandelen indeholder afvigende Bestemmelser. Dog kan saavel Boet som Udlejeren opsige Leje- eller Forpagtningsforholdet med sædvanligt Varsel til almindelig Fardag, selv om det maatte være indgaaet for en bestemt længere Tid eller med længere Opsigelsesfrist, men den opsigende bliver da pligtig at skadesløsholde Medkontrahenten for dennes Interesse i Retsforholdets Fortsættelse. Med Hensyn til de i Forordning af 15. Juni 1792 § 11 omhandlede Forpagtninger af Bøndergaarde har det sit Forblivende ved den gældende Rets Regler. Ved Livsfæsteforhold indtræder Boet ligeledes, uden at Jorddrotten kan forhindre det, i Fæsterens Ret, dog at det ikke uden dennes Samtykke kan opsige Forholdet eller med Jorddrotten forene sig om dets Ophør.

§ 18. Er flere, der hæfter solidarisk for samme Fordring, kommen under Konkurs, da har Fordringshaveren Ret til i ethvert af Boerne at fordre Udlæg efter Fordringens hele paalydende Beløb, indtil han har faaet sit hele Tilgodehavende dækket. Udgør Udlægene sammenlagt mere end den hele Fordrings Beløb, da tilfalder det overskydende det eller de Boer, som, dersom Fordringen alene havde været gjort gældende imod samme, vilde have haft Ret til at fordre Tilbagebetaling af de øvrige, dog selvfølgelig saaledes, at intet Bo faar mere af det overskydende, end det selv har betalt paa Fordringen. Iøvrigt har i deslige Tilfælde de Boer, i hvilke en saadan Fordring er anmeldt, intet Krav paa hverandre indbyrdes.

§ 19. Er en Fordring af en Medskyldner eller Forlover indfriet efter Konkursens Begyndelse, har den, der har indfriet Fordringen, samme Ret baade mod Medforloveres og Skyldneres Boer, som den oprindelige Fordringshaver vilde have haft, indtil han har faaet fuldt udbetalt, hvad han, om Skyldneren eller Medforloveren ikke havde været under Konkurs, vilde have kunnet fordre. Derimod bliver det at afgøre efter den borgerlige Rets Regler, om den, der førend Konkursens Begyndelse har indfriet en Fordring, erhverver samme Ret imod Medforloveres og Skyldneres Boer som den oprindelige Fordringshaver.

Om Retshandelers Afkræftelse ved senere paafølgende Konkurs.

§ 20. Dersom Skyldneren i Løbet af de sidste 8 Uger førend Konkursens Begyndelse har betalt Gæld, forfalden eller ikke forfalden, ved til Fordringshaveren at afhænde fast Ejendom, Skib eller andre Genstande, som efter de paagældendes Stilling eller Forhold maa anses for usædvanlige Betalingsmidler, eller har betalt ikke forfalden Gæld, selv om dette er sket med sædvanlige Betalingsmidler, kan Boet fordre, at den stedfundne Betaling skal gaa tilbage, og at Fordringshaveren som Følge heraf skal tilbagegive det modtagne eller dets Værdi.

§ 21. Se Lov af 20. Marts 1901.

§ 22. De i §§ 20 og 21, 1. Stykke, indeholdte Bestemmelser kommer dog ikke til Anvendelse, saafremt det oplyses, at Skyldneren endnu var solvent, da Sikkerheden blev stillet eller Betalingen skete, ej heller, naar Kreditor eller Medkontrahenten afkræfter den Formodning om, at han har været vidende om Skyldnerens Insolvents, som i de i bemeldte Paragrafer omhandlede Tilfælde skal anses for at være tilstede.

§ 23. Se Lov af 20. Marts 1901.

§ 24. Har Skyldneren paa en Tid, hvor han er undveget for Gæld, eller hvor hans Bo af nogen Fordringshaver er begært taget under Konkursbehandling, eller hvor han som Følge af, at han har set sig nødsaget til at standse sine Betalinger, eller af andre Grunde maatte anse sit Fallissement som nær forestaaende, foretaget nogen Disposition, derunder indbefattet Betaling af forfalden Gæld, hvorved han paa en mod Straffelovens § 261 stridende Maade har begunstiget nogen enkelt Kreditor paa de andres Bekostning, kan Boet, saafremt Konkursen virkelig paafølger, fordre, at den stedfundne Betaling eller den trufne Disposition gaar tilbage og det modtagne eller dets Værdi tilbagegives, hvis paagældende Kreditor, dengang Betalingen fandt Sted eller Dispositionen blev truffen, var vidende om de foranførte Omstændigheder.

§ 25. Naar nogen i Henhold til de foregaaende Regler til Boet skal udlevere det modtagne eller dets Værdi, er han berettiget til at erholde tilbagegivet, hvad han maatte have ydet Skyldneren mere end det, hvorfor han har modtaget Betaling, ligesom han overhovedet, naar en Betaling gaar tilbage, i Forhold til Boet bliver at behandle, som om ingen Betaling havde fundet Sted. Tilbagefordring af en med sædvanlige Betalingsmidler erlagt Betaling af en forfalden Veksel kan ikke gøres gældende imod den, som vilde have haft Ret til at fordre Vekslen dækket af andre i Tilfælde af Skyldnerens Fallissement, men som ved den stedfundne Betaling af Vekslen er bleven forhindret i at gøre denne Ret gældende, hvorimod det til Vekslens Dækning medgaaede Beløb kan søges tilbage hos den, hvem Vekslens Betaling til sidst vilde komme tilgode, og som i Tilfælde af, at den ikke var bleven betalt, maatte have udredet Beløbet, saafremt han, da han udstedte Vekslen eller bortendosserede den, var vidende om, at Skyldneren befandt sig i noget af de i § 24 omhandlede Tilfælde.

§ 26. Den, som i det sidste Aar førend Konkursens Begyndelse og paa en Tid, da Skyldneren var insolvent, har modtaget nogen Gave af denne, er pligtig at tilbagegive saadan Gave eller erstatte dens Værdi, dersom han maa antages ved dens Modtagelse at have været vidende om nogen Omstændighed, der kunde lade ham formode Skyldnerens Insolvens. Er der i Anledning af den af ham gjorte Gave paaført Modtageren nogen Udgift, bør denne erstattes ham af Boet. Foranstaaende skal ogsaa gælde, naar Retshandelen udvortes fremtræder under Form af et Salg, Magelæg, Lejemaal eller lignende Overdragelse, hvis det paa Grund af Misforholdet mellem de gensidige Ydelser eller i øvrigt efter Omstændighederne skøn-

nes, at Retshandelen i Virkeligheden indeholder en Gave, dog at Boet tilsvarer, hvad der fra den anden Side maatte være ydet.

§ 27. Dersom Skyldneren i det sidste Aar førend Konkursens Begyndelse har anvendt et efter hans Formuestilstand uforholdsmæssig stort Beløb til Stiftelse af Livrente, Overlevelsesrente, Livsforsikring eller lignende Indtægt for sig selv, sin Ægtefælle eller sine Livsarvinger eller som Gave til andre, kan Boet — for saa vidt en Gave er ydet til andre, dog kun under den i § 26 angivne Forudsætning — gøre den Ret gældende til at fordre Opløsning af Kontrakten og Opgørelse, som Skyldneren selv kan benytte, saafremt herved kan erhverves en Indtægt for Boet.

§ 28. Det har fremdeles sit Forblivende ved den i D. L. 5—14—46, andet Led, indeholdte Bestemmelse om, at ingen Afhændelser, som er sket ved Gave, Køb eller i andre Maader imellem Ægtefæller, Forældre og Børn eller Arvelader og Arvinger, skal komme Kreditorerne i Konkursboer til Skade, naar de befindes at være skete, efter at Skyldnerne vare komne i den Tilstand og vare saa haardt med Gæld beladte, at de ej deres Gæld kan betale.

§ 29. Har den, med hvem Skyldneren har indgaaet nogen Retshandel af saadan Beskaffenhed, som omhandles i §§ 20—28, overdraget de modtagne Genstande eller Rettigheder til en anden, da har Boet ogsaa mod denne Ret til at fordre Genstandene eller Rettighederne tilbagegivet eller deres Værdi erstattet, saafremt han var vidende om, at der ved Overdragelsen tilsigtes at lægge Hindringer i Vejen for Boets Ret.

§ 30. Se Lov af 20. Marts 1901.

Om Ordenen, hvori Fordringerne mod et Konkursbo skulle fyldestgøres.

A. Om Ordenen mellem dem, der skal fyldestgøres af Konkursboets almindelige Masse.

§ 31. Af den fælles Konkursmasse bliver fremfor al anden Gæld at fyldestgøre de Fordringer, som lovlig er opstaaet i Anledning af selve Konkursen og Konkursboets Behandling. Hertil henregnes: a) De til Skyldnerens tarvelige, men dog sømmelige Begravelse medgaaende Omkostninger, for saa vidt Boet overhovedet er pligtigt til at besørge denne; b) alle Fordringer paa Boet, som opstaar af Konkursbehandlingen og af de Retshandeler, hvori Boets Bestyrelse gyldigt har indladt sig i Anledning af denne; c) samtlige Skiftegebyrer og de dermed forbundne Afgifter til det offentlige. — I fornødent Fald nyder de under Litr. a og b nævnte Fordringer Fortrin fremfor de under Litr. c nævnte.

§ 32. Efter de i den foregaaende Paragraf omhandlede Krav bliver dernæst af Boet at fyldestgøre Tiendetagerens Fordring paa den i Stedet for Naturaltienden trædende Tiendeafgift, paa den Maade og med de Begrænsninger, som hjemles i den gældende Ret.

§ 33. Fremfor simpel personlig Gæld bliver følgende Fordringer i nedenstaaende Orden at fyldestgøre: 1) Krav af den Beskaffenhed, som omhandles i Forordn. angaaende det offentlige Kasse- og Regnskabs-

væsen i Almindelighed af 8. Juli 1840, § 50, jfr. D. L. 5—14—37, hvad enten Fordringen tillige er forbunden med lovbestemt Panteret eller ikke. 2) Lige med hverandre bliver dernæst følgende Fordringer at fyldestgøre: a) Leje af Beboelsesværelser og andre Lokaler, dog ikke for længere Tid tilbage end 1 Aar fra den sidste Fardag før Konkursens Begyndelse. Er Lejen bestemt under eet for længere Tid, fordeles Afgiften lige paa det hele Tidsrum for at udfinde Gennemsnitslejen for et Aar; er Lejen bestemt forskellig for forskellige Tidsrum, beregnes den forholdsvis; b) Landgilde; c) Skatter og Afgifter, saavel personlige som reelle, i samme Omfang som hidtil, for saa vidt de ikke maatte være blevet dækket af de Genstande, hvorpaa de hviler, saavel som Jorddrottens Regreskrav i Anledning af Skatter, som han har betalt for Brugeren, alt med de af den hidtil gældende Lovgivning følgende Begrænsninger i Henseende til Tiden; d) Forstrækninger til Avlingens Fortsættelse, som maatte være ydede Fæstebønder af Jorddrotten eller andre; e) Jorddrottens Krav paa Erstatning for Gaardfæld og for Mangler ved Besætning og Inventarium; f) saavel højere som lavere Tjenendes Krav paa Løn og Kostpenge, dog ikke for længere Tid tilbage end eet Aar fra den sidste Fardag før Konkursens Begyndelse, samt Fabrikarbejderes, Haandværkssvendes, Haandværksdrenges og Daglejeres Krav paa Betaling for Arbejde, ydet i det sidste Aar før Konkursen. 3) Efter de under Nr. 2 nævnte Fordringer fyldstgøres Apotekeres Fordringer for krediterede Lægemidler, Lægers Fordringer for Honorar og de paa Sygebesøgene anvendte Udgifter, Jordemødres, Barberers, Vaagekoners og deslige Fordringer i Anledning af ydet Sygehjælp, dog ikke for mere end det foregaaende og det løbende Kalenderaar.

§ 34. Efter de i foregaaende Paragraf omhandlede Krav, men forud for simpel personlig Gæld bliver endvidere at fyldestgøre de Fordringer, som maatte være forbunden med almindeligt, lovbestemt eller villiesbestemt, Underpant i Løsøre. Imellem disse Fordringer indbyrdes bliver den ældre at fyldestgøre frem for den yngre.

§ 35. Efter at de i de foregaaende Paragrafer omhandlede Fordringer er fyldestgjort, bliver alle andre Krav paa Skyldneren at tilfredsstille i lige Forhold, dog at Gaver, som ikke er fuldbyrdede forinden Konkursen, ikke kan fordres opfyldt af Boet, undtagen for saa vidt dette kan ske uden Skade for Kreditorerne.

B. Om deres Retsstilling, som have Krav paa Fyldestgørelse af enkelte Ting eller Rettigheder, der henhører til Boet.

§ 36. Det indbyrdes Forhold imellem de Retskrav, der hjemler en særlig Raadighed over eller Fortrinsret i enkelte Ting eller Rettigheder, tilhørende Boet, bestemmes efter den borgerlige Rets Regler, dog med lagttagelse af nedenstaaende Bestemmelser.

§ 37. Se Lov af 15. April 1887.

§ 38. Forud for de i den foregaaende Paragraf nævnte Krav gaar,

om fornødent: a) de i § 31 Litr. a og § 32 omhandlede Fordringer; b) de i § 31 Litr. b og c omhandlede Fordringer, for saa vidt de helt eller delvis vedkommer de behæftede Ting eller Rettigheder.

§ 39. Forud for villiesbestemt Underpant i enkelte Løsøregenstande gaar, om fornødent, de i § 33 nævnte Fordringer.

Om Konkursens Begyndelse.

§ 40. Enhver, der tror sig ude af Stand til at fyldestgøre sine Gældsforpligtelser, kan fordre sit Bo taget under Konkursbehandling.

§ 41. Naar nogen undviger af Riget eller holder sig skjult, uden at hertil kan formodes anden Grund end Gæld, skal Skifteretten saa snart den dertil opfordres af nogen Fordringshaver, tage Skyldnerens Bo under Konkursbehandling, for saa vidt der er Grund til at befrygte, at Udsættelse hermed vil komme hans Kreditorer til Skade. Dersom Skifteretten finder Anledning hertil, kan den beskikke en god Mand, saa vidt muligt blandt Skyldnerens Slægt eller Venner, til at afgive Erklæring, forinden Konkursbehandlingen besluttes.

§ 42. Enhver, der har forfalden Fordring, som ikke behørig fyldestgøres, kan, for saa vidt Fordringen ikke er sikret ved tilstrækkelig Pant, forlange Skyldnerens Bo taget under Konkursbehandling, naar det ved Oplysninger, der er fremkomne under Eksekutions- eller Arrestforretninger, som nogen hos ham har afholdt, eller ved Skyldnerens egen Erkendelse eller andre Bevisligheder godtgøres, at hans Bo er utilstrækkeligt til Betaling af hans Gæld.

§ 43. Naar nogen, som er Handlende, Fabrikant eller Skibsreder eller for ikke længere end 1 Aar siden har været i saadan Næringsvei, har standset sine Betalinger, har enhver Fordringshaver, saa længe Standsningen med Betalingen varer, Ret til at forlange Skyldnerens Bo taget under Konkursbehandling, uden at han behøver at føre andet eller videre Bevis for Skyldnerens Insolvens.

§ 44. Naar nogen af de i den foregaaende Paragraf nævnte Personer, efter gennem en Beskikkelse at være opfordret til at betale uimodsagt eller bevist forfalden Gæld, som ikke er sikret ved tilstrækkeligt Pant, undlader at gøre dette mere end 14 Dage efter Beskikkelsen, kan den Fordringshaver, som har iværksat Paakravet, fordre Boet taget under Konkursbehandling. Dog kan denne Ret ikke benyttes i længere Tid end 14 Dage efter Udløbet af den nævnte Frist.

§ 46. De i § 43 jfr. § 45 omhandlede Personer er forpligtede til at erklære sig fallit, naar den aarlige Opgørelse af deres Status i de 3 sidste Aar har vist en stadig Tilbagegang, og Underbalancen udgør 30 pCt. af Aktivmassen.

§ 47. Den, der i Henhold til § 40 forlanger sit Bo taget under Konkursbehandling, skal derom indgive skriftlig Begæring til Skifteretten, ledsaget af en af ham underskreven nøjagtig Fortegnelse over hans Aktiver og Passiver med navnlig Angivelse af Kreditorerne samt over de Bøger, som maatte være ført i hans Forretning. Kan Fortegnelsen ikke

straks medfølge Begæringen, har Skyldneren i denne at opgive Grunden hertil samt derefter snarest mulig at indlevere den. Saadan Fortegnelse har Skyldneren ogsaa paa Forlangende at afgive til Skifteretten, saa snart hans Bo efter nogen Fordringshavers Begæring er taget under Konkursbehandling.

§ 48. Naar en Fordringshaver i Henhold til §§ 42, 43 eller 44 forlanger sin Skyldners Bo taget under Konkursbehandling, indgiver han derom til Skifteretten skriftlig Begæring, som bør indeholde Angivelse af de Omstændigheder, hvorpaa Forlangendet grundes. Skifteretten har derefter at beramme et Møde, der saa vidt mulig skal holdes inden 48 Timer, og med et af den bestemt Varsel dertil at indkalde Skyldneren saavel som vedkommende Fordringshaver, hvorpaa der i selve Mødet eller dog snarest mulig tages Beslutning, om Fordringshaverens Begæring mod eller uden Sikkerhedsstillelse skal tages til Følge eller ikke. Skifteretten er berettiget til at afæske Skyldneren de i saa Henseende fornødne Erklæringer. Nægter denne Svar paa Skifterettens Spørgsmaal, eller udebliver han uden gyldigt Forfald, kan han behandles som den, der ikke drister sig til at modsige Fordringshaverens Opgivelser.

§ 49. Naar Konkursbehandling ved Skifterettens Kendelse er besluttet, bliver Udførelsen af denne Beslutning ikke opholdt ved Paaanke. Dog bør der, naar Paaanke finder Sted, ikke, forinden endelig Dom er falden, foregaa noget Salg af Boets Ejendele, der ikke er en Følge af Genstandenes Beskaffenhed eller Skyldnerens Næringsvej, med mindre Skyldneren samtykker deri.

§ 50. Se Lov af 15. April 1887.

De første Foranstaltninger ved Konkursboets Behandling.

§ 51. Straks efter Konkursens Begyndelse skal der afholdes en Begyndelsesforretning, under hvilken Skifteretten ved Forsegling eller paa anden hensigtssvarende Maade har at tage Boet og særlig Fallentens Handelsbøger under sin Varetægt, ligesom den har at drage Omsorg for, at de Boet tilhørende Genstande, som findes i andre Retskredse, tages under Forsegling eller anden Varetægt af Stedets Skifteret. Denne Forretning er Fordringshaverne berettigede til at overvære, ligesom de kan fremsætte deres Bemærkninger til Protokollen.

§ 52. Skifteretten har uopholdelig at drage Omsorg for, at en offentlig Bekendtgørelse om Konkursboets Overtagelse indrykkes i de for Skiftebekendtgørelser i Almindelighed bestemte Aviser, saavel som at den fornødne Tinglæsning finder Sted ved de Jurisdiktioner, under hvilke Boets faste Ejendom er beliggende.

§ 55. Den midlertidige Bestyrelse har, saa vidt mulig, uopholdelig ved anbefalet Brev at tilstille samtlige paa den Tid bekendte, saavel udenrigske som indenrigske, Fordringshavere eller deres bekendte Kommissionærer paa Stedet Genpart af den i § 52 nævnte Bekendtgørelse, dog uden at der paa Undladelse heraf kan bygges nogen Indsigelse mod

Gyldigheden af, hvad der i Skiftesamlingen maatte forhandles eller besluttes.

§ 56. Skifteretten kan, efter at have raadført sig med den midlertidige Bestyrer og, saa vidt der hertil er Anledning, de paa Stedet værende til den Tid bekendte Fordringshavere, beslutte, at Skyldnerens Forretninger enten i det hele eller for enkelte Forretningsgrenes Vedkommende skal fortsættes for Boets Regning inden de Grænser, som Lovgivningen tillader, dersom en pludselig Standsning vilde paaføre Boet betydelig Skade.

Om Skiftesamlinger i Almindelighed.

§ 59. Alle Skiftesamlinger, om hvilke der ikke er givet særlige Regler i denne Lov, tillyses ved en Bekendtgørelse fra Skifteretten i de for Skiftebekendtgørelser i Almindelighed bestemte Aviser; Varselet, der dog ikke bør overstige 14 Dage, saavel som Tiden og Stedet for Skiftesamlingens Afholdelse bestemmes af Skifteretten. Nødvendigheden af offentlig Bekendtgørelse bortfalder, dersom Skifteretten foretrækker at give dem, der skal tilkaldes, særlig personlig Underretning, hvilken kan meddeles paa den Maade, Skifteretten i hvert enkelt Tilfælde anser for hensigtsmæssig; det er den tilladt at benytte Meddelelse ved anbefalet Brev.

§ 60. Skifteretten har Forsædet i Skiftesamlingerne samt leder og styrer Forhandlingerne og drager Omsorg for, at forinden Protokoltilførsel finder Sted angaaende det stedfundne.

§ 61. Rejses der Tvivl om, hvorvidt nogen, der som Fordringshaver møder i en Skiftesamling, forinden Fordringerne er prøvet, bør erkendes som saadan, har Skifteretten ved at høre Skyldneren, efterse Boets Bøger og Papirer eller ved at benytte andre Oplysninger, som paa Forhaand kan haves, at afgøre, hvorvidt og for hvilket Beløb den mødende kan stedes til Stemme. Denne Afgørelse er uden Indflydelse paa den senere Prøvelse af hans Fordring.

Om Kurators Antagelse og Retsstilling samt om Kreditorudvalget.

§ 66. I den i § 52 Litra b omhandlede Skiftesamling har Skifteretten at opfordre til ved Afstemning af de mødende Fordringshavere uden Hensyn til Fordringernes Størrelse at bestemme, om en Kurator skal beskikkes eller ikke. Besluttes det ikke at beskikke nogen Kurator, bliver Boet at behandle af Skifteretten selv (§ 80). Besluttes det, at Kurator skal beskikkes, har Skifteretten at opfordre de mødende Fordringshavere til at skride til Valget af en saadan. Dersom ved den foretagne Afstemning over Halvdelen af de afgivne Stemmer uden Hensyn til Fordringernes Størrelse falder paa den samme Person, bliver han at beskikke, med mindre Skifteretten maatte finde Grund til at nægte sin Billigelse. Forkaster Skifteretten Valget, bør Retten dog give de tilstedeværende Fordringshavere Lejlighed til at foretage et nyt Valg, som da bliver at godkende, for saa vidt ikke særlige Grunde taler derimod. I det Tilfælde, at det gjorte Valg endelig forkastes, saavel som naar ingen

opnaar over Halvdelen af de afgivne Stemmer, vælger Skifteretten Kurator. Udebliver saa mange Fordringshavere i den heromhandlede Skiftesamling, at ikke i det mindste en Tredjedel af samtlige bekendte Fordringer paa Boet er repræsenteret ved Afstemningen, anses Fordringshaverne for at have overladt det til Skifteretten at bestemme, om en Kurator skal beskikkes, saavel som i bekræftende Fald at vælge en saadan. For at kunne vælges til Kurator udkræves de samme Betingelser som i § 53 med Hensyn til den midlertidige Bestyrer bestemt; hvis en saadan har været beskikket, kan han vælges til Kurator.

§ 67. Naar der herfor er en Stemmeflerhed af over Halvdelen af de afgivne Stemmer, uden Hensyn til Fordringernes Størrelse, kan der beskikkes flere Kuratorer, som under fælles Ansvar bestyrer Boet. De fordeler selv Forretningerne mellem sig, saafremt Fordringshaverne ikke har bestemt Fordelingen. Den først valgte af Kuratorerne skal være Opmand, dersom Fordringshaverne ikke har taget anden Bestemmelse. Hvad der i denne Lov bestemmes om Kurator, gælder i saa Fald om Kuratorerne.

§ 68. Efter at Kurator er valgt, skal der af de mødende Fordringshavere efter de fleste Stemmer, uden Hensyn til deres Fordringers Størrelse, blandt de bekendte Fordringshavere eller deres Befuldmægtigede vælges et Udvalg paa 3 Personer, hvilke skal have Indseende med Kurators Bestyrelse og i vigtigere Tilfælde tilkaldes for at deltage i Beslutningerne om Boets Anliggender.

§ 69. Saavel den midlertidige Bestyrer som Kurator har Krav paa et passende Honorar for deres Arbejde saavel som paa Godtgørelse af hafte Udlæg i Anledning af Boets Bestyrelse. I Tilfælde af Uenighed tilkommer det Skifteretten at bestemme Honoraret og bedømme Udlægenes Nødvendighed og Størrelse m. m.

§ 70. Samtidig med Kurators Valg bliver det tillige at bestemme, om han skal stille Sikkerhed, samt hvori denne skal bestaa. Afgørelsen heraf sker ved Afstemning, saaledes at, naar Flertallet af de afgivne Stemmer uden Hensyn til Fordringernes Størrelse lyder paa, at Sikkerhed skal stilles, afgør Skifteretten, hvori Sikkerheden skal bestaa. Er det kun et Mindretal, der forlanger, at der skal stilles Sikkerhed, afgør Skifteretten, om dette ikke desto mindre bør ske. Selv om Kurator ikke fra Begyndelsen af har stillet Sikkerhed, kan Skifteretten, naar Kreditorudvalget fremsætter Begæring derom, senere paalægge ham at stille en saadan. Den stillede Sikkerhed bliver, for saa vidt den bestaar i Penge eller Pengeeffekter, at indsætte til Forvaring i en solid Sparekasse, Bank eller lignende Indretning paa Boets Regning.

§ 71. Naar Skifteretten finder Grund hertil, eller Kreditorudvalget forlanger det, afskediges Kurator, hvorefter nyt Valg foregaar paa den i § 66 bestemte Maade i en 8 Dage forud bekendtgjort Skiftesamling. Fordringshaverne kan i denne vælge den afskedigede Kurator, om de dermed tror sig bedst tjent; dog kan Skifteretten nægte sin Billigelse af Valget, med mindre Anmeldelsesfristen er udløben, og en saadan Flerhed af

Kreditorer, som § 64 anmelder, har genvalgt Kurator. Den afskedigede Kurator er, dersom det forlanges, pligtig at fortsætte sine Forretninger, indtil en ny er valgt, til hvem han har at aflægge Regnskab og overlevere Boet.

§ 75. Uden Kreditorudvalgets Samtykke eller, hvis dette nægtes, Skifterettens Billigelse kan Kurator navnlig ikke 1) erkende som Tredjemand tilhørende nogen i Boets Besiddelse værende Genstand eller Samling af Genstande af højere Værdi end 200 Kr., 2) indgaa Forlig, hvorved der frafaldes muligt Krav af mere end 200 Kr., 3) sælge Boets udestaaende Fordringer ved offentlig Auktion, 4) sælge Boets andre Ejendele paa anden Maade end ved offentlig Auktion, 5) bestemme Vilkaarene for Auktioner over faste Ejendomme eller Skibe, 6) anlægge Retssager, hvis Genstand ikke er Indkrævelse af Boets ifølge dets Bøger og Papirer udestaaende Fordringer, derunder ogsaa Retssager, hvis Hensigt er at omstøde Retshandeler, som er indgaaet før end Konkursen, 7) tage Bestemmelse om Paaanke af de i Boets Retstrætter afsagte Skiftekendelser eller Domme. — Angaar de under Nr. 1 og 2 omhandlede Bestemmelser en Værdi af 2000 Kr. eller derover, bør Sagen, selv om Kurator og Kreditorudvalget er enige, dog forelægges Skifteretten til Billigelse eller eventuelt en Skiftesamling til Afgørelse i Overensstemmelse med § 65, og det samme gælder, hvor der er Spørgsmaal om at overlade Boets Ejendele til Fallenten eller andre paa hans Vegne for Vurderingssummen, med eller uden Tillæg af visse Procent.

§ 77. Mindst een Gang hver Maaned, men i øvrigt saa ofte Kreditorudvalget maatte forlange det, har Kurator at forelægge sin Kassebog for Kreditorudvalget, som gennemgaar de enkelte Poster i den og har at paase, at de Beløb, som ikke udkræves for at dække løbende Udgifter, indsættes til Forvaring og Frugtbargørelse i en solid Sparekasse, Bank eller lignende Indretning, saavel som at Aktiverne, om det agtes fornødent, forsynes med Udvalgets Prohibitivpaategning.

§ 78. Inden 4 Uger efter den i § 52 Litra b omhandlede Skiftesamling har Kurator, med mindre Skifteretten undtagelsesvis dertil maatte indrømme en længere Frist, at udarbejde en, saa vidt mulig, fuldstændig og nøjagtig Oversigt over Boets Status ifølge dets Bøger og Regnskaber samt de afholdte Registrerings- og Vurderingsforretninger. Skyldneren er derhos forpligtet til i det Øjemed at meddele Kurator alle fornødne Oplysninger. Den udarbejdede Statusoversigt forsynes med Paategning baade af Kurator og af Skyldneren, enhver for sit Vedkommende, om at være saa fuldstændig og udtømmende, som det har været muligt at skaffe den, og at med deres Vidende intet urigtigt deri findes. Derefter henlægges den heromhandlede Statusoversigt, efter forudgaaende offentlig Bekendtgørelse derom i de i § 52 omhandlede offentlige Blade, paa Skifterettens Kontor til Eftersyn for Boets Vedkommende.

§ 79. Inden 14 Dage efter, at den i den foregaaende Paragraf omhandlede Statusoversigt er afgivet, har Kurator i Forbindelse med Kreditorudvalget eller efter dettes Begæring dertil særlig af Skifteretten beskik-

kede handelskyndige Revisorer at afgive en Indberetning til Skifteretten om de vigtigste Aarsager til Falliten, om dennes Beskaffenhed, om Forretningens Gang i de sidste Aar før Falliten og om de Kendsgerninger, som i øvrigt kommer i Betragtning ved Bedømmelsen af, om der er Grund til at foranledige kriminel Undersøgelse imod Skyldneren, og om den ved § 46 paalagte Forpligtelse er tilsidesat. Finder Skifteretten Grund til at foranledige kriminel Undersøgelse, har den at iagttage det i saa Henseende fornødne. Indberetningen eller en Genpart af den skal forblive til Eftersyn for Boets Vedkommende paa Skifterettens Kontor.

Foranstaltninger med Hensyn til Skyldnerens Person.

§ 81. Skifteretten kan bestemme, at Skyldneren skal anholdes, naar det maa antages, at han er i Begreb med at fravende Boet nogen af dets Ejendele eller Rettigheder, saa vel som naar i Henhold til § 79 kriminel Undersøgelse mod Skyldneren formenes at burde finde Sted. Naar Anholdelsen er iværksat, har Skifteretten uden Ophold derom at meddele vedkommende kriminelle Ret Underretning og at foranledige den kriminelle Undersøgelses videre Fremme. Skifteretten har at bistaa Undersøgelsesdommeren ved at delagtiggøre ham i alle de Oplysninger med Hensyn til Fallentens Forhold, som er fremkommen under Boets Behandling.

§ 82. Skifteretten kan bestemme, at Skyldneren skal hensættes i simpelt Fængsel, naar han uden derfor at angive fyldestgørende Grunde undlader at fremkomme med den i § 47 paabudte Fortegnelse, behørig affattet, eller han modvillig nægter at gaa tilhaande med Oplysninger ifølge §§ 54, 72 og 78, eller han uden Skifterettens Tilladelse forlader eller forsøger paa at forlade Retskredsen eller han i andre Maader modvillig undlader at efterkomme, hvad denne Lov paalægger ham. Fængslingen vedvarer, saa længe Skifteretten finder det nødvendigt til at fremme dens Hensigt, dog ingensinde længere end 6 Maaneder. Omkostningerne ved Fængslingen afholdes paa samme Maade som Delinkventomkostninger.

§ 83. Understøttelser af Boet, saasom ved Overdragelse af Husgeraad, Overladelse af Beboelseslejlighed, Underholdningsbidrag i Penge osv., kan tilstaas Skyldneren, efter at Kreditorerne i den i § 52 Litra b omhandlede eller i en senere Skiftesamling har haft Lejlighed til at erklære sig derover, og enten ingen Indsigelse sker derimod, eller Flertallet af de mødende samtykker deri og Skifteretten ikke finder Grund til at nægte sin Billigelse deraf, hvorved det navnlig bør haves for Øje, at ikke Understøttelsens Tilstaaelse bliver til særlig Skade for nogen Panthaver eller privilegeret Kreditor, som ikke har samtykket i den. Ej heller bør nogen vedvarende Understøttelse tilstaas for længere Tid end 1 Aar eller ud over Boets Slutning, medmindre samtlige Kreditorers Samtykke dertil tilvejebringes. Foreløbig Benyttelse af registrerede Effekter udover det, som ifølge § 160, jfr. § 1, ikke kan inddrages under Konkursen, saa vel som af Beboelseslejlighed kan af Skifteretten overlades Skyldneren med

Familie, indtil Kreditorerne paa den i det foregaaende bestemte Maade har haft Lejlighed til at erklære sig.

Om Fordringshavernes Indkaldelse og Fordringernes Prøvelse.

§ 84. Enten i Forbindelse med Bekendtgørelsen om Boets Overtagelse (§ 52) eller ved en efter samme Regler senest inden 3 Uger derefter iværksat særlig Bekendtgørelse, som i nogenlunde betydelige Boer bør gentages nogle Gange, skal Skifteretten opfordre alle og enhver, der har Fordringer at gøre gældende mod Boet, til inden en vis i Bekendtgørelsen bestemt Tid skriftlig at anmelde deres Fordringer og til derhos at fremsende de Dokumenter i Original eller Afskrift, hvortil Fordringerne støtter sig, saa vel som til paa en anden bestemt Tid at møde for Skifteretten for at overvære og deltage i de anmeldte Fordringers Prøvelse og, dersom Skyldneren er Handlende, Fabrikant eller Skibsreder, da tillige i Behandlingen af Forslag til Akkord, om saadant skulde blive fremsat. Derhos har Kurator uden Ophold efter Afholdelsen af den i § 52 Litra b omhandlede Skiftesamling ved anbefalet Brev at tilstille de da bekendte Fordringshavere Genpart af Bekendtgørelsen efter Reglerne i § 55, for saa vidt de ikke allerede i Medfør af denne Paragraf har faaet Meddelelse om Falliten.

§ 85. Fristen, inden hvilken Fordringshaverne opfordres til at melde sig, bør i Almindelighed bestemmes til 6 Uger fra den sidste offentlige Bekendtgørelse at regne, men, hvor Omstændighederne taler derfor, kan den ansættes til en længere Tid, indtil 4 Maaneder, hvilken sidste Termin altid skal vælges, hvor Skyldneren maa antages at have staaet i oversøiske Forbindelser. Tiden til Fordringernes Prøvelse for Skifteretten maa ikke sættes fjernere end til 6 Uger efter Anmeldelsesfristens Udløb.

§ 86. Skifteretten fører Protokol over de i Boet anmeldte Fordringer. De indløbne Anmeldelser, saa vel som den over dem førte Protokol, ligger paa Skifterettens Kontor til Eftersyn saa vel for Kurator som for Fordringshaverne og Skyldneren.

§ 88. I den til Fordringernes Prøvelse berammede Skiftesamling skal Kurator saa vel som Skyldneren være til Stede. Skifteretten gennemgaar samtlige Anmeldelser, der er indkommen inden den fastsatte Anmeldelsesfrists Udløb, med Fordringshaverne og Skyldneren. Kurator skal ved enhver Fordring erklære, om han paa Boets Vegne har eller ikke har nogen Indvending at gøre mod den eller den for samme forlangte Fortrinsret, hvorhos tillige saavel Skyldner som Fordringshaverne opfordres til at erklære sig over Fordringen og den samme paa Oversigten givne Fortrinsret. For saa vidt nogen Fordring modsiges eller den samme givne Fortrinsret bestrides, skal Skifteretten mægle Forlig imellem de paagældende. Tillige tages, for saa vidt saadant ikke alt er sket, Bestemmelse, om Retshandeler, der er indgaaet før Konkursen, skal angribes i Henhold til Reglerne i §§ 20—30.

§ 91. Fordringer, der indkommer, efter at Anmeldelsesfristen maatte

være udløben, skal dog ikke være udelukket fra at komme i Betragtning ved Udlodningerne i Boet, forudsat at de indkommer, førend det er optaget til Slutning.

§ 92. Anmeldes en Fordring, efter at den bestemte Anmeldelsesfrist er udløben, bliver den ikke at behandle ved den berammede Skiftesamling, men den bliver, for saa vidt den ifølge den foregaaende Paragraf kan tages i Betragtning, at prøve i en senere Skiftesamling, hvortil samtlige Fordringshavere, der har meldt sig, indkaldes. Den Fordringshaver, som først har anmeldt sin Fordring efter Udløbet af den bestemte Anmeldelsesfrist, har at godtgøre Boet alle Omkostninger, hvormed dens Prøvelse, i en egen Skiftesamling maatte være forbunden.

§ 93. Naar nogen anmeldt Fordring modsiges, bliver det ved Skifterettens Kendelse i Overensstemmelse med de gældende processuelle Regler at afgøre, om og for hvilket Beløb Fordringen skal komme Boet til Udgift. Paa samme Maade afgøres Tvistigheder om Fortrinsret og alle andre Tvistigheder om, hvorledes Boet skal udloddes. Kurator har selv ved Sagfører i slige Tilfælde at varetage Boets Tarv.

§ 94. De afsagte Kendelser kan ikke, med mindre de paagældende Parter frafalder Paaanke, eller vedkommende Kendelse ifølge sin Genstand er upaaankelig, lægges til Grund for Boets videre Behandling, førend Paaankefristen er udløben, uden at Paaanke er iværksat. Skulde Kendelsen blive forandret eller annulleret ifølge en senere iværksat Paaanke, tages behørigt Hensyn hertil ved Boets videre Behandling, og i fornødent Fald ved Omgørelse af det foretagne, hvis Skiftet ikke endnu er sluttet, men efter den Tid maa enhver Forandring søges iværksat ved Paaanke af Udlodningen. Lignende Regler gælder om de i Anledning af Paaanke afsagte Overretsdomme.

§ 95. Vil een eller flere Fordringshavere paaanke en i en Tvist, hvori de ikke er Boets Modparter, afsagt Skifteretskendelse eller Dom, ved hvilken Boet vil lade det bero, da har de dertil Adgang, for saa vidt der ikke mellem Boet og vedkommende er sluttet Overenskomst om Tvistens Genstand, og Sagens Paaanke ikke udsætter Boet for Tab af Rettigheder, som ved Kendelsen eller Dommen maatte være det tilkendt. De paagældende er pligtig at lade Ankestævningen forkynde for Boets Kurator.

Almindelige Bestemmelser.

§ 97. Viser det sig i Konkursbehandlingens Løb, at Boet ikke er tilstrækkeligt til at dække Omkostningerne ved Behandlingen, sluttes denne straks, og de paaløbne Omkostninger, som ikke af Boet kan dækkes, tilsvares af den, der har forlangt Konkursbehandlingen. Dog kan den Kreditor, som har begært Konkursbehandlingen, naar han har Tvivl i saa Henseende, befri sig fra yderligere Forpligtelser ved til Skifteprotokollen at erklære, at han anser Boet for utilstrækkeligt til at afholde de med Behandlingens Fortsættelse forbundne Omkostninger og derfor ikke vil bære disse, og dersom da ikke i en i dette Øjemed indkaldt Skiftesamling andre Kreditorer erklærer at ville paatage sig at tilsvare de med Be-

handlingens Fortsættelse forbundne Udgifter, kan han fordre Skiftebehandlingen sluttet straks.

§ 98. Efter at den i § 85 omhandlede Anmeldelsesfrist er udløben, kan Skyldneren paa ethvert Trin af den senere Behandling faa Boet overgivet til fri Raadighed, naar han for Skifteretten fremlægger skriftligt Samtykke fra samtlige Fordringshavere, som har meldt sig. Lige med Samtykke fra en Fordringshavers Side staar Bevis for, at han har faaet fuld Betaling for den af ham anmeldte Fordring.

§ 99. I øvrigt endes Konkursbehandlingen enten ved en af Skifteretten stadfæstet Akkord eller ogsaa ved de af Skifteretten foretagne Udlodninger.

Om Akkord, jfr. Lov af 14. April 1905.

§ 100. Dersom Skyldneren er Handlende, Fabrikant eller Skibsreder, kan han forlange, at en Forhandling om Akkord skal indledes i Overensstemmelse med nedenanførte Regler.

§ 101. Forhandling om Akkord i Henhold til § 100 kan dog ikke finde Sted: a) naar Skyldneren tilforn har været under Konkurs, med mindre han beviser, at have betalt Fordringshaverne enten under Konkursen eller senere i det mindste 75 pCt. af deres Fordringers Beløb; b) naar Skyldneren ikke forbliver til Stede under Boets Behandling, med mindre hans Bortrejse sker med Skifterettens Tilladelse; c) naar Skyldneren uden derfor at angive fyldestgørende Grund har undladt paa Skifterettens gentagne Begæring at fremkomme med den i § 47 paabudte Fortegnelse, eller han modvillig nægter at gaa tilhaande med Oplysninger ifølge §§ 54, 72 og 78, eller han i andre Maader modvillig undlader at efterkomme, hvad denne Lov paalægger ham; d) naar Skyldneren er under Tiltale i Anledning af hans Forhold med Hensyn til Konkursen, saalænge han ikke ved endelig Dom er frifunden; e) naar Skifteretten i Henhold til den ifølge § 79 stedfundne Undersøgelse finder, at Skyldnerens Forhold maa karakteriseres som letsindigt og uordentligt, selv om der ikke findes tilstrækkelig Anledning til at indlede kriminel Undersøgelse imod ham; f) naar Skyldneren enten ikke har ført Handelsbøger, eller naar han har undladt paa behørig Maade at opgøre aarlig Status, saaledes som i § 148 er befalet; g) naar Skyldneren har undladt at erklære sig fallit, uagtet han dertil var forpligtet (§ 46). Er Forhandling om Akkord begyndt, bliver den at stille i Bero, dersom Skyldneren senere maatte blive sat under Tiltale for saadant Forhold, som nævnt ovenfor under Litr. d.

§ 102. Vil Skyldneren tilbyde Akkord, er han, for saa vidt han ikke ifølge § 101 herfra er udelukket, berettiget dertil, naar han inden Udløbet af Anmeldelsesfristen (§ 85) indleverer skriftligt Forslag i saa Henseende til Skifteretten. Efter den nævnte Tid kan det i det i § 101, Litra d, omhandlede Tilfælde af Skifteretten tilstedes Skyldneren at tilbyde Akkord, saa snart han ved endelig Dom er frifunden. Fremdeles kan Skyldneren, dog ikke mere end een Gang, paa senere Trin af Konkursbehandlingen, saalænge ikke den endelige Udlodning har fundet Sted, fordre sig stedet til at tilbyde Akkord, naar han for Skifteretten fremviser skriftligt

stedet til at tilbyde Akkord, naar han for Skifteretten fremviser skriftligt Samtykke hertil fra saa mange af Fordringshaverne, som baade i Tal og Vægt svarer til over Halvdelen af de anmeldte Krav. De skriftlige Akkordforslag bliver at udlægge til Eftersyn paa samme Maade, som i § 86 er bestemt om Anmeldelserne, og offentlig Bekendtgørelse herom i de i § 52 omhandlede offentlige Blade finder Sted.

§ 103. Naar Skyldneren inden Anmeldelsesfristens Udløb har tilbudt Akkord paa den i den foregaaende Paragraf omhandlede Maade, skal han, saa snart Gennemgaaelsen af de anmeldte Fordringer er tilendebragt, personlig eller, om han er hindret ved lovligt Forfald, da ved en anden, som ved skriftlig Fuldmagt er bemyndiget til at slutte Akkord paa hans Vegne, fremsætte sit Forslag. Kurator gør derpaa Fordringshaverne bekendt med den af ham efter § 78 udarbejdede Oversigt, saavel som med den af ham efter § 79 gjorte Indberetning til Skifteretten og tilkendegiver i Henhold hertil og de i øvrigt foreliggende Oplysninger sin Formening om, hvorvidt Akkordforslagets Antagelse er stemmende eller ikke med Fordringshavernes Tarv. Fremkommer Akkordforslag senere, skal det behandles i en særlig hertil indvarslet Skiftesamling, men i øvrigt paa samme Maade.

§ 104. Gør Skyldneren ved Mødet Forandringer i sit Forslag, bliver disse nøjagtig at føre til Protokollen. Det endelige Forslag bliver derefter af Skifteretten undergivet de mødende Fordringshaveres Afstemning, hvilken nøjagtig føres til Protokollen.

§ 105. I Spørgsmaalet om Akkordens Antagelse har Panthavere og de med Fortrinsret forsynede Fordringshavere ikkun Stemmeret for den Del af deres Fordringer, for hvilken de frafalder Panteret eller Fortrinsret.

§ 106. Fra Afstemningen om Akkordspørgsmaalet udelukkes Fordringshavere, som er Skyldnerens Ægtefælle, beslægtede i op- og nedstigende Linie, Søskende eller lige saa nær besvogrede, lige saa vel som Fordringshavere, der har faaet de Fordringer, for hvilke de optræder i Boet, tiltransporterede efter Konkursens Begyndelse.

§ 107. De Fordringshavere, hvis Fordringer er bestridte, deltager foreløbig i Afstemningen om Akkordforslaget (§ 110).

§ 108. For at Akkordforslaget kan anses for at være antaget, maa i ethvert Tilfælde følgende to Betingelser være til Stede: 1) I det mindste to Tredjedele af de til Stede værende i Akkordspørgsmaalet stemmeberettigede Fordringshavere maa erklære sig for Akkordforslagets Antagelse; 2) det samlede Beløb af de Fordringer, hvis Ihændehavere antager Akkordforslaget, maa udgøre mindst tre Fjerdedele af det samlede Beløb af alle de Fordringer, som giver Ret til at deltage i Afstemningen om Akkordforslaget. Gaar Akkordforslaget ikke ud paa at tilbyde de simple personlige Kreditorer mindst 50 pCt. af deres Fordringers Beløb, udkræves derhos at mindst tre Fjerdedele af de til Stede værende stemmeberettigede Fordringshaver erklærer sig derfor.

§ 109. Opnaas i den Skiftesamling, hvori Akkordspørgsmaalet stilles til Afstemning, vel det fornødne Stemmeantal i Henseende til Personerne

§ 108, 1°, jfr. sidste Stykke) eller i Henseende til Personerne (§ 108, 2°), men ikke i begge Henseender, berammer Skifteretten et nyt Møde, som bliver at afholde senest inden 14 Dage, i hvilket Akkordspørgsmaalet paany sættes til Afstemning. Opnaas der ikke i dette Møde den i § 108 fordrede Stemmeflerhed i begge Henseender, er Akkordforslaget forkastet.

§ 110. Befindes det, at Stemmegivningens Resultat er forskelligt, eftersom de bestridte Fordringer eller de af deres Ihændehavere afgivne Stemmer (§ 107) regnes med eller ikke, har Skifteretten efter at have anstillet nærmere Undersøgelse at bestemme, hvor mange af de bestridte Fordringer og for hvilket Beløb disse skal komme i Betragtning ved Afstemningen; dog behøver Skifteretten selvfølgelig ikke at strække denne Undersøgelse længere end saa vidt, at Afstemningen giver et bestemt Resultat enten til Akkordens Antagelse eller Forkastelse, hvad enten de øvrige bestridte Fordringer regnes med eller ikke. Finder Skifteretten, at en saadan foreløbig Afgørelse efter de bestridte Fordringers Beskaffenhed ikke kan finde Sted, erklærer den Akkordforslaget for forkastet. Forinden Skifteretten giver sin her omhandlede Bestemmelse, kan den indhente Kurators Betænkning. Denne Afgørelse er uden Virkning med Hensyn til Fordringens Bedømmelse, dersom den senere maatte blive gjort til Genstand for Retstvist.

§ 111. Privilegerede Fordringshavere kan ikke ved Akkorden tvinges til noget Afslag i eller nogen Henstand med deres Krav, de maa, naar de ikke selv giver Afkald herpaa, tilfredsstilles for deres Fordringers fulde Beløb, saa snart disse forfalder. Fordringshavere, som indtager samme Plads i Konkursordenen, maa i Akkorden behandles paa lige Maade, med mindre nogen særlig samtykker i at underkastes en mindre gunstig Behandling end de andre.

§ 112. De Fordringshavere, hvis Krav ej er anerkendt, bliver i Akkorden foreløbig at behandle ganske paa samme Maade, som om Kravet ikke var bestridt.

§ 113. Afsluttet Akkord har ingen Indflydelse paa Fordringshaveres Rettigheder mod Forlovere og andre, som hæfter tilligemed Skyldneren.

§ 114. Panthavere berøres, for saa vidt deres Panteret angaar, ikke ved Akkorden.

§ 115. Enhver udenfor eller ved Siden af Akkorden gjort Overenskomst, hvorefter der indrømmes nogen Kreditor i Boet større Fordele eller bedre Betingelser, end der aabenlyst er ham tilstaaet i Akkorden, er ugyldig.

§ 116. Akkorden er, skønt antaget ved Fordringshavernes Afstemning, ikke gyldig, førend den er stadfæstet af Skifteretten.

§ 117. Forinden Stadfæstelsen meddeles, har Skifteretten, snarest mulig efter at Afstemningen har fundet Sted, i de for Skiftebekendtgørelser i Almindelighed bestemte Aviser offentlig med mindst 6 Dages Varsel at opfordre dem, der maatte have Indsigelser at gøre mod Akkorden, til at fremsende skriftlig Protest senest 4 Dage førend den til Akkordens Stadfæstelse eller Nægtelse bestemte Skiftesamling, hvilken ikke maa afholdes

§ 118. Akkordens Stadfæstelse bliver, selv om ingen Indsigelse er fremsat, ved begrundet Kendelse at nægte: 1) Naar de almindelige Betingelser for Akkord ikke er til Stede, eller de foreskrevne Regler med Hensyn til Fremgangsmaaden ved Akkordforhandlingen ikke er iagttaget, eller naar andre i denne Lov foreskrevne Regler, som sigter til at sætte Kreditorerne i fuldstændig Kundskab om Boets Forhold, i noget væsentligt Punkt er overtraadt eller tilsidesat; 2) naar Akkorden indeholder noget, som er i Strid med Bestemmelserne i denne Lovs §§ 111—115, eller i øvrigt er lovstridigt. Derimod har Skifteretten ikke at indlade sig paa nogen Prøvelse af Billigheden eller Hensigtsmæssigheden af de til Akkordens Indhold hørende Bestemmelser, lige saa lidt som der kan tages Hensyn til herfra hentede Protester fra de enkelte Fordringshaveres Side.

§ 119. Den af Skifteretten stadfæstede Akkord er at betragte som et imellem Skyldneren og de i Akkorden anerkendte Fordringshavere indgaaet Retsforlig, og den har da et saadant tilkommende Retsvirkninger.

§ 120. Den af Skifteretten stadfæstede Akkord er ogsaa bindende for de Fordringshavere, som ikke har meldt sig i Boet, for saa vidt de ikke har Pant eller anden Fortrinsret. Akkorden befrir Skyldneren for den Del af enhver før Konkursen stiftet Gæld, som ikke ved Akkorden er overtaget, saavel lige over for Fordringshaveren selv som lige over for Forlovere og andre, der tilligemed ham hæfter for Gælden.

§ 121. Efter at Akkorden er stadfæstet, kan Skyldneren, naar Skifteomkostninger og Skiftegebyrer er behørig dækkede, fordre sig Boet overgivet til fri Raadighed, med mindre Akkorden maatte bestemme anderledes. Dog bør Skifteretten paase, at de i Akkorden anerkendte fortrinsberettigede Kreditorer saavel som de Kreditorer, der ifølge Akkorden skal have Betaling forinden Boets Udlevering, erholder Fyldestgørelse. Naar Boet overgives Skyldneren til fri Raadighed, udsteder Skifteretten en Bekendtgørelse om Konkursens Ophør paa den i § 52 omhandlede Maade.

§ 122. Kurator aflægger Regnskab for sin Forvaltning til Skyldneren, saa snart denne efter Akkorden har overtaget sit Bo. Dersom Regnskabet ikke er aflagt og Kassebeholdningen afleveret inden 14 Dage efter Boets Udlevering, taber Kurator, for saa vidt Skifteretten ikke i Boets særlige Beskaffenhed maatte finde Anledning til at tilstaa ham en længere Frist, Ret til Honorar.

§ 123. Dersom det inden 3 Aar efter Akkordens Stadfæstelse enten opdages, at Skyldneren med Hensyn til Konkursen har gjort sig skyldig i saadant Forhold, hvorfor Straffelovens §§ 260, 261 og 262, første Stykke, bestemmer Straf, eller bevises, at en eller flere Fordringshavere hemmelig har enten af Skyldneren eller med hans Vidende og Villie af nogen anden erholdt Fordele eller Løfte om Fordele fremfor de øvrige Fordringshavere, for at fremkalde en Tvangsakkord eller fjerne Hindringerne for en saadan, da er Skyldneren pligtig til at betale alle Fordringshavere der ikke har deltaget i Misligheden, ogsaa de ham ved Akkorden eftergivne

Dele af deres Fordringer, og han taber i Forhold til de samme Fordringshavere den ham ved Akkorden indrømmede Henstand, uden at dermed enten Forloverne for Akkorden løses fra de af dem overtagne Forpligtelser, eller Fordringshaverne taber nogen dem ved Akkorden indrømmet Rettighed.

Om Boets Udlodning, naar ingen Akkord finder Sted.

§ 124. Snarest mulig, efter at Fordringernes Prøvelse har fundet Sted, skal Kurator gøre Indberetning til Skifteretten om, hvilke af de anmeldte Fordringer der som privilegerede bør fyldestgøres af de Penge, som er indkomne eller først indkommer. Finder Skifteretten det utvivlsomt, at disse Fordringer vil blive at fyldestgøre fuldt ud, og har Panthaverne ikke forlods Ret til de Midler, hvorved de skal dækkes, bør den straks give Udlæg for dem. Saa snart der, efter at de privilegerede Fordringer er dækket og det fornødne er tilbageholdt til Skifteomkostninger, haves Midler, hvortil Panthaverne ikke har forlods Ret, indtil et Beløb af mindst 10 pCt. af den øvrige anmeldte Gælds Kapitalbeløb, bør en første Udlodning ske. Saadan Udlodning gentages siden, saa ofte der haves 10 pCt. af Gældens Kapitalbeløb til Udlodning.

§ 125. Naar der er Anledning til at foretage en første Udlodning, har Kurator derom at gøre Indberetning til Skifteretten. Derefter har denne med Kurators Bistand at forfatte et Udkast til Udlodningen paa Grundlag af de Resultater, som er fremkommen ved Fordringernes Prøvelse m. v. For de anmeldte Fordringer, angaaende hvilke Retstvist finder Sted, bliver den paa samme eller paa den Del af samme, Tvisten angaar, faldende Andel tilbageholdt, for at der kan forholdes med den paa den Maade, som ved endelig Dom eller Kendelse maatte blive bestemt.

§ 126. Udkastet til Udlodningen bør, dersom ikke alle Vedkommende erklærer, at de antager det, henlægges hos Skifteretten til Eftersyn og Overvejelse i 14 Dage, inden hvilken Frists Udløb enhver heri Interesseret kan henlede Opmærksomheden paa mulige Fejl og Mangler i det. Om at Udkastet er fremlagt til Eftersyn, skal straks ske offentlig Bekendtgørelse i de i § 52 omhandlede offentlige Blade og særskilt Underretning meddeles Kurator. De fremkomne Bemærkninger tages under Overvejelse af Skifteretten, som derefter affatter Udlodningen og fremlægger den i en Skiftesamling. Fra dette Tidspunkt af kan Forandringer i den kun ske efter Paaanke.

§ 127. Naar Paaankefristen er udløben, har Kurator at indberette, om nogen Ankestævning er ham forkyndt, hvorpaa Skifteretten afgør, hvorvidt nogen iværksat Paaanke af Udlodningen medfører, at de i denne bestemte Udbetalinger i det hele eller for en Del ikke for Tiden kan foregaa, ligesom den bestemmer, hvorledes der skal forholdes, medens Udlodningen staar under Paaanke. Saa længe Paaankefristen ikke er udløben, maa ingen Udbetaling efter Udlodningen finde Sted.

§ 128. Ved enhver Udlodning tages kun Hensyn til de Fordringer, som har været prøvet paa den Tid, da Skifteretten beslutter, at Udlod-

ningen skal foretages. De Fordringshavere, hvis Fordringer bliver prøvet senere, erholder ved den paafølgende Udlodning, for saa vidt Midler dertil haves, forlods Udlæg, svarende til, hvad de øvrige Fordringshavere allerede har faaet ved tidligere Udlodninger, og deltager derefter i Udlodningen som de øvrige.

§ 129. Enhver, som ikke har paaanket en Udlodning, anses at have vedtaget dens Bestemmelser ogsaa for alle følgende Udlodninger. En Fordringshaver kan ikke paaanke en Udlodning, hvori han paa Grund af sin Fordrings for sildige Anmeldelse ikke har haft Adgang til at deltage, og mod senere Udlodninger kan han ikke fremsætte saadanne Indsigelser, som vilde gaa ud paa at omstøde, hvad der er anerkendt paa tidligere Skiftesamlinger eller afgjort ved tidligere Udlodninger.

§§ 130 og **131.** Se Lov af 15. April 1887.

§ 132. Naar Udlæg er givet, men Summen paa Grund af uafgjorte Tvistigheder eller andre Omstændigheder ikke udbetales, skal den gøres frugtbringende i en Bank, Sparekasse eller anden solid Pengeindretning. De paa denne Maade indvundne Renter kommer i sin Tid enten den, der har faaet Udlægget, eller Massen tilgode.

§ 134. Dersom efter Boets Slutning Ejendele tilfalder eller falder tilbage til Konkursmassen, bliver disse at gøre i Penge, og Beløbet ved en Efterlodning at fordele mellem Fordringshaverne, uden at ny Indkaldelse af disse finder Sted, med mindre Skifteretten finder særlig Grund hertil. At Efterlodning er sket, bekendtgøres af Skifteretten paa den i § 52 bestemte Maade.

§ 135. Fordringshaverne beholder deres Ret mod Skyldneren, for saa vidt angaar den Del af deres Fordringer, som de ikke faar betalt med Udlodningerne.

Om Maaden, hvorpaa Anker over Skifterettens Handlinger gøres gældende.

§ 137. Paaanke kan ikke finde Sted i Anledning af de af Skifteretten trufne Bestemmelser ifølge §§ 53, 56, 57, 58, 60, 61, 65, andet Punktum, 66, 68, 70, 71, 74, 75, 78, 83, sidste Punktum, 102, første Stykkes andet Punktum, 110, 122, 127.

§ 138. Den Beslutning af Skifteretten, hvorved en antagen Akkord forkastes, kan paaankes, naar herom er Enighed imellem saa mange af de Fordringshavere, der har antaget Akkorden, at deres erkendte Fordringer tilsammen udgør over Halvdelen af samtlige erkendte Fordringers hele Beløb. Beslutningen om Paaanke maa af Fordringshaverne fattes i samme Skiftesamling, hvori Stadfæstelsen er nægtet, eller ogsaa maa en Tilkendegivelse om at ville paaanke, undertegnet af det fornødne Antal, indgives senest to Uger efter. Paaanken iværksættes da efter Stævning til Kurator paa Boets Vegne. Endvidere kan ogsaa Skyldneren paaanke Skifterettens Beslutning, hvorved Akkordens Stadfæstelse nægtes.

§ 139. Den Beslutning af Skifteretten, hvorved Akkorden er stadfæstet, kan ikke ved Paaanke omstødes, undtagen for saa vidt Anken

støttes paa, at § 117 ikke er iagttagen, eller at Stadfæstelsen burde have været nægtet ifølge § 118 Nr. 1 og 2.

§ 140. De i § 48, andet Stykke, § 138 og § 139 omhandlede Beslutninger indankes altid lige til Højesteret.

§ 141. I de i den foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde er Paaankefristen 6 Uger. I øvrigt er Paaankefristen saavel for Skifterettens Kendelser, Udlodninger og andre Beslutninger som for de i Anledning af saadanne Retshandlingers Paaanke afsagte Overretsdomme i Overensstemmelse med den gældende Ret 12 Uger. Oprejsning kan kun bevilges under særegne Omstændigheder og aldrig, efter at der er hengaaet Aar og Dag efter Paaankefristens Udløb.

§ 142. Ankestævningen forkyndes paa Boets Vegne for Kurator eller, hvis ingen saadan er beskikket, for Skifteretten. Sagerne er ligesom hidtil anteciperede til Foretagelse i Højesteret.

§ 143. Er den Beslutning, hvorved Akkorden stadfæstes, paaanket, maa Boet ikke forinden Spørgsmaalets endelige Afgørelse udleveres til Skyldneren, med mindre der drages Omsorg for at sikre den Paaankede. En Ankestævning, der ikke paaberaaber sig nogen af de i § 139 omtalte Ankegrunde, hindrer ikke Boets Udlevering til Skyldneren.

Forskellige Bestemmelser.

§ 144. Skyldnerens Død, medens hans Bo staar under Konkursbehandling, hindrer ikke, at der med Boets Behandling og Opgørelse fortsættes paa den i denne Lov foreskrevne Maade. Hans Arvinger kan i hans Sted tilbyde og indgaa Akkord med samme Retsvirkning, som om den var indgaaet af Skyldneren selv.

§ 145. Hvor Skifte mellem levende Ægtefæller eller mellem den længstlevende Ægtefælle, der hæfter for Boets Gæld, og den førstafdødes Arvinger foregaar ved Skifteretten, kan enhver Fordringshaver forlange Boet behandlet i Overensstemmelse med Bestemmelserne i dette Afsnit, saafremt vedkommende Ægtefælle befinder sig i noget af de Tilfælde, som efter denne Lov giver Ret til at fordre Konkursbehandling anvendt imod ham eller hende; i Dødsboer, hvor Gæld ikke vedgaas af Arvingerne, har enhver Fordringshaver Ret til at forlange Konkursbehandling i Overensstemmelse med Bestemmelserne i dette Afsnit, naar Dødsboet er insolvent. De i §§ 20, 21, 23, 26 og 27 ommeldte Frister beregnes da i Forhold til det Tidspunkt, da Boet blev taget under Skiftebehandling. Naar præklusivt Proklama paa den Tid Boet overgaar til Behandling efter denne Lov, var bekendtgjort, men ikke udløbet, bliver det uden Virkning, og Fordringshaverne bliver paany at indkalde i Overensstemmelse med denne Lov; er til den nævnte Tid Proklama udløbet, beholder det sin præklusive Virkning.

§ 146. Er et saadant Bo, som i foregaaende Paragraf omhandles, ikke begært taget under Konkursbehandling, men det dog viser sig insolvent, bliver de i Kapitlerne 1, 2, 3, 5 og 14 indeholdte Regler at anvende med de Lempelser, der flyder af Forholdets Natur.

§ 148. Enhver, som ifølge denne Lov er at anse som Handlende, Skibsreder eller Fabrikant, skal være forpligtet til en Gang hvert Aar at opgøre en Status over sine Aktiver og Passiver samt at indføre den i sin Hovedbog eller i en til dette Øjemed indrettet Statusbog, der autoriseres uden Betaling, og til hvilken der ikke behøves stemplet Papir. Dersom den, hvis Bo kommer under Konkursbehandling, befindes paa uredelig Maade eller i svigagtig Hensigt at have opgjort en Status, som ikke stemmer med de virkelige Forhold, eller at have af Skødesløshed eller Forsømmelighed undladt at opgøre Status eller ved dens Opgørelse at have gjort sig skyldig i grove Uordener eller Uagtsomheder, straffes han henholdsvis efter første eller andet Stykke i Straffelovens § 262.

Nogle Bestemmelser om Pant m. m.

§ 151. Villiesbestemt Pant i alt, hvad Pantsætteren ejer eller ejendes vorder, kan for Fremtiden ikke retsgyldig stiftes.

§ 152. Ej heller kan villiesbestemt Underpant i Løsøre for Fremtiden gives i Samlinger af ensartede eller til et fælles Brug bestemte Ting, der betegnes ved almindelige Benævnelser. Ved Forpagtninger af Landejendomme og Mejerier samt ved anden Leje af Jord skal Lejetageren dog retsgyldig kunne give Underpant i sine til Bedriftens Udøvelse hørende Ejendele samt i Produkterne af Bedriften for de Krav, som Udlejeren i Anledning af Brugsforholdet maatte have eller faar paa ham.

§ 153. Fremdeles skal den i Forordningen af 28. Juli 1841 § 3 givne Forskrift være anvendelig med den Udvidelse, at det ved Pantsætningen af Landejendom endvidere kan vedtages, at den til enhver Tid paa Ejendommen værende Gødning og Afgrøde i Straa, Hø og utærsket Sæd tillige skal være indbefattet i Pantet. Ligemaade skal det ved Pantsætning af Fabriker eller andre Bygninger til industrielle Anlæg være tilladt at vedtage, at Maskiner eller andet Driftsmateriel og Driftsinventarium skal anses som Tilbehør til paagældende faste Ejendom.

§ 154. I øvrigt vedbliver de i Lovgivningen, navnlig Forordningen af 28. Juli 1841, indeholdte Bestemmelser om Underpant i Løsøre at gælde.

§ 155. Haandpanthaveren skal, hvor andet ikke er vedtaget, være beføjet til, i Stedet for at gaa frem efter D. L. 4—7—2 og 3, at iværksætte Pantets Realisation ved offentlig Auktion eller, for saa vidt angaar saadanne Værdipapirer, som har Kurs paa Københavns Børs, ved Salg ved en Vekselmægler, efter derom vidnefast at have advaret Pantsætteren med 8 Dages Varsel, eller, dersom denne ikke kendes, eller hans Bopæl ikke vides, efter med 14 Dages Varsel at have indkaldt vedkommende til at løse Pantet ved en offentlig Bekendtgørelse i de til andre retslige Kundgørelser bestemte Aviser.

§ 158. Naar udlagt Løsøre forbliver i Skyldnerens Besiddelse, taber Udlægshaveren sin af Udlægget flydende Ret overfor Skyldnerens Kreditorer i Tilfælde af Konkurs eller senere Udlæg, naar han ikke inden 12 Uger efter Udlægsforretningens Slutning iværksætter Tvangsauktionen eller under en Genoptagelse af Fogedforretningen faar det udlagte bragt

ud af Skyldnerens Besiddelse, med mindre han ved Paaanke eller ved Tredjemands Ret har været hindret heri.

Nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Eksekution og Arrest paa Person.

§ 160. Udlæg kan ikke gøres i de for Skyldneren og hans med ham samlevende Hustru og Børn fornødne Senge og Sengklæder samt nødvendigste Linned og Gangklæder. Endvidere kan Skyldneren fordre, at der skal levnes ham Genstande, som hører til de vigtigste Livsfornødenheder eller er nødvendige til hans Næringsvejs Udøvelse, indtil et Vurderingsbeløb af 10 Rdl. eller, dersom han er Familieforsørger, af 30 Rdl. Disse Genstande er han selv berettiget til at undtage fra Udlægget efter eget Valg; har han ikke været til Stede under Eksekutionsforretningen, bør der gives dem, der ellers er til Stede i hans Hus, Anledning til paa hans Vegne at foretage et saadant Valg. Denne Ret til at undtage Genstande indtil en vis Værdi fra Udlægget indtræder dog ikke, naar Udlæg gøres for Skatter eller andre Afgifter til det offentlige, og kommer heller ikke til Anvendelse med Hensyn til Genstande, som er særlig givet til Pant for den Fordring, i Anledning af hvilken Udlæg gøres.

§ 161. Udlæg kan ikke gøres i det, som Skyldneren maatte kunne erhverve ifølge gensidig bebyrdende Kontrakt, der ikke endnu er fuldstændig opfyldt fra hans Side, naar det, der af ham skal ydes, er personligt Arbejde eller Tjeneste eller andet, som Udlægshaveren ikke er eller ved Udlægsforretningen sættes i Stand til at give eller udføre. Dog skal ovenstaaende Forskrift ikke medføre nogen Indskrænkning i den hidtil bestaaende Adgang til for Underholdningsbidrag til Børn, forladte og fraseparerede Hustruer at holde sig til Skyldnerens Arbejds- eller Tjenesteløn eller lignende Indtægt.

§ 162. Gældsfængsel efter Dom, offentlig Forlig eller andet lovgyldigt Eksekutionsgrundlag kan for Fremtiden ikke paalægges nogen, undtagen i det Tilfælde, som omhandles i Forord. 6. April 1842 § 4, jfr. Forord. 17. Febr. 1847 § 6. Bestemmelserne om de særegne Tvangsmidler, som kan anvendes for Underholdningsbidrag til Børn, forladte og fraseparerede Hustruer, vedbliver at gælde.

§ 163. Arrest paa Person, førend Eksekution efter Dom, offentligt Forlig eller andet lovgyldigt Eksekutionsgrundlag kan foretages, kan ikke paalægges nogen, undtagen hvor der handles om en Forpligtelse til at foretage en Handling, og hvor derfor ifølge den foregaaende Paragraf Gældsfængsel endnu vil kunne anvendes efter Dommen.

§ 164. Se Lov af 18. Decbr. 1897.

§ 165. Med Arrest paa Person, der i Henhold til den foregaaende Paragraf er paalagt nogen, bliver der at forholde efter de hidtil gældende Regler, derunder ogsaa Forordn. 17. Februar 1847. Dog skal saadan Arrest i alle Tilfælde bortfalde, saa snart der efter en i Forfølgningssagen erhvervet Dom, der ikke paaankes, eller et forud for eller under samme indgaaet offentligt Forlig kan gøres Eksekution for Fordringen,

saavel som saa snart Skyldnerens Bo her i Landet tages under Konkursbehandling.*)

§ 166. Under Arrest- og Eksekutionsforretninger er Fogden paa Rekvirentens Begæring berettiget til at gennemsøge Skyldnerens Værelser og Gemmer saavel som at anstille Undersøgelser paa Skyldnerens Person, naar denne formodes at have skjult Penge, Obligationer eller andre Værdigenstande paa sig.

§ 167. Skyldneren er pligtig under Arrest- og Eksekutionsforretninger paa Forlangende at opgive redelig og overensstemmende med Sandheden, hvad han ejer til Sikkerhed for eller Fyldestgørelse af Fordringen, samt i øvrigt at meddele alle i saa Henseende fornødne Oplysninger. Er Skyldneren ikke til Stede, kan Rekvirenten udsætte Fordringen og med et af Fogden bestemt Varsel lade ham tilsige til Møde, der af Rekvirenten kan forlanges afholdt paa Fogdens Kontor. Vægrer Skyldneren sig ved at fremkomme med Opgivelser og Oplysninger, eller undlader han uden lovligt Forfald at møde ved Forretningens Fortsættelse, kan Rekvirenten forlange ham hensat i simpelt Fængsel, indtil han opfylder sin Pligt i saa Henseende, dog ikke ud over 6 Maaneder. Omkostninger ved Fængslingen afholdes paa samme Maade som Delinkventomkostningerne.

§ 168. Naar Skyldneren under en Eksekutionsforretning eller paa en Tid, da han maatte forudse en saadan, i egennyttig Hensigt for at unddrage sin Kreditor den ham tilkommende Fyldestgørelse foretager noget, der gaar ud paa, at hans lovlige Ejendele eller Fordringer skal unddrages fra at udlægges til paagældende Kreditor, bliver han at anse med Straf efter Straffelovens § 260.

Lov om en forandret Affattelse af Konkurslovens §§ 37, 50, 130 og 131.
Af 15. April 1887.

§ 1. § 37 i Lov om Konkurs samt om nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Pant og Eksekution af 25. Marts 1872 affattes saaledes:

Alle viljesbestemte Underpanterettigheder og alle lov- eller retsbestemte Panterettigheder bliver at fyldestgøre gennem Konkursbehandlingen efter en af Boet foretagen Realisation af Pantet. Denne skal, for saa vidt angaar faste Ejendomme, naar det forlanges af nogen anden Panthaver i samme, hvis Fordring er forfalden, uden Hensyn til, om Konkursdekretet er paaanket, ske uden andet Ophold end det, der følger af Iagttagelsen af de i Lovgivningen givne Forskrifter angaaende Fremgangsmaaden ved Realisationen. Under Forudsætning af, at Konkursdekretet ikke er paaanket, tilkommer der den Panthaver, hvis Fordring ikke er forfalden, en lige Ret, saafremt det maa antages at være usikkert, om Pantet vil tilstrække til Dækning af hans Fordring, og om dets Bestyrelse vil medføre Underskud, som skal bæres af ham.

*) Dette sidste gælder, hvad enten Konkursen erklæres her eller i et Land, med hvilket der i saa Henseende er truffet Overenskomst.

Ligeledes vil andre Rettigheder over Tingen, som formedelst deres sekundære Karakter i Overensstemmelse med den borgerlige Rets Regler blive at omsætte til Fordring paa en Del af den ved Tingens Bortsalg indvundne Købesum, være at fyldestgøre gennem Realisationen ved Boet.

Hvad der maatte blive tilovers efter de heromhandlede Rettigheders Tilfredsstillelse, indgaar i Boets fælles Masse.

§ 2. § 50 i Lov om Konkurs samt om nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Pant og Eksekution af 25. Marts 1872 affattes saaledes:

Konkursen anses, for saa vidt Skifteretten tager Beslutning om, at Konkursbehandling skal finde Sted, som begyndt fra det Øjeblik af, da Skyldnerens Begæring om eller en Fordringshavers Opfordring til eller Forlangende om at tage Boet under Behandling som konkurs er indgiven til Skifteretten. Efter at Konkursen er begyndt, staar det ikke den eller dem, der har begært Konkursbehandling, aabent at lade den bortfalde; derimod er Skifteretten, naar Konkursen alene er fremkaldt ved Skyldnerens egen Begæring, og han, forinden Indkaldelse af Kreditorerne efter § 84 har fundet Sted, gør det antageligt, at han er i Stand til at fyldestgøre sine Kreditorer, berettiget til at hæve den tidligere afgivne Kendelse om Boets Overtagelse til Konkursbehandling, for saa vidt de mødte Kreditorer ikke modsætter sig dette. Naar Konkursbehandling saaledes bortfalder, bør dette, for saa vidt offentlig Bekendtgørelse har fundet Sted om Konkursens Begyndelse (§ 52), uden Ophold bekendtgøres paa lige Maade.

§ 3. § 130 i samme Lov affattes saaledes:

De, der har Pant i Boets endnu ikke solgte Ejendele og har anmeldt deres Fordringer i Boet, har, naar Pantet erkendes at være tilstrækkeligt, Ret til ved de partielle Udlodninger at fordre fuldt Udlæg for de til Betaling forfaldne Dele af deres Pantefordringer. Saadanne Afbetalinger giver ikke andre Panthavere Ret til at optræde i foregaaende Prioritetshaveres Sted, omend saadan Ret ellers tilkommer de senere Panthavere, men Boet indtræder selv i enhver i enhver Panthavers Ret, for saa vidt angaar det Beløb, der saaledes er afbetalt paa hans Fordring. Er det uvist, om Pantet strækker til, afsættes for Panthaveren, om han har meldt sig, hvad enten hans Fordring er forfalden eller ikke, Udlæg som for de øvrige Fordringshavere, indtil det viser sig, hvorvidt Pantet strækker til. For den Del af Fordringen, som ikke fyldestgøres af Pantet, faar han udbetalt Udlæg lige med de øvrige Fordringshavere, og Resten af det afsatte lægges igen til Massen.

§ 4. § 131 i bemeldte Lov affattes saaledes:

I øvrigt gives der ved Udlodningerne i Boet Udlæg lige saa vel for forfaldne som for ikke forfaldne Fordringer, jfr. dog § 130, første Punktum. Dog ansættes en ikke forfalden Fordring, naar den bærer en ringere Rente end 4 pCt., kun til det Beløb, som den med Fradrag af Mellemrente er værd i det Øjeblik, Udlodningen sker.

Lov af 18. December 1897 om Ændring i § 164 i Lov om Konkurs m. m. Af 25. Marts 1872.

Lov om Konkurs m. m. af 25. Marts 1872 § 164, første Stykke, affattes herefter saaledes:

Dog kan der under Iagttagelse af de hidtil gældende Regler herom anvendes Arrest, før Eksekution kan finde Sted, paa Personer, der staar i Begreb med at forlade Landet for bestandigt eller paa ubestemt Tid, i Anledning af Fordringer, for hvilke de uden Hensyn til Arrestværnetingsbestemmelserne ifølge Lovgivningens almindelige Regler vil kunne sagsøges ved danske Retter.

Lov om ændret Affattelse af Konkurslovens §§ 21, 23 og 30. Af 20. Marts 1901.

§ 1. § 21 i Lov om Konkurs samt om nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Pant og Eksekution af 25. Marts 1872 affattes saaledes:

Panterettigheder, som Skyldneren i den i § 20 nævnte Tid maatte have indrømmet nogen til Sikkerhed for Forpligtelser, der ikke samtidig stiftes, kan ikke gøres gældende mod Boet.

Fremdeles har det sit Forblivende ved Bestemmelsen i Forordningen af 28. Juli 1841 § 2, dog med den Forandring, at Underpanteret i Løsøre bortfalder, naar Pantebrevet er udfærdiget i de sidste 8 Uger før Konkursens Begyndelse.

Dersom Panthaveren i de i denne Paragraf omhandlede Tilfælde i Kraft af Panteretten har faaet Fyldestgørelse, skal han tilsvare Boet det modtagne eller dets Værdi.

§ 2. § 23 i Lov om Konkurs samt om nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Pant og Eksekution af 25. Marts 1872 affattes saaledes:

Er Udlæg eller Afsætning gjort efter et af Skyldneren i den Tid, som i § 20 er sagt, indgaaet Forlig om Betaling af Gæld, eller efter en Dom, der er erhvervet i en i fornævnte Tidsrum anhængiggjort Sag, bortfalder enhver af Udlægget eller Afsætningen flydende særlig Ret imod Boet, med mindre det oplyses, at Skyldneren, da Forliget blev indgaaet eller Sagen anhængiggjort, endnu var solvent, eller det ifølge samtlige Omstændigheder maa antages, at Fordringshaveren ikke var vidende om Skyldnerens Insolvens.

Udlæg ifølge Forlig og Dom samt Afsætning taber, selv om Afkræftelse ikke kan finde Sted efter denne Paragrafs 1. Stykke, enhver Retsvirkning over for Skyldnerens Konkursbo, naar Konkursen begynder senest den 10. Dag efter den Dag, da Udlægget eller Afsætningen blev givet.

Naar Afkræftelse finder Sted efter denne Paragraf, skal Udlægshaveren

tilsvare Konkursboet den Fyldestgørelse, han maatte have faaet paa Grundlag af Udlæget.

§ 3. § 30 i Lov om Konkurs samt om nogle Forandringer i de gældende Bestemmelser om Pant og Eksekution af 25. Marts 1872 affattes saaledes:

Sag, hvorved Boet i Henhold til Reglerne i §§ 20—29 vil angribe indgaaede Retshandeler, maa anlægges inden 4 Uger efter den Skiftesamling, hvori Prøvelse af vedkommende Fordring har fundet Sted, med mindre Sagen skal føres paa Færøerne, Island eller de vestindiske Øer eller i Udlandet, i hvilket Tilfælde den fornødne Foranstaltning hertil maa ske inden 8 Uger.

Afkræftelses-Indsigelse for Skifteretten maa fremsættes inden den ovenangivne Frist.

Lov om Tvangsakkord udenfor Konkurs og om Udvidelse af Adgangen til Tvangsakkord under Konkurs.

Af 14. April 1905.

§ 1. En Skyldner, der ønsker at opnaa Tvangsakkord udenfor Konkurs, maa til Skifteretten indgive Andragende, ledsaget af:

1. Opgørelse af Skyldnerens Status tillige med hans paa Ære og Samvittighed afgivne Erklæring om, at han redeligt har opgivet alt, hvad han ejer og skylder.

2. Fortegnelse over alt, hvad Skyldneren ejer, med tilføjet detailleret Vurdering, foretaget af den i Nr. 6 omtalte sagkyndige Tillidsmand. Vurderingen skal til Sammenligning saa vidt muligt indeholde specificeret Oplysning om den Værdi, som Skyldneren ved tidligere Vurdering af sine Ejendele, navnlig ved den sidst foretagne Statusopgørelse, hvis nogen saadan maatte foreligge, har sat paa hver af disse, og ellers om Indkøbsprisen.

3. Liste over hans Fordringshavere med specificeret Angivelse af hver enkelts Navn, Opholdssted og Tilgodehavende saavel som af den Sikkerhed, som maatte være stillet. Fordringer, som Skyldneren bestrider, opføres med Bemærkning herom. Tillige skal, saa vidt muligt, være tilvejebragt og vedlægges Fordringshavernes Erklæringer over Størrelsen og Beskaffenheden af deres Krav; hvis Erklæring fra nogen Fordringshaver mangler, skal det oplyses, om han er bleven opfordret til at melde sit Krav.

4. Fortegnelse over de Bøger, som maatte være førte over Skyldnerens Forretninger.

5. Skyldnerens Akkordforslag med skriftlig Erklæring fra mindst to Femtedele af de kendte Fordringshavere efter Tal og Vægt om, at de stemmer for Forslaget.

6. Erklæring fra to af Skyldneren tilkaldte, offentlig autoriserede Tillidsmænd (§ 2), af hvilke den ene skal være autoriseret som sagkyndig i

den Art af økonomisk Virksomhed, som Skyldneren driver, og den anden autoriseret som regnskabskyndig, og som ikke maa være Skyldneren saa nær beslægtede som Søskendebørn og ej heller saa nær besvogrede. Den ene af disse Tillidsmænd skal for Provinskøbstædernes saavel som for Frederiksbergs, Frederiksværks, Marstals og de Landsbyers Vedkommende, der har over 2000 Indbyggere, være bosat udenfor den Købstad, Handelsplads eller Landsby, hvor Skyldneren bor.

Erklæringen skal indeholde Tillidsmændenes Udtalelse om, at de nøje har gennemgaaet Skyldnerens hele Bo og Regnskabsvæsen samt Forretningsførelse, at den opgjorte Status og de øvrige forannævnte Oplysninger om Boet efter alt, hvad der har foreligget dem, er saa fuldstændige, som det har været muligt at skaffe dem, samt at der med deres Vidende intet urigtigt findes deri. Erklæringen skal fremdeles indeholde udtømmende Oversigt over Boets Stilling, Fremstilling af Skyldnerens Forretningsførelse før og efter Mændenes Tilkaldelse og af Bogføringens Beskaffenhed, Redegørelse for de Omstændigheder, der har bevirket, at Skyldneren er bleven sat ud af Stand til at fyldestgøre sine Gældsforpligtelser, og for, hvorledes Underskudet er fremkommet, samt Oplysninger til Bedømmelse af, om Skyldnerens Forhold har været forsvarligt eller maa betegnes som letsindigt eller uordentligt. Særlig skal omtales, om Skyldneren skønnes at have indgaaet Retshandeler, der kan afkræftes i Tilfælde af Konkurs, om Skyldneren er eller i den senere Tid har været under Retsforfølgning eller har indgaaet Forlig for nogen Ret eller Forligskommission, om der foreligger Omstændigheder, som kan give Anledning til Undersøgelse eller Forfølgning fra det offentliges Side, saavel som hvad Mændene i øvrigt maatte have fundet at bemærke til Sagens Oplysning. Endelig skal Tillidsmændene udtale sig om Antageligheden af Skyldnerens Akkordforslag, om den Betryggelse, der haves for, at Akkorden vil blive opfyldt fra Skyldnerens Side, samt om, hvorledes Boets Stilling kan antages at ville blive i Tilfælde af Konkurs.

7. Et Beløb af 20—100 Kr. efter Skifteforvalterens Skøn som Forskud paa de med Andragendets Behandling og Akkordforhandlingen forbundne Omkostninger.

Den Skyldner eller Tillidsmand, der ved Afvigelsen af de i denne Paragraf omhandlede Erklæringer giver bevidst urigtige Oplysninger eller gør sig skyldig i grov Skødesløshed, straffes med Bøder eller simpelt Fængsel, for saa vidt ikke højere Straf efter den øvrige Lovgivning maatte være forskyldt.

§ 2. Justitsministeren autoriserer for et af ham bestemt Tidsrum indenfor de forskellige Erhvervsgrene, efter derom saa vidt muligt at have indhentet Udtalelser fra dertil egnede Foreninger af næringsdrivende, Landbrugere eller andre, Mænd, der som sagkyndige kan tilkaldes af Skyldnere som Tillidsmænd ved Akkordforhandling efter denne Lov. I samme Øjemed autoriserer Justitsministeren regnskabskyndige Tillidsmænd.

Handelsforeninger, der mindst har saadant Omraade som i § 1 Litra 6

omtalt, kan hvert Aar inden 1. Maj indstille til Justitsministeriet en Fortegnelse over saadanne indenfor deres Omraade bosatte Personer, som de anser for særlig skikkede til at autoriseres. — Landboforeninger, der mindst har flere Sognes Omraade, tilkommer der paa deres Omraade samme Indstillingsret.

Landbrugskyndige Tillidsmænd autoriseres kun for det Amt, hvori de bor. For andre sagkyndige Tillidsmænd og for regnskabskyndige Tillidsmænd hjemler Autorisationen deres Benyttelse over hele Riget.

Skifteretten kan ifølge en Skyldners Henvendelse meddele andre Autorisation som Tillidsmænd for den enkelte Sag.

Naar Tillidsmænd tilkaldes af en Skyldner, kan de forlange et passende Beløb deponeret til Sikkerhed for den dem tilkommende Betaling. Om fornødent fastsættes dettes Størrelse og Deponeringsmaaden af Skifteretten.

§ 3. Skyldnerens i § 1 ommeldte Andragende forsynes af Skifteretten med Paategning om Dagen og Klokkeslettet, da det er indleveret.

Retten har derefter inden 3 Dage eller, om dette ikke kan ske, snarest muligt derefter ved Kendelse at afgøre, om Akkordforhandling skal aabnes. Der skal, før Afgørelsen træffes, afholdes et Møde, hvortil Fordringshaverne har Adgang, og i hvilket Skyldneren og om fornødent Tillidsmændene skal være til Stede og besvare de af Retten eller andre stillede Spørgsmaal.

Efter Omstændighederne kan Retten derhos forlange Sikkerhed stillet for de med Akkordforhandlingen forbundne Omkostninger, der ikke dækkes ved det i § 1 omhandlede Forskud.

Hvis Andragendet ikke tilfredsstiller Forskrifterne i § 1, og Manglerne ikke betimelig afhjælpes, eller hvis Retten efter de fremkomne Oplysninger finder det klart, at Forhandling om Akkord ifølge § 4 ikke kan finde Sted, eller at Forskrifterne i § 25 ville være til Hinder for, at en Akkord vil kunne erholde Rettens Stadfæstelse, skal Andragendet afslaas. I saa Fald skal Underretning om Afslaget og Grundene derfor uopholdelig efter Ankefristens Udløb (§ 36) meddeles de kendte Fordringshavere.

Skifteretten skal ogsaa senere standse en begyndt Akkordforhandling, saa snart den kommer til Kundskab om et Forhold, som vil være til Hinder for Akkordforhandlingens Fortsættelse eller Akkordens Stadfæstelse.

§ 4. Forhandling om Akkord efter denne Lov kan ikke finde Sted og skal, hvis den er aabnet, bortfalde:

a) naar Skyldneren tilforn har været under Konkurs eller har faaet Tvangsakkord efter denne Lov, med mindre han beviser at have betalt Fordringshaverne under eller efter Konkursen eller Akkorden i det mindste 75 pCt. af deres Fordringers Beløb, som det med paaløbne Renter var henholdsvis før Konkursen og før Akkordforhandlingens Begyndelse;

b) naar Skyldneren ikke forbliver til Stede under Sagens Behandling, med mindre hans Bortrejse sker med Skifterettens Tilladelse;

c) naar Skyldneren undlader at give de Oplysninger, som Skifteretten finder fornøden, eller i andre Maader undlader at efterkomme, hvad denne Lov paalægger ham;

d) naar det har vist sig umuligt under Boets Gennemgaaelse at erhverve paalidelig Oversigt over dets Stilling;

e) naar Skifteretten i Henhold til Tillidsmændenes Undersøgelse eller i øvrigt finder, at Skyldnerens Forhold maa karakteriseres som uredeligt eller dog som letsindigt eller uordentligt.

§ 5. Akkordforhandlingen anses, for saa vidt Skifteretten eller i Tilfælde af Appel den i § 35 nævnte Akkordret tager Beslutning om, at saadan Forhandling kan finde Sted, for aabnet fra det Øjeblik, da Skyldnerens Andragende om Akkordforhandling er indleveret til Skifteretten.

Fra den Tid, da Akkordforhandlingen anses for begyndt, indtil den ophører, kan Arrest, Udlæg, Udpantning eller Afsætning ikke retsgyldig ske i Skyldnerens Gods undtagen for Fordringer, som ikke berøres af Akkorden.

Derimod kan i det Tidsrum, saa længe Akkorden ikke er vedtaget, enhver Fordringshaver, hvis Fordring ikke er sikret ved tilstrækkeligt Pant, hvad enten hans Fordring er forfalden eller ej, forlange Skyldnerens Bo taget under Konkursbehandling. Saadant Forlangende tages dog, naar det fremsættes af Fordringshavere, som berøres af Akkorden, ikke til Følge, med mindre det er — eller før det bliver — tiltraadt af mindst to andre lignende Fordringshavere, hvis Fordringer ikke er overdraget dem efter Akkordforhandlingens Aabning. De konkursbegærende Fordringshaveres Krav skal derhos tilsammen udgøre mindst $^1/_{10}$ af det samlede Beløb af bekendte Fordringer paa det Tidspunkt, da Forlangendet fremsættes.

I Tidsrummet mellem Akkordens Vedtagelse og Rettens endelige Afgørelse om dens Stadfæstelse kan Skyldnerens Bo ikke tages under Konkursbehandling efter Begæring af nogen Fordringshaver, som berøres af Akkorden. Dersom nogen af de i Konkurslovens Kapitel 4 nævnte Frister vilde udløbe i det Tidsrum, da Adgangen til at faa Skyldneren erklæret fallit saaledes er standset, eller vilde udløbe inden en Uge derefter, skal Fristen dog ikke regnes som udløben, dersom Skyldneren kommer under Konkurs i Løbet af en Uge efter det nævnte Tidsrums Ophør.

§ 6. Tages Skyldnerens Andragende om Aabning af Akkordforhandling til Følge, paahviler det Skifteretten:

1. Uden Ophold at udfærdige en Bekendtgørelse om Akkordforhandlingens Aabning samt i Forbindelse dermed beramme et Møde til Behandling af og Afstemning om Skyldnerens Akkordforslag, hvilket Møde skal afholdes ikke under 14 Dage og ikke over 4 Uger efter Rettens Kendelse om Akkordforhandlingens Aabning.

2. Inden en Uge efter Rettens Kendelse om Akkordforhandlingens Aabning ved anbefalet Brev at tilstille samtlige kendte, saa vel udenrigs som indenrigs Fordringshavere eller deres bekendte Repræsentanter paa

Stedet Genpart af den under Nr. 1 nævnte Bekendtgørelse, Skyldnerens Akkordforslag, Statusopgørelsen og Tillidsmændenes Erklæring.

§ 7. I det til Akkordforslagets Behandling bestemte Møde skal Skyldneren være til Stede. Kun Sygdom eller anden efter Rettens Skøn uovervindelig Hindring fritager herfor. Ligeledes skal Tillidsmændene være til Stede, naar de ikke har lovligt Forfald. I Smaaboer kan Skifteretten bestemme, at Tillidsmændene ikke behøver at være til Stede i Mødet. Skyldnerens Akkordforslag fremsættes, og der gøres Rede for Boets Forhold indtil Mødets Dato.

§ 9. Afstemning over Skyldnerens Akkordforslag kan ske ved Indsendelse af skriftlig Stemme. En Fordringshaver, som ved Indgivelsen af Skyldnerens Andragende om Akkordforhandling har erklæret at stemme for Akkordforslaget, regnes at have indsendt skriftlig Stemme for dette, med mindre han har tilbagekaldt sin Erklæring eller Forslaget i nogen som helst Henseende er blevet ændret.

§ 12. De Fordringshavere, hvis Fordringer er bestridt, deltager foreløbig i Afstemningen om Akkordforslaget (§ 16).

§ 13. Ejes en Fordring af flere i Forening, giver den dog ikke flere Stemmer, end om den ejedes af een.

Betingede Fordringer giver Stemme, selv om Betingelsen for Fordringens Opstaaen ikke er indtraadt. Dog kan, for saa vidt Fordringen tilkommer flere, kun een af dem, og da navnlig den, der for Tiden maa anses for den nærmest berettigede Fordringshaver, afgive Stemme.

En Fordringshaver, der har flere Fordringer, har kun een Stemme.

§ 14. Gaar Akkordforslaget ud paa at tilbyde de simple personlige Fordringshavere 50 pCt. eller derover, eller gaar det alene ud paa Betalingsudsættelse, kræves til dets Vedtagelse, at mindst to Tredjedele af de mødende stemmeberettigede Fordringshavere, repræsenterende mindst tre Fjerdedele af det samlede Beløb af de stemmeretgivende Fordringer, stemmer derfor.

Tilbyder Forslaget under 50 pCt., men dog mindst 25 pCt., kræves tre Fjerdedele i begge Henseender.

Tilbyder Forslaget under 25 pCt., kræves ni Tiendedele i begge Henseender.

Til de mødende Fordringshavere henregnes i denne Paragraf ogsaa de Fordringshavere, som har indsendt skriftlig Stemme (§ 9).

En Fordring henregnes til de stemmeretgivende, selv om Fordringshaveren ikke har anmeldt den.

§ 15. Opnaas i det Møde, hvori Akkordforslaget sættes under Afstemning, vel det fornødne Stemmetal i Henseende til Personerne eller i Henseende til Fordringsbeløbet, men ikke i begge Henseender, berammer Skifteretten et nyt Møde, som bliver at afholde snarest muligt og inden Forløbet af en Uge. Opnaas der ikke i dette Møde den i § 14 fordrede Stemmeflerhed i begge Henseender, er Akkordforslaget forkastet.

§ 19. Afsluttet Akkord har ingen Indflydelse paa Fordringshaveres Rettigheder mod Forlovere og andre, som hæfter tillige med Skyldneren.

§ 20. Panthavere berøres, for saa vidt deres Panteret angaar, ikke ved Akkorden. Deres personlige Fordring paa Skyldneren formindskes med det Beløb, som i sin Tid maatte blive dækket af Pantet. For det overskydende Beløb bindes de ved Akkorden.

§ 21. Af rentebærende Fordringer beregnes i Akkorden kun Rente til den offentlige Akkordforhandlings Begyndelse.

Er der paa en Fordring tilsagt Rabat, fradrages denne, hvad enten de for Rabatten opstillede Betingelser er opfyldt eller ikke. Af Rabat, tilsagt for kontant Betaling, skal dog alene fradrages, hvad der maatte overstige en Diskonto af 10 pCt. om Aaret.

Fordringshavere, hvis Fordringer ikke er forfalden, har Krav paa Betaling ifølge Akkorden samtidig med de andre Fordringshavere.

En ikke forfalden Fordring, der bærer ringere Rente end 4 pCt. om Aaret, ansættes kun til det Beløb, som den med Fradrag af Mellemrente er værd paa den Tid, da den offentlige Akkordforhandling begynder.

Paa tilsvarende Maade beregnes Fordringernes Vægt ved Afstemning.

§ 22. Enhver, der skylder noget til den akkordsøgende, kan, dersom denne opnaar Akkord, deri afkorte, hvad han har at fordre hos ham, uden Hensyn til Fordringens eller Modfordringens Beskaffenhed, saafremt Fordringen af Fordringshaveren selv eller af nogen, efter hvem han har arvet den, er erhvervet før Bekendtgørelsen om den offentlige Akkordforhandlings Begyndelse, uden at den akkordsøgende med Erhververens Vidende forberedte Akkord, eller den hidrører fra en Forpligtelse, som han under lige Forudsætninger har paadraget sig inden dette Tidspunkt.

§ 25. Akkordens Stadfæstelse bliver, selv om ingen Indsigelse er fremsat, ved begrundet Kendelse at nægte:

1. Naar de i § 4 nævnte almindelige Betingelser for Akkord ikke er til Stede.

2. Naar de i denne Lov foreskrevne Regler, som sigter til at sætte Fordringshaverne i fuldstændig Kundskab om Boets Forhold, eller i øvrigt de med Hensyn til Fremgangsmaaden givne Bestemmelser i noget væsentligt Punkt er tilsidesat.

3. Naar Akkorden indeholder noget, som er i Strid med Bestemmelserne i denne Lovs §§ 17—22 og § 32 eller i øvrigt er lovstridigt.

4. Naar der for at fremkalde Akkorden eller fjerne Hindringer for denne hemmeligt eller aabenlyst er sket Begunstigelse af nogen Fordringshaver eller givet Løfte om saadan, være sig fra Skyldnerens Side eller af nogen Tredjemand.

5. Naar der ikke haves antagelig Betryggelse for Akkordens Opfyldelse.

§ 26. Efter Andragende fra nogen af de Fordringshavere, der berøres af Akkorden, skal Skifteretten endvidere ved begrundet Kendelse nægte Stadfæstelse, naar det paavises, at Akkorden ikke stemmer med Fordringshavernes fælles Interesse, saasom fordi den tilbudte Dividende staar i betydeligt Misforhold til Skyldnerens Midler, eller — hvor Skyldnerens Forretning agtes fortsat — fordi de fastsatte Betalingsterminer

medfører en Udsættelse med Betalingen, der ikke findes begrundet ved et rimeligt Hensyn til Opretholdelse af Skyldnerens Forretning.

§ 28. Den af Skifteretten stadfæstede Akkord er at betragte som et imellem Skyldneren og de i Akkorden anerkendte Fordringshavere indgaaet Retsforlig, og den har de et saadant tilkommende Retsvirkninger.

§ 29. Den af Skifteretten stadfæstede Akkord er ogsaa bindende for de Fordringshavere, der ikke har meldt sig under Akkordforhandlingen, for saa vidt de ikke har Pant eller anden Fortrinsret. Akkorden befrir Skyldneren for den Del af enhver før Akkordforhandlingens Begyndelse (§ 5) stiftet Gæld, som ikke ved Akkorden er overtagen, saavel lige over for Fordringshaveren selv som lige over for Forlovere og andre, der tillige med ham hæfter for Gælden. Herfra undtages dog Gældsforpligtelser, som Skyldneren til sin Forretnings Fortsættelse med de i Anledning af Akkordopgørelsen tilkaldte Tillidsmænds Samtykke har paadraget sig før Akkordforhandlingens Begyndelse.

§ 30. Enhver udenfor eller ved Siden af Akkorden truffen Overenskomst, hvorefter der af Skyldneren eller af Tredjemand indrømmes nogen Fordringshaver større Fordele eller bedre Betingelse, end der aabenlyst er ham tilstaaet i Akkorden, er ugyldig.

§ 31. Dersom det inden 3 Aar efter Akkordens Stadfæstelse opdages, at Skyldneren med Hensyn til Akkorden har gjort sig skyldig i bedrageligt Forhold, eller at der, for at fremkalde en Tvangsakkord eller fjerne Hindringer for en saadan, hemmeligt af Skyldneren eller af andre med dennes Vidende er indrømmet nogen Fordringshaver Fordele eller er givet ham Løfte om Fordele frem for de øvrige Fordringshavere, da er Skyldneren pligtig at betale til alle Fordringshavere, der ikke har deltaget i Misligheden, ogsaa de ham ved Akkorden eftergivne Dele af deres Fordringer, og han taber i Forhold til de samme Fordringshavere den ham ved Akkorden indrømmede Henstand, uden at dermed enten Forlovere for Akkorden løses fra de af dem overtagne Forpligtelser eller Fordringshaverne taber nogen dem ved Akkorden indrømmet Rettighed.

§ 33. Naar nogen, der har opnaaet Tvangsakkord efter denne Lov, findes under Akkordforhandlingen eller med denne for Øje at have foretaget nogen af de i Straffelovens § 260 eller § 261 nævnte Handlinger, anses han med de i disse Paragrafer foreskrevne Straffe.

§ 35. Der oprettes en Domstol under Benævnelse Akkordretten, til hvilken Skifterettens Beslutninger under Akkordforhandling efter denne Lov indankes til endelig Afgørelse, for saa vidt de er Genstand for Appel og bliver paaanket. Domstolen, hvis Sæde er i København, skal bestaa af en retskyndig Formand og fire forretningskyndige Medlemmer.

Som retskyndig Formand beskikkes af Kongen for 3 Aar ad Gangen en Mand, der er eller har været Medlem af Højesteret eller en af Overretterne, og som for denne Virksomhed oppebærer Honorar, der bestemmes paa Finansloven.

De forretningskyndige Medlemmer beskikkes af Justitsministeren.

Beskikkelsen gælder for en Tid af 4 Aar; dog afræder af dem, der første Gang beskikkes, to Medlemmer ifølge Lodtrækning efter 2 Aars Forløb.

§ 36. Begæring om en Kendelses Prøvelse ved Akkordretten indgives skriftligt til Skifteretten i Løbet af tre Dage; dog er Fristen to Uger for Indankning af Kendelse, hvorved Akkorden stadfæstes. Skifteretten tilstiller uden Ophold Akkordretten Begæringen og Sagens Dokumenter samt Udskrift af Retsprotokollen, hvorhos Retten kan vedføje sin egen Erklæring.

Enhver, for hvem den indankede Afgørelse er af Betydning, kan indgive skriftlige Udtalelser til Akkordretten.

Ny Anbringender og Oplysninger kan fremføres, og Akkordretten kan ogsaa af egen Drift indhente Oplysninger eller Erklæringer fra Skifteretten samt fra Skyldneren eller andre, hvem Sagen vedkommer.

Afgørelse træffes snarest muligt og i Regelen inden Udløbet af to Uger fra den Dag, da Sagen indkom til Akkordretten.

I øvrigt bestemmer Retten selv sin Forretningsgang.

§ 37. Skyldneren kan paaanke Kendelse af Skifteretten, hvorved hans Andragende om Akkordforhandlingens Aabning afslaas, eller hvorved paabegyndt Akkordforhandling i Henhold til § 3, sidste Stykke, standses, eller hvorved Akkordens Stadfæstelse nægtes. I de to sidstnævnte Tilfælde betragtes Akkordforhandlingen først som ophørt, naar enten Ankefristen er udløben, uden at Kendelsen er paaanket, eller Akkordretten har stadfæstet Kendelsen eller Akkorden.

Kendelse, hvorved Akkorden stadfæstes, kan paaankes af enhver Fordringshaver, der berøres af Akkorden.

Endvidere kan Skifterettens i § 34, 2. og 3. Stykke omtalte Kendelser paaankes. Akkordrettens Kendelse har i disse Tilfælde Fuldbyrdelseskraft som en Højesteretsdom.

Udenfor de i denne Paragraf nævnte Tilfælde kan Skifterettens i denne Lov omhandlede Beslutninger ikke paaankes.

§ 38. For Skifterettens Virksomhed ved offentlig Akkordforhandling erlægges følgende Afgift, der beregnes efter Værdien af Skyldnerens Ejendele, saaledes som denne er opgivet i hans med Andragendet om Akkord til Skifteretten indleverede Statusopgørelse:

1/2 pCt. af de første 20,000 Kr.,
1/4 pCt. af de næste 80,000 Kr. og
1/8 pCt. af det overskydende Beløb.

Dog betales i intet Tilfælde mindre end 25 Kr. eller mere end 500 Kr.

Ved Udregningen af denne Afgift afrundes det Beløb, hvoraf den regnes, til hele og halve Hundreder, saaledes, at hvad der er under 25 Kr. bortkastes, og 25 indtil 50 Kr. regnes for 50 Kr.

Afslaas Andragende om Akkordforhandling, betales derfor 10 Kr.

Afgiften tilfalder Statskassen.

§ 39. Den i Konkurslovens Kapitel 13 aabnede Adgang for handlende, Fabrikanter og Skibsredere til under Konkurs at opnaa Akkord skal — med Iagttagelse af de der foreskrevne Regler, for saa vidt disse ikke

har særligt Hensyn til Skyldnerens Egenskab af handlende, Fabrikant eller Skibsreder — ogsaa staa aaben for andre end de nævnte næringsdrivende.

VI. Næringsforhold.

Lov om Haandværks- og Fabriksdrift (Næringsloven).
Af 29. Decbr. 1857.

§ 1. Borgerskab og Næringsbevis. Den almindelige Adkomst til Udøvelsen af Næringsdrift, der ikke er fri, er paa Landet Næringsbevis, der meddeles af Politimesteren. Den, der udøver saadant Erhverv, førend Adkomsten er til Stede, straffes for uberettiget Næringsbrug. For hvert Amt forfattes hvert 5. Aar en Vedtægt, der bestemmer, hvad der er at anse som bunden Næring.

§ 2. Betingelserne for Meddelelse af Borgerskab og Næringsbevis. Til at vinde Borgerskab eller Næringsbevis udkræves:

1) at den paagældende er fuldmyndig;

2) at hans Bo ikke er under Opbuds- eller Fallitbehandling;

3) at han ikke ved Dom er funden skyldig til Straf paa Ære eller offentligt Arbejde eller er under Tiltale for en Forbrydelse, der kan medføre saadan Straf;

4) at han, saafremt han ikke har Indfødsret, oplyser, at han i det mindste i 5 Aar har opholdt sig og ernæret sig ærligt her i Riget.

§ 3. Rettigheden til at forlange Borgerskab eller Næringsbevis. Naar nogen er i Besiddelse af de lovbefalede Egenskaber og har opfyldt de foreskrevne Betingelser, kan Borgerskab eller Næringsbevis ikke nægtes ham. Dette skal og gælde da, naar saadan Adkomst begæres paa en Næringsvej, der ikke paa det paagældende Sted er eller har været gjort til Genstand for bunden Næring. Men den Omstændighed, at der i saa Fald paa Forlangende er meddelt Næringsbevis paa en saadan Næringsvej, skal ikke medføre, at samme ikke maa drives af andre der paa Stedet uden saadan Adkomst.

§ 5. Berettigelsen efter Næringsbevis. Det givne Næringsbevis hjemler, for saa vidt det ikke knytter Næringen til et bestemt Sted, Ret til Nedsættelse paa ethvert Sted i vedkommende Jurisdiktion, der ligger uden for den i det følgende givne Afstandsbestemmelse; men det paaligger vedkommende i Tilfælde af Flytning inden Jurisdiktionens Omraade derom at gøre Anmeldelse til Politimesteren, som da giver det tidligere udfærdigede Bevis fornøden Paategning. Begynder vedkommende sin Næringsvej paa det Sted, hvorhen han er flyttet, uden at have erholdt Paategning, paadrager han sig Ansvar for uberettiget Nærings-

brug. Vil den paagældende nedsætte sig i en anden Jurisdiktion, bliver et nyt Næringsbevis eller Borgerskab at erhverve.

§ 6. Om Forening af flere Næringsveje. Borgerskab og Næringsbevis meddeles stedse paa en bestemt Næringsvej. Men intet er til Hinder for, at der med de i denne Lov fastsatte Indskrænkninger vindes Adgang til at drive flere Næringsveje i Forening, saafremt i øvrigt den vedkommende opfylder de Betingelser, der maa være foreskrevet for hver især, og betaler den for hver især bestemte Kendelse. Berettigelsen hertil kan meddeles ved en Paategning paa Næringsbeviset. Kan dette ikke skaffes til Veje, bliver nyt Adkomstbrev at udfærdige efter de almindelige Regler.

§ 7. Om Adgang til Næringsdrift for Fruentimmer. Enker, forladte, fraskilte og separerede Hustruer samt ugifte Kvinder, der er 25 Aar gl. og myndige med eller uden Kurator, skal have lige Adgang med Mandspersoner til Næringsdrift, naar de fyldestgør de fastsatte Betingelser for Meddelelse af Næringsbevis. Ogsaa kan Bevillinger, for saa vidt disse endnu finder Sted efter denne Lov, meddeles saavel Kvinder som Mænd. Enken har Ret til at fortsætte Mandens Næringsvej, indtil hun indgaar nyt Ægteskab. Samme Ret tilkommer Hustruen, hvis Mand er bortrømt. At forfærdige Modepynt, Klædningsstykker for Personer af Kvindekønnet og for Drengebørn under 10 Aar, at sy Linnedsyning, Kasketter, Halsbind og deslige skal for Kvinder anses for fri Næring.

§ 10. Opsigelse og Nedlæggelse af Næringen. Det staar enhver Næringsbruger frit for at opsige sin Ret til Næringsdrift enten for stedse eller paa ubestemt Tid eller paa visse Aar. Herom bør det fornødne paategnes det ham meddelte Næringsbevis. Saa længe han ikke udtrykkelig har opsagt sin Ret til Næringsdrift, er han, hvor en særegen Næringsskat erlægges, pligtig at udrede denne.

§ 11. Forbrydelse af Rettighed til Næringsdrift. Den, som ved Dom er funden skyldig til Straf paa Ære eller offentligt Arbejde, skal tillige have sin ved Næringsbevis erhvervede Ret forbrudt.

§ 15. Adgang til Haandværks- og Fabrikdrift i Almindelighed. Adgangen til den hidtil under borgerlig Næring henhørende Haandværksdrift og til den Fabrikdrift, som ikke er fri, skal, for saa vidt ikke anderledes er bestemt i denne Lov, staa aaben for enhver, som efter de i det foregaaende foreskrevne Regler vinder Borgerskab eller Næringsbevis.

§ 16. Om Arbejde og Varetilvirkning, som er enhver tilladt. Ingen skal kunne drages til Ansvar for det under Haandværks- og Fabrikdrift henhørende Arbejde, som han enten selv eller ved Hustrus og Børns Hjælp udfører.

§ 23. Afsætningsret. De paa Landet bosatte Haandværkere og Fabrikanter kan have eet Udsalgssted enten ved Bopælen eller Værkstedet; Fabrikanter kan derhos tillige have Udsalg i Købstæderne. Endvidere skal det være tilladt Fabrikanter og Haandværkere at falholde saavel andres Frembringelser, for saa vidt de henhører til deres Fag, som ogsaa, under samme Betingelse, brugte Sager. Derhos skal enhver Haand-

værker eller Fabrikant have Ret til at forhandle de Varer, som ved den Behandling, der er Genstand for hans Næringsbrug, har undergaaet en væsentlig Forandring, uanset at Produktet i øvrigt henhører under andres Næringsbrug, samt til at afhænde de Maskiner, Redskaber og Materialier, som henhører til Faget, til andre Mestre og Fabrikanter af samme Fag. Det staar de paa Landet bosatte Haandværkere frit for at lade deres Varer sælge ved offentlig Auktion paa Landet, men ikke i Købstæderne.

§ 28. Afstandsbestemmelse. Den Haandværksdrift, som hidtil ikke har kunnet øves paa Landet uden Bevilling, skal ikke tilstedes efter sædvanligt Næringsbevis i een Mils Afstand fra nærmeste Købstad. Dog undtages Møllebyggere, Murmestre, Tømmermestre, Hvedebrødsbagere, Snedkere, Glarmestre, Sadelmagere, Skræddere og Skomagere. Med Hensyn til Møllebrug gælder Loven af 14. April 1852, dog at Næringsbevis løses. Nedsætter en Haandværker sig nærmere en Købstad end ¼ Mil fra sammes Akseltorv (§ 14), kan vedkommende kommunale Myndighed i Købstaden, efter de for samme gældende Regler, paaligne ham Næringsskat, som indbetales i Kæmnerkassen.

§ 30. Adgang til Handelsberettigelse. Adgang til at drive Handel staar, for saa vidt ikke anderledes bestemmes ved denne Lov, aaben for enhver, der ifølge de i det foregaaende foreskrevne Regler vinder Næringsbevis. Næringsbeviset meddeles, dog med de i det følgende fastsatte nærmere Bestemmelser, paa at drive enten Groshandel, Købmandshandel eller Detailhandel.

§ 32. Købmændenes Handelsberettigelse. Under Købmandshandel indbefattes, med Undtagelse af Brændevinshandel, hvortil særlig Bevilling maa erhverves, al Slags Handel i stort og smaat. Dog kan en Købmand ikke i smaat forhandle Medicinalvarer, der ifølge Lov og Anordninger er forbeholdt Apotekerne, ej heller uden særskilt Borgerskab drive Marskandiserhandel.

§ 33. Detaillisternes Handelsberettigelse. Detaillisterne er berettiget til at forhandle enhver Varesort, som ikke ifølge § 35 særlig herfra er undtagen, i saadanne Partier, der ikke naar den Handel i stort anvist Grænse, dog at indenlandske Landvæsensprodukter kan afhændes i hvilke som helst Partier. For saa vidt der efter nærværende Lovgivning tilkommer de ved denne Lovs Kundgørelse bosatte Detaillister en større Ret i Henseende til Kvantiteten, hvori de maa afsætte deres Varer, beholde de denne ubeskaaren.

§ 34. Om Udsalgsstedet. Det er ikke nogen Detailhandler tilladt at have Udsalg fra andre Steder end fra aaben Butik; dog er dette ej anvendeligt paa den, der tillige har Ret til Handel i stort. Overtrædelse af denne Bestemmelse anses som uberettiget Næringsbrug. Ingen handlende er berettiget til at have Butik paa flere Steder i samme Kommune.

§ 35. Visse Artikler, som undtages fra Detaillisternes Handelsberettigelse. Fra den almindelige Handelsret, som efter § 33 tilkommer Detaillister, undtages:

1) de Medicinal-Varer, som ifølge Lov og Anordninger er forbeholdt Apotekerne;

2) allehaande brugte Sager, der henhører under Marskandiserhandelen, med Undtagelse af gamle Bøger;

3) alle Slags destillerede stærke Drikke, indtil paagældende for Politimesteren anmelder, at han vil befatte sig med Udsalg af denne Artikel, og for saadan Anmeldelse erhverver Politimesterens Bevis eller dertil vinder Adkomst ifølge Bevilling.

§ 39. Handel fra Skibe. Skippere, som fra indenrigske Steder fører de i Forordningen af 23. April 1845 § 1 nævnte Landmands-Produkter, eller som fra fremmede Steder fører Tømmer og Trælast, Mur- og Teglsten, Brændeved og Tørv samt Stenkul, kan, ved at anløbe hvilken som helst Losseplads paa Landet, dog under lagttagelse af de for Toldvæsenet gældende Bestemmelser, fra Skibet udsælge deres Ladning til enhver som helst baade i stort og smaat.

§ 54. Afstandsbestemmelser. Groshandel, Købmandshandel og Detailhandel tilstedes ikke efter almindeligt Næringsbevis i mindre end 1½ Mils Afstand fra den nærmeste Købstad.

§ 55. Høkerhandel. Den, som attraar at drive Høkerhandel paa Landet, har at erhverve Næringsbevis. Det er Høkerne tilladt i deres Udsalgssteder at falholde de Produkter, som efter Forordn. af 23. April 1845 § 1 og Lov 15. April 1854 § 2 kan opkøbes overalt paa Landet, samt endvidere Øl, Salt, Brændolie, Tran, Lys, Svovlstikker, Træsko, Tjære, Sæbe, Soda, Kaffe, Kaffesurrogater, Sukker, Sirup, The og Tobak, de sidstmeldte Artikler dog ikke i saadanne Kvaliteter, der ifølge § 31 er forbeholdt Handel i stort. Det er ikke tilladt Høkerne at lade Varer for egen Regning indføre fra Udlandet. Det er dem kun tilladt at have eet Udsalgssted, hvilket skal være ved Bopælen. Høkerhandel tilstedes ikke i nærmere Afstand fra Købstæderne end 1 Mil.

§ 57. Marskandiserhandel. Til Marskandiserhandel udstedes et eget Næringsbevis, under samme Betingelse som i Købstaden, dog ikke nogen Købstad nærmere end 1 Mil.

§ 58. Værtshushold, Restauration, Konditori. Til at holde Beværtning udfordres i Købstæderne Borgerskab enten paa Værtshushold eller paa Restauration eller Konditori. — Borgerskab paa det sædvanlige Værtshushold, skal, foruden at berettige til Beværtning for siddende Gæster, give Ret til at sælge Brød, indenlandsk Øl og indenlandsk Brændevin ud af Huset. — Kun den, der vinder Borgerskab paa Restauration, har Ret til paa Skilt og i offentlige Bekendtgørelser at kalde sig Restauratør. — Borgerskab paa Konditori giver Ret til Tilberedelse og Tilvirkning af alle Slags Konditorisager, derunder indbefattet Kager af enhver Slags, saavel til Fortæring paa Stedet som til Salg ud af Huset, samt til Udskænkning af alle Slags Drikkevarer, derunder indbefattet The og Kaffe. Endvidere skal Konditorerne være berettiget til at forhandle Likører, destillerede af Druebrændevin, og Chokolade. — Til paa Landet at drive

de her omhandlede Næringsveje udfordres indtil videre kongelig Bevilling, der udfærdiges gennem Indenrigsministeriet.

§ 59. Gæstgiveri og Krohold. Ret til at herbergere Rejsende indbefattes ikke under noget af de i § 58 nævnte Næringsbrug. Borgerskab paa Gæstgiveri (holde Herbergersted eller Kro) berettiger ikke til noget Slags Varesalg ud af Huset, ej heller til at drive Brændevinsbrænderi, Bryggeri eller Bageri. Paa Landet kan dette Næringsbrug indtil videre alene finde Sted ifølge kongelig Bevilling, der udfærdiges gennem Indenrigsministeriet. Bevillingen bestemmer tillige Omfanget af de Rettigheder, der skal være forbunden med samme. Den, der erhverver Bevillingen, har at løse Næringsbevis. (Se Lov af 20. April 1906 med senere Tillæg.

§ 61. Om Beværtning og Tagen i Logis, som er enhver tilladt. At beværte ved sluttet Bord og sende tillavet Mad ud af Huset anses som fri Næring. Ligeledes staar det enhver frit for at udleje Værelser ugevis eller for længere Tid samt for de saaledes indlogerede at tilberede Spise- og Drikkevarer.

§ 62. Dans, Billardhold, Keglebane m. v. Det er ikke nogen af de i dette Afsnit omhandlede Næringsbrugere tilladt uden Politiets særlige Tilladelse at holde Dans for Gæsterne. For denne Tilladelse, der kun bør tilstaas for et Aar ad Gangen, og til hvis Meddelelse Politiet kan knytte de nærmere Betingelser, som det finder fornødne, betales efter Politimesterens nærmere Bestemmelse en Kendelse af 10 til 20 Kr., der tilfalder Kommunens Kasse. — De, som attraar i Forbindelse med deres Beværtning at holde Billard eller Keglebane, har at anmelde saadant for Magistrat eller Politimester, og erlægger efter samme Øvrigheds Bestemmelse en aarlig Kendelse til Kommunens Kasse af 10 til 20 Kr., der betales forud for eet Aar ad Gangen. — Derhos kan Politimesteren meddele Beboere paa Landet, der ikke er berettiget til Værtshushold eller Beværtning, Tilladelse til at holde Dans og derved at udøve Beværtning for Betaling. Saadan Tilladelse meddeles kun for hvert enkelt Tilfælde og imod en Kendelse til Sognekommunens Kasse. — De, der uden dertil at erhverve Tilladelse som foranført, holder Dans, Billard m. m., bliver at anse for uberettiget Næringsbrug.

Lov om Forandringer i Næringsloven.
Af 23. Maj 1873.

Den, som uden at have Indfødsret vil vinde Næringsbevis, skal herefter, saafremt han ikke har erhvervet Forsørgelsesret i den Kommune, i hvilken han vil nedsætte sig, stille Sikkerhed for, at han og Familie, i Tilfælde af Trang andetsteds vil blive modtaget til Forsørgelse. Denne Regel skal dog ikke gælde for den, som formaar at bevise, at han i det mindste i 5 Aar har opholdt sig og ernæret sig ærligt her i Riget.

§ 2. Enhver Forbrugsforening, der herefter danner sig, er under-

kastet Lovgivningens almindelige Bestemmelser om Handel, naar Foreningens Virksomhed er af en saadan Beskaffenhed, at den maa betragtes som Næringsdrift. Forbrugsforeninger, der efter foranstaaende ikke anser sig pligtig til at erhverve Borgerskab eller Næringsbevis, skal, forinden de begynder deres Virksomhed, meddele Øvrigheden Oplysning om deres Love eller Vedtægter samt om, af hvilke Personer Medlemmerne bestaar. Saadanne Oplysninger er Øvrigheden derhos til enhver Tid berettiget til at fordre sig meddelt, for at kunne paase Lovligheden af Forbrugsforeningernes Virksomhed.

§ 4. Ved Meddelelse af Næringsbevis paa Landet skal Haandværkere herefter udrede en Kendelse af saadan Størrelse, som for samme Næring erlægges i nærmeste Købstad i samme Provins, selv om de bosætter sig længere end 1 Mil fra Købstaden.

§ 10. Naar en Forbrugsforening mod de gældende Regler udøver sin Virksomhed uden at erhverve Borgerskab eller Næringsbevis, straffes Foreningens Bestyrere med Bøder som for uberettiget Næringsbrug (første Gang fra 10—100 Kr., anden Gang fra 20—200 Kr., tredje Gang og fremdeles fra 40—400 Kr.), og, for saa vidt der fordeles Brændevin mellem Foreningens Medlemmer, med Bøder fra 20—100 Kr. første Gang, anden Gang fra 40—200 Kr. og fremdeles i ethvert Gentagelsestilfælde dobbelt.

Lov om et midlertidigt Tillæg til Lov om Haandværks- og Fabriksdrift af 29. December 1857, af 20. April 1906, forlænget ved Love af 1. April 1908, 22. December 1909 og 16. December 1910.

Til Gæstgivernæring, dreven i København, Købstæderne, Frederiksberg Bydistrikt samt Handel og Beværtning m. m. af 29. December 1857 § 59 erhvervet Næringsadkomst, skal der, for saa vidt Retten er erhvervet efter denne Lovs Forelæggelse for Rigsdagen (28. Februar 1906) ikke knytte sig nogen Ret til at beværte andre rejsende, der herbergeres i Gæstgiveriet.

Indenrigsministeren bemyndiges til at gøre Undtagelse fra foranstaaende Bestemmelse, naar saadan skønnes nødvendig for at muliggøre et bestaaende Gæstgiveris fortsatte Drift, og endvidere efter vedkommende Kommunalbestyrelses Indstilling, og naar særlige Omstændigheder taler derfor til Fordel for Ansøgere, der oplyser, at de som Følge af denne Lov vil hindres i at drive et Gæstgiveri, til hvis Opførelse, Indretning eller Erhvervelse de før Lovens Forelæggelse for Rigsdagen har afholdt Udgifter eller indgaaet Forpligtelser.

De, der i Tidsrummet fra Lovens Forelæggelse for Rigsdagen og indtil dens Ikrafttræden har erhvervet Næringsadkomst paa Gæstgiveri i de her omtalte Kommuner, skal være berettiget til at frasige sig denne og til da at faa den for Erhvervelsen erlagte Kendelse samt Stempelgebyret tilbagebetalt.

Denne Lov er gældende, indtil en Lov om Beværtningsnæring er traadt i Kraft.

Lov om Handelsregistre og Firma.
Af 1. Marts 1889.

§ 1. I København og de andre Købstæder skal der af Magistraten og andetsteds af Politimesteren føres et Handelsregister, i hvilket bliver at indføre de Anmeldelser, som omhandles i denne Lov, eller hvis Optagelse i Registret ellers maa blive lovhjemlet.

§ 2. Anmeldelse til Handelsregistret skal ske skriftlig og være ledsaget af den anordnede Betaling for Registrering og Kundgørelse.

For saa vidt Anmelderne ikke giver personligt Møde for Registreringsmyndigheden, skal deres Underskrifter være notarielt bekræftede.

§ 4. Den Myndighed, som forestaar Handelsregistrets Førelse, skal uopholdelig paa Anmelderens Bekostning lade enhver i Registret indført Anmeldelse indrykke i den Berlingske politiske og Avertissementstidende samt udenfor Sjællands Stift tillige i vedkommende Stiftstidende. Kundgørelsen skal, naar ikke andet særligt er fastsat i Loven, omfatte Anmeldelsens hele Indhold, men ikke de samme vedlagte Bilag.

Ved offentlig Foranstaltning skal en for hele Riget fælles Samling af de kundgjorte Anmeldelser efterhaanden udgives og snarest muligt forsynes med Aarsregister.

§ 6. Antager nogen, at en i Handelsregistret optaget Anmeldelse er ham til Skade, hører Spørgsmaalet om Anmeldelsens Udslettelse under Domstolenes Afgørelse. Saadanne Sager behandles som Handelssager.

§ 8. Enhver, der driver Handel (jfr. § 35), Haandværksnæring eller Fabriksvirksomhed, er i Henseende til det Navn, hvorunder Forretningen drives og Underskrift med Hensyn til samme meddeles (Firma), underkastet de nedenstaaende Bestemmelser.

§ 9. Enkeltmands Firma skal indeholde hans Efternavn med eller uden Fornavn. Det maa ikke indeholde noget, som antyder et Selskabsforhold eller, at Ansvaret er begrænset.

Et ansvarligt Selskabs Firma skal, naar ikke alle Medlemmers Navne er optaget i samme, indeholde mindst et Medlems Navn, samt et Tillæg, der antyder et Selskabsforhold.

Et Kommanditselskabs Firma skal indeholde mindst et fuldt ansvarligt Medlems Navn med et Tillæg, der antyder et Selskabsforhold eller, for saa vidt Kommanditisternes Indskud er fordelt paa Aktier, betegner Selskabet som et Kommanditaktieselskab. I et ansvarligt Selskabs eller Kommanditselskabs Firma maa ikke optages Navnet paa andre Personer end fuldt ansvarlige Medlemmer eller noget, der gaar ud paa at begrænse Ansvaret for Selskabets fuldt ansvarlige Medlemmer.

Et Aktieselskabs Firma skal betegne Selskabets Egenskab af Aktieselskab.

Andre Selskaber med begrænset Ansvar skal i deres Firma optage et Virksomheden betegnende Udtryk; saadant Firma maa ikke indeholde noget Personnavn.

§ 10. Ingen maa i sit Firma uden Hjemmel optage Andenmands Navn eller Navnet paa Andenmands faste Ejendom. Et Firma maa ikke indeholde Angivelse af Foretagender, der ikke staar i Forbindelse med Forretningen; ej heller maa et Firma, som angiver en bestemt Art af Forretning, bibeholdes uforandret, naar denne er væsentlig forandret.

De i Registret for samme Kommune indførte Firmaer skal tydelig adskille sig fra hverandre. Den, som anmelder et Firma, hvori hans Navn findes, skal derfor, naar det samme Firma allerede er indført i Registret for nogen anden i samme Kommune, ved et Tillæg til sit Navn eller paa anden Maade tydeligt adskille sit Firma fra det ældre. Den, som uden at gøre Firma-Anmeldelse vil drive Forretning under eget Navn, jfr. § 16, maa ikke ved Tilføjelser, Udeladelser eller Ændringer i den hidtil brugte Benævnelse forsætlig efterligne indregistrerede Firmaer, som indeholder det samme Navn.

§ 11. Enke, som fortsætter sin afdøde Mands Forretning, samt Ægtemand, som fortsæ;tter den af hans Hustru før eller under Ægteskabet drevne Forretning, kan benytte Firmaet uforandret. Arvinger, som med fuldt personligt Ansvar fortsætter den afdødes Forretning, har samme Ret, saafremt den afdøde har tilladt det, eller, naar han er død uden at have taget anden Bestemmelse, alle Arvinger samtykker deri.

§ 12. Indtræder nogen som Medlem i en bestaaende Forretning, der hidtil har været dreven af Enkeltmand, et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, kan Firmaet vedblivende føres uforandret. Det samme gælder, hvis et Medlem udtræder af et ansvarligt Selskab eller af et Kommanditselskab; dog maa hans Navn ikke bibeholdes i Firmaet, med mindre han har tilladt det, eller, hvis han er død uden at have taget anden Bestemmelse, alle hans Arvinger samtykker deri.

§ 14. Er det vedtaget i et ansvarligt Selskab, at Retten til at tegne Firmaet kun kan udøves af flere Medlemmer i Forening, bør de, som er berettiget til at tegne Firmaet, tillige underskrive deres Navne.

Firmategning for et Aktieselskab eller andet Selskab med begrænset Ansvar bør være ledsaget af Underskrift af dem, der er berettiget til at tegne Firmaet.

§ 15. Stilles en Forretning under Bestyrelse af Tillidsmænd (Likvidatorer, Administratorer) med Ret for dem til at tegne Firmaet, eller fortsættes en Forretning efter Indehaverens Død midlertidig af Arvingerne, bør Firmategningen ske paa saadan Maade, at det forandrede Forhold deraf fremgaar.

§ 16. Anmeldelse af Enkeltmands Firma er en frivillig Sag, — jfr. dog § 21 — men alle andre Firmaer skal anmeldes, forinden Forretningen træder i Virksomhed; Anmeldelsen gøres til Handelsregistret i den Kreds (§ 1), hvor Forretningskontoret findes. Det anførte gælder ogsaa, naar der oprettes en under særskilt Bestyrelse staaende Forretningsafdeling

(Filial); ligger Filialen ikke i samme Kreds som Hovedkontoret, skal vedkommende Myndighed snarest muligt efter Anmeldelsens Registrering bekendtgøre Anmeldelsen i den Berlingske politiske og Avertissementstidende og oversende den til Optagelse i Handelsregistret og Kundgørelse i vedkommende Stiftstidende paa det Sted, hvor Filialen er beliggende. Udenlandsk Forretnings Filial betragtes som selvstændig Forretning og skal anmeldes af sin Bestyrelse.

For saa vidt angaar Aktieselskaber og andre Selskaber med begrænset Ansvar, paahviler Anmeldelsespligten Selskabets Bestyrelse; for andre Selskabers Vedkommende paahviler den samtlige fuldt ansvarlige Medlemmer.

Anmeldelsen skal være underskreven af samtlige anmeldelsespligtige Personer.

§ 17. Anmeldelse af Enkeltmands Firma, naar saadan finder Sted, skal foruden Firmaet angive:

1) hans fulde Navn og Bopæl,
2) Forretningens almindelige Beskaffenhed samt
3) den Kommune, hvor Forretningskontoret (Filialen) findes.

§ 18. Et ansvarligt Selskabs Anmeldelse skal foruden Firmaet angive:

1) samtlige Medlemmers fulde Navn og Bopæl,
2) Forretningens almindelige Beskaffenhed,
3) den Kommune, hvori Forretningskontoret (Filialen) findes,

og, saafremt ikke hvert enkelt Medlem har Ret til at tegne Firmaet,

4) hvem saadan Ret tilkommer, samt om denne Ret kun kan udøves af flere i Forening.

Det samme gælder om Kommanditselskabers Anmeldelse, dog at denne tillige skal indeholde en udtrykkelig Angivelse af denne Selskabets Egenskab og, hvis det er et almindeligt Kommanditselskab, Oplysning om hver enkelt Kommanditists Navn og Indskud, eller, hvis det er et Kommanditaktieselskab, en med Selskabets Vedtægter bilagt Meddelelse om de i § 19 under 1 og 4 til 7 omhandlede Punkter. Derhos skal som Bilag vedlægges en Erklæring fra Kommanditisterne eller, for saa vidt tilstrækkelig Legitimation foreligger, fra deres Tilsynsraad om, at Anmeldelsen sker med deres Samtykke. Kommanditisternes Navne og Beløbet af deres Indskud bekendtgøres ikke.

§ 19. Et Aktieselskabs Anmeldelse skal foruden Firmaet angive:

1) Vedtægternes Dato,
2) Forretningens Art,
3) den Kommune, hvor Forretningskontoret (Filialen) findes,
4) den tegnede Aktiekapitals Størrelse og Fordeling i Aktier,
5) om Aktierne er udstedt paa Navn eller til Ihændehaver,
6) om Aktierne er fuldt indbetalt og i modsat Fald, naar Indbetaling kan kræves,
7) om Bekendtgørelser til Medlemmerne skal ske i offentlige Tidender, og i saa Fald i hvilke,
8) Bestyrelsesmedlemmernes fulde Navn og Bopæl,

9) hvem af disse der er berettiget til at tegne Selskabets Firma.

Med Anmeldelsen skal som Bilag følge Selskabets Vedtægter samt behørig Legitimation for Bestyrerne.

§ 20. Hvad der i § 19 er fastsat om Anmeldelse af et Aktieselskabs Firma, finder tilsvarende Anvendelse paa andre Selskaber med begrænset Ansvar, saaledes at der i Anmeldelsen skal meddeles Oplysning om de Bestemmelser, som maatte være vedtaget angaaende Medlemmernes Ansvar lige over for Tredjemand.

§ 21. Sker Forandring i noget Forhold, hvorom Tilførsel er gjort i Handelsregistret, eller indtræder, ogsaa hvor Anmeldelse ikke tidligere har fundet Sted, noget af de i §§ 11—13 og 15 omhandlede Forhold, skal Anmeldelse herom snarest muligt gøres under Iagttagelse af Forskrifterne om Fremgangsmaaden ved Anmeldelse af Firma; dog behøver Forandring af Bopæl ikke at anmeldes. Foregaar der ellers nogen Forandring i Vedtægterne for et af de i § 19, jfr. § 18, 2. Led, og § 20 omhandlede Selskaber, skal Dagen for den besluttede Forandring anmeldes og et Eksemplar af Beslutningen vedlægges.

Naar Forretningen ophører, paahviler Anmeldelsespligten enhver, som paa den Tid var Indehaver af eller ansvarlig Deltager i samme eller, for saa vidt angaar Aktieselskab eller andet Selskab med begrænset Ansvar, Medlem af dets Bestyrelse. Døer Indehaveren af en Forretning, paahviler Anmeldelsespligten hans Bo; ophører et ansvarligt Selskab paa Grund af et Medlems Død, paahviler Anmeldelsespligten saavel de andre ansvarlige Medlemmer som den afdødes Bo. Naar der er Spørgsmaal om andre Forandringer end Forretningens Ophør, paahviler Anmeldelsespligten enhver, som efter Forandringen er Indehaver af eller ansvarlig Deltager i Forretningen eller, for saa vidt angaar Aktieselskab eller andet Selskab med begrænset Ansvar, Medlem af dets Bestyrelse.

Flyttes Forretningen til en anden Kommune eller forandres selve Firmaet, skal tillige fuldstændig Firmaanmeldelse gøres.

Er det ved Dom blevet afgjort, at en Anmeldelse ikke burde have været optaget i Handelsregistret, eller at et Forhold, hvorom Tilførsel er gjort i dette, er forandret eller ophørt, skal der herom paa Forlangende af nogen af Parterne i Registret optages en Bemærkning, der bliver at kundgøre overensstemmende med § 4.

I Tilfælde af Konkurs skal Skifteretten foranledige tilført Handelsregistret en Bemærkning om Konkursbehandlingens Aabning og Ophør.

§ 23. Den, som overtræder Bestemmelserne i §§ 9—13, eller som undlader at gøre nogen oven foreskreven Anmeldelse eller, naar hans Anmeldelse er bleven afvist eller udslettet af Registret, undlader at gøre ny Anmeldelse, straffes med Bøder fra 5 til 500 Kr.

Patentlov.
Af 13. April 1894.

§ 1. Patent meddeles paa Opfindelser, der kan udnyttes i Industrien, eller hvis Fremstilling kan gøres til Genstand for industrielt Erhverv.

Udelukket fra Adgang til Patent er dog:

1) Opfindelser, der som saadanne maa anses for at være uden al væsentlig Betydning;

2) Opfindelser, hvis Udøvelse strider mod Lov, Sædelighed eller offentlig Orden;

3) Opfindelser, der paa den Tid, da Ansøgning om Patent indleveres, allerede findes saaledes beskrevet i almindelig tilgængeligt trykt Skrift eller her i Landet er bragt saa aabenlyst i Anvendelse, at sagkyndige derigennem er i Stand til at udøve dem, og

4) Opfindelser af Lægemidler, Nærings- eller Nydelsesmidler og af Fremgangsmaader ved Tilvirkning af Næringsmidler.

§ 2. Patent meddeles paa Forandringer ved Opfindelser, hvorpaa der allerede er meddelt Patent, naar disse Forandringer er saa væsentlige, at de i og for sig kan anses for Opfindelser.

Et saadant Patent kaldes Afhængighedspatent og skal indeholde en udtrykkelig Henvisning til Hovedpatentet med den Tilføjelse, at Afhængighedspatentet ikke hjemler Indehaveren nogen Ret til Udøvelse af Hovedopfindelsen.

§ 7. For ethvert Patent, med Undtagelse af Tillægspatenter, erlægges en aarlig Afgift, der i hvert af de første 3 Aar udgør 25 Kr., i de næste 3 Aar 50 Kr. aarlig, i de følgende 3 Aar 100 Kr. aarlig, derefter i 3 Aar 200 Kr. aarlig og i de sidste 3 Aar 300 Kr. aarlig.

§ 11. Den, der agter at ansøge om Patent paa en Opfindelse, har til Patentkommissionen at indlevere:

1) En til Kommissionen stilet Ansøgning om Patent, i to Eksemplarer;

2) Beskrivelse af Opfindelsen, i to Eksemplarer;

3) naar det til Forstaaelse af Beskrivelsen er nødvendigt, endvidere Tegning, ligeledes i to Eksemplarer, samt efter Omstændighederne tillige Model, Prøve m. v.

Ved Ansøgningens Indlevering udredes en Afgift af 20 Kr.; dog kan Kommissionen eftergive saadan Afgift, naar Ansøgeren godtgør at være trængende.

§ 12. Ansøgningen, der skrives paa ustemplet Papir, skal indeholde Oplysning om Ansøgerens Navn, Stilling og Bopæl samt angive Opfindelsen, saaledes som denne ønskes benævnt i Patentet. I Ansøgningen skal Ansøgeren opgive, hvem Opfinderen er; er det ikke ham selv, skal han med de fornødne Bevisligheder godtgøre, at Opfinderens Ret lovlig er overgaaet til ham.

Beskrivelsen skal være saa tydelig og fuldstændig, at sagkyndige derefter kan udføre eller anvende Opfindelsen. Den skal indeholde en bestemt Angivelse af det, som Ansøgeren anser for at være Opfindelsen, og som han derfor søger beskyttet ved Patent. Tegningerne skal være

tydelige og holdbare og vise samtlige i Beskrivelsen omhandlede Enkeltheder, hvilke i Beskrivelse og Tegning skal være betegnet med overensstemmende Bogstaver eller Tal.

Ansøgningen og dens Bilag skal være affattet i det danske Sprog.

Lov om Undersøgelse af Levnedsmidler m. m.

Af 18. April 1910.

§ 1. Justitsministeren bemyndiges til at slutte Overenskomst med et eller flere analytisk-kemiske eller fysiologiske Laboratorier om mod et aarligt Vederlag, der i alt ikke maa overstige 10,000 Kr., at foretage Undersøgelser af offentlig falbudte Levnedsmidler, af Drikkevand m. m.

§ 2. Naar saadan Overenskomst, som omhandles i § 1, er sluttet med et Laboratorium, har dette efter Paakrav af Domstolene, Politimyndighederne, Sundhedsstyrelsen eller Sundhedskommissioner udenfor København at undersøge og afgive Erklæring over de af disse til Prøvelse angaaende Forfalskning eller andre Misligheder indsendte Levnedsmidler m. m.

Ligeledes har Laboratoriet til Justitsministeren, saa ofte som denne forlanger, at afgive Beretning om de foretagne Undersøgelser og deres Resultater.

§ 3. Prøver af de i § 1 nævnte Levnedsmidler og Genstande m. m. kan ved Politiets Foranstaltning indsendes til Laboratoriet til Undersøgelse, selv hvor der ikke haves nogen Mistanke om begaaet eller tilsigtet Ulovlighed.

De nærmere Regler for Politiets Virksomhed i nævnte Henseende saavel som om, til hvilket Laboratorium den i § 2, 1. Stykke, omhandlede Henvendelse skal ske, bestemmes af Justitsministeren ved en Bekendtgørelse.

§ 5. Den, som i Afsætningsøjemed svigagtig eftergør eller forfalsker Levnedsmidler eller underkaster fordærvede Levnedsmidler en Behandling, der er beregnet paa at skjule deres fordærvede Tilstand, samt den, som i svigagtig Hensigt falholder Levnedsmidler, om hvilke han ved, at de er undergaaet nogen af de ovennævnte Behandlinger, straffes efter almindelig borgerlig Straffelovs § 278, 1. Stykke.

For Overtrædelser af nævnte Beskaffenhed, ved hvilke kun ubetydeligt Tab tilføjes nogen, bliver der dog kun at anvende Straf af Fængsel, jfr. almindelig borgerlig Straffelovs § 25, og for første Gang under særlig formildende Omstændigheder begaaet Forseelse kan Straffen endog gaa ned til Bøder.

I det i almindelig borgerlig Straffelovs § 290, sidste Stykke, omhandlede Tilfælde kan Straffen under skærpende Omstændigheder stige til Fængsel.

§ 6. Den, der uden svigagtig Hensigt, men dog vidende om, at et Stof er undergaaet nogen af de i forrige Paragraf, 1. Stykke, nævnte Behand-

linger, falholder det som Levnedsmiddel, uden at dets særlige Beskaffenhed paa en utvetydig og klar Maade er angivet paa Stoffet selv eller paa dets Etikette eller Indpakning samt paa den eventuelt udstedte Faktura, straffes med Bøder fra 2 Kr. til 2000 Kr.

Lov om Saltvandsfiskeri.
Af 4. Maj 1907.

Almindelige Bestemmelser,
der gælder for alt Saltvandsfiskeri paa dansk Søterritorium, for saa vidt de ikke er indskrænket eller udvidet ved de for enkelte Vandomraader givne Forskrifter.

§ 1. Paa dansk Søterritorium skal det med de i denne Lov fastsatte Begrænsninger staa enhver, der enten har dansk Indfødsret eller har haft fast Ophold her i Landet i mindst 2 Aar, frit for at drive Fiskeri overalt, hvor ingen særlig Ret til Fiskeriets Udøvelse haves.

Alle andre skal det — med de Undtagelser, som følger af internationale Overenskomster — være forbudt at drive Fiskeri paa dansk Søterritorium, selv om det sker i Forening med danske Undersaatter.

Ved kongelig Anordning kan der fastsættes Regler for, hvorledes fremmede Fiskerfartøjer, som sejler eller ankrer paa dansk Søterritorium, har at forholde sig.

§ 2. Grænselinierne for nedennævnte Farvande fastsættes for denne Lovs Vedkommende saaledes:

Kattegattet. Mod Vesterhavet: Skagens gamle og ny Fyrtaarn over et. — Mod Limfjorden for Hovedløbet: Ydertønden paa Hals Barre i misv. Nord og Syd, for Vejdybet: den yderste Prik paa Kuje Grunden i misv. Nord og Syd. — Mod Mariager og Randers Fjorde: Anduvningstønderne i misv. Nord og Syd. — Mod Bælterne: Linien Hasenøre-Gniben. — Mod Issefjorden: Linien Korshage-Spodsbjerg. — Mod Øresund: Linien Gilbjerghoved-Kullen.

Limfjorden. Mod Kattegattet for Hovedløbet: Ydertønden paa Hals Barre i misv. Nord og Syd, for Vejdybet: den yderste Prik paa Kuje Grunden i misv. Nord og Syd. — Mod Vesterhavet: Kystlinien mod Havet Nord og Syd for Tyborøn Kanal.

Øresund. Mod Nord: Linien Gilbjerghoved-Kullen. — Mod Syd: Linien Køge-Sønakke-Falsterbo.

§ 3. Samtlige her i Landet hjemmehørende Fartøjer og Baade, der anvendes til Fiskeri som Erhverv, bliver at registrere, nummerere og mærke, samt at forsyne med Fiskericertifikat. Indregistreringen og den Maaling af Fartøjet, der, for saa vidt dette ikke allerede efter de almindelige Regler er Maaling underkastet, maa foretages i Anledning af denne Bestemmelse, ligesom ogsaa Fiskericertifikatets Udstedelse og Mærkningen af Fartøjet sker ved Toldvæsenets Foranstaltning uden Erlæggelse af Gebyr eller Stempelafgift og i det hele uden Udgift for Ejeren, idet de

dermed forbundne Omkostninger afholdes af Statskassen. Vedligeholdelsen af paamalede Bogstaver, Tal og andre Mærker paahviler dog Fartøjets Ejer.

§ 4. Naar nogen lovlig har indtaget en Fiskeplads og forsvarligt har afmærket sine Redskaber, maa han ikke, saa længe han har sit Redskab udsat og bruger det til Fiskeri, fortrænges fra Stedet eller forulempes i sit Fiskeri af andre Fiskere. En fortsat Brug af en Fiskeplads giver dog ingen Ejendomsret til denne, ej heller kan Brugsretten overdrages til Andenmand.

Hvor ingen anden særlig Regel haves, eller hvor der ikke ved Vedtægt er truffet særlige Bestemmelser, gælder følgende Regler for Benyttelsen af Bundgarnspladser:

En Bundgarnsplads skal anses for lovlig indtagen, naar vedkommende den 15. Februar (er det en Søndag eller Helligdag, da den 16. Februar) paa Strandkanten ud for Pladsen eller paa selve denne har anbragt en Pæl med Navnebogstaver eller paa Stedet en Bøje med saadanne, og naar ikke flere den nævnte Dag gør Fordring paa at benytte Pladsen. Er dette Tilfældet, skal alle med Undtagelse af den, som først har afmærket Pladsen, inden 3 Dage gøre Anmeldelse om deres Krav til vedkommende Fiskerikontrollør, som lader foretage Lodtrækning mellem de paagældende. Lodtrækningen foretages i Vidners Overværelse af den stedlige Fiskerifoged, Fiskeribetjent, Assistent eller Kontrolløren, efter Kontrollørens nærmere Bestemmelse. Den, som saaledes har indtaget eller efter Lodtrækning faaet overladt en Bundgarnsplads, er pligtig at afmærke samme ved Bøje eller Vager eller ved Anbringelse af Redskabets Hovedpæl (Yderpæl). Paa Afmærkningen skal vedkommendes Navn, Bopæl og Aarstallet, da Pladsen indtoges, tydelig være angivet. Naar Pladsen er afmærket, har andre Fiskere Ret til at indtage Bundgarnspladser udenfor, men de skal sætte Raden i samme Kompasretning som de inderste Garn. Naar Pladsen derefter bruges til Fiskeri med Garn, som maaler mindst 20 Favne (38 Meter) i Omkreds i Ringen, i hele den Tid af Aaret, da Bundgarnsfiskeri paa den paagældende Plads ordentligvis finder Sted, bevares Fortrinsretten i 3 Aar, hvorefter ny Indtagelse af Pladsen finder Sted paa fornævnte Maade. Ingen kan erhverve Ret til flere Pladser, end han selv vil besætte med Bundgarn. Bliver en Bundgarnsplads af en eller anden Grund i Aarets Løb ledig, som f. Eks. ved Salg af Redskabet, ved Brugerens Fraflyttelse eller Død, ophører Retten til Pladsen for den paagældende eller hans Arvinger den nærmest paafølgende 15. Februar, fra hvilket Tidspunkt Pladsen betragtes som ledig.

Sættes eller driver anden Mands Redskab i forsvarligt afmærket Redskab, maa Ejeren af hint tage Skade for Hjemgæld, om Skade foraarsages ham.

Naar Vaadfiskere befinder sig i Nærheden af faststaaende Fiskeredskaber, skal de træffe de nødvendige Foranstaltninger for at undgaa at forulempe disse. Saafremt de faste Redskaber har været forsvarligt afmærket, og der tilføjes dem Skade af Vaadfiskere, paahviler Ansvaret

disse, med mindre de kan godtgøre, at Skaden er foranlediget ved Nødstilstand eller af anden Grund er dem utilregnelig. Paa saadanne Steder, hvor der ifølge Bekendtgørelse fra Kontrollen er udsat faststaaende Redskaber i saadan Mængde, at Skade ved Vaadfiskeri maa befrygtes, er det forment Vaadfiskere at indtage Fiskeplads efter Mørkets Frembrud for at bruge denne til Fiskeri om Natten.

Den saaledes foreskrevne Beskyttelse for faststaaende Fiskeredskaber kommer med Hensyn til de under Bornholm udsatte Lakselænker kun til Anvendelse i Tidsrummet fra 1. Oktober til 31. Marts.

§ 6. Retten til Fiskeri med Aalegaarde tilkommer udelukkende Ejerne af Kysten, enhver ud for sin Grund, for saa vidt ikke andre ifølge særlig Adkomst maatte have erhvervet en Ret, som er til Hinder derfor.

Ved Aalegaarde forstaas i denne Lov et til Aalefangst bestemt Redskab, som bestaar af en eller flere Ruser i Forbindelse med en fra Land udsat Rad (Risgærde, Garn, Tremmeværk eller lignende), bestemt til at lede Aalen ind i Ruserne.

Aalegaardsretten maa ikke adskilles fra den tilstødende Grund.

Den til Fiskeri berettigede maa, saa vidt hans Ret til Kysten strækker sig, anbringe saa mange Aalegaarde, som han finder tjenlig, og føre dem saa langt ud i Søen, som Nævnet tillader, og som han er i Stand til at nedramme sine Pæle, dog ikke uden særlig Adkomst længere end Halvvejen til modsat Kyst og saaledes, at han ikke hindrer Sejladsen i Farvandet.

Den til Fiskeri med Aalegaarde berettigede er pligtig til, saafremt han i det paagældende Efteraar vil benytte sin Aalegaardsret, inden 1. August at have udsat den yderste Hovedpæl og desuden en af Aalegaardens inderste Pæle, der tilligemed Hovedpælen kan angive Aalegaardens Retning, og inden 1. September at have udsat Rad og Ruser i fiskedygtig Stand. Hovedpælen skal rage 4 Fod over Vandet ved daglig Vandstand og paa Toppen være forsynet med et mørkt Flag. Beskyttelsen for Aalegaardsfiskeriet finder kun Sted, medens Fangstredskaberne er udsat og ikke længere end til 1. December.

Indenfor de her nævnte Tidsfrister maa ligeledes Fiskere tydeligt afmærke — ved Pæl eller Bøje med lyst Flag —, hvor de agter at anbringe deres Redskaber.

De foranstaaende Bestemmelser berører ikke den videregaaende Ret til Aalefiskeri, der maatte tilkomme nogen ifølge særlig Adkomst.

Retten til Fiskeri i de af Regeringen afhændede Fiskestader berøres ikke af ovenstaaende Bestemmelser, men vedbliver i den Udstrækning, som Adkomstdokumenterne hjemler, dog saaledes, at Ejeren eller Brugeren af disse nyder samme Beskyttelse som Aalegaardsejere, for saa vidt angaar Fangsten af Blankaal i Tiden fra 1. August til 1. December.

Saafremt der opstaar Uoverensstemmelse mellem Aalegaardsejere og Fiskere om, hvor langt førstnævnte maa føre deres Redskaber ud, og hvor sidstnævnte kan anbringe deres Ruser eller Ruserækker uden at skade

det Fiskeri, som drives af Aalegaardsejere, kan den, som føler sig forurettet, indbringe Sagen for vedkommende Aalegaardsnævns Formand.

Tvistigheder i Anledning af nærværende Paragraf afgøres af et Nævn, der bestaar af en af Landbrugsministeren for hver Amtsraadskreds paa 3 Aar udnævnte Formand af en Suppleant og 2 af Amtsraadet ligeledes paa 3 Aar udnævnte upartiske Mænd og 2 Suppleanter. Nævnet tilkaldes af Klageren ved Henvendelse til Formanden, der berammer Sagen fremmet hurtigst muligt. Saafremt ikke mindelig Overenskomst mellem Parterne opnaas, afgør Nævnet Sagen ved Kendelse hurtigst muligt, hvilken straks meddeles Parterne.

Overnævnet bestaar af Fiskeriinspektøren som Formand og 2 af Rigsdagen paa 3 Aar valgt fiskerikyndige Mænd og 2 Suppleanter, hvoraf ingen maa være Medlem af Rigsdagen, Aalegaardsejer eller ernære sig af Fiskeri. Indbringes den af Nævnet afsagte Kendelse for Overnævnet inden Forløbet af 3 Døgn efter Meddelelsen, forbliver de hidtil faktisk bestaaende Forhold uforandret gældende, indtil Overnævnet har afgjort Sagen. Er Sagen ikke inden nævnte Tidspunkt indbragt for Overnævnet, bliver den ved Nævnets Kendelse trufne Afgørelse at følge. Begæring om Sagens Indbringelse for Overnævnet indsendes til Fiskeriinspektøren. Naar Nævnet eller Overnævnet anser det for fornødent, kan der, forinden Sagen afgøres, tilkaldes retskyndig og fiskerikyndig Assistance, der dog ikke deltager i Sagens Behandling og Paakendelse, men kun har efter Nævnets eller Overnævnets Bestemmelse at udtale sig skriftlig eller mundtlig over de Punkter, hvorom Erklæring ønskes.

§ 9. Hvor det formenes Fiskerne (jfr. § 1) at bruge Strandbredden til Ophaling af deres Baade og til Tørreplads for deres Garn, og mindelig Overenskomst derom ikke opnaas, kan de forlange Spørgsmaalet, om og hvor en passende Ophalings- og Tørreplads kan anvises, enten paa den udyrkede og for Græsvækst blottede Strandbred, eller, hvor en saadan ikke findes, andet Steds i Nærheden af Stranden, afgjort paa deres Bekostning ved dertil af Retten udmeldt uvillige Mænds Skøn.

§ 10. Fiskeri maa ikke udøves paa saadan Maade, at den fri Sejlads derved hindres eller vanskeliggøres, eller at Sømærker beskadiges eller forrykkes fra deres Plads.

Ligeledes er det forbudt, naar Fiskeri afsluttes eller afbrydes — dog ikke naar Afbrydelsen sker i kortere Tid for Tørring eller Udbedring af Redskab — at lade de dertil brugte faste Redskaber, Pæle eller Dele af disse henstaa i en saadan Tilstand eller under saadanne Forhold, at derved efter Fiskerikontrollens Skøn kan afstedkommes Fare for Sejladsen eller Hindring for Udøvelsen af Fiskeri. Afbrækkede Pæle under Vandet skal til enhver Tid straks optages af den, der sidst har brugt Pladsen. Forhindrer Vejret, at de optages samtidig med Fiskeriredskaberne, skal de mærkes med en svømmende Træklods med Navnebogstaver, indtil Vejret tilsteder Optagelse.

Naar der ved Sejlads eller Ankring tilføjes et forsvarligt afmærket og lovligt staaende Fiskeredskab Skade, paahviler Ansvaret derfor Skibet,

med mindre dets Fører kan godtgøre, at Skaden er foranlediget ved Nødstilstand eller af anden Grund er ham og Besætningen utilregnelig.

§ 11. Fiskeri med Trawl er forbudt.

Brugen af Aalekam og Aalepryne er forbudt.

Brugen af eksploderende eller giftige Stoffer til Fiskeri er forbudt.

§ 13. Uden særlig Adkomst maa intet Fiskeredskab udsættes eller Vaaddræt finde Sted nærmere ved Aaers, Bækkes og Indvandes naturlige eller ved Kunst frembragte Udløb eller Udmunding i Havet eller Fjordene ved almindelig lavest Vandstand end 100 Favne (188 Meter), naar Aaen, Bækken eller Indvandet ved Udløbet har en Bredde af mindst 10 Fod (3 Meter), og 50 Favne (94 Meter), naar Bredden er under 10 Fod (3 Meter). Hvor Forholdenes Beskaffenhed maa gøre det ønskeligt, kan mindre Afstande dog fastsættes af Landbrugsministeren, som i Tvivlstilfælde afgør, hvilket Sted der skal anses som Udløbs- eller Udmundingssted ved almindelig lavest Vandstand.

§ 24. Til Sildefiskeri maa benyttes: Bundgarn, Silderuser, Sildevaad Drivgarn, staaende Nedgarn og Sildepilk.

§ 27. Sildebundgarns- og Silderusefiskeriet maa drives fra og med 24. September til 31. Juli.

§ 32. Til Aalefiskeri maa benyttes Aalegaarde, Aaleruser, Aaleruserækker, Pulsvaad, Bøtvaad og Aalesnurrevaad, Aalekroge, Vadeglib, Pig- og Savlyster, Plumpstang, Pilk og Tat.

Pulsvaad, Bøtvaad og Aalesnurrevaad maa kun benyttes fra 1. Maj til 15. Oktober. Ved Brugen af Aalevaad maa benyttes Bøjler samt Slæb af glat Kæde uden Knuder. Anker og Sten maa ikke bruges til Slæb.

§ 38. Til Flynderfiskeri maa bruges Flyndernedgarn, Flynderpig, Flynder-Landdragningsvaad, Flynder-Snurrevaad, Flynderbøtvaad og Haandsnøre.

§ 39. Maskestørrelsen i Torske-, Lakse- og Ørredgarn samt i Torske- og Ørredruser maa ikke være mindre end 1¼ Tomme (33 mm) i Kvadrat, altsaa 5 Tommer (132 mm) i Omkreds.

§ 40. Til Rejefiskeri maa benyttes Rejeruser, Rejekurve og Rejeglibe.

Det forbydes under Østersfiskeri at optage Fisk eller Hummer.

§ 42. Den blotte Besiddelse af utilladte Fiskeredskaber er forbudt i en Afstand af 2 Mil (15 Kilometer) fra Kysterne af Limfjorden.

Kontrolbestemmelser.

§ 47. Tilsynet med Overholdelsen af de foranstaaende Bestemmelser paahviler dels vedkommende Politimestre, Sognefogder, Fiskerifogder og Opsynsmænd, dels en særlig dertil ansat med Politimyndighed udrustet Fiskerikontrol, der har Adgang til ethvert Lager og Udsalg af Fisk samt til at undersøge Fiskeforsendelser.

Fiskerikontrollen (Inspektøren, Kontrollørerne, Assistenterne og Fiskeribetjentene) er forpligtet til i Tilfælde af Uenighed mellem Fiskere indbyrdes og andre angaaende Forhold, der falder ind under denne Lov, at mægle mellem Parterne, naar disse fremsætter Begæring derom.

§ 48. Fiskerikontrollen bestaar af 1 Fiskeriinspektør og 2 Fiskerikontrollører, en med Bopæl i Jylland, hvis Distrikt omfatter de jyske Kyster og Fjorde indtil Horsens Fjord, og en med Bopæl paa Øerne, hvis Distrikt omfatter disses Kyster og Fjorde samt Farvandet omkring Samsø, Horsens, Vejle og Kolding Fjorde.

Straf og Paatale.

§ 51. Overtrædelse af Forbudet i § 11. 1. Stykke, om Fiskeri med Trawl straffes med Bøder fra 500—4000 Kr. Ved Straffens Fastsættelse vil der som skærpende Momenter være at tage Hensyn til, om det ulovlige Trawlfiskeri er foregaaet med Dampkraft. For ulovlig Brug af de i § 11, 3. Stykke, nævnte mindre Redskaber, kan Bøden dog gaa ned til 20 Kr. Overtrædelser af de øvrige i denne Lov givne Forskrifter samt af Bestemmelserne i de i Henhold til samme udfærdigede Fiskerivedtægter eller Forstyrrelse af Fredlysningsmærker, anbragt i Henhold til Bestemmelserne i § 9, straffes, for saa vidt ikke Gerningen efter sin Beskaffenhed medfører en højere Straf, med Bøder fra 10—400 Kr. Med lige Straf — dog i intet Tilfælde med en ringere Bøde end 20 Kr. — anses under samme Forudsætning den, som uberettiget fisker paa et Sted, hvor anden Mand er eneberettiget enten til Fiskeri i det hele eller til den paagældende Art af Fiskeri. Overtrædelser af Bestemmelserne om ulovlig Fiskeri paa Steder eller til Tider, hvor den paagældende Art af Fiskeri er forbudt, straffes med Bøder paa mindst 20 Kr. Begaas Forseelsen med Forsæt, fordobles Bøden indtil et Beløb af 200 Kr.

Dersom Overtrædelsen bestaar i Brug af et Fiskeredskab, der enten i det hele eller for en Del er ulovligt, bliver dette eller den ulovlig befundne Del af samme at konfiskere og at gøre ubrugeligt til Fiskeri.

Lov om Ferskvandsfiskeri.
Af 4. Maj 1907.

§ 1. I Søer, Aaer, Bække og andre lignende ferske Vande skal som hidtil Retten til at drive Fiskeri alene tilkomme den eller de tilstødende Grundejere, enhver ud for sin Grund og indtil midtstrøms, med mindre der haves anden gyldig Regel, eller nogen har Ejendomsret til Fiskevandet eller har erhvervet en særlig Ret til Fiskeri i det paagældende Vand.

Denne Ret maa ikke adskilles fra den tilstødende Grund og maa ikke bortlejes for længere Tid end 25 Aar ad Gangen.

Hvor Ejerne af de til et Fiskevand stødende Grunde ikke ejer Retten til Fiskeri i dette, er de berettiget til at forlange Fiskeriretten afløst hver ud for sin Grund, saafremt de udgør Flertallet af de paagældende Grundejere og repræsenterer mindst Halvdelen af den samlede Længde af Søbredden af Fiskevandet. Afløsningen foregaar ved de Mænd, som i Henhold til Lov om Jagten af 8. Maj 1894 § 2, Litra b, er beskikket til at

afløse Jagtretten, og efter de efter samme Lovbestemmelse Litra c. og d. gældende Regler. Ved Afløsningen skal altid den af Landbrugsministeriet beskikkede tilsynsførende, jfr. § 12, være til Stede.

Undtagne fra Afløsningen er Fiskerettigheder i de Fiskevande, som er særlig Ejendomsret undergivne, samt Fiskerettigheder, der grunder sig paa Lov eller Privilegier.

Kunstig anlagte Damme, uanset om de staar i Forbindelse med naturlige Vande eller ej, og alle Vande i Enkeltmands eller et Selskabs Eje uden Afløb til Sø, Aa eller Strand, eller hvis Afløb er af en saadan Beskaffenhed, at Fisk ikke kan passere det, er ikke undergivet de i denne Lovs §§ 2—6 og 8—11 indeholdte Bestemmelser. Den almindelige Adgang til Fiskeri i Fjorde og Vige, der hidtil har været undergivet Reglerne for Saltvandsfiskeri, og i Vande, hvor Fiskeriet er ordnet ved særlig Lov, berøres ikke af nærværende Lov.

I Tvivlstilfælde afgør Landbrugsministeren, om de i denne Lov indeholdte Bestemmelser er anvendelige paa et Vand eller ikke. Han skal specielt være bemyndiget til at inddrage under Loven Moser, Grøfter og lave Enge, der ved deres Beliggenhed nær op til andre Vande frembyder gode Betingelser som Ynglepladser for sammes Fiskebestand.

§ 2. I de i § 1, 1. Stykke, omhandlede Vande, hvor Retten til Fiskeri tilkommer enhver ud for sin Grund eller andre ifølge særlig Adkomst, maa Fiskegaarde eller andre faste Fiskeindretninger, Ruser, Sætte- eller Nedgarn og lignende Garn samt Afspærringer (Risgærder, Dæmninger og deslige), der kan hindre Fiskenes fri Gang, herefter ikke anbringes længere ud fra Bredden end til midtstrøms. Anbringes saadanne Indretninger fra begge Bredder af et Vandløb, enten lige over for hinanden eller i kortere Afstand fra hinanden end 20 Alen (12½ Meter), maa dog ingen af dem bringes Midtstrømslinien nærmere, end at der i Midten af Vandløbet bliver et aabent Rum af en Tredjedel af dets Bredde. Disse Bestemmelser gælder ogsaa, hvor Fiskerianlæg herefter indrettes i Forbindelse med Møller, Engvandings-, industrielle og lignende Anlæg, ny eller ældre. Hvor Fiskeindretning ved saadan Anlæg er anbragt eller anbringes i Forbindelse med den Stemmeindretning, hvorigennem Frivandet udlades, maa der ikke aabnes for Frivandet paa anden Maade end, at der i samme Forhold som ovenanført lades det frit Løb uden om Fiskeindretningen.

Hvor nogen i Henhold til den ældre Lovgivning driver Fiskeri i et af disse Vande med en fast Fiskeindretning (Aalekiste, Laksgaard, Ørredtene eller deslige), der, uden at staa i Forbindelse med Mølle, Engvandings-, industrielt eller lignende Anlæg, ikke lader et saadant Rum, som ovenanført, aabent for Fiskenes Gang op og ned, maa han fremdeles drive sit Fiskeri paa samme Maade som hidtil, dog skal han være pligtig til at optage alle løse Spærringer og at holde sine Fiskeindretninger fuldstændig aabne hver Dag fra Solopgang til Solnedgang. Den, der kan godtgøre, at han har særlig Hjemmel til at holde Vandløbet spærret med saadanne faste Fiskeindretninger eller med løst Redskab, skal kun være pligtig til at holde faste Indretninger fuldstændig aabne eller løst Redskab

optaget fra Solnedgang Lørdag Aften til Solopgang Mandag Morgen i Tiden fra 1. Oktober til 1. Juli.

Ovenfor Møller og andre industrielle Anlæg, der drives ved Turbiner, skal der i Tiden fra 1. Maj til 15. September være anbragt Gitterværk saaledes, at alt Vandet til Turbinen maa passere Gitret. Aabningerne i Gitret maa højst være ¾ Tomme (20 mm.).

§ 3. Afgørelse af Spørgsmaal vedrørende denne Lovs § 2 — for saa vidt de ikke kan afgøres af Landbrugsministeren — henhører, naar det paagældende Vand er et mindre offentligt Vandløb eller et privat Vandløb, under Vandsynsmændene, hvorved de i Lov om Vands Afledning og Benyttelse af 28. Maj 1880, §§ 5—10 indeholdte Regler om Behandling af Sager for Vandsynsmændene bliver at følge Paaanke af Vandsynsmændenes Kendelse til Landvæsenskommissionen skal iværksættes inden 4 Uger efter Kendelsens Afsigelse at regne.

§ 4. I Tilfælde af Sammenstød mellem Fiskeriet i de fælles ferske Vande og andre Interesser i disse gælder den Regel, at Fiskeriet bør vige for Vandets og Vandløbenes Afledning og Afbenyttelse i Agerbrugets Interesse, dog kun mod fuld Erstatning, at Vandets Brug til Fiskeri og industrielle Anlæg er ligeberettiget, saaledes at den ene Brug ikke kan tilpligtes at vige for den anden, samt at enhver er berettiget til ud fra sin Ejendom at benytte disse Vande til Sejlads og Pramfart — dog ikke, naar det bevislig er til Skade for anden Mands Fiskeri, med mindre dertil haves særlig Lovhjemmel eller anden lignende Adkomst.

§ 6. Fra de i § 1 ommeldte Vande skal det fremtidig være forbudt at bemægtige sig, ilandbringe, dræbe eller forhandle:

a) Laks, Ørred og Forel i Tiden fra 15. November til 1. Februar samt til enhver Tid alle under 20 Tommer (523 mm.) lange Nedfaldslaks og Nedfaldsørreder, d. v. s. magre udlegede Laks og Ørreder, Fiskens Længde regnes fra Snudespids til Halefinnens Spids;

b) Gedde, Aborre og Stalling fra 15. Marts til 15. April;

c) Helt og Snæbel i Tiden fra den 15. December til den 15. Januar.

§ 7. For Fisk af nedennævnte Arter fastsættes følgende Mindstemaal, tagne fra Snudespids til Halefinnens Spids:

Gedde	c. 15	Tommer	(391 mm.),
Laks og *Ørred*	c. 14	—	(366 —),
Aal	c. 13	—	(340 —),
Helt og *Stalling*	c. 11	—	(290 —),
Bæk- eller *Sten-Ørred* (Forel, rødplettet)	c. 9	—	(236 —),
Krebs	c. 3½	—	(92 —).

For Aalen kan der af Landbrugsministeren fastsættes mindre Maal end ovennævnt, hvor Forholdene skønnes at gøre dette ønskeligt, dog ikke under 11 Tommer (290 mm.).

§ 8. I de i § 1, 1. Stykke, omhandlede Vande er de nedennævnte Redskaber og Fangstmaader forbudt:

a) Fiskeri ved Dragning af Vaad, Net, Fletværk eller lignende Redskab, der under Brugen spænder ud over Vandets halve Bredde, mod andet løst eller faststaaende Redskab.

b) Giftige eller eksploderende Stoffer (giftig Madding, døvende eller sprængende Midler o. s. v.).

c) Fiskeri ved Lygte eller Blussen med Ild, samt alt Fiskeri med Knipper af Lyng, Ris og andet lignende, endvidere med Aalepryne og Aalekam.

d) Al Slags Vaaddragning og Fiskeri med andet Redskab, der som Net, Fletværk eller lignende bevæges gennem Vandet eller langs Bunden, i Marts og April Maaneder.

e) Piglyster og Skydevaaben til Fiskeribrug i Tiden fra 1. November til 15. April.

Endvidere i Aaer og Bække:

f) Alt Fiskeri med Garnredskaber fra Solnedgang Lørdag Aften til Solopgang Mandag Morgen.

g) Garnredskaber — undtagen Ruser — i Tiden fra 15. November til 1. Februar.

h) Glib- og Toggergarn samt i øvrigt ethvert Redskab, hvori Fiskene jages ved Pulsning.

§ 11. De kommunale Bestyrelser kan udnævne og lønne en eller flere af Kommunens Beboere, som dertil er villig, til som Opsynsmænd at føre Tilsyn med Overholdelsen af denne Lovs Forskrifter, for saa vidt angaar alle offentlige Vandløb, for hvilke der ikke er stadfæstet Regulativ overensstemmende med denne Lov.

§ 12. Tilsynet med Overholdelsen af Bestemmelserne i denne Lov paahviler dels vedkommende Politimester, Sognefogder og de i § 11 ommeldte Opsynsmænd, dels en særlig af Landbrugsministeren beskikket tilsynsførende samt de Medhjælpere, der maa blive ansat hos denne. Tilsynet har Ret til at færdes over de Jorder og private Veje, der støder til de i denne Lov omhandlede Vande, samt Adgang til enhver Udklæknings- og Opdrætningsanstalt, ethvert Lager og Udsalg af Fisk samt til at undersøge Fiskeforsendelser.

§ 13. Overtrædelser af denne Lovs § 2, 1. Stykke, 6, 7 og 8, straffes, for saa vidt ikke Gerningen efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf, med Bøder indtil 400 Kr. og kun under særdeles formildende Omstændigheder ringere end 10 Kr. Med lige Straf, dog kun under formildende Omstændigheder med ringere Bøde end 20 Kr., anses under samme Forudsætning den, som uberettiget nægter det af Landbrugsministeren beskikkede Tilsyn Adgang til de i § 12, 1. Stykke, omhandlede Steder, og den, som uberettiget fisker i anden Mands eller et Selskabs Fiskevand eller paa et Sted, hvor anden Mand eller et Selskab er eneberettiget enten til Fiskeri i det hele eller til den paagældende Art af Fiskeri.

Den, der 2 Gange ved Dom eller Forlig har været anset for ulovligt Fiskeri og 3. Gang inden 5 Aars Forløb fra sidste Doms eller Forligs

Datum atter gør sig skyldig i samme Forseelse, skal tillige dømmes til at have forbrudt de af ham under det ulovlige Fiskeri anvendte Fiskeredskaber til Fordel for Hjælpekassen i den Kommune, hvor Forseelsen er begaaet, eller saafremt der det paagældende Sted er oprettet et Fiskeriregulativ, da til Fordel for Regulativets Kasse.

§ 14. Den, som uberettiget har fisket i anden Mands eller et Selskabs Fiskevand eller paa Steder, hvor anden Mand eller et Selskab er eneberettiget enten til Fiskeri i det hele eller til den paagældende Art af Fiskeri, skal foruden at erstatte den fiskeriberettigede al den Skade, han i øvrigt herved maa have lidt, være pligtig at betale ham Værdien af de fangede Fisk, for saa vidt de ikke i ufordærvet Stand kan afleveres til ham, og han ønsker at modtage dem.

Den, som overtræder de i nærværende Lov i øvrigt indeholdte Forbud, saavel som den, der undlader at træffe de af de i § 3 nævnte Myndigheder paabudte Foranstaltninger, er pligtig at erstatte de fiskeberettigede den Skade, de derved maa have lidt; Erstatningens Størrelse fastsættes af Retten eller af Retten udmeidt uvillige Mænd.

Lov om Forfatterret og Kunstnerret af 19. December 1902 med de ved Lov af 29. Marts 1904 og 28. Februar 1908 skete Ændringer.

Om Forfatterretten.

§ 1. En Forfatter har med de af denne Lov følgende Indskrænkninger udelukkende Ret til at offentliggøre sit Skrift ved Afskrivning, ved Mangfoldiggørelse ad mekanisk eller kemisk Vej, ved dramatisk — herunder ogsaa mimisk — Opførelse eller ved Oplæsning eller anden ved Sprogets Hjælp foretagen Gengivelse.

En saadan Oplæsning eller Fremsigelse af et udgivet Værk, som ikke har Karakteren af dramatisk Opførelse, er dog tilladt, dersom Forfatteren ikke paa Titelbladet eller foran Værket har forbudt saadant.

§ 2. Ligeledes har Forfatteren udelukkende Ret til paa de nævnte Maader at offentliggøre:

a) mundtlige Foredrag (jfr. dog § 8, 2. Stykke, og § 13, sidste Punktum);

b) musikalske Kompositioner, af hvilke tillige offentlig Udførelse, der ikke har Karakteren af dramatisk Opførelse — dog ikke af Danse, Sange eller enkelte mindre Stykker eller Dele uddraget af større Arbejder — er forbudt, saafremt Komponisten paa Titelbladet eller foran det udgivne Værk har nedlagt saadant Forbud;

c) matematiske, geografiske, topografiske, naturvidenskabelige, tekniske og lignende Tegninger og grafiske eller plastiske Afbildninger, der efter deres Hovedøjemed ikke er at anse som Kunstværker.

§ 3. Udgiverne af Aviser og andre periodiske Værker, eller af Værker, der bestaar af selvstændige Bidrag fra forskellige Medarbejdere, har

samme udelukkende Ret til Offentliggørelse af det samlede Værk, som tilkommer Forfattere.

Forfatteren af det enkelte Bidrag bevarer, hvis ikke andet er vedtaget, Forfatterretten til dette.

§ 4. Ingen Oversættelse af et Værk fra Skriftsproget til en af dets Mundarter eller omvendt eller fra en Mundart til en anden — i hvilken Henseende dansk, norsk og svensk betragtes som Mundarter af samme Sprog — maa offentliggøres uden Samtykke af den, hvem Forfatterretten tilkommer.

I øvrigt maa ingen forinden 10 Aar efter Udløbet af det Aar, i hvilket det originale Værk først er udkommet, uden Samtykke af dem, hvem Forfatterretten tilkommer, offentliggøre en Oversættelse af Værket.

Hvis et Værk inden Udløbet af ovennævnte Frist lovligt er udkommet paa flere Sprog, maa heller ikke senere nogen Oversættelse af det til noget af disse Sprog offentliggøres uden Samtykke af den, hvem Forfatterretten tilkommer.

Ved Værker, der udkommer i Leveringer, regnes ovennævnte Frist fra Udgivelsen af Originalværkets sidste Levering. Ved Værker, der bestaar af flere med Mellemrum offentliggjorte Bind, saavel som ved Meddelelser eller Hæfter, der udgives af litterære eller videnskabelige Selskaber eller af Enkeltmand, bliver hvert Bind, hver Meddelelse eller hvert Hæfte med Hensyn til Beregningen af de 10 Aar at betragte som et særskilt Værk.

§ 5. Med de af Bestemmelserne i foregaaende Paragraf følgende Indskrænkninger har den, der oversætter et Værk fra et andet Sprog, for sin Oversættelses Vedkommende samme Ret som en Forfatter.

§ 8. Love, administrative Kundgørelser, Domme samt andre offentlige Aktstykker er ikke Genstand for Forfatterret.

Det samme gælder om skriftlige og mundtlige Forhandlinger i konstitutionelle, kommunale, kirkelige eller andre offentlige Repræsentationer, i Retterne samt om Udtalelser ved offentlige politiske, folkeoplysende og lignende Møder.

§ 9. Forfatteren kan overdrage Retten til Offentliggørelse af sit Værk helt eller delvis.

Overdragelse af Ret til Offentliggørelse paa en bestemt Maade (Trykning, Opførelse o. l.) hjemler ikke Erhververen Ret til Offentliggørelse paa anden Maade eller til at foranstalte eller tillade Oversættelser eller Bearbejdelser.

Erhververen er uberettiget til uden Forfatterens Samtykke at offentliggøre Værket i forandret Skikkelse.

Hvis ikke andet er vedtaget, er Forlæggeren uberettiget til at offentliggøre mere end 1 Oplag, der udenfor de i § 3, 1. Stykke, nævnte Tilfælde ikke maa overstige 1,000 Eksemplarer.

Saa længe det overdragne Oplag ikke er udsolgt, er Forfatteren uberettiget til at foranstalte nyt Oplag.

§ 10. Den, hvem en Forfatter har overdraget Ret til Opførelse af et

dramatisk — herunder ogsaa mimisk — eller et dramatisk-musikalsk Værk eller Ret til offentlig Udførelse af et Musikværk, er i Mangel af anden Aftale berettiget til at opføre eller udføre Værket overalt og saa ofte, han vil, men kan ikke overdrage denne Ret til andre.

Saadan Overdragelse skal, hvor ikke andet er vedtaget, ikke være til Hinder for, at Forfatteren kan overdrage lignende Ret til andre eller selv lade Værket opføre eller udføre.

§ 11. Ved Forfatterens Død kommer Arvelovgivningens almindelige Regler til Anvendelse paa hans Ret.

Med Hensyn til Værker, der ikke i Forfatterens levende Live er offentliggjorte, kan han ved Testamente bestemme, at Offentliggørelse ikke maa finde Sted før en vis Tid — dog ikke over 50 Aar — efter hans Død, samt hvem der skal være berettiget til at paase Overholdelsen af en saadan Bestemmelse.

§ 12. Saa længe et Værk ikke er offentliggjort ved Udgivelse eller offentlig Opførelse eller Udførelse, kan Forfatterens eller hans Arvingers Kreditorer ikke ved nogen Art af fælles eller særskilt Retsforfølgning erhverve Adgang til at offentliggøre det eller til at raade over Forfatterens Manuskript.

Ej heller kan Kreditorerne uden Forfatterens eller hans Arvingers Samtykke gennem Retsforfølgning erhverve Adgang til at foranstalte fornyet Offentliggørelse af et allerede offentliggjort Værk.

§ 13. Den en Forfatter eller andre ifølge denne Lov tilkommende Eneret til Offentliggørelse af et Værk krænkes ikke blot ved uforandret Gengivelse af Værket, men ogsaa ved saadanne Gengivelser, ved hvilke der er foretaget Forkortelser, Tillæg eller Omarbejdelser — derunder Dramatisering eller anden Overførelse fra en literær eller kunstnerisk Form til en anden — naar Bearbejdelsen ikke er af saadan Beskaffenhed, at et væsentligt nyt og selvstændigt Værk herved er frembragt. Dog skal Anmeldelser eller kortfattede Referater i intet Tilfælde anses for Indgreb i den nævnte Eneret.

§ 14. Som Krænkelse af Forfatterretten anses ikke:

a) Optagelse af enkelte af tidligere udgivne Værker uddragne Stykker i et større Hele, som efter sit Hovedindhold er et selvstændigt Værk;

b) Optagelse af saadanne enkelte Stykker i Læsebøger og Skolebøger, naar der er hengaaet mindst 2 Aar fra Udløbet af det Aar, i hvilket det benyttede Skrift første Gang er udgivet;

c) Aftryk af enkelte, tidligere udgivne mindre Digte som Tekst for musikalske Kompositioner eller paa Koncertprogrammer samt deres Benyttelse som Tekst ved offentlig Udførelse af musikalske Kompositioner;

d) Aftryk af enkelte, tidligere udgivne mindre Digte og Prosastykker som forklarende Tekst til kunstneriske Illustrationer, naar disse sidste i overvejende Grad er bestemmende for Værkets Betydning, og mindst 2 Aar er hengaaet efter Udløbet af det Aar, i hvilket Skriftet først udkom.

Den benyttede Kilde skal altid tydelig angives.

§ 15. Som Krænkelse af Forfatterretten anses heller ikke Aftryk i

Aviser eller Tidsskrifter af enkelte Artikler eller Meddelelser i andre Aviser eller Tidsskrifter. Dog gælder dette ikke om Artikler, ved hvilke der er taget Forbehold mod Eftertryk, eller om Feuilletonromaner, derunder indbefattet Noveller.

Ogsaa her skal den benyttede Kilde altid tydelig angives.

§ 16. Af et i Strid med nærværende Lov i eller udenfor Riget trykt eller afskrevet Værk skal alle til Offentliggørelse bestemte Eksemplarer, som her i Riget forefindes, konfiskeres og tilintetgøres.

§ 17. Den, som forsætlig eller uagtsomt i Strid med nærværende Lov mangfoldiggør et Værk eller, i den Hensigt at offentliggøre det, indfører et Værk, der er mangfoldiggjort udenfor Riget i Strid med en ved denne Lov hjemlet Eneret, eller som vidende forhandler, uddeler eller udlejer et i Strid med denne Lov her i Riget mangfoldiggjort eller indført Værk, skal, for saa vidt han ikke ved sit Forhold maa have forskyldt højere Straf, bøde fra 100 til 2,000 Kr., hvilken Bøde dog for den, som kun har indført, forhandlet, uddelt eller udlejet et af en anden mangfoldiggjort Værk, kan nedsættes til 50 Kr., samt i det i § 15, 1. Stykke, omhandlede Tilfælde til 10 Kr.

§ 18. Forsætlig eller uagtsom uretmæssig offentlig Opførelse af dramatiske eller dramatisk-musikalske Værker, Oplæsning, Udførelse af musikalske Kompositioner eller Benyttelse af en Tekst til saadan Udførelse straffes med Bøder fra 50 til 500 Kr.

§ 19. Den, som i begrundet god Tro har foretaget de i §§ 17 og 18 nævnte Handlinger, er ikke undergivet det i disse Paragrafer hjemlede Ansvar, men skal til den forurettede udrede, hvad han herved skønnes at have indvundet.

§ 20. Den, som forsætligt eller uagtsomt undlader den i §§ 14 og 15 foreskrevne Angivelse af Kilden, straffes med Bøder fra 2 til 100 Kr. Erstatningsansvar og Konfiskation indtræder ikke i dette Tilfælde.

§ 21. Forfatterretten vedvarer i Forfatterens Levetid og 50 Aar efter Udløbet af det Aar, i hvilket han er død.

§ 22. Anonyme og pseudonyme Værker samt Værker, hvortil videnskabelige Institutioner eller Selskaber i Henhold til § 3 erhverver samme Ret som Forfattere, nyder Beskyttelse mod uberettiget Gengivelse i 50 Aar fra Udløbet af det Aar, i hvilket de først offentliggjordes.

Dog skal for anonyme og pseudonyme Værker det fulde i § 21 hjemlede Værn indtræde, naar Forfatteren forinden Udløbet af hine 50 Aar navngiver sig selv eller af en dertil berettiget navngives enten paa en ny Udgave eller ved en Erklæring, der bekendtgøres efter de for Proklamata foreskrevne Regler.

§ 34. Søgsmaal for Overtrædelse af denne Lov kan alene iværksættes af den forurettede.

Ved Værker, som er udgivet anonymt eller pseudonymt, anses den paa Værket angivne Udgiver eller Forlægger, indtil andet bevises, bemyndiget til ogsaa at varetage Forfatterens Interesser.

§ 35. Søgsmaal i Henhold til §§ 17, 18, 19 og 20 maa være anlagt inden

1 Aar, efter at Retskrænkelsen er kommen til den forurettedes Kundskab, samt i ethvert Tilfælde, for saa vidt der er Spørgsmaal om Idømmelse af Straf, inden 2 Aar og i øvrigt inden 3 Aar, efter at den ulovlige Handling har fundet Sted.

§ 36. Denne Lov kommer til Anvendelse paa alle Værker af danske Undersaatter samt paa Værker af fremmede Undersaatter, der er udkommet paa dansk Forlag.

Som dansk anses et Forlag, naar samtlige ansvarlige Deltagere i Firmaet, eller, hvis Forretningen drives af et uansvarligt Selskab, naar samtlige Medlemmer af dettes Bestyrelse har fast Hjem i Danmark.

Lov af 28. Februar 1908 om ændret Affattelse af § 24 i Lov om Forfatterret og Kunstnerret.
Af 29. Marts 1904.

I Stedet for første Stykkes 2. Punktum i § 24 i Lov om Forfatterret og Kunstnerret af 29. Marts 1904 sættes følgende Bestemmelser:

Til Kunstværker efter denne Lov regnes ogsaa originale kunstneriske Arbejder, bestemte til Forbilleder for Kunstindustri eller Kunsthaandværk, samt de paa Grundlag af saadanne frembragte Genstande, hvad enten disse fremstilles enkeltvis eller i større Mængde.

Retten efter nærværende Lov gælder enhver Art af Gengivelse, saavel den, der forudsætter en mellemkommende kunstnerisk Virksomhed, som den, der sker ad rent mekanisk eller kemisk Vej, og hvad enten Gengivelsen foretages i rent kunstnerisk Øjemed eller i industrielt Øjemed eller for at tjene til praktisk Brug.

Berner-Konventionen.
Af 9. September 1886, tiltraadt af Danmark den 1. Juli 1903.

§ 1. De kontraherende Lande udgør en Union til Værn for Autores' Rettigheder til deres literære og kunstneriske Værker.

§ 2. Autores eller de, der er indtraadt i Autors Ret, som tilhører et af Unionslandene, nyder for deres Værker, hvad enten de er offentliggjort i et af disse Lande eller ikke offentliggjort, i de øvrige Lande samme Rettigheder, som de paagældende Love for nærværende Tid indrømmer eller fremtidig vil indrømme Landets Undersaatter.

Nydelsen af disse Rettigheder afhænger af de Vilkaar og Formaliteter, som er foreskrevet af Lovgivningen i Værkets Hjemland; den kan i de øvrige Lande ikke overskride Varigheden af den Beskyttelse, som er indrømmet i det nævnte Hjemland.

Som Værkets Hjemland betragtes det, hvor den første Offentliggørelse har fundet Sted, eller hvis denne Offentliggørelse samtidig fandt

Sted i flere Unionslande, det af disse, hvor Lovgivningen indrømmer den korteste Beskyttelsesfrist.

For ikke offentliggjorte Værkers Vedkommende betragtes det Land, Forfatteren tilhører, som Værkets Hjemland.

§ 5. Autores eller de, der er indtraadt i Autors Ret, som tilhører et af Unionslandene, har for et Tidsrum af ti Aar, regnet fra Offentliggørelsen af det originale Værk i et af Unionslandene, udelukkende Ret til selv at foretage eller til at autorisere en Oversættelse af deres Værker.

Ved Værker, udgivne i Leveringer, regnes den tiaarige Frist først fra Udgivelsen af det originale Værks sidste Levering.

§ 6. Autoriserede Oversættelser er beskyttet som originale Værker. Som Følge deraf nyder de den i §§ 2 og 3 fastsatte Beskyttelse med Hensyn til deres ulovlige Gengivelse i Unionslandene.

§ 7. Artikler i Dagblade eller Tidsskrifter, som er offentliggjort i et af Unionslandene, kan gengives i de øvrige Unionslande, i Original eller Oversættelse, med mindre Forfatterne eller Udgiverne udtrykkeligt har forbudt det. For Tidsskrifters Vedkommende er det nok, at Forbudet er fremsat i al Almindelighed i Spidsen for hvert Nummer af Tidsskriftet.

I intet Tilfælde kan dette Forbud udstrække sig til politiske Artikler eller Gengivelser af Dagsnyheder og »blandede Meddelelser«.

§ 16. Der oprettes et internationalt Bureau under Navnet »Bureau for den internationale Union til Værn for literære og kunstneriske Værker«.

Dette Bureau, hvis Udgifter bæres af samtlige Unionslandes Regeringer, stilles under den øverste Regeringsmyndighed i de Schweiziske Forbundsstater og virker under dennes Tilsyn. Dets Myndighed fastsættes ved en fælles Aftale mellem Unionslandene.

Lov om Beskyttelse for Varemærker.
Af 11. April 1890.

§ 1. Enhver, som her i Riget driver Fabriks- eller Haandværksvirksomhed, Jordbrug, Bjergværk, Handel eller anden Næring, kan, ved Siden af den ham tilkommende Ret til som Varemærke at benytte sit Navn eller Firma eller Navnet paa en ham tilhørende fast Ejendom, ved Registrering overensstemmende med denne Lovs Forskrifter erhvervet Eneret til at benytte særlige Varemærker for i den almindelige Omsætning at adskille sine Varer fra andres. Denne Ret skal omfatte alle Arter af Varer, naar den ikke ved Registrering er bleven indskrænket til visse Varearter.

Varemærket anbringes paa selve Varen eller dens Indpakning (Emballage, Beholdere og deslige).

§ 2. Varemærkeregistret føres som hidtil for hele Riget i København af en dertil beskikket Registrator.

§ 3. Den, som vil have et Varemærke registreret, skal til Registrator indlevere eller i betalt Brev indsende en skriftlig Anmeldelse, indeholdende en tydelig Beskrivelse af Mærket og fuldstændig Oplysning om

Anmelderens Navn eller Firma, Næringsvej og Postadresse samt, naar Retten til Varemærket kun skal omfatte visse Arter af Varer, Angivelse af disse Varearter.

Med Anmeldelsen skal følge:

1) en Afbildning af Mærket paa holdbart Papir i 3 Eksemplarer af højst 10 Centimeter (3,82 Tommer) i Højde og 15 Centimeter (5,74 Tommer) i Bredde;

2) to til Mærkets Trykning tjenlige Typer (Chlichéer) af samme Størrelse;

3) 40 Kroner i Afgift for Registrering og dens Bekendtgørelse.

Registrator skal snarest mulig til Anmelderen aflevere eller, naar behørig Adresse er opgivet, med Posten oversende skriftlig Tilstaaelse for Anmeldelsens Modtagelse samt Dagen og Klokkeslettet for samme. Ved Tilstaaelsen skal hæftes et af de indleverede Eksemplarer af Varemærket.

§ 4. Varemærket maa ikke registreres:

1) naar det udelukkende bestaar i Tal, Bogstaver eller Ord, som ikke har en saa fremtrædende ejendommelig Form, at det kan anses som Figurmærke;

2) naar det uden Hjemmel indeholder andet Navn eller andet Firma end Anmelderens eller Navnet paa en anden Mands faste Ejendom;

3) naar det indeholder offentlige Vaaben eller Mærker;

4) naar det indeholder Fremstillinger, der kan vække Forargelse;

5) naar det er fuldkomment ligt med et Varemærke, som allerede for en anden er registreret eller behørig anmeldt til Registrering eller med samme frembyder en saadan Lighed, at Mærkerne i deres Helhed, uagtet Forskellen i Enkeltheder, let kan forveksles; dog maa Registrering ikke nægtes, naar Ligheden beror paa saadanne Betegnelser, som § 7 omhandler, eller naar Mærkerne har Hensyn til forskellige Arter af Varer.

§ 7. Indeholder et registreret Varemærke Tal, Bogstaver eller Ord, som ikke har en saa fremtrædende ejendommelig Form, at det kan anses som Figurmærke, eller bestaar det helt eller delvis af saadanne Tegn eller Mærker, der almindelig benyttes i visse Klasser af Forretninger, udelukkes andre ikke derved fra at benytte de samme Betegnelser som Varemærker eller Del af et saadant.

§ 8. Retten til et registreret Varemærke maa kun overdrages i Forbindelse med den Forretning, i hvilket det benyttes.

Overdrager nogen sin Forretning, gaar Retten til det registrerede Varemærke, som benyttes i Forretningen, over til Erhververen, med mindre der er truffen Overenskomst om, at Overdrageren skal beholde Varemærketretten, eller at begge maa anvende Mærket til forskellige Arter af Varer.

§ 9. Beskyttelsen for et registreret Varemærke ophører, naar Anmeldelse om Fornyelse ikke sker første Gang inden 10 Aar fra Registreringsdagen og siden inden 10 Aar fra den sidste Fornyelse. Mindst 3 Maaneder inden Udløbet af fornævnte Tidsfrister skal Registrator ved anbefalet Brev underrette den, for hvem Mærket er registreret, eller hans Fuld-

mægtig, efter den af den paagældende opgivne Postadresse her i Landet, om at Beskyttelsen for Varemærket i Mangel af betimelig fornyet Anmeldelse vil ophøre.

Vil nogen forny Registreringen, skal han indlevere eller indsende en overensstemmende med § 3 affattet skriftlig Anmeldelse, ledsaget af en saadan Afbildning, som der er foreskrevet, samt 10 Kr. i Registreringsafgift. Har Mærket været registreret for nogen anden end den, som begærer Fornyelsen, skal tillige Anmelderens Ret til Mærket godtgøres.

Fornyelsen skal snarest mulig indføres i Registret, og saadan Tilstaaelse, som i § 3 er paabudt med Hensyn til Anmeldelse om nyt Mærke, meddeles Anmelderen.

§ 10. Er et Varemærke blevet registreret, som udelukkende bestaar af Tegn eller Mærker, der almindelig benyttes i visse Klasser af Forretninger, kan det fordres udslettet af enhver, der driver saadan Forretning. Saavel i dette Tilfælde, som ellers naar nogen antager, at et Varemærkes Registrering er ham til Skade, hører Spørgsmaalet om Registreringens Ophævelse under Domstolens Afgørelse.

§ 12. Den, som paa Varer, der falholdes, eller paa deres Indpakning uhjemlet anbringer en andens Navn eller Firma eller Navnet paa en anden Mands faste Ejendom eller en andens registrerede Varemærke, saavel som den, der falholder de paa saadan Maade betegnede Varer, kan efter Søgsmaal fra den forurettedes Side ved Dom kendes uberettiget til at bruge Mærket eller falholde de med samme betegnede Varer.

Har han været vidende om den andens bedre Ret, straffes han med Bøder fra 200 til 2000 Kr. og i Gentagelsestilfælde med saadanne Bøder eller Fængsel, hvorhos han kan tilpligtes at erstatte den forvoldte Skade og borttage de ulovlig anbragte Mærker eller i fornødent Fald tilintetgøre Varerne eller deres Indpakning, for saa vidt de endnu er i hans Besiddelse eller i øvrigt staar til hans Raadighed.

§ 13. Bestemmelserne i § 12 finder ogsaa Anvendelse, naar en andens Navn eller Firma eller Navnet paa en anden Mands faste Ejendom eller en andens registrerede Varemærke vel ikke gengives uforandret, men Forandringerne ikke er af anden Beskaffenhed, end at Navnene eller Mærkerne i deres Helhed, uagtet Forskellen i Enkeltheder let kan forveksles.

§ 18. Det skal være alle og enhver tilladt at erholde Oplysning af Registret enten ved Eftersyn af samme eller ved Udskrifter, i hvilke dog selve de registrerede Afbildninger ikke kan forlanges gengivne.

For en Udskrift af Registret eller af en original Anmeldelse erlægges en Kendelse til Statskassen af 2 Kroner.

For Eftersyn af Registret erlægges ingen Betaling.

Lov om Straf for Brugen af urigtige Varebetegnelser.
Af 27. April 1894.

§ 1. Den, der til Forbrug eller videre Forhandling her i Landet sælger eller falholder Varer, paa hvilke eller paa hvis Etiketter eller Indpakning der — her i Landet eller Udlandet — er anbragt en Betegnelse, som

enten indeholder en urigtig Angivelse med Hensyn til Varens Frembringelsessted, Art, Stof eller Tilvirkningsmaade, eller dog er af en saadan Beskaffenhed, at den er skikket til at bibringe en fejlagtig Antagelse i nogen af de nævnte Henseender,

eller urigtigt angiver, at Varen er bleven belønnet ved Udstillinger eller forsynet med Attest eller Anbefalinger fra Myndigheder,

eller urigtigt angiver, at Varen er eller har været Genstand for et dansk Patent, med mindre Angivelsen var rigtig, da Betegnelsen anbragtes

straffes med Bøder fra 50 til 2000 Kr.; i Gentagelsestilfælde kan Straffen under skærpende Omstændigheder stige til simpelt Fængsel.

Straffrihed indtræder dog for den, der paa fyldestgørende Maade godtgør at have været uvidende om Betegnelsens Urigtighed og at have anvendt rimelig Omhu for at komme til Kundskab om dens Rigtighed.

Endvidere indtræder Straffrihed for den, der godtgør at have erhvervet Varerne fra en her i Landet bosat Person, med mindre han ved Erhvervelsen har været vidende om den urigtige Betegnelse eller han, efter at være kommen til Kundskab derom, har solgt eller falholdt Varerne til Forbrug eller Forhandling her i Landet.

Den, der til Forbrug eller videre Forhandling her i Landet har solgt Varer, paa hvilke eller paa hvis Etiketter eller Indpakning nogen af de ovennævnte urigtige Betegnelser er anbragt, skal, naar Køberen ikke ved Købet er bleven underrettet om den urigtige Betegnelse, være pligtig at tage Varerne tilbage og tilbagebetale Købesummen samt derhos, for saa vidt han ved Salget er ifalden Straf efter foranførte Bestemmelser, erstatte Køberen det ved Handelen paaførte Tab ifølge Lovgivningens almindelige Regler.

§ 3. Bestemmelserne i § 1 om Brugen af Varebetegnelser, som indeholder en urigtig Angivelse af Varens Frembringelsessted (urigtigt Stednavn), kommer ikke til Anvendelse, naar den paagældende Betegnelse er gaaet over til efter den almindelige Opfattelse eller Skik og Brug i Handelen at angive Varens Art og Tilvirkningsmaade eller lign. og ikke Stedet for dens Frembringelse.

§ 5. Den, som paa Skilte, i Bekendtgørelser, paa Regninger, Fakturaer eller andre Forretningsdokumenter urigtigt angiver at have modtaget Belønninger paa Udstillinger, Anbefalinger eller Attester fra Myndigheder for Varer, tilvirkede eller forhandlede af ham, eller at være enten Indehaver af dansk Patent eller Forhandler af Varer, beskyttede ved dansk Patent, straffes med Bøder paa indtil 500 Kr.

Lov om Lærlingeforholdet.
Af 30. Marts 1889.

§ 1. Enhver Læremester — hvorved i denne Lov forstaas enhver Haandværker, Fabrikant, Handlende eller anden Næringsdrivende, der antager nogen til Oplæring i sit Fag, — skal, for saa vidt hans Bedrift hører til bunden Næring, naar Lærlingen er under 18 Aar, sørge for, at der oprettes skriftlig Lærlingekontrakt, og at den af Øvigheden paa det Sted, hvor han bor (i København og Købstæderne Magistraten, paa Landet Politimesteren) forsynes med Paategning om, at den er affattet i Overensstemmelse med nærværende Lovs Forskrifter. Efterkommes disse Bestemmelser ikke, har Kontrakten ingen Gyldighed.

Øvrigheden skal efter Indenrigsministerens Foranstaltning være forsynet med Blanketter til Lærlingekontrakter, der udleveres uden Betaling.

§ 2. Uberettiget til at antage Lærlinge er:

1) den Næringsdrivende, der ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, med mindre han har erholdt Æresoprejsning;

2) den, i hvis Bedrift eller Forretning der 3 Gange er forefaldet Standsninger (jfr. § 14 Nr. 2), som har givet Anledning til Ophævelse af Lærlingekontrakter;

3) den, der 3 Gange i Løbet af 5 Aar har gjort sig skyldig i saadanne Brud paa Lærlingekontrakter, at disses Ophævelse er bleven en Følge deraf.

§ 3. Læretidens Varighed bestemmes i Kontrakten. Den maa i intet Tilfælde overstige 5 Aar. Prøvetiden efter § 5 derunder indbefattet. Kontrakten er derhos ikke forbindende for Lærlingen længere end, indtil han har opnaaet en Alder af 20 Aar. Saafremt han da ikke vil fortsætte Lærlingeforholdet i hele det ved Kontrakten bestemte Tidsrum, er Læremesteren heller ikke længere bunden ved Kontrakten.

§ 4. Det skal ved Kontrakten nøjagtig bestemmes, hvorvidt den, der antager en Lærling, skal i Læretiden forsyne denne med Husly, Føde, Klæder, Vask og anden Fornødenhed, eller i Stedet herfor give for hans Arbejde et Vederlag i Penge, og i saa Fald, hvorledes dette skal udbetales. Kontrakten skal tillige indeholde en Bestemmelse om, hvorvidt Mesteren skal betale Undervisning i en Handels- eller teknisk Skole og bestride Udgifterne ved Aflæggelse af Svendeprøve, hvor Adgang dertil haves.

§ 5. De tre første Maaneder af Læretiden anses som en gensidig Prøvetid, i hvilken saavel Mesteren som Lærlingen, hvis han i Løbet af denne Tid har naaet 18 Aars Alderen, og ellers hans Forældre eller Værge, uden Angivelse af nogen Grund kan forlange Kontrakten hævet. I saa Fald er ingen af Parterne berettiget til Erstatning hos den anden, med mindre udtrykkelig Bestemmelse derom er indført i Kontrakten.

§ 6. Lærlingen skal vise sin Læremester Troskab, Lydighed og Ærbødighed; han skal være Mesteren til Medhjælp ved dennes Arbejde saa vidt som hans Arbejdskraft og Færdighed tilsteder.

§ 11. Naar en Lærling, som bor hos Læremesteren, bliver syg, er Mesteren pligtig til at besørge og bekoste Plejen og Helbredelsen, indtil Læretiden ifølge den indgaaede Kontrakt er udløben eller denne af anden lovlig Grund ophører, dog ikke udover et Tidsrum af 6 Maaneder, hvorhos han, hvis Sygdommen erklæres uhelbredelig, eller noget betydeligt vedvarende Onde er tilføjet Lærlingen, skal være berettiget til at opsige Lærlingekontrakten til at ophøre 3 Maaneder efter, at det Lærlingen tilstødte Uheld er konstateret, og fra samme Tid frigøre sig for Forpligtelsen til at sørge for Lærlingens Pleje og Helbredelse.

Skulde der være sluttet Overenskomst om, at Læreforholdet skal opløses, naar Lærlingen maa blive hjemsøgt af Sygdom, eller skulde der under Sygdommen blive indgaaet Overenskomst om at hæve Læreforholdet, frigøres Mesteren ikke i Forhold til Fattigvæsenet, som Lærlingen maatte falde til Byrde, for de ham paalagte Forpligtelser.

§ 12. Forinden en indgaaet Lærlingekontrakt lovlig er hævet, maa Lærlingen ikke af nogen anden tages i Lære eller anvendes som Medhjælp i samme Fag.

§ 13. Naar en Lærling uberettiget har forladt Læren, kan han ved Politiets Foranstaltning bringes tilbage i denne, saafremt Mesteren inden 14 Dage til Politiøvrigheden indgiver Begæring derom.

Tilbageførelsen bliver dog at stille i Bero, naar Lærlingen eller, hvis han er umyndig, hans Forældre eller Værge inden en af Politiet forelagt kort Frist søger Lærlingeforholdet ophævet ved Sagsanlæg eller Voldgift.

§ 14. Lærlingekontrakten bortfalder:

1) naar Mesteren dør;

2) naar Mesterens Bedrift eller Forretning ophæves eller paa Grund af Konkurs eller anden Aarsag standses;

3) naar Mesteren ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling;

4) naar Lærlingen uberettiget har forladt Læren, og Mesteren ikke inden 14 Dage gør Skridt til at kræve ham tilbage eller søge Erstatning.

§ 15. Kontrakten kan af Mesteren hæves:

1) i Tilfælde af Lærlingens Sygdom overensstemmende med Regelen i § 11;

2) naar Lærlingen gør sig skyldig i væsentlige Brud paa de ham ifølge Lærlingeforholdet paahvilende Pligter;

3) naar Lærlingen ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling.

§ 16. Kontrakten kan af Lærlingen eller af Forældre eller Værge paa hans Vegne hæves:

1) naar Mesteren gør sig skyldig i Mishandling af Lærlingen eller andet væsentligt Brud paa sine Forpligtelser mod ham;

2) i Tilfælde af, at Mesteren flytter, nemlig, saafremt Lærlingen har Ophold i Mesterens Hus, naar Mesteren flytter i længere Afstand end en Mil fra den Kommune, hvori han boede eller havde sin Bedrift, da Kontrakten blev indgaaet, og, saafremt Lærlingen ikke har Ophold i Meste-

rens Hus, naar Flytningen medfører, at Lærlingens daglige Gang til Arbejdsstedet bliver uforholdsmæssig lang;

3) naar Mesteren er fraværende fra Forretningen i over 2 Maaneder, uden at denne under hans Fraværelse ledes af en fagmæssig uddannet Mand;

4) naar Lærlingen ved Sygdom eller af anden Grund mister den Evne til at opnaa Uddannelse i Faget, hvoraf han ved Kontraktens Indgaaelse var i Besiddelse, eller naar Lærlingens fortsatte Uddannelse i Faget efter Lægens Skøn medfører Fare for hans Liv eller Helbred;

5) naar en kvindelig Lærling bliver gift;

6) for saa vidt en kvindelig Lærling er i Huset hos en gift Mester, naar dennes Hustru dør eller hendes Samliv med ham ophører.

§ 17. Udenfor de i §§ 15 og 16 nævnte Tilfælde kan saavel Mesteren som Lærlingen eller dennes Forældre eller Værge paa hans Vegne hæve Lærlingekontrakten efter at have udredet den derfor fastsatte Erstatning (§ 18).

§ 18. Tvistigheder mellem Mester og Lærling vedrørende denne Lovs §§ 15 Nr. 2 og 16 Nr. 1, 2 og 4 samt § 17 skal afgøres ved Voldgift, for saa vidt ikke begge Parter bliver enig om en anden Fremgangsmaade. Voldgiften skal afsiges af Stedets Øvrighed som Formand (i København et Medlem af Magistraten, i Købstæderne Borgmesteren og paa Landet Politimesteren) samt en af hver af Parterne valgt Mand. Den, som ønsker Voldgift afholdt, skal derom skriftlig eller mundtlig henvende sig til Formanden, som derefter berammer et Voldgiftsmøde og med en Frist af ikke over 8 Dage tilsiger Parterne at lade deres Voldgiftsmænd møde ved dette. Endelig Afgørelse med uigenkaldelig bindende Virkning for Parterne træffes i Mødet med Stemmeflerhed. I Tilfælde af anmeldt gyldig Udeblivelsesgrund for en af Voldgiftsmændene, samt naar Formanden finder det nødvendigt for Sagens rigtige Afgørelse, udsættes Mødet, dog ikke mere end een Gang og ikke ud over 8 Dage. Saafremt en af Voldgiftsmændene udebliver uden saadan Anmeldelse, kan Sagen afgøres af Formanden og den anden Voldgiftsmand. Ved Voldgiftsafgørelsen kan Kontrakten ophæves, ligesom der kan tilkendes den skadelidende Part Erstatning.

§ 19. Den Næringsdrivende, der overtræder Bestemmelserne i §§ 1—2 eller 12, straffes med Bøder fra 5—200 Kr., der i København tilfalder Kommunens Kasse, uden for København de fattiges Kasse der, hvor Overtrædelsen er begaaet.

Samme Straf ifalder, for saa vidt ingen strengere Straffebestemmelse finder Anvendelse paa Forholdet, den Læremester, der i væsentlig Grad tilsidesætter de ham paahvilende Forpligtelser, eller som uberettiget bortviser Lærlingen af Læren, saavel som den Lærling, der i væsentlig Grad tilsidesætter de ham ifølge § 6 paahvilende Forpligtelser — med mindre Læremesteren i Anledning deraf har øvet Hustugt — eller som uberettiget forlader Læren. Er Lærlingen umyndig og Forældre eller

Værge er Skyld i, at han uden Berettigelse har forladt Læren eller undlader at vende tilbage i den, rammer Straffen dem.

Lov om Handel med Gødning og Foderstoffer af 26. Marts 1898 og Bekendtgørelse af 27. Maj 1908.

§ 1. Ved Handel paa Levering om industrielt behandlet Handels-Gødninger i Partier paa 200 Pd. og derover af een Sort skal Sælgeren i ethvert Dokument angaaende Handelens Indgaaelse (Slutseddel, Bestillingsseddel eller lignende), som forelægges Køberen til Underskrift, give denne nedennævnte Oplysninger. Oprettes intet skriftligt Dokument ved en saadan Handels Afslutning, skal Sælgeren være forpligtet til senest ved Levering at udstede nedenfor nævnte Garantidokument indeholdende de anførte Oplysninger.

Ved al anden Handel om Partier af ovennævnte Størrelse skal Sælgeren ved Levering overgive Køberen et skriftligt Dokument (Regning, Faktura eller lignende), hvori de samme Oplysninger gives, med mindre andet er vedtaget mellem Parterne, i hvilken Henseende Bevisbyrden paahviler Sælgeren.

De Oplysninger, som skal gives, er følgende:

1) Sælgerens og Køberens Navn eller Firma.
2) Varens Pris.
3) Varens Navn, der ikke i nogen Henseende maa være vildledende med Hensyn til Varens Beskaffenhed. Antyder Navnet, at Gødningen stammer fra bestemte Raastoffer, skal den være udelukkende tilvirket af disse, med mindre det udtrykkelig angives, hvilke andre Stoffer der er tilsat. Forekommer Kvælstof i organisk Forbindelse, skal Kvælstofkilden angives. Er Sand eller andre som Gødning værdiløse Stoffer tilsat, skal det ligeledes angives med Tilføjelse af, hvilken Procentmængde der er tilsat deraf.
4) Indholdet af Plantenæringsstoffer angivet procentvis under efterfølgende Betegnelser:
   a) Kvælstof i Salpetersyre.
   b) Do. i Ammoniak.
   c) Do. i organisk Forbindelse.
   d) Vandfri Fosforsyre, som er opløselig i Vand.
   e) Do. do., som er opløselig i citronsur Ammoniak.
   f) Do. do., som ikke er opløselig i Vand eller citronsur Ammoniak.
   g) Kali, som er opløselig i Vand.
   h) Kalk tilstede som kulsur Kalk.
   i) Vandfri svovlsur Kalk.
   k) Calcium Cyanamid.

Andre Betegnelser for Indholdet af Plantenæringsstoffer end de under a—i nævnte maa ikke anføres i Prislister, Cirkulærer, Avertissementer

eller lignende, ej heller maa i saadanne Minimalgarantien ved den enkelte Betegnelse angives med mere end et enkelt Tal.

Ved de ommeldte Angivelser i Procent kan et bestemt opgivet Spillerum forbeholdes.

Sælgeren skal ved sin Underskrift paa fornævnte Dokumenter garantere for de givne Oplysningers Rigtighed og for, at Varen er i normal tør og for Anvendelsen behørig findelte Tilstand.

§ 2. Ved Handel om industrielt behandlede Foderstoffer i Partier paa 200 Pd. og derover af een Sort skal Sælgeren, med mindre andet er vedtaget, i hvilken Henseende Bevisbyrden paahviler ham, ved Leveringen overgive Køberen et skriftligt Dokument (Regning, Faktura eller lignende), hvori opgives:

1) Sælgerens og Køberens Navn eller Firma.
2) Varens Pris.
3) Varens Navn, der, for saa vidt Varen er tilvirket af et enkelt Raastof, skal indeholde dette Raastofs Navn.
4) Raastoffernes Navne, for saa vidt Varen er tilvirket af flere Raastoffer.
5) Varens Renhedstilstand. Naar intet Forbehold i saa Henseende er taget, forudsættes, at Varen er tilvirket udelukkende af det eller de angivne Raastoffer i den Renhedstilstand, i hvilken disse gaar i Handelen som god reel Handelsvare.
6) Ved Foderkager, om disse er slaaet af skalholdigt eller afskallet Frø.
7) Saafremt Foderstoffet sælges med Garanti for et bestemt Indhold af Næringsstoffer, skal angives procentvis — eventuelt med et bestemt Spillerum —:
   a) Mængden af Æggehvide-Kvælstof (svarende til Renæggehvide).
   b) Mængden af raa Fedt.
   c) Mængden af Sukker.
   d) Mængden af Stivelse.

Om dem af de anførte Forhold, for hvilke Sælgeren ikke vil garantere, skal han anføre, at de er ham ubekendt; i øvrigt garanterer han ved sin Underskrift for de givne Oplysningers Rigtighed og, naar intet udtrykkeligt Forbehold derimod er taget, for, at Varen er fri for saadanne Stoffer, som maa anses for at være skadelige for Kreaturer, og i god Kondition, hvorved forstaas, at den ikke er muggen, midret, harsk eller branket.

§ 3. Ved Landbrugsministrens Foranstaltning udgives i Handelen trykte Blanketter, der kan benyttes ved Udstedelsen af de i §§ 1 og 2 omhandlede Dokumenter.

Garantidokumentet er ikke stempelpligtigt.

§ 4. Emballagen, hvori Handelsgødning udleveres eller forsendes, skal være forsynet med et paahæftet eller paamalet Mærke, der tydeligt og forsvarligt angiver:

1) Varens Navn.

2) Indenlandsk Fabriks eller ved udenlandsk Fabrikat det sælgende Firmas Navn.

3) Indholdsgarantien efter Salgsdokumentet, for saa vidt et saadant er udstedt.

Landbrugsministeren træffer nærmere Bestemmelse om Mærkernes Størrelse og Tekst.

Lov om Arbejde i Fabrikker og dermed ligestillede Virksomheder samt det offentlige Tilsyn dermed.
Af 11. April 1901.

§ 1. Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder samt andre Haandværks- og Industrivirksomheder, i hvilke regelmæssig et større Antal Arbejdere samtidig beskæftiges uden for deres Hjem udelukkende eller væsentlig i overdækkede Rum, og som findes at burde inddrages under Bestemmelserne i denne Lov, er undergivet et under Indenrigsministeren henlagt Arbejds- og Fabriktilsyn. Virksomheder, der alene bestrides ved den paagældendes eget Arbejde med Bistand af Hustru og Børn, inddrages dog i intet Tilfælde under Tilsynet; det samme gælder om Landbrugsvirksomheder, herunder Mejerier.

For bestemte Arter af Erhvervsvirksomhed uden for Landbrug, Havebrug, Skovbrug, Fiskeri og Søfart, som ikke falder ind under foranstaaende Forskrift, kan det paa Forslag af en Kommunalbestyrelse ved en af Indenrigsministeriet godkendt Vedtægt efter indhentet Erklæring af Arbejdsraadet fastsættes for den paagældende Kommune, at Anvendelse af Børn, som ikke er lovligt udskrevet af Skolen, enten indskrænkes eller ganske forbydes, og at Anvendelse af Personer, der vel er lovligt udskrevet af Skolen, men endnu ikke har fyldt 18 Aar, indskrænkes i det Omfang, som skønnes nødvendigt for de paagældendes Sundhed eller Sædelighed — dog inden for de for Virksomheder under Arbejds- og Fabrikstilsyn i det efterfølgende angivne Grænser. Overholdelsen af de ad denne Vej trufne Bestemmelser er Polititilsyn underkastet.

§ 2. Enhver Arbejdsgiver i Haandværk og Industri, som i samme Bedrift beskæftiger flere end 5 Arbejdere, eller som — uden Hensyn til Antallet af de af ham beskæftigede Arbejdere — i sin Virksomhed benytter mekanisk Kraft, der tilvejebringes ved Hjælp af Damp, Gas, Petroleum, Elektricitet eller lignende, skal paa dertil bestemte Blanketter, som uden Betaling kan faas udleveret hos Arbejds- og Fabrikstilsynet, gøre Anmeldelse til dettes Direktorat, med Angivelse af Bedriftens Art og Antallet af de beskæftigede Arbejdere af de forskellige i Loven omhandlede Aldersklasser, Bevægkraftens Art og Størrelse samt andre Oplysninger, ved hvilke Bedriftens Karakter lader sig godtgøre. Denne Anmeldelse skal for de nu bestaaende Virksomheder, med Hensyn til hvilke den dog kan undlades ved dem, der alt er under Fabriktilsyn, finde Sted i Løbet af 30 Dage efter denne Lovs Ikrafttræden. For Virksomheder, der frem-

tidig kommer ind under Bestemmelsen, skal Anmeldelsen ske senest i Løbet af 8 Dage, efter at Arbejdet i disse er begyndt. For saa vidt Virksomheden herefter skønnes at burde undergives Tilsyn efter denne Lov, gives der den paagældende Arbejdsgiver skriftlig Meddelelse herom. Er vedkommende Arbejdsgiver utilfreds med Afgørelsen, kan denne i Løbet af 14 Dage indankes for Arbejdsraadet, hvis Kendelse atter inden 14 Dage efter sammes Afsigelse i Tilfælde af Uoverensstemmelse af Direktøren for Tilsynet kan indbringes for Indenrigsministeren til endelig Afgørelse.

Saavel Tilsynet som den paagældende Arbejdsgiver er paa ethvert senere Tidspunkt berettiget til at kræve Spørgsmaalet om Virksomhedens Inddragelse under eller Unddragelse fra Tilsynet undergivet ny Prøvelse, der da finder Sted efter samme Regler som angivet i 1. Stykke.

Direktøren for Arbejds- og Fabriktilsynet er derhos berettiget til i statistisk Øjemed at kræve meddelt Oplysninger om Arbejdernes Antal, Køn, Alder, Sundhedsforhold og Lønforhold samt Maskinernes Antal, Art og Størrelse.

§ 3. Enhver, som vil oprette og drive en Fabrik eller omdanne et allerede bestaaende Anlæg til Fabrik, er berettiget til at indhente Tilsynets Udtalelse om, hvorvidt der er noget at indvende imod den lagte Plan af Hensyn til denne Lovs Bestemmelser; han skal i saa Fald til Direktoratet indsende en fuldstændig Plan over Arbejdsstedets Indretning og de til samme førende Adgange med Oplysning om Arbejdsrummenes Benyttelse og Angivelse af Kraftmaskinens og de fra samme udgaaende Kraftoverføringsmidlers Beliggenhed. Tilsynet er desuden berettiget til ogsaa uden saadan Foranledning at fremsætte Indvendinger under Hensyn til nærværende Lovs Bestemmelser mod Foranstaltninger eller Forhold ved Fabrikker under Opførelse, Ombygning eller Indretning.

§ 4. Arbejdssteder, der er Tilsyn undergivet i Medfør af Bestemmelsen i § 1, 1. Stykke, samt Adgange til disse, skal være saaledes indrettet, at Arbejdernes Sundhed, Liv og Lemmer tilbørlig er beskyttet saavel under selve Arbejdet som under Ophold paa Arbejdsstedet.

For saa vidt Indretningen af Værksteder og Fabrikker ikke ved deres første Indretning er godkendt af Bygnings- eller Sundhedsmyndigheder i Henhold til Bestemmelser, der hjemler disse Ret til at give særlige Forskrifter for saadanne Arbejdssteders Opførelse og Indretning, kan der af Tilsynet gives særlige Paalæg i den anførte Henseende.

§ 5. Arbejdslokalerne maa ikke overfyldes med Arbejdere, i hvilken Henseende det ved Indretning af ny eller Omdannelse af ældre Arbejdssteder skal iagttages, at hver samtidig beskæftiget Arbejder erholder mindst 8 Kubikmeter Luft.

Der skal paa hensigtsmæssig Maade, eventuelt ved Luftfornyelse ad kunstig Vej, sørges for passende Luftskifte saa tilfredsstillende, som Virksomhedens Art tillader det; særlig gælder dette, hvor der udvikles Støv eller sundhedsfarlige Stoffer (Luftarter eller Dampe). Ligeledes bør der ved Ventilation og i fornødent Fald ogsaa ved Afspærring sørges for, at giftige Luftarter, Røg, Støv og stærk Hede, Damp og Stank, som kan

udvikle sig i enkelte Arbejdsrum og under visse Dele af Bedriften, ikke trænger ind i andre Arbejdsrum.

Adgang til Arbejdsrum, i hvilke giftige Stoffer forarbejdes eller benyttes, skal være forbudt andre end de Arbejdere, som der beskæftiges.

Hvad de ved mekanisk Kraft drevne Maskiner angaar, er de Bestemmelser gældende, som findes i Lov af 12. April 1889 om Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner m. m.

§ 6. Belysningen af Arbejdsrummene skal være tilstrækkelig saavel til Arbejdets Udførelse som til Iagttagelse af de i Rummene anbragte Maskiner og andre Genstande; for saa vidt kunstig Belysning benyttes, skal Anbringelsen af samme være forsvarlig. I Arbejdsrum, i hvilke der findes eller udvikler sig eksplosive eller let antændelige Luftarter, Dampe eller Støv, skal den kunstige Belysning ske paa betryggende Maade.

Opvarmning skal kunne paabydes i Arbejdslokaler, hvor der er stillesiddende Arbejde, og hvor Forholdene i øvrigt maatte kræve det.

§ 7. Paa eller ved Arbejdsstedet skal der være Adgang for Arbejderne til i den kolde Aarstid at nyde deres Maaltid i opvarmet Rum og, for saa vidt Forholdene tilsteder det, at faa varmet deres Middagsmad, hvis den medtages eller bringes.

§ 9. Børn under 12 Aar maa ikke anvendes til Arbejde i de Tilsynet undergivne Virksomheder.

Børn over 12 Aar maa saa længe, indtil de er lovligt udskrevet af Skolen, kun beskæftiges i de nævnte Virksomheder i 6 Timer i Døgnet, deri indbefattet ½ Times Hviletid efter højst 4½ Times Arbejde, og kun i Tiden mellem 6 Morgen og 8 Aften. De maa ikke benyttes til Arbejde i den Tid, hvor de skal søge Skolen eller Konfirmationsforberedelsen, ej heller i den sidste 1½ Time før Skoletidens eller Konfirmationsforberedelsens Begyndelse. De maa ikke arbejde i Virksomheden paa Folkekirkens Søn- og Helligdage.

§ 10. Unge Mennesker af begge Køn fra Udskrivning af Skolen til 18 Aars Alderen maa ikke anvendes til det i § 1 omhandlede Arbejde mere end 10 Arbejdstimer i Løbet af et Døgn, ej heller i Tiden før Kl. 6 Morgen eller efter Kl. 8 Aften. Denne Arbejdstid skal efter højst hver 4½ samlede Arbejdstimer være afbrudt af mindst ½ Times Hviletid. Ud over de saaledes fastsatte Arbejdstimer maa de ommeldte Personer ej heller anvendes til noget Arbejde i Fabrikkens eller Værkstedets Tjeneste uden for sammes Omraade. For unge Mennesker, der besøger tekniske Skoler eller Fagskoler, skal Arbejdstiden lægges saaledes, at den ikke hindrer dem i at benytte saadan Undervisning.

Indenrigsministeren kan dog efter Arbejdsraadets Indstilling paa derom indgivet Andragende tillade unge mandlige Arbejdere, der har fyldt 15 Aar, at arbejde i Tiden mellem Kl. 8 Aften og Kl. 6 Morgen i begrænset Omfang, naar saadant skønnes at være nødvendigt for deres faglige Uddannelse.

§ 11. Direktøren for Arbejds- og Fabriktilsynet kan saavel for Børn som for unge Mennesker tilstede Undtagelser fra de i §§ 9 og 10 inde-

holdte Regler om Arbejdstidens Afbrydelse, naar den af vedkommende Arbejdsgiver i Forslag bragte Arbejdsfordeling erkendes at være lige saa gunstig for Arbejderne som Reglen i de nævnte Paragrafer, dog at der om slige Undtagelser stedse sker Indberetning til Indenrigsministeren og til Arbejdsraadet.

§ 12. Naar Arbejds- og Fabriktilsynet finder, at visse Arter af det i § 1, 1. Stykke, omhandlede Arbejde er særlig anstrengende eller skadelig for Sundheden eller af den Beskaffenhed, at en enkelt Arbejders Uforsigtighed kan blive farlig for de øvrige Arbejdere, kan det af Arbejdsraadet bestemmes, at en Forhøjelse af de i §§ 9 og 10 fastsatte Aldersgrænser bør finde Sted for dette Arbejdes Vedkommende, eller forbydes, at Personer under 18 Aar eller kvindelige Arbejdere deltager deri. Føler nogen sig brøstholden ved Afgørelsen, kan denne indankes for Indenrigsministeren.

§ 13. I Hvile- og Spisetider maa Børn og unge Mennesker ikke beskæftiges og ikke opholde sig i noget til Fabrikken eller Værkstedet hørende Rum, hvori der paa den Tid arbejdes, med mindre Tilsynet dertil har meddelt Arbejdsgiveren skriftlig Tilladelse.

§ 14. Afvigelser fra de i §§ 9, 10 og 18 givne Bestemmelser kan ikke finde Sted, med mindre Naturomstændigheder, Ulykkeshændelser eller andre lignende uforudsete Begivenheder har forstyrret den regelmæssige Drift eller udsætte den for Forstyrrelser, i hvilke Tilfælde Direktøren for Arbejds- og Fabriktilsynet paa derom skriftlig indgivet Andragende for en i Tilladelsen nærmere begrænset Tid kan tilstede saadan Afvigelse, indtil den regelmæssige Drift atter er tilvejebragt eller sikret. Tilsynet har til Indenrigsministeren at gøre Indberetning om enhver saadan given Tilladelse. Det skal dog, hvor den ved Begivenheden bevirkede Forstyrrelse eller Skade kræver uopholdelig Udbedring, være tilstrækkeligt, at skriftlig Meddelelse om den derved nødvendiggjorte Afvigelse fra de foranførte Forskrifter samtidig med Arbejdets Paabegyndelse gives til Direktoratet.

§ 15. Forinden nogen Arbejdsgiver antager et Barn eller ungt Menneske til Arbejde, som omhandles i § 1, 1. Stykke, eller til Arbejde, for hvilket der i Medfør af Bestemmelsen i § 1, 2. Stykke, er fastsat Indskrænkninger, skal han forvisse sig om sammes Alder og Sundhedstilstand. I dette Øjemed skal det paagældende Barns eller unge Menneskes Alder oplyses ved en Fødselsattest, og Arbejdsgiveren skal ved en efter hans Begæring af vedkommende Embedslæge eller en anden autoriseret Læge foretagen Undersøgelse sikre sig Bevis for, at den paagældendes legemlige Udvikling eller Helbredstilstand ikke skønnes at være til Hinder for, at han anvendes til det Arbejde, han skal udføre. Ved Bedømmelsen af den legemlige Udvikling maa Undersøgelsen særlig rettes paa, om den paagældendes Højde, Vægt eller Brystvidde er ringere end den normale for Personer af hans Alder; fornøden Oplysning i saa Henseende maa indeholdes i den af vedkommende Læge udstedte Attest.

Betalingen for Undersøgelsen og Udstedelsen af den fornødne Attest

udredes af Arbejdsgiveren. For den første Udstedelse af Fødselsattest til Forevisning ved den her omhandlede Lejlighed gives ingen Betaling.

Nærmere Regler for den i denne Paragraf omhandlede Lægeundersøgelse kan fastsættes af Indenrigsministeren efter Arbejdsraadets Indstilling.

§ 16. Der skal ved ethvert af de af § 1, 1. og 2. Stykke, omfattede Arbejdssteder føres Register over de i samme arbejdende Personer under 18 Aar, indeholdende Oplysning om de paagældendes Navn, Opholdssted og Alder efter vedlagte Fødselsattester, om deres Forældres, Plejeforældres eller Værgers Navn og Opholdssted og om deres Forhold til Skolen samt de yderligere Oplysninger, som maatte findes tjenlige af Indenrigsministeren, der fastsætter Registrenes nærmere Indretning.

§ 17. Under Arbejdet samt under Maaltiderne, hvor disse nydes paa Arbejdsstedet, skal mandlige og kvindelige Arbejdere holdes adskilte, for saa vidt Arbejdets Beskaffenhed og Pladsen tillader det, hvorhos det paahviler Arbejdsgiveren, hvor begge Køn er beskæftiget, at vaage over Iagttagelse af Sømmelighed og Anstændighed paa Arbejdsstederne.

§ 18. Ingen kvindelig Arbejder maa i de første 4 Uger efter sin Nedkomst indtræde i det i § 1, 1. Stykke, omhandlede Arbejde, med mindre det ved Lægeattest godtgøres, at dette kan ske uden Skade for hendes egen eller Barnets Sundhed.

Den Hjælp, der af det offentlige ydes i det Tidsrum, i hvilket en Kvinde efter ovenstaaende Bestemmelse ikke har kunnet genindtræde i det omhandlede Arbejde, skal ikke have Fattighjælps Virkninger.

§ 19. Ledelsen af det i nærværende Lov omhandlede Tilsyn overdrages en Direktør for Arbejds- og Fabriktilsynet.

§ 20. Under Arbejds- og Fabriktilsynet ansættes det fornødne Antal mandlige eller kvindelige Inspektører.

§ 22. Tilsynet har mod behørig Legitimation Adgang til enhver Del af de i § 1, 1. Stykke, nævnte Arbejdssteder til enhver Tid ved Dag eller Nat, naar nogen sammesteds er sysselsat. Det er berettiget til at afæske enhver, der forefindes i Fabrikken eller Værkstedet, eller som formodes at arbejde eller at have arbejdet der i Løbet af de tre sidste Maaneder, Forklaringer. Det er endvidere berettiget til at undersøge de Registre, der i Henhold til denne Lov eller til de i Kraft af samme trufne Bestemmelser skal føres, og de Bevisligheder, der skal være til Stede i Fabrikken eller Værkstedet. Tilsynet skal undersøge enhver Klage over formentligt Brud paa nærværende Lov.

Tilsynet maa ikke benytte sin Stilling til at forskaffe sig andre Oplysninger end saadanne, der er nødvendige for Opfyldelsen af dets Hverv. Det maa ej heller give nogen som helst Meddelelse offentlig eller privat om noget Forhold vedrørende de Tilsynet undergivne Arbejdssteder og de der arbejdende Personer, som maatte komme til deres Kundskab under Udførelsen af deres Embedsgerning, undtagen ifølge deres embedsmæssige Forpligtelse.

§ 23. Samtidig med denne Lovs Ikrafttræden oprettes under Indenrigsministeriet et Arbejdsraad.

Dette Raad bestaar af en af Kongen udnævnt Formand og 8 af Indenrigsministeren udnævnte Medlemmer, hvoraf mindst 3 Arbejdsgivere og mindst 3 Arbejdere, og af hvilke mindst een Arbejdsgiver og een Arbejder skal være bosat udenfor København og Frederiksberg. Hvis der bestaar Centralforeninger af Arbejdsgivere og Arbejdere i de under Lovens Omraade faldende Virksomheder, hvem de i Lov Nr. 57 af 3. April 1900 om Vidneførsel for Arbejds-Voldgiftsretter omtalte Beføjelser er indrømmet, skal det tillades saadanne Centralforeninger til enhver ledig Plads i Raadet, henholdsvis blandt de 3 Arbejdsgiveres eller de 3 Arbejderes, at bringe 3 Personer i Forslag, og Ministeren er da bunden til at vælge en af disse til den ledige Plads.

Den fornødne Bevilling til Arbejdsraadet, herunder Honorar eller Dagpenge til Formanden og de øvrige Medlemmer, fastsættes ved de aarlige Finanslove.

For de 3 Arbejdsgiver- og de 3 Arbejder-Medlemmer vælges Stedfortrædere paa samme Maade som bestemt i 2. Stykke med Hensyn til disse Medlemmer.

Samtlige 9 Medlemmers Virketid fastsættes til 6 Aar.

Nærmere Regler for Raadets Forretningsgang fastsættes af Indenrigsministeren efter Forslag af Raadet.

Lov om Sønæringen m. m.
Af 25. Marts 1892.

§ 20. De i 1. Kapitel (om Søfart) indeholdte Bestemmelser angaaende Dæksbefalingsmændenes Antal og Uddannelse finder ikke Anvendelse paa dansk Skib paa Fiskeri.

Dog skal der for Retten til i nævnte Øjemed at føre dansk Skib udenfor Nordsøen eller udenfor den færøiske indskrænkede Fart eller til at føre dansk Dampskib af over 100 Tons udkræves Bevis, enten som Skibsfører eller som Fiskeskipper.

Til Erhvervelse af Bevis som Fiskeskipper udkræves:

a) at vedkommende har bestaaet den i Lov om Styrmandseksamen m. m. omhandlede Fiskeskipperprøve;

b) at han efter sit fyldte 14. Aar har faret til Søs mindst 1 Aar som Matros eller 3 Aar som Fisker;

c) at han er i Besiddelse af dansk Indfødsret, eller i modsat Fald, at han fyldestgør Fordringerne i Næringslov af 29. December 1857 § 2 Nr. 4 og i Lov Nr. 73 af 23. Maj 1873 § 1;

d) at han er fuldmyndig;

e) at han ikke ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling;

f) at han efter sit fyldte 14. Aar har bestaaet en nærmere anordnet Synsprøve.

Indenrigsministeren bemyndiges til under særlige Omstændigheder at gøre Undtagelser fra de under Litr. a—d nævnte Betingelser.

Angaaende Meddelelsen af Bevis som Fiskeskipper, gælder i det hele de Bestemmelser, som er fastsat om Meddelelsen af Bevis som Sætteskipper samt om Paaankning og Søgsmaal. Angaaende Bevisets Forbrydelse gælder Bestemmelsen om Forbrydelse af Bevis som Skibsfører.

Bekendtgørelse angaaende nærmere Forskrifter for Tilsynet med Motorfartøjer.

Af 10. Juni 1905.

Fiskermotorfartøjer.

§ 3. Skroget skal være tæt og besidde den fornødne Styrke.

§ 4. Fartøjet skal være forsynet med Midler til Lænsning af de større Rum; Dæksfartøjer, der herefter bygges eller undergaar en Hovedreparation, skal i dette Øjemed være forsynet med Lænspumper, der i Fartøjer over 50 Tons kan drives ved Maskinkraft.

§ 5. Fartøjet skal være forsynet med et Redningsbælte for hver ombordværende Person samt, for saa vidt det maaler 20 Tons eller derover, med mindst een Redningskrans med en dertil nejet kraftig lydende Fløjte.

§ 6. Fartøjet skal, saafremt det er søgaaende, være forsynet med et nøjagtigt Kompas, der anbringes forsvarligt.

§ 7. I Dæksfartøjer bør findes de efter Synets Skøn fornødne Søkort samt Lod og Midler til Sætning af en Kurs.

Aabne Motorbaade eller Motorjoller skal, hvis de ikke har Sejlkraft, tilstrækkelig til Baadens Fremdrivning, være forsynet med et Par Aarer. Dog kan i Motorbaade (-joller), der hører til større Dæksfartøjer, Aarerne erstattes af et Dræg med Drægtov, medens de benyttes til Udsætning af Redskaber fra Dæksfartøjet.

§ 8. Ethvert Fartøj skal være forsynet med de foreskrevne Lys-, Lyd- og Nødsignaler, alt i brugbar Stand. Af Nødsignaler behøver aabne Fartøjer kun at være forsynet med et Taagesignalapparat. Dæksfartøjer endvidere med 6 Kanonslag, Raketter eller Bomber, der udkaster Stjerner.

Fartøjer udenfor den indskrænkede Fart skal være forsynet med et Reservesæt Side- og Toplanterner.

§ 9. Der skal om Bord i Dæksfartøjer findes et Eksemplar af de om Søvejsregler og Nødsignaler m. m. gældende Bestemmelser samt et Eksemplar af Lov om Tilsyn med Dampfartøjer m. m. af 13. Februar 1903 og de sig dertil sluttende Bestemmelser. Denne Fordring anses opfyldt, naar der om Bord findes et Eksemplar af den sidste Aargang af Aarbog for den danske Fiskerflaade, indeholdende de ommeldte Bestemmelser, for saa vidt de angaar Fiskerfartøjer.

Tilsynet med Fiskermotorfartøjer.

§ 23. Ethvert Fiskermotorfartøj skal underkastes Syn, saavel forinden det tages i Brug som nyanskaffet, som efter Indsættelse af Motor eller Hovedreparation af Skrog eller Maskineri, samt derhos hvert andet Aar. Synet skal paa Forlangende af Ejeren eller Rederen vederlagsfrit foretages af en Officer og en Maskinist i Statens Fiskeriinspektionsskibe eller af en af Statens Fiskerikontrollører i Forbindelse med en af Maskinmestrene fra Statens Fiskerikontrolskibe. Tidspunktet for Synets Afholdelse bestemmes af vedkommende Inspektionschef eller Kontrollør.

For saa vidt Fiskerfartøjet er under 100 Tons eller benytter Motorer udelukkende til andet Formaal end til Fremdrivning, vil Synet ogsaa kunne foretages af tvende Mænd.

VII. Landboforhold.

Polakloven.

Af 21. August 1908.

§ 1. Nærværende Lovs Bestemmelser kommer til Anvendelse, naar udenlandske Arbejdere, der ikke fæstes som Tyende, antages til Arbejde her i Landet uden forinden at have haft uafbrudt Ophold sammesteds i mindst 2 Aar, for saa vidt det paagældende Arbejde er knyttet til Landbrug, Skovbrug, Havebrug, Teglværk, Tørveskær, Rørskær, Grus-, Ler- og Mergelgravning, Stensamling m. v.

Indenrigsministeren er bemyndiget til at bestemme, at udenlandske Arbejdere, der antages til legemligt Arbejde i anden Virksomhed end ovennævnt, skal inddrages under Lovens Bestemmelser.

§ 2. Det paahviler vedkommende Arbejdsgiver senest inden 4 Døgn efter de paagældende Arbejderes Ankomst til Bestemmelsesstedet at foretage skriftlig Anmeldelse herom til Stedets Politimester.

Den fornævnte Anmeldelse til Politimesteren skal indeholde Oplysning om:

1) De ankomne Arbejderes Antal, særskilt for Mænd, Kvinder og Børn, samt Arbejdernes Nationalitet og Hjemland. For Personer under 16 Aar uden Forældres Medfølge angives saa vidt muligt Forældre eller Værger samt disses Opholdssted.

2) Saafremt Arbejderne ledsages af en Formand eller Fører, dennes Navn og Hjemsted.

3) Den Institution, Forening eller Enkeltmand i Ind- eller Udland, hvis Bistand Arbejdsgiveren maa have benyttet ved Antagelsen af de paagældende Arbejdere.

4) Tidsrummet, for hvilket de fremmede Arbejdere er fæstet.

5) Den almindelige eller særlige Beskaffenhed af Arbejdet, hvortil de paagældende Arbejdere agtes anvendt, samt

6) Beliggenheden og nærmere Beskrivelse af den Arbejderne anviste Fællesbolig (Kaserne) med Angivelse af Rumforhold og de enkelte Soverums Belægning.

Indenrigsministeriet udfærdiger Blanketter til Brug ved den omhandlede Anmeldelse.

Saafremt de paagældende Arbejdere her i Landet overflyttes fra et Arbejdssted til et andet, paahviler det den Arbejdsgiver, fra hvis Tjeneste de afgaar, at gøre Afmeldelse til den Politiøvrighed, hos hvem Arbejderne er tilmeldt, medens det paahviler vedkommende ny Arbejdsgiver til sit Arbejdssteds Politiøvrighed at gøre Anmeldelse i Henhold til fornævnte Regler (Pkt. 1—6), hvorhos der i Anmeldelsen skal tilføjes Oplysning om den tidligere Arbejdsgivers Navn og Bopæl.

Dersom en udenlandsk Arbejder er syg ved Ankomsten til Bestemmelsesstedet, paahviler det Arbejdsgiveren uopholdelig paa sin Bekostning at tilkalde en Læge til Undersøgelse af de ankomne Arbejderes Sundhedstilstand, saaledes at der i fornødent Fald træffes Foranstaltning til Forebyggelse af Smittefare.

§ 4. Det paahviler vedkommende Arbejdsgiver at sørge for, at der mellem ham og de af ham antagne udenlandske Arbejdere inden 14 Dage efter disses Ankomst til Bestemmelsesstedet oprettes skriftlig Kontrakt i en af Indenrigsministeren autoriseret Form. Trykte Blanketter til saadan Arbejdskontrakt bliver at tilvejebringe ved Foranstaltning af Indenrigsministeren, der ligeledes træffer Bestemmelse med Hensyn til Forhandlingen af Blanketter og den Betaling, der vil være at erlægge for samme.

Kontrakten underskrives af Arbejdsgiveren og af samtlige Arbejdere med Navn eller Mærke, efter at der er givet Arbejderne Lejlighed til personlig eller ved dertil udvalgte Tillidsmænd nøje at gennemgaa Kontraktens enkelte Bestemmelser. Saafremt samtlige Arbejdere maa være ude af Stand til ved Læsning at gøre sig bekendt med Kontraktens Indhold, paahviler det Arbejdsgiveren i fornødent Fald paa egen Bekostning at drage Omsorg for den nødvendige sprogkyndige Bistand.

Arbejdsgiveren attesterer ved særskilt Paategning paa Kontrakten, at der forinden dennes Underskrift i Overensstemmelse med nærværende Paragrafs 2. Stykke er meddelt Arbejderne nøjagtig Oplysning om de enkelte Kontraktbestemmelser.

§ 5. Kontrakter, som ikke oprettes i den i Henhold til § 4 autoriserede Form, er, for saa vidt de er oprettet udenfor Landet, gyldig overfor den paagældende Arbejdsgiver, men kan ikke gøres gældende imod Arbejderne, hvorimod Kontrakter, der er oprettet her i Landet, kun er gyldige, naar de er oprettet i den autoriserede Form. Undladelse af at oprette behørig autoriseret Kontrakt paadrager vedkommende Arbejdsgiver Ansvar efter nærværende Lovs § 16.

Saafremt Arbejdsgiveren har antaget en Entreprenør for Arbejdet, saaledes at Arbejdsgiveren ikke træder i direkte Kontraktsforhold til de

paagældende Arbejdere, paahviler det dog Arbejdsgiveren under Ansvar efter Lovens § 16 at drage Omsorg for, at behørig Kontrakt i Overensstemmelse med Reglerne i § 4 oprettes mellem vedkommende Entreprenør og de enkelte Arbejdere. Arbejdsgiveren hæfter i saa Fald som Kautionist og Selvskyldner for Erlæggelsen af de Arbejderne tilkommende Ydelser og er derhos berettiget til at udbetale den hver enkelt Arbejder tilkommende Betaling direkte til denne mod sammes Kvittering. For Tab, der maatte paadrages Arbejdsgiveren som Følge af den ommeldte Hæftelse, kan denne søge Dækning hos Entreprenøren.

§ 6. Enhver Kontrakt udfærdiges i mindst to ligelydende Eksemplarer med originale Underskrifter, hvoraf det ene Eksemplar bevares af Arbejdsgiveren, medens det andet overgives Arbejderne. Saafremt der er antaget en Entreprenør for Arbejdet (jfr. § 5, 2. Stykke), skal Kontrakten udfærdiges i tre Originaler, der bevares henholdsvis af Arbejdsgiveren, Arbejderne og Entreprenøren.

§ 7. Inden 14 Dage efter Arbejdernes Ankomst til Bestemmelsesstedet paahviler det vedkommende Arbejdsgiver at forsyne hver enkelt Arbejder med en Afregningsbog, hvori der hver Lønningsdag ved Arbejdsgiverens Foranstaltning indføres, hvad den paagældende Arbejder har fortjent i Arbejdsløn, samt hvor meget der er ham udbetalt.

Autoriserede Afregningsbøger forhandles for en af Indenrigsministeren fastsat Betaling.

§ 8. Naar en udenlandsk Arbejder, der har Bopæl hos vedkommende Arbejdsgiver, bliver syg, er Arbejdsgiveren pligtig at drage Omsorg for, at der snarest mulig skaffes vedkommende den fornødne Hjælp, eventuelt ved Tilkaldelse af Læge og Ydelse af Medicin eller Indlæggelse paa et Sygehus. Arbejdsgiveren er derhos i alle Tilfælde, hvor Sygdommen ikke skyldes utilbørligt Forhold fra Arbejderens Side, overfor det offentlige pligtig at bære Udgifterne ved Sygebehandlingen, derunder Lægehjælp, Medicin samt i fornødent Fald Sygehusudgifter, dog ikke udover et Tidsrum af 6 Maaneder.

Ved den i Medfør af § 4 autoriserede Kontrakt kan der træffes Bestemmelse om, at det paahviler Arbejdsgiveren at holde de af ham antagne Arbejdere forsikrede mod Sygdom samt mod Følger af Ulykkestilfælde under Arbejdet, hvor saadan Forpligtelse ikke allerede maa paahvile Arbejdsgiveren ifølge Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 eller den i øvrigt gældende Lovgivning.

§ 9. Ved den i Medfør af § 4 autoriserede Kontrakt fastsættes, i hvilke Tilfælde henholdsvis Arbejdsgiver eller Arbejder er berettiget til at hæve Kontrakten forinden Udløbet af dennes Gyldighedstid. Endvidere skal der i Kontrakten ved Overenskomst mellem Parterne træffes nøjagtige Bestemmelser om Arbejdslønnens Størrelse og Udbetaling (Dagløn og Akkord), Arbejdstid, Fridage, samt Udredelsen af Omkostningerne ved Arbejdernes Rejser fra deres Hjemland til Arbejdsstedet og tilbage til Hjemlandet efter Kontraktens Udløb.

Der kan ikke ved Kontrakten tillægges Arbejdsgiveren Ret til at ikende Arbejderne Bøder for begaaet Forseelse eller Forsømmelse.

§ 10. Saafremt der af Arbejdsgiveren anvises de paagældende Arbejdere en fælles Bolig (Kaserne), skal det med Hensyn til Boligens Indretning m. v. paases, at følgende Forskrifter iagttages:

1) Boligen skal være tørt og sundt beliggende. Tag og Mure skal være tætte; ethvert Beboelsesrum skal være tilstrækkelig forsynet med Vinduer, der kan aabnes. Der skal ved Boligen være let Adgang til godt Drikkevand, fornødent Afløb samt forsvarligt indrettede og renholdte Retirader.

2) Boligen skal indeholde Køkken med Ovn, Spiserum samt de efter Antallet af Beboere fornødne Soverum. Hvis det samlede Antal Beboere overstiger 20, skal der, hvor Omstændighederne efter Embedslægens Skøn udkræve det, indrettes en særskilt Sygestue.

3) Soverum for ugifte Mænd og Kvinder skal være fuldstændig adskilt uden indbyrdes Forbindelse. Der skal anvises hvert Ægtepar et særskilt Soverum.

4) I Soverum skal alle Sengesteder anbringes paa Gulvet med fornødent Mellemrum og maa ikke indrettes over hinanden. Sengesteder til mere end 2 Personer maa ikke benyttes.

5) Det skal paases, at Soverum kun belægges med et efter Rummets Størrelse passende Antal Personer, samt at Rummene er forsynet med et tilstrækkeligt Antal Vinduer, der i Ventilationsøjemed kan aabnes.

I øvrigt skal Sundheds-, Bygnings- og Brandpolitilovgivningens Forskrifter nøje overholdes med Hensyn til de paagældende Boliger.

Arbejdsgiveren er ansvarlig for Overholdelsen af de fornævnte Paabud.

§ 11. Det paahviler Arbejdsgiveren at paase, at Boligen holdes i ren og ordentlig Stand samt daglig udluftes.

§ 13. I Tilfælde af Tvist mellem Arbejdsgiver og Arbejdere paahviler det den stedlige Politimester, naar en af Parterne herom henvender sig til ham, ved sin Mægling at søge Forlig tilvejebragt mellem Parterne angaaende Forstaaelsen af de kontraktmæssig vedtagne Vilkaar m. v.

§ 16. Undladelse af at opfylde Forskrifterne i nærværende Lovs §§ 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11 og 13 straffes med Bøder fra 5 til 100 Kr., hvilke Bøder idømmes under en offentlig Politisag og tilfalder vedkommende Kommunes Hjælpekasse.

Lov om indenrigs Kødkontrol.
Af. 6. April 1906.

§ 1. Kød og Slagteaffald af Dyr, der er slagtet paa offentlige Slagtehuse i Kommuner, hvor der er Slagtetvang i Henhold til Sundhedsvedtægt, kan efter ved Undersøgelsen paa Slagtehuset at være henført til første Klasse uanset de stedlige Sundhedsvedtægters Bestemmelser indføres til Forhandling til Menneskeføde i enhver Kommune i Landet, uden

at Undersøgelse og Afgift paa Indførselsstedet kan forlanges, ligesom dets Forhandling heller ikke maa henvises til særlige Udsalgssteder eller undergives lignende Indskrænkninger.

§ 2. Kød og Slagteaffald af Dyr, der er slagtet i Kommuner, hvor der i Henhold til Sundhedsvedtægt er kommunal Kødkontrol, men ikke offentligt Slagtehus og Slagtetvang, skal, naar det ved den kommunale Kontrol er henført til første Klasse, ligeledes uden Undersøgelse eller Erlæggelse af Afgift paa Indførselsstedet uanset de stedlige Sundhedsvedtægters Bestemmelser kunne indføres til Forhandling til Menneskeføde i enhver Kommune i Landet.

§ 5. Kød og Slagteaffald af Dyr, der er slagtet paa et af Landbrugsministeren i Overensstemmelse med de gældende Regler for Udførselskontrol godkendt Eksportslagteri, skal, naar det er undersøgt af den for Eksportslagteriet anordnede Kontrol og fundet egnet til Udførsel i fersk Tilstand, uden Undersøgelse eller Erlæggelse af Afgift kunne forhandles og indføres til Forhandling til Menneskeføde i enhver Kommune i Landet og forsynes med Stempel paa en af Justitsministeren nærmere foreskreven Maade. Dog skal der ved Indførsel i Kommuner, hvor der i Henhold til Sundhedsvedtægt er offentligt Slagtehus og Slagtetvang, erlægges Afgift, med Hensyn til hvis Størrelse og Erlæggelsesmaade der forholdes i Overensstemmelse med § 2.

§ 9. Overtrædelser af denne Lov og det af Justitsministeren i Henhold til § 4 udstedte Regulativ straffes som Overtrædelser af Sundhedsvedtægterne med Bøder indtil 400 Kr.

Lov om Voldgift i Tvistigheder angaaende Handel med Husdyr.
Af 19. April 1907.

§ 1. Naar Tvistigheder opstaar mellem Parterne i Køb eller Bytte af levende Kvæg, Heste, Svin, Faar eller saadanne Husdyrs levende Afkom, skal ethvert Spørgsmaal om Handelens Tilbagegang i Anledning af Mangler ved det afhændede og om Erstatning eller Afslag i Købe- eller Byttesummen i Anledning af saadanne Mangler høre under Voldgiftsmænds Afgørelse efter de i det følgende indeholdte nærmere Regler, med mindre Parterne ved Handelens Afslutning har taget Forbehold om, at Tvistigheder, der maa opstaa af Handelen, skal afgøres ad almindelig Retsvej. Under Køb er indbefattet saavel Handel mellem Mand og Mand som Køb paa Auktion og auktionslignende Vilkaar.

§ 2. For hver Retskreds beskikkes fra fem til syv i Retskredsen boende uberygtede og kyndige Mænd, som dertil er villig, til som Voldgiftsmænd at afgøre de i § 1 omhandlede Tvistigheder. Af Voldgiftsmændene beskikkes en til Formand og en til som Næstformand at træde i hans Sted i Tilfælde af Forfald. Med Justitsministerens Samtykke kan Antallet af Voldgiftsmænd for en Retskreds fastsættes enten højere eller lavere. Beskikkelsen sker i København og paa Frederiksberg af Kom-

munalbestyrelsen, i Købstæderne af Byraadet; paa Landet indstiller Sogneraadene 1 Mand fra hver Kommune, og blandt disse beskikker Amtsraadet det ovenfor nævnte Antal.

§ 4. Den, der vil fremføre Klage angaaende Handel med Husdyr, skal henvende sig skriftlig til Øvrigheden (i København Magistraten, andetsteds Politimesteren) med sin Begæring om Voldgiftsmænds Udmeldelse inden 30 Dage fra Leveringsdagen. Naar Tvisten drejer sig om Tuberkulose, Drægtighed, Salg paa Vilkaar og andre Tilfælde, hvor Forholdenes Natur medfører, at Klage ikke har kunnet indgives indenfor nævnte Tidsfrist, kan Klagen dog indgives senere. Voldgiftsmændene skal da først afgøre, om Klagen har været holdt unødvendig længe tilbage; finder man, at dette er Tilfældet, afsiges der Kendelse gaaende ud paa, at Sagen afvises.

Saafremt den, mod hvem Klage saaledes rejses, vil bevare sin Regres mod den, fra hvem han har erhvervet Dyret, skal han inden 8 Dage efter at have modtaget Tilsigelse til det første Møde skriftlig eller ved Stævningsmændene underrette ham om Tid og Sted for dette. Den indklagede har, dersom dette er iagttaget, Ret til at forfølge Sagen mod sin Hjemmelsmand, naar han inden 8 Dage efter, at Voldgiftskendelsen er ham forkyndt, foretager de dertil fornødne Skridt. Er Hjemmelsmandens Opholdssted ubekendt, forlænges de i dette Stykke fastsatte Frister indtil 8 Dage efter, at det er blevet bekendt.

§ 5. Sagens Behandling indledes af Formanden med Forligsprøve, som ogsaa kan optages senere, naar Anledning dertil gives. Saafremt Forlig ikke opnaas ved Sagens Paabegyndelse, tilkaldes de to dertil udmeldte Voldgiftsmænd, for saa vidt dette ikke alt er sket i Henhold til Reglerne i § 4, 1. Stykke. Enhver af Parterne kan lade møde ved en anden fuldmyndig og uberygtet Person, naar denne er forsynet med skriftlig Fuldmagt ogsaa til at indgaa Forlig.

Parterne er berettiget til at indgive skriftlige Fremstillinger af Sagens Omstændigheder til Voldgiftsmændene, men i øvrigt er Parterne forpligtet til at meddele Voldgiftsmændene enhver Oplysning Sagen vedrørende, der af disse forlanges, og at overlevere dem samtlige til Sagen hørende Dokumenter.

§ 6. Sagens Udfald kan ikke gøres afhængigt af Parts Ed.

Kendelse bør som Regel afsiges inden 6 Ugers Forløb fra den Dag, da Voldgiftsmændene er udmeldt.

§ 7. De i Medfør af denne Lov indgaaede Forlig og afsagte Kendelser kan, for saa vidt de gaar ud paa, at en Part i Anledning af Mangler ved det afhændede skal medvirke til Handelens Tilbagegang eller i øvrigt tilbagelevere noget, som han i Kraft af Handelen har modtaget, eller yde Erstatning, efter at være forkyndt efter Reglerne for Dommes Forkyndelse tvangsfuldbyrdes paa samme Maade som endelige Domme, for Kendelsers Vedkommende dog først, naar fem Dage fra Forkyndelsen er forløben.

Fuldbyrdelseskraften tabes ved Udløbet af seks Maaneder fra Af-

sigelsen af Kendelsen eller Forligets Forfaldstid, og begge har da Retsvirkning som en Dom, hvis Fuldbyrdelseskraft er forældet.

Lov om Mark- og Vejfred.
Af 25. Marts 1872.

§ 1. Enhver er pligtig til paa alle Aarets Tider at holde sine Husdyr paa sit eget. Kommer de ind paa anden Mands Grund, bør Ejeren erstatte den Skade, de tilføjer, være sig paa Afgrøde i Mark, Eng, Græsgang, Hede, Skov og Have m. v. eller paa Tørvemoser, Klit, Hegn, Plantninger, Grøfter, Veje, Broer og deslige eller paa andre Husdyr.

§ 2. Enhver, som vil gøre Paastand paa den Erstatning, der efter § 1 maatte tilkomme ham for den ham af anden Mands Husdyr tilføjede Skade, bør, hvis ikke det passerede er Genstand for offentlig Paatale, inden 3 Dage efter, at han er kommen til Kundskab om Beskadigelsen, forlange denne vurderet (§ 13), inden 3 Dage efter Vurderingen kræve Erstatning betalt af den, hvis Dyr har foraarsaget Skaden, saafremt det vides, hvem og hvor denne er, og, naar Ejeren nægter at betale, inden 3 Dage derefter gøre de fornødne Skridt til at søge ham dertil tilpligtet ved Dom og fremme Sagen saa hurtigt, som det lader sig gøre. Oversiddes fornævnte Tidsfrister, eller Sagen ikke fremmes tilbørlig, tabes Retten til Erstatning; dog staar det den skadelidte frit for i det i § 6 omhandlede Tilfælde uden Søgsmaal at holde sig til Auktionsbeløbet for den ham efter Vurdering som ovenanført tilkommende Erstatning.

§ 3. Enhver Jordbruger er berettiget til selv eller ved sine Folk eller ved hvem han ellers dertil maa bemyndige, at optage anden Mands Husdyr paa sin Grund, naar de imod Bestemmelsen i § 1 antræffes paa samme. Tager nogen egenmægtig de optagne Dyr tilbage, anses han med Bøder.

§ 4. Optageren er berettiget til at gøre det optagne Dyrs Udlevering afhængig af, at Dyrets Ejer efter de nedenfor følgende nærmere Regler erlægger til ham Optagelsespenge og Erstatning for Foder og Pasning fra Optagelsen til Tilbageleveringen og betaler Omkostningerne ved den i Medfør af § 5 stedfundne Bekendtgørelse.

Optagelsespenge udgør:

For en Hingst og en Tyr over 1 Aar, en Orne, en Vædder over ½ Aar 4 Kr.; for en Hoppe eller Vallak, et Føl, et Stk. Hornkvæg, et Æsel, et Svin, en Gedebuk 1 Kr.; for et Faar, et Lam, en Ged, en Hund 50 Øre; for et Stk. Fjerkræ 16 Øre.

Naar andre Husdyr end de forannævnte optages, bliver der i hvert enkelt Tilfælde at erlægge de samme Optagelsespenge, som er fastsat for det af de ovenmeldte Husdyr, med hvilket det optagne Dyr nærmest maa stilles lige. Tvivl eller Meningsforskel herom afgøres af Sognefogden.

I den Tid, Dyret er optaget, paaligger det Optageren at fodre og

passe det forsvarligt. For hvert Døgn, som forløber mellem Optagelsen og Tilbageleveringen (eller Afleveringen til Salg ifølge § 6), tilkommer der Optageren i Erstatning for Foder og Pasning Halvdelen af det Beløb, som vil være at udrede i Optagelsespenge, for en Vædder dog kun 1 Kr., og efter det Forhold bliver bemeldte Erstatning at ansætte til et mindre Beløb, naar Tilbageleveringen finder Sted tidligere, saaledes at over ½ Døgn regnes for et fuldt Døgn, og under ½ men over ¼ Døgn regnes for et halvt; for kortere Tid end ¼ Døgn bortfalder al Erstatning.

§ 5. Kender Optageren Dyrets Ejer og hans Bopæl eller Opholdssted, bør han inden 12 Timer, efter at Optagelsen har fundet Sted, derom tilstille ham bevislig Underretning.

Er Optageren af Mangel paa saadant Kendskab ude af Stand til at give Ejeren den ommeldte Underretning, og Ejeren ikke melder sig inden 24 Timer efter Optagelsen, bør Optageren om samme gøre Anmeldelse for Sognefogden, som derpaa snarest muligt foranstalter Optagelsen bekendtgjort i Sognet og de tilgrænsende Sogne paa den paa ethvert Sted brugelige Maade.

Forsømmer Optageren i rette Tid at tilstille Ejeren Underretning eller anmelde Optagelsen, taber han al Ret til Erstatning for Foder og Pasning og er pligtig til at erstatte Ejeren Afsavnet af hans Dyr.

§ 6. Indløses og afhentes det optagne Dyr ikke af Ejeren inden 24 Timer, efter at Optagelsen er ham meddelt af Optageren, eller inden 3 Dage, efter at Optagelsen er bekendtgjort, bliver det at bortsælge ved Auktion, som afholdes af Sognefogden efter forudgaaet Bekendtgørelse med 24 Timers Varsel.

Af Betalingen, der erlægges kontant til den, som afholder Auktionen, bliver de Udgifter, der maa være medgaaet til de i denne Paragraf og i § 5 foreskrevne Bekendtgørelser, forlods at afholde. Resten anvendes til Fyldestgørelse af Optagerens Fordring paa Erstatning, jfr. §§ 2 og 13—14, Foder samt Optagelsespenge.

Er det optagne Dyr efter en af Sognefogden foretagen Vurdering af saa ringe Værdi, at end ikke de omhandlede Bekendtgørelsesudgifter kan ventes at ville blive dækket ved dets Bortsalg ved Auktion, bortfalder denne saavel som Bekendtgørelsen efter § 5, og Dyret bliver Optagerens Ejendom.

Uvane Husdyr maa ikke holdes løsgaaende paa Marker, som grænser til Alfarvej og ikke er frahegnet denne; Overtrædelse heraf straffes med Bøder.

§ 13. Til at vurdere Skaden (§ 2) bliver for hver Købstad og Sognekommune eller efter Sogneraadets Bestemmelse og med Amtsraadets Samtykke for mindre Dele af en Sognekommune at ansætte 3 Mænd. De udnævnes for 3 Aar ad Gangen af Byraadene og Sogneraadene, hvorpaa Valgene for de sidstes Vedkommende bliver at indstille til Amtsraadets Approbation.

Enhver Jordbruger er pligtig til at modtage Udnævnelse som Vurderingsmand, med mindre han har opnaaet en Alder af 60 Aar. Den, som i

mindst 3 Aar uafbrudt har været Vurderingsmand, skal dog ikke være pligtig til at modtage ny Udnævnelse som saadan før efter Udløbet af et lige saa langt Tidsrum som det, hvori han har varetaget dette Hverv. Begærer nogen sig fritagen for at modtage Udnævnelse som Vurderingsmand, afgør Byraadet eller Sogneraadet, hvorvidt hans Begæring kan tages til Følge. Forkastes Undskyldningen, kan den udnævnte forelægge sin Begæring om Fritagelse henholdsvis for Indenrigsministeren eller Amtsraadet.

Ingen Vurderingsmand kan deltage i en Forretning, naar han er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne saa nær som Søskendebarn eller personlig er interesseret i Sagen.

Vurderingsmændene har, saa snart deres Udnævnelse er dem meddelt, til vedkommende Byraad eller Sogneraad at indsende en skriftlig, edelig Forsikring om, at de efter bedste Evne med Upartiskhed vil udføre deres Hverv. Deres Forretninger indføres i en for Kommunens Regning anskaffet og af Byraadet eller Sogneraadet autoriseret Protokol, af hvilken paa Begæring meddeles Udskrifter mod Betaling af 50 Øre for Arket, hvilken Betaling ogsaa erlægges, naar Udskriften ikke fylder et helt Ark.

Protokollen opbevares hos den ældste af Vurderingsmændene, som besørger Forretningerne indført og Udskrifterne meddelt inden 24 Timer, efter at de er begært, og Betaling for dem er erlagt.

For selve Udførelsen af Forretningen tillægges der hver af Vurderingsmændene en Betaling af 1 Kr. for hver halve Dag, beregnet til 6 Timer, hvilken Betaling ogsaa erlægges, naar Arbejdet medtager kortere Tid.

Vurderingsmændene, med Undtagelse af de for København udnævnte, skal være pligtige til ogsaa at udføre saadanne Forretninger i Nabodistrikter, naar de i Distriktets Vurderingsmænds Forfald dertil rekvireres. I saa Fald tilkommer der dem fri Befordring frem og tilbage, naar Aastedet ligger ½ Mil eller derover fra deres Bopæl.

Byraadet eller Sogneraadet kan afskedige Vurderingsmændene; dog staar det den imod sin Vilje saaledes afskedigede frit for at forelægge Sagen henholdsvis for Indenrigsministeren eller Amtsraadet til endelig Afgørelse.

Det skal være Kommunalbestyrelserne paa Landet tilladt i Stedet for særlige Vurderingsmænd at benytte de ifølge Loven af 6. Marts 1869 udnævnte Hegnssynsmænd til Udførelse af det i denne Paragraf omhandlede Hverv.

§ 14. Naar en Vurdering af tilføjet Skade er forlangt hos den ældste af Vurderingsmændene, har denne snarest muligt at tilkalde en af Distriktets andre Vurderingsmænd og den formodede Ejer af de Dyr, som har foraarsaget Skaden, samt den skadelidte, og derefter at afholde Vurderingsforretningen.

Er to af Distriktets Vurderingsmænd ved lovligt Forfald eller af de i § 13 nævnte Grunde forhindret i at deltage i Forretningen, tilkaldes den

nærmest boende Vurderingsmand fra Nabodistriktet til at deltage i Forretningens Afholdelse. Er saadanne Forhindringer til Stede for alle tre Vurderingsmænd, har disse derom at gøre Anmeldelse for Byraadet eller Sogneraadet, som da foranstalter andre Vurderingsmænd tilkaldt fra Nabodistriktet.

Lov om Hegn.
Af 6. Marts 1869.

§ 1. Alt Hegn af nedennævnte Beskaffenhed skal ligesom hidtil agtes for lovligt:

a) Stengærder, 9 Kvarter høj (Jordbeklædningen ovenpaa medregnet), saavel dobbelte som enkelte, de sidste med forsvarlig Jordvold.

b) Jordvolde, som er 3 Alen bred i Grunden i god og fast Jord og 4 Alen i løs og sandet Jord, med dobbelte Grøfter, hver Grøft i det mindste 9 Kvarter bred og 6 Kvarter dyb i staaende eller lodret Maal i god Jord og 3¼ Alen bred i løs og sandet Jord. Volden mellem Grøfterne skal være i det mindste 7 Kvarter høj.

c) Volde af Jord, Græstørv eller Lyngtørv uden dobbelte Grøfter fra 3 til 5 Alen i Grunden efter Jordens Beskaffenhed og 10 Kvarter høje.

d) Stej-, Stænge- og Flytte-Gærder paa flad Mark, 8 Kvarter høje, Stejene eller Stængerne ikke over 5 Tommer fra hinanden; sættes de derimod paa en Jordvold og ikke er fulde 8 Kvarter høje, skal de med Jordvoldens Højde tillagt være 10 Kvarter høje.

e) Ris- og Tang-Gærder, 8 Kvarter høje, naar de er uden Jordvold og Grøft; staar de derimod paa en Jordvold og ikke er fulde 8 Kvarter høje, skal de med Jordvoldens Højde tillagt være 10 Kvarter høje. Risgærder bør desuden være tilstrækkeligt forsynet med gode Stavre.

f) Flækgrøfter i Moser, Enge eller Kær, 3½ Alen brede og 2 Alen dybe (hvor Overflødighed af Vand ikke gør en mindre Dybde tilstrækkelig) og, hvor Jordbunden er løs, indtil 5 Alen brede.

g) Stænger, som sættes ud i Stranden eller ferske Søer og Vande, naar de sættes saa langt ud, at Kreaturer med laveste Vande ikke kan komme omkring Stængerne uden at svømme.

§ 2. Endvidere skal agtes for lovligt Hegn ethvert andet Hegn, som er tilstrækkeligt til at frede mod løsgaaende Kreaturer, som ikke er uvane (Hegn af Jern, Staaltraad, Tjørn eller deslige).

Efter Omstændighederne kan ogsaa efter nærmere Bestemmelse ved sagkyndigt Syn (§§ 15—19 og 20) herunder henregnes Hegn af den i § 1 nævnte Beskaffenhed, skønt de ikke har den fulde der angivne Højde og Bredde.

§ 3. Enhver Jordbruger er pligtig til, naar den paastødende Nabo forlanger det, mod ham at sætte og vedligeholde halvt lovligt Hegn, dog saaledes, at en Forpagter eller Lejer paa kortere Tid end 50 Aar skal være berettiget til, naar nyt Hegns Rejsning er bleven ham paalagt, at fordre,

at Ejeren skal bære en Del af Omkostningerne ved Hegnets Opførelse. — I Mangel af Overenskomst bestemmes Erstatningen ved sagkyndigt Skøn.

Hvo, som har at vedligeholde en større Hegnsstrækning end et halvt Hegn mod sin Nabo, skal, naar han paa den Del af Hegnsstrækningen, som overstiger Halvdelen, har opført et lovligt Hegn, og det er i god Stand efter at have staaet i mindst 3 Aar, have Ret til at paastaa, at hans Nabo for Eftertiden skal overtage Vedligeholdelsen af samme, dog herfra undtagne de Tilfælde, i hvilke den større Hegnsbyrde grunder sig paa Overenskomst eller anden særlig Adkomst.

§ 4. Med Hensyn til Hegns Rejsning deles Hegnslinien saaledes mellem de tilstødende Ejendomme, at enhver af disse saa vidt muligt faar sit Hegnsstykke i en samlet Strækning, og at der ikke tildeles nogen Hegn mod anden Mands Have, Gaards- eller Husplads, med mindre tvende Haver, Gaards- eller Huspladser støder sammen, eller en lige Deling af Hegnslinien ikke paa anden Maade kan opnaas.

I Mangel af mindelig Overenskomst mellem Naboerne afgøres det ved sagkyndigt Skøn, hvorledes Hegnslinien skal deles, saavel som inden hvilken Tid Hegnet skal være færdigt.

Naar nyt Hegn forlanges rejst, bør det saa vidt muligt opføres inden et Aars Forløb; dog kan Udsættelse efter Bestemmelse af det sagkyndige Skøn finde Sted, hvor Omstændighederne taler derfor, men ikke ud over 5 Aar, og for saa vidt Udsættelse tilstaas ud over 3 Aar, skal den, der har forlangt Hegnet rejst, efter Udløbet af 3 Aar kunne foranstalte det tilbagestaaende opført mod at erholde Udgifterne derved tilbagebetalt af den paagældende med Halvdelen ved Udgangen af hvert af de paafølgende Aar. Hvor Hegnet skal bestaa i Tjørn eller anden Hegnsplantning, som først efter en længere Aarrække kan afgive det fornødne Hegn, bliver det i Mangel af mindelig Overenskomst nærmere ved Skønnet at bestemme, hvorledes et saadant skal tilvejebringes.

§ 5. Hvor nyt Hegn rejses, skal Skellinien altid falde midt i Hegnet, saaledes at der til samme afgives lige megen Grund af begge de tilstødende Ejendomme.

I øvrigt skal af denne Paragrafs Bydende ikke kunne tages Anledning til at paastaa noget allerede rejst Hegn flyttet.

§ 6. Ingen er berettiget til, naar Naboen modsætter sig det, at rejse nyt Hegn, som er forbundet med ufornødent Jordtab for denne.

Opstaar Uenighed herom, bliver den at afgøre ved et sagkyndigt Skøn, hvorved navnlig bliver at tage Hensyn til Værdien af den til Hegnet fornødne Grund, sammenholdt med Udgiften ved det paagældende Hegns Opførelse og fremtidige Vedligeholdelse.

§ 7. Med Hensyn til Vedligeholdelsespligten deles Hegnslinien paa den i § 4, 1. og 2. Stykke angivne Maade. Hvor nyt Hegn opføres, eller hvor ældre Hegn er opført saaledes, at Skellinien ligger midt i Hegnet, kan Parterne dog vedtage, at Vedligeholdelsespligten af Hegnet, for saa vidt

det er en af de i § 1, Litr. a, b og c anførte Arter, skal deles saaledes, at hver af Parterne faar sin Side af Hegnet at holde vedlige.

§ 8. Hegnsplantningen tilhører den, hvem Hegnets Vedligeholdelse paahviler, for saa vidt ingen anden kan godtgøre at have erhvervet en særlig Ret til samme.

Det skal staa den, som skal holde Hegnet vedlige, frit for, for saa vidt Hegnets Vedligeholdelse gør det fornødent, at færdes, dog uden Brug af Heste eller Vogne og i Tidsrummet fra 15. Maj til 15. September ikke uden Naboens Samtykke, langs Hegnet paa Naboens Grund, og for saa vidt Hegnet helt eller delvis er Jordvold, skal han være berettiget til at tage den fornødne Jord til Hegnets Vedligeholdelse paa den mod Naboen vendende Side langs Hegnets Fod paa Naboens Grund.

Er Hegnet en Flækgrøft eller et Vandløb, er vedkommende berettiget til at oplægge Halvdelen af det ved Vedligeholdelsen oprensede paa Naboens Grund.

§ 9. Ligesom ingen er berettiget til uden Overenskomst med Naboen at danne nyt Hegn ved at plante højtstammede Pile, Popler eller andre egentlige Træer, saaledes bør der heller ikke paa de tilstedeværende Hegn opelskes større Buske eller Træer, som ved at skygge ind paa Naboens Grund eller ved at skyde deres Rødder ind i denne medføre uforholdsmæssig Skade for Naboejendommen.

Formener nogen sig brøstholden ved den Maade, hvorpaa Naboen benytter sit Hegn, bliver det at afgøre ved et sagkyndigt Skøn, hvorvidt og i bekræftende Fald, hvorledes Hegnet bør forandres eller ombyttes med et andet lovligt Hegn.

Ved Skønnet bliver at tage Hensyn til og at afveje den Nytte, Hegnet yder sin Ejer ved det Læ, samme afgiver, eller paa anden Maade, lige over for den Skade, det ved sin Retning, Træernes eller Buskenes Art og Beskaffenhed tilføjer Naboen. Ligesom en saadan Forandring af et ældre Hegn kun kan fordres iværksat, naar den Fordel, samme vil medføre for den, der gør Fordring paa Forandringen, tilfulde opvejer det Tab, Forandringen vil medføre for Hegnets Ejer, saaledes er denne ogsaa berettiget til at fordre sig tillagt en passende Godtgørelse dels for det lidte Tab, dels for Omkostningerne ved Opførelsen af et andet Hegn, naar et saadant skal rejses.

§ 10. Det skal staa den, hvem Hegnets Vedligeholdelse paahviler, frit for, for saa vidt ikke særlige Bestemmelser om Hegnets Beskaffenhed (§ 6) eller andres Ret til Hegnsplantningen (§ 8) er til Hinder derfor, at ombytte det tilstedeværende Hegn med et andet lovligt Hegn — dog skal en Bruger, som ikke er Ejer, ikke kunne foretage en saadan Forandring uden Ejerens Samtykke.

Ønsker nogen rejst et fuldstændigere og til den Brug, han gør af sin Ejendom, hensigtsmæssigere Hegn, end han i Henhold til §§ 1 og 2 kan forlange (Mur, Plankeværk), da skal han kunne fordre et saadant Hegn rejst af den hegnspligtige Nabo, naar Nødvendigheden eller Hensigtsmæssigheden af et saadant Hegns Tilvejebringelse godkendes ved sag-

kyndigt Skøn (§§ 15—19 og 20), dog at denne ikke kan tilpligtes at udrede nogen større Del af Omkostningerne ved Hegnets Tilvejebringelse og Vedligeholdelse, end Udgifterne ved et almindeligt lovligt Hegn vil udgøre, — med mindre det ved sagkyndigt Skøn afgøres, at der efter Naboejendommens Beskaffenhed og Benyttelse (Have, Gaardsplads m. m.) af denne bør udredes en større Andel i Omkostningerne.

§ 11. Naar et ældre Hegn enten ifølge Overenskomst mellem Naboerne eller som Følge af Bestemmelserne i §§ 9 og 10 ombyttes med et andet Hegn, bliver det i ethvert Tilfælde at rejse saaledes, at Skellinien falder midt i Hegnet, selv hvor det ifølge Bestemmelserne i Forordningen af 29. Oktober 1794 § 5 ikke har været Tilfældet med det ældre Hegn.

§ 13. Til i Tilfælde af Meningsforskel mellem de paagældende at undersøge og behandle Hegnsspørgsmaal bliver der at ansætte Hegnsynsmænd.

§ 14. Ingen Synsmand kan behandle en Sag, i hvilken han er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne saa nær som Søskendebarn eller paa anden Maade er interesseret.

Synsmændene skal være pligtige til ogsaa at udføre Hegnssynsforretninger i nærliggende Kommuner, naar der i de der ansatte Synsmænds lovlige Forfald stilles Forlangende derom af sidstnævntes Formand.

§ 15. Den, der finder Anledning til Besværing over et Hegns Tilstand, Beskaffenhed eller ønsker nyt Hegn reist eller et ældre Hegn ombyttet med en anden Art af Hegn, uden herom at have kunnet opnaa mindelig Overenskomst med den paastødende Nabo, har desangaaende at indgive en skriftlig Begæring til Formanden for Kommunens Synsmænd.

Denne har derpaa uopholdelig at beramme en Aastedsforretning og at forsyne Begæringen med Paategning om Tiden til Forretningens Afholdelse samt med en Indkaldelse til de paagældende om at overvære samme. Begæringen med disse Paategninger bliver derpaa ved Foranstaltning af den, som har begært Synet, ved de almindelige Stævningsmænd eller tvende andre uberygtede Personer at forkynde for den anden Part, saaledes at denne erholder mindst 2 Gange 24 Timers Varsel. Den, som lovlig er varslet til at møde ved Forretningen, men udebliver uden at anmelde gyldigt Forfald, maa tilskrive sig selv, at Sagen afgøres uden noget Hensyn til de særlige Erindringer, som han maa have kunnet fremføre.

§ 16. Ved Forretningen skal Synsmændene lade sig det være magtpaaliggende at fremstille Forholdene klart for de paagældende og søge tilvejebragt Forlig mellem dem, naar dette lader sig gøre. Opnaas Forlig, indføres dette i Protokollen og underskrives af de vedkommende. Kan Forlig ikke opnaas, henvises Sagen til Landvæsenskommissionen (§ 20), for saa vidt den angaar Ombytning af et ældre Hegn med en anden Art af Hegn. I andet Fald optages Sagen til Kendelse, som afsiges snarest muligt, senest inden Forløbet af 3 Dage, og tilføres Protokollen med en Begrundelse af Kendelsen samt underskrives af Synsmændene.

Kendelsen afsiges efter Stemmeflerhed; er alle tre Synsmænd af forskellig Mening, bliver Formandens Stemme den afgørende.

Ved Slutningen af hvert Møde underskrives Protokollen af Synsmændene samt af Parterne, for saa vidt disse har været til Stede. Vægrer nogen sig ved at underskrive, bliver der i Protokollen at gøre Bemærkning herom saavel som om den for Vægringen paaberaabte Grund.

§ 19. Der tilkommer Formanden for Udstedelsen af en Indkaldelse 66 Øre og for selve Synsforretningen, hvad enten Sagen afgøres ved Forlig eller ikke, ham og hver af Synsmændene 1 Kr. 33 Øre for en halv Dags Arbejde, beregnet til 6 Timer, eller Arbejde i kortere Tid og 2 Kr. for en hel Dags Arbejde. For denne Betaling har de at befordre sig til Stedet, for saa vidt det ligger indenfor Grænserne af den Kommune, for hvilken de er ansat, hvorimod de i andet Fald er berettiget til fri Befordring frem og tilbage, naar Aastedet ligger ½ Mil fra deres Bopæl.

For de i denne Lov omhandlede Tilsigelser og Forkyndelser tilstaas, for saa vidt samme foretages af de ordinære Stævningsmænd, disse til lige Deling en Betaling af 33 Øre for enhver, hvem en Indkaldelse eller en Kendelse forkyndes.

§ 20. Enhver af Parterne staar det frit for inden 3 Uger efter Kendelsens Forkyndelse, eller efter at Sagen er henvist til Landvæsenskommissionskendelse i Henhold til § 16, 1. Stykke, at indbringe samme for en Landvæsenskommission, ligesom den ved Kendelse af Landvæsenskommissionen trufne Afgørelse, for saa vidt Sagen ikke indskrænker sig til Anke over Vedligeholdelsesmangler, igen vil kunne indbringes for en Overlandvæsenskommission. De Punkter, som i Medfør af § 17 maatte være afgjort af Synsmændene som Voldgiftsmænd, er selvfølgelig undtaget fra Landvæsens- saavel som Overlandvæsenskommissionens yderligere Prøvelse og Afgørelse. Med Hensyn til Sagernes Indankning for og Behandling ved Landvæsenskommissionerne bliver at forholde efter de herom givne Regler i Lov af 30. Decbr. 1858 om Landvæsenskommissioners og Overlandvæsenskommissioners Sammensætning og Forretningsgang m. m.

§ 21. Naar der for Hegnsynsmændene af rette vedkommende føres Klage over, at den, som det efter Forlig eller Kendelse i Henhold til de foregaaende Regler paahviler at udføre noget Hegnsarbejde, ikke har efterkommet sin Forpligtelse i denne Henseende ved Udløbet af den dertil indrømmede Frist, afgør Hegnsynsmændene uden Appel, om Klagen er begrundet. Med Hensyn til Parternes Indkaldelse til denne Forretning, hvem der skal afholde den, hvorledes Afgørelsen træffes, samt med Hensyn til Betalingen for den, forholdes efter de ovenstaaende Forskrifter. Findes Klagen begrundet, foranstalter Formanden det manglende Arbejde udført for vedkommendes Regning. For at møde ved Arbejdets Aflevering til den paagældende Part tilkommer der ham Betaling efter § 19. Udgifterne ved disse Forretninger udredes af den af Parterne, hvem Afgørelsen er gaaet imod.

§ 22. Af Synsmændenes Protokol er Hegnssynsformanden forpligtet

til at meddele enhver, som begærer det, Udskrifter mod en Betaling af 50 Øre for Arket, hvilken Betaling ogsaa bliver at erlægge, naar Udskriften ikke fylder et Ark. Udskriften skal være færdig senest 8 Dage, efter at den er bestilt og Betalingen for den deponeret hos Formanden.

Foreninger, som uden Synsmændenes Mellemkomst indgaas om Hegns Beskaffenhed, Vedligeholdelse, nyt Hegns Rejsning eller Ombytning af ældre Hegn med nyt Hegn, kan, naar de indeholder de fornødne Forskrifter om de for det foreliggende Tilfælde i § 18 fremhævede Punkter, af begge Parter forlanges tilført ovenmeldte Protokol ved fornævnte Formands Foranstaltning, og erholder da samme Virkning som et for Synsmændene indgaaet Forlig. Herfor bliver at erlægge en paa foranførte Maade beregnet Betaling for Arket foruden særskilt Betaling for Udskrifter af det tilførte.

Lov om Hegn, Hegnsynsmænd og Oversynskommissioner for København m. m.

Af 27. Januar 1872.

Foruden de almindelige Regler i Lov af 6. Marts 1869 gælder følgende:

§ 3. For saa vidt angaar den Del af Stadens Grund, der ligger indenfor Voldene og udenfor disse i det Omfang, som til enhver Tid bestemmes og bekendtgøres af Kommunalbestyrelsen, henregnes, saafremt ikke andet hjemles ved Kontrakt eller anden gyldig Bestemmelse, til lovligt Hegn ikkun Grundmur, Bindingsværk, Plankeværk og Jernplader eller andet Hegn, som efter Bestemmelse af det sagkyndige Skøn kan sættes ved Siden deraf.

§ 6. Hvor en Bygnings Murværk eller Træbeklædning findes eller fremtidig anbringes saaledes i Grænseskellet, at det danner lovligt Hegn, kan Ejeren deraf forlange, at den Del af Grænseskellet, der saaledes er hegnet, regnes i hans Hegnsstykke; i ethvert Tilfælde fritages Naboen for at vedligeholde Hegn, der danner Udvæg i en Bygning paa den tilgrænsende Ejendom, og berettiges til at borttage Hegn, tilhørende ham selv, for saa vidt det derved bliver overflødigt.

Naar den, hvis Bygning saaledes har dannet Hegn, borttager samme, er han forpligtet til at opføre andet lovligt Hegn, men kan forlange, at dettes Vedligeholdelse helt eller tildels overtages af Naboen, hvis Bygningen ikke har staaet i Bygningsejerens eget Hegnsstykke.

§ 13. Paa de over Københavns Grund gaaende offentlige Veje maa der kun findes Ledde, naar disse paa forsvarlig Maade betjenes af Ledvogtere.

§ 16. Hegnssynsmændene udnævnes af Kommunalbestyrelsen, der ogsaa bestemmer deres Antal, som dog mindst skal være 3, af hvilke den ene beskikkes til Formand. Derhos udnævner Kommunalbestyrelsen een eller flere Suppleanter til at udføre Hvervet i Tilfælde af, at nogen af

Synsmændene har Forfald eller paa Grund af Slægtskab med Sagens Parter eller personlig Interesse i Sagen er forhindret.

Synsmændene vælges for 3 Aar, men kan genvælges. Ingen, der har opnaaet en Alder af 60 Aar, er pligtig at modtage Beskikkelse som Synsmand; ej heller er den, der har været Synsmand i 3 Aar efter hinanden, pligtig at modtage Genbeskikkelse førend efter Forløbet af 3 Aar. Om i øvrigt nogen har gyldig Grund til at fordre sig fritagen for Beskikkelse til Synsmand, afgøres af Kommunalbestyrelsen, hvis Kendelser herom af vedkommende kan paaankes for Indenrigsministeriet.

§ 19. Fremsættes der under Forhandlingerne for Synsmændene fra nogen af Parternes Side Paastand paa, at noget af de ved Sagens Ordning i Betragtning kommende Punkter ifølge særlig Adkomst bliver at afgøre paa en fra den almindelige Hegnslovgivning afvigende Maade, bliver Spørgsmaalet herom, hvis de paagældende ikke kan blive enige om at lade det afgøre af Synsmændene, at indbringe for Domstolene.

§ 27. Til for Københavns Vedkommende at behandle og afgøre Sager, der ved Lovgivningen er henlagt til Landvæsenskommissionerne, bliver der at nedsætte Oversynskommissioner, med Hensyn til hvis Sammensætning og Forretningsgang de i Lov af 30. December 1858 om Landvæsenskommissioner givne Bestemmelser skal være gældende, saaledes at København betragtes som en Amtsraadskreds, at Overpræsidenten overtager Amtmandens og Kommunalbestyrelsen Amtsraadenes Forretninger, samt at Formanden udmeldes blandt Magistratens Medlemmer.

Lov om Vands Afledning og Afbenyttelse af 28. Maj 1880 med de ved Lov af 19. April 1907 skete Ændringer.

§ 1. Nærværende Lov angaar samtlige Vandløb, baade de naturlige og dem, der i det hele eller for en Del er frembragt ved Kunst, for saa vidt deres Tilstedeværelse og Vedligeholdelse vedkommer flere eller andre end en enkelt Jordbruger.

§ 2. De i § 1 omhandlede Vandløb inddeles i offentlige og private, eftersom de staar under offentligt Tilsyn eller ikke.

De offentlige Vandløb inddeles i Hovedvandløb, der staar under Tilsyn af vedkommende Amtsraad, og mindre, offentlige Vandløb, der staar under Tilsyn af vedkommende Sogneraad eller Byraad.

I. Vands Afledning.

A. De offentlige Vandløb.

a) Klassifikation af Vandløbene.

§ 3. Hvilke Vandløb, der skal optages blandt Hovedvandløbene, bestemmes af Amtsraadet, ogsaa for de Amtsraadskredsen tilgrænsende Købstæders Vedkommende. Blandt de mindre, offentlige Vandløb sker Optagelsen for Købstadkommunernes Vedkommende af Byraadet, for Sognekommunernes Vedkommende af Sogneraadet.

Danner et Vandløb Grænsen enten mellem flere Amtsraadskredse eller mellem flere Købstad- og Sognekommuner, og de paagældende kommunale Bestyrelser er uenige om Optagelsen, træffes Afgørelsen for Hovedvandløbenes Vedkommende af Indenrigsministeren, for de mindre, offentlige Vandløbs Vedkommende af Amtsraadet eller, hvis Striden staar mellem Byraad og Sogneraad eller mellem Sogneraad i forskellige Amtsraadskredse, af Indenrigsministeren.

Et Vandløb, der gennemløber flere Kommuner, behøver ikke ubetinget at henhøre til samme Klasse for hele sin Udstrækning. Uenighed mellem de kommunale Bestyrelser om, til hvilken Klasse et saadant Vandløb skal henføres, afgøres paa samme Maade som ovenfor fastsat, kun at Afgørelsen ogsaa kan gaa ud paa, at Vandløbet i de forskellige Kommuner henføres til en forskellig Klasse.

Klager over, at Amtsraadet har optaget eller nægtet at optage et Vandløb blandt Hovedvandløbene, afgøres af Indenrigsministeren. Den tilsvarende Klage over By- og Sogneraad for de mindre, offentlige Vandløbs Vedkommende afgøres henholdsvis af Indenrigsministeren eller Amtsraadet. — Har flere kommunale Bestyrelser deltaget i den paaklagede Beslutning, afgøres Klagen af de samme Myndigheder, som har Afgørelsen i Tilfælde af Uenighed mellem de kommunale Raad.

Om et Vandløb skal udgaa af Hovedvandløbenes eller de mindre offentlige Vandløbs Klasse, afgøres paa samme Maade, som nu er fastsat for Optagelsen.

Er Afgørelsen af de her omhandlede Spørgsmaal truffen af overordnet Myndighed, kræves dennes Samtykke til en modsat Bestemmelse.

b) Landvæsenskommissioner og Vandsynsmænd.

§ 5. Sager angaaende de offentlige Vandløb behandles og paakendes for Hovedvandløbenes Vedkommende af Landvæsenskommissionen under Appel til Overlandvæsenskommissionen (Lov af 30. December 1858), for de mindre, offentlige Vandløbs Vedkommende af de i Henhold til nedenstaaende Regler ansatte Vandsynsmænd under Appel til Landvæsenskommissionen.

Fremsættes der under Forhandlingerne for Vandsynsmændene eller Landvæsenskommissionen fra nogen af Parternes Side Paastand paa, at noget af de ved Sagens Ordning i Betragtning kommende Punkter ifølge særlig Adkomst bliver at afgøre paa en af Vandløbslovgivningen uafhængig Maade, bliver Spørgsmaalet herom, hvis de paagældende ikke kan blive enige om at lade det afgøre af Synsmændene eller Landvæsenskommissionen, at indbringe for Domstolene. I saa Fald gives der vedkommende Part en passende Frist, inden hvis Udløb han vil have at paatale Sagen, hvorhos Forretningen som Følge heraf udsættes, indtil endelig Dom er falden, med mindre den paagældende undlader betimelig at paatale og forfølge Sagen, i hvilket Tilfælde Forretningen fremmes paa sædvanlig Maade, som om hans Paastand ved Domstolene var bleven underkendt.

§ 6. Vandsynsmændene udnævnes i Købstæderne af Byraadene og paa Landet af Sogneraadene.

For hver Købstad eller Sognekommune udnævnes 3 Synsmænd; dog kan der udnævnes et større Antal Synsmænd, naar dette for Købstædernes eller Landkommunernes Vedkommende billiges henholdsvis af Indenrigsministeren eller Amtsraadet. Af Synsmændene beskikkes den ene som Formand. I Tilfælde af Formandens Forfald kan denne lade en af de andre Synsmænd træde i sit Sted. Derhos udnævnes een eller efter vedkommende Byraads eller Sogneraads Bestemmelse flere Suppleanter til at udføre Hvervet i Tilfælde af, at nogen af Synsmændene har Forfald eller paa Grund af sit Forhold til Sagen eller Parterne er forhindret.

Synsmændene vælges for 4 Aar, men kan genvælges. Ingen, der har opnaaet en Alder af 60 Aar, er pligtig at modtage Beskikkelse som Synsmand; ej heller er den, som har været Synsmand i 4 Aar efter hverandre, pligtig at modtage Genbeskikkelse førend efter Forløbet af 4 Aar.

Ingen Synsmand kan behandle en Sag, i hvilken han er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne saa nær som Søskendebarn, eller hvori han er interesseret.

Saa snart Synsmændenes Udnævnelse er dem meddelt, har de til vedkommende Byraad eller Sogneraad at indsende en skriftlig Forsikring om, at de efter bedste Evne med Iver og Upartiskhed vil varetage det dem betroede Hverv.

Deres Forretninger indføres i en for Kommunens Regning anskaffet og af Byraadet eller Sogneraadet autoriseret Protokol, som opbevares hos Synsmændenes Formand.

Synsmændene skal være pligtige ogsaa at udføre Vandsynsforretninger i nærliggende Kommuner, naar der i de der ansatte Synsmænds lovlige Forfald stilles Forlangende derom af sidstnævntes Formand.

Byraadet eller Sogneraadet kan afskedige Synsmændene. Dog staar det den imod sin Villie af Byraadet eller Sogneraadet afskedigede frit for at forelægge Sagen henholdsvis for Indenrigsministeren eller Amtsraadet til endelig Afgørelse.

§ 7. Den, der ønsker en Forretning afholdt af Vandsynsmændene, har desangaaende at indgive en skriftlig Begæring til Formanden for Kommunens Synsmænd, ledsaget af en Opgivelse af Ejerne og Brugerne af de Ejendomme, der grænser til den eller de paagældende Strækninger af Vandløbet. Saafremt disse er beliggende i eller berører flere Kommuner, har Formanden at meddele Begæringen til Formændene i hver af disse Kommuner.

Formanden (eller i nysberørte Tilfælde de flere Formænd efter derom truffen Aftale) har da uopholdelig at beramme en Aastedsforretning og forsyne Begæringen med Paategning om Tiden til Forretningens Afholdelse samt med en Indkaldelse til alle vedkommende om at overvære samme. Begæringen med disse Paategninger bliver derpaa ved Rekvirentens Foranstaltning vidnefast at forkynde for samtlige paagældende, saaledes at enhver af disse erholder mindst 2 Gange 24 Timers Varsel.

For saa vidt de faste Stævningsmænd benyttes til nysnævnte Forkyndelse, tilkommer der herfor disse til lige Deling en Betaling af 32 Øre for hver Person, for hvem Forkyndelsen sker.

§ 8. Forretningen foretages af Formanden med to af ham tiltagne Synsmænd. Vedkommer Vandløbet to eller flere Kommuner, foretages Forretningen i første Fald af begge Formændene i Forening med den af Synsmændene i den ene af Kommunerne, som bemeldte Formænd ved Lodtrækning dertil udtager, i andet Fald af samtlige Formænd i de paagældende Kommuner. I sidst omhandlede Tilfælde vælger Synsmændene imellem sig en Formand til at lede den enkelte Forretning.

§ 9. Ved selve Forretningen skal Synsmændene, efter at have paaset, at den lovlige Fremgangsmaade med Hensyn til Indvarslingen er iagttagen, bestræbe sig for at tilvejebringe Forlig om en hensigtsmæssig Ordning af Forholdet. Opnaas Forlig, indføres dette udførlig i Protokollen og underskrives af alle vedkommende.

For saa vidt Forlig ikke opnaas, bliver Sagen at optage til Kendelse af Synsmændene. Kendelsen afsiges inden Forløbet af 3 Dage og indføres, ledsaget af en Begrundelse, i Protokollen, hvor den underskrives af Synsmændene.

Ved Sagens Optagelse tilkendegives det de tilstedeværende Parter, naar og hvor Kendelsen vil blive afsagt.

Kendelsen afsiges efter Stemmeflerhed; er alle Synsmænd af forskellig Mening, eller Stemmerne staar lige, bliver Formandens Stemme afgørende.

Ved Slutningen af hvert Møde underskrives Protokollen af Synsmændene.

I de i Slutningen af § 8 omhandlede Tilfælde benyttes Protokollen for den Kommune, hvor Formanden hører hjemme, og i de øvrige Kommuners Protokoller tilføres en Bemærkning om, til hvilken Protokol Sagen er behandlet.

§ 11. Paaanke af Vandsynsmændenes Kendelse til Landvæsenskommissionen skal iværksættes inden 4 Uger efter Kendelsens Afsigelse at regne.

c) Affattelse af Regulativer.

§ 12. For ethvert offentligt Vandløb skal der, for saa vidt saadant ikke allerede er sket, snarest muligt affattes et Regulativ.

Ethvert Regulativ skal henvise til de Kendelser, Overenskomster eller Sædvaner, der er lagt til Grund for samme.

§ 13. Regulativerne affattes for Hovedvandløbene af Amtsraadet, for de mindre, offentlige Vandløb af vedkommende Sogne- eller Byraad.

For saa vidt et Hovedvandløb gennemløber eller berører en Købstads Grund, har Amtsraadet at forhandle med vedkommende Byraad angaaende Affattelsen af Regulativet for den paagældende Vandløbsstrækning. Kan Enighed i saa Henseende ikke opnaas, indstilles Sagen til Indenrigsministerens Afgørelse.

Danner et Hovedvandløb Grænsen mellem flere Amtsraadskredse eller et mindre, offentligt Vandløb mellem flere Sogne- eller Købstadkommuner, forhandler de vedkommende kommunale Bestyrelser om Affattelsen af et fælles Regulativ for den Del af Vandløbet. Gennemløber Vandløbet derimod flere Amtsraadskredse eller flere Sogne- eller Købstadkommuner, udfærdiger hver kommunal Bestyrelse et Regulativ for den samme vedkommende Del af Vandløbet; ogsaa i dette Tilfælde har de paagældende Bestyrelser imidlertid at søge tilvejebragt Overensstemmelse, for saa vidt en saadan maa anses fornøden i hele Vandløbets Interesse. — Kan Enighed i de her omhandlede Tilfælde ikke opnaas, afgøres Sagen paa den i § 3 angivne Maade.

Finder der offentlig Pramfart eller Sejlads Sted paa et offentligt Vandløb, fastsætter Indenrigsministeren de Forskrifter angaaende Behandlingen af den paagældende Del af Vandløbet, som af Hensyn hertil anses fornødne, hvilke Forskrifter bliver at optage i Regulativet.

§ 14. Skønner vedkommende kommunale Bestyrelse ved Regulativets Affattelse, at der ikke er Anledning til at foretage Forandringer i Vandløbets nuværende Skikkelse, opfører Bestyrelsen de gældende Bestemmelser om Vandløbets Retning, Bredde, Dybde og Fald, om Stenkister og Broer i et Udkast til Regulativet, som fremlægges til almindeligt Eftersyn i 4 Uger efter forudgaaet Bekendtgørelse, hvori enhver vedkommende opfordres til inden nævnte Frist at fremsætte sine skriftlige Erindringer. Efter Overvejelse af det i saa Henseende fremkomne affattes det endelige Regulativ.

§ 16. Naar den i § 14 omhandlede Del af Regulativet er bragt tilveje paa en af de der nævnte Maader, tilføjer den kommunale Bestyrelse de for Vand- og Stemmeværker fastsatte Flodemaal (§ 32), endvidere de gældende Regler om Vedligeholdelsesbyrdens Fordeling (§ 23) samt endelig de ifølge § 12 nødvendige, af Bestyrelsen anordnede administrative Bestemmelser om, hvilke Arbejder der bliver at foretage til den regelmæssige Vedligeholdelse, hvorledes og paa hvilke Aarstider disse Arbejder skal udføres, til hvilke Tider de periodiske Syn skal optages, samt eventuelt hvorledes det særlige Tilsyn skal føres.

d) Regulering og Vedligeholdelse.

§ 18. Naar Synsmændene eller Landvæsenskommissionen i Henhold til § 14 møder i Anledning af en tilsigtet Regulering af et offentligt Vandløb, har de først at undersøge samtlige foreliggende Forhold og give alle vedkommende Lejlighed til at udtale sig og fremsætte deres Indsigelser og Paastande i Anledning af Reguleringen. Det afgøres derefter, om og hvorvidt denne bør nyde Fremme, samt efter hvilken Plan den i bekræftende Fald bør foretages.

Ved Overvejelsen heraf bliver de Fordele, Reguleringen vil medføre, at afveje mod de Bekostninger og mulige Ulemper eller Beskadigelser, som vil være forbundne dermed. Kun for saa vidt det med Bestemthed

skønnes, at Fordelene væsentligt vil overveje de nævnte Bekostninger, Ulemper og Beskadigelser, bør Reguleringen nyde Fremme.

Fremmes Reguleringen, kan der til dennes Gennemførelse paabydes Forandringer ikke blot i Vandløbets Dybde og Bredde samt Regulering af Sideskrænter, men ogsaa i selve Retningen af Vandløbet, saaledes at der paa en kortere eller længere Strækning graves et helt nyt Løb.

§ 20. Forpligtede til Deltagelse i de med Reguleringsarbejdernes Udførelse forbundne Udgifter (eller i selve Udførelsen af disse Arbejder, jfr. § 24) er alle de Lodsejere, som skønnes at have Nytte og Interesse af Reguleringens Foretagelse, hvad enten deres Ejendomme grænser til Vandløbet eller ikke.

Hver enkelt Lodsejers Bidrag afpasses efter det Omfang, i hvilket Reguleringen kommer ham tilgode; men hvilket praktisk Grundlag for Fordelingen, der med dette Princip for Øje skal benyttes, afgøres i hvert enkelt Tilfælde under fornødent Hensyn til de stedlige Forhold.

§ 23. Forpligtelsen til Vedligeholdelse af et offentligt Vandløb paahviler efter de for Vandløbet hidtil gældende Regler enten Bredejerne alene eller tillige andre Ejendomme, som har Nytte og Interesse af dets Tilstedeværelse og gode Tilstand.

Naar et Vandløb reguleres efter nærværende Lov, bliver dog den ved Reguleringen foranledigede Forøgelse i den fremtidige Vedligeholdelse at fordele paa samtlige Lodsejere, der har Nytte og Interesse af Reguleringen, uden Hensyn til, om disse hidtil har deltaget i Vedligeholdelsen eller ikke.

§ 24. Udførelsen af de til et offentligt Vandløbs Regulering fornødne Arbejder skal ske efter Licitation, eller, naar derved intet Tilbud opnaas, som efter den tilsynshavende kommunale Bestyrelses Skøn er antageligt, ved Akkord underhaanden. Dog kan den kommunale Bestyrelse for de mindre, offentlige Vandløbs Vedkommende, naar saadant findes hensigtsmæssigt, bestemme, at et vist mindre omfattende Reguleringsarbejde skal udføres ved Arbejde in natura af de dertil forpligtede.

De til et offentligt Vandløbs Vedligeholdelse fornødne Arbejder bliver efter den tilsynshavende kommunale Bestyrelses Bestemmelse at udføre enten efter Licitation (eventuelt Akkord underhaanden) eller ved Arbejde in natura af de forpligtede.

§ 25. Naar en Ejendom, som deltager i Vedligeholdelsesbyrden, udstykkes, fordeles den Ejendommen paahvilende Andel i denne Byrde paa Parcellisternes Bekostning af vedkommende kommunale Bestyrelse mellem de udlagte Parceller, der vedblivende er interesseret i Vandløbet.

Det paahviler vedkommende Parcellister selv at foranledige Fordelingen foretagen, og indtil dette er sket, kan den tilsynshavende kommunale Bestyrelse holde sig til enhver af Parcellisterne for hele den Andel i Vedligeholdelsesbyrden, der paahviler den udstykkede Ejendom. Er en Parcellist utilfreds med den foretagne Fordeling, kan han inden 4 Uger efter, at denne er ham meddelt, forelægge samme henholdsvis for Vandsynsmændene eller for Landvæsenskommissionen.

§ 26. Naar en Ejendom bruges af en anden end dens Ejer, paahviler det Ejendommen vedkommende Bidrag til et offentligt Vandløbs Regulering Ejeren, mod at Brugeren i sin Besiddelsestid forrenter det med 4 pCt. aarlig.

Bidraget til et offentligt Vandløbs Vedligeholdelse paahviler altid Brugerne af de paagældende Ejendomme.

De Bidrag enten til Reguleringen eller Vedligeholdelsen, der efter det anførte paahviler en Ejendoms Bruger, kan dog, naar de forgæves er søgt inddrevet hos denne,, fordres ydede af Ejeren.

Overenskomster mellem Ejer og Bruger, hvorved disse ordner Forholdet paa en fra foranstaaende Regler afvigende Maade, vedkommer ikke det offentlige.

e) Forskellige Bestemmelser.

§ 28. I enhver Amtsraadskreds, i hvilken der findes Hovedvandløb, ansættes en eller flere Amtsvandinspektører, der udnævnes af Amtsraadet og lønnes af Amtsrepartitionsfonden. Disse Bestillingsmænds Hverv bestaar i at gaa Amtsraadet tilhaande saavel ved Reguleringen af Hovedvandløbene som ved Tilsynet med disses Vedligeholdelse samt ved Tilsynet med Sogneraadenes Forhold med Hensyn til de mindre, offentlige Vandløb, jfr. Landkommunallovens § 47.

Den tilsynshavende kommunale Bestyrelse kan, naar den dertil finder Anledning, antage en lønnet Mand til at føre det stadige særlige Tilsyn med det enkelte Vandløb eller en Del af dette. Tilsynsmandens Løn udredes af vedkommende Kommunes Kasse.

f) Anlæg af Vandværker, Flodemaal m. m.

§ 32. Ved et offentligt Vandløb maa ingen Vandmølle, Fabrik eller lignende Vandværk anlægges, eller overhovedet nogen Foranstaltning træffes, der kan være til Hinder for Vandets fri Flugt, saasom Anbringelse af Stemmeværker, Strømhjul, Fiskerianlæg eller andet, med mindre den paagældende enten har alle vedkommendes Samtykke eller ved Kendelse henholdsvis af Landvæsenskommissionen eller Vandsynsmændene har godtgjort, at Værket ikke vil skade Vandløbets Tilstand eller komme i Strid med nogen andens Ret. Broer, Stenkister og Vaskelad maa ikke anbringes ved et offentligt Vandløb, med mindre den kommunale Bestyrelse har godkendt Anbringelsen, eller den paagældende har erhvervet Samtykke eller Kendelse som foran nævnt.

For saa vidt de heromhandlede Værker medfører Opstemning af Vandet, har den kommunale Bestyrelse at paase, at der sættes behørigt Flodemaal for samme.

Findes der allerede ved Vandløbet Værker af sidstnævnte Art, uden at der for samme er fastsat Flodemaal, har den kommunale Bestyrelse at drage Omsorg for, at saadant tilvejebringes.

Flodemaal fastsættes af Landvæsenskommissionen.

§ 33. Anbringer nogen uden Hjemmel saadanne Indretninger ved et

Vandløb som i forrige Paragraf omhandlet, eller han gør Skade paa Vandløbet ved Ufred af Kreaturer, ved Opfyldning af Løbet, ved Brud paa Hegn og Sideskrænter eller deslige, kan den kommunale Bestyrelse paa hans Bekostning lade Skaden udbedre eller de paagældende Indretninger borttage, naar han ikke selv efter Paalæg fjerner dem, hvorhos den paagældende desuden, naar saadant af Bestyrelsen begæres, under en offentlig Politisag bliver at straffe efter Straffeloven, eller, hvor særlig Straf ej er foreskreven, med en Bøde fra 4 til 100 Kr.

For saa vidt slige Indretninger allerede forefindes ved Vandløbet, kan de ligeledes af den tilsynshavende kommunale Bestyrelse fordres borttagne, naar samme erhverver Kendelse for, at Indretningen ikke kan bibeholdes uden at skade Vandløbets Tilstand. Paastaar den paagældende ved særlig Adkomst at have erhvervet Ret til Indretningen, og dette ikke erkendes af den kommunale Bestyrelse, vil denne have at søge Spørgsmaalet afgjort ved Dom.

g) Nedlæggelse eller Forandring af Møller og andre Vandværker m. m.

§ 34. Saafremt nogen, der har Interesse i et Vandløb, andrager paa, og den tilsynshavende kommunale Bestyrelse maatte finde det ønskeligt, at nogen af de i § 32 ommeldte Vandværker eller Anlæg, hvis Berettigelse er anerkendt, enten forandres eller ganske nedlægges eller fjernes for at fremme Vandafledningen, har Bestyrelsen, hvad enten Spørgsmaalet rejses i Forbindelse med Vandløbets Regulering eller paa et senere Tidspunkt, at tilkalde Landvæsenskommissionen. Skønner den kommunale Bestyrelse derimod ikke, at Foranstaltningen er ønskelig, har den kun at tilkalde Landvæsenskommissionen, naar Andrageren stiller Sikkerhed for Udgifterne ved Landvæsenskommissionens Forretning og de fornødne tekniske Forarbejder, hvilke, for saa vidt Kommissionens Kendelse maatte gaa ud paa, at den forlangte Foranstaltning ikke kan anses for hensigtsmæssig eller ønskelig, bliver at bære af ham.

Til Landvæsenskommissionens Møde indkaldes foruden Ejeren og Brugeren af det vedkommende Vandværk eller Anlæg tillige Ejerne af de Ejendomme, som i Henhold til en af den kommunale Bestyrelse, om fornødent med sagkyndig Bistand, foranstaltet Undersøgelse antages at ville have Fordel af den paatænkte Foranstaltning, og som derfor eventuelt vil have at bidrage til de med dennes Gennemførelse forbundne Omkostninger.

Det tilkommer i ethvert Fald Vandværksejeren at bestemme, om han vil foretrække fuldstændig Nedlæggelse for en blot Forandring, ligesom det staar til ham at fordre Ekspropriationen udstrakt til hele Ejendommen, naar det til Nedlæggelse udsete Vandværk eller Anlæg af Kommissionen erkendes for at være det væsentlige ved denne. Med Hensyn hertil vil det efter Omstændighederne være nødvendigt at afæske hans Erklæring i saa Henseende, inden Landvæsenskommissionen afsiger sin Kendelse.

§ 36. Erklærer Landvæsenskommissionen sig for Sagens Fremme,

bliver det dernæst ved Kendelse at afgøre, paa hvilke Ejendomme indenfor den i Henhold til § 34, 3. Stykke fastsatte Grænse Godtgørelsen til Vandværkets eller Anlægets Ejer (og Bruger) skal fordeles, samt i hvilke Forhold de bidragpligtige Ejendomme skal deltage saavel i denne Ydelse som i de øvrige med Foranstaltningens Gennemførelse forbundne Omkostninger, alt i Overensstemmelse med Reglerne i foranstaaende §§ 20 og 26. Gaar Kendelsen ud paa Ekspropriation, har Kommissionen i Forbindelse hermed tillige at bestemme, af hvem og inden hvilken Frist de fornødne Arbejder skal udføres.

§ 37. Naar den Frist, inden hvilken Paaanke af Landvæsenskommissionens nysnævnte Kendelse kan finde Sted, er udløben, uden at saadan Paaanke er sket, eller naar i modsat Fald Sagen er endelig afgjort ved Overlandvæsenskommissionens Kendelse, skrides til Ekspropriationens Gennemførelse.

Den hertil fornødne Vurdering bliver under Ledelse af Landvæsenskommissionens Formand at foretage af 3 uvillige sagkyndige Mænd, der efter den tilsynshavende kommunale Bestyrelses Begæring paa sædvanlig Maade udmeldes af Retten. Overtaksation kan paa Begæring enten af den kommunale Bestyrelse eller af en Tredjedel af de bidragpligtige eller af Vandværkets eller Anlægets Ejer eller Bruger finde Sted ved det dobbelte Antal Mænd under samme Ledelse.

Ved Taksationen ansættes efter bedste Skøn i Penge det hele middelbare og umiddelbare Formuetab, som ved Nedlæggelsen eller Forandringen af Vandværket eller Anlæget vil paaføres sammes Ejer (og Bruger).

B. De private Vandløb.

§ 43. Til at undersøge og paakende Sager angaaende de private Vandløb benyttes de i Afsnit A. b. omhandlede Vandsynsmænd (§§ 5—11).

§ 44. Ved Behandling af Sager angaaende private Vandløb bør der, hvad enten Afgørelsen sker ved Forlig eller Kendelse, navnlig træffes Bestemmelse om, hvor bredt og hvor dybt Vandløbet bør være, om Stenkister, Broer eller Sluser bør omsættes eller udvides, om hvorledes der skal forholdes med den opkastede Jord, om den skal bortføres, eller hvor langt den i ethvert Fald bør fjernes fra Kanten af Vandløbet, om der findes Sten, Trærødder eller andre Vandets Flugt hindrende Genstande, der bør borttages, af hvem og inden hvilken Tid de foreskrevne Arbejder skal udføres, hvorledes den fremtidige Vedligeholdelse af Vandløbet vil være at fordele mellem de tilstødende Jordbrugere, samt endelig hvem der skal udrede Omkostningerne ved selve den afholdte Forretning.

Saafremt et Vandløb danner saadanne Bugter, som er til Hinder for Vandets Løb, bør Synsmændene søge at formaa de vedkommende til at rette slige Bugter; men en saadan Forandring af Vandløbets Retning kan ikke paabydes af Synsmændene. Forefindes der ved Vandløbet Vandværker, som kræver Fastsættelse af Flademaal, sker dette ved Landvæsenskommissionen i Overensstemmelse med Regelen i § 32.

§ 46. Opstaar der under Synsmændenes Forretning Spørgsmaal om

Forandring i en ved Overenskomst eller Kendelse tidligere truffen Ordning, vil en saadan, saafremt Forlig ikke opnaas, kun kunne tillægges Fremme under de samme Betingelser, som er foreskrevet med Hensyn til Reguleringen af et offentligt Vandløb.

§ 47. Saafremt nogen mener sig forurettet ved, at een eller flere af Brugerne af de til et Vandløb stødende Grunde ikke tilbørligt vedligeholder den dem vedkommende Del af dette, eller ved at der uberettiget i eller ved Vandløbet er foretaget Foranstaltninger, som hindrer Vandets fri Flugt, har han desangaaende at indgive skriftlig Klage til Formanden for Vandsynsmændene, og Sagen bliver da at fremme efter de almindelige Regler til Kendelse eller Forlig.

Med Hensyn til Benyttelsen af private Vandløb til Vandingsanlæg og Foretagelsen af de i denne Anledning fornødne Foranstaltninger i eller ved Vandløbet bliver at forholde overensstemmende med Reglerne i denne Lovs 2. Afdeling.

§ 48. Naar den, hvem det efter Forlig eller Kendelse i Henhold til de foregaaende Regler paahviler at udføre et vist Arbejde ved et privat Vandløb, ikke har efterkommet sin Forpligtelse i denne Henseende ved Udløbet af den dertil indrømmede Frist, kan Klage over saadan Forsømmelse af enhver Vedkommende indgives til Formanden for Vandsynsmændene, og Synsmændene afgør da uden Appel, om Klagen er begrundet. I bekræftende Fald foranstalter Formanden det manglende Arbejde udført for den Forsømmeliges Regning. Udgifterne ved disse Forretninger udredes af den af Parterne, hvem Afgørelsen er gaaet imod.

I Mangel af Betaling paa Anfordring af de til Arbejdets Udførelse medgaaede Omkostninger inddrives disse paa Formandens Begæring ved Udpantning.

Samtlige øvrige Udgifter, som paalægges nogen ved Kendelse af Synsmændene eller ved et for disse indgaaet Forlig, saasom Godtgørelse for udførte Arbejder, Erstatninger eller Omkostninger ved Sagernes Behandling o. s. v., kan ligeledes inddrives ved Udpantning eller Begæring af rette vedkommende.

§ 49. Naar en til et privat Vandløb stødende Ejendom udstykkes paa en saadan Maade, at den til Vandløbet grænsende Del af Ejendommen fordeles mellem flere Parceller, bliver Vedligeholdelsen af det Skifte af Vandløbet, hvis Vedligeholdelse hidtil har paahvilet den samlede Ejendom, af Vandsynsmændene at fordele mellem Parcellerne. Saa længe indtil en saadan Fordeling er foranlediget af Parcellisterne, hæfter disse en for alle og alle for en for de den samlede Ejendom i den omhandlede Henseende paahvilende Forpligtelser.

C. Om Søer.

§ 50. Søer eller andre lignende Indvande, der danner Led i offentlige Vandløb, kan ligesom disse sættes under offentligt Tilsyn og kommer derved ind under de i nærværende Lov om Vandløbene givne Regler, for saa vidt disse efter deres Indhold overhovedet lader sig anvende paa

Søer. Dette gælder ikke blot i Henseende til Regulering og Vedligeholdelse, men navnlig ogsaa om Bestemmelserne i de foranstaaende §§ 34—43, saaledes at altsaa Nedlæggelse eller Forandring af et ved Søens Afløb beliggende Vandværk eller Anlæg paa den der angivne Maade kan søges gennemført i det Øjemed at sænke Vandstanden i Søen. Adgang til Skadeserstatning i Anledning af en saaledes foranstaltet Vandstandssænkning i en Sø skal ogsaa tilkomme Ejerne af de til denne stødende Ejendomme, for saa vidt disse ved Sænkningen maatte blive forringet i Værdi, samt vedkommende Søejere, saafremt Sænkningen maatte blive til Tab for dem.

Under den Forretning, der afholdes til Regulering af en saadan Sø, kan Landvæsenskommissionen efter Paastand af Søejerne fastsætte Bestemmelser om Vandstanden i Søen.

§ 51. Udenfor det i § 50 nævnte Tilfælde kan Sænkning af Vandstanden i en Sø kun finde Sted, naar enten alle i Søen lodtagne er enige derom, eller, for saa vidt Sænkningen lader sig gennemføre ved Udgravning, mindst de to Tredjedele af Lodtagerne, der tillige svarer for mindst de to Tredjedele af det bidragspligtige Areal, ønsker samme foretaget. I sidstnævnte Tilfælde bliver Spørgsmaalet at indbringe for Landvæsenskommissionen, der da under Hensyn til alle foreliggende Omstændigheder afgør, om Sænkningen bør finde Sted, bestemmer Vilkaarene for samme, derunder Udgifternes Fordeling, samt afgør, om og i hvilket Omfang Erstatning i den Anledning bliver at give.

Saafremt Tørlægningen agtes iværksat ved Hjælp af en Fordybning, Udvidelse eller Forlægning af et allerede tilstedeværende Vandløb, bliver Sagen, for saa vidt dette Vandløb er offentligt, da i saa Henseende at behandle i Overensstemmelse med Reglerne om offentlige Vandløb (jfr. §§ 34—43. Er det paagældende Vandløb privat, bliver Spørgsmaalet om dets Udvidelse eller Fordybning, for saa vidt der ikke herom kan opnaas almindelig Overenskomst med Ejerne og Brugerne af alle til Vandløbet grænsende Ejendomme, i Overensstemmelse med de foran givne Regler om private Vandløb, at indbringe for og paakende af Vandsynsmændene og eventuelt Landvæsenskommissionen.

Agtes Sænkningen udført ved Hjælp af Anlæg af en ny Vandledning over andres Ejendom, bliver Sagen for saa vidt at behandle og afgøre i Overensstemmelse med Reglerne i nærværende Lovs følgende Afsnit.

D. Ny Vandafledningsanlæg.

§ 52. Anser nogen det fornødent, for at tilvejebringe en hensigtsmæssig Vandafledning fra sin Grund, at erholde en aldeles ny Vandledning (aaben eller lukket) anlagt over andres Grund, har han at tilkalde Vandsynsmændene for ved disses Mægling at søge opnaaet en mindelig Ordning af Sagen. Opnaas en saadan ikke, kan Sagen, hvis Parterne er enige derom, undergives Synsmændenes Kendelse. Er Parterne ikke enige om at forlange Kendelse af Synsmændene, kan Sagen kun afgøres ved Landvæsenskommissionens Medvirkning. Begæring om Nedsættelse af en saa-

dan skal være indsendt til Amtet inden 4 Uger regnet fra Vandsynsforretningens Afslutning.

§ 53. Naar Sagen er indbragt for Vandsynsmændene til Kendelse eller for Landvæsenskommissionen, bliver det først nøjagtigt at undersøge, om der efter samtlige Forhold er tilstrækkelig Grund til det ny Anlæg. Befindes dette ikke at være Tilfældet, afsiges der herom Kendelse, og Sagen er da dermed bortfalden, saafremt den ikke appelleres.

II. Vands Afbenyttelse.

A. Vandingsanlæg.

§ 60. Afbenyttelse af Vandet i de i denne Lov ommeldte Vandløb og Søer til Vanding af Enge eller andre Jorder kan finde Sted under de Betingelser og med Iagttagelse af den Fremgangsmaade, som nærmere angives i de følgende §§.

Som Hovedregler i saa Henseende gælder:

1) Intet Vandingsanlæg, mod hvilket der fra nogen Side fremkommer Indsigelser eller Protest, bør nyde Fremme, med mindre de Fordele, der ved samme vil kunne opnaas, afgjort overvejer den Skade og de Ulemper, som ved Anlægget vil forvoldes. Navnlig skal Fordring paa Vandets Afledning altid have Fortrin for Fordring paa dets Afbenyttelse, saafremt Fordelene ved denne sidste ikke befindes at være overvejende.

2) Ethvert Vandingsanlæg skal saa vidt muligt indrettes saaledes, at ingen unyttig Forbrug af Vandet eller unyttig Opstemning til Skade for andre finder Sted.

§ 61. Intet Vandingsanlæg kan uden Indenrigsministerens Samtykke finde Sted ved et Vandløb, som benyttes til offentlig Pramfart eller Sejlads, eller som i Henhold til en af Ministeren udstedt Bekendtgørelse er fundet at egne sig til saadan Benyttelse.

§ 62. Ved et offentligt Vandløb maa intet Vandingsanlæg iværksættes, med mindre paagældende ved Kendelse af Landvæsenskommissionen er kendt berettiget til Anlægget.

§ 66. Lodsejerne paa begge Bredder af et Vandløb har lige Ret til Afbenyttelsen af dettes Vand, saaledes at der altsaa, naar et Vandingsanlæg iværksættes paa den ene Bred, kun kan tildeles dette Halvdelen af Vandløbets Vandmasse. Landvæsenskommissionen foreskriver de nærmere Regler, som med Hensyn til en saadan Deling af Vandet bliver at iagttage ved Indretningen af Vandingsanlægget.

For saa vidt samtlige Ejere og Brugere af de Jorder, som støder til den modsatte Bred af Vandløbet paa den Strækning, der ligger mellem det Punkt, hvor Vandet optages, og det Punkt, hvor det føres tilbage til Vandløbet, dertil giver deres Samtykke, kan der dog tildeles et Vandingsanlæg paa den ene Bred mere end Vandløbets halve Vandmasse.

§ 70. Landvæsenskommissionen har at paase, at Vandingsanlægget saa vidt muligt indrettes saaledes, at Andenmands Jorder ikke udsættes for Oversvømmelse eller anden Beskadigelse som Følge af den Opstemning, der er nødvendig for Vandingsanlægget, og Kommissionen kan i saa Hen-

seende paabyde Udførelsen af særlige Anlæg, sigtende til at fjerne, formindske eller vederlægge Skaden, saasom ved Inddæmning og Afvanding under Vandingskanalen af det Areal, der vilde lide ved Opstemningen, eventuelt med Adgang til at deltage i Benyttelsen af Vandet. Enhver skadelidende har derhos Krav paa efter Landvæsenskommissionens nærmere Bestemmelse at erholde fuld Erstatning hos Deltagerne i Vandingsanlæget. Erstatningen skal i Regelen fastsættes til aarlige Vederlag.

B. Anden Benyttelse.

§ 78. Benyttelse af Vandet i de i denne Lov ommeldte Vandløb og Søer til Kreaturvanding, Vask og almindelig Husbrug staar aaben for alle og enhver, for saa vidt Benyttelsen kan finde Sted uden retsstridig Betræden af Andenmands Grund. Til en videre gaaende Forbrug af Vandet, navnlig til Anvendelse i Fabriker og andre industrielle Foretagender, er, for saa vidt ikke særlig Adkomst dertil haves, kun Brugerne af de til Vandløbet eller Søen stødende Ejendomme berettiget; det er derhos en Betingelse for en saadan større Forbrug af Vandet, at paagældende, om forlanges, ved Landvæsenskommissionens (eventuelt Overlandvæsenskommissionens) Kendelse godtgør, at samme kan finde Sted uden væsentlig Forringelse af Vandløbets eller Søens Vandføring.

III. Almindelige Bestemmelser.

§ 79. Naar de paagældende Ejendomme er pantsatte, kan den Ejeren efter nærværende Lov tilkommende Godtgørelse for Ejendoms Afstaaelse eller Forringelse ikke udbetales ham uden med Samtykke af Panthaverne.

§ 80. Enhver Grundejer er pligtig at taale, at de Nivelleringer, Opmaalinger eller andre tekniske Forarbejder og Undersøgelser, der er fornødne til Udarbejdelsen af Planen for en paatænkt Vandløbsregulering, et Afvandings- eller Vandingsanlæg, udføres paa hans Grund. De hertil fornødne faste Mærker maa ikke vilkaarlig borttages.

Dog skal der enten udgaa offentlig Bekendtgørelse eller mindst 1 Dag forud meddeles vedkommende Underretning om, at slige Arbejder eller Undersøgelser agtes foretaget, ligesom ogsaa al den Skade, der ved samme maatte forvoldes, bliver at erstatte.

§ 81. Ingen Grundejer maa egenmægtig give det Vand, som har sit Udspring paa hans Ejendom eller samler sig paa samme, et andet Afløb til Andenmands Grund end det, der efter Terrainforholdene er det naturlige, men den, som attraar en Forandring i saa Henseende, maa i Mangel af mindelig Overenskomst gaa frem i Overensstemmelse med Reglerne i nærværende Lovs Afdeling I.

Paa den anden Side maa Ejeren af den lavere liggende Grund ikke egenmægtig lægge Hindringer i Vejen for det naturlige Afløb af Vandet fra den højere liggende Grund til Skade for denne.

§ 82. Under de Landvæsenskommissionsforretninger, som afholdes i Henhold til Bestemmelserne i nærværende Lov, skal Vandsynsmændene være pligtige til, naar de dertil opfordres af Kommissionen, indenfor

Grænserne af den Kommune, for hvilken de er valgt, at gaa samme til Haande, navnlig ved Meddelelse af Oplysninger om de stedlige Forhold.

Med Hensyn til Vandsynsmændenes Tilsigelse til Landvæsenskommissionens Møde og Betalingen til Synsmændene forholdes efter Reglerne i § 7.

Lov om Tillæg til Lov om Vands Afledning og Afbenyttelse af 28. Maj 1880.
Af 23. April 1897.

§ 1. Tilføres der fra Landbrug, Møller, Fabriker, Mejerier, Slagterier eller lignende Anlæg et Vandløb Affald eller skadelige Stoffer, der i nævneværdig Grad forøger Arbejdet ved Vandløbets Oprensning, foranlediger skadelig Oversvømmelse eller paa anden Maade gør Skade paa de til Vandløbet stødende Jorder, kan den eller de skadelidende tilkalde Vandsynsmændene, som behandler Sagen, efter de i Loven af 28. Maj 1880 §§ 5—11 indeholdte Regler om Behandlingen af Sager for Vandsynsmændene. Vandsynsmændenes Kendelse kan indankes for Landvæsenskommissionen.

§ 2. Afsiges Kendelse, skal det i denne afgøres, om Klagen er beføjet og i bekræftende Fald fastsættes, hvilken Erstatning der skal udredes til hver især af de skadelidende, hvem der skal udrede Erstatningen, om denne skal erlægges med en Sum een Gang for alle eller som en aarlig Godtgørelse, samt hvorledes Omkostningerne ved selve Forretningen bliver at udrede.

Lov angaaende Indskrænkning i Adgangen til at borttage Sten, Ler, Sand, Grus og deslige fra Forstranden.
Af 23. Januar 1862.

§ 1. Enhver Ejer eller Bruger af en til Stranden stødende Ejendom skal være berettiget til, under Iagttagelse af den nedenfor foreskrevne Fremgangsmaade, at forbyde Borttagelsen af Sten, Ler, Sand, Grus og deslige fra Forstranden i en saadan Nærhed af Ejendommen, at denne derved udsættes for Beskadigelse fra Havet.

§ 3. Enhver, der agter at gøre Brug af den i § 1 omhandlede Ret, har derom skriftlig at henvende sig til Synsmændene i Distriktet, eller, for saa vidt Ejendommen maatte strække sig igennem flere Distrikter, da til Synsmændene i hvert af disse Distrikter. Flere Ejere eller Brugere i samme Distrikt kan forene sig om en Forretning. Efter modtagen Begæring har Synsmændene uopholdelig at beramme Tiden og Stedet for Forretningens Afholdelse, hvorom de besørger Bekendtgørelse mindst 14 Dage før Mødet 3 Gange indført i den eller de efter deres Skøn i Egnen mest udbredte Tidender, ligesom de ved Opslag, Kirkestævne og andre

hensigtsmæssige Midler saavidt muligt bringer samme til almindeligt Kundskab.

§ 4. Til den berammede Tid undersøger Synsmændene Forholdene paa Stedet og afgør derefter, hvorvidt det tilsigtede Forbud kan anses fornødent for den paagældende Ejendom. — I bekræftende Fald har de da tillige paa Aastedet selv med tydelige Mærker, der kan anbringes paa Land, at betegne og i Forretningen nøjagtigt at angive de Grænser, indenfor hvilke saadan Optagning af Sten m. v. forbydes. De har derhos paa Rekvirentens Bekostning at foranstalte Forretningen bekendtgjort ved Tinglæsning og Indrykkelse i den eller de Tidender, hvori der er givet Varsel til Forretningen.

§ 5. Saavel den eller de, der har begæret Synet, som andre, kan inden 3 Uger efter Synets Afholdelse indanke samme for Landvæsenskommissionen, og har til den Ende at indgive Begæring, ledsaget af en Udskrift af Synsforretningen, til Landvæsenskommissionen. Denne har derefter endelig at afgøre Sagen ved Forlig eller Kendelse. Fremsættes Begæring om Sagens Afgørelse ved Landvæsenskommissionen under Synsforretningens Afholdelse, sker derom Tilførsel til Protokollen, og der finder da ingen Bekendtgørelse Sted, forinden Landvæsenskommissionen har afgjort Sagen.

§ 6. Naar 5 Aar er forløben, efter at Sagen sidst er bleven afgjort ved Syn eller Landvæsenskommissionsmøde, skal det staa saavel Ejeren eller Brugeren, som andre frit at fordre ny Undersøgelse og Afgørelse.

§ 7. De af Synsmændene eller Landvæsenskommissionen fastsatte Mærker paaligger det Ejeren eller Brugeren at vedligeholde under Fortabelse af den ham ved Forretningen hjemlede Beskyttelse.

§ 9. Saavel den tilgrænsende Ejer eller Bruger, som enhver anden, der borttager Sten, Ler, Sand, Grus eller deslige fra Forstranden paa et Sted, hvor det ved Mærker, der er anbagt i Medfør af nærværende Lov, er betegnet, at saadan Optagning er forbudt, straffes første Gang med en Bøde af 2 til 10 Rdl. og i Gentagelsestilfælde med en Bøde af 4 til 20 Rdl., hvorhos det er en Selvfølge, at han vil have at erstatte bevislig tilføjet Skade. Samme Straf og Erstatningsansvar er den underkastet, som borttager eller forvansker saadanne Mærker.

Lov om Kystfredning.
Af 18. Maj 1906.

§ 1. Hvor det til Sikring af Kysten findes nødvendigt, kan det forbydes at borttage Sten, Ler, Sand og Grus fra Forstranden i en saadan Nærhed af Kysten, at denne derved udsættes for Beskadigelse.

Hvorvidt og i hvilket Omfang nævnte Forbud kan anses for nødvendigt til Sikring af Kysten afgøres ved Kendelse af Kystkommissionen (§ 2) under Appel til Overlandvæsenskommissionen.

Naar Forbud ifølge den trufne Afgørelse er anset for nødvendigt, omfatter det tillige de tilsvarende Strækninger af den udyrkede og for Græsvækst blottede Strandbred. Dog skulle de forannævnte Myndigheder, naar de maatte skønne det forsvarligt af Hensyn til Kystfredningen, kunne indstille til Landsbrugsministeriets Afgørelse, at der gøres Undtagelser fra denne Regel, ligesom de ogsaa kunne tillade:

a) at Ejeren (Brugeren) i større eller mindre Omfang fra de her nævnte Strækninger borttager de Materialier, Forbudet omfatter, til hans eget private Brug eller for at anvende dem til bedre Sikring af hans fredede Kyststrækning,

b) at Kommuner i større eller mindre Omfang fra bemeldte Strækninger afhenter Materialier til Anlæg og Vedligeholdelse af offentlige Veje,

c) at Fiskere fra den nøgne og udyrkede Strandbred forsyner sig med de nødvendige Sten til deres Garn, og

d) at der her maa opsamles Kugleflint.

§ 2. Kystkommissionen nedsættes af Landbrugsministeren, hver Gang der bliver Spørgsmaal om at træffe Foranstaltninger til Kystfredning i Henhold til denne Lovs Regler. For hver Amtsraadskreds og de i Forbindelse med samme staaende Købstæder nedsættes der en særskilt Kystkommission. Kommissionen bestaar af en af Landbrugsministeren udnævnt Formand og to af Amtsraadet i eller udenfor dets Midte valgte Medlemmer.

Kommissionens Forhandlinger indføres i en af Landbrugsministeren autoriseret Protokol.

§ 3. Snarest muligt efter denne Lovs Ikrafttræden foranlediger Landbrugsministeren, at Kystkommissionen træder i Virksomhed i alle Landets Amtsraadskredse. Det paahviler Kommissionen snarest muligt at foretage en Undersøgelse af Amtsraadskredsens Kyster og at udarbejde et motiveret Forslag til de Foranstaltninger, den maatte anse fornødne til Fredning af Amtsraadskredsens Kyststrækninger. Hvis Kommissionen finder, at der paa Dele af en Kyst er Grund til overordentlige Sikringsforanstaltninger, indsender den herom Beretning til Landbrugsministeren.

Saafremt Kommissionen ved sin Undersøgelse kommer til det Resultat, at der ikke er Grund til at udstede noget Forbud af den i § 1 omhandlede Art, afsiger Kommissionen en Kendelse herom, hvorefter dens Virksomhed ophører. En Udskrift af Kendelsen indsendes til Landbrugsministeriet.

For saa vidt Kystkommissionen derimod anser det for nødvendigt, at der udstedes Forbud af den i § 1 omhandlede Art, sker den videre Behandling af Kommisionens Forslag om Kystfredning i Henhold til de i Loven om Landvæsenskommissioners og Overlandvæsenskommissioners Sammensætning og Forretningsgang m. m. af 30. December 1858 om Landvæsenskommissionssagers Behandling givne Regler, dog under Iagttagelse af de i § 4 indeholdte Bestemmelser.

§ 4. Det af Kystkommissionen udarbejdede Forslag om Kystfredning skal af Kommissionen foranstaltes fremlagt til almindeligt Eftersyn hos

Kommunalbestyrelserne i de til Havet grænsende Kommuner i Amtsraadskredsen.

Indkaldelsen til Kystkommissionens Møder sker kun ved offentlig Bekendtgørelse, der indrykkes 3 Gange i Statstidende og i de i den paagældende Egn mest udbredte Blade, hvorhos det paahviler Kystkommissionens Formand ved Opslag, Læsning til Kirkestævne i de paagældende Sogne eller ved andre formaalstjenlige Midler at bringe Bekendtgørelsen til almindeligt Kundskab. Indkaldelsen, der udstedes med 4 Ugers Varsel, regnet fra sidste Bekendtgørelse i Statstidende, skal indeholde en Tilkendegivelse om, at det af Kystkommissionen udarbejdede Forslag om Kystfredning er henlagt til almindeligt Eftersyn paa den ovenfor fastsatte Maade, og Opfordring til dem, der maatte føle deres Interesser berørt ved de paatænkte Foranstaltninger, til at møde paa den i Indkaldelsen nærmere fastsatte Tid og Sted og varetage deres Tarv under Sagen.

Indkaldelse til at paahøre Afsigelse af Kendelse sker ligeledes kun ved offentlig Bekendtgørelse, der indrykkes 1 Gang i de samme Blade, hvori Indkaldelsen til Forretningen har været indrykket.

§ 5. Naar det ved Kendelse af Kystkommissionen er afgjort, i hvilket Omfang Forbud i Henhold til nærværende Lov vil være at udstede, foranlediger Landbrugsministeren snarest muligt de Kyststrækninger, der skal fredes, behørig afmærkede ved Foranstaltning af Politiet. De nærmere Regler for Afmærkningen, der saa vidt muligt skal foregaa paa en for hele Landet gældende ensartet Maade, fastsættes af Landbrugsministeren. De paagældende Lodsejere skal være pligtige til at taale, at de fornødne Mærker opsættes paa deres Grund og give det offentlige Adgang til at opsætte og vedligeholde Mærkerne.

Naar Afmærkningen har fundet Sted, udsteder Landbrugsministeren Bekendtgørelse om Kystfredning i vedkommende Amt, hvilken Bekendtgørelse vil være at optage i Lovtidenden. Bekendtgørelsen, der skal være i nøje Overensstemmelse med de endelig trufne Afgørelser, skal indeholde en Angivelse af den foretagne Afmærkning af de fredede Kyststrækninger.

Landbrugsministeren træffer Foranstaltning til, at Særtryk af Bekendtgørelsen vil kunne udleveres uden Betaling ved Henvendelse til vedkommende Amtmand.

§ 6. Enhver, der har givet Møde for Kystkommissionen, har Ret til at paaanke dennes Kendelse for Overlandvæsenskommissionen. Med Hensyn til Sagens Indankning for Overlandvæsenskommissionen og dens Behandling for samme forholdes ligeledes efter Reglerne i Loven af 30. December 1858 dog med de i denne Lovs § 4 fastsatte Ændringer.

Saafremt Kystkommissionens Kendelse forandres af Overlandvæsenskommissionen, skal der snarest muligt af Landbrugsministeren udstedes en Bekendtgørelse om de foretagne Forandringer. Denne Bekendtgørelse udstedes som Tillæg til den i § 5 ommeldte almindelige Bekendtgørelse.

§ 7. Efter Udløbet af 5 Aar fra den i § 5 ommeldte almindelige Bekendtgørelses Udstedelse kan enhver, der formener, at der bør foretages

Forandringer i de trufne Bestemmelser, ved Henvendelse til Landbrugsministeren foranledige Afholdelse af en ny Kystkommissionsforretning.

Saafremt der ved disse Forretninger gøres Forandringer i de tidligere trufne Afgørelser, bliver ny Bekendtgørelse efter § 5 at udstede.

§ 9. Den, der vil søge Erhverv ved at optage de i § 1 omhandlede Materialier fra Søterritoriet, skal herom gøre Anmeldelse til Registrerings- og Skibsmaalingsbureauet i København, der fører Register over de anmeldte. Han skal endvidere paa et iøjnefaldende Sted paa begge Sider af sit Fartøj med 10 Tommer høje Skrifttegn (Bogstaver eller Tal), hvide paa sort Grund eller sorte paa hvid Grund, have paamalet Bogstaverne »St. F.« og Fartøjets Registernummer.

§ 11. Den, der, i Strid med de af Landbrugsministeren udstedte Bekendtgørelser, borttager Sten, Ler, Sand og Grus fra Forstranden eller Strandbredden, straffes, naar den foreskrevne Afmærkning af den fredede Kyst har fundet Sted, med en Bøde af 20—200 Kr., der i Gentagelsestilfælde kan stige til 2000 Kr.; hvis Borttagelsen er sket ved Anvendelse af Dampkraft eller deslige, straffes vedkommende med en Bøde fra 200—2000 Kr., der i Gentagelsestilfælde kan stige til 5000 Kr. Den skyldige er derhos pligtig at erstatte al bevislig tilføjet Skade. I Gentagelsestilfælde kan det derhos ved Dommen bestemmes, at Fartøjet, Redskaberne og de ulovlig borttagne Genstande skal være forbrudt til Fordel for Statskassen.

Den, der borttager eller forvansker de i Medfør af nærværende Lov anbragte Mærker, straffes efter almindelig borgerlig Straffelovs § 294, hvorhos han er pligtig at erstatte den bevislig tilføjede Skade. Den, der ved at anbringe Mærker paa en Kyst, der ikke er fredet, giver det Udseende af, at den er fredet, straffes med Bøder eller Fængsel. Den, der overtræder Bestemmelserne i § 9, straffes med en Bøde af 10—100 Kr., der i Gentagelsestilfælde kan stige til 1000 Kr.

Sager, der anlægges i Henhold til denne Lov, behandles som offentlige Politisager. Bøderne tilfalder Statskassen.

Lov om Vejvæsenet.
Af 21. Juni 1867.

§ 1. Samtlige offentlige Veje deles i 2 Klasser, nemlig: a) Landeveje, hvortil henregnes alle de Veje, der hidtil er betragtet som Hovedlandeveje, og de øvrige Veje, der optages paa de i § 2 nævnte Fortegnelser; b) Biveje, hvortil henregnes alle andre offentlige Veje.

§ 3. Det paaligger enhver Amtsraadskreds at holde de igennem samme løbende Landeveje i forsvarlig Stand, og lige Forpligtelse paahviler Kredsen med Hensyn til disse Vejes Fortsættelse over Købstædernes Grund, indtil den hidtil gældende Grænse mellem Landevej og Købstadgade.

§ 8. Det paaligger ethvert Landsogn og enhver Købstad at holde de over sammes Grund løbende Biveje i forsvarlig Stand.

§ 12. Amtsraadene for Landets og Amtmændene for Købstædernes Vedkommende fører Tilsyn med, at Bivejene holdes i saadan Stand, som efter deres Betydning og de stedlige Forhold maa anses for passende. Skulde et Sogneforstanderskab eller en Købstadkommunalbestyrelse forsømme at holde en Bivej i tilbørlig Stand, kan henholdsvis Amtsraadet eller Amtmanden, saafremt Manglerne ikke er afhjulpet inden en vedkommende forelagt Frist, lade det forsømte Arbejde udføre for Sognets eller Købstadens Regning.

§ 15. Indenrigsministeren har den øverste Afgørelse af alle Klager over og Meningsuligheder mellem kommunale Myndigheder angaaende Vejvæsenet. Ingen Landevejs Retning eller Bredde kan forandres eller ny Landevej anlægges uden Ministerens Samtykke.

Lov om Jagten af 8. Maj 1894 med de ved Lov af 16. Marts 1900 skete Ændringer.

§ 1. Jagtretten tilkommer Grundejeren; som saadan anses Arvefæsteren med Ret til at sælge og pantsætte.

Lige med Grundejere betragtes med Hensyn til Jagtretten Lensbesidere. Beneficiarier og offentlige Stiftelsers Bestyrelser paa den paagældende Stiftelses Vegne.

Paa uudskiftede Jorder og paa udskiftede Købstadsjorder tilkommer Jagtretten Kommunen, hvis Bestyrelse har at bestemme, hvorledes der skal forholdes med Jagtrettens Udøvelse paa den for Kommunen og Grundejerne hensigtsmæssigste Maade.

Med Hensyn til Jagtretten paa den kongelige Vildtbane forholdes efter de hidtil gældende Regler. Paa Sandflugtsstrækninger, hvor Dæmpningen besørges af det offentlige, indtræder samme i Ejerens Sted og er saaledes berettiget til at disponere over Jagtretten paa Lodden. I øvrigt skal ethvert i Medfør af den hidtil gældende Lovgivning retsgyldig taget Forbehold eller sket Overdragelse, hvorefter Jagtretten tilkommer en anden end Grundejeren, fremdeles blive i Kraft.

Jagtretten paa Søer, Aaer, Bække og andre lignende Vande skal alene tilkomme den eller de tilstødende Grundejere, enhver ud for sin Grund og indtil Midtstrøms, med mindre der haves anden gyldig Regel eller nogen ved særlig Adkomst har erhvervet Jagtret paa det paagældende Vand.

§ 2. Den Grundejer, der ikke har Jagtret paa sin Grund, er berettiget til at forlange Jagtretten afløst, hvilket ogsaa gælder paa den kongelige Vildtbane og paa udskiftede Købstadsjorder.

§ 3. Naar Jagtretten er forenet med Ejendomsretten over Grunden, kan den ikke adskilles derfra. Ved Overdragelse af Bøndergods til Selveje eller Arvefæste kan gyldigt Forbehold vedrørende Jagtretten kun tages i Overensstemmelse med denne Lovs § 4.

Ved Overdragelse af den almindelige Brugeret til en Grund skal Jagt-

retten, for saa vidt den tilkommer Grundejeren, anses indbefattet under Brugsretten, naar Grundejeren ikke udtrykkelig har forbeholdt sig den.

§ 4. Det er den Ejer, der selv er Bruger af Grunden, tilladt at overdrage sin Jagtret til andre enten for sin Besiddelsestid eller for et vist Aaremaal af ikke over 10 Aar ad Gangen, dog kun paa en af de nævnte Maader. Er Jagtretten overdragen til andre, skal den jagtberettigede dog, hvis han ikke selv er Bruger, staa vedkommende Bruger til Ansvar i Tilfælde af Jagtrettens Misbrug.

§ 5. Det staar alle og enhver frit for at udøve Jagt paa Havet og i Fjorde og Vige, undtagen hvor disse er privates Ejendomsret undergivet, eller Jagten sammesteds fra ældre Tider har været betragtet som tilkommende den eller de jagtberettigede paa de tilgrænsende Landstrækninger. Dog kan denne Rettighed ikke udøves fra Kyststrækningen, naar Jagten derpaa tilkommer en anden, ej heller ved Vadning paa Forstranden langs med Kyststrækningen, lige saa lidt som det er tilladt fra Søen at udøve Jagt ved Skyden ind paa den tilgrænsende Landjord, hvor en anden har Jagtretten. Overskridelse af den ovenfor hjemlede Ret anses som ulovlig Jagt.

§ 6. Det er enhver, uanset at han ikke er jagtberettiget, tilladt inden for Grænserne af de ham enten tilhørende eller til Brug overladte Jorder, selv eller ved en enkelt bestemt Person, der hører til hans Husstand og af ham dertil findes egnet, og som ikke tidligere har været straffet for Jagtovertrædelser, at fange, skyde eller paa anden Maade, under fornødent Hensyn til Bestemmelserne i § 20, at dræbe Dagrovfugle med Undtagelse af Musevaagen, Vildgæs med Undtagelse af Graagaasen, Ravne, Krager, Raager, Skader, Graaspurve og Skarver, samt at ødelægge disse Fugles Yngel, Æg og Reder.

Endvidere er det enhver Bruger tilladt i sin Gaard, Gaardsplads og dermed i Forbindelse staaende indhegnede Have og Lystanlæg, selv eller ved en til hans Husstand hørende Person paa enhver Maade at fange og dræbe Ildere, Maarer og Ræve, dog under Iagttagelse af, hvad Lovgivningen og særlig Brandforordningerne i øvrigt foreskriver. Ligeledes er det i eller ved ferske Vande, hvori Fiskeri drives, den fiskeriberettigede tilladt at fange og dræbe Oddere og Hejrer.

Sakse, Fælder og lignende Redskaber, som hertil benyttes, skal være indrettet saaledes, at Dyrene saa vidt muligt ikke lemlæstes, og de skal derhos efterses og det deri fangede Vildt udtages mindst 2 Gange daglig. Dræbes eller fanges Moderdyret, skal Ynglen om muligt tillige, og saa vidt det kan ske uden at betræde anden Mands Jagtgrund, dræbes eller fanges.

Den ikke jagtberettigede Ejer eller Bruger er ansvarlig for de Jagtovertrædelser, der under Udøvelsen af den fornævnte indrømmede Ret begaas af den Person, han hertil har bemyndiget.

§ 7. Den jagtberettigede er forpligtet til at skaffe de ikke jagtberettigede Jordbrugere i sit Jagtdistrikt Fred for Kronvildt og Daavildt, og samme Forpligtelse paahviler den jagtberettigede med Hensyn til Raa-

vildt, der i den Tid, dette ikke er fredet, gør Jordbrugeren Skade. Opfylder den jagtberettigede ikke denne Forpligtelse, uagtet Jordbrugeren bevislig har opfordret ham dertil, skal det i de nærmeste 3 Maaneder efter en saadan Opfordring være Jordbrugeren tilladt paa den ham til Brug overladte Grund, dog ikke paa den Gaards Jorder, hvor den jagtberettigede selv bor, at jage og fælde Kron- og Daavildt samt Raavildt i den Tid, dette ikke er fredet, imod at han inden 24 Timer underretter den jagtberettigede om, at Vildtet er fældet. Bliver det ikke afhentet hos Brugeren, der har at sørge for dets hensigtsmæssige Opbevaring, inden 24 Timer, efter at Underretning bevislig er meddelt, tilfalder det de fattiges Kasse i Sognet. Bor den jagtberettigede ikke inden for Sognets Grænser, skal han paavise en Mand i Sognet, til hvem Meddelelsen kan finde Sted.

Foranstaaende Bestemmelse gælder dog ikke med Hensyn til den Jordlod, som den jagtberettigede har overdraget sin Skov- eller Jagtbetjent til Brug.

§ 8. De i §§ 6 og 7 indeholdte Bestemmelser kommer ogsaa til Anvendelse paa den kongelige Vildtbane. Den Jordbrugeren derefter tilkommende Ret kan ikke indskrænkes ved nogen Kontrakt. Overskridelse af denne Ret fra Jordbrugerens Side anses som ulovlig Jagt.

§ 9. Det er den jagtberettigede forbudt at drive Jagt paa anden Mands Sædemarker i Tiden fra 1. Maj til Kornet er mejet og opbundet, dog med Undtagelse af Jagt efter Kron- og Daavildt samt Raavildt, naar Brugeren i Henhold til § 7 begærer, at den jagtberettigede skal skaffe ham Fred for forannævnte Vildt.

Ligeledes er det den jagtberettigede forbudt at jage eller søge efter Vildt i anden Mands Gaard, Gaardsplads, indhegnede Have og dermed i Forbindelse staaende indhegnede Lystskov eller i indhegnet Planteskole.

§ 10. Den jagtberettigede er pligtig at godtgøre vedkommende al den Skade, som han ved at udøve Jagt paa Ejendomme, som haves i Eje eller Brug af andre end den jagtberettigede selv, paafører Ejeren eller Brugeren. Den jagtberettigedes Erstatningsansvar kan ikke indskrænkes ved nogen Kontrakt.

§ 11. Den jagtberettigede har Ret til fra sin Jagtgrund at fjerne omstrejfende Hunde, paa hvilken Maade han bedst ved og kan, naar han forgæves har søgt at optage dem; skulde paagældende Hund derved komme til Skade eller endog omkomme, er dens Ejer ikke berettiget til nogen Erstatning. Er den jagtberettigede ikke Bruger af Grunden, kan han kun udøve denne Ret med Brugerens Samtykke, hvilket dog til enhver Tid kan tages tilbage. Optager den jagtberettigede Hunden, kommer Reglerne i Loven om Mark- og Vejfred af 25. Marts 1872 til Anvendelse. Til at nedskyde omstrejfende Hunde af Mynderacen udenfor Brugerens Gaard, Gaardsplads eller Have behøver den jagtberettigede dog ikke Brugerens Tilladelse. Endvidere har den jagtberettigede Ret til paa sit Jagtdistrikt at nedskyde omstrejfende Katte.

Lov 30. Januar 1861 angaaende Forbud imod at medtage løse Hunde i Jægersborg Dyrehave m. m. forbliver fremdeles i Kraft.

Naar løsgaaende Hunde ihjelbider eller beskadiger Vildt i Fredningstiden, er disses Ejer pligtig at erstatte den jagtberettigede den Skade, der herved tilføjes hans Vildtstand.

§ 12. Uvedkommende maa ikke færdes med Skydevaaben eller Hund paa anden Mands Jagtgrund udenfor de Veje og Stier, der er aabne for almindelig Færdsel, ej heller ved Vadning paa Forstranden langs med anden Mands Jagtgrund. I Skove, hvad enten disse tilhører Staten eller private, maa uvedkommende ikke færdes med Skydevaaben eller Hund udenfor de gennem Skovene førende offentlige Veje.

Den, der har saaret Vildt paa sin egen Jagtgrund, har ingen Rettighed dertil, naar det falder paa anden Mands Jagtgrund. Det er dog vedkommende tilladt at sætte sig i Besiddelse af Vildtet, naar det falder paa tilgrænsende offentlig Vej.

§ 13. Den, der ubeføjet jager paa Steder, hvor der ikke tilkommer ham Jagtret, være sig med Skydevaaben eller paa anden Maade, gør sig skyldig i ulovlig Jagt, selv om der ved Jagten ikke er fældet eller fanget noget Slags Vildt.

Den jagtberettigede har Ret til selv eller ved sine Folk at anholde den, som paa vedkommende Jagtgrund gør sig skyldig i ulovlig Jagt, at fordre udleveret samt fratage ham Gevær, Hund og øvrige medbragte Jagtrekvisiter tillige med det muligt skudte eller fangede Vildt, og for saa vidt han ikke er kendt eller nægter at aflevere de ovennævnte Jagtredskaber m. m., da at føre ham til nærmeste Politimyndighed, for at der ved anholdtes Afhøring kan fremskaffes fornøden Oplysning om hans Navn, Stilling og Bopæl. De ovennævnte Jagtredskaber m. m. skal derefter, med mindre deres Tilstedeværelse maatte anses nødvendig til Sagens yderligere Fremme, kunne tilbageleveres den anholdte, saafremt han paa anden Maade stiller antagelig Sikkerhed for Opfyldelsen af, hvad han efter Forseelsens Beskaffenhed vil kunne ventes tilpligtet at betale. Lige Ret tilkommer Brugeren af Grunden, der ikke har Jagtret, dog at det paahviler ham at gøre Anmeldelse til den jagtberettigede om den skete Anholdelse.

Er der ved ulovlig Jagt skudt eller fanget noget Vildt, er den skyldige pligtig at erstatte den jagtberettigede Vildtets Værdi, med mindre denne foretrækker at erholde Vildtet udleveret; er Vildtet nedlagt i Fredningstiden, er den skyldige pligtig at erstatte den jagtberettigede den yderligere Skade, som derved er tilføjet hans Vildtstand.

§ 14. Børn under 16 Aar maa ikke udøve Jagt uden i Følge med voksne Personer og under disses Tilsyn.

§ 17. Overalt paa Landjorden (herunder alle ferske Vande), i Fjorde og Vige og paa Havet, saa langt dansk Søterritorium gaar, skal nedenanførte Dyr og Fugle være fredet i de for hver især angivne Tider, begge de anførte Dage medregnet, nemlig:

I. Pattedyr:

1) Raabukke fra 15. Juli til 15. September; Raaer fra 1. Januar til 15. September.

2) Harer fra 25. December til 20. September.

3) Pindsvin og Flagermus fra 1. Februar til 15. September.

II. Fugle:

1) Af Dagrovfugle Musevaager fra 1. Februar til 15. September. Alle Natrovfugle fra 1. Februar til 15. September.

2) Agerhøns fra 15. November til 15. September.

3) Fasaner fra 15. Marts til 15. September.

4) Skovduer, Kramsfugle og Sjaggere fra 1. Februar til 15. September.

5) Urhøner hele Aaret. — Urhaner fra 1. November til 15. August.

6) Vadefugle fra 1. Februar til 15. August; dog Bekkasiner*), Brushøns, Regnspover, Holtsnepper og Pommeransfugle fra 15. Maj til 31. Juli. Hvide saavel som sorte Storke skal være fredet hele Aaret.

7) Svaner**) og Terner fra 1. Februar til 15. September; Maager fra 1. Februar til 31. Oktober, dog den store Havmaage kun fra 1. Maj til 31. Juli; Graagæs og Dykænder fra 1. April til 30. Juni; andre Svømmefugle fra 1. Februar til 15. Juli.

8) Alle andre ikke forannævnte Fugle fra 1. Februar til 15. September. Dog skal alle Sangfugle og andre Smaafugle være fredet hele Aaret. Stærene maa jages, hvor de i Haverne gør Skade paa Frugt, i Tiden fra 1. Juli til 20. August.

Undtaget fra disse Bestemmelser er:

De Fugle, som det ifølge § 6 er tilladt enhver at dræbe, samt Blishøns.

Fredning af Raadyr og Harer gælder dog kun udenfor Gaard, Gaardsplads og dermed i Forbindelse staaende forsvarlig indhegnet Have og Lystanlæg, samt Dyrehave og Planteskole.

Den ovenfor paabudte Fredning omfatter tillige de fredede Dyrs Yngel samt Fuglenes Reder og Æg; dog skal det være Ejeren af Grunden tilladt at borttage eller lade borttage Vibeæg indtil 8. Maj, Terne- og Maageæg indtil 25. Maj og Æg af Ænder, til hvilke der er indrettet fredede Rugepladser, alt under fornødent Hensyn til, at Formeringen ikke forstyrres.

§ 18. Intet Vildt, for hvilket der er fastsat Frednigsbestemmelser, maa falbydes, sælges, købes eller forsendes, før Dagen efter den paagældende Jagttids Begyndelse, og ikke længere end 8 Dage efter dens Udløb; dog skal det være tilladt at købe og indføre saadant Vildt fra Udlandet, men det maa da ikke falbydes eller sælges her i Landet. Som Salg anses Beværtning med Vildt foretagen af en beværtningsdrivende som Del af Næringen.

Urhøner maa dog falbydes, købes, sælges og forsendes her i Landet

*) Bekkasiner er nu fredede fra 1. Februar til 31. Juli. **) Svaner er nu fredede fra 15. Marts til 15. November.

i Tiden fra 15. August til 31. Marts, naar det bevises, at de er indført fra Udlandet; det samme gælder Urhaner i Tiden fra 9. November til 31. Marts.

Indførelse, Forsendelse, Falbydelse, Køb og Salg af Tjurer, Hjerper og Ryper er tilladt, naar det bevises, at de er indført fra Island eller fra Udlandet.

§ 19. Ingen maa bruge Mynder eller Hunde af Mynderacen til Jagt.

Det er forbudt til Jagt saavel paa Landjorden som paa Havet og i Fjorde og Vige at bruge kunstigt Lys.

§ 20. Udenfor Gaard, Gaardsplads og dermed i Forbindelse staaende indhegnet Have og Lystanlæg, Dyrehave samt indhegnet Planteskole er det forbudt at indrette Faldgruber, sætte Gift eller i Gærder eller tæt ved Jorden opstille Fælder og Sakse. Dog skal det være tilladt at indrette Fanghuller og opstille Fælder for Rotter og Mus samt sætte Gift for disse Dyr, saafremt Giften anbringes paa en saadan Maade, at større Dyr ikke kan faa Adgang til den.

Brugen af Vildtsnarer og Doner er forbudt.

I Søer, Aaer, Bække og andre lignende Vande skal det dog være tilladt at sætte Oddersaks af den eller de tilstødende Grundejere, hvem Retten til at drive Fiskeri alene tilkommer.

For alle i nærværende Paragraf nævnte Fangstredskaber gælder Reglen i § 6, 3. Stykke.

§ 21. Ingen maa sælge eller transportere eller opbevare Vildt, om hvilket han ved eller har Grund til at formode, at det er erhvervet ved ulovlig Jagt.

Den, der driver Handel med Vildt, er forpligtet til, naar han erhverver Vildt af Personer, der er ham ubekendt, at forlange Oplysning om disses Navn og Bopæl.

§ 23. Den, der gør sig skyldig i ulovlig Jagt, straffes med Bøder fra 10—200 Kr.

Er den ulovlige Jagt udøvet efter Solens Nedgang og før dens Opgang eller paa Søn- og Helligdage eller i Skov eller paa Marker, hvor Sæden endnu ikke er indhøstet, eller fra Vogn eller Slæde, eller fra Veje og Stier, eller har den paagældende ifølge Forlig eller Dom paadraget sig Straf for ulovlig Jagt i de sidste 3 Aar, forinden den Overtrædelse, for hvilken han nu tiltales, har fundet Sted, kan Bøden ikke sættes ringere end til 50 Kr.; men i øvrigt skal der ved Bødens Bestemmelse som skærpende Moment særlig tages Hensyn til, om den ulovlige Jagt er udøvet af flere i Forening, om paagældende ved Antræffelsen har udvist Trods eller Opsætsighed mod den jagtberettigede eller den, der optræder paa den jagtberettigedes Vegne, eller om han forhen har gjort sig skyldig i nogen i nærværende Lov omhandlet Forseelse.

Den, der 2 Gange ved Dom eller Forlig har været anset for ulovlig Jagt, og 3. Gang inden 5 Aars Forløb fra sidste Doms eller Forligs Datum atter gør sig skyldig i ulovlig Jagt, skal tillige dømmes til at have forbrudt de af ham under den ulovlige Jagt anvendte Jagtredskaber og

Hunde, hvad enten de tilhører ham selv eller af andre er overladt ham til Brug, til Fordel for den Kommunes Kasse, hvor Forseelsen er begaaet. Kan Jagtredskaberne og Hundene ikke skaffes til Veje, eller kan de af anden Grund ikke forbrydes, skal vedkommende i Stedet for dømmes til at betale til samme Kasse et af Retten bestemt Beløb, dog ikke under 50 Kr.

Naar der ved den ulovlige Jagt er fanget, skudt eller paa anden Maade dræbt noget af den efternævnte Slags Vildt, skal den skyldige foruden den ovenfor bestemte Bøde yderligere bøde for hvert Stykke Vildt:

Kronvildt eller Daavildt	50 Kr.
Raavildt	30 —
Hare, Ræv, Odder, Grævling, Urfugl eller Svane	10 —
Agerhøne, Fasan, Regnspove, Holtsneppe, Bekkasin, Brokfugl, Pommeransfugl, Graagaas, Graaand eller Krikand	5 —
Andet Fuglevildt	2 —

§ 24. Den jagtberettigede, der overtræder Bestemmelserne i § 9 og § 11, 1. Stykke, 2. Punktum, straffes med Bøder fra 10—200 Kr. Med lige Straf straffes den, der overtræder Bestemmelserne i § 12, 1. Stykke; dog kommer denne Bestemmelse, for saa vidt den alene angaar Færdsel med Hund paa anden Mands Jagtgrund, ikke til Anvendelse, naar det af Sagens samtlige Omstændigheder er klart, at Hunden ikke er medtaget i Jagtøjemed.

§ 31. Paatale til Strafansvar efter nærværende Lov maa ikke finde Sted, naar et Aar er forløbet, efter at Forseelsen er begaaet.

Lov om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme.
Af 23. Maj 1902.

§ 1. Nedennævnte Foranstaltninger til Fremme af Husdyravl og Husdyrbrug støttes ved aarligt Tilskud af Statskassen saaledes:

A. Præmiering ved Skuer.

1) Landboforeningernes Dyrskuer med et Tilskud, der med den i § 3 nævnte Begrænsning er lig med det Beløb, som Foreningerne selv anvender til Præmiering af Avlsdyr, dog at Landboforeninger, der afholder det aarlige Skue i Forening, yderligere efter Landbrugsministerens Bestemmelse kan faa et Tilskud af 10 pCt. af det nævnte Beløb.

2) Fællesskuer.

a. Fællesforeningernes (Provinslandboforeningernes) Dyrskuer med et Beløb, der udgør det dobbelte af, hvad vedkommende Fællesforening selv udreder til Præmiering ved disse Skuer.

b. Fjerkræ- og Biavlsskuer, der omfatter hele Landet eller større Dele af samme, med et Tilskud, der er lig med det Beløb, som vedkommende

Fjerkræ- eller Biavlerforening selv anvender til Præmiering ved disse Skuer.

3) Statsskuer for Hingste med en Sum af 75,000 Kr.,

4) Statsskuer for Tyre med en Sum af 75,000 Kr.

B. Avlsforeninger.

5) Hesteavlsforeninger med et Tilskud af indtil Halvdelen af den for Hingsten givne Købesum og ikke ud over 4000 Kr. fordelt paa 5 Aar med $^1/_{10}$ af Købesummen aarlig, dog at Tilskudet for de Hingstes Vedkommende, som har haft Statstilskud i Henhold til Lov af 14. April 1893, ansættes til Halvdelen af Hingstens Værdi, dog ikke ud over 4000 Kr., og fordeles med $^1/_{16}$ af Værdien aarlig. Tilskudet til lejede Hingste ansættes til Halvdelen af den for Hingsten givne Leje, dog ikke ud over 400 Kr. aarlig, og kan ikkun ydes fem Aar til samme Hingst.

6) Kvægavlsforeninger med 150 Kr. for hver Foreningerne tilhørende Tyr.

7) Kvægavlsforeninger, der har særlige Betingelser for Udvikling af gode Kvægstammer, med indtil 20,000 Kr.

8) Svineavlsforeninger med 50 Kr. for hver Foreningerne tilhørende Orne.

C. Andre Foranstaltninger vedrørende Husdyravl og Husdyrbrug.

9) Kontrolforeninger med indtil 250 Kr. til hver Forening, dog ikke ud over i alt 120,000 Kr.

10) Til Afholdelse af Konkurrencer mellem hele Kvæghold med en Sum af indtil 25,000 Kr.

11) Svineavlscentre med en Sum af indtil 45,000 Kr.

12) Foranstaltninger til Fremme af Faareavl (Faareavlscentre, Faareavlsforeninger m. m.) med en Sum af indtil 5000 Kr.

13) Udgivelse af Stambøger med en Sum af indtil 20,000 Kr.

14) Ansættelse af Foreningskonsulenter i Husdyrbrug med et Tilskud indtil $^3/_5$ af den aarlige Lønning, der oppebæres af den paagældende som Konsulent, dog ikke ud over 30,000 Kr.

15) Foranstaltninger, der uden at falde ind under nogen af de fornævnte, sigter til Fremme af Husdyravl og Husdyrbrug, og som efter Landbrugsministerens Skøn fortjener Støtte af Statskassen, med en Sum af indtil 40,000 Kr.

Endvidere afholdes af Statskassen Udgifterne til Dagpenge og Befordringsgodtgørelse til Formændene for Hingste- og Tyreskuekommissionerne, Dommerne ved Statsskuer og de tilsynshavende ved Landboforeningernes Dyrskuer, samt Udgifterne ved Udgivelsen af Statsdyrskuekommissionens Beretning.

A. Tilskud til Præmiering ved Skuer.

§ 2. Ved Præmiering efter denne Lov bliver under i øvrigt lige Vilkaar fortrinsvis at tage Hensyn til Dyr med fremtrædende Racepræg, forsynet med paalidelige og oplysende Stamtavler og hørende til gode, saa vidt mulig rene Racer og Stammer.

Det bliver derhos at paase, at Dyr, der har været præmieret paa et Skue, ikke samme Aar tilkendes Præmie paa et andet Dyrskue — de i § 1 under Nr. 2 omhandlede Fællesskuer samt Dyrskuer ved Landmandsforsamlinger dog undtaget.

§ 6. Ansøgninger om de i §§ 1—2 a) og b) omhandlede Statstilskud indgives inden Udgangen af hvert Aars Marts Maaned til Landbrugsministeren.

B. Tilskud til Avlsforeninger.

§ 12. De nedenomhandlede Tilskud til Avlsforeninger fordeles af Landbrugsministeren og kan kun gives til saadanne Foreninger, hvis Formaal er anerkendt nyttigt og godt, og som anbefales af Provinsens Fællesforening. Ansøgninger om Tilskud indgives gennem denne.

Avlsforeningerne er med Hensyn til Anvendelsen af Statstilskudet undergivet Landbrugsministerens Tilsyn. Standser en Forening sin Virksomhed i Løbet af det Finansaar, for hvilket Statstilskudet er modtaget, er Landbrugsministeren berettiget til at forlange Tilbagebetaling af Statstilskudet eller en forholdsmæssig Del af samme; for Tilbagebetalingen hæfter Bestyrelsens Medlemmer en for alle og alle for en.

§ 13. De i § 1 under Nr. 5 omhandlede Hesteavlsforeninger skal for at opnaa Adgang til Understøttelse have deres Vedtægter godkendt af Landbrugsministeren.

Statstilskudet ydes Foreningerne for et bestemt Avlsdyr, der skal være fyldt 4 Aar og være præmieret med Pengepræmie ved et Statsskue. Tilskudet ydes kun, saa længe Hingsten er i avledygtig Stand og ikke lider af Fejl, der kan befrygtes nedarvet paa Afkommet, hvilket aarlig vil være at attestere af Kommissionsformanden i den Skuekreds, hvor Hingsten virker.

§ 14. De i § 1 under Nr. 6 omhandlede Kvægavlsforeninger skal for at opnaa Adgang til Understøttelse have deres Vedtægter godkendt af Landbrugsministeren.

§ 15. Det i § 1, Nr. 7, nævnte Tilskud kan af Landbrugsministeren anvendes til yderligere Støtte for Kvægavlsforeninger, der ved Fremstilling af fortrinligt Afkom har vist sig at være i Besiddelse af særlige Betingelser for Udvikling af gode Kvægstammer.

Bedømmelsen af Afkommet foretages paa de af Tyreskuekommissionerne afholdte Afkomsskuer af den paagældende Tyreskuekommission.

Tilskudet, der ydes med fra 50 til 150 Kr. til hver Forening, fordeles efter Indstilling fra de paagældende Fællesforeninger.

§ 16. Det i § 1 under Nr. 8 nævnte Tilskud kan kun ydes til saadanne Svineavlsforeninger, hvis Formaal er anerkendt som nyttigt og godt af

den paagældende Fællesforening, og hvis Vedtægter er godkendt af Landbrugsministeren.

C. Tilskud til andre Foranstaltninger vedrørende Husdyravl og Husdyrbrug.

§ 17. Det i § 1 under Nr. 9 nævnte Tilskud fordeles af Landbrugsministeren i det der nævnte Forhold til Kontrolforeninger, der har til Formaal paa Grundlag af Undersøgelser af Fodringen samt af Mælkemængden og Fedtindholdet i Mælken af de enkelte Køer i Besætningen at belyse og fremme Kvægbrugets Rentabilitet samt virke for Dannelsen af Kvægstammer, hvis Mælk kan give forøget Smørudbytte. Foreningerne, der mindst maa omfatte 8 Medlemmer, skal have et Kreaturantal af mindst 200 Køer, dog kan Landbrugsministeren frafalde Fordringen om det nævnte Medlems- og Kreaturantal enten af Hensyn til Egnens spredte Befolkning og særlige lokale Forhold eller, fordi den paagældende Forening tillige under sit Arbejde optager Kontrollering af andre Grene af Bedriften, der ligger Hovedformaalet nær, eller endelig ved de i § 15 nævnte Kvægavlsforeninger.

Lov om Fæste-, Leje- og Tjenestehuse.

Af 23. Maj 1902.

I. Fæste- og Lejehuse.

§ 1. Intet Hus paa Landet, som anvendes til Husmandsbrug, paa over 2 Skpr. Land, Byggepladsen iberegnet, og som siden 1. Januar 1850 stedse har været og den 1. Januar 1903 vedblivende er bortfæstet, maa herefter uden for de i Lov om Fæstevæsenet af 19. Februar 1861 § 2 og Lov af 9. Marts 1872 § 5 ommeldte Tilfælde nedlægges, med mindre det ligger paa Hovedgaardsjord, frigjort Jord eller anden fri Jord, eller et Hus med tilsvarende Jordstykke udlægges til Husmandsbrug i dets Sted. Om det paagældende Hus kan betragtes som et passende Vederlag for det Hus, der nedlægges, afgøres af Amtet under Appel til Landbrugsministeriet, og det vil i hvert Fald til Sagens Ordning være fornødent, at Ejeren ved tinglæst Deklaration forpligter sig og efterfølgende Ejere til at opretholde det som Husmandsbrug. Forpligtelsen til ikke at nedlægge de i denne Paragraf omhandlede Huse samt til at opretholde dem som Husmandsbrug bortfalder dog 20 Aar efter at et saadant Hus er afhændet ved Salg.

Naar en som foranført tidligere bortfæstet Huslod udstykkes, maa det tilbageblivende Areal ikke være mindre end 1½ Td. Land boniteret Maal, og ikke under 4 Tdr. Land g. M., medens Ejeren frit kan raade over det øvrige Tilliggende.

Landbrugsministeriet kan dog, saafremt særlige Omstændigheder maatte tale derfor, give Tilladelse til Nedlæggelse af et saadant Hus eller til, at det tilbageblivende Areal i Tilfælde af Udstykning bliver mindre end 4 Tdr. Land g. M.

Overtrædelse af Bestemmelserne i nærværende Paragraf straffes under en af det offentlige anlagt Politisag med Bøder fra 20—100 Kr., hvorhos vedkommende vil være at tilpligte inden en passende Frist at efterkomme den ham paahvilende Forpligtelse under Tvangsmulkter fra 10—100 Kr. efter Dommerens nærmere Bestemmelse. Bøder og Tvangsmulkter tilfalder Statskassen.

§ 2. Naar Brugeren af et Hus paa Landet, som anvendes til Husmandsbrug, i sin Besiddelsestid har foretaget saadanne Istandsættelser af og Tilbygninger til de paa Ejendommen værende Bygninger, som har været nødvendig til Ejendommens Drift som Husmandsbrug eller til Husets Beboelse af Husmanden med Hustru og ugifte Børn, eller af nyt har opført saadanne Bygninger paa Ejendommen, som paa samme Maade kan siges at have været nødvendige, skal der ved Fratrædelsen af Ejendommen gives ham Erstatning derfor af Ejeren.

Det samme gælder med Hensyn til saadanne Nybygninger, Tilbygninger, Istandsættelser og Forøgelser af det mur- og nagelfaste Inventarium, som, selv om de ikke kan anses for strengt taget nødvendig til Jordens Drift, dog maa erkendes for at være hensigtsmæssige, naar de uomtvistelig har forøget Husets almindelige Handelsværdi som Husmandshus.

Erstatningsretten omfatter fremdeles ikke blot saadanne større Grundforbedringer af Husets Tilliggende, der utvivlsomt har varig forøget dettes Værdi som Husmandsbrug, saasom Opdyrkning af Overdrev, Heder, Mose eller Kær, Rydning af stenlagte Jordstykker, Udtørring af Moradser, Afsivnings- og Overrislingsanlæg, men ogsaa de nyttige og hensigtsmæssige mindre Grundforbedringer, til Eks. Mergling, omfattende Udgravninger, Brøndsætning, Hegning eller desl., hvoraf Brugeren paa Grund af Besiddelsens Afbrydelse ikke har faaet Lejlighed til at høste den fulde Fordel. Endvidere tilkommer der Brugeren Erstatning, naar han ved Aflevering af Huset bevislig har nedlagt mere eller kostbarere Saasæd eller Frø i Jorden, end der er overleveret ham.

Har Ejeren til Udførelse af de fornævnte Bygningsarbejder eller Grundforbedringer forstrakt Brugeren med Materialier eller ydet ham Hjælp med Mandskab eller Heste og Vogn, da bør Værdien af disse og andre Tilskud komme til Afdrag ved Erstatningens Fastsættelse.

§ 3. Adgangen til den ved forrige Paragraf hjemlede Erstatning bliver imidlertid saavel for Nybygninger, Istandsættelser, Tilbygninger og Inventarieforøgelser som for Grundforbedringer betinget af, at Brugeren, forinden Arbejdet paabegyndes, derom bevislig har gjort Anmeldelse til Ejeren. Endvidere er Adgangen til Erstatning betinget af, at Brugeren drager Omsorg for, at Ejendommen ved Brugsforholdets Ophør afleveres ved en efter Reglerne i § 5 afholdt Synsforretning, med mindre der mellem Bruger og Ejer er truffet mindelig Overenskomst om Erstatningens Størrelse.

§ 4. Det er Ejerens Pligt fremtidig at sørge for, at Overleveringen til Brugerne af Huse paa Landet sker ved en Forretning, der afholdes af

Parterne selv i Overensstemmelse med en af Landbrugsministeriet foreskreven Formular, som godkendes og underskrives af dem, eller, hvis nogen af dem forlanger det, ved en efter Reglerne i § 5 afholdt Synsforretning.

§ 5. De i §§ 3 og 4 ommeldte Synsforretninger foretages af 2 Synsmænd, hvoraf hver Part vælger en. Kan Synsmændene ikke blive enige, vælger de en Opmand, og kan de ikke forenes om dennes Valg, beskikker Amtmanden en Opmand. Omkostningerne ved Synsforretningerne bæres lige af begge Parter.

Ved Afleveringsforretningen afgør, i Mangel af mindelig Overenskomst, Synsmændene, henholdsvis Opmanden, om der ifølge nærværende Lov tilkommer Brugeren nogen Erstatning, og fastsætter i bekræftende Fald dennes Størrelse. Ved Erstatningens Bestemmelse skal det tages i Betragtning, hvorledes Ejendommen er vedligeholdt, og bliver der ikke blot at tage Hensyn til den Værdiforøgelse, Ejendommen har opnaaet ved den foretagne Forbedring, men tillige til den Fordel, som Brugeren i den længere eller kortere Tid, der er forløben siden Forbedringens Udførelse, selv har høstet af samme. Dog bortfalder Erstatningsretten ved større Forbedringer efter 30 og ved mindre efter 10 Aar fra Forbedringernes Udførelse, og Erstatningen maa i intet Tilfælde overstige Pengeværdien af det af Brugeren anvendte Arbejde og tillagte Materiale efter gangbar Pris paa den Tid, da det paagældende Arbejde blev udført.

Dersom en af Parterne anser sig for brøstholden ved nogen af de ovennævnte Synsforretninger, skal han inden 14 Dage, efter at Kendelsen er ham lovlig forkyndt, erklære saadant. Inden 14 Dage efter denne hans Erklærings Forkyndelse for Modparten har da hver af Parterne at udnævne tvende ny Synsmænd. For denne Oversynskommission, hvis Afgørelse træffes af et Flertal, saa at der kun i Mangel af et saadant bliver Brug for en Opmand, der eventuelt vælges paa samme Maade som foran anført, gælder i øvrigt de samme Regler, som ovenfor er givne for Synsmændene, kun at Kommissionen tillige har at bestemme, om begge Parterne eller kun den ene af dem skal bære de ved den fornyede Undersøgelse foranledigede Omkostninger.

Undlader en af Parterne inden 14 Dage, efter at den anden Part har ladet ham en Opfordring dertil lovlig forkynde, at foretage, hvad der paahviler ham til Syns- eller Oversynsforretningens Foretagelse eller Fuldførelse, skal den anden Parts Synsmand eller Synsmænd i Forening med en af Amtmanden beskikket Mand afgøre Sagen.

Ved Overleveringsforretningen beskrives Huset og Lodden samt det mur- og nagelfaste Inventarium saa nøjagtigt som muligt. For Loddens Vedkommende anføres Hegn, Ledde, Vandingssteder samt Vandafledningsgrøfter, og for saa vidt den er drænet, naar Dræningen er foretagen og om muligt dennes Beskaffenhed. Endvidere noteres, hvor megen og hvad Art Saasæd og Frø der er nedlagt i Jorden. Med Hensyn til Bygninger, Inventarium og Hegn anføres, hvilke Mangler der er til Stede, og den

Udgift saavel til Materialier som Arbejdsløn, der vil medgaa til deres Afhjælpning.

§ 6. Forsømmer Ejeren at opfylde den ham ifølge § 4 paahvilende Pligt til at overlevere Huset ved Synsforretning, og har Brugeren upaatalt i 6 Maaneder efter Brugsforholdets Stiftelse haft Besiddelsen af Ejendommen, kan Brugeren ved Brugsforholdets Ophør fordre Erstatning for de Istandsættelser og Forbedringer (jfr. § 2), som han paastaar at have udført, med mindre Ejeren kan føre fuldt Bevis for Urigtigheden heraf.

§ 7. Naar Brugeren af et Hus har opført Nybygninger eller Tilbygninger eller forøget det mur- og nagelfaste Inventarium, saaledes at der derfor tilkommer ham Erstatning ifølge §§ 2 og 3, er han uberettiget til at borttage saadanne Bygninger, Tilbygninger eller Inventariegenstande igen. Andre Bygninger, Tilbygninger eller Inventarier er han eller hans Bo berettiget til at borttage, dog kun paa Betingelse af, at den oprindelige Tilstand tilbageføres for de overleverede Bygningers Vedkommende.

§ 8. I Tilfælde af Brugsforholdets Ophør ved Dødsfald tilkommer der Dødsboet eller Arvingerne Ret til imod fornøden Sikkerhedsstillelse at beholde Huset og fortsætte Driften indtil den 1. April i det paafølgende Aar. Hvis Brugsforholdet er indgaaet paa bestemt Tid, gælder den nævnte Regel dog kun, for saa vidt den kontraktmæssig vedtagne Slutningstermin ikke indtræder forinden.

Hvad enten Dødsboet eller Arvingerne benytter sig af Retten til at beholde Huset indtil den 1. April i det paafølgende Aar eller ej, tilkommer der dem samme Ret, som Brugeren selv vilde have haft, til at kræve Erstatning efter §§ 2 og 3 for de Forbedringer, som den afdøde Bruger maatte have udført.

§ 9. For hver Synsforretning, som afholdes efter Reglerne i denne Lov, tilkommer der hver af Synsmændene og Opmanden 2 Kr. for en halv Dags Arbejde beregnet til 6 Timer, eller Arbejde i kortere Tid, og 3 Kr. for en hel Dags Arbejde. For denne Betaling har de at befordre sig til Stedet, for saa vidt dette ligger inden for 1 Mils Afstand fra deres Bopæl, hvorimod der i andet Fald tilkommer dem en Befordringsgodtgørelse af 1 Kr. pr. løbende Mil frem og tilbage.

Over Synsforretningen affatter Synet en Beskrivelse, hvoraf der meddeles hver af Parterne en Afskrift mod en Betaling af 50 Øre pr. Ark, hvilken Betaling ogsaa bliver at yde, naar Afskriften ikke fylder et Ark. Beskrivelsen tilstilles Stedets Kommunalbestyrelse og opbevares i dettes Arkiv. Kommunalbestyrelsens Formand er pligtig til at give den af Parterne, som senere maatte begære det, Afskrift af Beskrivelsen mod en Betaling af 50 Øre pr. Ark som ovenfor nævnt.

§ 10. De i §§ 2—9 indeholdte Bestemmelser kommer ikkun til Anvendelse paa Huse paa Landet, som anvendes til Husmandsbrug, hvortil der hører over 2 Skpr. Land, Byggepladsen iberegnet. Andre Huse paa Landet, Villaer og lignende Bygninger, til hvilke der hører Jord, samt Huse i Handelspladserne og paa Steder, hvor en købstadlignende Bebyggelse har fundet Sted, falder uden for Lovens Regler. Opstaar der i det enkelte Til-

fælde Tvistighed om, hvorvidt en Ejendom falder ind under Lovens Regler eller ej, afgøres Spørgsmaalet af Amtet under Appel til Landbrugsministeriet. I øvrigt kommer Bestemmelserne til Anvendelse, hvad enten Brugeren er Fæster, Lejer eller Forpagter, hvorimod de ikke finder Anvendelse paa vederlagsfri Brugsforhold angaaende Huse paa Landet.

§ 11. Der tilkommer ikke Brugeren Erstatning efter de foranstaaende Bestemmelser for de Istandsættelser og Forbedringer, der er udført af ham, forinden det Tidspunkt efter nærværende Lovs Ikrafttræden, til hvilket lovlig Opsigelse af Brugsforholdet fra begge Sider kan ske ifølge kontraktmæssig Vedtagelse eller ifølge Regelen i Frdn. af 27. Maj 1848 § 4. Det paahviler Ejeren med Hensyn til de alt bestaaende Brugsforhold inden 6 Maaneder efter ovennævnte Tidspunkt at sørge for Optagelse af en Synsforretning efter de samme Regler, som i § 4 er foreskrevet ved Overlevering. Forsømmer Ejeren dette, kommer Reglerne i § 6 til Anvendelse.

II. Tjenestehuse.

§ 12. Naar Huse paa Landet gives til Bolig og Brug for Ejerens Betjente og Tyende som en Del af Lønnen, skal det ske ifølge en skriftlig Kontrakt, som udtrykkelig siger, at naar Tjenestetiden lovlig ophører i Henhold til Bestemmelserne i Tyendeloven af 10. Maj 1854, skal han fraflytte den i Forbindelse med Tjenesten overdragne Bolig med Tilliggende. Er nogen af disse imidlertid kommen af sin Plads i Utide, og dette ej er sket paa Grund af Utroskab eller en af ham begaaet Forbrydelse, skal der tilstaas ham 4 Ugers Frist til at ryddeliggøre Huset og søge sig et andet Husly. En lige Frist tilkommer, naar han dør, hans efterladte Familie. — Har Ejeren ikke sørget for saadan skriftlig Kontrakts Oprettelse, er de almindelige Bestemmelser i Frdn. af 27. Maj 1848 anvendelige, og andre Kontrakter angaaende Arbejdsudførelse kan ikke afskære disses Anvendelse, hvorved fastsættes, at Huse paa Landet kun kan udlejes saavel til Husmænd som Inderster saaledes, at Fraflytning finder Sted 1. Maj.

§ 13. Arbejderhuse, henhørende til industrielle Anlæg paa Landet, kan overlades der beskæftigede ugifte Arbejdere til Afbenyttelse saaledes, at Fraflytning skal finde Sted samtidig med Arbejdets Ophør. — Tredje, fjerde og femte Punktum i § 4 i Frdn. af 27. Maj 1848 ophæves.

Lov om Jords Udstykning og Sammenlægning m. m.

Af 6. April 1906.

§ 1. Til Udstykning af en samlet fast Ejendom udkræves Landbrugsministeriets Approbation.

§ 2. Hovedgaarde maa ved Udstykning ikke nedbringes under 40 Tdr. Land boniteret Maal efter den Jordbonitering, der lægges til Grund ved Udstykningen. Ved en Hovedgaard forstaas i denne Lov en Gaard, hvis

Jorder har Hovedgaardstakst, og som den 18. November 1897 havde et Jordtilliggende af 60 Tdr. Land til Taksten 24 (boniteret Maal) eller derover efter Matrikulstaksationen, og som ikke er en fra en Hovedgaard udskilt Parcel.

Ved Udstykning af Selvejerbøndergaarde skal der forblive en Hovedparcel tilbage, hvis Mindstestørrelse under Hensyn til Forholdet mellem Gaardens Areal og dens Hartkorn beregnet efter Tilstanden ved denne Lovs Ikrafttræden fastsættes efter følgende Skala:

Klasse.	Forholdet mellem Areal og Hartkorn.	Hovedparcellens Størrelse.
I.	10 Tdr. L. eller derunder til 1 Td. Hartk.	Mindst 2 Tdr. Hartkorn.
II.	Over 10 indtil 20 Tdr. L. inkl. til 1 Td. Hartk.	Mindst $1^1/_2$ Td. Hartkorn.
III.	Over 20 indtil 40 Tdr. L. inkl. til 1 Td. Hartk.	Mindst 1 Td. Hartkorn.
IV.	Over 40 Tdr. L. til 1 Td. Hartkorn.	Mindst $^1/_2$ Td. Hartkorn.

Hovedparcellen af en Gaard af 4. Klasse skal dog, for saa vidt den ikke har 1 Td. Hartkorn, med Hensyn til Udskrivning af kommunalt Pligtarbejde, anses som en Gaard med 1 Td. Hartkorn.

Ved en Selvejerbondegaard forstaas i denne Lov et Avlsbrug paa 1 Td. Hartkorn og derover, hvis Jordtilliggende enten helt eller for den væsentligste Dels Vedkommende er Bondejord, og om hvilken det ikke for Ministeriet godtgøres, enten at Ejendommen er en Parcel af en Gaard, der lovlig er nedlagt, eller ved hvis Udstykning en Hovedparcel er ladt tilbage, eller at Tilliggendet er Jord, som ved Udskiftningen er holdt udenfor, hvad der blev tillagt Gaardene, eller at Ejendommen helt eller for den væsentligste Dels Vedkommende er dannet af Fæstejord, der i Henhold til Lov om nogle Forandringer i Fæstelovgivningen af 19. Febr. 1861 § 2 er udtaget til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord. Som Selvejerbondegaard betragtes med Hensyn til Udstykning endvidere enhver Ejendom, paa hvilken der ved tinglæst Deklaration eller paa anden Maade er lagt særlig Forpligtelse til at behandles overensstemmende med Lovgivningens Forskrifter om Bøndergaarde.

Pligthuse, der er udlagte i Stedet for nedlagte eller sammenlagte

Gaarde, maa ved Udstykning ikke nedbringes under 3 Tdr. Land Middeljord.

De i Henhold til Lov Nr. 39 af 24. Marts 1899 og Lov Nr. 101 af 22. April 1904 om Tilvejebringelse af Jordlodder for Landarbejdere udlagte Husmandsbrug maa ikke udstykkes, med mindre almenøkonomiske Forhold, Kommunens Bebyggelsesforhold eller lignende gør det ønskeligt at kunne anvende den paagældende Husmandslod helt eller delvis paa anden Maade.

Ved Udstykning af Fæstegaarde under et Gods gælder fremdeles Reglerne i Loven af 9. Marts 1872 §§ 1 og 2, dog at Hovedparcellens mindste Størrelse efter § 1 fremtidig fastsættes efter den i nærværende Paragrafs 2. Stykke anførte Skala.

Fæstehuse, som falder ind under Bestemmelserne i § 1 i Lov Nr. 87 af 23. Maj 1902 om Fæste-, Leje- og Tjenestehuse, maa ved Udstykning ikke nedbringes under 3 Tdr. Land Middeljord og ikke under 4 Tdr. Land geometrisk Maal.

Samlede Fredskovstrækninger maa ikke udstykkes i mindre Lodder end 100 Tdr. Land geometrisk Maal, og saadanne samlede Fredskovstrækninger, der allerede er mindre end 200 Tdr. Land, kan ikke ved Udstykning deles. Hvorvidt en Skov, om hvis Udstykning der er Spørgsmaal, er en »samlet Fredskovstrækning«, afgøres af Landbrugsministeren.

§ 3. Landbrugsministeren er bemyndiget til at fravige de i § 2 fastsatte Indskrænkninger i Retten til Jords Udstykning i følgende Tilfælde:

n a a r den paagældende Ejendoms Jordtilliggende har en saa spredt Beliggenhed eller er af en saa uforholdsmæssig Størrelse, at en yderligere Udstykning maa anses for hensigtsmæssig,

n a a r de stedlige Forhold gør det ønskeligt, at Jord fraskilles Ejendommen til Udlægning af Husmandsbrug, i hvilket Tilfælde der bliver at paalægge de udlagte Lodder tinglæst Forpligtelse til at opretholdes som saadanne, hvilken Forpligtelse kun kan ophæves af Landbrugsministeren efter Kommunalbestyrelsens Anbefaling,

n a a r en købstadlignende Bebyggelse er opstaaet i Ejendommens Nærhed,

n a a r Jorderne af Vurderingsraadet er ansat til en Værdi, der betydelig overstiger, hvad de kan forrente som Landbrug,

n a a r Jord ønskes fraskilt til offentligt Brug,

n a a r der efter Landbrugsministerens Skøn foreligger ganske særlige Forhold, der kan gøre Udstykningen ønskelig, saasom den ubetydelige Størrelse af den Parcel, der agtes fraskilt Ejendommen i Forhold til dennes Areal, samt

f o r Fredskoves Vedkommende, naar særlige Omstændigheder efter Landbrugsministerens Skøn taler for en yderligere Udstykning.

Denne Bemyndigelse for Landbrugsministeren gælder for Fæstegaardes Vedkommende dog kun det Tilfælde, naar Jord ønskes fraskilt til offentligt Brug.

Selvejerbøndergaarde kan dog ikke nedlægges, det vil sige nedbrin-

ges under 1 Td. Hartkorn eller — for Gaarde af 4. Klasse — under ½ Td. Hartkorn, uden der er meddelt kgl. Bevilling ad mandatum, og paa Vilkaar, at der i den nedlagte Gaards Sted indenfor Kommunens Grænser udlægges som Pligthus en til et Husmandsbrug egnet, særskilt matrikuleret, Jordlod med et Tilliggende af mindst 3 Tdr. Land Middeljord. Dette Vilkaar kan Landbrugsministeren efter Kommunalbestyrelsens Anbefaling frafalde, ligesom han efter Kommunalbestyrelsens Anbefaling kan meddele Tilladelse til Nedlægning af bestaaende Pligthuse.

§ 4. Hvor en Hovedparcel i Henhold til foranstaaende Bestemmelse skal lades tilbage, skal denne, saavidt muligt, udlgges i en samlet Lod indenfor Kommunens Grænser.

Ingen Parcel maa udlægges med en for Jordens Benyttelse uheldig Figur.

For alle Parcellers Vedkommende skal der være sørget for Adgang til offentlig Vej, for saa vidt Parcellen ikke sammenlægges med tilgrænsende Ejendom.

Naar det af Kommunalbestyrelsens Paategning paa Andragendet fremgaar, at der i et af Justitsministeriet stadfæstet Bygningsreglement for Kommunen haves Bestemmelser angaaende Bredden af ny Veje, kan Udstykningen ikke approberes, med mindre Kommunalbestyrelsen i Overensstemmelse med de i Reglementet givne Regler har godkendt de ved Udstykningen paatænkte ny Vejes Bredde.

Landbrugsministeren afgør, om disse Betingelser efter Omstændighederne er behørig opfyldte.

Alle Hovedparceller og Pligthuse skal, for saa vidt de ved Udstykningsapprobationens Meddelelse ikke er bebygget, bebygges inden 1½ Aar med de til det paagældende Avlsbrug fornødne Bygninger. Underøvrigheden har Indseende med, at denne Bebyggelsespligt rettidig og paa behørig Maade opfyldes, samt at de bestaaende Pligthuse fremtidig bevares.

En Forandring, hvorved en Del af en Ejendom afstaas til offentlige Gader eller Veje, maa ikke noteres i Matrikulens Dokumenter, med mindre Panthaverne i den paagældende Ejendom ved tinglæst Paategning paa deres Panteobligationer har meddelt Samtykke til Afstaaelsen. Saadan Paategning kan tinglæses uden Gebyr.

§ 5. Den, som ønsker en Ejendom udstykket, har desangaaende at henvende sig til en Landinspektør, som derefter foranstalter den i Anledning af Udstykningen fornødne Opmaaling, Parcellernes Afsætning i Marken med tydelige og varige Mærker m. v.

§ 16. Jorder kan med de af Forskrifterne om Bondejords Behandling og om Pligthuses og Husmandsbrugs Opretholdelse følgende Indskrænkninger frit sammenlægges og benyttes under et samlet Brug.

Lov om Udlaan af Stats-Laanefonden til Udstykning af større Landejendomme.

Af 6. April 1906.

§ 1. Finansministeren bemyndiges til paa nedenanførte Betingelser af Stats-Laanefondens Midler at yde Laan til Foreninger, der dannes udelukkende med det Formaal at indkøbe større Landejendomme, som egner sig til Udstykning, og som kan erhverves til billig Pris, for at udstykke og afhænde dem væsentligst til Oprettelse af mindre Landbrug.

§ 2. Forinden en Forening kan faa Laan af Stats-Laanefonden, maa dens Vedtægter godkendes af Finansministeren efter Forhandling med Landbrugsministeren. I Vedtægterne skal det anføres, hvilken Størrelse man agter at give Lodderne, og paa hvilke Vilkaar en Del af Foreningens Kapital om fornødent kan forblive indestaaende i det afhændede.

Et Eksemplar af Vedtægterne tillige med Oplysning om Bestyrelsesmedlemmernes Navn og Bopæl skal indleveres til Underøvrigheden paa Foreningens Hjemsted og hos bemeldte Øvrighed være til Eftersyn for enhver, som vil indlade sig med Foreningen eller gøre Krav gældende mod den. Ligeledes skal Anmeldelse om Forandring i Vedtægterne og i Bestyrelsens Sammensætning ske til bemeldte Øvrighed. Det eller de anmeldte Bestyrelsesmedlemmer forpligter Foreningen i alle Forhold til Tredjemand, og Søgsmaal mod Foreningen kan med Retsvirkning for denne anlægges mod dem.

Foreningen skal underkaste sig Ministeriets Tilsyn med, at den ledes i Overensstemmelse med denne Lov og med sine Vedtægter. Ingen Forandring maa foretages i Vedtægterne uden Finansministerens Samtykke.

§ 3. Foreningen skal endvidere godtgøre, at den raader over en kontant Kapital paa mindst 35,000 Kr. Er en Forening dannet for kun at indkøbe en enkelt bestemt Ejendom til Udstykning, eller naar andre særlige Omstændigheder taler derfor, kan der dog bevilges Foreningen Laan, selv om den kun raader over en mindre Kapital.

§ 4. Med Ansøgning om Laan skal Foreningen indsende saa fuldstændige Oplysninger om den Ejendom, hvis Erhvervelse paatænkes, at det kan skønnes, baade om den egner sig til Køb og Udstykning, og om den Pris, Foreningen agter at give for den, er rimelig og Vilkaarene i øvrigt antagelige.

Ligeledes skal det godtgøres, at Anmeldelsespligten, jfr. § 2, er opfyldt.

Finansministeren tager derefter Bestemmelse, om og med hvilket Beløb Laan kan ydes. For Laanet, der ikke maa overstige den Kapital, Foreningen godtgør at have kontant til Raadighed, skal Foreningen give Stats-Laanefonden Sikkerhed i Ejendommen med Besætning og Inventarium, Avl og Afgrøde med oprykkende 2. Prioritet næstefter et Kreditforenings- eller Kreditkasselaan eller et Laan, der er givet efter Reglerne for Udlaan af umyndiges Midler.

§ 5. Laanet forrentes med 3 pCt. p. a. I de første 5 Aar er Laanet afdragsfrit. Efter Forløbet af denne Tid forrentes og afdrages det med 4 pCt. aarlig, hvoraf først beregnes 3 pCt. p. a. i Rente af den til enhver

Tid skyldige Gæld, medens Resten afskrives som Afdrag paa Hovedstolen. Laanet er uopsigeligt fra Stats-Laanefondens Side i 10 Aar.

§ 6. Naar Foreningen afhænder en Parcel, bestemmer Finansministeren under Hensyn til dennes Størrelse og Værdi i Forhold til den samlede Ejendom, hvor stort Afdrag der skal betales paa Laanet. Forinden Afdraget er betalt, maa Parcellen ikke udgaa af Stats-Laanefondens Pant.

Dog skal Finansministeren kunne bevilge, at der i afhændede Parceller, som med derpaa opførte og til Landbrug passende Bygninger vurderes til Ejendomsskyld til ikke over 12,000 Kr., gives Laan af Stats-Laanefonden indtil $^1/_5$ af bemeldte Vurderingssum mod Panteret som i § 4 bestemt og paa de i § 5, 1. Stykke, nævnte Vilkaar.

Naar særlige Omstændigheder taler derfor, kan saadant Laan bevilges, om end den bebyggede Parcels Vurdering til Ejendomsskyld naar op til 18,000 Kroner.

§ 7. Til de i nærværende Lov ommeldte Øjemed kan der i 5 Aar udredes Laan indtil ialt 200,000 Kr. aarlig. Skulde den til Raadighed i et Finansaar værende Sum ikke fuldt ud komme til Udbetaling, stilles den tiloversblevne Del af Summen til Raadighed i de følgende Finansaar. Omvendt kan der ogsaa i et Finansaar anvises til Udbetaling et større Beløb, naar der finder tilsvarende Besparelse Sted i de senere Finansaar.

De Beløb, som i Løbet af de 5 Aar indgaar ved Afdrag paa ydede Laan, kan paa ny anvendes i samme eller et af de følgende Finansaar og medregnes ikke i foranførte 200,000 Kr.

§ 8. Saalænge en Forening har Laan af Stats-Laanefonden, er den forpligtet til at indsende sine aarlige Regnskaber til Finansministeriet. Den af Foreningens Medlemmer indskudte Kapital kan ikke uddrages af Foretagendet, fornden Foreningens Forpligtelser overfor Stats-Laanefonden er fuldt afviklede; men Medlemmerne er kun berettiget til, for saa vidt det ved Driften eller ved Afhændelse af Parceller indvundne Udbytte tillader det, at lade sig udbetale 5 pCt. Rente af deres indskudte Kapital. Hvad der i øvrigt maatte blive kontant til Raadighed, skal, indtil Stats-Laanefonden er fyldestgjort, indsættes til Forrentning i en solid Sparekasse og tjene som Reservefond til Sikkerhed overfor Laanefonden. Skulde Reservefonden overstige Laanefondens Tilgodehavende, kan dog det overskydende udbetales som Afdrag paa Medlemmernes Indskud. Dersom der, efter at Stats-Laanefonden er fyldestgjort for Kapital og Renter, og efter at Medlemmernes Indskud med Renter er tilbagebetalt, er noget Overskud, skal dette, hvad enten det bestaar i Kapital eller i fast Ejendom, anvendes til almennyttige Foranstaltninger til Fremme af det mindre Landbrugs Tarv efter Foreningens af Finansministeren godkendte Vedtagelse.

Ud over 5 pCt. Rente af den indskudte Kapital kan intet af Overskuddet nogensinde fordeles til Medlemmerne.

Hverken Bestyrelsen eller andre Medlemmer af Foreningen maa modtage noget Vederlag af denne for deres Virksomhed.

§ 9. For den Kapital, der af Stats-Laanefonden er udlaant i en Ejen-

dom, der er indkøbt til Udstykning, hæfter Foreningen med hele sin Formue, hvorimod Foreningens Medlemmer ikke hæfter personlig.

§ 10. For saa vidt der i Henhold til den gældende Ret maatte paahvile den til Udstykning bestemte Ejendom Hovedparcelsforpligtelse, er Landbrugsministeren bemyndiget til at ophæve denne Forpligtelse, saaledes at Ejendommen frit kan udstykkes.

§ 11. Ved Overdragelse af fast Ejendom til ovennævnte Foreninger og fra disse til Køberne bliver der til Købekontrakt eller Skøde at benytte stemplet Papir til Takst 1 Kr., hvorimod de af Foreningerne og Køberne udstedte Obligationer med Pant henholdsvis i den samlede Ejendom og de fra denne udstykkede Lodder udstedes paa ustemplet Papir. Tinglæsningsgebyrer og alle andre Afgiftr til det offentlige bortfalder.

Ved senere Overdragelse af Lodder skal de i nærværende Paragraf omhandlede Begunstigelser ikke komme til Anvendelse.

Lov om Kørsel med Motorvogne og Motorcykler.
Af 18. April 1910.

§ 1. For Kørsel med Motorvogne og Motorcykler paa offentlig Gade, Vej eller Plads gælder de i denne Lov indeholdte Forskrifter.

Ved Siden heraf kommer de i stedlige Politivedtægter givne Bestemmelser for Kørsel med almindelige Vogne eller Cykler og for den offentlige Kørsel til Anvendelse, for saa vidt de ikke strider mod denne Lovs Bestemmelser.

§ 2. Ved Motorvogne og Motorcykler forstaas i denne Lov Vogne eller Cykler, som bevæges ved Maskinkraft.

§ 11. Enhver Motorvogn og Motorcykle skal, forinden den tages i Brug, skriftlig anmeldes for Politiøvrigheden i den Jurisdiktion, hvor Ejeren (Brugeren) er hjemmehørende.

Anmeldelsespligten paahviler Ejeren eller den Person (Brugeren), som har varig Raadighed over vedkommende Køretøj.

Anmeldelsen skal indeholde Ejerens (Brugerens) fulde Navn og Bopæl samt Oplysning om Køretøjets Bestemmelse (privat Personbefordring, offentlig Brug, Lastvogn m. v.), Antal Hestekraft, Kørehastighed (jfr. § 21, 3. Stykke), Egenvægt, Bevægkraft, fra hvilken Fabrik Køretøjet er udgaaet, til hvilken Type det henhører, og hvilket Fabriknummer det har. Ved Lastkøretøjer oplyses Ladningens Maksimalvægt.

§ 15. Naar et indregistreret Køretøj skifter Ejer (Bruger), skal saavel den tidligere som den ny Ejer (Bruger) ufortøvet derom gøre Anmeldelse til Politiet paa deres Hjemsteder.

Flytter Ejeren (Brugeren) til en anden Jurisdiktion, skal Afmeldelse ske til Politiet i den Jurisdiktion, som forlades, og Anmeldelse ske til Politiet i den Jurisdiktion, hvortil Flytning sker, og Køretøjet opføres da i dettes Liste efter at være forsynet med nyt Nummer og Kendingsbog-

stav eller -tegn, hvorhos den i § 11, næstsidste Stykke, omhandlede Attest forsynes med Paategning om Flytningen.

§ 17. Ejeren (Brugeren) er ansvarlig for, at Køretøjet er i lovlig Tilstand, at navnlig Bremserne virker sikkert og kraftigt, at de forlangte Paaskrifter er i Orden, samt at det føres af en dertil skikket (jfr. § 19) og paalidelig Person.

§ 18. Naar Politiøvrigheden forlanger det, er Ejeren (Brugeren) pligtig at give Oplysning om, hvilke Personer der som Førere har benyttet Køretøjet.

§ 19. De i denne Lov omhandlede Køretøjer maa kun føres af Personer, der hos Politiet har erhvervet et Bevis for, at de har Ret til at føre saadanne Køretøjer; dette Bevis, som skal indeholde et Fotografi af den, for hvem det er udstedt, skal Føreren under Kørselen altid have hos sig og paa Forlangende forevise for Politiet.

Til at erholde et saadant Bevis kræves, at vedkommende, hvad enten han er Ejer af Køretøjet eller ej, er fyldt 18 Aar, og at han er ædruelig, samt at han derhos ved en ifølge Justitsministerens nærmere Anordning foreskreven Prøve for Politiets dertil beskikkede sagkyndige har godtgjort at være i Besiddelse af fornødent Kendskab til Maskinen og dens Behandling, samt at han i mindst 1 Maaned har modtaget Undervisning og Uddannelse i dens Brug, ligesom det maa være bevist, at han er i Besiddelse af fornøden Synsevne. Udgiften ved den nævnte Prøve afholdes af Andrageren med 10 Kr. for en Motorvogn og 5 Kr. for en Motorcykle.

For militære Personer, der i Uniform fører et under Militæretaterne hørende og som saadant betegnet Køretøj, udsteder de militære Myndigheder Førerbeviset, der ikke behøver at indeholde Fotografi.

Sindssyge og berusede Personer tillades det ikke at føre noget Køretøj.

§ 21. Færdsel med Motorvogne er som Regel tilladt ad alle Landeveje (Amtsveje), samt i København med Frederiksberg, Gentofte Kommune med Undtagelse af Strandvejen Nord for Traverbanevej og de under Forstvæsenet sorterende Veje, Købstæderne og Handelspladserne. Takster for offentlig Personbefordring skal approberes af vedkommende kommunale Bestyrelse.

Naar Flertallet af Kommunalbestyrelserne i Amtet dertil giver sit Samtykke, kan Amtsraadet til Motorvognsejere give en personlig Tilladelse til Kørsel paa Biveje i Amtet, hvilken Tilladelse for Læger, Dyrlæger og Jordemødre kan udstrækkes til at gælde hele Døgnet, naar de færdes i Praksis.

§ 22. Kørehastigheden maa i København med Frederiksberg, Købstæderne og Handelspladserne samt gennem tæt bebyggede Landsbyer og paa Biveje ikke overstige 15 Km. og andetsteds ikke overstige 30 Km. i Timen.

Kørehastigheden for Natkørsel (Kørsel fra ½ Time efter Solens Ned-

gang til ½ Time før Solens Opgang, med mindre Kørebanen overalt er oplyst med kunstigt Lys) maa ikke overstige 15 Km. i Timen.

§ 23. Paa saadanne Strækninger af Gade eller Vej, hvor Politiet enten ved Opslag eller paa anden lignende Maade har paabudt, at Færdsel med almindelige med Heste forspændte Køretøjer skal foregaa »i Skridt« eller »langsomt«, maa Motorvogne og Motorcykler ikke køre med større Fart, end at en voksen Mand i rask Gang kan følge ved Siden af Køretøjet (d. v. s. 8 Km. i Timen).

§ 32. Overtrædelser af denne Lov straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt i Medfør af den øvrige Lovgivning, med Bøder fra 10 til 500 Kr. Anbringelse af Kendingsmærker, der ikke er vedkommende opgivet af rette Politimyndighed eller dog ikke er ham opgivet til Brug for det benyttede Køretøj, straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr. Uberettiget Anbringelse af Politiets Tjenestestempel paa Køretøjet eller dets Nummerplade saavel som uberettiget Plombering af samme straffes med Fængsel (Almindelig borgerlig Straffelovs § 25). Samme Straf anvendes overfor dem, der uden forudgaaende Anmeldelse til Politimyndigheden forandrer Konstruktionen af de i § 21, 3. Stykke, omhandlede Motorvogne, saaledes at deres Kørehastighed kan overstige det deri fastsatte. Sagerne behandles som offentlige Politisager. Bøderne tilfalder i København Kommunens Kasse og udenfor København Hjælpekassen for det Sogn, i hvilket Overtrædelsen er begaaet.

Ved Bødernes Fastsættelse skal der særlig tages Hensyn til, om vedkommende tidligere har været ikendt Bøde for Overtrædelse af denne Lovs Bestemmelser, samt til vedkommendes Formuesomstændigheder.

§ 34. Af Motorvogne, der benyttes her i Landet, svares en aarlig Afgift efter følgende Regler:

For en Motorvogn med indtil 6 Hestekraft 5 Kr. pr. Hestekraft, indtil 12 Hestekraft 6 Kr. pr. Hestekraft og over 12 Hestekraft 7 Kr. pr. Hestekraft.

Vogne, der benyttes til Last-, Droske- eller Omnibuskørsel, betaler kun 2 Kr. pr. Hestekraft.

Lov om Hundeafgiften samt om Straf og Erstatning for Skade foraarsaget af Hunde.

Af 12. April 1889 med den ved Lov af 27. April 1900 gjorte Forandring.

§ 1. Den for Københavns og for Frederiksbergs Vedkommende bestemte Betaling for Tegn til Hunde forandres saaledes, at Afgiften paa begge disse Steder bliver for Hunde, der, maalt med Stangmaal, har en Højde fra Fodsaalernes Plan til Skulderbladets Overside af 16 Tommer eller derunder, 10 Kr. aarlig for hver Hund og for større Hunde det dobbelte.

§ 2. I Købstæderne uden for København, i Frederiksværk, Løgstør, Marstal, Nørresundby og Silkeborg fastsættes Hundeafgiften til et Beløb

af 5 Kr. aarlig for hver Hund af ikke over 16 Tommers Højde og til det dobbelte for større Hunde. I de Købstæder, hvor Indbyggerantallet efter den sidste Folketælling overstiger 4000, kan Byraadet forhøje Afgiften med indtil Halvdelen af Beløbet. Ligeledes kan Byraadet bestemme, at fjerntliggende Udenbysgrunde helt eller delvis med Hensyn til Afgiften bliver at behandle efter denne Lovs § 6. Afgiften tilfalder Kommunens Kasse, som deraf afgiver 2 Kr. for hver Hund til Politikassen.

§ 3. For hver Hund, nogen holder ud over een, betales dobbelt Afgift, og denne erlægges, hvis Hundene har forskellig Størrelse, altid af dem over 16 Tommers Højde.

§ 4. Hundeejere, som er Medlemmer af andres Husstand, erlægger det dobbelte af den i de foregaaende Paragrafer bestemte Afgift, der, naar Husherren selv holder Hund, og Hundene er af forskellig Størrelse, altid beregnes som for en Hund over 16 Tommer.

§ 5. I tæt bebyggede Landdistrikter skal Justitsministeren med vedkommende Sogneraads Samtykke være bemyndiget til at lade de i København eller Købstæderne gældende Bestemmelser om Hundeafgiften træde i Kraft, dog at Afgiften tilfalder de fattiges Kasse i vedkommende Landkommune.

§ 6. Hvor der i en Husstand paa Landet kun holdes en Hund, er denne afgiftsfri. Holder nogen flere Hunde, svares der Afgift af dem alle: 2 Kr. aarlig af den første og 3 Kr. for hver af de øvrige. Afgiften tilfalder de fattiges Kasse. Sogneraadet affatter Vedtægter om Tegnenes Løsning, hvilke Vedtægter, der er gældende for 3 Aar, meddeles til Politimesteren og bekendtgøres paa sædvanlig Maade. Sognefogden fører Tilsyn med Vedtægternes Overholdelse. Overtrædelser af Vedtægternes Bestemmelser straffes med Bøder fra 2 til 5 Kr., der i Gentagelsestilfælde kan fordobles. Sager herom behandles politiretsvis, og Bøderne tilfalder de fattiges Kasse.

Hundeejere, som er Medlemmer af andres Husstand, erlægger 5 Kr. for hver af deres Hunde.

§ 7. Hunde, der bestandig, naar de ikke er forspændt som Trækdyr, holdes lænkede eller indelukkede paa afspærret Plads eller i Gaardsrum, er fritaget for Afgiften og medregnes ikke ved dennes Fastsættelse i Henhold til de foregaaende Paragrafer. Københavns Magistrat og uden for København vedkommende Kommunalbestyrelse kan paa Ansøgning for et Aar ad Gangen indrømme Nedsættelse eller Eftergivelse af Afgiften, hvor Omstændighederne skønnes at tale derfor.

I alle Tilfælde, hvad enten Fritagelsen er en Følge af første eller andet Punktum af nærværende Paragraf eller af den foregaaende Paragraf, bliver dog Anmeldelse om Hunden at gøre til Politiet (paa Landet Sognefogden).

§ 8. Ejerne af løsgaaende Hunde er ansvarlige for, at disse ikke bider sagesløse Personer, sønderriver deres Klæder eller paa anden Maade foraarsager dem Skade. Forulempes nogen paa en af de nævnte Maader af en Hund, uden selv at være Skyld deri, anses Ejeren med Bøder fra 2

indtil 100 Kr., hvorhos han er pligtig til at erstatte den Skade, Hunden maatte have foraarsaget, for saa vidt Skaden lader sig erstatte med Penge, og til at udrede Godtgørelse for Svie og Smerte samt den Lyde, der maatte være fremkommen. Har en saadan Hund tidligere bidt et Menneske eller voldt anden Skade, hvorfor dens daværende Ejer er bleven dømt eller har maattet indgaa Forlig med den forurettede, kan i Københavns Politidirektøren og uden for Københavns Politimesteren under Straf af Bøde indtil 100 Kr. paalægge dens Ejer at lade Hunden dræbe, naar den ikke bestandig holdes bunden eller indelukket eller forsynet med en forsvarlig Mundkurv.

Ligeledes kan Politiet under Straf af Bøder indtil 100 Kr. paalægge Ejere af Hunde, der viser sig bidske eller glubske eller har den Vane at forulempe Folk ved paa offentlig Gade, Vej eller Plads at fare imod dem eller at forfølge dem, eller som forulemper Kreaturer paa Marken, at lade saadanne Hunde dræbe, med mindre de stadig holdes bundne eller indelukkede eller forsynes med forsvarlig Mundkurv.

Har Hunden ifølge Overenskomst Tilhold hos en anden end Ejeren, paahviler Ansvaret den førstnævnte.

§ 9. Den, der hidser en Hund paa nogen eller undlader at holde sin Hund tilbage, naar han bemærker, at den anfalder nogen, straffes med Bøder indtil 50 Kr., for saa vidt han ikke ifalder større Straf efter § 8.

§ 10. Sager angaaende Overtrædelse af §§ 7—9 behandles som offentlige Politisager. Bøderne tilfalder paa Landet de fattiges Kasse med deres halve Beløb.

Lov om Snekastning.

Af 9. April 1901 med de ved Lov af 22. April 1904 skete Forandringer.

§ 1. Det paahviler enhver Købstad- og Sognekommune at sørge for Snekastning paa de inden for Kommunens Grænser beliggende offentlige Veje og Gangstier.

Efter Forslag fra Kommunalbestyrelsen kan Fritagelse for denne Forpligtelse dog for enkelte Bivejes Vedkommende, hvis Omstændighederne maatte tale derfor, tilstaas af Amtsraadet — for Købstædernes Vedkommende af Amtmanden. Saadan Fritagelse kan kun meddeles for højst 3 Aar ad Gangen, og skal Kommunalbestyrelsen mindst 3 Uger, forinden Sagen forelægges Amtsraadet (Amtmanden), lade udgaa Bekendtgørelse om, at paagældende Veje agtes undtagne fra Snekastning. Det bestemmes af vedkommende Kommunalbestyrelse, paa hvilke Gangstier Snekastning skal finde Sted; dens Beslutning i saa Henseende kan dog indankes for Amtsraadet (Amtmanden).

De Sognekommuner, der ved ene at overtage Snekastningen paa Landevejsstrækninger, hvor efter de hidtil gældende Regler Beboere af andre Kommuner har deltaget i Arbejdet, faar en væsentlig Forøgelse af deres Snekastningsarbejde, erholder et i Forhold til den forøgede Byrde

af Amtsraadet efter Forhandling med Sogneraadet for et Tidsrum af 3 Aar ad Gangen fastsat passende aarligt Tilskud af Amtsrepartitionsfonden. Amtsraadets Bestemmelse kan af Sogneraadet indankes til Indenrigsministerens endelige Afgørelse.

§ 3. I Sognekommunerne bliver Snekastningen at udføre ved Naturalarbejde efter nedenanførte i §§ 4—14 indeholdte Regler.

§ 4. Sogneraadet træffer Bestemmelse om, hvorvidt Kommunen skal udgøre en eller flere Arbejdskredse, samt i fornødent Fald hvorledes Inddelingen skal ske, og paa hvilke Vejstrækninger og Gangstier hver Kreds skal forrette Snekastning. Den saaledes trufne Bestemmelse fremlægges til offentligt Eftersyn i 8 Dage efter forudgaaet Bekendtgørelse derom paa den paa ethvert Sted brugelige Maade. I Bekendtgørelsen skal tillige de, der maatte finde Anledning til Besværing, opfordres til at indsende deres Klager skriftlig til Sogneraadet i Løbet af andre 8 Dage.

Tages en Klage til Følge, skal den trufne Forandring efter forudgaaende Bekendtgørelse henlægges til almindeligt Eftersyn. Fremkalder den trufne Forandring en ny Klage, indsendes Sagen med Sogneraadets Erklæring til Amtsraadets Afgørelse. Ligeledes kan Klager, der ikke tages til Følge af Sogneraadet, indankes til Amtsraadets endelige Afgørelse.

Under Iagttagelse af den foranførte Fremgangsmaade kan der foretages Forandringer i de givne Bestemmelser, hvis Sogneraadet senere maatte finde dette ønskeligt.

§ 5. Snekastningsbyrden fordeles paa Ejerne eller Brugerne af de i Sognekommunen liggende faste Ejendomme enten i Forhold til den Værdi, hvortil disse er ansat til Betaling af Ejendomsskyld til Kommunen (Skyldværdi) eller til de paagældendes Folkehold. Ved Paaligning stilles 6000 Kr. Skyldværdi lige med 1 Mands Folkehold. Under Folkehold medregnes foruden mandligt Tyende ogsaa andre faste mandlige Medhjælpere, der deltager i Arbejdet lige med dette, samt Svende og Lærlinge over 18 Aar. Folkeholdet lægges kun til Grund for Ansættelse, naar den efter samme beregnede Snekastningsydelse overskrider den Ydelse, der kan paalignes efter Skyldværdi.

Nærmere Regler gives i et af Amtsraadet efter Forhandling med Sogneraadene for større eller mindre Distrikter i Amtsraadskredsen affattet Regulativ. Indkommer der fra et Distrikt Klage til Amtsraadet over Affattelsen af Regulativet, og Amtsraadet intet Hensyn tager til Klagen, kan Sagen indankes til Indenrigsministerens Afgørelse.

§ 7. Naar Ejeren eller Brugeren af de i en Kommune beliggende Skovstrækninger ikke bor i Kommunen, kan han ved Anmeldelse for Sogneraadet inden Aarets 15. Oktober fra den derpaa følgende 1. December at regne forlange sig fritagen for at stille Mandskab in natura mod at erlægge en af Amtsraadet for et Tidsrum af 3 Aar for hver Kommune overensstemmende med Egnens gangbare Pris paa Daglejerarbejde fastsat Betaling for hver Mand, han efter Tilsigelse skulde have stillet. For denne Betaling, der fastsættes efter halve — 4 Timer og derunder — og hele Dage, lejes Mandskab ved Sogneraadets Foranstaltning.

For saa vidt en Ejendoms Beboelsesbygninger henstaar ubeboede i Tidsrummet fra 1. November til 31. Marts, uden at der i denne Tid holdes Bedrift, skal Snekastningsforpligtelsen kunne forlanges afgjort med Penge som forommeldt. Samme Ret tilkommer vedkommende i de i §§ 5 og 6 ommeldte Tilfælde, for saa vidt angaar Forpligtelsen til at præstere Snekastning i en anden Komune end den, hvori paagældende Ejendoms Beboelse er beliggende.

Hvis den, der saaledes er berettiget til at afgøre sin Snekastningsforpligtelse med Penge, ønsker at afgøre den in natura, skal han for Sogneraadet opgive en i den paagældende Arbejdskreds bosat Mand, til hvem Tilsigelse kan rettes.

Det efter foranstaaende skyldige Pengevederlag forfalder til Betaling hvert Aars 1. Maj for den forløbne Vinter og kan, om fornødent, inddrives paa samme Maade som Kommuneskatterne.

§ 8. Det overlades til Sogneraadet at bestemme, om alle eller nogle af de i Kommunen liggende faste Ejendomme, der er vurderet til Ejendomsskyld til Staten, men i Henhold til § 24 i Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903 ikke er inddraget under Paaligning af Ejendomsskyld til Kommunen, helt eller delvis skal yde Snekastning. I saa Tilfælde sker Ansættelsen efter Folkehold.

Skolelærere medtages ikke ved Ansættelse til Snekastning som Brugere af deres Embedsbolig med Tilliggende.

For saa vidt Ejere og Brugere af de i Kommunen beliggende Steder ikke kan ansættes til Snekastning efter Reglerne i § 5, kan der afkræves dem en Snekastningsdag hver Vinter.

Mænd, der er over 60 Aar eller saa svagelige, at de ikke uden Fare for deres Helbred personlig kan deltage i Snekastningsarbejdet, samt Kvinder fritages for den Forpligtelse til Snekastning, der ellers vilde paahvile dem ifølge denne Paragrafs 3. Stykke, naar de efter Sogneraadets Skøn mangler Evne til at leje en Mand i deres Sted til at udføre Arbejdet.

§ 9. Inden hvert Aars 1. Oktober bliver der af Sogneraadet at forfatte en Fortegnelse — gældende for Aaret fra den 1. December — over de snekastningspligtige i hver Kreds, med Angivelse af, hvor mange Dage enhver skal yde i Omgangen, hvilken Fortegnelse efter forudgaaet offentlig Bekendtgørelse fremlægges i Kredsen til almindeligt Eftersyn i Dagene fra den 1. til den 7. Oktober. Indsigelse imod Ansættelsen skal, for saa vidt den gaar ud paa at paaanke den lige overfor Klageren gjorte Anvendelse af de i Henhold til Lovens § 5 regulativmæssig fastsatte Regler, for at komme i Betragtning indgives inden den 15. Oktober til Sogneraadet, der, for saa vidt ikke samme finder Klagen begrundet, skal indstille Sagen til Amtsraadet, som i disse Tilfælde har den endelige Afgørelse.

Saa længe Klagen ikke er endelig afgjort, er Klageren pligtig at give Møde efter Tilsigelse paa Grundlag af den skete Ansættelse.

§ 10. For hver Arbejdskreds bliver det af Sogneraadet med Amts-

raadets Approbation at bestemme, efter hvilke Regler det forhaandenværende Mandskab skal fordeles i Omgangen.

Naar der ikke paa anden Maade kan tilvejebringes tilstrækkeligt Arbejdsmandskab til at skaffe Vejene farbare, kan Sogneraadet tilsige enhver af de paa Fortegnelsen opførte Personer uden for Omgangen til at forrette Snekastningsarbejde mod Betaling af Kommunekassen efter den i § 7 ommeldte Takst.

Ingen kan tilsiges til at præstere mere end 1 Dag for Betaling uden for Omgangen, forinden hele Mandskabet paa denne Maade har været tilsagt. Fritagelse for Forpligtelsen tilkommer enhver, der staar i Postvæsenets samt en Jernbanes faste Tjeneste.

§ 11. I hver Arbejdskreds bliver af Sogneraadet under Stadfæstelse af Amtsraadet at beskikke en eller, hvis Omstændighederne kræver det, flere Snefogder. Pligtig til at modtage Beskikkelse er enhver i Arbejdskredsen bosat snekastningspligtig Mand i en Alder mellem 25 og 60 Aar, dog med Undtagelse af Tyende samt af dem, der staar i fast Tjenesteforhold til Staten eller Kommunen eller af særlige Grunde fritages af Ministeren.

Beskikkelsen gælder for 3 Aar, og kan enhver efter denne Tids Forløb forlange Fritagelse for saa lang Tid som den, i hvilken han har været beskikket.

Naar saadant af Amtsraadet eller Sogneraadet skønnes ønskeligt, kan der efter foranførte Regler ligeledes beskikkes Snefogder til Ledelse af Snekastning paa de Veje og Stier, hvor Naturalarbejde ikke anvendes.

For ydet Arbejde erholder Snefogderne hel eller delvis Fritagelse for den dem ifølge Snekastningsregulativet paahvilende Snekastningspligt. Saafremt Antallet af de Dage, hvori Snefogderne fungerer som saadanne, overstiger Antallet af de dem ifølge Regulativet paahvilende Snekastningsdage, erholder de Betaling for disse Dage overensstemmende med de i § 7 fastsatte Regler.

Med Amtsraadets Samtykke kan Sogneraadet for Kommunekassens Regning tilstaa Snefogderne lønnet Medhjælp til at besørge Tilsigelser til Snekastning. Tilstaas saadan ikke, kan Sogneraadet bemyndige Snefogderne til at paalægge snekastningspligtige at besørge Tilsigelser, og bliver i saa Tilfælde den Arbejdsydelse, disse udreder i dette Øjemed, at afkorte dem i deres regulativmæssige Snekastningspligt. Ingen kan dog paalægges at forrette Tilsigelser i flere Dage end de ham ifølge Regulativet paahvilende Snekastningsdage.

§ 13. Den, der ikke efterkommer Tilsigelsen eller sender en uarbejdsdygtig Person, ifalder en Bøde af fra 1 til 5 Kr. for hver udebleven eller uarbejdsdygtig Person, hvorhos han vil have at erstatte Kommunen de Udgifter, den i denne Anledning maatte have haft til Tilvejebringelse af lejet Mandskab.

Den, der forlader Arbejdet i urette Tid, eller under dettes Udførelse gør sig skyldig i grov Forsømmelse eller Drukkenskab, straffes med Bøder af fra 1 til 5 Kr.

§ 14. For Pligtforsømmelse anses Snefogderne med Bøder fra 2 til 40 Kr.

§ 15. I Købstæderne, til hvilke ved Anvendelsen af denne Lovs Bestemmelser skal henregnes Frederiksberg, Frederiksværk og Marstal, bliver den Kommunen paahvilende Snekastning at udføre enten for Kommunekassens Regning efter afholdt Licitation, Akkord underhaanden eller ved lejede Folk, eller helt eller delvis som Naturalarbejde. I sidste Tilfælde bliver de fornødne Bestemmelser herom at optage i en af Kommunalbestyrelsen udfærdiget og af Ministeriet stadfæstet Vedtægt, som ligeledes kan omfatte Ordningen af Snerydningen paa Gaderne. Efter Kommunalbestyrelsens Begæring kan der efter de i det foregaaende indeholdte Regler af Amtmanden beskikkes Snefogder til i Henhold til Vedtægten at forestaa Ledelsen af alt vedrørende Snekastningen.

Overtrædelse af Vedtægten straffes med Bøder paa indtil 40 Kr.

§ 17. Snekastningen skal finde Sted hurtigst muligt og saaledes, at Landevejene og de offentlige Veje, der tjener som Postruter eller til Forbindelse med Jernbanen, først kastes. I fornødent Fald skal der, saa snart Snefald har gjort en Vejs Retning ukendelig, drages Omsorg for, at denne for Kommunens Regning betegnes med iøjnefaldende Mærker.

Snekastningen skal udføres tilbørlig, og maa Sporene kastes til den Bredde, som efter forudgaaet Forhandling med Sogneraadene fastsættes af Amtsraadet.

Naar en Vej paa Grund af Tøvejr, stærk Færdsel eller deslige bliver hullet og ujævn, skal Islaget paa saadanne Steder ophugges til Bunden.

Under Snekastningsarbejdet henhører ogsaa de Arbejder, der er nødvendige for under indtrædende Tøvejr at skaffe Snevandet Afløb fra Vejen.

§ 18. Har Snefaldet paa en Vej været saa stærkt, at Vejen først efter længere Tids Arbejde kan blive farbar, skal vedkommende Kommunalbestyrelse, hvor det er muligt, lade afsætte og, saa længe Forholdene gør det nødvendigt, vedligeholde en midlertidig Vej over de tilstødende Marker, der da bliver at betegne ved iøjnefaldende Mærker. Hvor Forholdene udkræver det, er Amtsraadet berettiget til at paabyde, at midlertidige Veje udlægges allerede i November Maaned.

Den Skade, der ved midlertidige Veje paaføres den paagældende Mark, erstattes Lodsejeren. Denne Erstatning saavel som Omkostningerne ved Anbringelse af Broer paa midlertidige Veje eller ved Tværgrøfters Forsyning med Drænrør eller deslige, samt ved Aabning eller Lukning af Hegn, betales for Landevejenes Vedkommende af Amtsrepartionsfonden, for Bivejenes Vedkommende af Kommunen. I Mangel af mindelig Overenskomst fastsættes Erstatningen af de ifølge Lov om Mark- og Vejfred af 25. Marts 1872 § 13 udmeldte Mænd. Udgifterne i Anledning af Taksationen udredes paa samme Maade som Erstatningen.

Politiet kan, hvor saadant paa Grund af udlagte midlertidige Veje eller andre særlige Forhold anses nødvendigt, forlange, at der af vedkommende Kommune afgives Mandskab til Vagthold.

Amtsraadet kan bestemme, at de ved saadanne Vagthold foranledigede Udgifter helt eller delvis refunderes af Amtsrepartitionsfonden.

Naar Postvæsenet igennem Politiet forlanger Mandskab medgivet til Postens Ledsagelse, betales eller refunderes de dertil medgaaede Udgifter af Postvæsenet.

Lov om Oprettelse af Husmandsbrug.

Af 30. April 1909.

§ 1. Der nedsættes for hver Amtsraadskreds en Kommission med den Opgave at medvirke ved Tilvejebringelse af og Tilsyn med de i denne Lov omhandlede Jordlodder. De i Forbindelse med vedkommende Amtsraadskreds staaende Købstæders Markjorder skal, for saa vidt denne Lov angaar, henregnes til Amtsraadskredsen. Kommissionen bestaar af 3 Medlemmer, af hvilke den ene, der fungerer som Formand, udnævnes af Landbrugsministeren. De to Medlemmer tillige med en Suppleant for hver af disse vælges af Udsendinge fra samtlige Sognekommuner i Amtsraadskredsen, saaledes at hvert Sogneraad vælger to Udsendinge. Saavel Valget af Udsendinge som det endelige Valg foretages efter den ved Valgene til Amtsraadene foreskrevne Forholdstalsvalgmaade.

Saavel Medlemmerne af Kommissionen som Suppleanterne vælges for 6 Aar, men kan genvælges.

§ 2. Berettiget til at komme i Betragtning efter denne Lov er enhver Mand eller ugift Kvinde, der væsentlig ernærer sig ved at udføre almindeligt Landbrugsarbejde, herunder Havebrugsarbejde, for andre imod Vederlag, hvad enten han (hun) staar i fast Tjenesteforhold eller har sit Erhverv som Daglejer, eller som er eller har været Bruger af en Ejendom af den i denne Lov omhandlede Størrelse, endvidere de med Landarbejderne i økonomisk Henseende ligestillede Landhaandværkere, Teglværksarbejdere, Fiskere, som ikke har faaet direkte Fiskerilaan af Stats-Laanefondens Midler, o. l., der delvis ernærer sig ved almindeligt Landbrugsarbejde.

§ 3. Adgang til at komme i Besiddelse af Jord paa de i denne Lov indeholdte Vilkaar er betinget af, at vedkommende Ansøger

a) har Indfødsret;

b) er 25 Aar og som Regel ikke over 50 Aar gammel;

c) ikke ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, for hvilken han ikke har modtaget Æresoprejsning;

d) ikke har nydt Fattigunderstøttelse, der ikke er tilbagebetalt eller eftergivet i Henhold til Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9. April 1891 § 35, 1. Stykke;

e) har ernæret sig ved Landarbejde mindst 4 Aar efter sit 18. Aar (jfr. dog § 2);

f) fremskaffer Attest fra tvende med hans Forhold nøje kendte, troværdige Personer for at være en flittig, ædruelig og sparsommelig Person, som kan antages egnet til at overtage et saadant Husmandsbrug;

g) godtgør at være Ejer af de Midler, som i Henhold til nærværende Lov vil være fornødne for ham til Ejendommens Overtagelse (jfr. §§ 7 og 9;

h) ikke ved egne Midler kan komme i Besiddelse af en Ejendom af den i denne Lov omhandlede Art.

Tilstedeværelsen af ovenstaaende Betingelser skal oplyses for den i § 1 nævnte Amtskommission ved saadanne Legitimationspapirer og Bevisligheder, som Andrageren kan antages i Almindelighed at være i Besiddelse af, og i øvrigt ved en af ham paa Tro og Love underskreven Erklæring om, at de meddelte Oplysninger er overensstemmende med Sandheden. De af private Personer meddelte Attester og Vidnesbyrd skal ledsages af Øvrighedens eller Kommunalraadets Bevidnelse af Udstedernes Troværdighed, ligesom Andrageren maa fremskaffe Attest fra sit Kommunalraad for, at han antages at egne sig til at overtage et Husmandsbrug.

Ansøgere, der godtgør at have sammensparet af deres Løn de under Litr. g) nævnte Midler, skal under i øvrigt lige Adkomst fortrinsvis tages i Betragtning.

§ 4. De Jordlodder, der erhverves i det omhandlede Øjemed, maa ikke uden Landbrugsministerens Samtykke være mindre end 1 Hektar. Land ($1^{813}/_{1000}$ Tdr. Land).

§ 6. Naar en Ansøger, der fyldestgør de i § 3 opstillede Betingelser, ønsker at erhverve en Husmandslod i Overensstemmelse med denne Lovs Regler, men vedkommende ikke selv er i Stand til at paavise Jord, som han ved Overenskomst med Ejeren kan komme i Besiddelse af, kan Henvendelse herom ske til Kommunalraadet, som derefter søger at fremkalde Tilbud fra private om Jord paa antagelige Vilkaar.

§ 7. Naar en Andrager enten selv eller ved Kommunalraadets Hjælp, jfr. § 6, har udset en Jordlod, som han ønsker at erhverve paa de i denne Lov omhandlede Vilkaar, indgiver han gennem Kommunalraadet sit Andragende herom til Formanden for den i § 1 nævnte Kommission i Amtsraadskredsen. Dette Andragende, hvortil Blanketter, affattet efter en af Landbrugsministeren foreskreven Formular, faas hos Kommunalraadet, skal indeholde de til Bedømmelsen af den paagældendes Adgang til at komme i Betragtning nødvendige Oplysninger og være ledsaget af de Legitimationspapirer og øvrige Bevisligheder, som Andrageren skal fremskaffe (jfr. §§ 2 og 3). Det skal derhos indeholde Oplysning om Jordloddens omtrentlige Størrelse og Beliggenhed og om, til hvilken Pris den kan faas til Købs, samt, for saa vidt Andrageren ikke i Forvejen ejer Bygninger, være ledsaget af Planer til Opførelse af de fornødne Bygninger og Meddelelse om, hvor stor en Kapital han mener der vil medgaa til disses Opførelse, samt Overslag over Udgiften ved Anskaffelse af Besætning og Inventarium m. v. Den samlede Pris, som Ejendommen herefter vil komme til at staa vedkommende i (Ejendommens Laaneværdi overfor Statskassen), maa kun, hvor Egnens Jordpriser er særlig høje, overstige 6500 Kr. og i intet Tilfælde overstige 8000 Kr. Andragendet

ledsages af Kommunalraadets Erklæring om, hvorvidt den udsete Lod kan anses for passende for sit Øjemed, og om, hvorvidt den paa samme satte Pris skønnes at være passende.

De modtagne Oplysninger gennemgaas foreløbig af Kommissionens Formand og søges af ham suppleret med de yderligere Oplysninger, som han maatte anse for nødvendige.

§ 9. Naar Laansøgeren har modtaget Underretning fra Amtskommissionen om, at han er kvalificeret til at faa Statshjælp til Erhvervelse af Jord efter nærværende Lovs Bestemmelser, og at der intet er fundet at erindre imod de fremlagte Byggeplaner og Overslag, og naar det ved Erklæring fra Amtskommissionen er godtgjort for Landbrugsministeren, at Bygningerne paa Ejendommen er forsvarlig opførte, og at Ejendommen er forsynet med fornøden Besætning og Inventarium, kan Laansøgeren ved Henvendelse til Amtskommissionen forlange sig udbetalt et kontant Statslaan, der svarer til $^{9}/_{10}$ af Ejendommens Laaneværdi.

Statslaanet maa dog ikke overstige det Beløb, der svarer til Købesummen for Jorden og Omkostningerne ved Bygningernes Opførelse eller den i Henhold til § 7 fastsatte Værdi for de Laansøgeren i Forvejen tilhørende Bygninger, og Laanet bliver altsaa eventuelt at nedsætte til dette Beløb.

Paahviler der den paagældende Ejendom Grundbyrder, hvortil dog ikke henregnes Skatter til Staten og Kommunen, Tiender og Bankhæftelser, fradrages Grundbyrdernes Kapitalværdi i Statslaanet. Kapitalværdien findes ved at multiplicere den aarlige Afgift med 25. Svares Afgiften i Korn, ansættes den til Penge efter Gennemsnittet af sidste 8 Aars Kapitelstakst, dog med Udskydelse af det højeste og det laveste Aar. Hæfter Ejendommen for en Grundbyrde sammen med anden Ejendom, og den afgiftsberettigede ikke vil fordele Byrden, bliver den til Ejendommens Hartkorn svarende Del af Byrden at afløse ved Udbetaling af Kapitalværdien til den afgiftsberettigede, og Statslaanet forhøjes i saa Fald med det til Kapitalværdien svarende Beløb.

Retten til at faa det af Kommissionen tilsagte Statslaan udbetalt fortabes, saafremt Laantageren ikke inden Udgangen af det Finansaar, for hvilket Tilsagnet er givet, har udstedt behørige Obligationer for Laanet. Landbrugsministeriet kan dog, naar Omstændighederne maatte tale derfor, fravige denne Regel.

Transporter, der af Laantageren meddeles paa Statslaanet eller Dele af samme kan skrives paa ustemplet Papir.

§ 10. Statslaanet, der prioriteres i Ejendommen med Bygninger og Besætning m. v. næst efter mulig paahvilende Grundbyrder, forrentes med 3 pCt. aarlig. I de første 5 Aar er Laanet afdragsfrit; derefter forrentes og afdrages de sidst prioriterede to Femtedele af Laanets Beløb med 4 pCt. aarlig. Naar denne Del af Laanet derved er tilbagebetalt, forrentes og afdrages Restgælden ligeledes med 4 pCt. aarlig.

Laanet indestaar uopsigeligt fra Kreditors Side, saa længe den paagældende Ejendom vedligeholdes efter sin Bestemmelse.

§ 11. Til de i § 9 og efterfølgende § 13 omhandlede Laan kan der aarlig i 5 Aar udredes et Beløb af indtil 4,000,000 Kr., som hvert Finansaar fordeles mellem Landets Amtsraadskredse væsentlig i Forhold til de indkomne Laanebegæringer. Skulde den til Raadighed i et Finansaar værende Sum ikke fuldt ud komme til Udbetaling, stilles den tiloversblevne Del af Summen til Raadighed i de følgende Finansaar. I Finansaarene 1910—11 til 1915—16 kan i samme Øjemed anvendes et Beløb svarende til den Sum, der ikke er forbrugt af det ved Loven om Tilvejebringelse af Jordlodder for Landarbejdere af 22. April 1904 bevilgede Beløb af 15 Millioner Kroner.

§ 12. Lejehuse med Jord, der er særlig matrikuleret, kan, naar Lejeren opfylder de i denne Lov stillede Betingelser, erhverves som Husmandsbrug efter denne Lov. Hertil kan udenfor den i § 11 anførte Sum anvendes indtil 250,000 Kr. aarlig.

§ 13. Ejeren af et i Henhold til Lovene af 24. Marts 1899 eller 22. April 1904 oprettet Husmandsbrug kan paa derom inden 1. April 1914 fremsat Begæring faa Tillægslaan til Bestridelse af Udgifterne ved Erhvervelse af Jord til Husmandsbrugets Udvidelse og til de i den Anledning fornødne Byggearbejder. Tillægslaanet beregnes til $^{9}/_{10}$ af det Beløb, hvormed Husmandsbrugets Laaneværdi (jfr. § 7) er forøget, dog saaledes, at Tillægslaanet ikke kan overstige 2100 Kr., saafremt Husmandsbruget er oprettet i Henhold til Lov af 24. Marts 1899, og 1400 Kr., saafremt det er oprettet i Henhold til Lov af 22. April 1904. I de Tilfælde, hvor der paa Grund af den paagældende Egns særlig høje Jordpriser oprindelig er ydet et Laan, der overstiger henholdsvis 3600 Kr. eller 4500 Kr., kan Summen af det oprindelige Laan og Tillægslaanet dog ikke overstige $^{9}/_{10}$ af 8000 Kr.

Endvidere kan der ydes Ejeren af et Husmandsbrug, der er oprettet i Henhold til Lovene af 24. Marts 1899 eller 22. April 1904 eller i Henhold til nærværende Lov, Tillægslaan, naar han efter den oprindelige Vurderings Afholdelse har opdyrket raa Jord, henhørende til Husmandsbrugets oprindelige Tilliggende, eller har foretaget saadanne gennemgribende Jordforbedringer, f. Eks. Dræning, hvorved Ejendommens Værdi paaviselig er forøget. Tillægslaanet, hvis Størrelse i saa Tilfælde fastsættes dels under Hensyntagen til den Husmandsbruget ved de ommeldte Foranstaltninger tilførte Værdiforøgelse, dels under Hensyntagen til den Værdiforøgelse, der har fundet eller vil finde Sted ved den i Anledning af de oftnævnte Foranstaltninger foretagne eller planlagte Udvidelse af Husmandsbrugets Bygninger, maa dog i intet Tilfælde være højere, end at Summen af det oprindelige Laan og Tillægslaanet udgør $^{9}/_{10}$ af 6500 Kr.

Tillægslaanet, der udredes af Stats-Laanefonden, ydes paa samme Vilkaar som Stats-Laanefondens Andel af Hovedlaanet, dog saaledes, at Tillægslaanet skal være fuldt afviklet 51½ Aar efter, at Hovedlaanet er ydet.

Andragende om saadanne Tillægslaan, der kun kan ydes een Gang for alle, indgives til Amtskommissionen og behandles i øvrigt efter de i

§§ 7—10 indeholdte Regler. Til Ydelsen af Tillægslaan efter nærværende Paragraf kan der i hvert Finansaar anvendes indtil en Fjerdedel af den i Lovens § 11 ommeldte Sum.

Saafremt Ejeren af et i Henhold til Lovene af 24. Marts 1899 eller 22. April 1904 oprettet Husmandsbrug forinden den 1. April 1914 gennem vedkommende Kommission for Landbrugsministeriet godtgør, at han paa Grund af Omstændighederne ikke kan faa Jord til Købs til Udvidelse af Husmandsbruget og for saa vidt er udelukket fra at faa Tillægslaan, vil han, naar han derefter sælger Ejendommen til en Køber, der opfylder de i §§ 2 og 3 i nærværende Lov opstillede Betingelser, paa ny kunne faa Statslaan i Henhold til nærværende Lov, uanset Bestemmelsen i § 14 i Lovene af 24. Marts 1899 og 22. April 1904.

§ 16. Den, der har faaet en Ejendom overdraget paa de i det foregaaende omhandlede Vilkaar, udøver en Ejers fulde Raadighed over samme med de af det følgende flydende Indskrænkninger og med de der nævnte særlige Rettigheder.

Ingen kan faa Laan af Statskassen i Henhold til nærværende Lov i mere end een Ejendom. Ej heller kan den, der til en anden (jfr. § 21) har overdraget en i Henhold til denne Lov erhvervet Ejendom, paa ny nyde Lovens Begunstigelser.

§ 18. Paa Ejendommen skal vedligeholdes et almindeligt Jordbrug og til enhver Tid holdes den dertil fornødne Besætning og Inventarium samt de nødvendige Bygninger i ordentlig Stand.

Ejeren er forpligtet til at give Amtskommissionen Adgang til at føre Tilsyn med, at denne Forpligtelse overholdes, og til i den Anledning at optage Syn over Ejendommen ved et eller flere af Kommissionens Medlemmer. Saadant Syn skal afholdes mindst hvert 3. Aar, og saafremt der herved forefindes væsentlige Mangler ved Ejendommen eller dens Drift, er Ejeren pligtig til inden en af Amtskommissionen fastsat Frist at afhjælpe disse. Oversidder han denne Frist, indberetter Kommissionen Sagen til Landbrugsministeren, der træffer Bestemmelse om, hvorledes der i Medfør af Obligationernes Bestemmelser vil være at gaa frem mod Laantageren.

§ 19. Ejeren er forpligtet til at holde ikke blot de til Ejendommen hørende Bygninger, men ogsaa Besætning og Inventarium og samtlige sine andre Ejendele forsikrede mod Ildsvaade for den fulde Værdi, for de faste Ejendommes Vedkommende i en af Staten anerkendt Brandforsikringsforening. Ved de Syn, der afholdes over Ejendommen, paases det, at denne Forpligtelse overholdes.

§ 20. Ejendommen maa ikke udstykkes, sammenlægges med anden Jord eller magelægges med anden Jord uden Landbrugsministerens særlige Samtykke, hvilket kun kan gives, naar Andragendet herom er anbefalet af Kommunalraadet.

Samtykke til Udstykning kan meddeles, naar almenøkonomiske Forhold, Kommunens Bebyggelsesforhold eller lign. gør det ønskeligt at

kunne anvende den paagældende Husmandslod helt eller delvis paa anden Maade.

Tilladelse til Sammenlægning med anden Jord kan meddeles, naar Omstændighederne taler for at imødekomme den paagældende Besidders Ønske om at udvide sin Bedrift, og bliver den da i sin Helhed at betragte og notere som Husmandsbrug.

Tilladelse til Magelæg af en Husmandslod eller en Del af en saadan med en anden Lod kan meddeles, naar derved i det hele et hensigtsmæssigere Husmandsbrug vil fremkomme. Er det for at frigøre en Husmandslod for de den som saadan i Henhold til nærværende Lov paahvilende Forpligtelser, at Magelæg med en anden Lod ønskes, maa det oplyses, at den Lod, paa hvilken Forpligtelsen som Huslod fremtidig kommer til at hvile, er lige saa god og lige saa svarende til sit Øjemed som den Lod, der ønskes frigjort.

Vilkaarene for Ordningen af Gældsforholdet til Statskassen i Anledning af Udstykning, Sammenlægning og Magelæg fastsættes af Landbrugsministeren efter Indstilling af Amtskommissionen.

§ 21. I Tilfælde af, at Ejeren ønsker i levende Live at overdrage hele Ejendommen til en anden, kan Køberen kun indtræde i Sælgerens Forhold til Statskassen, naar han opfylder de foran i §§ 2 og 3 stillede Betingelser. Dog kan der, hvis det er en Søn eller Svigersøn eller nogen af disses Børn, Ejendommen ønskes afstaaet til, bortses fra de i § 3 a, b, e, g og h anførte Betingelser.

Overdragelse af Ejendommen til en Person, der ikke opfylder de ovennævnte Betingelser, kan kun ske, naar Gælden til Statskassen samtidig indfris. Ved saadan Overdragelse frigøres Ejendommen ikke for de den som Husmandsbrug i Henhold til nærværende Lov paahvilende særlige Forpligtelser, og navnlig vedbliver den at være undergiven Reglerne i § 20.

§ 22. Afgaar Ejeren ved Døden, kan hans Enke, hvis hun forbliver i Besiddelse af Ejendommen, indtræde i afdødes Forhold til Statskassen.

Indgaar Enken nyt Ægteskab, kan Forholdet til Statskassen kun fortsættes, hvis Manden opfylder de foran i § 3 Litra c, d og f indeholdte Betingelser.

Det samme bliver at iagttage, hvis en anden Kvinde, der er Ejer af et Statshus, indgaar Ægteskab. Indgaas Ægteskab mellem to Indehavere af Husmandsbrug med Statslaan, bliver efter Landbrugsministerens nærmere Bestemmelse Statslaanet for det ene af de to Husmandsbrug at afvikle senest et Aar efter Ægteskabets Indgaaelse.

§ 23. De ifølge Frd. 13. Maj 1769 § 5 og senere Bestemmelser gældende Regler om Selvejerbønders Testationsret skal ogsaa finde Anvendelse med Hensyn til testamentariske Dispositioner over de heromhandlede Huse med Tilbehør. Udøves Testationsretten til Fordel for et af Børnene, skal den, hvem Huset med Jordlod efter Husmandens og hans Hustrus Bestemmelse skal tilfalde, kunne indtræde i Arveladerens Forhold til Statskassen, saafremt den, for hvem Testationsretten benyttes,

og hvis det er en gift Datter hendes Mand, opfylder de foran i § 3 Litra c, d og f indeholdte Betingelser, dog kun for saa vidt den Sum, som Arvingen skal udrede til Dødsboet og Medarvingerne for Overtagelsen af Ejendommen med Tilbehør, ikke i Testamentet er sat højere end til et Beløb, der svarer til, hvad der paa den Tid, Arvefaldet fandt Sted, af Arveladeren var betalt i Afdrag paa Prioritetsgælden.

For saa vidt Overtageren af Ejendommen ikke selv er i Besiddelse af Midler til Dækning af den Sum, han skal tilsvare Medarvingerne, kan der gives disse Prioritet i Ejendommen efter Statskassen, imod at de underkaster sig rimelige, af Amtskommissionen godkendte Vilkaar for Forrentning og Afbetaling af deres Tilgodehavende.

Ovennævnte Testationsret vil, naar der er Livsarvinger efter den afdøde, som opfylder de foreskrevne Betingelser, kun kunne udøves til Fordel for en af disse.

§ 24. Ønsker den, hvem Ejendommen i Henhold til § 23 ved Testament er tillagt, ikke at overtage Ejendommen, eller er der ikke ved Testament truffet nogen Bestemmelse i den nævnte Henseende, kan, saafremt en af Arvingerne, der opfylder de i § 23 nævnte Betingelser, kommer overens med sine Medarvinger om at overtage Ejendommen, denne Arving indtræde i afdødes Forhold til Statskassen.

Bortsælges Ejendommen, kan Landbrugsministeren tillade, at Køberen, for saa vidt han opfylder de i §§ 2 og 3 fastsatte Betingelser, indtræder i den afdødes Forhold til Statskassen.

Lov om Tillæg til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug af 30. April 1909.
Af 18. April 1910.

Til Laan til Oprettelsen af ny Husmandsbrug i Henhold til Loven om Oprettelse af Husmandsbrug af 30. April 1909 kan der i Finansaaret 1910—11 anvendes 1,000,000 Kr. udover det i Lovens § 11 omhandlede Beløb af 4,000,000 Kr.

Dette Beløb vil dog blive at afkorte i det i Lov af 30. April 1909 for den 5aarige Periode bevilgede samlede Beløb, saaledes at Fradraget finder Sted i Periodens sidste 4 Aar med et lige stort Beløb hvert Aar.

Lov om Landvæsenskommissioners og Overlandvæsenskommissioners Sammensætning og Forretningsgang m. m.
Af 30. December 1858.

§ 1. Indenrigsministeren bestemmer, efter indhentede Betænkninger fra Amtsraadene, hvor mange Landvæsenskommissærer der skal være for ethvert Amtsraadsdistrikt, derunder indbefattet de inden for sammes Grænser beliggende Købstæder, hvilke i Henseende til Landvæsenskommissionssager bliver at anse som henhørende til Amtsraadsdistriktet.

Landvæsenskommissærerne udnævnes for Fremtiden af Indenrigsministeren efter Indstilling af vedkommende Amtsraad; de beskikkes kun for en Tid af 6 Aar, men kan efter Udløbet af denne Tidsperiode paa ny beskikkes. Finder Indenrigsministeren Betænkelighed ved at udnævne de af Amtsraadet indstillede Personer til Landvæsenskommissærer, har han at paalægge Amtsraadet at indkomme med ny Indstillinger.

§ 2. En Landvæsenskommission skal fremtidig bestaa af 2 af Amtsdistriktets Landvæsenskommissærer og en af Amtsraadsdistriktets eller de deri værende Købstæders Retsbetjente som Formand. Amtmanden udmelder Landvæsenskommissionens Medlemmer for enhver Sag.

§ 3. Til Benyttelse ved Landvæsenskomissionsforretninger autoriseres af Amtmanden en eller flere Protokoller, som anskaffes for Amtsrepartitionsfondets Regning.

§ 4. Den, som ønsker en Sag afgiort ved Landvæsenskommissionen, har derom til Amtmanden at indgive en skriftlig Begæring, indeholdende en kort Fremstilling af de Forhold, han vil have undergivet Landvæsenskommissionens Bedømmelse og af de Paastande, han derved agter at nedlægge. Tillige skal han deri opgive med Navn og Bopæl, hvem han vil have indkaldt til Møde, og erklære, hvorvidt han selv vil beiordre Kommissionens Medlemmer. Er det en tidligere afholdt Forretning, som indankes til Landvæsenskommissionen, skal den medfølge Begæringen, ligesom denne kan ledsages af Kort og andre Dokumenter, hvorved den deri indeholdte Paastand agtes begrundet. Amtmanden fremsender Begæringen med Bilag til den af ham beskikkede Formand for Landvæsenskommissionen, tilligemed dennes Udmeldelse (§ 2) og en Protokol (§ 3).

§ 7. Hvis Begæringen om en Landvæsenskommissions Udmeldelse ikke indeholder fornødne Oplysninger om, hvem der skal tilsiges og hvor enhvers Bopæl er, kan Formanden forinden Indkaldelsens Udfærdigelse derom indhente nærmere Underretning fra Rekvirenten, ligesom han kan gøre saavel denne som indkaldte opmærksom paa, hvilke Dokumenter eller andre Oplysninger det maa anses fornødent at have til Stede i første Møde.

§ 8. Det første Møde i en Landvæsenskommissionssag bør i Regelen holdes paa Aastedet. Sager, som behandles efter offentlig Foranstaltning, bliver at fremme til den berammede Tid, omend ingen møder paa det offentliges Vegne. Ligesom derimod en Landvæsenskommissionssag, der foretages efter privat Begæring, ved Kommissionens Kendelse bliver at hæve, hvis alle de paagældende skulde udeblive, saaledes bør det samme ske, hvor Landvæsenskommissionsforretningen i en privat Sag mellem 2 bestemte Parter kun er begært af den ene Part og denne udebliver, i hvilket Tilfælde Kommissionen dog efter den mødende Parts Begæring har at tilkende ham Kost og Tæring hos den, der har begært Forretningen. Udebliver ellers nogen af de indkaldte uagtet lovlig sket Tilsigelse, bliver Sagen, naar de mødende forlanger det, at fremme efter de Oplysninger, som de mødende meddeler eller Landvæsenskommissionen selv ved Undersøgelse af Aastedet forskaffer sig, og den udeblivende maa da

tilskrive sig selv, at Sagen i sin Tid paakendes uden noget Hensyn til de særlige Erindringer, som han maatte have kunnet fremføre. I øvrigt bør Landvæsenskommissionen oppebie mindst 1 Time efter den berammede Tid, inden den slutter Forretningen eller Forhandlingen i hver enkelt Møde, og først herefter bliver vedkommende, der ikke er mødt, at anse som udebleven. For saa vidt Parterne møder, har Landvæsenskommissionen at søge Sagen ordnet i Mindelighed, og bør Forligsmægling navnlig finde Sted, saa snart Kommissionen har modtaget saadanne Oplysninger om Sagens Beskaffenhed og Parternes Paastande, at den med Nytte kan foretages. Forlig, indgaaet for en Landvæsenskommission, har samme Gyldighed og Kraft som Forlig, indgaaet for en Forligskommission.

§ 9. Forhandlingerne for Kommissionen ledes af Formanden. De skal i Almindelighed føres mundtlig og til Protokollen kun tages Bemærkninger om det faktiske, Benægtelser, Indsigelser, Forbehold, Protester og Paastande, men ikke udførligere Udviklinger. Det er Parterne tilladt at møde ved eller med Sagfører eller en anden god Mand; den, der møder for en anden, bør være forsynet med behørig Fuldmagt til Møde og navnlig til Indgaaelse af Forlig. I øvrigt har Kommissionen, naar nogen af Parterne gør Paastand paa selv at ville diktere til Protokollen, hvad han inden for de ovennævnte Grænser ønsker samme tilført, derved at vejlede ham, ligesom den har at opfordre hver af Parterne til at afgive de Erklæringer og fremskaffe de Oplysninger, som den anser fornødne til en ret Opfattelse af de Forhold, der kommer i Betragtning ved Sagens Bedømmelse, og at tilføre Protokollen det fornødne derom saavel som om Udfaldet af Undersøgelsen paa Aastedet.

§ 10. Kun naar Parterne derom er enig, eller Kommissionen undtagelsesvis finder, at Sagens Beskaffenhed gør det fornødent, kan det tilstedes at indlevere skriftlige Fremstillinger af Sagen og Udsættelse hertil saavel som til de indleverede Indlægs Besvarelse tilstaas. I øvrigt bør Udsættelser, naar Parterne derom ikke er enig, kun indrømmes til Tilvejebringelsen af faktiske Oplysninger, som Kommissionen finder at kunne blive af Indflydelse paa Sagens Afgørelse, og som ikke allerede burde have været tilvejebragt.

§ 11. Landvæsenskommissionen skal modtage Forklaringer af de Personer, som i saadant Øjemed fremstilles af Parterne, ligesom den ogsaa kan afhøre andre Personer, som er til Stede eller efter dens Indbydelse kommer til Stede. Om de afgivne Forklaringers Indhold tilføres en kort Beretning til Protokollen. Naar nogen af Parterne begærer det, kan Landvæsenskommissionen bevilge Udsættelse til for den ordinære Ret at føre Vidner til Oplysning i Sagen, ligesom Landvæsenskommissionen i Sager, som behandles efter offentlig Foranstaltning, kan foranledige Vidneførsel anstillet ved Retten.

§ 12. Udfordres til Sagens Oplysning Optagelse af Kort, Opmaalinger, Nivelleringer, Overslag eller deslige, og ingen af Parterne er villig til at drage Omsorg derfor, har Kommissionen at bestemme, hvem af Parterne der skal tilvejebringe de manglende Oplysninger med Betydning til ham

om, at, hvis han ikke efterkommer Opfordringen, maa han finde sig i, at Kommissionen endog enten maa hæve Sagen eller ikke kan tage videre Hensyn til hans Paastande.

§ 13. Naar enten nogen af Parterne forlanger det eller Landvæsenskommissionen anser det fornødent, kan denne tilkalde en teknisk sagkyndig Mand, der dog ikke tager Del i Sagens Behandling og Paakendelse, men kun har efter Landvæsenskommissionens Bestemmelse at udtale sig skriftlig eller mundtlig over de Punkter, hvorom hans Erklæring ønskes.

§ 14. Naar Sagen er tilstrækkeligt forhandlet og oplyst, optager Kommissionen den til Paakendelse. Finder Kommissionen imidlertid, efter at Sagen er optaget, at nogen Oplysning mangler, kan den paa ny foretage Sagen og indkalde Parterne, hvilket ogsaa bør ske, hvis det maatte befindes, at der ved sammes Paaklage eller Behandling er saadanne formelle Mangler til Stede, der maa medføre, at Sagen ikke kan paakendes. Saafremt Kommissionen mener, at Sagens Genstand helt eller tildels ikke henhører under dens Myndighed, har den at afvise Sagen eller en Del af samme; i andet Fald eller for øvrigt afgøres Sagens Realitet ved Kommissionens Kendelse.

§ 15. Det beror paa Kommissionen, om den finder at kunne afsige sin Kendelse endnu medens den er samlet, eller først senere, efter at Sagens Akter har cirkuleret mellem Kommissionens Medlemmer til skriftlig Afstemning eller efter mundtlig Forhandling; dog bør Kendelsen i Regelen afsiges inden 3 Uger efter Optagelsen, og i intet Tilfælde maa Afsigelse af Kendelse, uden dertil særligt af Parterne givet Samtykke eller undtagelsesvis af Indenrigsministeriet meddelt Bevilling, udsættes over 6 Uger under Ansvar efter L. 1—5—8. Kendelsen, der bør være støttet til en Fremstilling af Sagens Omstændigheder og de Grunde, der har ledet til Udfaldet, tilføres Protokollen, hvilket for saa vidt den er affattet skriftlig og vedtaget ved Omsendelse, kan ske ved Formanden alene, uden at Kommissionen behøver at samles, ligesom i intet Fald Møde paa Aastedet skal finde Sted paa Grund af Kendelsens Afsigelse, naar denne først sker efter senere Forhandling imellem Kommissionens Medlemmer. Ved Kendelsens Affattelse gør Stemmeflerhed Udslaget, og i Tilfælde af Stemmelighed bliver Formandens Stemme afgørende. De afvigende Meninger bliver ikke at tilføre Protokollen, med mindre saadant udtrykkelig forlanges af vedkommende Kommissionsmedlem. Parterne bliver, med 4 Dages Varsel, ved Stævningsmændene at indkalde til at høre Kendelsen afsige, for saa vidt det ikke ved Sagens Optagelse er bleven tilkendegivet dem, naar og hvor Kendelsen vilde blive afsagt. Saa snart Kendelsen er afsagt, bliver Protokollen og Akterne uden Ophold at tilstille Amtmanden.

§ 16. Kommissionen har i sin Kendelse at bestemme, hvem der skal bære Sagens Omkostninger, derunder ogsaa hvad der tilkommer Kommissionens eller den af samme efter § 13 tilkaldte sagkyndige. Kommissionen kan tilkende den ene Part Godtgørelse hos den anden ikke blot for hans Udlæg, men ogsaa for hans Tidsspilde og Ulejlighed, alt efter de for visse Tilfælde derfor givne Bestemmelser eller i alt Fald efter bedste

Skøn. Kan Kommissionen ikke i selve Kendelsen opgive, hvad der bliver at udrede til Kommissionen eller den tilkaldte sagkyndige, forbeholdes nærmere Opgørelse deraf Meddelelse derom til Parterne.

§ 17. Hvis Kommissionen paalægger nogen af Parterne at foretage noget, har den at bestemme den Tvang, der skal anvendes for at faa det udført, samt den Frist efter Kendelsens Forkyndelse, inden hvilken det skal ske, hvorhos den ogsaa kan berettige den, til hvis Fordel Arbejdet skal udføres, til selv at foranstalte det udført paa den modvilliges Bekostning. Naar Kommissionen paalægger nogen af Parterne at udrede Omkostninger, Erstatning eller andre Ydelser een Gang for alle, skal saadant udredes inden 15 Dage, efter at den berettigede har ladet Kendelsen forkynde for den, der skal betale, med mindre der i Kendelsen fastsættes en særegen Betalingstid. I dette Tilfælde saavel som hvor der paalægges nogen af Parterne visse Præstationer til forskellige Tider, forfalder den eller de saaledes paalagte Ydelser til den eller de fastsatte Terminer, forudsat at Kendelsen overhovedet ved den berettigedes Foranstaltning er bleven vedkommende forkyndt 15 Dage forinden Terminen.

§ 18. Landvæsenskommissionernes Kendelser og andre deres Beslutninger indankes, for saa vidt de er Genstand for Appel, for en Overlandvæsenskommission, der skal bestaa af a) Amtmanden eller en anden i Amtsraadsdistriktet eller dertil hørende Købstæder bosat, af Kongen beskikket fast Formand, b) saafremt saadant af Indenrigsministeriet anses nødvendigt, af en teknisk sagkyndig Mand, og c) 3 eller, hvis intet teknisk Medlem udnævnes, 4 Landvæsenskommissærer. Kommissionens Medlemmer udmeldes med Undtagelse af Formanden for enhver enkelt Sag af Indenrigsministeriet. Den, der vil paaanke en Landvæsenskommissions-Kendelse, har derfor at henvende sig med Begæring om Overlandvæsenskommissionens Udmeldelse, ledsaget med Beskrivelse af Landvæsenskommissionens Forretning og øvrige Dokumenter, til Indenrigsministeriet inden 8 Uger, efter at Kendelsen er afsagt. Opreisningsbevilling kan meddeles af Indenrigsministeriet inden 6 Maaneder efter Kendelsens Afsigelse imod en Betaling af 20 Rdl.

§ 19. Saa snart Overlandvæsenskommissionen er udmeldt, har sammes Formand at foranstalte det fornødne til Sagens Undersøgelse og Paakendelse. Han har saaledes navnlig ogsaa at indkalde alle paagældende til Møde, efter Omstændighederne paa Aastedet eller andetsteds, deriblandt Medlemmerne af den Kommission, som har paakendt Sagen i 1. Instans, hvilke dog ikke skal kunne fordre noget Vederlag, hvis de møder. Overlandvæsenskommissionen benytter en af de til Brug for Landvæsenskommissionerne autoriserede Protokoller.

§ 20. Udebliver nogen af Parterne eller begge Parter fra Mødet, antages han eller de at henholde sig til Forhandlingerne for Landvæsenskommissionen, og Sagen nyder lige fuldt Fremme. Hvis Parterne møder, har Overlandvæsenskommissionen, forinden den optager Sagen til Kendelse, at prøve Forlig imellem dem. Overlandvæsenskommissionen kan, naar den finder, at der er Anledning dertil, undtagelsesvis tilstede Frem-

læggelse af ny Breve og Bevisligheder, modtage yderligere Forklaringer eller tillade Vidneførsel for den ordinære Ret, saa og ny Indsigelser, naar de kun ikke staar i Strid med, hvad vedkommende selv har indrømmet for Landvæsenskommissionen. I alle saadanne Tilfælde skal dog Modparten, hvis han ikke møder for Overlandvæsenskommissionen, udtrykkelig underrettes om, hvad der saaledes agtes benyttet, og gives Lejlighed til at udtale sig derover, ligesom han, hvis han ikke er mødt, skal særskilt kaldes til at overvære Forklaringers Afgivelse for Overlandvæsenskommissionen. I øvrigt forholdes ved Overlandvæsenskommissionen efter samme Regler som ved Landvæsenskommissionen saavel med Sagernes Behandling som deres Paakendelse, Kendelsens Indhold og dens Afsigelse, der maa finde Sted senest inden 8 Uger efter Optagelsen.

§ 21. Overlandvæsenskommissionens Kendelser er endelige, og bortfalder som Følge deraf for Fremtiden Landvæsenskommissionssagers Appel til Indenrigsministeriet, saavel som den i visse Tilfælde paabudte Forelæggelse af saadanne Sager for Kongen. Dog staar det den Part, der vil anke over, at Overlandvæsenskommissionen har afgjort Punkter, der ligger udenfor Landvæsenskommissionernes Omraade, eller afvist Sager, der ligger indenfor deres Omraade, frit for at indanke Kendelsen for Højesteret, der da kun vil have at afgøre, om Overlandvæsenskommissionen har været kompetent eller ikke, og efter Omstændighederne helt eller tildels at ophæve Kendelsen og at afvise Sagen fra eller henvise den til Landvæsenskommissionen, men i øvrigt ikke at indlade sig paa Sagens Realitet. For disse Sager, der er anteciperede for Højesteret, gælder med Hensyn til Fristen for Indankningen og for Oprejsningen, samt Betalingen for denne de i § 18 fastsatte Regler, og med Hensyn til Varslet de i Lovens 1—4—28 indeholdte Forskrifter.

§ 25. Landvæsens- og Overlandvæsenskommissionernes Kendelser eksekveres, for saa vidt de gaar ud paa Udredelse af Omkostninger eller andre Ydelser en Gang for alle, eller paa Anvendelse af Tvangsmidler, af Kongens Foged efter de for Eksekution i Almindelighed gældende Regler, dog at en simpel Udskrift af Kendelsen er tilstrækkelig. De til Terminer efter Aar og Dags Forløb forfaldne Ydelser kan inddrives i sin Tid uanset Kendelsens Ælde, naar kun ikke Aar og Dag er hengaaet efter Indtrædelsen af hver enkelt Termin. Det staar derhos til Formanden i en Landvæsenskommission eller Overlandvæsenskommission, om han dertil finder Anledning, at forlange af Rekvirenten Forskudsbetaling eller Sikkerhed.

§ 26. Amtmanden kan bevilge en Part, hvis Trang og Værdighed i Forbindelse med Sagens Vigtighed og Begrundethed giver Anledning dertil, Fritagelse for at betale Omkostninger til Landvæsenskommissionernes eller Overlandvæsenskommissionernes Medlemmer, hvilke da udredes efter de almindelige Regler for Udredelsen af Omkostninger i beneficerede Sager.

VIII. Skatteforhold.

Lov om Afløsning af Tiender.
Af 15. Maj 1903.

§ 1. Enhver Tiende — herunder indbefattet Kvæg- og Smaaredselstiende, Smaaredsel, Degnetrave og Degnekorn og i det hele enhver Afgift af fast Ejendom, der efter sin Oprindelse og Beskaffenhed maa anses som en Tiendebyrde — skal afløses ved Betaling af en Kapital, der udgør 25 Gange et Aars Tiende med Fradrag af det aarlige Beløb af de Tienden paahvilende Skatter og Afgifter til det offentlige. Hvor Tienden ikke ydes med et fast aarligt Pengebeløb, beregnes et Aars Tiende efter Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for Aarene 1892—1901. Værdien af Tiendeydelser in natura, paa hvilke der ikke sættes Kapitelstakst, bestemmes dog ved Skøn af uvillige Mænd, udmeldte af Retten.

Hvor Tiendeyderne ifølge Overenskomst med Tiendeejeren betaler de Tienden paahvilende Skatter og Afgifter til det offentlige, anses det aarlige Beløb af disse Skatter og Afgifter som en Del af den aarlige Tiendeydelse.

Spørgsmaal, om en Afgift efter sin Oprindelse og Beskaffenhed vil kunne afløses i Henhold til denne Lov samt om, hvor stor en Del af en samlet Ydelse der skal anses for Tiende i det Tilfælde, hvor Tienden svares under et med anden Afgift, afgøres ved Kendelse af Tiendekommissæren under Appel til Tiendekommissionen.

Tiender, der tilhører Ejerne af de Ejendomme, paa hvilke Tienden hviler, skal bortfalde samtidig med Afløsningen af de andre Tiender i det paagældende Sogn. Saafremt der imidlertid paahviler saadanne Tiender Pantegæld, Realbyrder, Forpligtelse til Kirkers Vedligeholdelse m. v., anses de nævnte Byrders Kapitalværdi som Afløsningssum for den paagældende Tiende. Afløsningssummen for de nævnte Byrder kan dog ikke overstige det Beløb, der vilde blive at fastsætte som Afløsningssum, saafremt selve Tienden var Genstand for Afløsning, eller hvis dette Beløb ikke kan udfindes, Afløsningssummen for Præstetienden.

§ 2. Af de i Henhold til § 1, 1. Stykke, fastsatte Afløsningssummer udreder Ejerne af de tiendepligtige Ejendomme (Tiendeyderne) et Beløb, svarende til 18 Gange et Aars Tiende, medens Resten udredes af Statskassen. Saafremt en Tiende, der den 1. Februar 1902 tilhørte Tiendeyderne, senere er overgaaet i Tredjemands Eje, kan Statstilskuddet dog ikke overstige det Beløb, der vilde blive ydet i Statstilskud, hvis Tienden fremdeles tilhørte Tiendeyderne, og disses Andel i Afløsningssummen forhøjes derfor forholdsmæssig.

Til Udredelsen af de Afløsningssummer, der fastsættes i Henhold til § 1, 4. Stykke, tilskyder Statskassen følgende Beløb:

a) For Tiender, paa hvilke der hviler Forpligtelse til Vedligeholdelse m. v. af en Kirke, 2 Gange et Aars Tiende samt et Beløb, svarende til $^{7}/_{25}$ af den Kapital, der ifølge §§ 23 og 25 skal henlægges til Kirkens fremtidige Vedligeholdelse. Det førstnævnte Tilskud af 2 Gange et Aars Tien-

der bortfalder dog, saafremt Ejeren af den tiendepligtige Ejendom ved Lovens Ikrafttræden har givet denne i Brug til en Tredjemand. Hvor Tiendens Størrelse ikke kan oplyses, anses den som lig med Præstetienden.

b) For andre Tiender det Beløb, hvormed Tiendeyderne kan godtgøre, at Købesummen for Tienden, da denne overgik i Tiendeydernes Eje, har oversteget en Sum, svarende til 18 Gange et Aars Tiende, beregnet efter Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for de forud for Købet gaaende 10 Aar eller, hvis disse Kapitelstakster ikke kan oplyses, Gennemsnittet af Kapitelstaksterne for Aarene 1892—1901. Det nævnte Statstilskud bortfalder dog, saafremt Ejeren af den tiendepligtige Ejendom ved Lovens Ikrafttræden har givet denne i Brug til en Tredjemand.

De omhandlede Statstilskud til Afløsning af de Tiendeydere tilhørende Tiender kan dog ikke overstige det Beløb, der vilde blive ydet i Statstilskud, hvis Afløsningssummen fastsattes i Henhold til § 1, 1. Stykke.

Til Afløsning af Pantegæld og Realbyrder, der paahviler Tiender, som tilhører Tiendeyderne, ydes intet særskilt Tilskud.

Saafremt Statstilskud, der ydes til en Tiendeyderne tilhørende Tiende, overstiger den for Tienden fastsatte Afløsningssum, afskrives det overskydende Beløb paa Tiendeydernes Andel i Afløsningssummen for Præstetienden.

Spørgsmaal om Statskassens Forpligtelse til at yde Tilskud til Udredelse af Tiendeafløsningssummer afgøres i fornødent Fald ved Kendelse af Tiendekommissæren under Appel til Tiendekommissionen.

Den Tiendeyderne paahvilende Andel af Afløsningssummerne udredes enten straks ved Afløsningens Ikrafttræden eller ved Erlæggelsen af en fast halvaarlig Ydelse af 2¼ pCt. af den paagældende Afløsningssums oprindelige Beløb, hvoraf 2 pCt. beregnes som Renter, medens Resten afskrives som Afdrag. Den halvaarlige Ydelse betales paa Amtstuen sammen med de kgl. Skatter og Afgifter og følger i enhver Henseende de samme Regler som disse, ogsaa for saa vidt angaar Fortrinsret i den skattepligtige Ejendom.

Tiendeydernes Adgang til at udrede deres Andel af Afløsningssummerne straks ved Afløsningens Ikrafttræden bortfalder dog, saafremt der optages Statslaan til kontant Betaling af Afløsningssummerne.

§ 3. Tiender, der hviler paa Ejendomme, som er fritaget for Ejendomsskyld, og hvis kapitaliserede Værdi for alle Tienders Vedkommende ikke naar op over 6 Kr., bortfalder uden Afløsning. Erstatningen til Tiendeejerne efter § 1 udredes af Statskassen.

§ 4. Afløsningssummerne for Tienden udbetales enten kontant eller med 4 pCt. rentebærende Obligationer, udstedt af en under Finansministerens Tilsyn staaende Tiendebank.

Forrentningen og Amortisationen af de af Tiendebanken udstedte Obligationer sker gennem de i § 2 omhandlede halvaarlige Ydelser i Forbindelse med et Tilskud af Statskassen, svarende til 2¼ pCt. halvaarlig af den Statskassen paahvilende Andel af Afløsningssummerne.

De Tiendeejere og Indehavere af Realbyrder tilkommende Dele af Afløsningssummen udbetales enten kontant eller med Bankens Obligationer, der skal modtages efter deres paalydende Beløb. Dog skal den Del af en Afløsningssum, der ikke er delelig med 100 Kr., i alle Tilfælde udbetales kontant; til Dækning af disse kontante Udbetalinger afhænder Banken det fornødne Beløb af Obligationer; det ved Afhændelsen mulig paaløbende Kurstab bæres af Bankens Administrationsfond.

Paa samme Maade udbetales de Afløsningssummer, der i Henhold til § 25 skal henlægges til fremtidig Vedligeholdelse af Kirker.

Den Panthaverne tilfaldende Del af Afløsningssummen udbetales kontant, med mindre Tiendeejeren er berettiget til at indfri sin Pantegæld paa anden Maade. Saafremt Pantefordringen skal indfris ved kontant Betaling, skal Banken sælge det fornødne Beløb af Obligationer og udrede Panthaverens Tilgodehavende af det ved Salget indkomne Beløb. Saafremt Tiendeejeren imidlertid selv vil indfri Pantegælden, staar det ham frit for, og kan han i saa Fald imod Forevisning af den kvitterede Panteobligation fordre den Panthaveren tillagte Del af Afløsningssummen udbetalt til sig. Hvis Tiendeejeren er berettiget til at indfri Pantefordringen paa anden Maade end ved kontant Betaling, er Banken paa hans Begæring pligtig at yde ham Bistand ved Afviklingen af Gældsforholdet.

Hvis Tiendeejeren hæfter personlig for Pantegælden, vedbliver han at hæfte for den Del af Gælden, som ikke dækkes af Afløsningssummen. Hvis Pantet bestaar i en Tiende, der ejes af Tiendeyderne, og Panteretten omfatter den hele Tiende, er Panthaveren, saafremt Tiendeejerne hæfter personlig for det udækkede Beløb, berettiget til at faa dette forskudsvis betalt af Kommunens Kasse. Kommunen indkræver derefter hos Ejerne af de forhen tiendepligtige Ejendomme det hver især efter en i Landbrugsministeriet udarbejdet Fordelingsberegning paahvilende Beløb. For det udækkede Beløb haves der samme Fortrinsret i de forhen tiendepligtige Ejendomme, som der tilkommer de i § 2 omhandlede halvaarlige Ydelser. Beløbet kan inddrives ved Udpantning. Saafremt Obligationer, der sælges til Indfrielse af Pantegæld, som paahviler en Tiendeyderne tilhørende Tiende, kan afhændes til over pari, tilfalder den ved Salget indvundne Kursgevinst Panthaveren, hvis han ikke har faaet fuld Dækning. I modsat Fald tilkommer Kursgevinsten Bankens Administrationsfond.

De Panthaverne tilkommende Beløb udbetales kun mod Afskrivning paa vedkommende Panteobligationer.

§ 23. Naar en Kirketiendeejer, efter at Afløsningen af Tienden har fundet Sted, ønsker sin Forpligtelse overfor Kirken afløst, kan han herom indgive Begæring til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Samme Ret tilkommer den Panthaver, der har Pant i Afløsningssummen, naar Pantefordringen er forfalden.

§ 25. Naar en Kirketiende i dens Helhed tilhører Tiendeyderne, skal den Tienden paahvilende Forpligtelse til Kirkens Vedligeholdelse m. v., forinden Tienden kan bortfalde, afløses efter de i § 23 foreskrevne Regler.

Naar Forpligtelsen er afløst, bliver Kirken at anse som en Kirke, der ejer sig selv, med mindre et Antal af Tiendeejerne, repræsenterende mindst Halvdelen af de tiendepligtige Ejendommes Hartkorn, erklærer, at de ønsker at bevare deres Ejendomsret over Kirken, og til Tiendekommissærens Protokol fremlægger en mellem dem afsluttet Overenskomst angaaende Samejeforholdet. Saadan Erklæring skal ogsaa med samme Virkning kunne afgives af en Tiendeejer, som ejer samtlige tiendeydende Ejendomme, og skal da denne Erklæring træde i Stedet for nysnævnte Overenskomst. En Udskrift af Tiendekommissærens Protokol, omfattende den nævnte Erklæring med tilhørende Overenskomst, skal ved Tiendekommissionens Foranstaltning tinglæses og noteres paa de paagældende Folier i Registrene til Skøde- og Pantebøgerne, og Forpligtelsen til Kirkens Vedligeholdelse m. m. overensstemmende med Lovgivningens Forskrifter skal da paahvile de nævnte Ejendomme solidarisk som en reel Hæftelse med samme Fortrinsret, som nu tilkommer Tienden. Indtægterne af Kirkens Formue, herunder Renten af den blandt Stiftsmidlerne inddragne Afløsningsrum for Tienden, tilfalde Kirkeejerne. Forordningen af 13. November 1829 angaaende Værgers Beskikkelse for Kirker, der ejes af Sognemændene m. v., tilkommer til Anvendelse med Hensyn til de her omhandlede Kirker, indtil anderledes ved Lov bestemmes.

Naar en Kirketiende delvis ejes af Tiendeyderne, skal den Forpligtelse til Kirkens Vedligeholdelse, der paahviler de Tiendeyderne tilhørende Andele af Tienden, forinden Tiendens Afløsning afløses efter de i § 23 fastsatte Regler. Af de to Medlemmer af Kommissionen, der skal vælges af Tiendeejeren, skal i dette Tilfælde den ene vælges af de Tiendeejere, der tillige er Tiendeydere, den anden af de øvrige Tiendeejere. Ejendomsretten over Kirken og dennes Formue, herunder den af Kommissionen fastsatte Afløsningssum for de Tiendeparter, hvis Forpligtelse over for Kirken er afløst, overgaar derefter til de Tiendeejere, der ikke tillige er Tiendeydere. Dog skal et saa stort Antal af de Tiendeejere, hvis Forpligtelse over for Kirken er afløst, som repræsenterer mindst Halvdelen af de tiendepligtige Ejendommes Hartkorn, have Adgang til at bevare deres Medejendomsret over Kirken og dennes Formue, naar de i Overensstemmelse med de i nærværende Paragrafs 1. Stykke fastsatte Regler paalægger de dem tilhørende Ejendomme Vedligeholdelsespligt over for Kirken. Saafremt Kirkeejerne ikke kan blive enige om de nærmere Regler for Samejeforholdet, fastsættes disse af Kirkeministeren.

Naar Ejendomsretten over en Kirke i Medfør af denne Paragrafs Bestemmelser er overgaaet til et Interessentskab, skal de i Forordningen 13. Novbr. 1829 givne Regler med de af Sagens Natur flydende Lempelser komme til Anvendelse paa Forholdet.

Lov om Ejendomsskyld.
Af 15. Maj 1903.

§ 1. Fra 1. Juli 1904 opkræves en Ejendomsskyld til Staten af faste Ejendomme efter nedenstaaende Regler.

§ 2. Alle faste Ejendomme (jfr. dog § 5) ansættes til deres Værdi i Handel og Vandel uden Besætning, Inventarium, Maskiner og andet Driftsmateriel, men med mur- og nagelfast Tilbehør.

5 Aar efter, at den første Vurdering til Ejendomsskyld har fundet Sted, foretages en ny Vurdering. Derefter finder Omvurdering Sted hvert 10. Aar.

Ejeren eller den Bruger, hvem det paahviler at betale Skatterne af en Ejendom, kan ved Henvendelse til Vurderingsformanden inden for de nævnte Tidsrum forlange foretaget en ny Vurdering, som da bliver at anvende i Resten af det paagældende Tidsrum. Den, der begærer saadan Omvurdering, skal selv afholde Omkostningerne derved, med mindre det viser sig, at Ejendommen, som Følge af Ildebrand, Stormflod eller lignende Ulykke, er undergaaet en Værdiforringelse af væsentlig Omfang, i hvilket Tilfælde Finansministeren skal være bemyndiget til at lade Statskassen betale de til Omvurderingen medgaaede Udgifter.

§ 3. Af den paa den angivne Maade udfundne Vurderingssum svares aarlig 1,1 pro mille (1 Kr. 10 Øre af tusind Kr.) som den Ejendommen paahvilende Ejendomsskyld til Staten.

§ 5. Fra Vurderingen til Ejendomsskyld undtages

a) Gesandskabshoteller, der tilhører vedkommende fremmede Stat;

b) Jernbane-, Havne- og Kanalanlæg;

c) Kirker og Kirkegaarde.

§ 6. Ejendomsskyld svares ikke af:

a) de Staten tilhørende Ejendomme, herunder de til Civillisten henlagte Ejendomme;

b) kommunale Ejendomme med Undtagelse af Ejendomme, der anvendes til Landbrug, Havebrug eller Skovdrift, samt Bygninger, der anvendes til Udleje;

c) Skoler, Hospitaler, Sygehuse, offentlige Biblioteker og Museer;

d) Gymnastik- og Forsamlingshuse, Skytteforeningers Øvelseshuse og deslige Bygninger, for saa vidt de ikke benyttes til at give nogen Indtægt, med tilhørende Gaardsplads og Have. Saafremt Dele af saadanne Ejendomme udlejes eller paa anden Maade benyttes i det Øjemed at skaffe Ejeren en Indtægt, svares Ejendomsskyld af den Værdi, som den saaledes anvendte Del af Ejendommen ansættes til; i Tvivlstilfælde afgør Finansministeren, om Fritagelse for Skatten kan tilstaas.

§ 7. Dersom i Ejendomme, der udelukkende benyttes til Beboelse, den aarlige Lejeværdi af hver enkelt Lejlighed ikke overstiger 60 Kr. paa Landet undtagen Gentofte-Ordrup Kommune, 120 Kr. i Købstæderne samt Frederiksværk, Marstal og Gentofte-Ordrup Kommune og 180 Kr. i København og Frederiksberg, fritages disse Ejendomme for Ejendomsskyld.

Findes Beboelseslejligheder af den nævnte Art i Ejendomme, der ikke udelukkende benyttes til Beboelse eller i hvilke der tillige findes Lejligheder til højere Lejeværdi, kan efter den skattepligtiges Begæring, saadanne Lejligheders Lejeværdi multipliceret med 14 fradrages Ejendom-

mens Vurderingssum, saaledes at Ejendomsskylden kun beregnes af Restbeløbet.

De foran nævnte Fritagelser skal Finansministeren være bemyndiget til at indrømme med Hensyn til Bygninger, som af Foreninger for billige Arbejderboliger opføres til Beboelse for Arbejderklassen, selv om Lejeværdien er indtil $^1/_6$ større end foran nævnt.

ForEjendomme paa Landet samt paa Købstædernes Markjorder, til hvilke der er knyttet Landbrug eller Havebrug som Næringsvej, foretages der følgende Fradrag i Vurderingssummen, forinden Ejendomsskylden beregnes:

Ved en Vurderingssum af under	8000	Kr.
fradrages	2000	—
— - — - 8000 Kr. til under	12000	—
fradrages	1000	—

saaledes at der først ved en Vurderingssum af 12,000 Kr. eller derover beregnes Ejendomsskyld af den fulde Vurderingssum uden Fradrag. De her nævnte Fradrag bortfalder, saafremt den skattepligtige begærer Fradrag foretaget i Henhold til nærværende Paragrafs 2. Stykke.

For Huse, der bebos af een Familie, og hvis Beboere tilhører Arbejderklassen eller ernærer sig ved Fiskeri eller Haandværk uden fremmed Medhjælp, foretages der, for saa vidt Ejendommens skattepligtige Værdi ikke er nedsat i Henhold til nærværende Paragrafs 2. Stykke, følgende Fradrag i Vurderingssummen, forinden Ejendomsskylden beregnes:

Ved en Vurderingssum af under	3000	Kr.
fradrages	2000	—
— - — - 3000 Kr. til under	4500	—
fradrages	1000	—
— - — - 4500 Kr. til under	6000	—
fradrages	500	—

saaledes at der først ved en Vurderingssum af 6000 Kr. eller derover beregnes Ejendomsskyld af den fulde Vurderingssum uden Fradrag.

Dersom en Ejendom paa Landet eller paa Købstædernes Markjorder, hvortil der er knyttet Landbrug eller Havebrug som Næringsvej, og hvis Vurderingssum er under 24,000 Kr., eller som har et Tilliggende af under 3. paa Bornholm $4^1/_3$ Tønder Hartkorn, ved at ansættes til Ejendomsskyld i Henhold til Reglerne i nærværende Paragraf kommer til at svare et større Beløb end det, som Ejendommen hidtil har udredet i Hartkornsskatter til Staten, bliver Ejendomsskylden at nedsætte til det sidstnævnte Beløb. Denne Bestemmelse ophører dog at have Anvendelse, saa snart Ejendommen udstykkes, og har i hvert Fald kun Gyldighed indtil 1. Juli 1929.

Den en Ejendom paahvilende Ejendomsskyld bortfalder, saafremt den udgør mindre end ½ Kr. for 1 Aar.

§ 8. Ejendomsskylden hæfter paa Ejendommen og svares af den, der ifølge Skøde eller anden Adkomst er Ejer af Ejendommen, samt af vedkommendes Fallitbo og hans Dødsbo. Besiddere af Len, Stamhuse eller Fideikommisgodser betragtes som Ejere.

Er en Ejendom ved nærværende Lovs Ikrafttræden overdragen en anden i Forpagtning eller Leje og det paaligger Brugeren helt eller delvis at udrede de i § 1 nævnte Skatter, skal han fremtidig i Stedet derfor udrede en tilsvarende Del af Ejendomsskylden samt betale Ejeren det halve af det Beløb, han herved indvinder. Paa samme Maade skal Ejeren, dersom den Ejendomsskyld, Brugeren efter det foregaaende skal udrede, er større end de i § 1 nævnte Skatter, som han tidligere har betalt, saafremt der ikke træffes anden Overenskomst, betale det halve af Forskellen.

Naar en Jordejendom efter Lovens Ikrafttræden bortforpagtes, skal Forpagteren, saafremt Parterne ikke bestemmer andet, udrede $^2/_5$ af Ejendomsskylden.

§ 9. København, Købstæderne og Landdistrikterne inddeles i Skyldkredse, hvis Antal og Omfang bestemmes af Finansministeren. For hver Kreds udnævner Finansministeren en Vurderingsformand.

Vurderingerne foretages i hver af Kredsens Kommuner af et eller, om det af Finansministeren anses for nødvendigt, flere Vurderingsraad, der bestaar af Vurderingsformanden i Forening med 2 af Kommunens Bestyrelse valgte Vurderingsmænd.

Til i Vurderingsmændenes Forfald at indtræde i deres Sted som Medlemmer af Vurderingsraadet vælger Kommunens Bestyrelse endvidere 2 Stedfortrædere for hvert Raad. Valget gælder for 6 Aar, saaledes at hvert 3. Aar en Vurderingsmand og en Stedfortræder fratræder, første Gang efter Lodtrækning. Ingen er pligtig til at modtage Genvalg. Udtræder et Medlem paa Grund af Dødsfald eller af andre Grunde, vælges der et nyt Medlem i hans Sted for den tilbageværende Del af Valgtiden.

Vurderingsformanden er Raadets Formand og har at vaage over, at Vurderingen sker efter de af Finansministeren og Over-Skyldraadet foreskrevne Regler.

§ 10. I et af Finansministeren foreskrevet Skema lader de af Kommunen valgte Medlemmer af Vurderingsraadet enhver Ejendoms Ejer indføre Oplysninger om Ejendommens Beliggenhed, Areal, Hartkorn, Besætningens Størrelse, Besætnings og Inventariums Forsikringsværdi, Bygningernes Forsikringssum, de paa Ejendommen hvilende faste Byrder, Prioriteter, sidste Købesum, for saa vidt Købet ikke ligger over 20 Aar tilbage, samt sidste Vurdering til Optagelse af Laan, Lejeindtægter, eventuelt tillige Indfæstningens og Fæste- eller Forpagtningsafgiftens Størrelse. Disse Oplysninger er Ejeren pligtig at meddele; skal han paa enkelte Punkter mangle sikker Kundskab, maa han anføre dette og give skønsmæssig Oplysning efter bedste Overbevisning. Paa Skemaet kan Ejeren desuden i en egen Rubrik føje Bemærkninger om Ejendommens særlige Beskaffenhed og dens gennemsnitlige Driftsindtægt og Udgift,

samt den Værdi, han selv mener, at den bør ansættes til. Paa dette Grundlag og i Henhold til deres personlige Kendskab til de i Kommunen beliggende Ejendommes Beskaffenhed og almindelige Salgsværdi ansætter Vurderingsmændene den Sum, hvortil enhver Ejendoms Værdi i Handel og Vandel efter deres bedste Skøn bør ansættes.

De saaledes udfyldte Skemaer tilstilles Vurderingsformanden, som efter at have gennemgaaet dem og, om fornødent, ved personligt Forsøg paa nogle af Ejendommene prøvet Værdiansættelsens Rigtighed berammer et Møde af Vurderingsraadet, hvorved den endelige Ansættelse til Ejendomsskyld finder Sted.

For Undladelser af paa Opfordring at meddele de nødvendige Oplysninger eller for forsætlig Meddelelse af urigtige Oplysninger straffes Ejeren med Bøder ikke under 100 Kr., der ikendes af Vurderingsraadet under Appel til Over-Skyldraadet og tilfalder Kommunens Kasse.

§ 12. Overskyldraadet bestaar af en af Kongen beskikket Formand og af 8 Medlemmer, af hvilke de 4 beskikkes af Kongen, 2 vælges af Landstinget og 2 af Folketinget, samt desuden af halvt saa mange Stedfortrædere. Medlemmernes Funktionstid er 6 Aar.

Over-Skyldraadet afgør de Klager, der indankes for det, men kan ogsaa af egen Drift gribe ind for at undersøge og omgøre en Vurdering, der forekommer det urigtig.

Paaklage til Over-Skyldraadet maa finde Sted senest 2 Maaneder efter, at Fortegnelsen er fremlagt til Eftersyn.

§ 14. Ejendomsskylden forfalder til Indbetaling i Statskassen med Halvdelen den 1. April og Halvdelen den 1. Oktober, henholdsvis for Aarets første og sidste Halvdel.

Ingen kan ved at paaklage Vurderingen unddrage sig fra Forpligtelsen til i rette Tid at indbetale den alt forfaldne Del af Skatten; men hvis Vurderingen ændres af Over-Skyldraadet, bliver Berigtigelse at foretage i den paafølgende Termin.

Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten jfr. Lov om forhøjet Indkomst- og Formueskat til Staten af 30. September 1909 (Forsvarsskatten).
Af 15. Maj 1903.

§ 1. Der bliver fremtidig aarlig at udrede en Skat til Staten af Indkomsten i Henhold til nedenstaaende Skala og af Formuen med 0,6 pro mille (60 Øre af tusinde Kroner) overensstemmende med de i nærværende Lov indeholdte Forskrifter. Skatten opkræves første Gang for Halvaaret fra 1. April til 30. September 1904.

Indkomstskatten udredes efter følgende Skala:

Af Indtægter, der er under 2000 Kr., svares i Skat 1,3 pCt.

Af Indtægter paa 2000 Kr. eller derover, men under 3000 Kr., svares i Skat 1,4 pCt.

Af Indtægter paa 3000 Kr. eller derover, men under 4000 Kr., svares i Skat 1,5 pCt.

Af Indtægter paa 4000 Kr. eller derover, men under 6000 Kr., svares i Skat 1,6 pCt.

Af Indtægter paa 6000 Kr. eller derover, men under 8000 Kr., svares i Skat 1,7 pCt.

Af Indtægter paa 8000 Kr. eller derover, men under 10,000 Kr., svares i Skat 1,8 pCt.

Af Indtægter paa 10,000 Kr. eller derover, men under 15,000 Kr., svares i Skat 1,9 pCt.

Af Indtægter paa 15,000 Kr. eller derover, men under 20,000 Kr., svares i Skat 2,0 pCt.

Af Indtægter paa 20,000 Kr. eller derover, men under 30,000 Kr., svares i Skat 2,1 pCt.

Af Indtægter paa 30,000 Kr. eller derover, men under 40,000 Kr., svares i Skat 2,2 pCt.

Af Indtægter paa 40,000 Kr. eller derover, men under 50,000 Kr., svares i Skat 2,3 pCt.

Af Indtægter paa 50,000 Kr. eller derover, men under 100,000 Kr., svares i Skat 2,4 pCt.

Af Indtægter paa 100,000 Kr. eller derover svares i Skat 2,5 pCt.

Nu forhøjet ved Forsvarsskatten (se Lov af 30. September 1909).

A. Indkomstskatten.

§ 2. Skattepligten paahviler:

1) enhver Person, der er bosat her i Landet (jfr. § 3 Nr. 3);

2) enhver Person, som uden at opgive sin Bopæl her i Landet tager midlertidigt Ophold i Udlandet;

3) enhver Person, som, uden at have Bopæl her i Landet, herfra nyder Pension, Ventepenge, Klosterhævning eller anden Understøttelse eller Udbytte fra offentlige Indretninger, Stiftelser og deslige (jfr. § 4);

4) enhver Person, som, uden at være bosat her i Landet, her ejer fast Ejendom eller Tiende eller har Del i saadan Ejendom eller nyder Indtægter af samme eller af Fideikommiskapitaler, eller som udøver eller er Deltager i nogen Næring eller Virksomhed her i Landet (jfr. § 4);

5) her i Landet hjemmehørende Aktieselskaber, Kommanditaktieselskaber og andre Selskaber med begrænset Ansvar, for saa vidt Overskuddet af Virksomheden ikke udelukkende anvendes i velgørende eller humane Øjemed, saa og Forbrugs- og Produktions- samt andre samvirkende Foreninger, naar den Virksomhed, der er Foreningens Hovedøjemed, udstrækkes ud over Medlemmernes Kreds. De her nævnte Institutioner, som ikke har Hjemsted her i Landet, bliver skattepligtige under de i Nr. 4 angivne Forudsætninger. Udenlandske Selskaber eller Foreningers herværende befuldmægtigede er medansvarlige for Skattebidraget.

§ 3. Undtagne fra Skattepligten er:

1) Kongen, Medlemmer af det kongelige Hus saavel som Civillisten;

2) fremmede Magters Gesandtskabspersonale og Konsularembedsmænd, for saa vidt disse ikke er danske Statsborgere;

3) andre Udlændinge, der tager midlertidigt Ophold her i Landet. En Udlændings Ophold anses ikke for midlertidigt, naar han stadig har opholdt sig her i Landet i et Aar;

4) Kreditforeninger, Kreditkasser samt Spare- og Laanekasser. Undtagelsen kommer dog ikke til Anvendelse paa de nævnte Institutter, saafremt de tillige driver Vekselomsætning eller anden Bankvirksomhed, eller Deltagelse i deres Udbytte er forbeholdt Stiftere, Garanter eller Aktionærer.

Fritagelse for de under Nr. 2 og 3 anførte Personer omfatter dog ikke de i § 2 Nr. 3 og 4 nævnte Indtægter.

§ 4. Som skattepligtig Indkomst betragtes med de i det følgende fastsatte Undtagelser og Begrænsninger den skattepligtiges samlede Aarsindtægter, hvad enten de hidrører her fra Landet eller ikke, bestaaende i Penge eller Formuegoder af Pengeværdi, saasom:

a) af Agerbrug, Skovbrug, Industri, Handel, Haandværk, Fabrikdrift, Søfart, Fiskeri eller hvilken som helst anden Næring eller Virksomhed, saa og alt, hvad der er oppebaaret for eller at anse som Vederlag for videnskabelig, kunstnerisk eller litterær Virksomhed eller for Arbejde, Tjeneste eller Bistandsydelse af hvilken som helst Art;

b) af Bortforpagtning, Bortfæstning eller Udleje af rørligt eller urørligt Gods, saavel som af vederlagsfri Benyttelse af andres rørlige eller urørlige Gods. Den Lejlighed, som en Ejer selv har beboet, beregnes som Indtægt for ham efter den Leje, han ved Udleje deraf maatte have kunnet faa;

c) af et Embede eller en Bestilling, saasom fast Lønning, Sportler, Embedsbolig, Naturalydelser, Emolumenter, Kontorholdsgodtgørelse (med Hensyn til Kontorudgifter jfr. § 6 b), samt Pension, Ventepenge, Gaver, Understøttelser, Klosterhævning, Livrente, Overlevelsesrente, Aftægt og deslige;

d) af Tiender;

e) af Rente eller Udbytte af alle Slags Obligationer, Aktier og andre inden- eller udenlandske Pengeeffekter, saa og af udestaaende Fordringer og af Kapitaler, udlaante her i Landet eller i Udlandet, med eller uden Pant, mod eller uden Forskrivning;

f) af Lotterispil samt andet Spil og Væddemaal.

For de i § 2 Nr. 3—4 nævnte skattepligtige og for udenlandske Selskaber bliver kun den Indtægt at tage i Betragtning, der hidrører fra de under Nr. 3 og 4 nævnte Kilder.

§ 5. Til Indkomst henregnes ikke:

a) Formueforøgelse, der fremkommer ved, at de Formuegenstande, en skattepligtig ejer, stiger i Værdi — medens der paa den anden Side ikke gives Fradrag i Indkomsten for deres Synken i Værdi — eller Indtægter, som hidrører fra Salg af den skattepligtiges Ejendele (herunder indbefattet Værdipapirer), for saa vidt disse Salg ikke henhører til vedkommendes Næringsvej, f. Eks. Handelsvirksomhed med faste Ejendomme, eller er foretaget i Spekulationsøjemed, i hvilke Tilfælde den derved ind-

vundne Handelsfortjeneste henregnes til Indkomsten, ligesom ogsaa eventuelt Tab kan fradrages i denne;

b) Formueforøgelse, som hidrører fra Arv og Forskud paa saavel falden som ikke falden Arv eller fra Indgaaelse af Ægteskab, Udbetaling af Livsforsikringer, Brandforsikringer og deslige;

c) de Indtægter, der hidrører fra Kapitalforbrug eller Optagelse af Laan;

d) Dagpenge og Rejsegodtgørelse, begge Dele under Udførelse af offentlige Hverv, der gør det nødvendigt for den paagældende at tage Ophold udenfor hans Hjemstedskommune.

Den under a. og b. omhandlede Formueforøgelse, ligesom ogsaa den Formueformindskelse, der fremkommer ved Formuegenstandes Synken i Værdi, kommer derfor kun i Betragtning, for saa vidt som Formuens Udbytte derved er blevet forøget eller formindsket, og da kun med Beløbet af den saaledes fremkomne Udbytteforøgelse eller Udbytteformindskelse.

§ 6. Ved Beregningen af den skattepligtige Indkomst bliver at fradrage:

a) Driftsomkostninger, d. v. s. de Udgifter, som i Aarets Løb er anvendte til at erhverve, sikre og vedligeholde Indkomsten, derunder ordinære Afskrivninger;

b) fra Embedsindtægter de Udgifter til Kontorhold m. v., som Embedets Bestridelse har medført;

c) Pensioner og andre Byrder, der paahviler et Embede;

d) de Beløb, som i det paagældende Aar er udredet i direkte Skatter, i Afgifter til Kommune eller Kirke, i Tiende, Fæste- og Forpagtningsafgifter, Aftægtsydelser og lignende Byrder;

e) Renter af Prioriteter og anden Gæld, samt hvad der er anvendt til blot Vedligeholdelse eller Forsikring af den skattepligtiges Ejendom. For saa vidt Skatteansættelsen kun omfatter Indtægter fra de i § 2 Nr. 3 og 4 nævnte Kilder, kan kun de disse Kilder vedrørende Udgifter fradrages. Derimod kan der ikke fradrages, hvad der af den skattepligtige er anvendt til Afdrag paa hans Gæld, hvilket ogsaa gælder om Fideikommisbesidderes Afdrag paa Fideikommissets Gæld.

f) For de i § 2 Nr. 5 nævnte her i Landet hjemmehørende Selskaber og Foreninger fradrages i den beregnede Indkomst 4 pCt. af den indbetalte Aktiekapital eller de indbetalte Selskabsandele, Andele af Garantifonds og lign. For Forbrugs-, Produktions- samt andre samvirkende Foreninger skal den skattepligtige dog kunne forlange de nævnte 4 pCt. beregnet enten efter det Beløb, til hvilket Foreningens Formue bliver at ansætte efter Reglerne i § 12 eller efter det 25-dobbelte Beløb af den gennemsnitlig i de sidste fem Driftsaar hafte efter Reglerne i denne Lov skattepligtige Indtægt. Godtgør et her i Landet hjemmehørende Selskab, at en vis Del af dets Bruttoindtægt hidrører fra Virksomhed i Udlandet, bortfalder dets Skattepligt for en forholdsvis tilsvarende Del af dets efter Fradrag af de forannævnte 4 pCt. fremkommende Nettoindtægt.

Det kan ved Vejledning fastsættes, hvorvidt og i hvilket Omfang der ved Opgørelsen af udelandske Forsikringsselskabers skattepligtige Indkomst skal tages Hensyn til Reassurancer.

Den beregnede Skatteindtægt er skattepligtig uden Hensyn til, hvorledes den anvendes, altsaa hvad enten den benyttes til egen eller Families Underhold, Betjening, Nytte eller Behagelighed eller til Formueforøgelse, til Forbedring af Ejendom, til Udvidelse af Næring eller Drift, til Gaver eller paa anden Maade, derunder indbefattet, hvad der af Indtægten anvendes til Erhvervelse af Livsforsikring eller anden Personforsikring.

§ 7. Familieoverhovedet beskattes af hele Husstandens Indkomst. Til Husstanden regnes den med Manden samlevende Hustru, selv om hun har Særformue, samt de af Familieoverhovedet økonomisk afhængige Børn, for saa vidt disse ikke har egen Husstand, herunder Pleje- og Adoptivbørn, derimod ikke andre Slægtninge, der er optaget i en Familie, saa lidt som Personer, der mod Løn eller andet Vederlag er antaget til Tjeneste eller anden Medhjælp.

Saafremt Hustruen har Særindtægt eller Særformue, kan det i fornødent Fald forlanges, at hun af sine Midler udreder den til hendes Særindkomst svarende Del af Skatten. Har Manden udredet dette Beløb, kan han forlange, at det godtgøres ham af Hustruen.

Hustru, der til Stadighed lever adskilt fra sin Mand, bliver at betragte som selvstændig skattepligtig Person med Hensyn til den Del af sin Indkomst, der ikke bestaar i Bidrag fra Manden.

§ 8. I enhver Indkomst fradrages som skattefri: i København og Frederiksberg 800 Kr., i Købstadkommunerne samt i Marstal og Frederiksværk 700 Kr. og i Landkommunerne 600 Kr.; for hvert Barn, der ved Begyndelsen af det Kalenderaar, i hvilket Skatten ansættes, er under 15 Aar, og som efter § 7 ikke ansættes til selvstændig Skat, gives et yderligere Afdrag af 100 Kr. i København og Frederiksberg, 85 Kr. i Købstadkommunerne samt i Marstal og Frederiksværk og 70 Kr. i Landkommunerne.

Disse Fradrag bliver ikke at foretage i de under § 2 Nr. 3—5 nævnte skattepligtiges Indkomst.

Af enhver Indkomst bortkastes, efter at de her nævnte Fradrag har fundet Sted, det Beløb, der bliver tilovers, naar Indkomsten deles med 50.

Den Procent, hvormed Skatten ifølge § 1 skal udredes, udfindes, forinden noget af de her nævnte Afdrag har fundet Sted.

De i § 2 Nr. 5 nævnte skattepligtige svarer Skatten med 2 pCt. af det skattepligtige Beløb.

§ 9. Skatten ansættes efter Indkomsten i det Kalenderaar, der gaar forud for Ligningen, med mindre der i vedkommendes Næringsvej sædvanlig benyttes et andet Driftsaar, eller han gør Selvangivelse og derved paaviser, at han bruger et andet Regnskabsaar end Kalenderaaret, i hvilke Tilfælde Skatteraadet kan lade det paagældende Driftsaar eller Regnskabsaar træde i Stedet for Kalenderaaret.

B. Formueskatten.

§ 10. Skattepligten paahviler samtlige de i § 2 under Nr. 1—4 nævnte Personer samt udenlandske Selskaber, for saa vidt de ejer Formue eller Formuerettigheder, som efter de i det følgende givne Regler er underkastet Formueskatten. Lens-, Stamhus- og Fideikommisbesiddere betragtes som Ejere. For de i § 2, Nr. 4, nævnte skattepligtige og for udenlandske Selskaber bliver kun Formue at tage i Betragtning, hvorfra de i § 2, Nr. 4, nævnte Indkomster hidrører.

§ 11. Undtagne fra Skattepligten er:

1) De samme, som ifølge § 3 er undtagne fra Indkomstskat, med de til Begrænsningerne i § 3 Nr. 2 og 3 for Indkomstens Vedkommende svarende Begrænsninger med Hensyn til Formuen;

2) de i Henhold til § 8 for Indkomstskat fritagne, hvis Formue er under 3000 Kr.

§ 12. Som skattepligtig Formue betragtes, med de i § 10 og i det følgende fastsatte Undtagelser og Begrænsninger, den skattepligtiges samlede rørlige og urørlige Formue.

Skattepligtig er saaledes navnlig:

a) Faste Ejendomme med alt Tilbehør, Kreaturer, Redskaber og Maskiner;

b) Skibe;

c) Varer, Raastoffer og andet Løsøre;

d) udestaaende Fordringer, Penge, Pengerepræsentativer, Værdipapirer, Kommandit- og andre Selskabsandele;

e) Reelle Privilegier, Ret til at oppebære Tiende, Jordskyld eller Arvefæsteafgifter, samt overhovedet alle vedvarende Rettigheder og Fordringer, der har en Værdi, som kan ansættes i Penge.

Til skattepligtig Formue henregnes ikke:

1) Møbler, Husgeraad, Gangklæder, Smykker og andet til husligt Indbo hørende Løsøre samt Bog- og Kunstsamlinger eller lignende; for saa vidt derimod den skattepligtige anvender slige Genstande i sin Næring eller driver Handel med dem eller i øvrigt besidder dem i Forretningsøjemed, er de Formueskatten underkastet;

2) suspensivt betingede Formuerettigheder, saasom Retten til en endnu ikke forfalden Livsforsikringssum, Retten til den fremtidige Besiddelse af en Kapital, hvoraf en anden foreløbig har Rentenydelsen o. lign. Naar den, der har Ret til den fremtidige Besiddelse af en Kapital, er Descendent af eller arveberettiget efter Rentenyderen, svarer Rentenyderen Formueskat af Kapitalen;

3) Brugsrettigheder eller Krav paa periodiske Ydelser af offentlig eller privat Natur, der er tillagt enkelte Personer for Livstid eller kortere Tid, saasom Ret til Pension, Livrente, Overlevelsesrente, Annuitet, Klosterhævning, Fribolig, Aftægtsydelse ifølge Forsikring for Ulykkestilfælde og deslige.

§ 13. Ved Beregningen af den skattepligtige Formue bliver den skattepligtiges Gæld at fradrage i den samlede Aktivmasse. I de Tilfælde, hvor

Formueskatten svares i Henhold til § 10, 3. Punktum, kan dog kun den Gæld fradrages, som hviler paa de Formuedele, der er inddragne under Beskatningen.

§ 14. Ved Værdsætningen af Formuen bliver følgende Regler at iagttage:

1) Faste Ejendomme sættes til den Værdi, hvortil de i Henhold til Lov om Ejendomsskyld er vurderet, med Fradrag af Arvefæsteafgifter og andre Byrder, hvortil intet Hensyn er taget ved Vurderingen til Ejendomsskyld, og med Tillæg af Værdien af Besætning, Inventar, Maskiner og andet Driftsmateriel.

En Landejendom, der bestaar af flere i Henhold til Lov om Ejendomsskyld, § 2, 3. Stykke, særskilt til Ejendomsskyld ansatte Dele, sættes til sin Værdi i Handel og Vandel som samlet Ejendom.

For saa vidt Vurdering til Ejendomsskyld ikke maatte være tilendebragt, naar nærværende Lov skal bringes i Anvendelse, bliver Værdiansættelsen at foretage efter de i Loven om Ejendomsskyld foreskrevne Regler.

2) Værdipapirer ansættes, for saa vidt de noteres paa Københavns Børs, efter Kursværdien, i modsat Fald efter deres Paalydende, med mindre det skønnes, at deres Værdi er forskellig derfra.

3) Udestaaende Fordringer, som ikke kan inddrives, medregnes ikke.

4) Skibe og andre Løsøregenstande ansættes efter deres Salgsværdi. Som Vejledning tjener særlig den Sum, for hvilken de maatte være forsikrede.

5) Reelle Privilegier samt vedvarende Indkomster og Ydelser (§ 12 e) ansættes efter den Vederlagssum, der kan paaregnes opnaaet for dem.

§ 15. Familieoverhovedet beskattes af de til Husstanden hørende Personers Formue, for saa vidt Indkomsterne deraf i Medfør af § 7 ved Ansættelsen til Indkomstskat skal betragtes som skattepligtig Indkomst for ham.

Har Hustruen Særformue, kan det i fornødent Fald forlanges, at hun af sine Midler udreder den til hendes Formue svarende Del af Skatten. Har Manden udredet dette Beløb, kan han forlange, at det godtgøres ham af Hustruen.

§ 16. Naar den skattepligtige selv angiver sin Formues Størrelse, ansættes Skatten efter Formuens Værdi paa den Tid, da Angivelsen finder Sted. Enhver er berettiget til at lægge Værdien den 1. Januar til Grund for sin Angivelse. Ved Landbrugs- eller Næringsdrift, hvor der finder regelmæssige aarlige Regnskabsafslutninger Sted, kan den Formuestatus lægges til Grund for Angivelsen, som er fremkommen ved Afslutningen af det sidste Regnskabsaar.

Naar Selvangivelse ikke finder Sted, ansættes Skatten efter Formuens Værdi paa det Tidspunkt, da Skatteansættelsen foregaar.

Formueskatten beregnes kun af fulde hundrede Kroner.

§ 17. For Københavns Vedkommende bliver der efter Forhandling med Københavns Kommunalbestyrelse ved kongelig Anordning at fastsætte

Regler angaaende Ordningen af de i nærværende Lovs Afdelinger C., D. og E. omhandlede Forhold, ligesom der ved kongelig Anordning kan træffes Bestemmelser om Ændringer i de tilsvarende nugældende Regler angaaende den kommunale Ligning m. v. i København.

§ 18. I det øvrige Land foretages Skatteligningen ved en Samvirken af de kommunale Myndigheder og særegne Skatteraad paa den Maade, som i det følgende nærmere fastsættes.

Landet inddeles af Finansministeren i et passende Antal Skattekredse, hvorved iagttages, at ingen Kommune deles mellem flere Skattekredse, og at ingen Skattekreds kan strække sig ind i flere Amtsraadskredse, undtagen for saa vidt Dele af en Kommune maa være beliggende i en anden Amtsraadskreds end den, hvortil største Delen af Kommunen hører.

Ingen kan samtidig være Medlem af et Skatteraad og nogen under samme hørende Ligningsmyndighed.

§ 20. For hver Amtsraadskreds og de i Forbindelse med denne staaende Købstæder oprettes et fælles Overskatteraad, der skal bestaa af Amtmanden som Formand, 2 af Finansministeren og 2 af Amtsraadet af dets Midte valgte Medlemmer og, for saa vidt Sagen angaar en Skatteansættelse i en Købstad, af dennes Overligningskommissær.

§ 22. En skattepligtig bliver som Regel at sætte i Skat i den Kommune, hvor han den nærmeste Tid før den 1. Februar har haft Bopæl, selv om han da ikke er til Stede i Kommunen. Har han fast Bopæl i flere Kommuner, kan han selv bestemme, i hvilken af dem hans Ansættelse skal finde Sted, naar han inden Udløbet af den første Uge af Februar Maaned sender Anmeldelse herom til Ligningsmyndighederne (i København: Direktoratet for Københavns Skattevæsen) i alle de Kommuner, i hvilke han har fast Bopæl. Har han ikke gjort saadan Anmeldelse, ansættes han paa det Sted, hvor han den nævnte Dag eller senest forud for denne havde personligt Ophold. Naar Indkomst af faste Ejendomme, Tiender eller Bedrift tilflyder skattepligtige, som ikke har Bopæl eller Hjemsted her i Landet, ansættes saavel Indkomsten som Værdien paa det Sted, hvor Ejendommen eller de tiendepligtige Jorder ligger, eller Bedriften føres. Strækker Ejendommen sig ind i flere Kommuner, sker Ansættelsen i den af dem, hvor Avlsbygningerne findes, eller hvis der kun er Tale om et Skovbrug, da i den Kommune, hvor den største Del af Skoven findes. Har den paagældende Bopæl eller Hjemsted her i Landet, sker Ansættelsen af de nævnte Indkomster og Værdier efter samme Regel, og Underretning om den meddeles Bopælskommunens Ligningsmyndighed.

§ 32. Klage over den af Skatteraadet foretagne Ligning sker ved Paaanke til vedkommende Overskatteraad (§ 20).

Paaanke kan ske, dels af Finansministeren, dels af Ligningsmyndigheden, dels af de skattepligtige.

Finansministeren kan paaanke enhver Ligning, ved hvilken han finder Grund til at antage, at Statskassens Tarv ikke er tilstrækkelig varetaget. Paaankning maa ske inden en Maaned, efter at Skatteraadets Indberetning er ham tilstillet.

Ligningsmyndigheden kan klage, saavel naar den antager, at Skatteraadet har begaaet saadanne formelle eller reelle Fejl ved Ansættelsen af Skatteberegningen, at dens Arbejde bør omgøres, som naar Skatteraadet har foretaget den endelige Ansættelse, for saa vidt som det ehrved er afvegen fra den af Ligningsmyndigheden efter samme Paragraf omgiorte eller fastholdte Ansættelse. Paaankning maa ske inden en Maaned, efter at Skattelisten er bleven Ligningsmyndigheden tilstillet.

Den enkelte skattepligtige kan klage, naar han mener sig med Urette opført paa Skattelisten; naar hans Indkomst eller Formue er ansat til et højere Beløb end det, hvortil den er bleven ansat af Ligningsmyndigheden, uden at han selv har giort Indsigelse mod denne Ansættelse; naar han for Ligningsmyndigheden har giort Indsigelse mod Ansættelsen af sin Indkomst eller Formue, og denne Indsigelse er tagen til Følge af Ligningsmyndigheden, men Skatteraadet derefter har ansat hans Indkomst eller Formue til et højere Beløb end det, som følger af den Kendelse, der af Skatteraadet er afsagt over en af ham selv fremsat Indsigelse; naar der ved hans Ansættelse er begaaet saadanne formelle Fejl, som kan gøre den ugyldig; eller endelig, naar hans Skat er beregnet urigtigt i Forhold til hans Indkomst eller Formue. Paaankning maa ske inden en Maaned efter den Dag, da Uddraget af Skattelisten er blevet fremlagt, henholdsvis da der af Skatteraadet er blevet meddelt den paagældende Underretning om, at hans Selvangivelse ikke er tagen til Følge.

§ 34. Overskatteraadets Afgørelse af de Spørgsmaal, der er indanket af de skattepligtige, er endelig.

§ 36. For saa vidt en skattepligtig maa være bleven forbigaaet ved den almindelige Skatteansættelse, bliver der for hans Vedkommende at foretage en særlig Ansættelse og Paaligning overensstemmende med nærværende Lovs Bestemmelser.

Sker der i øvrigt Tilgang til de skattepligtige — saasom ved Flytning her til Landet, eller derved, at Personer, der tidligere har hørt til en Husstand, bliver selvstændig skattepligtige — i Tiden fra Skatteansættelsens Begyndelse til 1. Oktober, bliver der at foretage Ansættelse af de paagældende efter Reglerne i denne Lov saavel til Indkomst- som til Formueskat, saaledes at Skattepligten indtræder fra Begyndelsen af det Halvaar, der følger nærmest efter Tilgangen.

Hvis en Kvinde, der er ansat til Skat i Henhold til nærværende Lov, indgaar Ægteskab i Tiden mellem to Skatteansættelser, paahviler Skatten hende indtil Udløbet af Skatteperioden.

§ 37. Hvis en skattepligtig Person i Skatteaarets Løb afgaar ved Døden eller opgiver sin Bopæl her i Landet, eller et skattepligtigt Aktieselskab eller lignende (§ 2 Nr. 5) opløses eller opgiver skattepligtig Besiddelse her i Landet, bortfalder Skattepligten med Udløbet af det Skattehalvaar, i hvilket Begivenheden er indtraadt.

Dødsboer og Konkursboer tilsvarer henholdsvis den afdødes og Fallentens Skat for det Skattehalvaar, i hvilket Dødsfaldet har fundet Sted, eller Konkursbehandlingen er begyndt.

For det Tilfælde, at en Person, efter at have opgivet sin Bopæl her i Landet, maa være skattepligtig i Medfør af Bestemmelserne i § 2 Nr. 3 og 4, bliver der eventuelt af vedkommende Skatteraad for den tilbagestaaende Del af Skatteaaret at foretage en ny Skatteberegning for hans Vedkommende paa Grundlag af de ved den oprindelige Skatteansættelse foreliggende Oplysninger.

Er der ved en Fejltagelse paalignet en Skatteyder Skat efter denne Lov paa flere Steder i Landet, afgør Finansministeren, hvor den paagældende vil have at betale sin Skat.

§ 38. Godtgør en skattepligtig, at den Formue, hvoraf han er sat i Skat, i Løbet af Skatteaaret er bleven formindsket med mere end en Fjerdedel ved Opløsning af Husstand i Tilfælde af Ægteskabsskilsmisse eller ved Naturbegivenheder eller andre særlig ulykkelige Hændelser, kan Finansministeren tilstaa ham en forholdsvis Nedsættelse af Skattens Beløb.

Finansministeren skal endvidere være bemyndiget til at nedsætte eller eftergive den en Skatteyder efter nærværende Lov paahvilende Skat, naar det oplyses, at et af de omhandlede Forhold er indtraadt, efter at Skatteansættelsen har fundet Sted.

§ 39. Skatten forfalder til Betaling af Yderne den 1. April og den 1. Oktober, hver Gang med Halvdelen for det forløbne Halvaar. Skatten opkræves af de enkelte Kommuners Bestyrelser og paa Kommunernes Ansvar mod et Vederlag af 1½ pCt, af de indgaaede Beløb, som tilfalder Kommunens Kasse. Kommunalbestyrelserne indbetaler Skatten i Statskassen senest 3 Maaneder efter 1. April og 1. Oktober i Henhold til nærmere derom af Finansministeren givne Bestemmelser.

Hvad der ikke er betalt af Skatteyderne inden Udgangen af den Maaned, der følger efter den, i hvilken Skatten forfalder til Betaling, henholdsvis inden 31. Maj og 30. November, søges efter lovlig Omgang inddrevet ved Udpantning.

§ 41. Den, der forsømmer at gøre Selvangivelse af sin Indkomst i Overensstemmelse med Forskrifterne i denne Lov, fortaber Retten til at gøre Indsigelse mod Ansættelsen af sin Indkomst, med mindre han kan godtgøre, at Ansættelsen overskrider hans virkelige Indkomst med mere end 25 pCt. Er Forskellen større end 25 pCt., skal han betale Skat af den virkelige Indkomst med Tillæg af 15 pCt.

§ 42. Den, der mod bedre Vidende til nogen af de skattelignende Myndigheder meddeler urigtige Oplysninger om sin Indkomst eller sin Formue eller om andre Forhold, der kan have Indflydelse paa Beregningen af Indkomstskatten eller Formueskatten, bøder, for saa vidt Sagen ikke med Finansministerens Samtykke afgøres i Mindelighed, den besvegne Skats Beløb indtil 10 Gange. Bøden ikendes af Finansministeren, med mindre enten denne eller den skyldige ønsker Sagen indbragt for Rettergang, i hvilket Fald Sagen behandles i den kriminelle Proces's Former.

Opdages et Forhold som det nævnte ved Behandlingen af et Dødsbo, indbetaler Boet eller Arvingerne den for lidet betalte Skat med dens

dobbelte Beløb. Denne Forpligtelse paavirkes ikke af et i Boet udstedt Proklama.

Skifteretter og Executores testamenti er pligtige til, naar Boets Indgæld og Udgæld er opgjort, at meddele vedkommende Ligningsmyndigheder Oplysning om afdødes efterladte Formue, for saa vidt den udgør mindst 10,000 Kr. Denne Forpligtelses Opfyldelse kan om fornødent fremtvinges ved en af Finansministeren paalagt Dagbøde.

Lov om forhøjet Indkomst- og Formueskat til Staten
Af 30. September 1909.

Den i Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten af 15. Maj 1903 § 1 fastsatte Skala for Udredelse af Indkomstskatten ændres til:

Af Indtægter, der er under 2000 Kr. 1,3 pCt.
Af Indtægter paa 2000 Kr. eller derover, men under 3000 Kr., 1,4 pCt.
Af Indtægter paa 3000 Kr. eller derover, men under 4000 Kr., 1,8 pCt.
Af Indtægter paa 4000 Kr. eller derover, men under 6000 Kr., 2,0 pCt.
Af Indtægter paa 6000 Kr. eller derover, men under 8000 Kr., 2,2 pCt.
Af Indtægter paa 8000 Kr. eller derover, men under 10,000 Kr., 2,4 pCt.
Af Indtægter paa 10,000 Kr. eller derover, men under 15,000 Kr., 2,6 pCt.
Af Indtægter paa 15,000 Kr. eller derover, men under 20,000 Kr., 2,8 pCt.
Af Indtægter paa 20,000 Kr. eller derover, men under 30,000 Kr., 3,0 pCt.
Af Indtægter paa 30,000 Kr. eller derover, men under 40,000 Kr., 3,2 pCt.
Af Indtægter paa 40,000 Kr. eller derover, men under 50,000 Kr., 3,4 pCt.
Af Indtægter paa 50,000 Kr. eller derover, men under 100,000 Kr., 3,7 pCt.
Af Indtægter paa 100,000 Kr. 4,0 pCt.

Den i samme Paragraf fastsatte Skat af Formuer ændres til 0,6 pro mille (60 Øre af tusinde Kroner) af Formuer, der er under 15,000 Kr., 0,8 pro mille af Formuer, der er 15,000 Kr. eller derover, men under 30,000 Kr., 1,0 pro mille af Formuer paa 30,000 Kr. eller derover.

Lov om Ændringer i og Tillæg til de nugældende Regler for den kommunale Beskatning samt om Statstilskud til Kommunerne.
Af 15. Maj 1903.

A. Den personlige Kommuneskat.
I. Skat til Opholdskommunen.

§ 1. Forpligtelse til at svare personlig Kommuneskat paahviler enhver, der har fast Ophold i en Kommune her i Landet (Opholdskommunen). Er denne København, ansættes han til Skat i Overensstemmelse med Lov af 19. Februar 1861 om en Omordning af de kommunale Skatter i Staden København §§ 8 og følgende, jfr. Lov Nr. 58 af 1. April 1887 og § 17 i Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten samt § 34, 3. Stykke. i nærværende Lov. Er Opholdskommunen en anden Kommune end Kø-

benhavn, ansættes han i den til Skat efter Formue og Lejlighed, jfr. § 7. Har han i Skatteaaret fast Ophold i flere Kommuner i Riget, ansættes han i hver af Kommunerne kun til forholdsmæssigt Bidrag, der navnlig bliver at fordele efter den Tid, han har personligt Ophold i hver af dem. — Fast Ophold af kortere Varighed end 3 Maaneder kommer ikke i nogen Kommune i Betragtning til Begrundelse af Skattepligt, med mindre det er en Fortsættelse af et tidligere fast Ophold sammesteds, og det samlede Ophold udgør mindst 3 Maaneder. I det Tilfælde, at en Person ikke i Skatteaaret har haft 3 Maaneders fast Ophold i nogen Kommune her i Landet, er dog enhver Kommune, hvori han i Skatteaaret har haft fast Ophold, berettiget til at beskatte ham i Forhold til dette Opholds Varighed, naar Opholdets Varighed ikke er under een Maaned. Dersom et midlertidigt Ophold i en Kommune har været forbundet med Udøvelse af Næringsdrift med Værksted, Udsalgssted eller Forretningslokale, er enhver Kommune, i hvilken nogen har haft saadant Ophold, berettiget til at beskatte ham i Forhold til dette Opholds Varighed, uanset at denne er under 3 Maaneder, naar den dog ikke er under een Maaned. — Indenrigsministeren afgør, hvorvidt Udlændinge, der uden at drive borgerligt Erhverv tager Ophold i en Kommune, er skattepligtige.

§ 2. Den Omstændighed, at nogen, som opfylder Betingelserne for at ansættes til personlig Kommuneskat i en Kommune her i Riget, er anbragt i et i en anden Kommune liggende Sygehus eller i en der liggende Sindssygeanstalt, Abnormanstalt eller lignende Anstalt eller Straffeanstalt, Arrest eller deslige, medfører ikke nogen Ret for den Kommune, hvori Anstalten eller Arresten er beliggende, til at ansætte den paagældende til personlig Kommuneskat.

Den, hvis Ophold i en Kommune skyldes Udførelsen af et offentligt Hverv, og som samtidig opfylder Betingelserne for at ansættes til personlig Kommuneskat i en anden Kommune her i Riget, bliver ikke at ansætte til personlig Kommuneskat i førstnævnte Kommune, saafremt Opholdet der ikke kan forudsættes at ville udstrække sig over hele Skatteaaret.

§ 3. Under den heromhandlede Skatteligning inddrages ikke blot alle, der ved dens Affattelse har fast Ophold i Kommunen, men ogsaa enhver, om hvem det paa den Tid kan forudsættes, at han i mindst 3 Maaneder af Skatteaaret vil have skattepligtigt Ophold sammesteds; til dem, der som Følge heraf inddrages under Ligningen, saavel som til deres Opholdskommune bliver der at meddele særlig Underretning og Skatteansættelsen.

§ 4. Den, der efter Skatteligningens Affattelse ved Tilflytning eller paa anden Maade bliver skattepligtig til en Kommune uden for København som Følge af Ophold, kan af den sædvanlige Ligningsmyndighed særskilt ansættes til at svare Formue- og Lejlighedsskat. Om Ansættelsen bliver der at meddele ham særlig Underretning med Tilkendegivende, at han, hvis han er misfornøjet med Ansættelsen, inden 14 Dage maa indgive Klage til vedkommende Myndighed; dennes Beslutning angaaende Kla-

gen kan af Klageren paaankes for den overordnede Ligningsmyndighed inden 14 Dage, efter at Beslutningen er meddelt ham. Klager, der indkommer efter Udløbet af de ovennævnte Frister, er uden Betydning. Den, der saaledes er ansat til at svare Skat, skal svare Bidrag for Tiden fra den 1. i den efter Tilflytningen følgende Maaned, dog i intet Tilfælde for en tidligere Tid end det Halvaar, i hvilket der er meddelt paagældende Underretning om den skete Skatteansættelse. — Den i Kommunerne uden for København hidtil anvendte Tillægsligning bortfalder fremtidig.

Se Lov af 18. April 1910.

§ 5. Den, der i Skatteaarets Løb fraflytter en Kommune, skal svare Skat til denne saa længe, indtil han bliver skattepligtig til den Kommune, til hvilken han er flyttet (jfr. § 4), dog i intet Tilfælde for længere Tid end til Udløbet af det Fjerdingaar, i hvilket han er fraflyttet.

§ 6. Naar en Skatteyder afgaar ved Døden, er hans Bo eller Arvinger forpligtede til at udrede den Del af den ham paalignede Skat, der svarer til Tiden indtil Udløbet af den Maaned, i hvilken han er død; hans efterladte Enke kan derefter ansættes til Skat efter Reglerne for tilflyttede (jfr. § 4).

Fortsættes en af den afdøde dreven Næring for Boets Regning, er Boet som saadant dog skattepligtigt fra den 1. i den efter Dødsfaldet følgende Maaned og indtil Udgangen af den Maaned, i hvilken Næringsdriften for Boets Regning ophører.

§ 7. For enhver Kommune uden for København tilvejebringes en Skattevedtægt, som Kommunen har at følge ved Ligningen paa Formue og Lejlighed. Sogneraadet gør for Landkommunernes Vedkommende Indstilling derom til Amtsraadet, og Kommunalbestyrelserne for Købstæderne og Handelspladserne gør paa samme Indstilling til Indenrigsministeren. Paa Grundlag af disse Indstillinger og med særligt Hensyn til saadanne Punkter, hvorom Flertallet af Indstillingerne stemmer overens, udarbejdes da fælles Skattevedtægter henholdsvis for Amtets Landkommuner af Amtsraadet og for Købstæderne og Handelspladserne af Indenrigsministeren. Dog kan der for saadanne Kommuner, hvor særlige Forhold er til Stede, efter vedkommende Kommunalbestyrelses Indstilling foretages Afvigelse fra den almindelige Skattevedtægt.

Naar en Lov om Indkomstskat til Staten er traadt i Kraft, skal den Indkomst, der lægges til Grund for Skatteansættelsen, ogsaa lægges til Grund for Ligning af Kommuneskat, for saa vidt vedkommende Skatteyder er ansat til Skat efter bemeldte Lov. I Vedtægten kan fastsættes, at Skatteindtægten udfindes ved til denne Indkomst at lægge: indtil 50 pCt., for saa vidt den flyder af Kapital, Tiender eller andre bestandige Afgifter; indtil 35 pCt., for saa vidt den flyder af fast Ejendom; indtil 25 pCt., for saa vidt den er Pension, Livrente, Aftægt, Klosterhævning eller lignende; indtil 15 pCt., for saa vidt den er pensionsberettiget Indkomst. Dette Tillæg maa være procentvis det samme for alle af samme Kilde flydende Indkomster i samme Kommune. I Vedtægten kan endvidere fastsættes, at den saaledes udfundne Skatteindtægt for hver enkelt Skatteyder kan efter Lej-

ligheden forhøjes (forholdsvis store Indkomster, ringe Husstand, særlig stor Vinding i det sidste Aar, særlig heldige Driftsforhold) eller nedsættes (forholdsvis ringe Indkomster, stor Børneflok, Alderdom, Sygdom, store Tab og Uheld i det sidste Aar) med henholdsvis indtil 25 og indtil 65 pCt., samt at Indkomster i Landkommunerne paa 800 Kr. og i Købstæderne og Handelspladserne paa 1000 Kr. og derunder kan nedsættes efter Ligningsmyndighedens fri Skøn, dog ingen Sinde saaledes, at Skatteydelsen helt bortfalder. Den ifølge disse Regler udfundne Skatteindtægt beskattes i lige Forhold.

Enhver Skatteyder har Ret til Selvangivelse, saavel af hele sin Indkomst samlet som af Indkomsten af de forskellige Kilder, hvoraf den er runden. Ligningsmyndigheden kan ikke forkaste saadan Selvangivelse uden efter at have givet vedkommende Lejlighed til at forklare og bevisliggøre sin Angivelse.

§ 8. I alle Kommuner skal paa en særlig Liste, som hverken i sin Helhed eller for enkelte Ansættelsers Vedkommende maa offentliggøres i Pressen eller paa anden Maade, anføres de paa Grund af Ophold i Kommunen skattepligtiges virkelige Indkomster, altsaa uden Forhøjelse eller Nedsættelse af noget Hensyn. Den samlede, paa de saaledes opførte skattepligtige lignede, personlige Kommuneskat multipliceres med 100, og det udkomne Beløb divideres med Summen af de paa den nævnte Liste opførte Indkomstbeløb. Det herved fremkomne Tal, som bliver at offentliggøre og at anføre i Skattekvitteringen, benævnes Kommunens Skatteprocent; for Københavns Vedkommende er det Indkomstskatteprocenten (jfr. § 34, sidste Stykke).

§ 9. I Kommuner med over 10,000 Indvaanere kan det ved en af Kommunens Bestyrelse vedtagen, for Købstæderne og Handelspladserne af Indenrigsministeren, for Sognekommunerne af Amtsraadet billiget Vedtægt for tre Aar ad Gangen bestemmes, at Ligningsmænd, valgt af Kommunalbestyrelsen, deltage i Ligningskommissionens eller Sogneraadets Virksomhed.

II. Skat til Erhvervskommunen.

§ 10. Naar en Person, som har skattepligtigt Ophold i en Kommune her i Landet, samtidig i en anden Kommune driver Erhvervsvirksomhed — saasom Haandværks-, Fabriks-, Handels-, Vekselerer-, Bank-, Agentur-, Forsikrings-, Entreprenør-, Sagfører-, Læge-, Beværter- eller med disse beslægtede Virksomheder, hvortil er knyttet Forretningslokaler, eller Virksomhed ved Befordring af Personer og Gods — eller oppebærer Tiende eller anden Afgift af fast Ejendom (herunder Renten af en Fideikommiskapital, der er forbunden med fideikommissarisk Besiddelse af fast Ejendom), eller bruger, ejer, eller er beneficeret med fast Ejendom, skal der for den Indtægts Vedkommende, han har heraf, og for det paagældende Tidsrum paalignes ham i personlig Skat til denne Kommune (Erhvervskommunen) to Tredjedele af Erhvervskommunens Skatteprocent (jfr. § 8).

Naar en Person, som ikke har skattepligtigt Ophold i nogen Kommune her i Landet, eller nogen offentlig Institution eller nogen Stiftelse (jfr. dog § 20) befinder sig i noget af de i denne Paragrafs 1. Stykke ommeldte Tilfælde, skal der til Erhvervskommunen paalignes ham eller den i personlig Skat Kommunens fulde Skatteprocent (jfr. § 8) af den paagældende Indtægt og for det paagældende Tidsrum.

Er flere i forskellige Kommuner liggende Indtægtskilder behæftet under et, fordeles Rentebyrden paa dem i Forhold til deres Værdi, saaledes som denne er beregnet ved Ansættelse til Ejendomsskyld eller i Mangel heraf til Formueskat til Staten.

Strækker en Bedrift sig ind i flere Kommuner, og der opstaar Uenighed mellem disse om, hvor stor en Del af Indtægten der hidrører fra hver Kommune, afgøres Fordelingen af Indenrigsministeren.

Len, Stamhuse og Fideikommisser anses i Henseende til Virkningerne af denne Lov som Besiddernes Ejendom.

Naar en Person, der er skattepligtig ifølge foranstaaende Bestemmelser, opholder sig uden for Landet, er hans herværende Fuldmægtig eller Forretningsfører medansvarlig for Skatten.

De offentlige Institutioner og de Stiftelser, der falde ind under foranstaaende Bestemmelser, skal til den eller de vedkommende Kommunalbestyrelser aarlig inden Udgangen af April Maaned indsende Anmeldelse om Indkomsten efter de i § 16, næstsidste Stykke, indeholdte Regler.

§ 11. De ifølge foregaaende Paragraf skattepligtige Personer m. fl. bliver at opføre paa en særlig Ligningsliste under udtrykkelig Henvisning til, at Ligningen foretages i Henhold til bemeldte Paragraf. Denne Ligningsliste affattes af de sædvanlige Ligningsmyndigheder (i København Ligningskomissionen) inden Udgangen af Maj Maaned og bliver at behandle efter de for Ligningslisten over de ifølge Ophold skattepligtige gældende Regler.

Den skattepligtige skal, hvis det forlanges af Ligningsmyndigheden, til denne opgive en i Kommunen bosiddende Person som sin Repræsentant. Om Skattens Fastsættelse tilstilles der hvert Aar den skattepligtige eller hans Repræsentant saavel som hans Opholdskommune, for saa vidt denne kendes, bevislig Underretning, indeholdende Oplysning om den anslaaede Skatteindtægt og Erhvervskommunens Skatteprocent. Klage over Ansættelsen kan inden 14 Dage derefter saavel af den skattepligtige som af Opholdskommunen indgives til vedkommende Myndighed. Dennes Beslutning angaaende Klagen kan inden 14 Dage efter Beslutningens Meddelelse indankes for Overskatteraadet (jfr. § 20 i Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten) for den Skattekreds, hvori Erhvervskommunen ligger; for Københavns Vedkommende sker Indankningen til den Overligningsmyndighed, som fastsættes i Henhold til § 17 i Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten.

Hvis Erhvervskommunens Bestyrelse (i København Magistraten) finder, at det Skattebeløb, der efter forrige Paragraf kan paalignes, i et eller flere enkelte Tilfælde vil blive saa ringe, at det ikke kan opveje den

med Skattens Paaligning og Opkrævning følgende Ulejlighed, kan det forbigaas paa den i nærværende Paragraf ommeldte Ligningsliste.

§ 12. I det Tilfælde, at en Person, der baade har fast Ophold og har Virksomhed eller Indtægt af nogen af de i § 10, 1. Stykke, omhandlede Arter i en Kommune og er sat i personlig Skat til denne som Opholdskommune, fraflytter Kommunen, kan han ved en særskilt Skatteansættelse sættes i Skat til samme Kommune som Erhvervskommune. Forpligtelsen til at svare denne Skat indtræder da fra det Tidspunkt, da Forpligtelsen til at svare Kommuneskat ifølge Ophold som Følge af Bortflytningen ophører. For saa vidt det Fraflytningen forudgaaende Ophold i Kommunen ikke har været af tilstrækkelig Varighed til at begrunde Skattepligt, indtræder Forpligtelsen til at svare den her omhandlede Skat fra bemeldte Opholds Begyndelse. Om Ansættelsen bliver der at meddele paagældende særlig Underretning med Tilkendegivende, at han, hvis han er misfornøjet med Ansættelsen, inden 14 Dage maa indgive Klage til vedkommende Myndighed; dennes Beslutning angaaende Klagen kan af Klageren paaankes for Overskatteraadet — i København Overligningsmyndigheden — inden 14 Dage, efter at Beslutningen er meddelt ham.

I Tilfælde af Dødsfald bortfalder Forpligtelsen til at svare Skatten med Udgangen af den Maaned, i hvilken den skattepligtige er afgaaet ved Døden.

§ 13. For saa vidt en Person, hvem der i Kommunen er paalignet Skat ifølge foranstaaende §§ 10—12, i Skatteaarets Løb tilflytter Kommunen, bortfalder hans Forpligtelse til at svare Skat til samme efter bemeldte Paragrafer fra det Tidspunkt, da han bliver pligtig at svare Skat til den ifølge Ophold.

§ 14. Naar der i Henhold til §§ 10—12 er paalignet en Person, som har skattepligtigt Ophold i en Kommune her i Landet, Skat i en eller flere Erhvervskommuner, har han Ret til i den personlige Kommuneskat, der er paalignet ham i Opholdskommunen, at kræve fradraget, hvad der for det Tidsrum, sidstnævnte Skats Ansættelse omfatter, er ham saaledes paalignet til andre Kommuner, dog saaledes, at denne Fradragsret indskrænkes, naar Opholdskommunens Skatteprocent (jfr. § 8) er lavere end Erhvervskommunens, til at omfatte Forskellen mellem, hvad der af den paagældende Indtægt er paalignet ham i Skat i begge Kommuner tilsammen, og hvad han vilde have haft at tilsvare af samme Indtægt, dersom han havde haft Ophold i Erhvervskommunen og dennes Skatteprocent var bragt i Anvendelse for ham. Fradraget kan derhos ingen Sinde overstige to Tredjedele af det i Opholdskommunen paalignede Skattebeløb af saadan i en Erhvervskommune skattepligtig Indtægt.

Er Skatten til Opholdskommunen allerede betalt paa den Tid, hans Skat til en Erhvervskommune i Henhold til §§ 10—12 bliver endelig fastsat, er han i Løbet af 3 Maaneder derefter berettiget til at kræve Tilbagebetaling af Opholdskommunen af den Del af den til samme betalte

Skat, som han efter foranstaaende Regler vilde have været berettiget til at fradrage.

§ 15. Naar to eller flere Kommuner enes om at afgøre det Mellemværende, som de i §§ 10—14 omhandlede Beskatningsforhold medføre, paa anden regnskabsmæssig Maade end den i de nævnte Paragrafer foreskrevne, kan Indenrigsministeren tillade dette.

III. Skat af Aktieselskaber m. fl.

§ 16. Her i Landet hjemmehørende Aktieselskaber og andre Selskaber med begrænset Ansvar samt Kommanditaktieselskaber kan der paalægges i Kommuneskat Kommunens Skatteprocent (jfr. § 8) dog ikke over 3 pCt. aarlig af deres Nettoindtægt (jfr. dog § 20). Godtgør et Selskab, at en vis Del af dets Bruttoindtægt hidrører fra Virksomhed i Udlandet, bortfalder dets Skattepligt for en forholdsvis tilsvarende Del af Nettoindtægten.

Samme Skattepligt paahviler Forbrugsforeninger, naar de fordeler Varer til andre end Medlemmer samt gensidige Forsikringsforeninger, naar de overtager Forsikringer uden Forpligtelse til Deltagelse i det gensidige Ansvar, eller de — uden at være oprettede i Henhold til Lov eller Forordning og underkastede ministerielt Tilsyn — opsamler Formue (Reserver) ud over 200,000 Kr. Derimod paahviler Skattepligten ikke Foreninger, sigtende til Bearbejdelse, Forædling eller Salg af Medlemmernes Produkter, selv om Foreningernes Virksomhed ikke helt begrænses til Medlemmernes Kreds, samt Foreninger til Indkøb af de Raastoffer, Medlemmerne benytter til deres Bedrifts Udøvelse.

Naar Selskaber og Foreninger, der er hjemmehørende i Udlandet, her i Landet besidder fast Ejendom, eller har Værksted, Fabrik, Udsalgslokale, Beværtningslokale eller Forretningskontor, eller har særskilt Bestyrelse eller befuldmægtiget Agent, skal de aarlig i Kommuneskat svare 3 pCt. af deres her i Landet opnaaede Nettoindtægt. Som Nettoindtægt gælder for udenlandske Forsikringsselskaber Regnskabsaarets Bruttopræmieindtægt med Fradrag af de i Aarets Løb udbetalte Beløb i Anledning af overtagne Forsikringer og Fradrag af Aarets Driftsomkostninger, overensstemmende med et af Indenrigsministeren affattet Skema; det bliver herved at iagttage, at Indtægt af Renter af Reserver fra tidligere Aar og af Tilskud fra Reassurandører saavel som Udgifter af tilsvarende Beskaffenhed bliver Beregningen uvedkommende. De udenlandske Selskabers og Foreningers herværende befuldmægtigede er medansvarlig for Skatten.

Skattepligtige Selskaber og Foreninger skal til vedkommende Kommunalbestyrelse (jfr. § 18) aarlig inden Udgangen af April Maaned indgive en af Bestyrelsen eller af en af denne dertil bemyndiget Person underskreven Angivelse, indeholdende Indtægter og Udgifter for Virksomheden i Regnskabsaaret, i Overensstemmelse med et af Indenrigsministeren affattet Skema. Denne Angivelse indgives, hvad enten Virksomheden har medført Nettoindtægt eller ikke, og hvis der foreligger et

ad mekanisk eller kemisk Vej mangfoldiggjort Regnskab, skal dette vedlægges Angivelsen. Forsømmer Bestyrelsen at indsende behørig Angivelse i rette Tid, ifalder den en daglig Bøde af 10 Kr. fra den Dag, Paamindelse fra Kommunen derom er modtagen, indtil Angivelsen er indgiven.

Skattepligten ifølge nærværende Paragraf er ikke betinget af nogen bestemt Varighed for Virksomhedens Udøvelse. Naar en af de her omhandlede Virksomheder drives i en Kommune i kortere Tidsrum end et Aar, bliver Skatten at ansætte efter den i det paagældende Tidsrum oppebaarne Nettoindtægt af Virksomheden.

§ 17. Under særskilt Bestyrelse staaende Forretningsafdelinger (Filialer) samt for udenlandske Forsikringsforetagender ethvert af disses Agenturer, for saa vidt de er bemyndiget til at afslutte Retshandler eller modtage Betaling af skyldige Beløb, betragtes som selvstændige Selskaber, der er skattepligtig til den Kommune, hvorfra Filialen eller Agenturet bestyres. I Tvivlstilfælde afgør Indenrigsministeren endeligt, om en Forretningsafdeling er at betragte som en Filial.

§ 18. Er det kun i een Kommune her i Landet, et af de i §§ 16—17 ommeldte Selskaber driver Virksomhed eller oppebærer Indtægt, tilfalder hele Skatten denne Kommune.

Drives Virksomhed eller oppebæres Indtægt i mere end een Kommune her i Landet, fordeles Skatten mellem disse efter følgende Regler og kan ikke uden samtlige andelsberettigede Kommuners Samtykke sættes lavere end den højeste Skatteprocent for de paagældende Kommuner (jfr. dog § 16, 1. Stykke).

Den Kommune, hvori Hovedkontoret findes, eller hvor Bestyrelsen har sit Sæde, betragtes som Opholdskommune og faar forlods 10 pCt. af det paalignede Beløb. Dernæst faar de Kommuner, hvorfra Selskabet oppebærer Tiende eller anden Afgift af fast Ejendom, derunder Forpagtningsafgift eller Leje, af den fra disse Indtægtskilder stammende Nettoindtægt vedkommende Kommunes personlige Skatteprocent (jfr. § 8). Resten fordeles imellem samtlige berettigede Kommuner i det Forhold, hvori Nettoindtægten i øvrigt maa anses for at være falden i dem, hvorved bliver at iagttage, at ved Forsikringsforetagender anses Nettoindtægten for at falde i de enkelte Kommuner i samme Forhold som Bruttoindtægten, at ved de andre Foretagender anses som Regel Nettoindtægten for at falde i de enkelte Kommuner i Forhold til Summen af de Lønninger, herunder ogsaa Tantièmer, Arbejdsløn og Overskudsandele, som i de sidst forløbne Regnskabsaar er blevet udbetalt til de ved Virksomheden i hver af de paagældende Kommuner beskæftigede Personer, dog saaledes, at ingen Lønning beregnes med et større Beløb end 2000 Kr., samt at, hvor ingen af disse Fordelingsregler maatte være anvendelig, skal Indenrigsministeren være bemyndiget til at fastsætte, i hvilket Forhold Nettoindtægten skal anses for at være falden i de enkelte Kommuner.

Nettoindtægten af Jernbanedrift anses kun for at falde i de Kommuner, i hvilke der findes Station, Stoppested eller for sig bestaaende Drifts-

anlæg eller Værksted, og Nettoindtægten af Dampskibsdrift kun i de Kommuner, i hvilke der findes Ekspeditionskontor.

Den i § 16, næstsidste Stykke, omhandlede Angivelse indgives, hvor kun een Kommune er berettiget til Skatten, til denne Kommunes Bestyrelse. Skal Skatten deles mellem flere Kommuner, indsendes Angivelsen til Opholdskommunens Bestyrelse, der foretager Skattens Fordeling mellem Kommunerne. De Kommuner, der anser sig for berettiget til Andel i Skatten, skal aarlig inden Udgangen af April Maaned gøre Anmeldelse derom til Opholdskommunen.

Finder en Kommunalbestyrelse, at den Kommunen tilkommende Andel i Skatten maa antages at ville udgøre et saa ringe Beløb, at det ikke opvejer den med Anmeldelsen og eventuel Brevveksling om Skattens Fordeling forbundne Ulejlighed og Udgift, kan Kommunalbestyrelsen undlade at kræve Andel i Skatten.

De skattepligtige Selskabers og Foreningers Bestyrelser skal under den i § 16, næstsidste Stykke, ommeldte Tvang give Opholdskommunen de Oplysninger, som den maatte finde nødvendige for at kunne foretage Fordelingen.

Uenighed mellem Kommunerne om, hvilken af dem der skal anses for Opholdskommune, eller om Fordelingen i øvrigt, afgøres af Indenrigsministeren.

§ 19. De Kommunerne i Henhold til § 16 tilkommende Skatter ansættes af de sædvanlige Ligningsmyndigheder i den i § 18, 1. Stykke, ommeldte Kommune eller i Opholdskommunen inden Udgangen af Maj Maaned. Om Ansættelsen meddeles der uopholdelig Underretning til de skattepligtige med Tilkendegivelse, at de, hvis de er misfornøjet med Ansættelsen, senest inden Udgangen af Juni Maaned maa gøre Indsigelse efter de almindelige Regler.

Skatten indbetales i det efter den endelige Ansættelse følgende Fjerdingaar. Hvad der ikke er betalt inden Udgangen af den derpaa følgende Maaned, bliver efter lovlig Omgang at foranstalte inddrevet ved Udpantning.

IV. Undtagelser fra Skattepligten.

§ 20. Personlig Kommuneskat paalignes ikke:

a) Kongen, Medlemmer af det kongelige Hus eller Civillisten.

b) Staten og de Institutioner, hvis Indtægter og Udgifter bestemmes ved Finansloven, af de Indtægter, der ikke hidrører fra Landejendomme, Skove, Tiender, Jordskyld, Arvefæsteafgifter eller Fabrikdrift. I den Staten derefter paahvilende personlige Kommuneskat afkortes de Fordele, vedkommende Kommune gennem Deputater, Legater eller lignende Bidrag fremdeles oppebærer af Statens Ejendomme.

c) Kirker, der ejer sig selv, for saa vidt angaar Kirkebygningerne med Grund og Kirkegaarden.

d) Nationalbanken i det Omfang, dens Oktroi hjemler.

e) Kreditforeninger og Kreditkasser, hvis Statutter er stadfæstet i

Henhold til Lov, samt Spare- og Laanekasser, som virker i Henhold til de i Lov Nr. 64 af 28. Maj 1880 om Spare- og Laanekasser indeholdte Bestemmelser, dog med Undtagelse af de i Lovens § 11 nævnte.

Den stedlige Kommunalbestyrelse kan for et Aar ad Gangen tilstaa saadanne velgørende Stiftelser og Foreninger, hvis Formaal er almindelig Understøttelse af trængende, eller som har et lignende Formaal, Frihed for at svare personlig Kommuneskat.

B. Kommunal Ejendomsskyld.

I. I København, Købstæderne og Handelspladserne.

§ 21. For Københavns Vedkommende kan det fastsættes ved en af Kommunalbestyrelsen vedtagen og af Indenrigsministeren stadfæstet Vedtægt, der senest maa foreligge 1. Juli 1905, at der som samlet Ejendomsskyld til Staten og Kommunen paalignes indtil 2,5 pro mille af de i Henhold til Lov om Ejendomsskyld skattepligtige Ejendommes Vurderingssum; dersom denne Skattesats er lavere end den pro mille, som Bygningsafgiften for Finansaaret 1903—04 udgør af det Beløb, af hvilket samtlige Ejendomme i Kommunen skal erlægge Ejendomsskyld, kan den dog forhøjes til nævnte pro mille. For saa vidt denne Bestemmelse træffes, kan det endvidere i Vedtægten fastsættes, at de Stadens Ejendomme den 31. Marts 1904 paahvilende Bygningsafgiftsbeløb kun gradvis for hver enkelt Ejendom afløses med dens Ejendomsskyld, dog saaledes, at denne Forøgelse eller Formindskelse af Ejendommens Ydelser ikke kan fordeles paa et længere Tidsrum end 25 Aar fra Vedtægtens Ikrafttræden at regne. Det samlede Beløb, som det i Henhold til Vedtægtens Bestemmelser saaledes til enhver Tid maatte paahvile de københavnske Ejendomme at udrede, indgaar i Kommunekassen, hvilken atter til Statskassen har at udbetale hele Summen af de Afgifter, som det til enhver Tid vilde paahvile de københavnske Ejendomme at udrede til Staten, saafremt Bestemmelserne i §§ 1 og 3 i Lov om Ejendomsskyld var bragt til Anvendelse. Det kan ved Kommunalbestyrelsens Beslutning fastsættes, at Bygningsafgiften i uforandret Form opkræves til Fordel for Kommunens Kasse — hvorfra atter samme Udbetaling finder Sted til Statskassen som nysnævnt —, indtil den her omhandlede Vedtægt foreligger og senest indtil 1. Juli 1905.

Regler af lignende Indhold kan ogsaa for de øvrige Købstæders saavel som for Handelspladsernes Vedkommende fastsættes ved kommunale, af Indenrigsministeren stadfæstede Vedtægter. Dog skal Størrelsen af den Ejendomsskyld til Kommunen, der i Medfør af disse Vedtægter kan paalignes ud over Ejendomsskylden til Staten, være begrænset saaledes, at det samlede Beløb af Ejendomsskyld til Staten og Tillægsafgift til Kommunen, der kan paalignes for Aaret 1. Juli 1904 til 30. Juni 1905, ikke maa overstige den samlede Sum af de i § 1, 1. Stykke, i Lov om Ejendomsskyld nævnte Skatter til Staten, som indtil 1. Juli 1904 paahviler de i Kommunen beliggende faste Ejendomme. Maksimum af den pro mille, som i Henhold hertil i hver enkelt Kommune kan opkræves som Ejen-

domsskyld, fastsættes paa Grundlag af de den 1. Juli 1904 foreliggende Vurderinger og kan ikke derefter forhøjes.

II. I Landkommunerne.

§ 22. Al Ligning paa Hartkorn saavel til Sogne- som til Amtskommune bortfalder og erstattes med Ligning paa alle faste Ejendomme efter deres Værdi, saaledes at de sognekommunale og amtskommunale Ejendomsskatter henholdsvis fra 1. Januar og 1. April 1905 i fem Aar udredes med fire Femtedele efter Hartkorn og en Femtedel efter Værdi, fra 1. Januar og 1. April 1910 i fem Aar med tre Femtedele efter Hartkorn og to Femtedele efter Værdi, fra 1. Januar og 1. April 1915 i fem Aar med to Femtedele efter Hartkorn og tre Femtedele efter Værdi, fra 1. Januar og 1. April 1920 i fem Aar med en Femtedel efter Hartkorn og fire Femtedele efter Værdi og derefter udelukkende efter Værdi. Skatten ansættes i Forhold til fulde Hundrede Kroners opført Værdi.

For udtørrede Ferskvandsarealer, der hidtil har været skattefri, kan Indenrigsministeren, naar Forholdene taler derfor, indrømme den Lempelse, at Ejendomsskylden indtil 1. Juli 1914 kun svares med en Fjerdedel, i de næstfølgende 10 Aar med Halvdelen, og i de derefter følgende 5 Aar med tre Fjerdedele, saaledes at det fulde Beløb først udredes fra 1. Juli 1929.

Af Ejendomme i Landkommunerne, der har været bygningsafgiftspligtige efter de hidtil gældende Regler, skal Sogneraadene være berettiget til at opkræve en Grundskat efter Reglerne i § 21, dog kun for saa vidt og saa længe den kommunale Ejendomsskyld og Ejendomsskylden til Staten tilsammen for de enkelte Ejendomme udgør et mindre Beløb end det, Bygningsafgiften udgjorde ved denne Lovs Ikrafttræden.

§ 23. Den Værdi, som i Henhold til Lov om Ejendomsskyld § 11 bliver opført for de faste Ejendomme som Grundlag for Paaligning af Ejendomsskyld til Staten, skal ogsaa være gældende for Paaligning af kommunale Afgifter paa disse Ejendomme til Amts- og Sognekommunen. Skatten ansættes i Forhold til fulde Hundrede Kroners opført Værdi.

Ejendomme, der som fritagne for Ejendomsskyld til Staten ikke er vurderet til Ejendomsskyld, bliver, for saa vidt de skal inddrages under Kommunens Ligning, at vurdere efter Reglerne i fornævnte Lov, naar der af Kommunalbestyrelsen herom fremsættes Begæring for vedkommende Vurderingsformand. 5 Aar efter, at den første Vurdering af Ejendomsskyld har fundet Sted, foretages en ny Vurdering. Derefter finder Omvurdering Sted hvert 10. Aar. Omkostningerne ved Vurderingen udredes af Kommunens Kasse.

Paa lignende Maade maa der i Tilfælde, hvor en i flere Kommuner beliggende Ejendom under et er bleven vurderet til Ejendomsskyld til Staten, ske Henvendelse til vedkommende Vurderingsformand angaaende Fastsættelse til Brug ved kommunal Beskatning af den paa hver i en særskilt Kommune beliggende Del af Ejendommen faldende Værdi.

§ 24. Under Paaligningen af Ejendomsskyld kan ikke inddrages:

a) Kirker, Kirkegaarde og de Staten tilhørende kongelige Slotte og Palæer med Tilliggende samt Statens Fyranlæg og Fæstningsanlæg.
b) Jernbane-, Havne- og Kanalanlæg.
c) Sindssyge-, Aandssvage- og Straffeanstalter.
d) Nye, selvstændige Skovanlæg, der ikke er 20 Aar gamle, naar Gennemsnittet af de paa vedkommende Jorder ved Matrikuleringen satte Takster er 5 eller derunder.

Det skal derhos være overladt til Sogneraadet at bestemme, at Skoler samt private tilhørende Hospitaler eller Sygehuse, Gymnastik- og Forsamlingshuse, Skytteforeningers Øvelseshuse og overhovedet Ejendomme, der ikke er beregnet paa at give nogen Indtægt, samt velgørende Stiftelser ikke inddrages under Paaligningen af Ejendomsskyld.

Naar der ved kongelig Bevilling paa Inddæmning og Udtørring af Dele af Havet indrømmes Bevillingshaveren Skattefrihed i et begrænset Aaremaal for det indvundne Areal, omfatter Skattefriheden tillige Frihed for Ejendomsskyld. Det samme gælder tidligere meddelte Bevillinger.

§ 25. Kommunal Ejendomsskyld giver samme Valgberettigelse til Sogneraad som den hidtil paa Hartkorn lignede Afgift.

§ 26. Det bliver fremtidig for Sognekommunernes Vedkommende at iagttage, at det ved nærværende Bestemmelses Ikrafttræden bestaaende Forhold mellem Ligning paa de faste Ejendomme og Formue og Lejlighed ikke kan forandres til Skade for de faste Ejendomme, med mindre saadan Forandring er vedtagen med Flertal af Sogneraadets Medlemsantal og med et Flertal af tre Fjerdedele af Amtsraadets Medlemsantal. Med denne Ændring har det i øvrigt sit Forblivende ved Bestemmelserne i Lov om Landkommunernes Styrelse m. v. af 6. Juli 1867 §§ 18 og 50, saaledes at Ligning paa Ejendomsskyld træder i Stedet for Ligning paa Hartkorn, jfr. nærværende Lovs § 22.

C. Almindelige Bestemmelser.

§ 27. Naar Skat til Kommunen ikke betales til den af Kommunalbestyrelsen efter Forfaldsdagen bestemte Tid, er den kommunale Bestyrelse berettiget til foruden Skattebeløbet at fordre Rente heraf, ½ pCt. maanedlig for hver paabegyndt Maaned, regnet fra den 1. i den Maaned, i hvilken Opkrævning af Skatten har kunnet paabegyndes.

§ 28. Den, der til Skade for Kommunen mod bedre Vidende gør en urigtig Selvangivelse eller meddeler urigtige Oplysninger til Ligningsmyndigheden om sine Indtægter eller Formues- eller Lejlighedsforhold, straffes med til Kommunens Kasse at bøde den besvegne Skats Beløb 10 Gange. Opdages Besvigelsen ved Behandlingen af dens Dødsbo, der har gjort sig skyldig deri, betaler Boet den besvegne Skat med dens dobbelte Beløb. Denne Forpligtelse berøres ikke af et i Boet udstedt Proklama.

I Mangel af mindelig Overenskomst mellem Kommunalbestyrelsen (i København Magistraten) og den skattepligtige eller hans Bo, bliver Sagen at behandle i den kriminelle Proces's Former.

§ 29. Offentliggørelse af Forhold, som efter denne Lov ikke maa offentliggøres, straffes med Bøder paa indtil 400 Kr.

D. Statstilskud til Kommunerne.

§ 31. Fra Finansaaret 1904—05 at regne udredes der af Statskassen et aarligt Tilskud til Kommunerne af 1,500,000 Kr. Tilskuddet udredes i hvert Finansaar den 1. Juli og 1. Januar med Halvdelen hver Gang, første Gang den 1. Juli 1904.

§ 32. Samtidig med, at de aarlige By- og Sognekommuneregnskaber indsendes henholdsvis til Indenrigsministeriet og Amtsraadet, medsendes en Fortegnelse over, hvad Kommunens Udgifter i Regnskabsaaret har udgjort til:

a) Lønninger (herunder Emolumenter) ved Skolevæsenet.

b) Alderdomsunderstøttelse (Statens Bidrag til denne — for det sidste Aar, for hvilket der foreligger berigtiget Regnskab — forud fraregnet).

c) Fattigvæsenet.

d) Kommunens Tilskud til »de fattiges Kasse« (Lov 8. Marts 1856).

Til Indenrigsministeriet har Amtsraadet derefter snarest muligt at indsende en Fortegnelse over:

a) Det Beløb, der af samtlige i Amtskommunen værende Sognekommuner er udredet efter denne Paragraf (a. b. c. og d.).

b) Hvor stort et Beløb der i samtlige i Amtskommunen værende Sognekommuner er paalignet i Henhold til de i Lov om Indkomst- og Formueskat til Staten § 34 sidste Stykke omhandlede Skattelister.

For Københavns Vedkommende indsendes der inden en af Indenrigsministeren fastsat Frist og efter et af ham foreskrevet Skema lignende Oplysninger.

§ 33. Enhver Bykommunes og samtlige i hver Amtsraadskreds værende Sognekommuners samlede Udgifter til Skolevæsen, Alderdomsunderstøttelse, Fattigvæsen og »de fattiges Kasse« (se § 32) udregnes. Den udfundne Sum multipliceres med det Procenttal, som nævnte Udgifter udgør af Indkomst- og Formueskatten til Staten for vedkommende Kommuner.

I Forhold til det saaledes fremkomne Tal fordeler Indenrigsministeren det i § 31 omhandlede Statstilskud til By- og Amtskommunerne.

Af det Beløb, som herefter tilfalder Amtskommunerne, beholder disse selv Halvdelen, og Resten fordeles til Sognekommunerne efter disses Udgifter til Alderdomsunderstøttelse, Fattigvæsen, »de fattiges Kasse« og Sygekasser, men dog efter den i denne Paragraf angivne Beregningsmaade for Statstilskuddets Fordeling til By- og Amtskommunerne.

§ 34. Naar Udredelse af Statstilskud efter denne Lov er begyndt, kan der ikke noget Aar i en Sognekommune udskrives et større samlet Skattebeløb i Penge eller Korn m. m. end det højeste tilsvarende Beløb, som har været udskrevet i noget af Aarene 1901—1903 med Fradrag af det senest fastsatte Statstilskud, med mindre Beslutning herom tages af et

Flertal af Sogneraadets Medlemstal i 2 paa hinanden følgende Møder med mindst 14 Dages Mellemrum.

I Købstadkommunerne og Handelspladserne samt i Amtskommunerne kan Kommunalbestyrelserne ikke noget Aar udskrive et større samlet Skattebeløb eller Bidragsbeløb end det højeste tilsvarende Beløb, som har været udskrevet i noget af Aarene 1901—03, henholdsvis Aarene 1901-02—1903-04 med Fradrag af det senest fastsatte Statstilskud, med mindre Beslutning herom tages af et Flertal af vedkommende Kommunalbestyrelses Medlemsantal i 2 paa hinanden følgende Møder med mindst 14 Dages Mellemrum.

For Københavns Vedkommende sættes den ved Lov af 19. Februar 1861 § 16 for Indkomstskattens Størrelse fastsatte Grænse til 2½ pCt. af den samlede Skatteindtægt. Denne Bestemmelse kommer første Gang i Anvendelse med Hensyn til Ligningen for Aaret fra 1. April 1904 til 31. Marts 1905.

§ 35. Ingen Kommune kan fremtidig optage noget saadant Laan, som omhandles i Lovene om Landkommunernes Styrelse af 6. Juli 1867 § 26 k og om Købstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 20, Stk. 2, med mindre Beslutning herom tages efter de i nærværende Lovs § 34 angivne Afstemningsregler.

Beslutninger herom skal derhos som hidtil stadfæstes for Sognekommunernes Vedkommende af Amtsraadet, for de øvrige Kommuners Vedkommende af Indenrigsministeren.

§ 36. I Tilfælde af en Kommunes Deling eller dens Indlemmelse i en anden Kommune saavel som, hvis der i øvrigt maatte opstaa Tvivlsmaal ved Fordelingen af Statstilskuddet, bliver Afgørelsen at træffe af Indenrigsministeren.

§ 37. Til Færø Amtskommune udredes særskilt af Statskassen et aarligt Tilskud af 3000 Kr. I øvrigt gælder denne Lov ikke for Færøerne.

Tillægsbestemmelser.

§ 38. Alle Kommuners Skatteaar er fra 1903 at regne Finansaaret. Det kommunale Regnskabsaar skal fra 1904 overalt være Finansaaret.

Lov om Indkomstskat til Københavns Kommune.

Af 18. April 1910.

§ 1. Det Beløb, som Københavns kommunale Udgifter maa gøre nødvendigt, og som ikke kan afholdes af andre kommunale Skatter og Afgifter eller Byens øvrige Indtægter, tilvejebringes ved en Indkomstskat, der udredes efter de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser.

§ 2. Indkomstskatten svares til Københavns Kommune, dels som Opholdskommune, dels som Erhvervskommune. Den paahviler fysiske Personer, Dødsboer, offentlige Institutioner og Stiftelser, Foreninger, Aktieselskaber og andre Selskaber med begrænset Ansvar efter de i denne

Lov og Lov om den kommunale Beskatning Nr. 85 af 15. Maj 1903 §§ 10—20 foreskrevne Regler.

Bestemmelserne i kgl. Anordning Nr. 166 af 22. Oktober 1903, saaledes som denne er ændret ved kgl. Anordning Nr. 134 af 2. Juni 1909, forbliver indtil videre staaende ved Magt, for saa vidt de ikke er optaget i eller forandret ved nærværende Lov.

§ 3. Indkomstskatten til Københavns Kommune paahviler:

1) Enhver Person, der for sig eller sin Husstand har fast Ophold i København i mindst 3 Maaneder af Skatteaaret.

Fast Ophold af kortere Varighed medfører dog Skattepligt, naar det er en Fortsættelse af et tidligere fast Ophold, og det samlede Ophold udgør mindst 3 Maaneder. I det Tilfælde, at en Person i Skatteaaret ikke har haft 3 Maaneders fast Ophold i nogen Kommune her i Landet, men i kortere Tid har haft fast Ophold i København, bliver han skattepligtig i Forhold til dette Opholds Varighed, naar det ikke er under 1 Maaned.

2) Enhver Person, har midlertidigt Ophold i København, naar Opholdet er forbundet med Udøvelse af Næringsdrift eller anden Erhvervsvirksomhed, hvortil er knyttet Værksted, Udsalgssted eller andet Forretningslokale, og Opholdets Varighed ikke er under 1 Maaned.

Indenrigsministeriet afgør, hvorvidt Udlændinge, der uden at drive borgerligt Erhverv tager Ophold i Kommunen, er skattepligtig.

Personlig Kommuneskat paalignes ikke Kongen, Medlemmer af det kongelige Hus eller Civillisten.

For saa vidt en Person, der i Henhold til foranstaaende Regler er skattepligtig til Københavns Kommune, samtidig er bleven skattepligtig paa Grund af Ophold til en anden Kommune her i Landet, skal der paa hans derom fremsatte Begæring foretages en forholdsmæssig Fordeling af hans Skattebidrag. I Mangel af Overenskomst imellem Kommunerne afgøres Fordelingsspørgsmaalet endeligt af Indenrigsministeriet.

§ 4. Den Omstændighed, at nogen, som opfylder Betingelserne for at ansættes til personlig Kommuneskat i Københavns Kommune, er anbragt i et i en anden Kommune liggende Sygehus eller i en der liggende Sindssygeanstalt, Abnormanstalt eller lignende Anstalt eller Straffeanstalt, Arrest eller deslige, medfører ikke nogen Ret for den Kommune, hvori Anstalten eller Arresten er beliggende, til at ansætte den paagældende til personlig Kommuneskat.

Den, hvis Ophold i København skyldes Udførelsen af et offentligt Hverv, og som samtidig opfylder Betingelserne for at ansættes til personlig Kommuneskat i en anden Kommune her i Riget, bliver ikke at ansætte til personlig Kommuneskat i Københavns Kommune, saafremt Opholdet her ikke kan forudsættes at ville udstrække sig over hele Skatteaaret.

§ 5. Under Skatteligningen inddrages ikke blot alle, der ved dens Affattelse har fast Ophold i København, men ogsaa enhver, om hvem det paa den Tid kan forudsættes, at han i mindst 3 Maaneder af Skatteaaret vil have skattepligtigt Ophold sammesteds; til dem, der som Følge heraf

inddrages under Ligningen, saavel som til deres Opholdskommune bliver der at meddele særlig Underretning om Skatteansættelsen.

§ 6. Den, der efter Skatteligningens Affattelse ved Tilflytning eller paa anden Maade (jfr. § 8, 1. Stykke) bliver skattepligtig til Københavns Kommune, kan særskilt ansættes til at svare personlig Kommuneskat. Den, der saaledes ansættes til at svare Skat, skal svare Bidrag for Tiden fra den 1. i den efter Tilflytningen følgende Maaned, dog i intet Tilfælde for en tidligere Tid end det Halvaar, i hvilket der er meddelt paagældende Underretning om den skete Skatteansættelse. Efter Reglerne for tilflyttede behandles ogsaa den, der er tilflyttet København i Tiden mellem Mandtalslisternes og Skatteligningens Affattelse med den Virkning, at han, selv om hans Tilflytning først oplyses i Løbet af det ny Skatteaar, dog er skattepligtig fra dets Begyndelse. Blanket til Brug for disse skattepligtige ved Angivelse af deres skattepligtige Indtægt udfærdiges efter en af Indenrigsministeriet godkendt Formular. De Blanketter, som skal benyttes af de ifølge Ophold skattepligtige til Angivelse af deres Indtægter til Indkomstskats Ansættelse saavel til Staten som til Kommunen, maa for Københavns Vedkommende ikke indeholde noget Spørgsmaal, som direkte eller indirekte gaar ud paa at oplyse Indtægtskilderne.

§ 7. Den, der i Skatteaarets Løb fraflytter Københavns Kommune, skal svare Skat til denne saa længe, indtil han bliver skattepligtig til den Kommune, til hvilken han er flyttet, dog i intet Tilfælde for længere Tid end til Udløbet af det Fjerdingaar, i hvilket han er fraflyttet.

§ 8. Naar en Skatteyder afgaar ved Døden, er hans Bo eller Arvinger forpligtet til at udrede den Del af den ham paalignede Skat, der svarer til Tiden indtil Udløbet af den Maaned, i hvilken han er død; hans efterladte Enke kan derefter ansættes til Skat efter Reglerne for tilflyttede (jfr. § 6).

Fortsættes en af den afdøde dreven Næring for Boets Regning, er Boet som saadant dog skattepligtigt fra den 1. i den efter Dødsfaldet følgende Maaned og indtil Udgangen af den Maaned, i hvilken Næringsdriften for Boets Regning ophører.

§ 9. Indkomstskatten beregnes efter nedenstaaende Skala saaledes, at det for hver enkelt Skatteyder derefter udkomne Beløb, der benævnes Grundbeløbet, kan forhøjes eller nedsættes i Forhold til Kommunens Behov med en for alle Skatteydere fælles Procent (§ 27); enhver Indtægt gøres delelig med 50, saaledes at overskydende Beløb ikke medregnes.

Skattepligtig er kun Indtægt, der naar eller overstiger 800 Kr., saa at Personer, hvis Aarsindtægt er lavere, ikke svarer Indkomstskat.

Skatteydere, som retlig eller faktisk og for Plejebørns Vedkommende uden Vederlag forsørger Børn under 15 Aar, har Ret til at forlange den skattepligtige Indtægt nedsat med 100 Kr. for hvert Barn. Dog kan ved en saadan Nedsættelse ingen skattepligtig Indtægt bringes ned under 400 Kroner.

Efter at den skattepligtige Indtægt er ansat for hver enkelt Skatte-

yder og Fradrag for Børn er foretaget samt de indrømmede Nedsættelser har fundet Sted, beregnes Indkomstskattens Grundbeløb af den saaledes foreliggende Skatteindtægt efter følgende Skala:

§ 10. Den samlede personlige Kommuneskat, der af Ligningsmændene er paalignet de paa Grund af Ophold skattepligtige, bliver at multiplicere med 100, og det udkomne Beløb divideres med Summen af de opførte Indkomstbeløb uden Fradrag efter § 9. Det herved fremkommende Tal, der bliver at offentliggøre og at anføre i Skattekvitteringerne, benævnes Kommunens Skatteprocent, som kommer til Anvendelse i de i Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903, §§ 10, 14, 16 og 18, ommeldte Tilfælde.

§ 11. Som skattepligtig Indkomst betragtes med de i det følgende fastsatte Undtagelser og Begrænsninger den skattepligtiges samlede Aarsindtægter, hvad enten de hidrører her fra Landet eller ikke, bestaaende i Penge eller Formuegoder og Pengeværdi, saasom:

a) af Agerbrug, Skovbrug, Industri, Handel, Haandværk, Fabrikdrift, Søfart, Fiskeri eller hvilken som helst anden Næring eller Virksomhed, saa og alt, hvad der er oppebaaret for eller at anse som Vederlag for videnskabelig, kunstnerisk eller litterær Virksomhed eller for Arbejde, Tjeneste eller Bistandsydelse af hvilken som helst Art;

b) af Bortforpagtning, Bortfæstning eller Udleje af rørligt og urørligt Gods, saavel som af vederlagsfri Benyttelse af andres rørlige eller urørlige Gods. Den Lejlighed, som en Ejer selv har beboet, beregnes som Indtægt for ham efter den Leje, han ved Udleje deraf maatte have kunnet faa;

c) af et Embede eller en Bestilling, saasom fast Lønning, Sportler, Embedsbolig, Naturalydelser, Emolumenter, Kontorholdsgodtgørelse (med Hensyn til Kontorholdsudgifter jfr. § 13 b), samt Pension, Ventepenge, Gaver, Understøttelser, Klosterhævning, Livrente, Overlevelsesrente, Aftægt og deslige;

d) af Tiender;

e) af Rente eller Udbytte af alle Slags Obligationer, Aktier og andre inden- eller udenlandske Pengeeffekter, saa og af udestaaende Fordringer og af Kapitaler, udlaant her i Landet eller i Udlandet, med eller uden Pant, mod eller uden Forskrivning;

f) af Lotterispil samt andet Spil og Væddemaal.

§ 12. Til Indkomst henregnes ikke:

a) Formueforøgelse, der fremkommer ved, at de Formuegenstande, en skattepligtig ejer, stiger i Værdi — medens der paa den anden Side ikke gives Fradrag i Indkomsten for deres Synken i Værdi — eller Indtægter, som hidrører fra Salg af den skattepligtiges Ejendele (herunder indbefattet Værdipapirer), for saa vidt disse Salg ikke henhører til vedkommendes Næringsvej, for Eksempel Handelsvirksomhed med faste Ejendomme eller er foretaget i Spekulationsøjemed, i hvilke Tilfælde den derved indvundne Handelsfortjeneste henregnes til Indkomsten, ligesom ogsaa eventuelt Tab kan fradrages i denne;

b) Formueforøgelse, som hidrører fra Arv og Forskud paa saavel

falden som ikke falden Arv eller fra Indgaaelse af Ægteskab, Udbetaling af Livsforsikringer, Brandforsikringer og deslige;

c) de Indtægter, der hidrører fra Kapitalforbrug eller Optagelse af Laan;

d) Dagpenge og Rejsegodtgørelse, begge Dele under Udførelse af offentlige Hverv, der gør det nødvendigt for den paagældende at tage Ophold udenfor hans Hjemstedskommune.

Den under a) og b) omhandlede Formueforøgelse ligesom ogsaa den Formueformindskelse, der fremkommer ved Formuegenstandes Synken i Værdi, kommer derfor kun i Betragtning, for saa vidt som Formuens Udbytte derved er blevet forøget eller formindsket, og da kun med Beløbet af den saaledes fremkomne Udbytteforøgelse eller Udbytteformindskelse.

§ 13. Ved Beregningen af den skattepligtige Indkomst bliver at fradrage:

a) Driftsomkostninger, d. v. s. de Udgifter, som i Aarets Løb er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde Indkomsten, derunder ordinære Afskrivninger;

b) fra Embedsindtægter de Udgifter til Kontorhold m. v., som Embedets Bestridelse har medført;

c) Pensioner og andre Byrder, som paahviler et Embede;

d) de Beløb, som i det paagældende Aar er udredet i direkte Skatter. i Afgifter til Kommune eller Kirke, i Tiende, Fæste- og Forpagtningsafgifter, Aftægtsydelser og lignende Byrder;

e) Renter af Prioriteter og anden Gæld, samt hvad der er anvendt til blot Vedligeholdelse eller Forsikring af den skattepligtiges Ejendom. Derimod kan der ikke fradrages, hvad der af den skattepligtige er anvendt til Afdrag paa hans Gæld, hvilket ogsaa gælder om Fideikommisbesidderes Afdrag paa Fideikommissets Gæld.

Den beregnede Skatteindtægt er skattepligtig uden Hensyn til, hvorledes den anvendes, altsaa hvad enten den benyttes til egen eller Families Underhold, Betjening, Nytte eller Behagelighed, eller til Formueforøgelse, til Forbedring af Ejendom, til Udvidelse af Næring eller Drift, til Gaver eller paa anden Maade, derunder indbefattet, hvad der af Indtægten anvendes til Erhvervelse af Livsforsikring eller anden Personforsikring.

§ 14. Familieoverhovedet beskattes af hele Husstandens Indkomst. Til Husstanden henregnes den med Manden samlevende Hustru, selv om hun har Særformue, samt de af Familieoverhovedet økonomisk afhængige Børn, for saa vidt disse ikke har egen Husstand, herunder Pleje- og Adoptivbørn, derimod ikke andre Slægtninge, der er optaget i en Familie, saa lidt som Personer, der mod Løn eller andet Vederlag er antaget til Tjeneste eller anden Medhjælp.

Saafremt Hustruen har Særindtægt eller Særformue, kan det i fornødent Fald forlanges, at hun af sine Midler udreder den til hendes Særindkomst svarende Del af Skatten. Har Manden udredet dette Beløb, kan han forlange, at det godtgøres ham af Hustruen.

Hustru, der til Stadighed lever adskilt fra sin Mand, bliver at betragte

som selvstændig skattepligtig Person med Hensyn til den Del af sin Indkomst, der ikke bestaar i Bidrag fra Manden.

§ 15. Skatten ansættes efter Indkomsten i det Kalenderaar, der gaar forud for Ligningen, med mindre der i vedkommendes Næringsvej sædvanlig benyttes et andet Driftsaar, eller han gør Selvangivelse og derved paaviser, at han bruger et andet Regnskabsaar end Kalenderaaret, i hvilket Tilfælde Skatteraadet kan lade det paagældende Driftsaar eller Regnskabsaar træde i Stedet for Kalenderaaret.

§ 16. Alle Embedsmænd og andre offentlige Myndigheder, Bestyrelser for Banker, Assuranceselskaber, Aktieselskaber, Kreditforeninger, Sparekasser og deslige, samt enhver, der til Stadighed beskæftiger lønnet Medhjælp i sin Virksomhed, er forpligtet til uden Betaling i begæret, men kort betegnet Form saa vidt muligt at meddele alle de Oplysninger, der kan tjene Ligningsmyndighederne til Vejledning ved Udførelsen af deres Hverv, saasom Fortegnelse over Lønninger med Angivelse af de paagældende Personers Navn og Bopæl, over de paa Navn noterede Obligationer, tinglæste Panteobligationer, Panteattester, de i Overformynderiet indsatte Kapitaler og deslige. Vægrer nogen sig ved at meddele de begærede Oplysninger, afgør Indenrigsministeren, hvorvidt vedkommende er pligtig dertil, og kan, om fornødent, fremtvinge Oplysningernes Meddelelse ved Fastsættelse af en Dagbøde.

§ 21. Indsigelser mod Ansættelsen af den skattepligtige Indtægt maa, for at kunne tages i Betragtning, være indgivne skriftlig til Skatteraadet inden 8 Dage efter Udløbet af det Tidsrum, i hvilket Listerne for det paagældende Distrikt skal fremligge til almindeligt Eftersyn. Ønsker nogen mundtlig at meddele nærmere Oplysninger, maa dette udtrykkelig angives i Klagen. Begæring om Nedsættelse af Indtægtsansættelsen kan, naar vedkommende enten slet ikke eller ikke i rette Tid har brugt Selvangivelse, ikke tages i Betragtning, med mindre han kan godtgøre, at Ansættelsen overskrider hans virkelige Indtægt med 25 pCt. Er Forskellen større end 25 pCt., skal han betale Skat af den virkelige Indtægt med Tillæg af 15 pCt. De nævnte Virkninger af ikke at have brugt Selvangivelse eller af ikke at indsende den i rette Tid kan bortfalde, naar Skatteraadet finder, at den paagældende har anført fyldestgørende Grunde til sin Undskyldning.

§ 24. Klager over Skatteraadets Afgørelser skal, for at kunne tages i Betragtning, være indgivne til Overskatteraadet inden Forløbet af 14 Dage efter, at Klageren har faaet tilstillet den ommeldte Underretning. De af Skatteraadet trufne Afgørelser med Hensyn til særlige Lempelser i Skatteindtægten kan dog ikke gøres til Genstand for Paaklage til Overskatteraadet.

Overskatteraadet bestaar af 3 af Kongen paa Finansministerens Indstilling valgte Medlemmer, deriblandt Raadets retskyndige Formand, og 2 andre Medlemmer, der vælges af Borgerrepræsentationen blandt dem af Stadens Beboere, der enten er Borgerrepræsentanter eller opfylder Betingelserne for at kunne vælges som saadanne. Samtlige Medlemmer

udnævnes eller vælges for 6 Aar. Udtræder noget Medlem i Løbet af den nævnte Tid, foretages Tillægsvalg eller Udnævnelse for Resten af Tiden. Med Hensyn til Fritagelsesgrunde for at modtage Valg som Medlem af Overkatteraadet gælder de samme Regler som for Skatteraadet.

§ 26. Skatteligningen gælder for et Aar, regnet fra 1. April i det løbende Aar til 31. Marts næste Aar.

§ 27. Det fastsættes ved Kommunens aarlige Budgetter, hvorvidt Indkomstskatten for det paagældende Skatteaar skal opkræves med sit Grundbeløb, eller om dette skal nedsættes eller forhøjes, i hvilket Tilfælde Kommunalbestyrelsen ligeledes fastsætter den Procent, hvormed Nedsættelsen eller Forhøjelsen skal ske. Saafremt Budgettets Vedtagelse vil medføre, at der maa udskrives et større Beløb i Indkomstskat end Grundbeløbet med Tillæg af en Femtedel, vil der være at foranstalte ny Valg til Borgerrepræsentantskabet. Den Procent, hvormed Indkomstskattens Grundbeløb er forhøjet paa det Budget, der har givet Anledning til de ny Valg, angiver den højeste Tillægsprocent til Grundbeløbet, som kan bringes til Anvendelse i noget Aar af den tilbageværende Del af den ordinære Valgperiode.

Behandlingen af Kommunens Budget for det kommende Regnskabsaar skal være tilendebragt senest den 15. Februar, hvorefter eventuelt ny Valg af Borgerrepræsentanter foretages. Valget skal have fundet Sted inden den 15. Marts.

Det nyvalgte Borgerrepræsentantskabs Funktionstid gælder — fra Valgets Afholdelse at regne — for den resterende Del af Valgperioden, dog saaledes, at den nyvalgte Forsamling, saafremt der i samme Kvartal skulde afholdes ordinært Valg, tillige anses som valgt for den følgende Valgperiode.

Efter det stedfundne Valg træffer Kommunalbestyrelsen endelig Bestemmelse om, hvorvidt den i Henhold til den tidligere Kommunalbestyrelses Beslutning paakrævede eller en mindre Skatteudskrivning skal foretages, og kan ved en enkelt Behandling vedtage Kommunens Budget for det kommende Aar.

Lov om Jernbaneskyld.

Af 18. April 1910.

§ 1. Af den Værdistigning, som ved de i Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 nævnte ny Jernbaneanlæg tilføres bebyggede eller ubebyggede Ejendomme eller Dele af saadanne, bliver der — foruden almindelig vedvarende Ejendomsskyld — efter nedenstaaende Regler at svare en særlig tidsbegrænset Afgift, der benævnes Jernbaneskyld, jfr. § 11. For saadanne Privatbaneanlægs Vedkommende, der i Henhold til fornævnte Lov udføres uden Tilskud fra Statskassen, svares Jernbaneskyld dog kun, naar paagældende Bevillingsansøgere, inden Bevillingen meddeles, fremsætter Begæring derom for Ministeren for offentlige Arbejder, og nys-

nævnte Minister efter samtlige foreliggende Omstændigheder finder Anledning til at imødekomme Begæringen.

§ 2. De i Lov om Ejendomsskyld Nr. 103 af 15. Maj 1903 § 9 ommeldte Vurderingsraad fastsætte den ved Baneanlægget fremkomne Værdistigning og følge i saa Henseende de samme Forskrifter angaaende Fremgangsmaaden, der er gældende for Ejendomsskylden. Ministeren for offentlige Arbejder kan tilforordne Vurderingsraadene særlig sagkyndig Medhjælp ved Jernbaneskyldens Fastsættelse.

§ 3. Naar en ny Banes Retningslinie og Stationernes Beliggenhed er endeligt approberet af Ministeriet for offentlige Arbejder, vil de i § 1 nævnte Ejendomme — undtagen de, der er afgiftsfri, jfr. § 5 — uden Udgift for Ejeren være at omvurdere ved den nærmest paafølgende halvaarlige Vurdering til Ejendomsskyld. Denne Vurdering, ved hvilken den vedkommende Ejendoms ved Baneanlægget fremkomne Værdistigning særlig ansættes, lægges til Grund ved Beregningen af Ejendomsskylden af Ejendommen efter de herfor gældende Regler. Endvidere sker saadan Ansættelse, hver Gang Ejendommen i Henhold til de for Ejendomsskylden gældende Regler bliver vurderet; naar der er forløbet 30 Aar efter den første Ansættelse til Jernbaneskyld, finder ingen yderligere Vurdering Sted. Ved Vurderingen fastsættes saavel Ejendommens Værdi i Handel og Vandel som den ved Baneanlægget fremkomne Værdistigning begge til et Beløb i Kroner, der er deleligt med Hundrede. Paa Fortegnelsen, der affattes i Henhold til Ejendomsskyldlovens § 11, opføres den ved Jernbaneanlægget foraarsagede Værdistigning særskilt. Ved senere almindelig eller halvaarlig Vurdering opføres ligeledes, saa længe Forpligtelsen til at svare Jernbaneskyld vedvarer, det paagældende Beløb særskilt. Afskrift af Fortegnelsen tilstilles ogsaa de ifølge nærværende Lov afgiftsberettigede, jfr. § 11.

Ejeren af en Ejendom, der skal svare Jernbaneskyld, og de til denne Afgift berettigede kan i Tiden mellem to af de foranførte Ansættelser forlange ny Vurdering til Jernbaneskyld. Er Begæringen fremkommen fra den afgiftspligtige, skal han bære Omkostningen ved Vurderingen, med mindre Vurderingssummen bliver mindre end den tidligere Vurderingssum. Særskilt Underretning om Afgørelsens Udfald tilstilles alle vedkommende.

De i Loven af 15. Maj 1903 § 10, 3. og 4. Stykke, indeholdte Forskrifter vedrørende Fremskaffelse af Oplysninger til Vurderingsraadet finder ogsaa Anvendelse paa den her ommeldte Vurdering.

§ 5. Jernbaneskyld svares kun, for saa vidt Værdistigningen overstiger 10 pCt. af Ejendommens eller af den særligt vurderede Del af Ejendommens Værdi inden Baneanlægget, bortset fra dette, og den svares da af det overskydende Beløb.

De i § 5 i Loven af 15. Maj 1903 nævnte Ejendomme er fritaget for Vurdering til Jernbaneskyld. Afgiften svares ikke af de til Civillisten henlagte Ejendomme. Afgiftsfri er endvidere Stats- og Kommuneejendomme, naar og for saa vidt de kun er til offentlig Afbenyttelse og ikke

anvendes i Erhvervsøjemed. Endvidere kan Ministeren for offentlige Arbejder fritage Skoler, Biblioteker, Museer, Hospitaler, Sygehuse, Stiftelser og lignende samt Markedspladser, saa længe og for saa vidt de benyttes i offentligt Øjemed. De i Loven af 15. Maj 1907 § 7 indrømmede Fritagelser for eller Nedsættelser i Ejendomsskylden er uanvendelige paa Jernbaneskylden.

§ 6. Af den i Henhold til foranstaaende Bestemmelser bestemte Værdistigning som Følge af Jernbaneanlægget bliver der i 50 Aar fra den første Vurdering at regne at svare en Jernbaneskyld af 1¼ pCt. aarlig.

Jernbaneskylden hæfter paa paagældende Ejendom og svares af den, der ifølge Skøde eller anden Adkomst er Ejer, samt af vedkommende Konkursbo og Dødsbo. Besiddere af Len, Stamhuse og Fideikommisgodser betragtes som Ejere. Afgiften indbetales til Statskassen sammen med den Ejendommen paahvilende Ejendomsskyld og inddrives i Mangel af Betaling efter de for Ejendomsskyld gældende Regler, ligesom den har samme Fortrinsret og Panteret som denne.

Er en Ejendom eller Dele af denne ved nærværende Lovs Ikrafttræden overdraget til Brug af en anden end Ejeren, kan sidstnævnte begære Vurderingsraadets Kendelse for, hvor stor en Andel af Jernbaneskylden det skal paahvile Brugeren at godtgøre Ejeren for Brugstiden. For de Brugsforholds Vedkommende, der indgaas efter denne Lovs Ikrafttræden, kan Spørgsmaalet om, hvorledes Jernbaneskylden skal fordeles mellem Ejer og Bruger, ligeledes, naar begge er enige derom, indbringes for Raadet til Paakendelse.

I de Tilfælde, hvor Vurderingsraadet særskilt har vurderet Dele af en Ejendom eller vurderet flere Matrikulsnumre tilhørende samme Ejer under eet, kan Raadet efter Ejerens Paastand bestemme, at saadanne Grundstykker skal udgaa af et bestaaende Brugsforhold, og fastsætte den Brugeren i den Anledning hos Ejeren tilkommende Erstatning.

§ 7. Er der i mindst 30 Aar betalt Jernbaneskyld af en Ejendom, skal Ejeren endelig kunne frigøre Ejendommen for Behæftelsen ved at betale den efter en aarlig Rente af 4 pCt. kapitaliserede Afgift for den tilbagestaaende Tid.

§ 8. Samtlige af Vurderingsraadet trufne Afgørelser vedrørende Jernbaneskylden kan af Vurderingsformanden samt af den afgiftspligtige og de afgiftsberettigede indankes for det i Loven af 15. Maj 1903 § 12 omhandlede Overskyldraad, der med Hensyn til Jernbaneskylden har den samme Myndighed, som er tillagt Raadet for Ejendomsskyldens Vedkommende, og ogsaa i den paagældende Henseende følger de samme formelle Forskrifter, der er gældende for Ejendomsskylden.

Ingen kan ved at paaklage Vurderingen unddrage sig fra Forpligtelsen til i rette Tid at indbetale den alt forfaldne Del af Jernbaneskylden, men hvis Vurderingen ændres af Overskyldraadet, bliver Berigtigelse at foretage i den paafølgende Termin.

Om Overskyldraadets Kendelse meddeles Underretning til samtlige de

foranførte i Spørgsmaalet interesserede samt til vedkommende Oppebørselsbetjent, saafremt Raadet ændrer Jernbaneskyldens Beløb.

§ 11. Den indkomne Jernbaneskyld, over hvilken der for hvert enkelt Jernbaneanlæg bliver at føre særskilt Regnskab, indbetales i Statskassen. Efter Fradrag skal Restbeløbet af Jernbaneskylden aarlig komme Staten og de øvrige i Anlægget interesserede til Gode i samme Forhold, som de har ydet Bidrag til Banens Anlæg; de Kommuner, der har bidraget til Anlæg af en Statsbane, faar saaledes Andel i Jernbaneskylden i Forhold til Kommunebidragene; ved Privatbaneanlæg, hvortil Staten kun har ydet Bidrag til Ekspropriationsudgifterne, faar ligeledes Statskassen Andel i Jernbaneskylden i Forhold til Bidragets Størrelse, og ved Privatbaneanlæg, hvor Statskassens Bidrag nyder den samme Ret som de almindelige Bidrag fra Kommuner eller private, jfr. Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 § 9, indgaar de Kapitalbeløb, som aarlig tilfalder Banen af Jernbaneskylden, i paagældende Baneselskabs Kasse.

§ 12. Hvad særlig angaar Privatbaneanlæg, der udføres uden Tilskud af Statskassen, og for hvis Vedkommende Ministeren for offentlige Arbejder har fastsat, at Jernbaneskyld skal svares, jfr. § 1, foretages denne Paaligning og Opkrævning m. v. paa samme Maade som fastsat for de øvrige Baner.

IX. Værnepligt.

Lov om Værnepligt.

Af 6. Marts 1869.

§ 1. Enhver Mand, der har dansk Indfødsret, er Værnepligten undergiven. Dog er de, der er født paa Island, Færøerne eller de danske Besiddelser udenfor Europa, fritaget for Værnepligten, saa længe de ikke erhverver fast Hjem her i Landet.

§ 2. De, der ikke har dansk Indfødsret, bliver, for saa vidt ikke Overenskomst med en fremmed Stat eller undersaatligt Forhold til en saadan er til Hinder derfor, Værnepligten undergiven, naar de erhverver fast Hjem her i Landet.

§ 3. Der gives alle dem, som efter det fyldte 15. Aar har udstaaet Strafarbejde, og som paa Grund deraf vil være at udelukke fra Tjenesten i Hæren og Søværnet, Vedtegning derom i Rullen, for at de i fornødent Fald kan anvendes ved særlige Arbejdskommandoer eller paa lignende Maade, indtil de opnaar den Alder, med hvilken Værnepligten i Almindelighed ophører. — Naar der meddeles dem Æresoprejsning, udslettes Vedtegningen.

§ 4. Alle befarne værnepligtige aftjener deres Værnepligt ved Flaaden. De betragtes uden foregaaende Sessionsbehandling som udskrevne til Søkrigstjeneste og anses som hjemforlovede med Ret til at søge Erhverv hvor som helst, for saa vidt saadant ikke kommer i Strid med de i det følgende fastsatte Bestemmelser. De kan uden Hensyn til deres

Alder indkaldes til Tjeneste paa Flaaden efter de i det følgende derom givne nærmere Regler. — Udenfor de i Lovene om Hærens og Søværnets Ordning nævnte Undtagelser kan ingen i Fredstid antages til Tjeneste ved Hæren eller ved Søværnet som frivillig, med mindre han forud er funden tjenstdygtig af en Session eller er optagen i Sørullen.

§ 5. Enhver dansk Undersaat skal uden Hensyn til, om han endnu ikke har paabegyndt Aftjeningen af sin Værnepligt eller har udtjent, være pligtig til, naar Landet udsættes for fjendtligt Overfald, da paa Opfordring af Kongen eller af dem, som af Kongen dertil er bemyndiget, at gribe til Vaaben eller udføre den Tjeneste, hvortil han maa blive ansat.

§ 7. Enhver Mand bliver med opnaaet 17 Aars Lægdsrullealder at optage i Lægdsrullen. Til den Ende skal, efter forudgaaet offentlig Kundgørelse i Oktober Maaned fra Lægdsforstanderen, enhver i Løbet af November og December i det Aar, i hvilket han fylder sit 17. Leveaar, melde sig hos Lægdsbestyreren (Lægdsforstanderen eller Lægdsmanden) paa det Sted, hvor han er bosat; tillige afgiver han sin Døbe- eller Fødselsseddel, som til dette Brug udstedes uden Betaling, og opgiver sin Bopæl i Lægdet for Lægdsbestyreren, der meddeler ham et Indtegningsbevis om hans Optagelse i Rullen. — De i § 1, 2. Punktum, og § 2 ommeldte Personer, der erhverver fast Hjem her i Landet, forinden de har opnaaet 32 Aars Lægdsrullealderen, skal ligeledes melde sig til Optagelse i Lægdsrullen. — Overtrædelse af denne Pligt straffes med Bøder fra 4 til 40 Kr. Har den skyldige undladt Meldingen for at unddrage sig Værnepligten, kan han straffes med Fængsel. Den, der ikke har meldt sig til Optagelse i Lægdsrullen, forinden den Session holdes, paa hvilken han skulde behandles til Udskrivning, og som udebliver fra denne Session, straffes med Fængsel.

§ 8. Enhver værnepligtig, der har opnaaet i det mindste Halvbefarenhedsgrad, overføres til eller, for saa vidt han endnu ikke er optagen i Lægdsrullen, optages i Sørullen. Den i Sørullen optagne værnepligtige, der ikke længere beskæftiger sig med Søfart, har Ret til at føres over til Lægdsrullen.

(Da Loven findes aftrykt paa Bagsiden af det Indtegningsbevis, der leveres enhver værnepligtig ved hans Optagelse i Rullen, anses det for overflødigt her at aftrykke mere af dens Indhold).

Lov om Nummerbytninger mellem udskrevne værnepligtige af Lægdsrullen.

Af 13. December 1895.

De værnepligtige, som i samme Udskrivningskreds er udskrevet for samme Aar, og som efter de dem paa Sessionen givne Vedtegninger er fundet tjenstdygtige i lige Grad til samme Arter af Krigstjenesten (Værn, Vaaben eller Korps) baade med Hensyn til Legemsbygning, derunder Højde, og til den krævede Livsstilling eller særlige Uddannelse, kan inden

Indtrædelsen i Tjenesten indbyrdes bytte Lodtrækningsnummer, for saa vidt det ikke medfører:

enten Fritagelse for Indkaldelse til Fodfolket,

eller Indkaldelse til Dækningstjeneste i mindst 2 Maaneder ved Fodfolksregimenterne,

eller Bytninger indbyrdes mellem værnepligtige, der er tildelt saadan Tjeneste, dog at Bytninger af Garnisonssted tilstedes, saaledes at begge værnepligtige faar det paagældende laveste Dækningsnummer,

eller Bytninger fra 1. Artilleribataillon samt fra 2. og 3. Artilleribatailloners Foraarshold til sidstnævnte Batailloners Efteraarshold.

Naar det kan være af Interesse for Hæren, eller under Omstændigheder, der gør det magtpaaliggende for den værnepligtiges Velfærd, kan Justitsministeriet, naar i øvrigt de ovenanførte Betingelser er til Stede, efter Forhandling med Krigsministeriet meddele Tilladelse til Bytninger, der medfører Indkaldelse til Artilleribataillonernes Efteraarshold.

Nummerbytninger kan ikke foregaa mellem værnepligtige, naar nogen af dem ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden senere at have faaet Æresoprejsning, undtagen naar en saadan ved Bytning faar Frinummer.

Nummerbytningen kan for de værnepligtige, der har Tjenestedygtighedsvedtegning som Militærarbejdere, ske straks efter Sessionsbehandlingen og for de øvrige værnepligtige, efterhaanden som Rekrutfordelingen til Søværnet og Hærens specielle Vaaben tilendebringes. Nummerbytningen bliver at berigtige enten for Udskrivningschefen eller for vedkommende militære Myndighed og at godkende af Justitsministeriet.

Lov om nogle Ændringer i den militære Retspleje.

Af 8. Maj 1908.

§ 1. I alle Sager, som hverken angaar militære Tjenesteforhold eller er Straffesager, skal de Personer, der efter de gældende Bestemmelser er underlagt militær Jurisdiktion, høre under de borgerlige Domstole.

Opholder et Krigsskib eller en anden Afdeling af Krigsmagten sig i Udlandet, kan dog alle dertil hørende Personer tillige søges ved Krigsret i alle borgerlige Sager, naar disse er foranlediget ved dette den paagældendes Ophold i Udlandet.

§ 2. I Krigsforhør i Hæren vedrørende Sager mod Underofficerer eller ligestillede, Underkorporaler eller menige indtræder som Bisidder henholdsvis en Underofficer, eller en Underkorporal eller menig i Stedet for en af Officererne.

§ 3. Officerer, Underofficerer og menige aflægger den foreskrevne Ed som Krigsretsdommere en Gang for alle, nemlig naar de første Gang indtræder som saadanne.

§ 4. Naar under en Krigsretssag i Hæren Tiltalen kun er rettet mod

Underofficerer eller dermed ligestillede, bortfalder Indtrædelsen af menige som Dommere, og 2 Underofficerer af Sergentklassen træder i Stedet.

Ved Afstemning har hver Dommer en Stemme, og Afgørelsen træffes efter simpel Stemmeflerhed.

§ 5. Dommerne i en Krigsret nyder lige Ret som saadanne. Ingen af dem kan irettesættes eller drages til Ansvar for sin Stemmegivning undtagen ved Tiltale for en Domstol.

§ 6. I enhver Straffesag, hvorunder der efter den paatalte Forbrydelses og de med samme forbundne Omstændigheders Beskaffenhed kan blive Spørgsmaal om at anvende Livsstraf, Strafarbejde eller for fast ansatte militære Embeds- og Bestillingsmænds Vedkommende Embeds eller Bestillings Fortabelse, skal, naar Undersøgelsen er endt, Jurisdiktionschefen eller Rettens Formand begære af den borgerlige Overøvrighed en Sagfører beskikket til Forsvarer for Tiltalte, for saa vidt denne ikke selv antager en Forsvarer.

I andre Straffesager, dog undtaget saadanne, der vil være at paadømme udelukkende efter de borgerlige Straffelove og ved de borgerlige Domstole behandles som Politisager, kan Tiltalte ved Undersøgelsens Afslutning enten selv antage en Forsvarer eller ved derom for Jurisdiktionschefen eller Rettens Formand fremsat Begæring faa en saadan beskikket paa samme Maade som foran nævnt. Om denne hans Beføjelse skal Auditøren give Tiltalte udtrykkelig Meddelelse.

§ 7. Som Forsvarere beskikker Overøvrigheden Sagførere, der er antaget til at deltage i Udførelsen af offentlige og beneficerede Sager ved Retten i første Instans paa det Sted, hvor Krigsretten holdes.

Naar Tiltalte selv antager en Forsvarer, kan han dertil vælge enten en saadan Sagfører eller en tjenstgørende militær Embeds- eller Bestillingsmand, som er villig til at udføre dette Hverv. Med Jurisdiktionschefens Samtykke kan en anden Sagfører vælges.

Ogsaa kan Tiltalte forlange beskikket en militær Embeds- eller Bestillingsmand som Forsvarer. I saa Tilfælde beordrer Jurisdiktionschefen eller i fornødent Fald Forsvarsministeren en saadan hertil.

§ 8. Naar en Sag skal paadømmes i Felten, i Krigsskibe paa Togt eller under andre Omstændigheder, hvor ingen Sagfører kan blive beskikket til Forsvarer for Tiltalte, skal dertil udnævnes af Jurisdiktionschefen en ved Krigsmagten ansat Embeds- eller Bestillingsmand.

§ 9. Naar Jurisdiktionschefen eller Rettens Formand efter Samraad med Auditøren under Hensyn til en Sags særlige Beskaffenhed finder det hensigtsmæssigt, at en særlig Anklager optræder under Sagen, kan han beordre eller begære beordret en militær Embedsmand til at udføre Paatalen eller af den borgerlige Overøvrighed begære en Sagfører beskikket dertil. Ligeledes kan i Sager af særdeles Vigtighed eller Vanskelighed det vedkommende militære Ministerium lade en Anklager beskikke. Naar en Anklager udnævnes, skal Tiltalte altid have en Forsvarer.

§ 10. Naar en Sag skal paadømmes ved Krigsret, gives der gennem Jurisdiktionschefen eller Rettens Formand sigtede eller eventuelt hans

Forsvarer skriftlig Meddelelse om, hvorpaa Tiltalen efter vedkommende Myndigheds Bestemmelse skal gaa ud.

Tiltalte er derefter berettiget til i enhver Sag, hvor der ikke er nogen beskikket eller antagen Forsvarer, at indgive et Indlæg, til hvis Udarbejdelse der af Jurisdiktionschefen eller Rettens Formand gives ham en passende Frist.

Den beskikkede Forsvarer har at indgive et Forsvarsskrift for Tiltalte. Giver dette Anledning til nyt Forhør, eller fremkommer der, efter at Indlægget er indgivet, noget nyt i Sagen, skal han tilsiges til at møde i Reassumptionsforhøret for at paase Tiltaltes Tarv. Til saadant Forhør skal ogsaa den Anklager, der maatte være beordret eller beskikket, tilsiges til at møde.

Den af Tiltalte antagne Forsvarer har samme Adgang som en beskikket Forsvarer til at indgive et Forsvarsskrift og til at møde i Forhør.

Auditøren har i enhver Sag at være særdeles opmærksom paa, hvorvidt indkomne Indlæg gør ny Undersøgelser nødvendige. Foretages saadan videre Undersøgelse, kan, naar det derved fremkomne giver Anledning dertil, et yderligere Indlæg indgives.

§ 11. Til Benyttelse for Anklager, Tiltalte og hans Forsvarer skal der uden Betaling meddeles en Udskrift af Forhørene, som tilbageleveres tilligemed Indlægene.

De i en Sag fremkomne Indlæg har Auditøren at fremlægge og oplæse i Krigsretten, og han har at tage tilbørligt Hensyn til dem i den Forestilling, som han skal gøre til Retten.

§ 12. Ved Oplæsningen af Sagens Akter i Krigsretten har foruden Tiltalte ogsaa hans Forsvarer, hvis en saadan er beskikket eller antagen, samt den Anklager, der maatte være beordret eller beskikket, Ret til at være til Stede og fremsætte korte Bemærkninger, hvorfor de varsles til Krigsrettens Møde.

Har Anklageren, Tiltalte eller hans Forsvarer for Krigsretten begært, at ny Oplysninger tilvejebringes, har Retten, efter at Auditøren har fremsat sin Formening derom, at afgøre ved Kendelse, om Undersøgelsen skal fortsættes. Kan ny Oplysninger, som Retten anser for nødvendige, ikke straks tilvejebringes, udsættes Sagen.

§ 15. Til at paakende Krigsretssager i anden og sidste Instans anordnes en Overkrigsret, der skal bestaa af 7 Dommere, nemlig:

3 Officerer,

3 af Højesterets eller den københavnske Landsoverrets Tilforordnede og

Generalauditøren.

Officererne skal være, naar Sagen paaankes fra en af Hærens Krigsretter eller en ved denne nedsat Overkrigskommission:

1 Generalløjtnant eller Generalmajor og

2 Officerer, der tages blandt Generalmajorer, Oberster og Oberstløjtnanter,

og naar Sagen har været behandlet ved en af Flaadens Retter eller en ved denne nedsat Overkrigskommission:

1 Viceadmiral eller Kontreadmiral og

2 Kommandører.

Ved Overkrigsretten ansættes en Justitssekretær, som tillige er Kancellist hos Generalauditøren. I denne Anledning forøges Auditørernes Antal til 10, hvoraf den ene fungerer i forannævnte Egenskab.

§ 16. Hvilke Officerer og hvilke af Højesterets eller Landsoverrettens Tilforordnede der skal have Sæde i Retten, bestemmes af Kongen.

Til at indtræde i Retten, naar nogen af de militære Dommere ikke kan beklæde samme, udnævner Kongen som overtallige Dommere en Officer af Oberstklassen og en af Kommandørklassen. Ligeledes udnævner Kongen en af Højesterets eller Landsoverrettens Tilforordnede til i fornødent Fald at træde i Stedet for en af de borgerlige Dommere.

Officererne og Retternes Tilforordnede udnævnes til Medlemmer af Overkrigsretten eller Udfyldningsmænd for disse for et Tidsrum af 4 Aar. De er uafsættelige i det Tidsrum, for hvilket de er udnævnt, og fratræder ikke, fordi de afskediges fra deres Embede. Den, der fratræder, kan udnævnes paa ny. Naar nogen fratræder, skal han om muligt deltage i de Sagers endelige Afgørelse, hvori han allerede har afgivet sin Stemme.

Forsædet i Overkrigsretten føres af det Medlem af samme, hvem Kongen dertil udnævner.

§ 17. Forinden nogen af de militære Dommere for første Gang tager Sæde i Retten, har han til denne at indlevere en af ham underskreven Ed, der skal være af samme Indhold som den, der er foreskreven for Dommere i de underordnede militære Retter.

§ 18. De militære Dommere i Overkrigsretten kan ikke være Medlemmer af nogen underordnet Krigsret. Heller ikke kan den, som har været Jurisdiktionschef med Hensyn til en Sag, der indankes for Overkrigsretten, eller i øvrigt har anordnet dens Forfølgning ved Rettergang eller har dømt i den, have Sæde i denne Ret i saadan Sag.

Om noget af Rettens Medlemmer paa Grund af Inhabilitet bør udtræde i en enkelt Sag, afgøres ved Beslutning af Retten.

§ 20. Til Prøvelse i Overkrigsretten skal fremsendes alle Sager, som er paakendt ved de underordnede Krigsretter, naar Dommen er falden ud til Livsstraf eller Frihedstab (Strafarbejde eller Statsfængsel) i længere Tid end 6 Aar.

§ 21. Er nogen idømt en lavere Straf end nævnt i § 20, kan han paa sin Begæring faa Dommen indanket for Overkrigsretten, saafremt han, medens han besad fuld borgerlig Ære, er domfældt for en i den offentlige Mening vanærende Handling, eller saafremt den idømte Straf er Fængsel i anden Grad eller nogen større Straf, Embeds eller Bestillings Fortabelse, Fortabelse af borgerlige Rettigheder eller Bøder af i det mindste 200 Kroner.

I Krigstid kan den domfældte ikke begære Dommen paaanket, und-

tagen naar han ved denne er idømt mindst Strafarbejde, Statsfængsel eller Embeds eller Bestillings Fortabelse.

Med Hensyn til Domme, der i Fredstid afsiges om Bord i Krigsskibe paa Togt følges den ovenanførte Regel for Fredstid, naar nogen, der besad fuld borgerlig Ære, er domfældt for en i den offentlige Mening vanærende Handling, eller den idømte Straf ikke kan blive fuldbyrdet om Bord, eller Jurisdiktionschefen formener, at Straffens Fuldbyrdelse uden Ulempe kan opsættes, men ellers Regelen for Krigstid.

§ 22. Klageren i en privat Straffesag kan ikkun da paaanke en Krigsretsdom, naar han under Sagen har nedlagt en bestemt Paastand paa en saadan Straf, som, hvis den blev idømt den Tiltalte, vilde give denne Ret til Paaankning.

§ 23. Den, der har beordret Tiltale i en offentlig Straffesag, kan i alle Tilfælde bestemme, at Sagen skal indankes til Overkrigsretten paa det offentliges Vegne, naar han har Grund til at antage, at den har faaet et urigtigt Udfald enten til Fordel eller til Skade for den Tiltalte. Han har derfor ogsaa at tage de Besværinger over Dommen, som den Tiltalte, der ikke selv kan paaanke samme, maatte fremkomme med, under nøie Overvejelse, men skal dog ikke formedelst saadan Besværing indanke Dommen paa det offentliges Vegne, med mindre han antager, at den klagende er bleven forurettet.

§ 25. Domfældtes Begæring om at faa Dommen paaanket skal fremsættes inden 5 Dage fra dens Afsigelse. Er han arresteret, skal det meddeles ham, at han har Adgang til at raadføre sig med sin Forsvarer, hvis en saadan har været beskikket eller antagen, eller med en anden god Mand, til hvem han har Tillid. I private Straffesager skal Begæring om Dommens Paaankning ske inden 15 Dage efter dens Afsigelse.

Begæring om Paaankning skal, naar den ikke er afgiven i Krigsretten ved Dommens Afsigelse, fremsættes for den, hvem det paaligger at foranstalte Indankningen. Er der idømt en Straf, som giver domfældte Ret til Paaankning, men saadan ikke allerede er begært eller frafalden i Krigsretten, har den, hvem Indankningen paahviler, at indhente domfældtes Erklæring angaaende Paaankningen. Domme, som domfældte kan begære paaankede, maa ikke fuldbyrdes, forinden den fornævnte Frist er udløben, med mindre den dømte erklærer ikke at ville begære Paaanke.

Den Part, der begærer en privat Sag indanket, har til den, hvem det paaligger at foranstalte Indankningen, at levere de beskrevne Akter, til hvis Erhvervelse der tilstaas ham en passende Frist. Forsømmer han at indlevere dem i betimelig Tid, tages der intet Hensyn til hans Begæring om Paaankning.

X. Forsikring.

Lov om Ulykkesforsikring

(Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder).

Af 7. Januar 1898.

§ 1. Naar en Arbejder hos nogen af de i § 3 nævne Arbejdsgivere rammes af et Ulykkestilfælde, der midlertidig eller vedvarende forringer hans Arbejdsevne, er han inden for den Grænse og paa den Maade, nærværende Lov bestemmer, forsikret mod det lidte Tab af Arbejdsevne, saafremt Ulykken for de i § 4 A. nævnte Virksomheders Vedkommende er bevirket ved Driften eller ved de Forhold, under hvilke denne foregaar, og for de i § 4 B. nævnte Virksomheders Vedkommende er opstaaet ved de der nævnte Driftsmidler. Forvolder Ulykken Døden, er paa samme Maade og under samme Betingelse Arbejderens efterladte forsikrede mod det lidte Tab af Forsørger. Udelukket fra Forsikringer er dog Ulykkestilfælde, som Arbejderen selv med Forsæt eller ved grov Uagtsomhed har hidført.

§ 2. Forsikringen efter denne Lov omfatter enhver, der mod Løn eller Akkordbetaling eller som ulønnet Lærling (eller Medhjælper) her i Landet stadig eller midlertidig af Arbejdsgiveren beskæftiges i den tekniskmekaniske Del af Virksomheden, eller som for Arbejdsgiveren mod Vederlag har Tilsyn med eller Ledelse af denne Del af Virksomheden, saafremt dette Vederlag ikke overstiger 2400 Kr. aarlig.

Efterlader Arbejderen sig Enke, tilkommer Forsikringen efter denne Lov hende, dersom Ægteskabet er indgaaet før Ulykkestilfældet, og Samlivet ikke var ophørt. Efterlader Arbejderen sig ikke Enke, hvem Forsikring tilkommer, tilfalder denne hans Børn, hvis Forsørgelse paahvilede ham, eller som han faktisk forsørgede, da Ulykken skete. Efterlades heller ikke saadanne, bestemmer det i Lovens Afsnit II. nævnte Raad, om Forsikringen skal tilfalde andre, hvem Arbejderen forsørgede, da Ulykken skete. Samme Regler gælder for kvindelige Arbejderes efterladte Børn eller andre af dem forsørgede.

Efterladte, som ikke har Bopæl her i Landet, da Ulykken skete, har intet Krav efter denne Lov.

§ 3. Paa følgende Arbejdsgivere finder nærværende Lov Anvendelse:

a) Enkeltmand eller Selskab, der som Næringsvej driver nogen af de i § 4 A. nævnte Virksomheder;

b) Enkeltmand eller Selskab, der benytter Maskineri af den i § 4 B. angivne Beskaffenhed;

c) Stat og Kommune, som beskæftiger Arbejdere i nogen af de i § 4 nævnte Virksomheder.

Naar et Arbejde, der hører ind under nogen af de i § 4 nævnte Virksomheder, udstykkes mellem flere, anses hver af disse som Arbejdsgiver for de Arbejdere, som han lønner.

En under Loven hørende Arbejdsgiver, der har overtaget et Arbejdes

Udførelse, anses som Arbejdsgiver ogsaa for de Arbejdere, som overlades ham af Kontrahenten til Udførelsen.

§ 4. Under denne Lov indgaar:

A. 1. Fabriksvirksomhed samt Virksomhed i fabriksmæssig drevne Værksteder, for saa vidt disse Virksomheder er undergivet Fabrikstilsyn i Medfør af Lov Nr. 56 af 12. April 1889 om Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner. Paa Raadets Forslag kan Indenrigsministeren ved Bekendtgørelse inddrage under Loven Fabrikker og fabriksmæssig drevne Værksteder, som ikke er undergivet nævnte Fabrikstilsyn, naar det skønnes, at Arbejderne er udsat for Driftsulykker.

2. Virksomheder, som fremstiller sprængfarlige Stoffer eller Genstande, eller som regelmæssig anvender Sprængstoffer.

3. Stenbrydning, Kalkbrydning, Kalkbrænding, Stenhugning, Brøndsætning samt Isning.

4. a) Bygningsarbejde — saavel paa Byggepladsen i og over Jorden som paa Afbindingsplads for Tildannelse af Tømmer- og Jernkonstruktioner — ved Bygninger og Bygningsværker under Opførelse, Færdiggørelse, Ombygning, Forandring og Nedrivning; herfra undtages dog Beboelseshuse og Økonomibygninger med ikke ud over 1 Etage og Tagkvist;

b) Bygningsarbejde til Vedligeholdelse eller Udbedring af de under a) indbefattede Bygninger og Bygningsværker; herfra undtages dog Arbejde, der udføres indvendig uden Benyttelse af Stillads eller hvad hermed kan ligestilles;

c) Skorstensfejning og Skibsværftsarbejde.

5. Bygning og Anlæg af Jernbaner, Sporveje, Veje, Broer, Dæmninger, Kanaler og Sluser.

6. Vandbygnings-, Udgravnings-, Opfyldnings-, Udtørrings- og Opmudringsarbejder, Kloak-, Gas- og Vandledningsanlæg, Opsætning, Vedligeholdelse og Nedtagning af Telegraf-, Telefon- og elektriske Ledninger samt af Lynafledere.

7. Jernbane-, Sporvejs- og Omnibusdrift.

8. Ladning og Losning af Varer samt Arbejde ved Pakhuse.

9. Dykker- og Bjergningsarbejde.

10. Vind- og Vandmølleri, drevet som selvstændig Næringsvirksomhed.

B. Enhver Virksomhed, ved hvilken der benyttes Maskineri, som sættes i Bevægelse ved Kraftmaskiner af den Beskaffenhed, at Virksomheden er undergiven Fabrikstilsyn i Henhold til ovennævnte Lov Nr. 56 af 12. April 1889 § 11, 1. Punktum.

Arbejdsgivere og Arbejdere kan forlange Raadets Afgørelse af, hvorvidt Virksomheden hører ind under denne Lov. Den i saa Henseende trufne Afgørelse kan indankes for Indenrigsministeren. Ankefristen er 14 Dage fra Underretningen om Afgørelsen.

I enhver Virksomhed, der hører ind under denne Lov, skal tydelig An-

givelse herom være opslaaet paa et for alle dens Arbejdere tilgængeligt Sted.

§ 5. Indtræder der under de i de foregaaende Paragrafer nævnte Forhold et Ulykkestilfælde, tillægges der den vedkommende Krav paa nedennævnte Ydelser:

1) Medfører Ulykkestilfældet en Arbejdsudygtighed, hvis endelige Følge endnu ikke er bestemt, tilkommer der fra Udløbet af den 13. Uge efter Ulykkestilfældet, indtil Sygebehandlingen er endt, eller indtil Arbejdsudygtigheden maatte erklæres for at være af blivende Beskaffenhed, eller indtil Døden maatte indtræde, den tilskadekomne en Dagpenge. Denne Dagpenge skal, dersom og saa længe fuldstændig Arbejdsudygtighed er til Stede, udgøre $^3/_5$ af den tilskadekomnes Dagløn, dog ikke over 2 Kr. og ikke under 1 Kr. daglig. Er fra første Færd eller senere kun Forringelse af Arbejdsevnen til Stede, skal Ydelsen udgøre en i Forhold til Forringelsen beregnet Del af den Dagpenge, som den paagældende vilde have oppebaaret eller har oppebaaret ved fuldstændig Arbejdsudygtighed.

2) Har Ulykkestilfældet medført en Arbejdsudygtighed, der erklæres for at være af blivende Beskaffenhed (Invaliditet), tilkommer der den tilskadekomne en Pengesum, der bestemmes efter hans eller hendes Aarsløn, beregnet efter § 7. Er Arbejdsudygtigheden fuldstændig, skal Pengesummen udgøre det 6-dobbelte af Aarslønnen, dog ikke under 1800 Kr. eller over 4800 Kr. Er Arbejdsevnen ikkun forringet, skal Pengesummen udgøre en i Forhold til Forringelsens Betydning beregnet Del af den Sum, der vilde have tilkommet Arbejderen ved fuldstændig Tab af Erhvervsevne. Se Lov af 15. Marts 1903.

3) Indtræder Døden som Følge af Ulykkestilfældet, tilkommer der den afdødes efterladte dels en Begravelseshjælp af 50 Kr., dels en Pengesum, beregnet efter nedenstaaende Regler. Efterlader den afdøde sig Enke eller i øvrigt en enkelt forsikringsberettiget (§ 2), tilkommer der denne et Beløb, svarende til det 4-dobbelte af den afdødes Aarsløn, beregnet efter § 7, dog ikke under 1200 Kr. eller over 3200 Kr. Efterlades der flere forsikringsberettigede i Medfør af § 2, bestemmer Raadet, hvorledes det nævnte Beløb skal fordeles mellem disse.

§ 6. Tilkommer der en tilskadekommen Arbejder eller en omkommen Arbejders efterladte Pension eller Understøttelse fra Staten i Henhold til anden Lov, bortfalder hans Krav efter denne Lov. Det samme gælder for Arbejdere, der beskæftiges af Kommuner, hvis Bestyrelser med Hensyn til Pension eller Understøttelse til den tilskadekomne Arbejder eller omkomne Arbejders efterladte har fastsat Regler, der er godkendt af Indenrigsministeren, efter at denne Lov er traadt i Kraft.

Tilfalder der i øvrigt en tilskadekommen eller omkommen Arbejders efterladte i Henhold til Overenskomst Pension, Understøttelse eller anden Ydelse fra Arbejdsgiveren i Anledning af Ulykkestilfældet, har han eller de efter nærværende Lov kun Krav paa det overskydende Beløb, dersom andet ikke udtrykkelig er fastsat. Om og hvor stort et overskydende Beløb, der fremkommer, afgøres af Raadet.

§ 7. Som den tilskadekomnes eller omkomnes Aarsløn regnes hans samlede Arbejdsfortjeneste i den Virksomhed, i hvilken Ulykkestilfældet skete, i Løbet af det Aar, som gaar forud for Ulykkestilfældets Dag, derunder indbefattet Overskudsandele, Brug af Hus, Huslejegodtgørelse, Naturalydelser o. lign. Har han ikke været beskæftiget i den paagældende Virksomhed i hele den nævnte Tid, eller har han været beskæftiget i en Virksomhed, der efter sin Beskaffenhed ikke drives Aaret rundt, ansættes hans aarlige Arbejdsfortjeneste af Raadet efter Skøn. Har han ingen Løn oppebaaret, eller hans Aarsløn har været mindre end 300 Kr., finder Beregningen dog Sted efter denne Sum.

Dagløn udfindes derved, at Aarsfortjenesten deles med 300. Se Lov af 15. Maj 1903.

§ 8. For de en Arbejder eller hans efterladte efter ovenstaaende Regler tilkommende Krav hæfter Arbejdsgiveren, med mindre denne har forsikret Kravene hos et i Henhold til § 9 anerkendt Selskab. Overenskomster mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, som gaar ud paa eller fører til, at Bestemmelser i denne Lov ikke skal gælde, eller om, at Arbejderne skal udrede en i Henhold til Loven betalt Forsikringspræmie eller nogen Del deraf, har ingen retslig Gyldighed.

Det i § 4 paabudte Opslag skal tillige indeholde Angivelse af, hvorvidt og hos hvilket Selskab der er tegnet Forsikring for Kravene efter denne Lov. Se Lov af 15. Maj 1903.

§ 9. For at tilvejebringe Adgang for Arbejdsgivere til paa betryggende Maade at afgive den med deres Arbejderes Forsikring ifølge denne Lov forbundne Risiko til et Forsikringsselskab, er Indenrigsministeren bemyndiget til, paa derom indgiven Begæring fra Selskaber med begrænset Ansvar, at meddele disse Anerkendelse i Henseende til Overtagelse af saadan Forsikring.

For gensidige Selskaber bestaar Anerkendelsen i Indenrigsministerens Stadfæstelse af Vedtægterne, som skal indeholde de fornødne betryggende Bestemmelser i Henseende til Medlemmernes Opfyldelse af den dem paahvilende solidariske Forpligtelse.

Selskaber med begrænset Ansvar vil faa Anerkendelse paa nærmere, for hvert enkelt Selskab af Indenrigsministeren angivne Betingelser.

Om hver enkelt Anerkendelse vil Offentliggørelse finde Sted i Ministerialtidende. Anerkendelsen kan tilbagetages af Ministeren, hvorom Offentliggørelse da paa samme Maade finder Sted.

§ 10. Naar en tilskadekommen vil gøre Fordring paa Ydelse efter denne Lov, maa han snarest muligt efter Ulykkestilfældet lade sig undersøge af en Læge og derefter underkaste sig den Lægebehandling, som findes fornøden. Undlades dette, eller modarbejdes den tilskadekomnes Helbredelse ved Tilsidesættelse af Lægens Forskrifter, fortaber han efter Omstændighederne helt eller delvis sit Krav.

Arbejdsgiveren eller den, der i øvrigt efter denne Lov hæfter for Forsikrinskravet, er berettiget til at lade den tilskadekomne tilse af en Læge. Se Lov af 15. Maj 1903.

§ 11. De Krav, som tilkommer en Arbejder eller hans efterladte efter denne Lov, kan ikke overdrages, pantsættes eller gøres til Genstand for Retsforfølgning til Kreditorers Fyldestgørelse.

Har Arbejdsgiveren ikke forsikret Kravene i et anerkendt Selskab, har disse Fortrinsret i hans Bo efter de i Medfør af Konkurslovens § 33 privilegerede Fordringer og kan paa Raadets Foranstaltninger inddrives ved Udpantning.

§ 12. Naar en Arbejder eller hans efterladte har stillet Krav paa eller modtaget Pengebeløb i Henhold til nærværende Lovs Bestemmelser, har han eller de dermed givet Afkald paa samtidig eller senere at kunne rejse Retskrav imod Arbejdsgiveren eller andre i Henhold til de gældende Regler om Ansvar for retsstridig Skadetilføjelse. Naar paa den anden Side en tilskadekommen Arbejder eller en omkommen Arbejders efterladte har rejst Retskrav imod Arbejdsgiveren eller andre i Henhold til de nævnte Regler, skal han eller de ikke samtidig kunne paaberaabe sig nærværende Lov eller paakalde Raadets Afgørelse, ejheller senere, med mindre Raadet, efter at have gjort sig bekendt med Retssagens Enkeltheder, paa fremsat Andragende deri indvilliger.

For saa vidt Raadet, naar Sagen er bragt for dette, finder Anledning til skriftlig at meddele vedkommende tilskadekomne Arbejder eller omkomne Arbejders efterladte, at han eller de efter Raadets Mening med Føje vil kunne sagsøge Arbejdsgiveren eller andre i Henhold til den øvrige Lovgivning, skal derimod en derefter indledet og paadømt Retssag ikke være nogen Hindring for, at de paagældende senere kan rejse Krav efter nærværende Lov, saafremt de ved deres Søgsmaal ikke maa have opnaaet et Erstatnigsbeløb, som naar eller overstiger det Beløb, Raadet i sin Tid tilkendte den eller de paagældende ifølge denne Lovs § 5. Klageren bliver der i saa Fald at meddele fri Proces ved Raadets Foranstaltning.

§ 13. Til Ordningen af de ifølge denne Lov opstaaende Forhold oprettes et Arbejderforsikrings-Raad.

Dette Raad, der har Sæde i København, men hvis Virksomhedsomraade omfatter hele Landet, og som af Formanden kan sammenkaldes til Møde hvor som helst i Landet, bestaar af en af Kongen udnævnt Formand, 2 af Kongen udnævnte Medlemmer, af hvilke det ene skal være Læge, 2 Arbejdsgivere og 2 Arbejdere, hørende til Virksomheder, der indgaar under Loven.

§ 14. Ethvert Ulykkestilfælde i de under Loven hørende Virksomheder, som antages at ville medføre Krav efter denne Lov, skal af Virksomhedens Indehaver eller den, som paa hans Vegne paa Tidspunktet for Ulykkestilfældet forestaar samme, snarest muligt og senest inden 8 Dages Forløb anmeldes til Raadet. Se Lov af 15. Maj 1903 § 15.

Lov om Tillæg til Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 om Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder.

Af 15. Maj 1903.

§ 1. Har en Arbejder været Genstand for et under Loven af 7. Januar 1898 hørende Ulykkestilfælde, der medfører Nedsættelse af hans Arbejdsevne ud over 13 Uger, tilkommer der ham fra Udløbet af den 13. Uge Dagpenge overensstemmende med Forskrifterne i nærværende Lov.

§ 2. Dagpengenes Størrelse udgør $^3/_5$ af den tilskadekomnes Dagløn, dog ikke over 2 Kr. og ikke under 1 Kr. daglig. For hver Uge betales Dagpenge for 7 Dage.

Delvise Dagpenge ydes ikke.

Daglønnen bestemmes paa den i Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 § 7 foreskrevne Maade.

§ 3. Retten til Dagpenge er betinget af, at Nedsættelsen af Arbejdsevnen er til Stede.

Dette anses at være Tilfældet, saa længe den tilskadekomne paa Grund af den ham overgaaede Beskadigelse ikke er i Stand til at optage et Arbejde af samme Art som hans tidligere.

Dette godtgøres ved Lægeerklæring.

Dagpenge-Ydelsen vedbliver ingensinde længere end til Aarsdagen efter Ulykkestilfældets Indtræden.

§ 4. Hvor Tilfældet ikkun medfører forbigaaende Nedsættelse af Arbejdsevnen, ophører Dagpengene at løbe fra det Tidspunkt af, da Betingelserne for samme efter § 3 bortfalder.

Hvor Tilfældet medfører blivende Nedsættelse af Arbejdsevnen, vedbliver Dagpengene, for saa vidt Betingelserne for samme efter § 3 er til Stede, at løbe, indtil Raadets Fastsættelse af Invaliditets-Erstatningen foreligger.

Hvor Tilfældet medfører Døden, vedbliver Dagpengene under samme Betingelser at løbe indtil Dødsdagen.

§ 5. De for Dagpengenes Fastsættelse nødvendige Bestemmelser, derunder navnlig angaaende Daglønnens Størrelse, skal være trufne forinden den 14. Uge, saaledes at Udbetalingen af Dagpengene med deres bestemte Beløb kan begynde med den 14. Uges Udløb.

§ 6. Ved den 14. Uges Begyndelse paahviler det den tilskadekomne at fremsende til Arbejdsgiveren eller til vedkommende anerkendte Forsikringsselskab Lægeerklæring til Oplysning om, at Betingelserne for Dagpenge-Retten efter nærværende Lovs § 3 er til Stede.

Denne Lægeerklæring betales af den tilskadekomne.

§ 7. Arbejdsgiveren eller vedkommende anerkendte Forsikringsselskab er berettiget til at forlange fornyet Lægeerklæring fremsendt derefter hver Uge mod at betale de dermed forbundne Omkostninger.

§ 8. Dagpengene skal betales til den tilskadekomne ved hver Uges Udgang for den forløbne Uge.

§ 9. Det paahviler den, der var Arbejdsgiver for den tilskadekomne,

da Ulykken skete, i saa stor Udstrækning som muligt at yde den tilskadekomne Bistand med Dagpengeforholdenes Ordning, derunder ogsaa særlig at drage Omsorg for, at Udbetalingen sker som foreskrevet ugentlig og med det bestemt fastsatte Beløb.

Hvor Arbejdsgiveren vedbliver at yde en dag- eller ugelønnet Arbejder den fulde Løn, uagtet denne ikke er fuldstændig arbejdsdygtig, er Arbejdsgiveren berettiget til derimod at oppebære de Arbejderen hos Forsikringsselskabet efter den tegnede Forsikring tilkommende Dagpenge.

§ 15. Den i Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 § 14 paabudte Anmeldelse af et Ulykkestilfælde med tilhørende Fremsendelse af Lægeerklæring skal ske af Arbejdsgiveren umiddelbart til Arbejdsforsikrings-Raadet, og denne Fremsendelse kan ikke overlades til Forsikringsselskabet.

Anmeldelsen og Lægeerklæringen affattes ved Udfyldning af de af Raadet foreskrevne Blanketter.

Denne Lægeerklæring betales af Arbejdsgiveren.

§ 16. Naar et Aar efter Ulykkestilfældet er forløbet, uden at de endelige Følger endnu er indtraadt, bliver dog saa vidt muligt Afgørelse at træffe af Raadet, idet den Pengesum, som i saa Tilfælde bliver at tillægge vedkommende, da kan fastsættes af Raadet efter bedste Skønnende over, hvilke Følger Ulykkestilfældet sandsynlig vil medføre som endelige. Den saaledes trufne Afgørelse kan ikke senere forandres.

Er det ikke muligt at træffe en saadan skønsmæssig endelig Afgørelse, kan en midlertidig Bestemmelse træffes af Raadet, hvorefter Sagen da paa ny senere kan genoptages, saafremt Begæring derom fremkommer fra den tilskadekomnes Side. Saadan Genoptagelse kan dog ikke finde Sted ud over 2 Aar efter den første Afgørelse.

§ 18. Nærværende Lovs Bestemmelser træde i Stedet for de imod samme stridende Regler i Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 §§ 5, 7, 8, 10, hvilket ogsaa gælder for saa vidt de kan finde Anvendelse paa Ulykkestilfælde, der falder ind under Lov af 3. April 1900 om Danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde.

Lov om Søfolks Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Søfartsvirksomhed.

Af 1. April 1905.

§ 1. Søfolk i danske Skibe er efter de i nærværende Lov givne Regler forsikret mod Følgerne af Ulykkestilfælde i deres Virksomhed.

§ 2. Forsikringen omfatter alle de Skibe, som overensstemmende med Forskrifterne i Sølov af 1. April 1892 og Lov af s. D. om danske Skibes Registrering m. v. er indført eller skal indføres i det offentlige Skibsregister.

§ 4. Forsikringen gælder alle, saavel Skibsfører som Mandskab, der som hørende til Skibets Besætning, mod Vederlag af en hvilken som helst Art eller uden Vederlag, er antaget til at forrette Tjeneste paa et

af de i § 1, jfr. § 2 nævnte Skibe, og som derfor ordentligvis skal findes indført i Skibets Bemandingsliste, jfr. Sølov af 1. April 1892 § 72.

Fra Forsikringen undtages dog enhver, hvis faste Vederlag i Penge for Tjeneste paa Skibet overstiger 2400 Kr. aarlig, samt for Fiskeriskibes Vedkommende den Del af Besætningen, der af Rederen holdes forsikret i Henhold til Lov Nr. 71 af 3. April 1900 om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde.

For registrerede Skibe under 300 Register-Tons Netto gælder Forsikringen Skibsføreren, om han end selv maa eje Skibet helt eller delvis.

§ 5. Rammes en efter § 4 forsikringsberettiget Person af et Ulykkestilfælde, der for ham begrunder Krav efter Lov Nr. 4 af 7. Januar 1898 om Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder, bortfalder hans Krav efter nærværende Lov. Er en efter nærværende Lov forsikringsberettiget Person for det Ulykkestilfælde, der rammer ham, tillige forsikret i Medfør af Bestemmelserne i Lov Nr. 71 af 3. April 1900 om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde, bortfalder hans Krav efter sidstnævnte Lov.

§ 6. Personer, der befordres med et Skib som Passagerer, bliver ikke forsikringsberettigede, fordi de — mod Nedsættelse af Passagerbetalingen — forrette nogen Tjeneste om Bord og under Hensyn hertil er indført paa Skibets Bemandingsliste.

§ 7. For Personer, der er forsikringsberettiget efter § 4, vedbliver Forsikringsretten i Tilfælde af Hjemsendelse efter Sølov af 1. April 1892 §§ 66 og 98.

§ 8. Omkommer nogen af de efter § 4 forsikringsberettigede ved Ulykkestilfælde, er de efterladte, under de i § 20 angivne Betingelser, berettiget til Erstatning, for saa vidt de paagældende efterladte paa Tidspunktet for Ulykkestilfældets Indtræden er danske Statsborgere eller bosat i Kongeriget, paa Færøerne, Island, Grønland eller de vestindiske Kolonier. Er de efterladte bosat andetsteds, er de forsikringsberettiget, saafremt den omkomne var Statsborger i et Rige, der yder danske Søfolks efterladte Erstatningsret i Ulykkestilfælde efter de i vedkommende Stat gældende Regler lige med Statens egne Undersaatter. Gælder en Bestemmelse som den sidstnævnte kun i en Del af et fremmed Rige, kommer Gensidigheden kun til Anvendelse for denne Del af det fremmede Rige.

§ 9. Forsikringen gælder Ulykker, bevirkede ved Søfartsvirksomhedens Drift eller ved de Forhold, under hvilke denne foregaar.

Derunder er indbefattet alt Arbejde paa og ved Skibet, Ladning og Losning af Skibets Last og sammes Iland- eller Ombordbringelse; Befordring til og fra Skibet samt Ombord- og Ilandstigning; Virksomhed paa Søen til Redning af Menneskeliv eller til Bjergning af Gods; Færden i Land i Ærinde for Skibet

Erstatninger, der udredes for Ulykker, der bevislig indtræffer ved Virksomhed paa Søen, sigtende til Redning af Menneskeliv, godtgøres det paagældende Forsikringsselskab af Statskassen.

Udelukkede fra Forsikring er Ulykkestilfælde, som den paagældende selv har hidført med Forsæt eller ved grov Uagtsomhed.

§ 10. Indtræder der under de i første Afsnit nævnte Forhold et Ulykkestilfælde, der medfører Nedsættelse af Arbejdsevnen, tilkommer der, saafremt denne Nedsættelse af Arbejdsevnen varer ud over 13 Uger, den tilskadekomne Dagpenge overensstemmende med Forskrifterne i de følgende §§.

§ 11. Dagpengenes Størrelse udgør for Skibsførere, Styrmænd, Maskinister, Hovmestre, Regnskabsførere, Læger og med disse ligestillede 2 Kr. daglig, for det øvrige Mandskab 1 Kr. 50 Øre daglig.

For hver Uge betales Dagpenge for 7 Dage.

Delvise Dagpenge ydes ikke.

§ 14. Dagpengene skal betales til den tilskadekomne saa vidt muligt ved hver Uges Udgang for den forløbne Uge, første Gang ved Udløbet af den 14. Uge.

§ 18. Har Ulykkestilfældet medført en Arbejdsudygtighed, der af Arbejderforsikrings-Raadet erklæres for at være af blivende Beskaffenhed (Invaliditet), tilkommer der den tilskadekomne en Pengesum, der bestemmes efter hans Aarsløn. Er Arbejdsudygtigheden fuldstændig, skal Pengesummen udgøre det 6-dobbelte af Aarslønnen, dog i intet Tilfælde under 1800 Kr. eller over 4200 Kr. Er Arbejdsevnen ikkun forringet, skal Pengesummen udgøre en i Forhold til Forringelsens Betydning beregnet Del af den Sum, der vilde have tilkommet den tilskadekomne ved fuldstændigt Tab af Erhvervsevne. For en Forringelse af Arbejdsevnen af under 10 pCt. ydes ingen Pengesum.

Aarslønnen omfatter Pengevederlag, Kost, Logis og andre Ydelser, der udgør Vederlag for Tjenesten. Ved Lønnens Beregning bliver Bolig om Bord paa Skibet at ansætte til ikke ud over 15 Kr. maanedlig og fri Kost til ikke ud over 35 Kr. maanedlig.

Har den paagældendes Virksomhed været afbrudt i Løbet af det sidste Aar, fastsættes Aarslønnens Størrelse ved Arbejderforsikrings-Raadets Skøn.

§ 19. Indtræder Døden som Følge af Ulykkestilfælde, tilkommer der de efterladte efter den afdøde, som falder ind under Bestemmelserne i næste Paragraf, en Pengesum, svarende til det 4-dobbelte af den afdødes Aarsløn, dog ikke under 1200 Kr. eller over 2800 Kr.

Efterlades kun en enkelt forsikringsberettiget, tilfalder hele Beløbet denne, jfr. dog § 20, sidste Punktum.

Efterlades flere forsikringsberettigede, bestemmer Arbejderforsikrings-Raadet, hvorledes det til Udbetaling kommende Beløb skal fordeles mellem dem.

§ 20. Efterlader den afdøde sig Enke, tilkommer Forsikringen efter denne Lov hende, dersom Ægteskabet er indgaaet før Ulykkestilfældet og ikke forinden samme er opløst ved Skilsmisse. Retten til Forsikring bortfalder dog, for saa vidt Ægtefællerne er blevne separerede forinden Ulykkestilfældet, eller det konstateres, at der forinden samme foreligger

Rømning fra Hustruens Side. Efterlader han sig ikke Enke, hvem Forsikring tilkommer, tilfalder denne hans Børn, hvis Forsørgelse paahvilede ham, eller som han faktisk forsørgede, da Ulykken skete. Efterlades heller ikke saadanne, bestemmer Arbejderforsikrings-Raadet, om Forsikringen, helt eller delvis, skal tilfalde andre, hvem han forsørgede, eller til hvis Forsørgelse han ydede Bidrag, da Ulykken skete; har han kun ydet Bidrag til Forsørgelsen, kan Erstatningsbeløbet for hver enkelt af de paagældende ikke overstige 800 Kr.

§ 22. Om de tilskadekomnes Stilling i de første 13 Uger efter et Ulykkestilfælde, vedbliver de nu givne Forskrifter i Søloven at være gældende.

§ 23. Forsikringspligt efter nærværende Lov paahviler som Arbejdsgiver vedkommende danske Reder (jfr. Sølov af 1. April 1892 § 1), der har Raadighed over det paagældende Skib (jfr. §§ 1 og 2).

Bortset fra Stat og Kommune er Arbejdsgiveren pligtig til, samtidig med at han indtræder i et Forhold, der begrunder Forsikringspligt efter nærværende Lov, at afgive sin Risiko efter samme til et af Indenrigsministeren i Henseende til Overtagelse af saadan Forsikring anerkendt Selskab af Arbejdsgivere under gensidigt Ansvar eller Selskab med begrænset Ansvar. Efter Overtagelsen af Risikoen hæfter vedkommende Selskab i Stedet for den paagældende Arbejdsgiver.

§ 27. Ethvert Ulykkestilfælde, som antages at ville medføre Krav efter nærværende Lov, skal af vedkommende Arbejdsgiver (jfr. § 23, 1. Stykke), Skibsføreren eller den, som paa dennes Vegne forestaar Skibets Førelse, da Ulykken skete, snarest muligt og senest inden 8 Dages Forløb — for saa vidt Ulykkestilfældet indtræffer uden for Havn eller Ankerplads senest 8 Dage efter at Skibet har naaet Havn eller Ankerplads — anmeldes til Arbejderforsikrings-Raadet. Indtræffer Ulykkestilfældet i fremmed Havn, hvor dansk Konsularembedsmand er ansat, eller indkommer Skibet (eller Besætningen) første Gang, efter at Ulykkestilfældet er indtruffet, til fremmed Havn, hvor dansk Konsularembedsmand er ansat, bliver Anmeldelsen at afgive til samme.

Med Anmeldelsen skal følge Lægeerklæring, eller denne skal i alt Fald snarest eftersendes. Denne Lægeerklæring betales af Arbejdsgiveren (Rederen).

Ved Anmeldelsen og Lægeerklæringen, til hvilke saa vidt muligt skal benyttes de af Raadet foreskrevne Blanketter, skal saa nøjagtig som muligt oplyses:

1) Aarsagen til og de nærmere Omstændigheder ved Ulykkestilfældet,
2) den tilskadekomnes Tilstand og det Tidsrum, som hengik fra Ulykkestilfældets Indtrædelse indtil den første Lægebehandling,
3) paa hvilket Sted den tilskadekomne behandles og af hvilken Læge,
4) om den tilskadekomne er Medlem af en Sygekasse og da hvilken,
5) hos hvilket Selskab Arbejdsgiveren har forsikret den tilskadekomne.

§ 36. Den Pengesum, som tilkendes en tilskadekommen, er denne, hvis han har fyldt 30 Aar, men ikke 55 Aar, berettiget til efter sit eget Valg

at faa udbetalt eller til at faa omsat til en Livrente. For Mænd, der er yngre eller ældre end anført, er Raadet berettiget til at indkøbe Livrente, selv om den paagældende maa foretrække Udbetaling. Dersom Raadet af Hensyn til en Invalids sjælelige Tilstand finder, at Udbetaling af Summen maa anses utilraadelig, skal Livrente under alle Aldersforhold indkøbes.

Den Pengesum, som tilkendes Kvinder og umyndige Personer, kommer den eller de paagældende til Gode paa den Maade, som Raadet maa bestemme som den hensigtsmæssigste.

Raadet kan paalægge vedkommende anerkendte Forsikringsselskab — eventuelt Arbejdsgiveren, hvis han, uanset Paabudet i § 23, ikke maa have tegnet Forsikring — at udbetale den tilskadekomne eller de efterladte Forskud paa den dem tillagte Pengesum, naar dennes Udbetaling af en eller anden Grund henstaar.

Lov om danske Fiskeres Forsikring i Ulykkestilfælde.

Af 3. April 1900.

§ 1. Enhver her i Landet hjemmehørende, der ernærer sig ved Fiskeri, helt eller delvis, for egen Regning eller som arbejdende for andre, har mod en aarlig Ydelse af 5 Kr. Adgang til at blive Medlem af en af Indenrigsministeren anerkendt Ulykkesforsikring for danske Fiskere, og er som saadant, naar han ved Fiskeri med dansk Skib eller Fartøj, være sig i eller udenfor danske Farvande, rammes af et Ulykkestilfælde, der midlertidig eller vedvarende forringer hans Arbejdsevne, forsikret overensstemmende med Forskrifterne i nærværende Lov og »Lov af 7. Januar 1898 om Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder«, saafremt Ulykkestilfældet er bevirket ved Fiskeridriften eller ved de Forhold, under hvilke denne foregaar, ved Fiskerens frivillige Forsøg paa Redning af Menneskeliv paa Søen eller ved Sejlads i Fiskerfartøjer udenfor selve Fiskergerningen.

Forvolder Ulykken Døden, er under samme Betingelser Fiskerens efterladte forsikret mod det lidte Tab af Forsørger.

Udelukket fra Forsikringen er dog Ulykkestilfælde, som Fiskeren selv med Forsæt eller ved grov Uagtsomhed har hidført.

§ 2. Naar en Fisker, som er antagen af en anden, der driver Fiskeri som Næringsvej uden selv personlig og til Stadighed at deltage i dette, til mod Vederlag at fiske for ham, har benyttet sig af den i § 1 hjemlede Adgang til Forsikring, er han berettiget til af sin Arbejdsgiver at forlange sig betalt, helt eller forholdsvis, uden Afkortning i Vederlaget det Bidrag, han maa erlægge til Forsikringsforeningen.

§ 3. Saafremt den fornævnte Ulykkesforsikringsforening ikke skulde være i Stand til ved Forsikrinsbidragene i Henhold til § 1 at betale de til Erstatninger, Forvaltning og øvrige Udgifter nødvendige Beløb, tilskydes det manglende af Statskassen.

§ 4. Vedtægt for den fornævnte Ulykkesforsikringsforening, der skal indeholde Bestemmelser om Indmeldelsesformen, Forsikringsbidragenes Opkrævning og Forvaltning, om Medlemmernes Rettigheder, om Foreningens Tillidsmænd, valgt af de forsikrede, om Anmeldelsespligt og Kontrol med forsvarlig Lægebehandling, fastsættes af Indenrigsministeren paa Forslag af det i Henhold til Lov af 7. Januar 1898 oprettede Arbejderforsikringsraad. Alle af Foreningen udstedte Forsikrinsdokumenter er stempelfri.

§ 5. I øvrigt gælder de i Lov af 7. Januar 1898 indeholdte Bestemmelser, for saa vidt de her er anvendelige, ogsaa for Forsikringer efter nærværende Lov, dog med følgende Afvigelser:

1) Ved Bestemmelsen af Pengesummen efter nævnte Lovs § 5, Nr. 2, og ved Beregningen af Dagpenge efter § 5, Nr. 1 og Nr. 2, skal i alle Tilfælde en Aarsfortjeneste af 600 Kr. og en daglig Arbejdsfortjeneste af 2½ Kr. lægges til Grund.

2) Ydelsen efter Lovenes § 5, Nr. 3, for Tilfælde af Død sættes for alle til 2500 Kr. uden særlig Begravelseshjælp.

3) § 6 i Lov af 7. Januar 1898 finder ikke Anvendelse paa Forsikringen efter nærværende Lov.

4) Samtlige Udbetalinger af Forsikrings- og Dagpenge-Beløb sker ved Ulykkesforsikringsforeningen og ikke gennem Arbejderforsikringsraadet.

5) Der kan ved Bestemmelse af Indenrigsministeren oprettes en særlig Afdeling af Arbejderforsikringsraadet til Afgørelse af de under nærværende Lov hørende Ulykkestilfælde. Denne Afdelings Medlemstal bestemmes af Ministeren, og der kan af Ministeren i samme indsættes to Mænd, som ikke ellers er Medlemmer af Raadet. De nærmere Regler for en saadan Afdeling af Raadet bestemmes ved en af Ministeren fastsat Forretningsorden, hvori ogsaa Vederlaget for de særlig indsatte Medlemmer bestemmes.

§ 6. Med Samtykke fra eller paa Foranledning af Indenrigsministeren kan Ulykkesforsikringsforeningen helt eller delvis genforsikre sin egen og Statskassens Risiko.

Lov om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m.

Af 27. Maj 1908.

§ 1. Ret til Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde tilkommer efter nærværende Lov:

1) Arbejdere i Landbrug, Skovbrug og Havebrug, for saa vidt vedkommende Ejendom i Henhold til Bestemmelserne i Lov om Ejendomsskyld af 15. Maj 1903 er ansat til Ejendomsskyld til Staten til et Beløb af over 6000 Kr. samt

2) Arbejdere i Stutteri, Mejeri, Tørveskær, Rørskær og ved Tærskeværker.

Efter Forslag af Arbejderforsikrings-Raadet kan Indenrigsministeren ved Bekendtgørelse under Loven inddrage Virksomheder, der kan jævnstilles med de foranførte.

§ 2. Forsikringen gælder tillige Arbejdere i Virksomheder, der som Bierhverv drives under Bedrifter, der henhører under § 1, saasom Teglværk, Grus- og Mergelgravning, Kørsler, Skærveslagning, Savskæring, Rørskær og lignende.

§ 3. Ved Havebrug forstaas i nærværende Lov forretningsmæssig drevet Havebrug samt Arbejde i Parker, Anlæg og Haver, der tilhører Stat eller Kommune eller er knyttet til Landbrug og Skovbrug, samt i større private Havebrug, fra hvilke Salg af Haveprodukter i væsentlig Omfang finder Sted.

§ 4. Forsikringen efter denne Lov omfatter enhver, der mod Løn eller Akkordbetaling eller som ulønnet Medhjælper her i Landet er antaget til stadig eller midlertidig at udføre Arbejde ved de Virksomheder, der falder ind under nærværende Lov, derunder ogsaa tilsynsførende, dog kun for saa vidt deres Vederlag i Penge ikke overstiger 1500 Kr. aarlig.

Forsikringen gælder tillige Medlemmer af Arbejdsgiverens Familie — Hustruen dog undtagen — for saa vidt de efter Beskaffenheden og Omfanget af deres Gerning i Virksomheden (Bedriften) maa sammenstilles med andre Arbejdere og har fyldt deres 10. Aar.

§ 5. Forsikringen gælder Ulykker, bevirkede ved de paagældende Virksomheders Drift eller ved de Forhold, under hvilke denne foregaar, derunder Ulykker under Kørsler, selv om de indtræffer uden for Bedriftens Omraade, Ulykker ved Arbejde paa Jernbanen for Bedriften, ved Arbejder ved Veje, ved Aa- og Vandløb, Straatækning, Jagt o. s. v., som foretages i Bedriftens Interesse, eller som paahviler Ejendommen.

Derimod kommer Ulykker, der indtræffer ved Arbejde i Arbejdsgiverens personlige Husholdning, naar denne fuldstændig er udsondret fra Bedriftens Husholdning, eller ved personlig Tjenestegerning for ham eller for hans Familie, ikke ind under nærværende Lov. Personer, der ifølge Bestemmelserne i nærværende Lov har Ret til at være forsikrede, mister dog ikke deres Forsikringskrav, naar de rammes af Ulykkestilfælde under midlertidigt Arbejde i Arbejdsgiverens private Husholdning eller under anden midlertidig Tjeneste for ham eller hans Familie.

§ 6. Udelukket fra Forsikring er Ulykkestilfælde, som den paagældende selv har hidført med Forsæt eller ved grov Uagtsomhed.

§ 7. Omkommer en forsikret, er hans efterladte under de i §§ 18 og 19 angivne Betingelser erstatningsberettigede, for saa vidt de paa Tidspunktet for Ulykkestilfældets Indtræden er danske Statsborgere eller bosatte i Kongeriget. Er de bosat andetsteds, er de forsikringsberettigede, saafremt den omkomne var Statsborger i et Rige, der yder danske Landarbejderes efterladte Erstatningsret i Ulykkestilfælde efter de i vedkommende Stat gældende Regler lige med Statens egne Undersaatter. Gæl-

der en Bestemmelse som den sidstnævnte kun i en Del af et fremmed Rige, kommer Gensidigheden kun til Anvendelse for den Del af det fremmede Rige.

§ 10. Indtræder der under de i førstnævnte Afsnit nævnte Forhold et Ulykkestilfælde, der medfører Nedsættelse af Arbejdsevnen, tilkommer der, saafremt denne Nedsættelse af Arbejdsevnen varer ud over 13 Uger fra Ulykkestilfældets Dato, den tilskadekomne Dagpenge overensstemmende med Forskrifterne i de følgende Paragrafer; dog ydes ikke Dagpenge til Arbejdsgiverens hjemmeværende Børn, saafremt det dem overgaaede Ulykkestilfælde er indtruffet inden deres fyldte 15. Aar.

§ 11. For Personer, der ved Ulykkestilfældets Indtræden ikke har fyldt deres 18. Aar, udgør Dagpengene 75 Øre daglig, for alle andre 1 Kr. 20 Øre daglig.

For hver Uge betales Dagpenge for 7 Dage.

Delvise Dagpenge ydes ikke.

§ 12. Retten til Dagpenge er betinget af, at Nedsættelse af Arbejdsevnen er til Stede.

Dette anses at være Tilfældet, saa længe den tilskadekomne paa Grund af den ham overgaaede Beskadigelse ikke er i Stand til at genoptage sit Arbejde.

Dette godtgøres ved Lægeerklæring.

Dagpengeydelsen vedbliver ingensinde længere end til Aarsdagen efter Ulykkestilfældets Indtræden.

§ 13. Hvor Tilfældet ikkun medfører forbigaaende Nedsættelse af Arbejdsevnen, ophører Dagpengene at løbe fra det Tidspunkt, da Betingelserne for samme efter § 12 bortfalder.

Hvor Tilfældet medfører blivende Nedsættelse af Arbejdsevnen, vedbliver Dagpengene, for saa vidt Betingelserne for samme efter § 12 er til Stede, at løbe, indtil Arbejderforsikrings-Raadets Fastsættelse af Invaliditets-Erstatningen foreligger, saafremt dette sker inden Aarsdagen efter Ulykkestilfældets Indtræden.

Hvor Tilfældet medfører Døden, vedbliver Dagpengene under samme Betingelser at løbe indtil Dødsdagen, for saa vidt Døden indtræder inden Aarsdagen efter Ulykkestilfældets Indtræden.

§ 14. Dagpengene skal betales til den tilskadekomne ved hver Uges Udgang for den forløbne Uge, første Gang ved Udløbet af den 14. Uge.

§ 15. Ved den 14. Uges Begyndelse paahviler det den tilskadekomne at fremsende til Arbejdsgiveren eller vedkommende anerkendte Forsikringsselskab Lægeerklæring til Oplysning om, at Betingelserne for Dagpengeretten er til Stede. Denne Lægeerklæring betales af den tilskadekomne.

Arbejdsgiveren eller vedkommende Forsikringsselskab er berettiget til at forlange fornyet Lægeerklæring fremsendt derefter hver Uge mod at betale de dermed forbundne Omkostninger.

§ 17. Har Ulykkestilfældet medført en Arbejdsudygtighed, der af Arbejderforsikrings-Raadet erklæres for at være af blivende Beskaffenhed

(Invaliditet), tilkommer der den tilskadekomne en Pengesum. Er Arbejdsudygtigheden fuldstændig, skal Pengesummen udgøre det 6-dobbelte af en Aarsfortjeneste af 600 Kr. Er Arbejdsevnen ikkun forringet, skal Pengesummen udgøre en i Forhold til Forringelsens Betydning beregnet Del af den Sum, der vilde have tilkommet den tilskadekomne ved fuldstændigt Tab af Erhvervsevne. For en Forringelse af Arbejdsevnen af under 10 pCt. ydes ingen Pengesum.

§ 18. Indtræder Døden som Følge af Ulykkestilfælde, tilkommer der de efterladte efter den afdøde, som falder ind under Bestemmelserne i næste Paragraf, en Pengesum af 2500 Kr.

Efterlades kun en enkelt forsikringsberettiget, tilfalder hele Beløbet denne, jfr. dog § 19, sidste Punktum.

Efterlades flere forsikringsberettigede, bestemmer Arbejderforsikrings-Raadet, hvorledes det til Udbetaling kommende Beløb skal fordeles mellem dem.

Efterlades der ikke forsikringsberettigede, tilkommer der den eller de private Personer, der har bekostet den afdødes Begravelse, en Begravelseshjælp af 50 Kr.

§ 19. Efterlader den afdøde sig Enke, tilkommer Forsikringen efter denne Lov hende, dersom Ægteskabet er indgaaet før Ulykkestilfældet og ikke forinden samme er opløst ved Skilsmisse. Retten til Forsikring bortfalder dog, for saa vidt Ægtefællerne er blevet separerede forinden Ulykkestilfældet, eller det konstateres, at der forinden samme foreligger Rømning fra Hustruens Side. Efterlader han sig ikke Enke, hvem Forsikringen tilkommer, tilfalder denne hans Børn, hvis Forsørgelse paahvilede ham, eller som han faktisk forsørgede, da Ulykken skete. Efterlades heller ikke saadanne, bestemmer Arbejderforsikrings-Raadet, om Forsikringen, helt eller delvis, skal tilfalde andre, hvem han forsørgede, eller til hvis Forsørgelse han ydede Bidrag, da Ulykken skete; har han kun ydet Bidrag til Forsørgelsen, kan Erstatningsbeløbet for hver enkelt af de paagældende ikke overstige 800 Kr.

§ 21. Forsikringspligten efter nærværende Lov paahviler Arbejdsgivere i de i § 1, jfr. §§ 2 og 3 ommeldte Virksomheder. Bortset fra Stat og Kommune er enhver Arbejdsgiver pligtig til, samtidig med at han indtræder i et Forhold, der begrunder Forsikringspligt efter nærværende Lov, at afgive sin Risiko efter samme til et af Indenrigsministeren i Henseende til Overtagelse af saadan Forsikring anerkendt Selskab af Arbejdsgivere under gensidigt Ansvar eller Selskab med begrænset Ansvar. Efter Overtagelsen af Risikoen hæfter vedkommende Selskab i Stedet for den paagældende Arbejdsgiver.

§ 22. En under Loven hørende Arbejdsgiver, der har overtaget et Arbejdes Udførelse, anses som Arbejdsgiver ogsaa for de Arbejdere, som overlades ham af Kontrahenten til Udførelsen.

Er en Virksomhed delt mellem flere, f. Eks. naar en Del af en Ejendom er bortforpagtet, anses enhver af Parterne for Arbejdsgiver for de Arbejdere, der lønnes af ham.

§ 25. Gensidige Foreninger af Arbejdsgivere, der i Medfør af nærværende Lovs § 21 har erholdt Anerkendelse i Henseende til Overtagelse af det Arbejdsgivere ifølge Loven paahvilende Ansvar, kan erholde Anerkendelse med Hensyn til ligeledes at overtage Ansvaret efter frivillig tegnet Forsikring for Ulykkestilfælde, der indtræffer i Landbrug, Skovbrug eller Havebrug — dette sidste hvad enten det drives forretningsmæssig, jfr. § 3, eller ej —, uanset at de Ejendomme, der anvendes til Virksomheden, i Henhold til Lov Nr. 103 af 15. Maj 1903 ikkun er ansat til Ejendomsskyld til Staten til et Beløb af 6000 Kr. eller derunder.

§ 26. Ethvert Ulykkestilfælde i de under Loven hørende Virksomheder, som antages at ville medføre Krav efter denne Lov, skal af Virksomhedens Indehaver eller den, som paa hans Vegne paa Tidspunktet for Ulykkestilfældet forestaar samme, snarest muligt og senest inden 8 Dages Forløb anmeldes til Raadet.

§ 28. Naar en tilskadekommen vil gøre Fordring paa Ydelse efter denne Lov, maa han snarest muligt efter Ulykkestilfældet lade sig undersøge af en Læge og derefter underkaste sig den Lægebehandling, som findes fornøden. Undlades dette, eller modarbejdes den tilskadekomnes Helbredelse ved Tilsidesættelse af Lægens Forskrifter, fortaber han efter Omstændighederne helt eller delvis sit Krav.

Arbejdsgiveren eller vedkommende anerkendte Forsikringsselskab er berettiget til at lade den tilskadekomne tilse af en Læge.

§ 33. Den Pengesum, som tilkendes en tilskadekommen, er denne, hvis han har fyldt 30 Aar, men ikke 55 Aar, berettiget til efter sit eget Valg at faa udbetalt eller til at faa omsat til en Livrente. For Personer, der er yngre eller ældre end anført, er Arbejderforsikrings-Raadet berettiget til at indkøbe Livrente, selv om den paagældende maa foretrække Udbetaling. For Kvinders Vedkommende skal Raadet, hvor Forholdene maa give Anledning dertil, derhos være berettiget til at træffe særlige Bestemmelser med Hensyn til Summens Anvendelse, navnlig til Sikring af Børnene. Dersom Raadet af Hensyn til en Invalids sjælelige Tilstand finder, at Udbetaling af Summen maa anses utilraadelig, skal Livrente under alle Aldersforhold indkøbes.

§ 36. Nærværende Lov gør ikke nogen Forandring i de gældende Lovbestemmelser om Husbondens Forpligtelse efter Tyendeloven overfor hans syge Tyende.

Lov om anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Af 9. April 1907.

§ 1. Ved Arbejdsløshedskasser forstaas i denne Lov Foreninger af Personer, der som Lønarbejdere er knyttet til et eller flere bestemte Fag (f. Eks. Handel, Kontorvirksomhed, Industri, Haandværk, Landbrug, Beværtningsnæring, Transportvirksomhed, Jordarbejde) og har sluttet sig sammen for ved bestemte Bidrag at sikre hverandre gensidig Hjælp i Til-

fælde af Arbejdsløshed, der ikke er begrundet ved de i § 13 ommeldte Aarsager.

En Arbejdsløshedskasse maa i k k e h a v e a n d r e F o r m a a l end det i denne Paragraf nævnte (d. v. s. skal være neutrale).

§ 2. Enhver Arbejdsløshedskasse har Ret til at faa offentlig Anerkendelse og den dermed forbundne Støtte af det offentlige, naar den fyldestgør de i denne Lov indeholdte Forskrifter, og dette efter Indstilling fra Arbejdsløshedsinspektøren godkendes af Indenrigsministeren. For saa vidt der imidlertid (jfr. § 4, 2. Stykke) for det eller de vedkommende Fag eller for det paagældende stedlige Omraade allerede maatte findes oprettet en Arbejdsløshedskasse, der har erholdt offentlig Anerkendelse, skal Indenrigsministeren dog efter indhentet Erklæring og i Overensstemmelse med Indstilling af ommeldte Arbejdsløshedsnævn kunne nægte Anerkendelse af en ny, fagligt eller stedligt begrænset Arbejdsløshedskasse.

Anerkendelse meddeles af Indenrigsministeren og offentliggøres af denne.

Anerkendte Arbejdsløshedskasser har Ret til at optage Medlemmer, der kun yder Bidrag til Kassen, men ikke har Ret til Hjælp af denne.

§ 3. Begæring om Anerkendelse indsendes til Arbejdsløshedsinspektøren, ledsaget af:

1) Et Eksemplar af Kassens Vedtægt,

2) Fortegnelse over Medlemmerne med Angivelse af disses Alder og Livsstilling samt om, hvorvidt de paagældende maa anses som Sæsonarbejdere,

3) Udskrift af den Beslutning, i Henhold til hvilken Anerkendelsen søges, samt

4) for saa vidt det ikke er en ny oprettet Kasse, det sidste Aars Regnskab.

§ 4. For at faa og beholde offentlig Anerkendelse maa en Arbejdsløshedskasse have mindst 50 Medlemmer. Under særlige Omstændigheder kan Indenrigsministeren ogsaa meddele Anerkendelse til Kasser med et mindre Medlemstal.

En Arbejdsløshedskasse skal enten være knyttet til et eller flere bestemte Fag og da omfatte mindst en Landsdel eller udelukkende være stedlig begrænset. En faglig Kasse kan være delt i stedlige Afdelinger.

Med Hensyn til Kommunetilskuddet forholdes der med en stedlig Afdeling af en faglig Kasse som med en stedlig begrænset Kasse (jfr. § 9).

§ 5. Kun Lønarbejdere, hvis økonomiske Kaar giver dem Adgang til Statshjælp gennem en anerkendt Sygekasse, kan være nydende Medlemmer af anerkendte Arbejdsløshedskasser. Dog skal de ved denne Lovs Ikrafttræden bestaaende Kasser, som inden 6 Maaneder indgiver Begæring derom, have Adgang til Anerkendelse saaledes, at ogsaa de af Kassernes Medlemmer, der ikke opfylder ovenstaaende Betingelse, men som — inden Loven stadfæstes — er optaget i vedkommende Kasse, kan være nydende Medlemmer af samme. For Præmier, der er erlagt af saadanne

Medlemmer, tilkommer der imidlertid ikke Kassen noget Tilskud af det offentlige.

Aldersgrænserne for Optagelse i en anerkendt Arbejdsløshedskasse bestemmes ved sammes Vedtægt. Dog maa ingen kunne optages som Medlem, forinden han er fyldt 18 Aar eller — bortset fra Overflytning fra en anerkendt Arbejdsløshedskasse til en anden — efter at han er fyldt 60 Aar.

Optagelse i en anerkendt Arbejdsløshedskasse som nydende Medlem kan ikke nægtes nogen, naar han fyldestgør de ovenfor foreskrevne Betingelser (jfr. dog § 6) og henholdsvis er knyttet til det eller de Fag, for hvilke Kassen er bestemt, eller bosat indenfor sammes Omraade. Personer, der ikke er Lønarbejdere, og hvis økonomiske Kaar ikke giver dem Adgang til Statshjælp gennem en anerkendt Sygekasse, kunne, hvis de i øvrigt opfylder de nødvendige Betingelser, fordre sig optagne i en anerkendt Arbejdsløshedskasse som bidragydende Medlemmer, saaledes at der tilkommer dem Ret til at være nydende Medlemmer, saa snart samtlige de i saa Henseende fornødne Betingelser er til Stede; opfylder et hidtilværende nydende Medlem af en anerkendt Arbejdsløshedskasse ikke længer de i saa Henseende foreskrevne Betingelser, vil han kunne overgaa til at være bidragydende Medlem med Ret til — uanset hans Alder, men i øvrigt under Tilstedeværelse af de fornødne Betingelser — i sin Tid paa ny at kunne blive nydende Medlem. Størrelsen af de paagældende Medlemmers Aarsbidrag bliver at fastsætte i vedkommende Kasses Vedtægt. Ved eventuel Overgang fra bidragydende til nydende Medlem indtræder Pligt til at betale Præmie som saadan.

§ 6. I en anerkendt Arbejdsløshedskasses Vedtægt kan bestemmes, at Kassens Bestyrelse kan nægte at optage Personer, der af legemlige eller moralske Grunde maa anses uskikkede til regelmæssig Erhvervsvirksomhed eller til Samarbejde med Arbejdsledere eller Arbejdskammerater. Ligeledes kan det i Vedtægten bestemmes, at Kassens Bestyrelse skal være berettiget til at udelukke saadanne Personer fra Medlemsret i Kassen. De af Kassens Bestyrelse i Henhold til denne Paragraf trufne Afgørelser kan dog inden for et Tidsrum af en Maaned af vedkommende indankes for ommeldte Nævn, der træffer sin Afgørelse under Hensyn til de i det enkelte Tilfælde særlig foreliggende Forhold. Nævnets Afgørelser kan ligeledes inden for et Tidsrum af en Maaned indankes for Indenrigsministeren, ved hvis Afgørelse det har sit Forblivende.

§ 7. Ingen maa samtidig nyde Medlemsret i mere end een anerkendt Arbejdsløshedskasse.

Overtrædelse heraf saavel som Svig mod Kassen medfører Tab af Medlemsretten.

§ 9. Til de anerkendte Arbejdsløshedskasser udredes aarlig af Statskassen et Tilskud, svarende til en Tredjedel af de paagældende Kassers samlede, i Henhold til § 5, 1. Stykke, dog ikke udover 250,000 Kr. Tilskuddet fordeles blandt Kasserne i Forhold til Præmiebeløbene.

Et Medlems Opholds- eller Forsørgelseskommune er berettiget til uden Samtykke af højere Myndighed at yde et Tilskud til Bestridelsen af

hans Præmie for det løbende Regnskabsaar, dog ikke udover en Sjettedel af Præmien. Ydelsen af et saadant Tilskud medfører ikke for den, til Fordel for hvem Tilskuddet ydes, de med Modtagelse af Fattighjælp forbundne Følger. Kommuner, i hvilke anerkendte Arbejdsløshedskasser har Hovedsæde eller Afdelinger — i hvilken Henseende Københavns og Frederiksberg Kommuner bliver at anse som een Kommune — er berettiget til, ligeledes uden Samtykke af højere Myndighed, at yde et Tilskud til den eller de paagældende Kasser, dog at Kommunens Tilskud ikke for nogen Kasses Vedkommende for et enkelt Regnskabsaar maa overstige en Sjettedel af Præmierne for de af Kassens Medlemmer, for hvilke Kommunen var Opholdskommune den nærmest forudgaaende 31. Marts.

§ 10. For at en Arbejdsløshedskasse kan gøre Krav paa Tilskud fra det offentlige for det forløbne Aar, maa den inden Udgangen af Maj Maaned indsende til Arbejdsløshedsinspektøren Regnskab for det forløbne Aar, regnet fra 1. April til 31. Marts, Beretning om Kassens Virksomhed for samme Tidsrum, Fortegnelse over Kassens Medlemmer samt Angivelse af den af hvert enkelt Medlem indbetalte Andel af Præmien og vedkommende Medlems Opholdskommune den 31. Marts. Formular til en saadan Fortegnelse udfærdiges af Arbejdsløshedsinspektøren.

Efter at de fra Kasserne modtagne Oplysninger er gennemgaaet af Arbejdsløshedsinspektøren, foranlediger han det hver Arbejdsløshedskasse tilkommende Tilskud fra Statskassen for det forløbne Regnskabsaar anvist til Udbetaling ved vedkommende offentlige Kasse.

§ 13. En anerkendt Arbejdsløshedskasse maa ikke yde Understøttelse:

1) Under Strejke eller Lockout til Personer, der omfattes af samme,

2) til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed er foraarsaget ved Sygdom eller Arbejdsudygtighed, saalænge Sygdommen eller Arbejdsudygtigheden vedvarer,

3) til Medlemmer, hvis Arbejdsløshed hidrører fra, at de uden fyldestgørende Grund har forladt deres Arbejde, eller maa anses forskyldt ved overdreven Nydelse af berusende Drikke eller ved Ufordragelighed over for Arbejdsgivere eller Arbejdskammerater,

4) til Medlemme, der afsoner en dem ikendt Straf,

5) til Medlemmer, der hensidder i Varetægtsarrest,

6) til Medlemmer, der oppebærer Fattigunderstøttelse,

7) til Medlemmer, der vægrer sig ved at overtage et af Kassens Bestyrelse anvist Arbejde, som svarer til deres Evne.

Ej heller maa Understøttelse ydes af en anerkendt Arbejdsløshedskasse til Medlemmer, der aftjener deres Værnepligt.

XI. Straffelove m. m.

Almindelig borgerlig Straffelov.

Af 10. Februar 1866.

Indledende Bestemmelser.

§ 1. Ingen kan straffes efter denne Lov, med mindre han har gjort sig skyldig i et Forhold, der gaar ind under en af de i Loven givne Straffebestemmelser, eller ganske maa sættes ved Siden af en i samme som Forbrydelse betegnet Handling.

§ 2. Loven er anvendelig paa alle i Kongeriget begaaede strafbare Handlinger uden Hensyn til, hvor Gerningsmanden hører hjemme.

§ 3. Forbrydelser, der begaas om Bord i Fartøjer, som er hjemmehørende i Kongeriget, bliver ligeledes at straffe efter nærværende Lov, for saa vidt Fartøjet ikke befinder sig paa et under en anden Straffelovgivning hørende Søterritorium.

§ 4. Dersom nogen her hjemmehørende Undersaat for at omgaa en her gældende Forbudslov uden for Kongerigets Grænser iværksætter den ved Loven under Straf forbudne Handling, skal han anses, som om han havde begaaet den her i Landet.

§ 5. Det er ligeledes en Overtrædelse af Kongerigets Straffelove, naar en her hjemmehørende Undersaat i Udlandet forbryder sig mod den danske Stat ved Forræderi eller Majestætsforbrydelse, eftergør eller forfalsker danske Penge, fornærmer nogen i fremmed Stat ansat dansk Embedsmand i hans Embede eller i andre Maader forbryder sig mod det undersaatlige Troskabs- og Lydighedsforhold.

Det samme gælder og, naar en her ansat Embedsmand uden for Kongeriget begaar en Embedsforbrydelse, saa og naar nogen i den danske Stat hjemmehørende Undersaat ved Svig i Udførelsen af et betroet Hverv eller paa anden efter Kongerigets Love strafbar Maade under sit Ophold i Udlandet krænker nogen mod en i Kongeriget sig opholdende Person paadragen Forpligtelse.

§ 6. Naar i øvrigt nogen her hjemmehørende Undersaat i fremmed Stat har begaaet en Forbrydelse, skal Justitsministeriet være bemyndiget til her at lade ham tiltale, og den skyldige bliver da at dømme efter denne Lov.

§ 7. Tiltales nogen her for en Forbrydelse, og det oplyses, at han for samme har været straffet i fremmed Stat, vil Domstolene have at tage Hensyn til den ham i Udlandet overgaaede Straf og er efter Omstændighederne berettiget til at nedsætte Straffen under den lovbestemte eller endog til ganske at lade samme bortfalde.

§ 8. Med Hensyn til fremmede Magters Gesandtskaber, fremmede Krigsskibe og Troppeafdelinger samt de af fremmede her ansatte Embedsforbrydelser kommer Folkerettens almindelige Regler til Anvendelse.

Om Straffene.

§ 9. De Straffe, som kan idømmes efter denne Lov er: Livsstraf, Strafarbejde, Fængsel, Bøder og Fortabelse af Embede, Bestilling eller Valgret samt for Mandspersoner mellem 15 og 18 Aar Rottingslag og for Børn Ris.

§ 10. Livsstraf fuldbyrdes offentlig med Økse, hvorefter den Henrettedes Legeme begraves i Stilhed. Skal flere udstaa Livsstraf, bør ingen af dem overvære de andres Henrettelse.

§ 11. Strafarbejde er enten Tugthusarbejde eller Forbedringshusarbejde.

Tugshusarbejde idømmes enten for Livstid eller paa visse Aar, ikke under 2 og ikke over 16; Forbedringshusarbejde idømmes kun paa Tid, ikke under 8 Maaneder og ikke over 6 Aar; (jfr. dog §§ 63 og 64).

Begge Arter af Strafarbejde bliver, for saa vidt Straffetiden er den samme, at anse som svarende til hinanden.

§ 12. I Tilfælde, hvor den for en Forbrydelse bestemte Straf skal nedsættes i et vist Forhold, bliver Livsstraf at regne lige med 24 Aars og livsvarigt Strafarbejde lige med 18 Aars Strafarbejde.

§ 13. Strafarbejde udholdes i de dertil indrettede Strafanstalter overensstemmende med de om disse givne Forskrifter.

Ordentligvis vil Personer, der dømmes til Forbedringshusarbejde, have at udstaa Straffen ved Arbejde i Enkeltcelle og ved Ophold i samme Dag og Nat med en saadan Forkortelse af Straffetiden, at denne, naar nogen er dømt til 8 Maaneders Arbejde, nedsættes til 6 Maaneder, og naar nogen er dømt til Arbejde i længere Tid, nedsættes med en Tredjedel for de første 3 Aar og med Halvdelen for den paafølgende Tid. Dog skal Bestyrelsen for Strafanstalten med Justitsministeriets Billigelse være bemyndiget til at bestemme, at en til Forbedringsarbejde dømt Person skal udstaa Straffen i det hele eller for en Del ved Arbejde paa Fællesarbejdsstuer uden Forkortelse i Straffetiden, naar Cellefængselsstraffen af særegne Grunde anses som skadelig for ham eller i øvrigt som uhensigtsmæssig. Hensættes den paagældende ikkun i en Del af den ham idømte Straffetid til Arbejde i Enkeltcelle, indtræder Forkortelse af Straffetiden kun i Forhold til den Tid, hvori han uafbrudt har hensiddet i Enkeltcelle i 60 Dage eller derover, og beregnes særligt for hvert sammenhængende Tidsrum, hvori dette har været Tilfældet, hvori nogen har været hensat i Enkeltcelle som disciplinær Straf for Forseelser, begaaede i Strafanstalten, kommer ikke i Betragtning til Nedsættelse i Straffetiden.

§ 14. Hvor en Straffebestemmelse giver Domstolene Valget imellem Tugthusarbejde og Forbedringshusarbejde, bør den sidste Straf anvendes, naar det ifølge den skyldiges Alder, foregaaende Levnet og den af ham forøvede Forbrydelses Beskaffenhed findes antageligt, at Ensomheden og Afsondringen fra andre Straffanger vil kunne have en gavnlig Indflydelse paa ham, hvorimod Tugthusstraf bliver at idømme de ældre eller mere forhærdede Forbrydere og navnlig dem, der tidligere har været straffede

med saadan Straf eller med fleraarigt eller gentaget Forbedringshusarbejde.

§ 15. Skal nogen uden Afbrydelse udstaa flere ham ved forskellige Domme ikendte Straffe af Forbedringshusarbejde bliver disse med Hensyn til Straffetidens Forkortelse ved Straffens Udstaaelse i Enkeltcelle at betragte som en Enhed. Længere end 3½ Aar maa i Regelen ingen hensættes i Cellefængsel, og bliver saaledes den Del af den samlede Straffetid, der overskrider 6 Aar, at udstaa uden Forkortelse ved Arbejde paa Fællesarbejdsstue. Dog kan Bestyrelsen for Strafanstalten med Justitsministeriets Billigelse, naar den paagældende ønsker saadant, og det ved Lægeerklæring oplyses, at Hensyn til hans Helbred ikke derfor er til Hinder, tillade, at han ogsaa udstaar den tilbageværende Del af Straffen i Enkeltcelle med Straffetidens Forkortelse til det halve.

§ 16. Naar en Udlænding, der ikke de 5 sidste Aar har haft stadigt Ophold i den Stat, har gjort sig skyldig til Strafarbejde, bliver han tillige at dømme til efter udstaaet Straffetid at bringes ud af Riget. Det samme skal efter Omstændighederne, og navnlig efter Beskaffenheden af den begaaede Forbrydelse, kunne finde Sted, naar den paagældende findes at have gjort sig skyldig til Straf af Fængsel paa Vand og Brød, og han tidligere, i eller uden for Kongeriget, er straffet for Forbrydelser.

Udlændinge, som efter at være ifølge Dom udviste af Riget, uden Tilladelse igen begiver sig ind i Landet, straffes med Fængsel eller med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar, hvorefter de igen bliver at udvise af Riget.

Ved Udvisningen bliver den paagældende til Retsprotokollen at advare om Virkningerne af hans ulovlige Tilbagevenden.

§ 17. Som Fængselsstraffe anvendes:
simpelt Fængsel,
Fængsel paa sædvanlig Fangekost,
Fængsel paa Vand og Brød,
Statsfængsel.

Al Fængselsstraf udstaas i offentligt Fængsel overensstemmende med Forskrifterne om Arrestvæsenet.

§ 18. Simpelt Fængsel tilkendes ikke i kortere Tid end 2 Dage og ikke i længere Tid end 2 Aar (jfr. dog § 63). Den fængslede er i det Tilfælde ikke indskrænket til sædvanlig Fangekost.

§ 19. Fængsel paa sædvanlig Fangekost tilkendes ikke under 2 Dage og ikke over 6 Maaneder. Den fængslede er i det Tilfælde indskrænket til den Kost, han overensstemmende med Forskrifterne om Arrestvæsenet erholder.

§ 20. Fængsel paa Vand og Brød tilkendes ikke under 2 Dage og ikke over 30 Dage. Den fængslede maa ikke nyde andet end Vand og Brød og dertil Salt. Brugen af Røgtobak tilstedes ikke.

§ 21. Personer under 18 Aar maa ej hendømmes i Fængsel paa Vand og Brød, men straffes i Stedet derfor, for saa vidt de er under 15 Aar, med simpelt Fængsel, ikke over 60 Dage, eller med Ris, og, for saa vidt

de er mellem 15 og 18 Aar, enten med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i dobbelt saa lang Tid eller med Rottingslag.

§ 22. Er nogen dømt til Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage eller kortere Tid, bør Straffen fuldbyrdes uden Afbrydelse, men hvor Straffetiden er 2 eller flere Gange 5 Dage, gives der 2 Dages Mellemfrist efter den femte og den tiende, 3 Dages Mellemfrist efter den femogtyvende Dag. Er Straffetiden 6 Dage, bør Straffen efter de 3 Dages Forløb afbrydes 1 Dag, men hvor den er 7, 8 eller 12 Dage, faar den skyldige, efter i 4 Dage at have udstaaet samme, den femte Dag fri.

Mellemfristerne kan dog efter den domfældtes Ønske, og naar Lægen finder, at hans Sundhed ikke derved udsættes for Fare, forkortes, eller, hvor Straffetiden ej er over 8 Dage, aldeles bortfalde; saa kan de og, naar Straffetiden er 3 eller flere Gange 5 Dage, efter den domfældtes Begæring, hvis Lægen finder, at dertil er Grund, forlænges indtil 5 Dage.

I de Dage, hvori Straffen afbrydes, holdes den paagældende i Varetægtsfængsel, med mindre der haves Sikkerhed for hans Tilstedeblivelse, da han i saa Fald sættes paa fri Fod.

§ 23. Personer, der paa den Tid, Straffens Fuldbyrdelse begynder, er over 60 Aar, skal i Stedet for Fængsel paa Vand og Brød hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i firdobbelt saa lang Tid som den, hvori de skal have udstaaet hin Straf. Dog hvis de selv foretrækker at underkaste sig den dem idømte Straf af Fængsel paa Vand og Brød, skal det være dem tilladt, naar Lægen finder, at deres Sundhed ikke derved udsættes for Fare.

Ogsaa i andre Tilfælde, hvor nogen efter sin særegne Legemsbeskaffenhed enten aldeles ikke kan udholde Straf af Fængsel paa Vand og Brød eller dog ikke i den hele Tid, bliver Straffen at forvandle til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i firdobbelt saa lang Tid, hvilket ligeledes finder Anvendelse paa Fruentimmer, der er frugtsommelige eller giver Die, dog at disse i Tillæg til den sædvanlige Forpleining erholder det halve af samme saavel i Brød som i Penge.

§ 24. Skal nogen paa samme Tid formedelst flere ham overgaaede Domme udstaa Fængsel paa Vand og Brød i længere Tid end 30 Dage, hensættes han for den øvrige Tid i Fængsel paa sædvanlig Fangekost efter det i § 25 bestemte Forhold.

Naar nogen, der har hensiddet i Fængsel paa Vand og Brød, kort efter ifølge en ny Dom skal hensættes i lige Fængsel, bør Lægens Erklæring indhentes, om Straffen straks eller først efter et vist Mellemrum kan bringes til Anvendelse paa ham. Erklærer Lægen, at den paagældende først efter længere Tids Forløb kan udstaa ny Straf af Fængsel paa Vand og Brød, bliver Straffen at forandre til Fængsel paa sædvanlig Fangekost.

§ 25. Naar der i denne Lov forekommer Straf af Fængsel uden nærmere Betegnelse, har Domstolene Valget imellem de i §§ 18—24 omhandlede Arter af denne Straf. Er en Bestemmelse tilføjet om den laveste

Grad, hvori Straf af simpelt Fængsel kan anvendes, gælder en tilsvarende Begrænsning med Hensyn til de andre Arter af Fængselsstraf.

Til 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød svarer 4 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost og 6 Dages simpelt Fængsel.

§ 26. Ved Anvendelsen af Fængselsstraf forstaas ved en et Døgn eller 24 Timer og ved en Maaned en Kalendermaaned. Det bliver derhos at iagttage, at Løsladelsen af Fængslet sker til en til Indsættelsen svarende Tid.

§ 27. Statsfængsel er enten paa en vis Tid, ikke under 6 Maaneder og ikke over 10 Aar eller for Livstid. Denne Straf udstaas i særligt dertil indrettede Fængsler.

§ 28. Statsfængsel og simpelt Fængsel i lige Tid anses som svarende til hinanden. En Maaneds Strafarbejde regnes lige med 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød.

§ 29. Legemlige Straffe er to Slags: Rottingstraf og Ris.

Rottingstraf, som bestaar i Slag af et Spanskrør, 1½ Tomme i Omkreds og ikke længere end 1½ Alen, anvendes paa Mandspersoner mellem 15 og 18 Aar, for saa vidt de efter indhentet Lægeerklæring maa antages at kunne taale saadan Straf. Slagenes Antal, der ikke maa være under 10 og ikke over 25, bestemmes i Dommen.

Ris tildeles under Fogdens Opsyn Drenge mellem 10 og 15 Aar og Piger mellem 10 og 12 Aar, og bestemmes Slagenes Antal, der ikke maa være under 10 og ikke over 25, ligeledes i Dommen. For særdeles vanartige Børn kan Straffen fastsættes til 2 Gange 25 Slag Ris, fordelt paa 2 Dage.

Paa Straffanger anvendes de i Lovene om Strafanstalterne fastsatte legemlige Straffe.

§ 30. Bøder idømmes fra 1 indtil 2000 Rdl. og tilfalder Statskassen. Er flere medskyldig i samme Forhold, hvorfor Bødestraf skal anvendes, idømmes Bøden hver især af dem.

For det Tilfælde, at en Person, hvem en Bøde efter nærværende Lov er idømt, ikke fuldt betaler samme inden den foreskrevne Frist, træder i Stedet for Bøden en i Dommen fastsat, efter den skyldiges personlige Forhold og Sagens øvrige Omstændigheder nærmere bestemt Straf af simpelt Fængsel, dog ikke over 30 Dages Fængsel for hver 100 Rd.s Bøde. Naar den dømte fremsætter Begæring derom for Fogden, og hans Helbredstilstand ikke er til Hinder derfor, bliver det simple Fængsel at forandre til Fængsel paa Vand og Brød i tilsvarende Tid.

For saa vidt saadant Fængsel er idømt for kortere Tid end 12 Dage, kan det dog ikke ombyttes med Fængsel paa Vand og Brød i kortere Tid end 2 Døgn. Naar simpelt Fængsel er idømt for længere Tid end 12 Dage i et Dageantal, hvori Tallet 6 ej gaar op, bortfalder den overskydende Del, for saa vidt den er mindre end 3 Dage, men regnes lige med 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød, for saa vidt den udgør 3 Dage eller derover.

§ 31. Den Orden, hvori de almindelige Straffe følger efter hverandre,

er: Livsstraf, Strafarbejde, Fængsel paa Vand og Brød, Fængsel paa sædvanlig Fangekost simpelt Fængsel og Bøder.

§ 32. Hvor den i Loven foreskrevne Forhøjelse eller Nedsættelse af en Straf ikke kan finde Sted indenfor den paagældende Strafart fastsatte Grænser, bliver i første Tilfælde den nærmest højere og i sidste Tilfælde den nærmest lavere Strafart at anvende (jfr. § 63).

§ 33. Er den, som har gjort sig skyldig i en Forbrydelse, hvorfor Embeds- eller Bestillings-Fortabelse er foreskreven som Straf, paa den Tid, Dommen falder, ikke længere i Besiddelse af det Embede eller den Bestilling, hvori han forbrød sig, bliver han at straffe med Fængsel ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel, eller med Forbedringshusarbejde, eller, hvis han senere har faaet andet Embede eller Bestilling, efter Omstændighederne med Fortabelse af samme.

Skal den i Loven bestemte Straf af Embeds- eller Bestillings-Fortabelse nedsættes, bliver ligeledes disse Straffe at anse lige med Straf af Fængsel, ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel eller Forbedringshusarbejde.

§ 34. Genstande, der er frembragt ved en Forbrydelse eller har været brugt eller bestemt til dennes Udførelse, kan, naar det i det offentliges Interesse findes nødvendigt, ved Dom konfiskeres. Ligeledes kan det ved Dom bestemmes, at det ved en Forbrydelse erhvervede Udbytte, hvorpaa ingen kan gøre retligt Krav, skal være forbrudt.

Om Tilregnelighed, Nødværge og Nødstilfælde.

§ 35. Handlinger, foretaget af Børn, som endnu ikke har opnaaet det 10. Aar, straffes ikke. Dog kan der, naar det findes fornødent, af det offentlige anvendes Forbedrings- eller Sikkerhedsmidler mod saadanne Børn.

§ 36. Den, som efter at have fyldt 10, men endnu ikke 15 Aar, begaar en Forbrydelse, bliver ikkun at straffe, naar det efter Forbrydelsens Beskaffenhed, saasom naar det er Drab, betydelig Beskadigelse paa Legeme eller Helbred, Tyveri, Røveri eller Ildspaasættelse, eller ifølge den paagældendes Forstandsudvikling og Opdragelse maa antages, at han har indset Handlingens Strafbarhed, og derhos højere Straf end Bøder eller simpelt Fængsel vil have ramt ham, hvis han havde fyldt det 18. Aar. Straffen for Personer i den nævnte Alder maa ikke overstige Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Hvis i øvrigt Forholdene og Omstændighederne gør det antageligt, at det paagældende Barn ved andre Foranstaltninger kan rettes og forbedres, skal Justitsministeriet være bemyndiget til at frafalde Paatale, for saa vidt den laveste Grad af Straffen for samme Forbrydelse, begaaet af en voksen, ikke er højere end Forbedringshusarbejde.

§ 37. Begaas en Forbrydelse af en Person imellem 15 og 18 Aars Alderen, bliver den lovbestemte Straf at nedsætte, efter Omstændighederne indtil det halve; dog kan for Personer i den nævnte Alder i intet Tilfælde højere Straf anvendes end Strafarbejde i 8 Aar.

§ 38. Straffri er Handlinger, som foretages af Personer, der er afsindig, eller hvis Forstandsevner er enten saa mangelfuldt udviklet eller saa svækket og forstyrret, at de ikke kan antages at være sig Handlingens Strafbarhed bevidst, eller som i Gerningens Øjeblik mangler deres Bevidsthed.

For saa vidt der i saadan Anledning anlægges Sag, kan det i Dommen bestemmes, at der mod den paagældende skal træffes Sikkerhedsforanstaltninger, hvilke dog igen ad Øvrighedsvejen kan ophæves, naar de efter. indhentet Lægeerklæring ikke længer findes nødvendige.

§ 39. En ringere Straf end den lovbestemte bliver at anvende paa Taaber eller andre Personer, der, om de end ikke mangler al Bevidsthed, dog paa Grund af særegne Tilstande, som har Indflydelse paa Villiens Frihed, ikke kan antages i Gerningens Øjeblik at have været i Besiddelse af den Tilregnelighed, der findes hos voksne og sjælssunde Personer.

§ 40. Handlinger, foretaget af Nødværge, er straffri, naar og for saa vidt de har været nødvendige for at modstaa eller afværge et paabegyndt eller overhængende uretmæssigt Angreb paa egen eller andens Person, Ære eller Gods. Dog skal det kun til Forsvar for Liv, Helbred eller Velfærd være tilladt at anvende saadanne Forsvarsmidler, ved hvilke Angriberens Liv udsættes for øjensynlig Fare.

Har nogen overskredet Grænserne for det tilladte Nødværge bliver det at afgøre, om Gerningen efter Omstændighederne kan tilregnes ham, eller om den paa Grund af den ved Skræk og Bestyrtelse fremkaldte Mangel paa Besindelse ikke kan tilregnes ham som strafbar. Kan Overskridelsen tilregnes ham, bliver Lovens almindelige Straf for den Angriberen tilføjede Skade dog ikke ubetinget at anvende, hvorimod en mindre efter Overskridelsens Grad lempet Straf kan idømmes.

§ 41. Den, som for at redde sig eller andre fra en overhængende Fare for Liv eller Helbred bemægtiger sig fremmed Ejendom eller derpaa gør Skade, skal ikke straffes for denne Handling, for saa vidt ingen anden Redningsmaade stod til hans Raadighed.

§ 42. Ukyndighed om Straffeloven, den urigtige Formening, at den ved Loven forbudte Handling efter Samvittighedens eller Religionens Bud er tilladt eller endog befalet, eller omvendt at en lovbefalet Virksomhed af samme Grund er utilstedelig, saavel som Beskaffenheden af Gerningsmandens Bevæggrund og Øjemed udelukker ikke Anvendelse af Straf.

§ 43. Uagtsomme Handlinger straffes ikke uden udtrykkelig Hjemmel i Straffeloven.

Forsøg paa Forbrydelser.

§ 44. En Forbrydelse er ikke at anse som fuldbyrdet, førend alt det er indtraadt, som ifølge Loven udkræves til samme, omend Gerningsmanden har gjort alt, hvad der var hans Hensigt at foretage til Udførelse af det forbryderiske Forsæt.

§ 45. Den, som foretager nogen Handling, der sigter til at fremme eller

bevirke Fuldbyrdelsen af en Forbrydelse, bliver, naar denne ikke er fuldbyrdet, at straffe for Forsøg paa Forbrydelsen.

Straffen bortfalder imidlertid, hvis han af egen fri Vilje og ikke paa Grund af Hindringer eller andre tilfældige Omstændigheder har opgivet sit forbryderiske Forsæt og derhos, for saa vidt han allerede havde iværksat Handlinger, som kunde bevirke Forbrydelsen, har forhindret denne, eller, for saa vidt han troede at have iværksat saadanne Handlinger, har truffet Foranstaltninger, som han antog for skikkede til at forhindre Fuldbyrdelsen.

Udgør de foretagne Handlinger selvstændige Forbrydelser, indtræder den for disse forskyldte Straf.

§ 46. Naar ikke anderledes med Hensyn til enkelte Forbrydelser er bestemt, bliver Forsøg paa en Forbrydelse at straffe med en forholdsvis mildere Straf end den, Gerningsmanden vilde have forskyldt, hvis Forbrydelsen var bleven fuldbyrdet. Ved Bestemmelsen af Straffen, der ingensinde maa overstige tre Fjerdedele af den i Loven for Forbrydelsen foreskrevne Straf, bliver navnlig at tage Hensyn til, om Forsøget mere eller mindre nærmer sig Forbrydelsens Fuldbyrdelse.

Om Delagtighed i Forbrydelser.

§ 47. Naar to eller flere har deltaget i Udførelsen af en Forbrydelse, bliver enhver især at straffe som Gerningsmand. En forholdsmæssig ringere Straf, ikke under Halvdelen af den laveste og ikke over tre Fjerdedele af den højeste for Forbrydelsen i Loven bestemte Straf, bliver dog at anvende, naar en Deltager kun har ydet Hovedmanden en mindre væsentlig Bistand ved Iværksættelsen af dennes Forbrydelse.

§ 48. En lignende mindre Straf kommer til Anvendelse paa enhver, som før Udførelsen ved Raad eller Daad har ydet Gerningsmanden Bistand til Forbrydelsen. Dog kan en saadan Medhjælpers Straf nedsættes til en Tredjedel af den ringeste Grad af den Straf, der i Loven er foreskreven for den af Medhjælperen tilsigtede Forbrydelse.

§ 49. Er Forbrydelsen ikke fuldbyrdet, kommer de i §§ 47 og 48 foreskrevne Regler til Anvendelse saaledes, at Straffen bestemmes i Forhold til den ved Forsøg paa Forbrydelsen forskyldte Straf.

§ 50. Har nogen, efter allerede at have ydet Hjælp til en Forbrydelse, af egen Drift forebygget Udførelsen ved at bevæge Hovedmanden til at opgive den eller paa anden Maade, bliver han straffri. Har han forgæves bestræbt sig for at hindre Forbrydelsen, kan Straffen nedsættes under den i § 48 foreskrevne Grænse.

§ 51. Har nogen, uden at have gjort sig skyldig til højere Straf efter næste Paragraf, ved Løfter, Opmuntringer eller andre Forestillinger søgt at virke til Iværksættelsen af en Forbrydelse, f. Eks. ved at bestyrke et allerede fattet Forsæt eller fraraade dets Opgivelse, bliver hans Straf at bestemme efter de i §§ 48—50 givne Regler.

§ 52. Den, der ved Løfter, Trusler eller andre Forestillinger har bestemt en anden til at begaa en Forbrydelse, skal, dersom denne bliver

fuldbyrdet, straffes, som om han selv var Gerningsmand. Bliver Forbrydelsen ikke fuldbyrdet, straffes han, som om han havde gjort sig skyldig i et Forsøg paa Forbrydelsen. En forholdsmæssig mildere Straf indtræder, naar det ikke er lykkedes Anstifteren at bevæge den anden til at beslutte Forbrydelsen.

§ 53. Naar den, som har bestemt en anden til at begaa en Forbrydelse, bevæger ham til at opgive den, bliver han straffri, og det samme gælder, naar Anstifteren vel ikke har kunnet bevæge den anden til at opgive Iværksættelsen, men dog paa anden Maade har forhindret Forbrydelsen. Har han ikke gjort dette sidste, straffes han saaledes som i § 48 foreskrevet, dog at Straffen kan nedsættes, naar han har bestræbt sig for at forebygge Forbrydelsen.

Den, som har givet en anden Tilsagn om at iværksætte en Forbrydelse, men endnu ikke har foretaget nogen dertil sigtende Handling, straffes efter Reglerne i § 49, jfr. § 48. Tager han sit Tilsagn tilbage, førend han har foretaget nogen til dens Iværksættelse sigtende Handling, bliver han straffri, naar han forhindrer Forbrydelsen; i modsat Fald kan Straffen nedsættes eller efter Omstændighederne endog ganske bortfalde.

§ 54. Har to eller flere i Samraad besluttet en Forbrydelses Udførelse ved fælles Bistand (Komplot), da skal de, dersom Forbrydelsen er bleven fuldbyrdet eller begyndt, alle straffes som Gerningsmænd, om de endog kun har medvirket til den ved at deltage i Beslutningen. Er Forbrydelsen ikke kommet til Udførelse, straffes Deltagelsen i Beslutningen som Forsøg paa Forbrydelse.

Har samtlige Deltagere af egen Drift opløst Komplottet, førend nogen Forbrydelse er begaaet, er de straffri. Udtræder en enkelt Deltager, bliver han ligeledes fri for Straf, dersom han forebygger Forbrydelsen; i modsat Fald straffes han efter Bestemmelsen i § 48, dog at Straffen kan nedsættes, naar han har bestræbt sig for at hindre Forbrydelsen.

§ 55. Den, som efter at en Forbrydelse er bleven fuldstændig iværksat, uden noget derom forud udtrykkelig eller stiltiende givet Tilsagn har gjort sig medskyldig i den ved Handlinger, der gaar ud paa at sikre Gerningsmanden den ulovlig erhvervede Fordel, selv at deltage i denne eller paa anden Maade at fortsætte den ved Forbrydelsen tilvejebragte retsstridige Tilstand, belægges med en Straf, der ikke overskrider Halvdelen af den højeste og ikke er mindre end Fjerdedelen af den laveste for Forbrydelsen i Loven foreskrevne Straf.

§ 56. Har den med sin Ægtefælle samlevende Hustru ved sit Afhængighedsforhold til ham ladet sig bevæge til med ham at deltage i en Forbrydelse, kan den almindelige for den udviste Meddelagtighed i Loven foreskrevne Straf nedsættes, og dersom det maa antages, at hun ved at afslaa hans Begæring vilde have udsat sig for Mishandling eller være bleven nødsaget til at drage fra ham, kan hun endog efter Omstændighederne forskaanes for al Straf.

Det samme skal gælde om andre, der paa Grund af deres Afhængighedsforhold til de Personer, i hvis Hus de lever og har deres Underhold

uden derfor at yde Vederlag, har ladet sig forlede til med dem at deltage i en Forbrydelse, saavel som om Børn under 15 Aar, der af ældre Personer, som ifølge deres Forhold til dem maa antages at have en særegen Indflydelse over dem, er blevet bevægede til at yde dem Bistand til en Forbrydelse. — For den i § 55 omhandlede Medskyld i Forbrydelser bliver Børn under 15 Aar ikke at straffe.

Om Straffens Udmaaling og Nedsættelse i visse Tilfælde samt om Forbrydelsens Gentagelse.

§ 57. Ved Straffens Udmaaling indenfor de i Loven fastsatte Grænser skal fornemmelig tages Hensyn dels til Gerningens større eller mindre Farlighed med særligt Hensyn til Tid, Sted og Udførelsesmaade, Genstandens Vigtighed og Skadens Omfang og Størrelse, dels til den større eller mindre Styrke og Fasthed i Gerningsmandens Vilje, Bevæggrundene til Handlingen, hans Opdragelse, Alder og foregaaende Vandel, hans særegne Stilling til den forurettede og hans efter Gerningens Udførelse udviste Forhold.

§ 58. Har den skyldige været underkastet en langvarig Varetægtsarrest, uden at denne maa tilskrives hans eget Forhold under Sagen, skal det ved Straffens Udmaaling komme til Betragtning som en formildende Omstændighed. Befindes hans Forhold kun at egne sig til Straf af en kortere Tids simpelt Fængsel eller Fængsel paa sædvanlig Fangekost, kan endog efter Domstolenes Bestemmelse den lidte Varetægtsarrest træde i Stedet for Straf.

§ 59. Ved Fastsættelsen af Bøders Størrelse bliver særligt at tage Hensyn til den skyldiges Formuesforfatning.

§ 60. Har den skyldige efter Forbrydelsens Udførelse vist virksom Bestræbelse for at fjerne eller dog saa vidt muligt at formindske de skadelige Følger af samme, skal Domstolene under i øvrigt formildende Omstændigheder være bemyndiget til at nedsætte Straffen under dens lovbestemte laveste Grad dog ikke under det halve. Det samme gælder, naar nogen frivillig har angivet sig selv som skyldig eller medskyldig i en Forbrydelse og desangaaende afgivet fuldstændig Forklaring.

§ 61. Naar der for Gentagelsen af en Forbrydelse er i Loven fastsat en højere Straf end den i Almindelighed foreskrevne, kan denne højere Straf dog ikke idømmes Gerningsmanden, med mindre han for den tidligere Forbrydelse i den danske Stat er kendt skyldig, forinden han igen forbrød sig, og hin Forbrydelse derhos er forøvet, efter at han har opnaaet sit 18. Aar.

Naar der, efter at den tidligere Straf er udstaaet, er forløbet en Tid af 10 Aar, førend den ny Handling er begaaet, kommer i Stedet for Bestemmelserne om Gentagelse de almindelige Regler om Straffens Udmaaling i § 57 til Anvendelse.

Om Sammenstød af Forbrydelser og Straffens Forandring i visse Tilfælde.

§ 62. Findes nogen under samme Sag skyldig i flere Forbrydelser, bliver Straffen for disse at fastsætte under eet, saaledes at de alle medvirker til at bestemme dens Størrelse; dog bortfalder Spørgsmaalet om yderligere Straf for de øvrige Forbrydelser, naar den største af de begaaede Forbrydelser medfører Livsstraf eller Strafarbejde for Livstid.

Dersom Forbrydelserne alle staar under den samme Straffebestemmelse, kan dennes højeste Grad ikke overskrides; staar de under forskellige Straffebestemmelser, bør Straffen ligeledes ordentligvis holde sig indenfor Grænserne af den Bestemmelse, der hjemler den største Straf, men denne kan dog, naar der ved flere Handlinger er begaaet Forbrydelser af forskellig Slags, efter Omstændighederne forhøjes med indtil det

Undtagelsesvis skal Domstolene, naar den skyldige paa samme Tid skal dømmes for en større og for en forholdsmæssig kun ubetydelig Forbrydelse, være bemyndiget til at anvende endog den ringeste Grad af den for hin foreskrevne Straf, naar denne efter Omstændighederne i det hele maa anses tilstrækkelig.

§ 63. Naar en Forhøjelse af den for den paagældende Forbrydelse lovbestemte Straf i Medfør af forrige Paragraf ikke vil kunne finde Sted uden Overskridelse af de for de enkelte Strafarter fastsatte Begrænsninger, bliver Straffen i det hele at forandre til en Straf af den nærmest paafølgende strengere Art.

Den i § 11 fastsatte Grænse for tidsbestemt Tugthusarbejde skal dog ikke være til Hinder for i det her omhandlede Tilfælde at idømme saadant Strafarbejde for en Tid af indtil 24 Aar, ligesom ogsaa Grænsen for simpelt Fængsel kan forhøjes til 3 Aar.

§ 64. Oplyses det, efter at nogen er dømt for en eller flere Forbrydelser, at han da tillige har begaaet andre Forbrydelser, bliver der under en ny Sag at idømme ham en Tillægsstraf svarende til den Strafforhøjelse, som de saaledes senere oplyste Forbrydelser vilde have medført, hvis de var bleven inddraget under den ældre Sag. For saa vidt den skyldige paa den Tid, Dommen falder i den ny Sag, endnu ikke har udstaaet den ham tidligere idømte Straf, og denne bestod i Strafarbejde, kan saadant idømmes ham som Tillægsstraf i kortere Tid end den i § 11 i Almindelighed for de forskellige Arter Strafarbejde foreskrevne korteste Tid.

§ 65. Med Hensyn til de af Straffanger i Strafanstalterne begaaede Forbrydelser bliver Lovene om Strafanstalterne at anvende, ligesom ogsaa de i bemeldte Love givne Straffebestemmelser kommer til Anvendelse, naar den, som er dømt til Tugthusarbejde paa Livstid og ikke er benaadet, udenfor Strafanstalten begaar en ny Forbrydelse, for hvilken ikke er bestemt Livsstraf.

Om Strafskyldens Forældelse.

§ 66. Dersom det under en Straffesag findes, at der efter Forbrydelsens Udøvelse er forløbet 2 Aar, inden den blev paatalt ved Retten, eller

at Paatale vel har fundet Sted, men at Sagen er bleven afvist og ikke genoptaget inden Udløbet af fornævnte Frist, skal den forskyldte Straf bortfalde, saafremt den ikke vilde blive højere end Bøder, simpelt Fængsel eller Ris.

Som Følge heraf bør Paatale til Strafs Lidelse ikke finde Sted, naar 2 Aar er forløbet efter Udøvelsen af en Forbrydelse, der staar under en Straffebestemmelse, i hvilken ikke højere Straf end Bøder, simpelt Fængsel eller Ris er foreskreven.

De i denne Paragraf indeholdte Bestemmelser skal dog ikke komme til Anvendelse med Hensyn til de Forbrydelser, der omhandles i § 121.

§ 67. Straffen for en Forbrydelse, der ikke er undergiven offentlig Paatale eller kun efter den fornærmedes Begæring skal forfølges af det offentlige, bortfalder ikke blot i Henhold til den i § 66 foreskrevne almindelige Regel, men derhos ogsaa, naar den forurettede i en Tid af 1 Aar, efter at han bevislig er kommen til Kundskab om Gerningsmanden, undlader at paatale Forbrydelsen eller at begære den paatalt. Har den forurettede vel betimelig begyndt Paatalen, men Sagen afvises eller hæves, kan han, naar 3 Maaneder er forløben efter Sagens Afvisning eller Ophævelse, ikke begynde ny Paatale, dersom fornævnte Frist af 1 Aar imidlertid er udløben.

§ 68. Forbrydelser, begaaet af Børn under 15 Aar, bliver, omend Straffen vil blive større end den i § 66 nævnte, ikke at paatale, for saa vidt saadant ikke er sket, inden den paagældende opnaaede 18 Aars Alderen. Findes det under en Sag, der er anlagt mod nogen, efter at han har opnaaet denne Alder, at han har forøvet den Forbrydelse, hvorom der er Spørgsmaal, inden han fyldte 15 Aar, bortfalder Straffen.

§ 69. Paatales Frbrydelser, begaaet af unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar, først efter at den paagældende har opnaaet 25 Aars Alderen, bortfalder den forskyldte Straf, naar det under Sagen findes, at Straffen, hvis Dommen skulde have været afsagt inden den paagældende havde fyldt sit 18. Aar, ikke vilde have oversteget Rottingslag eller Fængsel paa sædvanlig Fangekost. Falder Gerningen ind under en Straffebestemmelse, som, hvis Dommen skulde afsiges inden den paagældende fyldte 18 Aars Alderen, vilde udelukke højere Straf end Rottingslag eller Fængsel paa sædvanlig Fangekost, bør Paatale til Strafs Lidelse ikke finde Sted, dersom den ej er iværksat, før Gerningsmanden fyldte sit 25. Aar.

§ 70. Udenfor de i §§ 66—69 omhandlede Tilfælde forældes Straf-ansvaret ikke. Imidlertid skal Justitsministeriet være bemyndiget til at frafalde offentlig Paatale af en Forbrydelse, naar der er forløbet 10 Aar, siden den blev begaaet. Har der i et saadant Tilfælde været optaget Undersøgelsesforhør, bliver dette som Følge deraf at indsende til Ministeriet, der afgør, om Tiltale skal finde Sted; men oplyses det først under den mod en mistænkt anlagt Sag, at der er hengaaet 10 Aar efter Forbrydelsens Udøvelse, forinden Stævningen blev forkyndt, skal Retten om Sagen gøre Indberetning til Justitsministeriet, der bestemmer, om

Sagen skal paakendes. Er der efter Afsigelsen af en Straffedom hengaaet 10 Aar, kan den kun efter Justitsministeriets Befaling fuldbyrdes.

Forbrydelser mod Statens udvortes Sikkerhed og Selvstændighed.

§ 71. Naar nogen, i den Hensigt at bringe den danske Stat eller nogen Del deraf under fremmed Herredømme eller at løsrive nogen Del af samme fra den danske Krone, opvækker Oprør eller sætter sig i Forbindelse med fremmede Magter, straffes han paa Livet.

Den, som deltager i et saadant Oprør, anses med Strafarbejde mindst i 3 Aar.

§ 72. Den, der i en anden Hensigt end den i § 71 omhandlede sætter sig i Forbindelse med en fremmed Regering for at fremkalde fjendtlige Forholdsregler eller endog Krig mod den danske Stat, straffes, naar fjendtlige Forholdsregler er begyndt eller Krigen udbrudt, paa Livet eller med Tugthusarbejde paa Livstid, men i modsat Fald med Strafarbejde mindst i 4 Aar.

Naar nogen ellers til Fornærmelse eller Skade for den danske Stat træder i Forbindelse med en fremmed Regering for at formaa denne til at indblande sig i Statens Anliggender eller optræder med Fordringer paa samme, bliver Strafarbejde eller under formildende Omstændigheder Statsfængsel indtil 10 Aar at anvende.

§ 73. Den, som offentlig i Tale eller Skrift udtaler sig for, eller paa andre Maader end i §§ 71 og 72 omhandlet virker for at fremkalde fjendtlige Forholdsregler imod den danske Stat eller uberettiget Indblanding i dens Anliggender fra fremmede Magters Side, bliver at anse med Strafarbejde eller Statsfængsel indtil 6 Aar eller under særdeles formildende Omstændigheder med andet Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel, for saa vidt højere Straf ikke maa være forskyldt efter de i foregaaende Afsnit givne Regler.

§ 74. Den, der under en udbrudt Krig til Fjenden forraader Fæstninger eller andre Forsvarsposter, Krigsskibe eller Tropper, offentlige Kasser, Tøjhuse, Magasiner eller Forraad af Vaaben eller andre Krigsfornødenheder, eller som giver Fjenden Underretning om Operationsplaner eller Fæstningers eller andre Forsvarsposters Beskaffenhed eller Tilstand eller til Fjenden aabenbarer Løsen eller Signaler, saavel som den, der forleder det tjenstgørende Mandskab til Oprør, Overgang til Fjenden eller til at forlade en betroet Post, hverver Mandskab til Fjenden eller spionerer for samme — straffes paa Livet eller med Tugthusarbejde paa Livstid eller under formildende Omstændigheder paa visse Aar, dog ikke under 10 Aar.

Naar nogen i Krigstid paa anden Maade med Raad eller Daad bistaar Fjenden, bliver Strafarbejde, mindst i 3 Aar, at anvende.

§ 75. En dansk Undersaat, som under en udbrudt Krig bærer Vaaben imod Staten eller dennes Forbundsfæller, bliver under særdeles skærpende Omstændigheder at straffe paa Livet, men ellers med Strafarbejde eller under formildende Omstændigheder Statsfængsel mindst i 3 Aar

§ 76. Den, som, uden at Tilfældet gaar ind under § 74, uden Kongens Tilladelse foretager Hverving til fremmed Krigstjeneste, straffes, naar Landet er i Krig, med Strafarbeide indtil 6 Aar, og ellers med Fængsel, ikke under 2 Maaneders simpelt Fængsel, eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

Den Undersaat, der uden Kongens Tilladelse i Krigstid lader sig hverve til fremmed, men dog ikke fjendtlig Krigstjeneste, straffes med Fængsel eller efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar.

Hvervingen er fuldbyrdet, saa snart nogen er antagen til fremmed Krigstjeneste.

§ 77. Den, som ligeledes uden at Tilfældet gaar ind under § 74, forleder nogen af det tjenstgørende Mandskab i Hæren eller paa Flaaden til at rømme eller understøtter saadan Rømning, straffes, naar Landet er i Krig, med Strafarbejde indtil 8 Aar og ellers med Fængsel, ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel, eller med Forbedringshusarbejde indtil 3 Aar.

§ 78. Findes nogen værnepligtig med Forsæt at have lemlæstet sig eller paa anden Maade at have gjort sig uskikket til Krigstjeneste, bliver han at straffe med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder, navnlig naar Landet er indviklet i eller trues af Krig, med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar.

§ 79. Handler nogen, hvem det er overdraget i Statens Anliggender at forhandle eller afgøre noget med en fremmed Magt, under Udførelsen af dette Hverv forsætlig mod Statens Tarv, bliver Strafarbejde fra 3 indtil 16 Aar at anvende.

§ 80. Hvis nogen, som ifølge sin offentlige Stilling har Adgang til at kende Statens hemmelige Underhandlinger, Raadslagninger eller Beslutninger i Sager, hvorpaa Statens Sikkerhed eller Rettigheder i Forhold til fremmede Magter beror, aabenbarer samme eller bekendtgør eller meddeler Uvedkommende de Dokumenter, som han burde holde hemmelige eller bevare, bliver Strafarbejde eller under formildende Omstændigheder Statsfængsel, dog ikke under 3 Aar, at anvende.

Faar nogen anden Person Kundskab om saadanne Underhandlinger, Raadslagninger eller Beslutninger, eller kommer han i Besiddelse af deslige Dokumenter og aabenbarer dem, uagtet han ikke kan være uvidende om, at de bør holdes hemmelig, anses han med Statsfængsel eller under skærpende Omstændigheder med Strafarbejde indtil 8 Aar.

§ 81. Den, som forfalsker, tilintetgør eller paa anden Maade forvansker Bevisligheder eller andre Dokumenter, hvorpaa Statens Sikkerhed eller Rettigheder i Forhold til fremmede Magter bero, anses, dersom han ifølge sin offentlige Stilling har Adgang til samme, med Strafarbejde fra 3 indtil 16 Aar, og dersom han paa anden Maade er kommen i Besiddelse af samme, med Statsfængsel eller under skærpende Omstændigheder Strafarbejde indtil 8 Aar.

§ 82. Den, som foretager nogen Handling, der sigter til at berøve en fremmed i Venskab med Kongen levende Regent Livet, straffes paa Livet

eller med Strafarbejde paa Livstid eller under formildende Omstændighed i visse Aar, dog ikke under 3 Aar.

Forgriber nogen sig ellers paa saadan fremmed Regents Person, straffes han efter Forbrydelsens Beskaffenhed med Strafarbejde eller Statsfængsel i eet eller flere Aar.

Den, der truer en fremmed i Venskab med Kongen levende Regent med personligt Angreb, overfalder ham med Skældsord eller paa anden fornærmelig Maade tiltaler ham, straffes med Forbedringshusarbejde, Statsfængsel eller andet Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel.

Naar nogen ellers ved Ord, Tegn eller billedlig Fremstilling fornærmer fremmede i Venskab med Kongen staaende Magter, navnlig ved i trykte Skrifter at laste og forhaane de regerende Personer eller ved uden at nævne sin Hjemmel at tillægge dem uretfærdige og skammelige Handlinger, straffes han med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder fra 50 til 500 Rdl.

§ 83. Den, som personlig angriber en fremmed Magts Gesandt ved Kongens Hof, straffes, for saa vidt Lovens almindelige Bestemmelser ikke medfører højere Straf, med Forbedringshusarbejde eller Statsfængsel indtil 2 Aar eller med andet Fængsel.

Den, som truer en saadan Gesandt med personligt Angreb, overfalder ham med Skældsord eller paa anden fornærmelig Maade tiltaler ham, straffes med Fængsel.

Naar nogen ellers ved Ord, Tegn eller billedlig Fremstilling fornærmer ham, straffes han med simpelt Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder fra 50 til 500 Rdl.

§ 84. I de i §§ 82 og 83 nævnte Tilfælde, med Undtagelse af de i § 82, 1. og 2. Stykke, omhandlede, finder offentlig Paatale kun Sted, naar det af vedkommende fremmede Regering eller Gesandt forlanges, og da efter Justitsministerens Befaling.

Forbrydelser mod Statsforfatningen.

§ 85. Den, som foretager nogen Handling, der sigter til at berøve Kongen Livet, Friheden eller Tronen, straffes paa Livet.

Den, som i den Hensigt at forandre Statsforfatningen eller den bestaaende Tronfølgeorden, opvækker Oprør, eller paa andre Maader fremkalder eller leder Voldsgerninger, der tilsigter at bevirke en saadan Forandring, straffes paa Livet eller med Tugthusarbejde paa Livstid.

Den, som deltager i Oprør eller Vold af den omhandlede Beskaffenhed, anses med Strafarbejde mindst i 3 Aar.

§ 86. Den, som paa anden ulovlig Maade søger at bevirke en Forandring i Statsforfatningen eller Tronfølgeordenen, anses med Strafarbejde eller under formildende Omstændigheder med Statsfængsel.

§ 87. Samme Straf, dog ikke over 8 Aar, ifalder den, der ved Vold, Trusel om Vold eller paa anden ulovlig Maade søger at forhindre Foretagelsen af de forfatningsmæssige Valg eller de lovgivende Forsamlingers

Sammentræden og Virksomhed til en given Tid, uden at en Kuldkastelse af Forfatningen tilsigtes.

Forbrydelser mod Kongen og Kongehuset saavel som imod de lovgivende Forsamlinger m. m.

§ 88. Forgriber nogen sig paa Kongens Person, anses han, for saa vidt ikke Lovens almindelige Bestemmelser medfører højere Straf, med Tugthusarbejde.

§ 89. Den, som overfalder Kongen med Trusler, Skældsord eller anden Forhaanelse eller paa anden fornærmelig Maade tiltaler ham, anses med Strafarbejde eller Statsfængsel fra 1 indtil 8 Aar.

§ 90. Naar nogen ellers ved Trusler, Forhaanelser eller anden fornærmelig Adfærd krænker den Ærbødighed, der skyldes Kongen, straffes han med Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel, eller med Forbedringshusarbejde.

§ 91. Den, som foretager nogen Handling, der sigter til at berøve Dronningen, Tronfølgeren eller Enkedronningen Livet eller Friheden, straffes paa Livet eller med Tugthusarbejde.

§ 92. Forgriber nogen sig ellers paa Dronningens, Tronfølgerens eller Enkedronningens Person, anses han, for saa vidt Lovens almindelige Bestemmelser ikke medfører højere Straf, med Strafarbejde.

§ 93. Udøves nogen af de i §§ 89 og 90 omhandlede Forbrydelser mod Dronningen, Tronfølgeren eller Enkedronningen, bliver de deri foreskrevne Straffe at nedsætte, efter Omstændighederne indtil det halve.

§ 94. Begaas nogen af de i §§ 88—90 omhandlede Forbrydelser mod nogen anden af de efter Tronfølgeloven arveberettigede Prinser eller mod nogen her i Riget boende Prinsesse, der hører til det danske Kongehus, bliver Lovens almindelige Straffe at forhøje, efter Omstændighederne indtil det dobbelte.

§ 95. Den, som antaster nogen af de lovgivende Forsamlingers Sikkerhed eller Frihed, udsteder eller adlyder nogen dertil sigtende Befaling, anses, for saa vidt Forbrydelsen ikke gaar ind under § 85, med Strafarbejde eller Statsfængsel.

§ 96. Samme Straf kommer til Anvendelse paa den, der paa lige Maade forgriber sig paa Statsraadet, naar dette ifølge Grundloven fører Regeringen, Rigsretten eller Højesteret.

§ 97. De i §§ 88—94 omhandlede Forbrydelser paatales kun efter Befaling af Justitsministeriet.

Forbrydelser mod den offentlige Myndighed og Orden.

§ 98. Den, som med Vold eller Trusel om Vold overfalder en Embedsmand under Udførelsen af hans Embedsgerning eller i Anledning af samme, saavel som den, der paa lige Maade søger at tvinge en Embedsmand til at foretage en Embedshandling eller at afholde ham fra dens Udførelse, anses, for saa vidt Forbrydelsen ikke efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf, med Strafarbejde indtil 6 Aar eller under formil-

dende Omstændigheder med Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel.

Lægger ellers nogen en Embedsmand Hindringer i Vejen for Udførelsen af hans Embedsforretninger, straffes han med Fængsel eller Bøder.

Lige med Embedsmænd anses i den omhandlede Henseende Amtsraadsmedlemmer, Sogneforstandere eller andre lignende valgte Ihændehavere af offentlig Myndighed med Hensyn til Udøvelsen af samme.

§ 99. Den, som gør sig skyldig i Vold eller Trusel om Vold mod Skildvagter, Militærpatrouiller eller andre udkommanderede Militærpersoner eller lægger dem Hindringer i Vejen for Udførelsen af deres Hverv, straffes efter Forskrifterne i § 98, dog at Straffen i de under sammes 1. Stykke hørende Tilfælde efter Omstændighederne kan nedsættes indtil 1 Maaneds simpelt Fængsel.

§ 100. Foretager nogen de i § 98 betegnede Handlinger mod underordnede Rets- eller Politibetjente, Toldassistenter, Sognefogder, Stævningsmænd eller andre lignende offentlige Bestillingsmænd, straffes han med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar, Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder.

Lige med de nævnte Bestillingsmænd anses de Personer, som af Retten eller Øvrigheden i Embedsmedfør er kaldt til Bistand ved Udførelsen af offentlige Forretninger.

§ 101. Den, som med Haan, Skældsord eller anden fornærmelig Tiltale overfalder en Embedsmand eller nogen anden af de i §§ 98—101 omhandlede Personer under Udførelsen af deres Embede eller Bestilling eller i Anledning af samme, straffes med Fængsel eller Bøder.

§ 102. Ved Udmaalingen af de i §§ 98—101 fastsatte Straffe bliver den Omstændighed, at vedkommende Embedsmand eller Bestillingsmand selv ved sin urigtige Adfærd har givet Anledning til Gerningen, at tage i Betragtning som en Formildelsesgrund, og kan endog under denne Forudsætning Straf af Fængsel nedsættes til Bøder.

§ 103. Har en samlet Mængde offentlig ved Ord eller Handlinger tilkendegivet den Hensigt i Forening at tvinge Øvrigheden til at foretage eller undlade en Handling eller i Forening at vise voldsom Modstand imod Udførelsen af en af Øvrigheden truffen Bestemmelse, bliver Hovedmændene, for saa vidt der øves Vold mod Person eller Gods, at anse med Strafarbejde indtil 6 Aar, og de øvrige Deltagere med Fængsel, ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel, eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

Øves ingen Vold mod Person eller Gods, men den forsamlede Mængde dog ikke har villet efterkomme Øvrighedens Opfordring til at gaa fra hinanden (§ 104), straffes Hovedmændene med Fængsel, ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel, eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar, og de øvrige Deltagere med Fængsel. Saafremt derimod den forsamlede Mængde, uden at have forøvet Vold mod Person eller Gods, enten af egen Tilskyndelse eller paa Opfordring af Øvrigheden igen er

gaaet fra hinanden, bliver kun Hovedmændene at straffe med Fængsel eller med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar.

§ 104. Naar en paa offentlig Sted forsamlet Mængde tre Gange af Øvrigheden i Kongens og Lovens Navn er opfordret til at skilles ad, straffes de, der ikke efterkommer denne Befaling, med Bøder eller Fængsel.

Øver nogen derhos Vold mod Person eller Gods, uden at Forholdet dog falder ind under § 103, anses han med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar.

§ 105. Den, som ulovlig borttager eller beskadiger en efter Øvrighedens Foranstaltning opslaaet Bekendtgørelse, straffes med Bøder eller Fængsel.

§ 106. Paa samme Maade straffes den, som uden Beføjelse forsætlig aftager eller beskadiger de af en offentlig Myndighed i Embedsmedfør anbragte Segl eller Mærker, for saa vidt Handlingen ikke udgør en anden selvstændig Forbrydelse.

§ 107. Den, som tilegner sig en ham ikke tilkommende offentlig Myndighed, der kun kan udøves i Kraft af et offentligt Embede, Bestilling eller Ombud, straffes, for saa vidt Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed medfører større Straf, med Bøder eller med simpelt Fængsel indtil 1 Aar.

§ 108. Den, som befrir en Fange ud af Øvrighedens eller Rettens Magt eller skaffer ham Midler og Lejlighed til hans Undvigelse, straffes med Fængsel eller med Forbedringshusarbejde, som, for saa vidt der er anvendt Vold eller Trusel om Vold mod Bevogterne, eller Befrieren har forsynet Fangen med Redskaber til paa saadan voldelig Maade at iværksætte Undvigelsen, kan stige til 4 Aar.

Befrir nogen en paagreben eller anholdt Person eller skaffer ham Midler og Lejlighed til Undvigelse, straffes han med Bøder eller Fængsel, og, for saa vidt Vold er anvendt, kan Straffen stige til Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

§ 109. Den, som har erholdt sikker Kundskab om nogen af de i denne Lovs §§ 71, 72, 74 og 85 omhandlede Forbrydelser imod Kongen, Fædrelandet eller Statsforfatningen, og som ikke derom underretter Øvrigheden, skøndt saadant kan ske uden Fare for hans eget eller hans nærmestes Liv eller Velfærd, skal, dersom Forbrydelsen kommer til Udførelse, straffes med Fængsel eller Statsfængsel eller Forbedringshusarbejde.

Under de nævnte Betingelser skal og den, som har erholdt sikker Kundskab om noget paatænkt Mord, Røveri eller anden Forbrydelse, hvorved Menneskers Liv udsættes for Fare, straffes med Fængsel eller Forbedringshusarbejde, naar han ikke gør, hvad der staar i hans Magt, for at forebygge Forbrydelsen ved at advare den Person, der er udsat for Fare, eller paa anden efter Omstændighederne hensigtsmæssig Maade, om fornødent ved Anmeldelse til Øvrigheden.

De ovenstaaende Bestemmelser kommer dog ikke til Anvendelse paa Børn under 15 Aar, og ej heller bliver den skyldiges Ægtefælle, Søskende, Slægtninge eller besvogrede i op- og nedstigende Linie, hans

Fosterforældre eller hans Fosterbørn at straffe for undladt Angivelse til Øvrigheden.

§ 110. Den, som skjuler en Person, om hvem han ved, at han er en undvegen Fange, eller at han paa Grund af Forbrydelser forfølges af det offentlige, eller som understøtter hans Flugt, straffes med Bøder eller Fængsel. Sidstnævnte Straf, eller under formildende Omstændigheder Bøder, bliver at anvende paa den, der umiddelbart efter at en Forbrydelse er begaaet, eller naar den forfølges af det offentlige, tilintetgør eller skjuler Forbrydelsens Spor.

Ægtefæller, Søskende, Slægtninge eller besvogrede i op- og nedstigende Linie samt Fosterforældre og Fosterbørn bliver dog ikke at straffe for saadanne Handlinger.

§ 111. Undvigelser og Sammenrottelser af de til Strafarbejde hensatte Fanger saavel som Forbrydelser af dem mod de ved Strafanstalten ansatte Embedsmænd eller Betjente straffes efter de derom i Lovene om Strafanstalterne indeholdte Bestemmelser.

Har andre Fanger indgaaet Forening om fælles Undvigelse, straffes de med simpelt Fængsel indtil 2 Maaneder eller andet Fængsel i tilsvarende Tid.

§ 112. Forhindrer nogen ved Vold eller Trusel om Vold Retsmøder, Samling af kommunale Myndigheder eller anden lovbefalet Samling i offentligt Anliggende, bliver han at straffe med Fængsel eller Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar.

Samme Straf eller efter Omstændighederne Bøder ifalder den, som ved Vold eller paa anden lignende Maade afbryder eller forstyrrer Forretningerne eller Forhandlingerne i saadant Møde eller Forsamling.

§ 113. Den, som ved Vold eller Trusel om Vold antaster Valgfriheden enten ved at forhindre nogen i at udøve sin Valgret til nogen af de lovgivende Forsamlinger eller ved at tvinge ham til at stemme paa en vis Maade, straffes med Forbedringshusarbejde eller Fængsel.

Den sidstnævnte Straf er ogsaa anvendelig paa den, der ved Foretagelsen af de forfatningsmæssige Valg gør sig skyldig i forsætlige Forvanskninger, eller som køber en andens Stemme.

§ 114. Hvo, som sælger sin Stemme ved Valg til de lovgivende Forsamlinger, anses med Bøder og forbryder sin Valgret, første Gang for et Tidsrum af 5 Aar, anden Gang for bestandig.

§ 115. Begaas nogen af de i § 113 nævnte Handlinger ved Kommunevalg, bliver Straf af Fængsel eller under formildende Omstændigheder af Bøder at anvende.

Den, som sælger sin Stemme ved Kommunalvalg, anses med Bøder og forbryder sin kommunale Valgret, første Gang for et Tidsrum af 5 Aar, anden Gang for bestandig.

§ 116. Tager nogen ulovligt sig selv til Rette, anses han, for saa vidt Gerningen ikke efter den øvrige Lovgivning maa medføre strengere Straf, med Bøder. Saadan Selvtægt er ikke Genstand for offentlig Paatale.

Om Forbrydelser i Embedsforhold.

§ 119. Den, som yder, lover eller tilbyder en Embedsmand Gaver eller andre Fordele for at formaa ham til at foretage eller undlade noget, hvorved han gør sig skyldig i Krænkelse af sin Embedspligt, straffes med Fængsel eller Bøder.

§ 121. Den, som bestikker eller forsøger at bestikke en Dommer eller en Nævning, straffes med Fængsel eller under særdeles skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar, for saa vidt Gerningen ikke efter andre Bestemmelser maa medføre højere Straf.

Mened og andre dermed beslægtede Forbrydelser.

§ 145. Det Vidne, der for Retten edelig aflægger falsk Forklaring, hvad enten Edfæstelsen følger efter Forklaringen, eller denne afgives i Henhold til en foregaaende Edfæstelse, anses med Strafarbejde fra 2 indtil 10 Aar, for saa vidt ikke højere Straf maa være forskyldt ifølge Beskaffenheden af det ved den falske Forklaring bevirkede eller tilsigtede onde. Tilbagekalder Vidnet af egen Drift sin falske Forklaring, kan en ringere Grad af Strafarbejde anvendes, og under særdeles formildende Omstændigheder kan Straffen endog bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød, dog ikke under 4 Gange 5 Dage.

§ 146. Naar nogen uden at være bleven tagen i Ed har aflagt falsk Forklaring for Retten, straffes han med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 2 Gange 5 Dage, eller med Forbedringshusarbejde; dog kan Straffen under særdeles for ham talende Omstændigheder bestemmes til simpelt Fængsel, ikke under 2 Maaneder. Dersom han af egen Drift tilbagekalder sin falske Forklaring, kan Straffen nedsættes til simpelt Fængsel i 8 Dage eller endog under særegne formildende Omstændigheder aldeles bortfalde.

§ 147. Har nogen i offentlig Straffesag afgivet falsk Vidneforklaring, men det befindes, at Sagen gjaldt ham selv, eller at han har Anledning til at antage det, bliver han ikke at straffe, hvis Forklaringen ikke er bleven bekræftet med Ed; har Edfæstelse fundet Sted, kan Straf af Fængsel anvendes. — Befindes det i øvrigt i Tilfælde, hvor nogen har aflagt falsk Forklaring for Retten, at Vidnesbyrd ikke burde have været afordret ham paa Grund af hans Forhold til Sagen eller Parterne, bliver de i §§ 145 og 146 foreskrevne Straffe at nedsætte, og kan, naar Edfæstelse ikke har fundet Sted, under formildende Omstændigheder endog Straf af Bøder anvendes.

§ 148. Har et Vidne alene af Ubetænksomhed undladt at meddele, hvad han vidste til Sagens Oplysning, straffes han med Fængsel eller under særdeles formildende Omstændigheder med Bøder.

§ 149. Naar Mænd, som af Retten, Øvrigheden eller anden offentlig Myndighed er udnævnt til at afholde Syns-, Skøns- eller Taksationsforretninger, under Ed eller i udtrykkeligt Henhold til en forhen aflagt Ed afgiver saadant Syn, Skøn eller Taksation mod deres Overbevisning, bliver de at straffe som falske Vidner.

Gør deslige Mænd sig skyldig i mindre betydelige Misligheder, straffes de med Fængsel eller under særdeles formildende Omstændigheder med Bøder.

§ 150. Har en Part for Retten bekræftet sit Udsagn med falsk Ed, bliver han at straffe lige med et falsk Vidne. Dersom han imidlertid kun har villet fri sig selv for Straf ved saadan falsk Ed, kan Straffen efter Omstændighederne nedsættes, endog til den laveste Grad af Forbedringshusarbejde eller, for saa vidt Forudsætningen for § 145 2. Punktum er til Stede, til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage.

§ 151. Hvis nogen, der udenfor de ovennævnte Tilfælde for en offentlig Myndighed har at bekræfte noget med sin Ed, gør sig skyldig i Mened, bliver han at straffe med Forbedringshusarbejde. Tilbagekalder han af egen Drift sit falske Udsagn, kan Straffen under formildende Omstændigheder nedsættes til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage.

§ 152. De ovenfor givne Bestemmelser gælder ogsaa med Hensyn til falsk skriftlig Bekræftelse i Henhold til en tidligere aflagt Ed, saavel som med Hensyn til saadan Bekræftelse under Ed, hvor Lovene hjemler Anvendelse af skriftlig Ed.

§ 153. Ligeledes er de ovenanførte Straffebestemmelser anvendelige paa dem, der enten aflægger Ed paa anden end den i Loven foreskrevne almindelige Maade eller afgiver en Forsikring, der træder i Eds Sted.

§ 154. Den, som i de Tilfælde, hvor Loven paabyder eller tilsteder saadant, afgiver en Erklæring under Tilbud af Ed eller paa Tro og Love, straffes, naar Erklæringen befindes at være falsk, med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder, for saa vidt særlige Lovbestemmelser ikke maa foreskrive nogen anden Straf.

§ 155. Naar nogen ellers til Brug i Retsforhold, der vedkommer det offentlige, afgiver falsk skriftlig Erklæring eller skriftlig bevidner noget, hvorom han ingen Kundskab har, bliver han at straffe med Bøder eller Fængsel, for saa vidt Gerningen ikke efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf.

Forbrydelser med Hensyn til Religionen.

§ 156. Den, der driver Spot med eller forhaaner noget her i Landet bestaaende Religionssamfunds Troslærdomme eller Gudsdyrkelse, straffes med Fængsel, ikke under 1 Maaneds simpelt Fængsel, eller under særdeles formildende Omstændigheder med Bøder.

§ 157. Forhindrer nogen ved Vold eller Trusel om Vold Afholdelsen af Gudstjeneste eller anden offentlig kirkelig Handling, straffes han med Fængsel eller Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar.

Den, som ved at opvække Larm og Uorden forhindrer eller forstyrrer Gudstjenesten eller de enkelte religiøse Handlinger, straffes med Bøder eller Fængsel.

§ 158. Den, der gør sig skyldig i Krænkelse af Gravfreden, straffes, for saa vidt Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører større Straf, med Fængsel.

Forbrydelser mod Sædeligheden.

§ 159. Den, som gør sig skyldig i Hor, straffes med Fængsel eller i Tilfælde af ,at det ægteskabelige Samliv er hævet, og i øvrigt under formildende Omstændigheder med Bøder. Offentlig Paatale finder kun Sted, naar den fornærmede Ægtefælle forlanger det.

§ 160. En gift Person, som indgaar Ægteskab, anses med Strafarbejde fra 2 indtil 6 Aar; dog kan Straffen under særdeles formildende Omstændigheder nedsættes til den laveste Grad af Forbedringshusarbejde eller endog, naar det ægteskabelige Samliv i længere Tid har været hævet ifølge Separationsbevilling, saavel som naar den paagældende havde Anledning til at antage, at den anden Ægtefælle var afgaaet ved Døden, til Fængsel paa Vand og Brød, dog ikke under 4 Gange 5 Dage. Ugift Person, vidende, at denne er en andens Ægtefælle, straffes med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar eller under særdeles formildende Omstændigheder med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 2 Gange 5 Dage. Er den forhen ugifte Person ved Ægteskabets Indgaaelse herom uvidende, men fortsætter Samlivet efter at være kommen til Kundskab herom, bliver Straf af Fængsel at anvende.

§ 161. Finder legemlig Omgang Sted mellem Slægtninge i op- og nedstigende Linie, straffes Forældrene med Strafarbejde fra 4 indtil 10 Aar, og Børnene med Forbedringshusarbejde eller under formildende Omstændigheder med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 4 Gange 5 Dage.

§ 162. Den, som har legemlig Omgang med sit Stifbarn eller med nogen af dets Afkom eller med sit Svigerbarn eller med sin i nedstigende Linie beslægtedes Svigerbarn, anses med Strafarbejde indtil 6 Aar, og skal den, som har legemlig Omgang med sin eller med nogen af sine Forældres Stiffader eller Stifmoder eller med nogen af sin Ægtefælles Forældre eller Slægtninge i opstigende Linie, straffes med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar; dog kan Straffen, hvad Stifbørn eller disses Afkom angaar, under formildende Omstændigheder nedsættes til Fængsel, ikke under 2 Maaneders simpelt Fængsel.

§ 163. Hvo som har legemlig Omgang med en Person, med hvem han eller hun staar i en paa legemlig Omgængelse udenfor Ægteskab grundet Svogerskabsforbindelse af den i foregaaende Paragraf omhandlede Art, straffes med Fængsel, dog ikke under 1 Maaneds simpelt Fængsel.

§ 164. For legemlig Omgang med Hel- eller Halvsøskende bliver Strafarbejde indtil 6 Aar at idømme, dog at Straffen, hvis Slægtskabsforbindelsen ikke grunder sig paa Ægteskab, kan nedsættes til Fængsel, ikke under 2 Maaneders simpelt Fængsel.

§ 165. Har de, som er saaledes beslægtet eller besvogret, at de ikke uden Bevilling maa indgaa Ægteskab sammen, legemlig Omgang med hinanden, straffes de med Fængsel eller Bøder. Lige Straf finder Anvendelse paa saadanne beslægtede eller besvogrede, naar de indgaa Ægteskab med hinanden uden dertil forinden at have erhvervet den fornødne Tilladelse.

§ 166. Den, der misbruger sin Stilling til at forføre sit Fosterbarn, sin

Myndling eller et ham til Undervisning og Opdragelse betroet Fruentimmer til Samleje, anses med Strafarbejde indtil 6 Aar eller under formildende Omstændigheder med Fængsel paa Vand og Brød ikke under 2 Gange 5 Dage. Dog bortfalder al Straf, hvis de kommer i Ægteskab sammen.

§ 167. Øves Utugt af Bestyrer, Forstander eller Opsynsmand ved Fængsel, Strafanstalt, Fattighus, Opfostringshus, Helbredelsesanstalt eller anden saadan Indretning med et under hans Opsyn staaende Fruentimmer, straffes han med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Strafarbejde indtil 2 Aar.

§ 168. Den, som ved Vold eller Trusler om øjeblikkelig livsfarlig Vold tiltvinger sig Samleje med en uberygtet Kvinde, anses med Strafarbejde, ikke under 4 Aar, eller under særdeles skærpende Omstændigheder med Livsstraf. Øves saadan Færd mod berygtet Kvinde, bliver en forholdsmæssig ringere Straf at anvende, dog ikke under 2 Aars Forbedringshusarbejde.

§ 169. Forskaffer nogen sig Samleje med en Kvinde ved Trusler, der uden at kunne henføres under de i § 168 ommeldte dog med Føje kan antages at medføre Fare for hendes eget eller hendes nærmestes Liv, Helbred eller Velfærd, bliver Strafarbejde indtil 8 Aar at anvende.

§ 170. Den, som forskaffer sig legemlig Omgang med en Kvinde, der befinder sig i en Tilstand, hvori Brugen af hendes fri Vilje er hende betagen, eller hun er ude af Stand til at modsætte sig Gerningen, straffes, hvis han selv i den nævnte Hensigt har fremkaldt saadan Tilstand, paa samme Maade som i § 168 bestemt; i andet Fald bliver Strafarbejde indtil 8 Aar eller, naar det er en berygtet Kvinde, under formildende Omstændigheder Fængsel paa Vand og Brød at anvende.

§ 171. Bringer nogen ved List eller Magt en Kvinde i sin Vold for at formaa hende til Utugt, anses han med Strafarbejde indtil 8 Aar, hvilken Straf dog, for saa vidt Kvinden er berygtet, under formildende Omstændigheder kan nedsættes til Fængsel paa Vand og Brød ikke under 4 Gange 5 Dage. Sker det for at formaa hende til Ægteskab, bliver en efter Omstændighederne indtil det halve nedsat Straf at anvende.

§ 172. Den, som forleder et Fruentimmer til at tilstaa sig Samleje ved at faa hende til at antage, at et gyldigt Ægteskab er indgaaet, eller ved at benytte sig af en anden Vildfarelse hos hende, i hvis Følge hun anser Samlejet for ægteskabeligt, anses med Strafarbejde indtil 8 Aar.

§ 173. Bedriver nogen Utugt med et Pigebarn under 12 Aar, anses han med Strafarbejde indtil 8 Aar, for saa vidt Gerningen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører højere Straf.

§ 174. Den, som til Utugt forfører et Pigebarn i en Alder af 12 indtil 16 Aar, straffes med Fængsel, ikke under 2 Maaneders simpelt Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Strafarbejde indtil 4 Aar. Tiltale finder dog kun Sted paa Forældres eller Værgers Forlangende.

§ 175. Den, som bortfører et ugift Fruentimmer under 18 Aar med

hendes Samtykke, men uden hendes Forældres eller Værges Minde, for med hende at øve Utugt eller for at indgaa Ægteskab med hende, straffes med Fængsel, ikke under 1 Maaneds simpelt Fængsel, eller, hvor Hensigten har været at øve Utugt og under i øvrigt skærpende Omstændigheder, med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar. Tiltale finder dog kun Sted paa Forældres eller Værges Forlangende og bortfalder, saafremt den paagældende med Forældres eller Værges Samtykke ægter Pigen.

§ 176. Gør nogen sig under de i §§ 161—170, 173 og 174 omhandlede Forudsætninger skyldig i uterligt Forhold, uden at legemlig Omgang finder Sted, bliver en forholdsvis mindre Straf at anvende.

§ 177. Omgængelse mod Naturen straffes med Forbedringshusarbejde.

§ 178. Naar Personer af forskelligt Køn uagtet Øvrighedens Advarsel om at fjerne sig fra hinanden vedbliver at føre et forargeligt Samliv, straffes de med Fængsel.

§ 179. Udlægger et Fruentimmer falskelig nogen som Barnefader, bliver hun at straffe med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder. Samme Straf er anvendelig paa den Mandsperson, der falskelig udgiver sig for Barnefader, saavel som paa det Fruentimmer, der falskelig udgiver sig for Moder til en andens Barn.

§ 180. Fruentimmer, som imod Politiets Advarsel søger Erhverv ved Utugt, straffes med Fængsel.

§ 181. Naar nogen, som er vidende eller har Formodning om at være behæftet med venerisk Smitte, øver Utugt med en anden, bliver Straf af Fængsel eller under skærpende Omstændigheder Forbedringshusarbejde at anvende.

§ 182. De, som gør sig skyldig i Rufferi, saavel som de, der for Betaling tilsteder Personer af forskelligt Køn Adgang til deres Boliger for der at øve Utugt, eller som imod Politiets Forbud har Fruentimmer tilhuse, der ernærer sig ved Løsagtighed, straffes med Forbedringshusarbejde eller Fængsel paa Vand og Brød.

§ 183. Forældre, Værger, Lærere eller andre, der forfører deres Børn, Myndlinge eller de til deres Varetægt eller Opdragelse betroede Personer til Løsagtighed, anses med Strafarbejde indtil 6 Aar.

Den Ægtemand, der tvinger sin Hustru til utugtig Omgang med andre eller uden hendes Vidende eller Vilje giver andre Lejlighed til at forskaffe sig legemlig Omgang med hende, straffes med Forbedringshusarbejde. Tilskynder han for Vindings Skyld sin Hustru til utugtig Omgang med andre, straffes han med Fængsel paa Vand og Brød.

§ 184. Den, som offentliggør et utugtigt Skrift, straffes med Fængsel eller Bøder. Den samme Straf er anvendelig paa den, som sælger, uddeler eller paa anden Maade udbreder, eller som offentlig udstiller utugtige Afbildninger.

§ 185. Den, som ved uterligt Forhold krænker Blufærdigheden eller giver offentlig Forargelse, straffes med Fængsel paa Vand og Brød eller med Forbedringshusarbejde.

Om Manddrab.

§ 186. Den, som forsætlig skiller et andet Menneske ved Livet, straffes med Tugthusarbejde fra 8 Aar indtil paa Livstid, eller under skærpende Omstændigheder paa Livet.

§ 187. Har Drabsmanden udøvet Gerningen i en ved Mishandling eller grov Fornærmelse mod ham selv eller hans nærmeste af den dræbte fremkaldt oprørt Sindsstemning, kan Straffen nedsættes til 2 Aars Forbedringshusarbejde eller under særdeles formildende Omstændigheder til Fængsel, dog ikke under 1 Aar.

§ 188. Har en forsætlig udøvet Legemsfornærmelse haft Døden til Følge, og den skyldige, skønt han ikke har villet Døden, dog har maattet forudse denne som en rimelig eller ikke usandsynlig Følge af Gerningen, anses han med Strafarbejde fra 2 til 12 Aar.

§ 189. Har den, der ved en forsætlig tilføjet Legemsfornærmelse foraarsager en andens Død, udøvet Gerningen i en ved Mishandling eller grov Fornærmelse mod ham selv eller hans nærmeste af den dræbte fremkaldt oprørt Sindsstemning, kan Straffen nedsættes, under i øvrigt formildende Omstændigheder endog til Fængsel, dog ikke under 6 Maaneders simpelt Fængsel.

§ 190. Den, som med Overlæg skiller et andet Menneske ved Livet, straffes paa Livet.

§ 191. Dræber nogen forsætlig sin Slægtning i opstigende Linie eller Ægtefælle, med hvem han lever i Samliv, skal han have sit Liv forbrudt eller straffes med Tugthusarbejde paa Livstid. Dog kan Straffen under særdeles formildende Omstændigheder gaa ned til 8 Aars Tugthusarbejde og i det i § 187 nævnte Tilfælde endog til 2 Aars Strafarbejde.

§ 192. En Moder, som forsætlig dræber sit uægte Barn under eller straks efter Fødselen, anses med Strafarbejde fra 2 indtil 12 Aar; er Gerningen imidlertid udført efter en før Fødselen fattet Beslutning, bliver Strafarbejde fra 4 Aar indtil paa Livstid at anvende.

§ 193. Et frugtsommeligt Fruentimmer, der forsætlig fordriver sit Foster eller dræber det i Moders Liv, anses med Strafarbejde indtil 8 Aar.

Samme Straf er anvendelig paa den, som med Moderens Samtykke i saadan Hensigt anvender Midler paa hende med den anførte Virkning.

Sker det uden hendes Vidende og Vilje, anses Gerningsmanden med Strafarbejde fra 4 indtil 16 Aar og under særdeles skærpende Omstændigheder paa Livstid.

§ 194. Naar et udenfor Ægteskab besvangret Fruentimmer føder i Dølgsmaal, og Barnet derefter findes at være dødt, uden at det kan oplyses, at Døden er indtraadt før Fødselen, straffes hun, for saa vidt hendes Forhold i øvrigt ikke medfører højere Straf, med Forbedringshusarbejde eller under formildende Omstændigheder med Fængsel, dog ikke under 4 Maaneders simpelt Fængsel.

§ 195. Viser noget udenfor Ægteskab besvangret Fruentimmer ellers uforsvarlig Omgang ved sin Barnefødsel, og Barnet derefter findes at være dødt, uden at det kan oplyses, at Døden er indtraadt før Fødselen,

straffes hun med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar eller under formildende Omstændigheder med Fængsel, dog ikke under 2 Maaneders simpelt Fængsel.

§ 196. Den, som dræber en anden efter dennes bestemte Begæring, straffes med Forbedringshusarbejde eller under særdeles formildende Omstændigheder med Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel.

Hjælper nogen en anden til at begaa Selvmord, straffes han med Fængsel.

§ 197. Den, som udsætter et spædt Barn eller forlader en under hans Varetægt staaende Person i hjælpeløs Tilstand, straffes med Forbedringshusarbejde eller under formildende Omstændigheder, navnlig hvis Gerningen ikke har medført Fare for den paagældendes Liv eller Helbred, med Fængsel, ikke under 2 Maaneders simpelt Fængsel. Har Handlingen medført det udsatte Barns eller den forladte Persons Død eller en betydelig Legemsbeskadigelse (§ 204), uden at dette dog har været tilsigtet, kan Straffen stige til Tugthusarbejde i 12 Aar.

§ 198. Den, som ved Uagtsomhed bliver Aarsag til en andens Død, straffes, for saa vidt Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed medfører større Straf, med Fængsel, dog ikke under 14 Dages simpelt Fængsel, eller med Bøder, ikke under 20 Rd. Under særdeles skærpende Omstændigheder kan Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar anvendes.

§ 199. Undlader nogen at komme den, som er stedt i Livsfare, til Hjælp, naar det var ham muligt uden Fare for Liv og Helbred, straffes han, hvis den anden omkommer, med Fængsel eller Bøder. Samme Straf rammer den, der ikke sørger for de efter Omstændighederne mulige Redningsmidlers Anvendelse paa hængte, druknede eller paa anden Maade tilsyneladende omkomne.

Om Vold paa Person og Legemsbeskadigelser.

§ 200. Den, som overfalder en anden med Hug og Slag eller anden personlig Vold uden dog at tilføje ham Saar eller anden Skade, bliver, naar den fornærmede under en af ham anlagt Sag derpaa gør Paastand, at straffe med Bøder, dog at efter Omstændighederne Straf af Fængsel kan anvendes, navnlig naar Volden har været overlagt.

§ 201. Øves saadan Vold imod Slægtninge i opstigende Linie, straffes den skyldige med Fængsel, ikke under 4 Maaneders simpelt Fængsel, eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

§ 202. Den, som mishandler sin Ægtefælle, med hvem han lever i Samliv, bliver, om Mishandlingen end ikke efterlader Saar eller anden Skade, at straffe med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

Paa samme Maade straffes den, der mishandler sine egne eller andres til hans Omsorg betroede Børn.

§ 203. Tilføjer nogen en anden Saar eller Skade paa Helbred, som dog ikke er af saa stor Betydenhed som den nedenfor i § 204 ommeldte, straffes han med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Straf-

arbejde, der i de i §§ 201 og 202 omhandlede Tilfælde endog kan stige til indtil 4 Aar. Er Voldshandlingen ikke udøvet med Overlæg, kan Straffen dog under i øvrigt formildende Omstændigheder nedsættes til Bøder, ikke under 20 Rdl.

I de her omhandlede Tilfælde kan ifølge den fornærmedes Begæring Tiltale bortfalde, naar ingen betydelig Skade er sket.

§ 204. Lemlæster nogen en anden, berøver ham Synet eller Hørelsen eller tilføjer ham saadan Skade, at Haand, Fod, Øje eller andet Lem af lige Vigtighed bliver ubrugbart eller at hans Sjæls- eller Legemskræfter i øvrigt bliver saaledes svækket, at han er uskikket til at udføre sine Kaldspligter eller det daglige Livs Sysler enten for bestandig eller for en længere ubestemt Tid, anses den skyldige, naar han enten har villet saadan Skade eller dog har maattet forudse den som en rimelig eller ikke usandsynlig Følge af Gerningen, med Strafarbejde indtil 12 Aar.

§ 205. Er en Voldsgerning af den i § 204 ommeldte Beskaffenhed udøvet i en ved Mishandling eller grov Fornærmelse mod Voldsmanden eller hans nærmeste af den overfaldne fremkaldt oprørt Sindsstemning, kan Straffen under i øvrigt formildende Omstændigheder nedsættes til Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel.

§ 206. Har to eller flere Personer tilføjet hinanden Hug, Slag eller anden Vold, der gaar ind under § 200, og Sag i den Anledning finder Sted, kan Strafansvaret for den ene eller begge Parter efter Omstændighederne bortfalde.

Tilføjes de i § 204 omhandlede Beskadigelser under Slagsmaal, kan Straffen nedsættes under i øvrigt formildende Omstændigheder endog til 2 Maaneders simpelt Fængsel.

§ 207. Den, som ved Uagtsomhed bliver Aarsag til, at en Legemsbeskadigelse af den i § 204 omhandlede Art tilføjes en anden, straffes med Fængsel eller Bøder.

Om Duel.

§ 208. Den, som duellerer, straffes med simpelt Fængsel. Hvis nogen i Duel dræber en anden, eller tilføjer ham betydelige Legemsbeskadigelser (§ 204), er Straffen mindst 3 Maaneders Fængsel. Var det mellem Parterne vedtaget, at Kampen skulde fortsættes, indtil den enes Død indtraadte, kan Straffen stige indtil 5 Aars Statsfængsel.

Har nogen under Duellen ved forsætlig Overtrædelse af Vedtægt eller Aftale foraarsaget den andens Død eller tilføjet ham en Legemsbeskadigelse, bliver den efter Tilfældets Beskaffenhed almindelig foreskrevne Straf at anvende.

§ 209. Sekundanter straffes med simpelt Fængsel, ikke under to Maaneder, naar de har været vidende om, at Duellen skal fortsættes, indtil den enes Død indtraadte, og dog ikke modsat sig Udførelsen af en saadan Overenskomst, eller de forsætlig overtræder de Pligter, der ifølge Vedtægt eller Aftale paahvile dem.

Om Krænkelse af andres Frihed.

§ 210. Den, som ved Vold eller Trusel om Vold tvinger en anden til at gøre, taale eller undlade noget, straffes, for saa vidt hans Forhold ikke efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf, med Bøder eller Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar.

§ 211. Den, som uberettiget binder eller indespærrer nogen eller paa anden Maade betager ham hans personlige Frihed, straffes med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar. Har Handlingen medført længere Tids Frihedsberøvelse eller haft skadelig Indflydelse paa den fornærmedes Sjæls- eller Legemstilstand, eller er nogen bortført til fremmede Lande, hensat paa et afsondret Sted, hvorfra han ikke ved egen Hjælp kan komme bort, eller bleven undergivet uberettigede Personers Magt, kan en højere Grad af Strafarbejde anvendes, og Straffen under særdeles skærpende Omstændigheder endog stige til Tugthusarbejde indtil 12 Aar.

§ 212. Offentlig Paatale finder i de i §§ 210 og 211 1. Stykke omhandlede Tilfælde ikkun Sted, naar den skyldiges Forhold antages at egne sig til større Straf end Bøder eller simpelt Fængsel. Er offentlig Sag anlagt, og Domstolene ikke finder, at den skyldiges Forhold egner sig til højere Straf, bliver Straf kun at anvende, naar den forurettede begærer den tiltalte dømt.

§ 213. Hvis nogen ved List eller Magt unddrager Forældre eller andre rette Vedkommende et Barn under 15 Aar, straffes han med Fængsel, ikke under 2 Maaneders simpelt Fængsel, eller under skærpende Omstændigheder, navnlig naar det er sket i egennyttigt eller usædeligt Øjemed, med Strafarbejde indtil 8 Aar.

§ 214. Med Hensyn til Straffen for Negerhandel og Delagtighed i denne Forbrydelse forbliver det ved Forskrifterne i Frd. af 3. Juli 1835, sammenholdt med denne Lovs Paragrafer 11—16.

Om Ærefornærmelser.

§ 215. Krænker nogen en andens Ære ved ubeføjet at tillægge ham Handlinger, der vil gøre ham uværdig til Medborgeres Agtelse, eller om ham at bruge Benævnelser, som alene kunde hjemles ved saadanne Handlinger, straffes han med Bøder fra 20 indtil 500 Rdl. eller med simpelt Fængsel fra 14 Dage indtil 6 Maaneder.

§ 216. Sker det i et trykt Skrift eller paa anden Maade, hvorved Ærefornærmeren erholder en større Udbredelse, eller paa Steder eller til Tider, der i høj Grad forøge det krænkende i Ytringen, straffes den skyldige med simpelt Fængsel, ikke under 3 Maaneder, eller med Bøder, ikke under 100 Rdl.

§ 217. For andre ubeføjede Sigtelser, der maa nedsætte den angrebnes borgerlige Agtelse, samt for Ukvemsord eller Skældsord saavel som for enhver ved Lader eller Fagter eller anden Gerning, der tilkendegiver

Ringeagt, udvist Fornærmelse anvendes Bøder indtil 500 Rdl. eller simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder.

§ 218. I de i §§ 215—217 omhandlede Tilfælde bliver derhos de ubeføjede Udladelser efter den fornærmedes Paastand at kende døde og magtesløse.

§ 219. Naar Fornærmelsen tilbagegives Fornærmeren, kan Domstolene enten for begge Personer eller for den ene af dem anvende ringere Straf eller efter Omstændighederne endog lade Straffen aldeles bortfalde.

§ 220. Den, der ved offentlige Meddelelser om personlige og huslige Forhold krænker Privatlivets Fred, straffes med Bøder fra 10 til 200 Rdl. eller med simpelt Fængsel indtil 3 Maaneder.

§ 221. Den, der krænker Husfreden ved uberettiget at trænge sig ind i en andens Bolig eller vægrer sig ved paa Opfordring at forlade samme, straffes med Bøder indtil 200 Rdl. eller simpelt Fængsel indtil 3 Mndr.

§ 222. Med samme Straf anses den, der gør Brud paa Brevhemmeligheden.

§ 223. De i dette Afsnit nævnte Handlinger kan alene paatales af den fornærmede eller af den, som ifølge Lovgivningen er berettiget til at handle paa hans Vegne. Er den, om hvem de fornærmende Udtryk er brugt, afgaaet ved Døden, er hans Ægtefælle, Forældre, Børn eller Søskende berettiget til at paatale samme, hvad enten Fornærmelsen er fremført i hans levende Live eller efter hans Død.

Om falske Angivelser og Klagemaal.

§ 224. Den, der ved falsk Angivelse om en forøvet Lovovertrædelse bevirker, at den offentlige Myndighed sætter sig i Virksomhed til sammes Opdagelse, straffes, for saa vidt intet andet Onde derved maa være tilsigtet, med Fængsel eller Bøder.

§ 225. Hvo som imod bedre Vidende for Øvrigheden angiver nogen for en Forbrydelse, hvori han er uskyldig, straffes med Fængsel eller efter Omstændighederne, navnlig naar der i Loven er foreskrevet Livsstraf eller Strafarbejde for den Forbrydelse, hvorom der er sket Angivelse, med Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 226. Hvo som til Kongen, nogen af de lovgivende Forsamlinger, Ministerierne eller Øvrigheden indgiver aabenbar falske Klagemaal, straffes med Fængsel eller Bøder eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar, for saa vidt ikke Slutningsbestemmelsen i § 225 maa medføre højere Straf. Er det en Sagfører eller anden Embedsmand, som gør sig skyldig i en saadan Forbrydelse, dertil forleder andre eller dermed er dem behjælpelig, bliver han efter Omstændighederne tillige at dømme til at have sit Embede forbrudt.

§ 227. Indklæder nogen en Ansøgning eller Klage til Kongen, nogen af de lovgivende Forsamlinger, Ministerierne eller Øvrigheden i utilbørlige eller usømmelige Udtryk, bliver han at straffe med Bøder.

Samme Straf er anvendelig paa den, der paa en Ansøgning eller Klage urigtig angiver sig som Forfatter af samme.

Om Tyveri og Ran.

§ 228. Den, som gør sig skyldig i simpelt Tyveri, straffes første Gang med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 5 Dage; dog kan Straffen under skærpende Omstændigheder, navnlig naar det stjaalne er af betydelig Værdi, naar Segl er brudt eller Gemme aabnet ved Vold, Dirker, under Ildebrand eller lignende Ulykkestilfælde, eller naar den skyldige stod i den bestjaalnes Tjeneste, eller hans Forhold til denne i øvrigt gav ham en særegen Lejlighed til det begaaede Tyveri, stige indtil Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

§ 229. Følgende Tyverier betragtes som grove og medfører første Gang, de begaas, Strafarbejde indtil 8 Aar:

1) naar nogen paa Marken stjæler Heste, Kvæg eller Faar;

2) naar nogen i Kirken stjæler Ting, som hører til Kirken eller er bestemt til at bruges til en kirkelig Handling, saa og naar nogen opbryder og stjæler af Kirkeblokken;

3) naar nogen stjæler noget, der forsendes med Posten, medens det er under Postvæsenets Varetægt, hvortil ogsaa henregnes Borttagelsen af Breve;

4) naar Tyven ved Vold eller ved Dirker, falske eller tillistede Nøgler har skaffet sig Indgang i Hus, den dertil hørende Gaard, Værelser, aflukkede Lofts- og Kælderrum eller i Skib, eller det er sket ved at stige over Hus, Mur eller andet saadant Lukke, eller ved at stige ind igennem Vinduer, Skorstene eller andre saadanne Aabninger, som ikke er bestemt til Indgang. Har Tyven paa en af de her anførte Maader ved Nattetid skaffet sig Indgang til et beboet Sted eller beboede Lejligheder i samme, eller har han indsneget sig sammesteds for at kunne udøve Tyveri til hin Tid, bliver hertil at tage Hensyn ved Straffens Udmaaling, som en skærpende Omstændighed;

5) naar Tyven har været beredt paa til sit Forsvar at gøre Brug af Vaaben eller andet sligt farligt Redskab.

§ 230. Den, som efter een Gang at være dømt for Tyveri gør sig skyldig i simpelt Tyveri, straffes med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 3 Gange 5 Dage, eller med Forbedringshusarbejde indtil 4 Aar.

Er det et grovt Tyveri, hvori han findes skyldig, bliver Strafarbejde fra 8 Maaneder til 10 Aar at anvende.

§ 231. Findes den, som tidligere 2 Gange er dømt for Tyveri, derefter at have gjort sig skyldig i simpelt Tyveri, bliver han at anse med Strafarbejde indtil 6 Aar. Er det et grovt Tyveri, hvori han findes skyldig, bliver Strafarbejde fra 1 til 12 Aar at anvende.

§ 232. Stjæler nogen 4. Gang eller oftere, bliver, hvis det sidst begaaede Tyveri er simpelt, Strafarbejde fra 1 til 10 Aar og, hvis det er et grovt Tyveri, fra 2 til 16 Aar eller under særdeles skærpende Omstændigheder indtil paa Livstid at anvende.

§ 233. Stjæler Barn mellem 10 og 15 Aar, straffes det med Ris eller med simpelt Fængsel eller med begge de nævnte Straffe i Forening.

§ 234. Borttagelsen af paa Roden staaende Træer eller Dele af samme anses som andet Tyveri.

§ 235. Medfører den borttagne Genstands Ubetydelighed i Forbindelse med dens øvrige Beskaffenhed og de særegne Omstændigheder, hvorunder Borttagelsen har fundet Sted, at Handlingen har en mærkelig ringere Grad af Strafværdighed end Tyven i Almindelighed, saasom naar Frugter i anden Mands Have eller paa dennes Mark eller Føde- og Drikkevarer borttages til umiddelbar Fortæring, uden at hermed er forbundet Omstændigheder, som udelukker Handlingen fra den mildere Bedømmelse, bliver Straf af Bøder indtil 50 Rdl. eller simpelt Fængsel indtil 1 Maaned at anvende. Offentlig Paatale finder kun Sted, naar den Forurettede begærer det.

§ 236. Sætter nogen sig paa ulovlig Maade i Besiddelse af anden Mands Gods uden Hensigt til at tilegne sig det eller skille Ejeren derved, men alene for at benytte sig af samme til et bestemt Brug, straffes han med Fængsel eller Bøder. Offentlig Paatale finder kun Sted efter den forurettedes Begæring.

§ 237. Den, som gør sig skyldig i Ran, straffes som for Tyveri.

§ 238. Den, som gør sig skyldig i Hæleri ved uden foregaaende derom truffen Aftale at tilforhandle sig eller paa anden Maade modtage eller fordølge stjaalne Koster, straffes første Gang med Fængsel paa Vand og Brød, eller med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar, 2. Gang med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 5 Dage, eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar, 3. Gang med lige Fængsel, ikke under 2 Gange 5 Dage, eller med Forbedringshusarbejde indtil 3 Aar, og sker det oftere, med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 4 Gange 5 Dage, eller med Strafarbejde indtil 6 Aar.

§ 239. Gør nogen Vane eller Næringsvej af at tilforhandle sig eller paa anden lignende Maade at modtage stjaalne Koster, straffes han 1. Gang med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 4 Gange 5 Dage, eller med Strafarbejde indtil 4 Aar, og kan Straffen, naar Forbrydelsen gentages, stige til 8 Aar.

§ 240. Gør nogen sig ellers medskyldig i Tyveri, bliver han at straffe efter Reglerne i denne Lovs 5. Afsnit, saaledes at Straffen, naar den skyldige tidligere een eller flere Gange er dømt for Tyveri eller Meddelagtighed heri, bliver at bestemme i Forhold til de for anden Gang eller oftere begaaet Tyveri foreskrevne Straffe.

Begaas Tyveri af den, der tidligere er dømt for anden Medskyld deri end Hæleri, kan han ikke straffes ringere, end om han igen har gjort sig skyldig i saadan Meddelagtighed.

§ 241. De Domme, som forhen er nogen overgaaet for Tyveri eller anden Meddelagtighed deri end Hæleri, bliver, naar han derefter gør sig skyldig i sidstnævnte Forbrydelse, at tage i Betragtning til Straffens Skærpelse paa samme Maade, som om han derved var befunden skyldig i Hæleri.

Er nogen, som nu skal dømmes for Tyveri eller Meddelagtighed deri,

forhen dømt for Hæleri, kan han i intet Tilfælde dømmes mildere, end om den ny Forbrydelse bestod i Hæleri.

§ 242. Dersom nogen, som redelig er kommen i Besiddelse af stjaalne Koster, lægger Dølgsmaal paa samme, naar de efterlyses, men det efter Omstændighederne maa antages, at han derved alene har ladet sig bestemme af øjeblikkelig Forlegenhed eller Frygt, bliver han kun at straffe med Bøder eller simpelt Fængsel, og kan endog af Straf bortfalde, dersom han selv af egen Drift kommer frem med Kosterne.

Om Røveri og Trusler.

§ 243. Den, som ved personlig Vold eller Trusel om øjeblikkelig Anvendelse af saadan fratager eller aftvinger en anden Penge, Gods, Forskrivning eller andet Dokument, der begrunder Rettigheder, eller der kan paadrage den overfaldne eller andre Forpligtelser eller skille ham eller andre ved Rettigheder, saa og den, som bruger saadan Vold eller Trusel for at fuldbyrde Tilvendelsen af anden Mands Ejendom eller bringe det borttagne i Sikkerhed, anses med Strafarbejde fra 1 til 10 Aar. Hvis betydelig Mishandling har fundet Sted, eller Gerningen i øvrigt har haft en særdeles farlig Karakter, saa og naar den skyldige tilforn er dømt for Røveri, grovt eller oftere gentaget Tyveri, kan Straffen stige til Tugthusarbejde i 16 Aar og under særdeles skærpende Omstændigheder endog til livsvarigt Tugthusarbejde.

§ 244. Gør nogen sig skyldig i Sørøveri eller udruster Skib i saadant Øjemed, straffes han med Tugthusarbejde paa Livstid eller efter Omstændighederne navnlig hvis nogen er omkommen som Følge af det sørøveriske Overfald, paa Livet.

§ 245. Den, som, uden at Handlingen gaar ind under § 243, for at forskaffe sig eller andre Fordel truer nogen med Skade paa Liv, Lemmer, Frihed, Ære eller Gods, straffes med Strafarbejde indtil 6 Aar, eller under formildende Omstændigheder med Fængsel, dog ikke under 3 Maaneders simpelt Fængsel.

§ 246. Domme, der er overgaaet nogen efter §§ 243—245, skal i Tilfælde af, at den paagældende senere findes skyldig i Tyveri, have samme Virkning, som om det har været Tyvsdomme.

Fremdeles bliver Straffedomme for Meddelagtighed i Røveri og for Hæleri eller anden Meddelagtighed i Tyveri at sætte i Klasse med hinanden i Henseende til den Forbrydelses Gentagelse efter §§ 238, 240 og 241 tillagte Virkning.

Om ulovlig Omgang med Hittegods og nogle dermed beslægtede Forbrydelser.

§ 247. Den, som ikke oplyser Hittegods straffes med Fængsel, og kan Straffen under særdeles skærpende Omstændigheder, navnlig i Gentagelsestilfælde, stige til Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Er den fundne Genstand af ubetydelig Værdi, og Omstændighederne i øvrigt taler til Fordel

for den paagældende, kan Straffen nedsættes til Bøder eller endog aldeles bortfalde.

§ 248. Bestemmelserne i foregaaende Paragraf kommer ogsaa til Anvendelse paa den, der fordølger eller ulovlig tilegner sig anden Mands Gods, hvoraf han paa anden Maade tilfældig er kommen i Besiddelse.

§ 249. Naar nogen underslaar eller paa anden Maade uredelig omgaas med strandet Gods, bliver han at straffe med Fængsel paa Vand og Brød eller under formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel eller Bøder; dog kan Straffen under skærpende Omstændigheder stige til Strafarbejde i 4 Aar.

§ 250. Den, som udplyndrer Lig, uden at Handlingen efter sin Beskaffenhed kan anses som Tyveri, straffes med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

Om Bedrageri.

§ 251. Den, som ved at udgive sig for en anden Person, end han er, eller ved at foregive at være berettiget til at handle paa anden Mands Vegne, fravender nogen Penge eller Gods, eller som svigagtig modtager, hvad en anden paa Grund af urigtigt Kendskab til Omstændighederne tror sig pligtig til at betale eller afgive til ham, eller som ved falske Foregivender forleder nogen til at købe eller paa anden lignende Maade at modtage en Genstand for noget væsentlig andet og værdifuldere, end den er, eller som, uden Hensigt til at betale, tager Varer paa Kredit, straffes med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 5 Dage, eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar, og kan Straffen under særdeles skærpende Omstændigheder, ligesom og naar Forbrydelsen gentages, stige indtil 6 Aars Strafarbejde.

§ 252. Samme Straf kommer til Anvendelse paa den som for at forholde en anden, hvad der lovlig tilkommer denne, fragaar Modtagelsen af, hvad der er betroet ham til Laan, være sig Penge eller andet, til Leje, Forvaring, Pant eller paa anden saadan Maade, saavel som paa den, der svigagtig nægter den Tilbagegivelse eller Betaling, der har fundet Sted, saa og paa den, som underslaar noget et Dødsbo tilhørende Gods eller fordølger en samme tilkommende Fordring, hvilken han er pligtig at opgive, eller som fremfører opdigtede Fordringer i et Dødsbo eller ved anden Lejlighed, hvor de paa Grund af vedkommendes Mangel paa Kundskab om Omstændighederne kunne ventes at sættes igennem, eller som i bedragerisk Hensigt berøver en anden Midlerne til at gøre en lovlig Fordring gældende eller til at værge sig imod en urigtig Fordring ved at fravende ham Dokumenter eller tilintetgøre disse eller gøre dem ubrugelige, eller som foretager Proformaafhændelser eller Proformapantsættelser for at betage sine Kreditorer Midlerne til at beholde, hvad der tilkommer dem.

§ 253. Samme Straf anvendes fremdeles paa den, som i bedragerisk Hensigt afhænder eller pantsætter eller paa anden svigagtig Maade, hvorved rette Ejers Ejendomsret kan gaa tabt, tilegner sig Gods, der er

ham betroet til Laan, Leje, Forvaring, Bestyrelse eller Pant, eller hvorover Tredjemand har erhvervet en Rettighed, med hvilken den, der ved hin Handling skal stiftes, er uforenelig, saa og paa den, der svigagtig bortflytter eller forstikker arresteret Gods.

§ 254. Er det fremmede Penge nogen uberettiget anvender til eget Brug, skal det dog, dersom det ikke er ved at bryde Segl eller Laas for de fremmede Penge, at han har sat sig i Stand til at benytte dem, og han heller ikke svigagtig har fragaaet Modtagelsen, bero paa den forurettede, om han vil have Sagen forfulgt, ligesom han og, indtil Dom er afsagt, kan frafalde Sagens fortsatte Forfølgning, og bortfalder alt Strafansvar, hvis den skyldige, inden Dom i første Instans overgaar ham, erstatter, hvad han saaledes har forbrugt.

§ 255. Straffebestemmelsen i § 251 kommer ligeledes til Anvendelse paa den, der forøver Bedrageri i Spil, saa og paa den, der ved Signen, Maalen, Manen, Spaaen eller ved Hjælp af andre overtroiske Kunster fravender nogen Penge eller Gods.

§ 256. Er et Bedrageri, der ellers vilde være at straffe efter § 251, udøvet i en saa lidet betydende Grad, eller i øvrigt under saadanne særegne Omstændigheder, at samme har en mærkelig ringere Grad af Strafværdighed end Bedrageri i Almindelighed, bliver Straf af simpelt Fængsel indtil 2 Maaneder eller under særdeles formildende Omstændigheder af Bøder indtil 50 Rdl. at anvende. Offentlig Paatale kan bortfalde, naar den forurettede heri samtykker.

§ 257. Svigagtige Handlinger, der vel er beslægtet med de i §§ 251—255 omhandlede, men dog ikke ganske kan sættes ved Siden af disse, straffes med Bøder eller Fængsel. Offentlig Paatale kan bortfalde, naar den forurettede deri samtykker.

§ 258. Den, der svigagtig tilvender sig noget af det, der forsendes med Posten og er hans Varetægt undergivet, anses med Strafarbejde indtil 8 Aar.

§ 259. Den, som ved at benytte Sø-, Brand- eller anden Forsikring gør sig skyldig i svigagtig Omgang, anses, hvad enten Forsikringen er tegnet i Kongeriget eller udenfor samme, med Strafarbejde indtil 6 Aar eller Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 2 Gange 5 Dage.

§ 260. Naar nogen, efter at hans Bo er taget under Behandling som fallit, eller paa en Tid, da han maa forudse sin forestaaende Fallit, i egennyttig Hensigt foretager noget, der gaar ud paa, at Boets lovlige Ejendele eller Fordringer ikke kommer samme tilgode, eller at urigtige Fordringer paa Boet gøres gældende, eller naar nogen til den sidstnævnte Tid i lige Hensigt optager ny Forstrækninger, anses han med Strafarbejde indtil 6 Aar eller med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 2 Gange 5 Dage.

§ 261. Den, som til et af de ovennævnte Tidspunkter foretager Handlinger, ved hvilke han, dog uden derved at søge egen Fordel, retsstridig begunstiger enkelte Kreditorer paa andres Bekostning, saasom ved at foretage Afhændelser mod et uforholdsmæssigt ringe Vederlag, ved at be-

nytte, hvad han har under Hænder, til fortrinsvis at betale enkelte Kreditorer, eller ved at udstede Dokumenter, som under Fallitten skulde give enkelte Kreditorer Fortrin fremfor de øvrige, straffes med Fængsel paa Vand og Brød eller under formildende Omstændigheder med simpelt Fængsel, dog ikke under 1 Maaned.

§ 262. Befindes det, at nogen, som er pligtig til at føre Handelsbøger, og hvis Bo er kommen under Fallitbehandling, har forvansket, bortskaffet eller tilintetgjort disse Bøger eller har ført dem paa en uredelig Maade eller i svigagtig Hensigt undladt at føre dem, straffes han med Fængsel paa Vand og Brød eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

Har Fallenten gjort sig skyldig i grove Uordener i Henseende til Førelsen af sine Handelsbøger, bliver han at straffe med simpelt Fængsel indtil 6 Maaneder.

§ 263. Naar nogen, hvis Bo er kommet under Fallitbehandling, befindes ved ødsel Levemaade, ved højt Spil, ved vovelige Foretagender, der ikke staar i Forhold til hans Formue, eller ved anden saadan letsindig Adfærd at have paaført sine Kreditorer betydelige Tab, bliver han, naar nogen af Boets Kreditorer derpaa andrager, at straffe med Fængsel.

Om Falskmøntneri, Efterskriven og Forfalskning af Dokumenter og andet Falsk.

§ 264. Den, som eftergør dansk Mønt eller Nationalbankens Sedler, straffes med 2 indtil 12 Aars, og den, som forfalsker samme, med 1 indtil 6 Aars Strafarbejde.

Forbrydelsen er fuldbyrdet, saa snart Mønten eller Sedlen er bleven forfærdiget eller forfalsket, omend den ikke er udgiven.

§ 265. Den, som eftergør fremmed Mønt eller fremmede Pengesedler, skal, om de end ej er bestemt til Udgivelse her i Riget, anses med Strafarbejde fra 1 indtil 8 Aar, og den, som forfalsker dem, med Strafarbejde indtil 4 Aar.

§ 266. Deltager nogen i et Falskmøntneri, der er begaaet i Udlandet under saadanne Omstændigheder, at Hovedmanden ikke her i Riget kan drages til Ansvar, ved her i Landet at udgive de falske Penge, bliver han at straffe, som om han selv var Gerningsmanden.

§ 267. Udgiver nogen Penge, om hvilke det er ham vitterligt eller han har Formodning, at de er eftergjorte eller forfalskede, uden at hans Forhold dog kan betragtes som Delagtighed i Falskmøntneriet selv, straffes han med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar eller med Fængsel. Har han selv modtaget Pengene som ægte, straffes han med Fængsel eller Bøder.

§ 268. Den, som falskelig skriver anden Mands Navn under Testament, Kontrakt, Gældsbrev, Transport, Anvisning, Kaution, Fuldmagt, Kvittering eller noget andet privat Dokument, som sigter til at stifte Rettigheder eller hæve Forpligtelser, anses med Strafarbejde fra 1 til 8 Aar; dog kan Straffen, naar Genstanden er af ubetydelig Værdi, eller i øvrigt under særdeles formildende Omstændigheder, navnlig naar Gerningsmanden hverken har paaført eller tilsigtet at paaføre andre nogen Skade, ned-

sættes endog til Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 4 Gange 5 Dage.

§ 269. Er det en Statsforskrivning, en Veksel eller et andet saadant til almindeligt Omløb bestemt Papir, med Hensyn til hvilket Forbrydelsen er begaaet, bliver Strafarbejde fra 1 til 12 Aar at idømme.

Samme Straf er anvendelig, naar nogen paa lige Maade falskelig udfærdiger en Ministerial- eller Øvrigheds-Resolution, en Retsakt eller noget andet offentligt Dokument, der skulde indeholde en bindende Regel eller Afgørelse eller og udgøre et juridisk Bevis.

§ 270. Skriver nogen falskelig anden Mands Navn under Andragender, Vidnesbyrd, Pas eller andre Dokumenter, der ifølge deres Beskaffenhed er af mindre Betydenhed end de i §§ 268 og 269 nævnte, bliver han at straffe med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 2 Gange 5 Dage, eller med Strafarbejde indtil 4 Aar.

§ 271. De i §§ 268—270 foreskrevne Straffe skal dog, naar det falske Dokument paa Grund af dets øjensynlige Mangler har været mindre farligt, kunne nedsættes, efter Omstændighederne indtil det halve.

§ 272. Den, der efterskriver Kongens Navn, straffes med Strafarbejde, dog ikke under 2 Aar.

§ 273. Den, som falskelig udfylder et i en andens Navn udstedt og af denne underskrevet, men til Udgivelse endnu ikke bestemt Dokument eller forsyner det med Segl, hvor dette udfordres til at give Dokumentet fuld Gyldighed, anses, som om han falskelig har underskrevet det.

§ 274. Med samme Straf, som om han har forsynet det med falsk Underskrift, anses fremdeles den, der forfalsker Indholdet af et Dokument. Er Forfalskningen saa kendelig, at ingen uden aabenbar Uforsigtighed derved kan skuffes, kan Straffen nedsættes, efter Omstændighederne til det halve.

§ 275. Skriver nogen opdigtede Navne under et Dokument, bliver de for falsk Underskrift paa Dokumenter af samme Beskaffenhed givne Forskrifter at anvende med en forholdsmæssig Nedsættelse af Straffen, efter Omstændighederne til det halve.

§ 276. De i §§ 268—275 nævnte Forbrydelser anses som fuldbyrdede, saa snart Falskneren har gjort Brug af Dokumentet eller givet det fra sig til Benyttelse af en anden, uden Hensyn til, om nogen derved er bleven skuffet.

§ 277. Den, der i svigagtig Hensigt forfærdiger urigtige Maal eller Vægtredskaber eller forandrer rette Maal eller Vægtredskaber, saavel som den, der benytter saadanne falske eller forfalskede Redskaber til dermed at bedrage andre, straffes med Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 5 Dage, eller med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar. Under særdeles skærpende Omstændigheder, ligesom og naar Forbrydelsen gentages, kan Straffen stige indtil 6 Aars Strafarbejde.

Den, der i sin Næringsdrift benytter Vægt eller Maal, som ikke lovlig er justeret, eller som ved Tid eller Brug er bleven forandret, straffes første Gang med Bøder indtil 100 Rdl. og i Gentagelsestilfælde med højere Bøder eller Fængsel.

§ 278. Med den i foregaaende Paragrafs 1. Stykke foreskrevne Straf anses fremdeles den, som forfalsker Varer, eller som falskelig forsyner Varer eller andre Genstande med et offentligt Stempel eller Mærke, der skal afgive Borgen for sammes Ægthed eller Godhed, eller som svigagtig tilvender sig sligt Stempel eller Præg paa Genstande, der ikke egner sig dertil, saavel som den, der uhjemlet anbringer andres Mærke eller Stempel paa Varer, der er af væsentlig ringere Beskaffenhed end den, som Stemplet eller Mærket antyder.

Er de Varer, hvorpaa andres Mærke eller Stempel uhjemlet er anbragt, ikke af nogen væsentlig ringere Beskaffenhed, bliver den i § 277 2. Stykke fastsatte Straf at anvende, hvorhos Paatale kun finder Sted, for saa vidt nogen, som derved er forurettet, begærer det. Saa kommer ogsaa den nysnævnte Straffebestemmelse til Anvendelse med Hensyn til mindre, i Smaahandelen forefaldende Vareforfalskninger, ved hvilke kun ubetydelige Tab tilføjes nogen.

§ 279. Den, som i bedragerisk Hensigt flytter, sætter eller borttager Skælsten eller forvansker andet Mærke, der betegner de forskellige Ejendommes Grænser eller de dermed forbundne Rettigheder, bliver ligeledes at straffe efter Bestemmelsen i § 277 1. Stykke.

Om Brandstiftelse.

§ 280. Sætter nogen Ild paa Hus eller Skib, enten det er hans eget eller en andens, under saadanne Omstændigheder, at han maatte indse, at andres Liv derved udsattes for aabenbar Fare, eller det sker for at befordre Oprør, Plyndring eller anden saadan Forstyrrelse af Samfundsordenen eller for at forvolde en udstrakt Ødelæggelse, straffes den skyldige med Tugthusarbejde ikke under 8 Aar; dog kan Straffen, hvis nogen ved Ildebranden omkommer stige til Livsstraf.

§ 281. Sætter nogen ellers Ild paa anden Mands Hus eller Skib, anses han med Strafarbejde fra 2 til 12 Aar.

Lige Straf er den undergiven, som for at besvige Brandforsikringen eller i anden retsstridig Hensigt sætter Ild paa eget Hus eller Skib eller paa anden Mands Hus eller Skib efter dennes Begæring eller med hans Samtykke; dog kan Straffen i disse Tilfælde under formildende Omstændigheder, navnlig hvor Huset er afsides beliggende og ikke beboet af andre, nedsættes til Strafarbejde i 1 Aar.

Til Hus bliver at henføre ikke blot de ganske eller tildels beboede eller til Beboelse indrettede Bygninger med de dertil hørende Udhuse, men ogsaa Kirker, Møller, Fabrikker, Magasinbygninger og alle andre Bygninger, som med dem kan sættes i Klasse.

§ 282. Er det paa Skov, Tørvemose, Hede eller Ager, paa Tømmer- eller Brændeforraad, Korn- eller Høstakke, paa Hytter eller Skure, eller andre lignende Genstande, at Ildspaasættelsen har fundet Sted, anses den skyldige med Strafarbejde indtil 8 Aar, dog at Straffen, hvis Genstanden er af sær ringe Betydenhed og i øvrigt under formildende Omstændig-

heder, kan nedsættes til Fængsel paa Vand og Brød, ikke under 2 Gange 5 Dage.

Har Ildspaasættelse fundet Sted under saadanne Omstændigheder, at Gerningsmanden maa indse, at andres Liv derved udsattes for aabenbar Fare, eller er den sket for at forvolde saadan Ulykke eller Ødelæggelse, som i § 280 omhandlet, kommer Straffebestemmelsen i samme Paragraf til Anvendelse.

§ 283. De i §§ 280—282 omhandlede Forbrydelser anses som fuldbyrdede, saa snart der er opstaaet Ild i den Genstand, hvis Antændelse udgør Forbrydelsen, uden Hensyn til om den har grebet mere eller mindre om sig.

§ 284. Den, som ved Tilsidesættelse af almindelig Forsigtighed afstedkommer Ildsvaade, straffes med Fængsel, hvilken Straf dog bortfalder, naar han erstatter Skaden.

Om Handlinger, hvorved Skibbrud, Oversvømmelse eller anden større Ulykke kan foraarsages.

§ 285. Hvo som i den Hensigt at vildlede eller skade Søfarende ødelægger, bortskaffer eller beskadiger Fyrindretning, Sølygte eller andet til de Søfarendes Vejledning anbragt Tegn eller Mærke, slukker Fyr eller Sølygte, anbringer falsk Tegn eller Mærke eller opfylder eller stopper det rette Farvand i Sø eller Strøm, straffes med Strafarbejde ikke under 4 Aar.

Foretages nogen af de ommeldte Handlinger uden den nævnte Hensigt, men dog med Forsæt, bliver den skyldige at straffe med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

§ 286. Forvolder nogen Skibbrud eller anden Søskade under saadanne Omstændigheder, at Menneskers Liv derved udsættes for aabenbar Fare, straffes han med Tugthusarbejde ikke under 8 Aar, dog at Straffen, hvis nogen derved omkommer, kan stige til Livsstraf. Sker det under andre Omstændigheder, bliver en ringere Grad af Strafarbejde at anvende.

§ 287. Den, som for at bevirke Oversvømmelse ødelægger eller beskadiger Vandledninger eller aaben Kanal, Dæmning, Sluse eller anden saadan Vandbygning, anses med Strafarbejde indtil 8 Aar, dog at Straffen, hvis betydelig Skade sker, kan stige højere, og hvis nogen derved omkommer, endog til Livsstraf.

Sker det med Fortsæt, men uden den Hensigt at bevirke Oversvømmelse, straffes Gerningsmanden med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

§ 288. Den, som forsætlig beskadiger en Jernbane, Transportmidlerne eller Banens øvrige Tilbehør, henlægger eller henkaster noget paa Banen, forrykker Skinnerne, efterligner Signalerne, uberettiget bringer Damp- eller andre Banevogne i Bevægelse eller i øvrigt foretager Handlinger, hvorved Transporten paa Banen udsættes for Fare, anses med Straf-

arbejde indtil 8 Aar, dog at Straffen, hvis betydelig Skade sker, kan stige højere, og, hvis nogen derved omkommer, endog til Livsstraf.

Dersom Handlingen efter sin Beskaffenhed ikke kan bringe Transporten i virkelig Fare, eller saadant dog maa anses at have ligget uden for Gerningsmandens Tanke og Hensigt, bliver den skyldige at straffe med Fængsel eller under særdeles skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 1 Aar, for saa vidt ikke nogen anden Straffebestemmelse maa medføre højere Straf.

§ 289. Foretages nogen af de Handlinger, der omtales i §§ 285—288, af Uagtsomhed, bliver Straf af Fængsel eller Bøder at anvende.

§ 290. Anvender nogen giftige eller andre farlige Stoffer til Varer, der er bestemt til Forhandling eller Benyttelse af andre, paa en saadan Maade, at andres Sundhed udsættes for Fare ved Brugen af samme, straffes han, for saa vidt ikke nogen anden Straffebestemmelse maa medføre højere Straf, med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder, navnlig naar nogen derved har taget Skade eller endog er omkommen, med Forbedringshusarbejde.

Samme Straf er den undergiven, som falholder Varer, hvortil han ved, at slige Stoffer paa foranførte Maade er benyttet.

Foretages saadanne Handlinger af Uagtsomhed, bliver Straf af Bøder at anvende.

§ 291. Den, som ved Overtrædelse af de Lovbestemmelser, der er givet, eller de Forholdsregler, der af Øvrigheden anordnes til Forebyggelse af smitsom Sygdom eller sammes Udbredelse, foranlediger Smitte eller videre Udbredelse af Sygdommen, straffes med Fængsel eller under skærpende Omstændigheder med Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

§ 292. Skal nogen befindes forsætlig at udbrede smitsom Syge blandt Husdyrene, bliver han at anse med Strafarbejde indtil 8 Aar.

Den, som ved Overtrædelse af de Lovbestemmelser, der er givet, eller Forholdsregler, der af Øvrigheden anordnes til Forebyggelse af smitsom Sygdoms Udbredelse hos Husdyrene, giver Anledning til videre Udbredelse af saadan Sygdom, straffes med Fængsel eller Bøder ikke under 20 Rdl.

§ 293. Den, der forsætlig borttager, ødelægger eller beskadiger Broer, Færgeindretninger, Brønde, Vandledninger, Fortøjningsredskaber eller Mærke, Rækværk eller andet, som er anbragt for at afværge eller advare imod Fare paa Vej, Gade eller andet Sted, hvortil haves almindelig Adgang, straffes med Fængsel eller Bøder.

Om Ødelæggelse eller Beskadigelse af fremmed Ejendom samt om Dyrplageri.

§ 294. Den, som forsætlig borttager, ødelægger eller beskadiger offentlige Monumenter eller Ting, som er bestemt til almindelig Nytte, saasom Træplantning, Hegn, Lygter til Gaders og Vejes Belysning, Vejviser eller Milepæl, straffes med Bøder eller Fængsel.

§ 295. Den, som forsætlig enten beskadiger en elektrisk Telegraf eller de til samme hørende Apparater eller i øvrigt foretager nogen Handling, hvorved Telegrafledningen afbrydes eller svækkes, eller Apparaternes Afbenyttelse forhindres, straffes med Fængsel eller under formildende Omstændigheder med Bøder, dog ikke under 50 Rdl., for saa vidt Handlingen ikke efter sin Beskaffenhed medfører højere Straf.

Sker det af Uagtsomhed, anvendes Bøder indtil 100 Rdl. eller simpelt Fængsel indtil 1 Maaned; dog kan Straffen bortfalde hvis Gerningsmanden uopholdelig anmelder det skete for den nærmeste Politiøvrighed eller en af de ved Vej- eller Telegrafvæsenet ansatte Embedsmænd eller Betjente.

§ 296. Ødelægger eller beskadiger nogen ellers forsætlig fremmed Ejendom, bliver han, for saa vidt Forholdet ikke falder ind under strengere Straffebestemmelser, at straffe med Bøder eller Fængsel. Offentlig Paatale finder kun Sted, naar Handlingen har medført Forstyrrelse af den offentlige Fred eller været forbunden med Overtrædelse af Politiforskrifter.

§ 297. Hvo som gør sig skyldig i raa Mishandling eller anden grusom og oprørende Behandling af Dyr, navnlig af Husdyr, bliver at straffe med Bøder indtil 200 Rdl. eller med simpelt Fængsel indtil 4 Maaneder.

Om Paatalen af Forbrydelser, Forebyggelsestvang, Skadeserstatning m. v.

§ 298. De i denne Lov omhandlede Forbrydelser er, for saa vidt ikke anderledes særlig er bestemt, Genstand for offentlig Paatale.

§ 299. Undsiger nogen en anden, eller truer ham med Brand eller anden Ulykke, bliver det, for saa vidt saadan Undsigelse eller Trusel ikke gaar ind under nogen af de i denne Lov indeholdte Straffebestemmelser, efter den paagældendes Begæring ifølge Øvrighedens Foranstaltning af Domstolene at afgøre, om den undsigende i den Anledning skal stille Sikkerhed og da hvilken, eller i Mangel deraf hensættes i Varetægtsfængsel paa det offentliges Bekostning. Er nogen saaledes dømt til at stille Sikkerhed, og han senere mener at burde fritages derfor paa Grund af forandrede Forhold, bliver Spørgsmaalet herom under en offentlig Sag at afgøre af den samme Domstol, for saa vidt ikke den undsagte for Fogden erklærer sig enig i, at Sikkerhedsstillelsen opgives.

§ 300. Enhver, der har gjort sig skyldig i en Forbrydelse, er pligtig at tilsvare den skadelidende Erstatning.

§ 301. Foruden den Erstatning for Helbredelsesudgifter og for Næringstab, som den, der forsætlig eller af Mangel paa tilbørlig Agtsomhed har tilføjet en anden en Legemsbeskadigelse, er pligtig at udrede til denne, vil den skyldige derhos kunne dømmes til at betale den skadelidende en af Retten fastsat Godtgørelse for de Lidelser, som er ham paaført, saavel som for den Ulempe, Lyde og Vansir, der maa flyde af den ham tilføjede Skade.

§ 302. Ligeledes vil den, som paa en strafbar Maade har forvoldt en andens Død, kunne tilpligtes, paa derom sket Begæring, at give den af-

dødes Ægtefælle eller Børn Erstatning for Tabet af deres Forsørger, fastsat enten til en bestemt Sum een Gang for alle eller til fortløbende Underholdningsbidrag for et vist Tidsrum.

§ 303. Iligemaade vil den, der har gjort sig skyldig i Ærefornærmelse eller i en af de i denne Lovs §§ 166—175, jfr. 176, omhandlede Forbrydelser, efter Omstændighederne kunde tilpligtes at betale en passende Godtgørelse til den fornærmede for den derved bevirkede Ødelæggelse eller Forstyrrelse af dennes Stilling og Forhold.

§ 304. Den, som øver Vold mod sine Forældre eller Slægtninge i opstigende Linie, forbryder sin Arveret efter den, mod hvem han saaledes har forbrudt sig, med mindre den paagældende udtrykkelig erklærer det for sin Vilje, at Arveforholdet ikke desto mindre skal blive uforandret.

Findes nogen at have gjort sig skyldig i de i denne Lovs §§ 215 og 216 ommeldte grove Fornærmelser mod saadanne Slægtninge, vil han ligeledes, naar derom nedlægges Paastand, være at dømme til at have sin Arveret efter den paagældende forbrudt.

I begge Tilfælde kan dog den forbrudte Arveret i det hele eller for en Del senere tilbagegives den skyldige ved en testamentarisk Bestemmelse.

Midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen.

Af 1. April 1905.

§ 1. Den, der imod sagesløs Person — det er en saadan, hvis Forhold ikke kunde give rimelig Anledning til Voldsgerningen — udøver Vold, der vel ikke medfører Saar eller anden Skade (almindelig borgerlig Straffelovs § 200), men dog har paadraget den overfaldne en ikke rent forbigaaende legemlig Lidelse, straffes med Fængsel eller med Tvangsarbejde. I Gentagelsestilfælde, eller naar den sagesløse angrebne er en af de i almindelig borgerlig Straffelovs §§ 201 eller 202 nævnte Personer, kan Straffen stige til Strafarbejde indtil 6 Aar. Er den sagesløse angrebne den skyldiges Slægtning i opstigende Linie, kan Straffen ikke bestemmes lavere end i almindelig borgerlig Straffelovs § 201 fastsat.

Udøves Vold, der falder ind under almindelig borgerlig Straffelovs § 203, mod sagesløs Person, straffes den skyldige med Fængsel, Tvangsarbejde eller Strafarbejde indtil 6 Aar. Har Gerningsmanden i dette Tilfælde villet den indtraadte Følge eller dog maattet forudse den som en rimelig eller ikke usandsynlig Følge af Gerningen, kan lavere Straf end Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder eller Fængsel paa Vand og Brød eller Tvangsarbejde i tilsvarende Tid ikke anvendes. Har under samme Forudsætning Voldsgerningen medført et længere Sygeleje for den angrebne eller for længere Tid gjort ham uskikket til Arbejde, straffes den skyldige med Strafarbejde indtil 6 Aar.

Ved Bestemmelse af Straffens Strenghed efter denne Paragraf bliver der at tage særligt Hensyn til, om Volden har været udøvet af flere i Forening.

§ 2. Vold mod sagesløs Person skal, selv om den ikke har medført Saar eller anden Skade (almindelig borgerlig Straffelovs § 200) og ikke er udøvet mod nogen af de i almindelig borgerlig Straffelovs §§ 201 og 202 nævnte Personer, være Genstand for offentlig Paatale, naar enten den angrebne begærer det, eller almene Hensyn efter Paatalemyndighedernes Skøn kræver det. Paatales Sagen offentlig alene efter den angrebnes Begæring, bortfalder videre Forfølgning, naar han begærer det, førend Sagen optages til Doms i 1. Instans.

§ 3. For de i almindelig borgerlig Straffelovs §§ 168—174 samt § 176 sammenholdt med §§ 168—170 og §§ 173—174 omhandlede Forbrydelser forhøjes Straffen i Tilfælde af Gentagelse saaledes, at for fuldbyrdet Forbrydelse lavere Straf end Strafarbejde ikke kan anvendes, og at det foreskrevne højeste Maal af tidsbestemt Strafarbejde indenfor den ved almindelig borgerlig Straffelovs § 11 fastsatte Grænse forhøjes med Halvdelen, og at for Forsøg lavere Straf end Strafarbejde ikke kan anvendes. Gentagelsesstraffen bliver at anvende, naar nogen, der findes skyldig i en af de nævnte Forbrydelser eller Forsøg derpaa, forhen er dømt for nogen af disse Forbrydelser eller Forsøg derpaa.

§ 4. Den, der paa anden Maade end i almindelig borgerlig Straffelovs § 182 ommeldt som Mellemmand i vindesyg Hensigt tilskynder til eller fremmer Utugt, eller som i samme Hensigt udnytter en Kvindes erhvervsmæssige Utugt eller søger at afholde hende fra at opgive den, straffes med Fængsel eller Tvangsarbejde. I Gentagelsestilfælde kan Straffen stige til Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar. Samme Straf ifalder den, som helt eller delvis lader sig underholde af en Kvinde, der driver Utugt som Erhverv, for saa vidt den paagældende ikke er en Person under 18 Aar, mod hvem Kvinden har Underholdspligt.

Samme Straf ifalder den, der for Betaling udøver eller lader sig bruge til Uterlighed med andre Personer af samme Køn, for saa vidt almindelig borgerlig Straffelovs § 177 ikke medfører højere Straf.

§ 5. Legemlig Revselse skal, som Tillæg til den i øvrigt forskyldte Straf i offentlige Sager, idømmes Personer af Mandkøn mellem 18 og 55 Aar:

1) for saadanne mod sagesløs Person begaaede Voldshandlinger af de i almindelig borgerlig Straffelovs §§ 200—204 omhandlede Arter, som for den angrebne har medført betydelig legemlig Smerte eller et længere Sygeleje eller for længere Tid gjort ham uskikket til Arbejde, naar Gerningsmanden enten har villet saadan Følge eller dog har maattet forudse den som en rimelig eller ikke usandsynlig Følge af Gerningen, og han derhos i Løbet af de sidste 5 Aar under en offentlig Sag for forsætlig Vold eller en med forsætlig Vold forbunden Forbrydelse enten er idømt Frihedsstraf eller en Bøde paa mindst 200 Kr. eller har vedtaget en saadan Bøde,

2) for gentagen Utugt med eller uterligt Forhold mod Pigebørn under 12 Aar eller Forsøg derpaa (almindelig borgerlig Straffelovs §§ 173 og 176 sammenholdt med § 173).

At den under 1) ommeldte Voldshandling udgør Bestanddel af en anden Forbrydelse, udelukker ikke Anvendelse af legemlig Revselse, naar de under 1) angivne Betingelser er til Stede.

Er Personen paa den Tid, Dommen afsiges, over 50 Aar, kan Retten dog, naar ikke særdeles skærpende Omstændigheder foreligger, undlade at idømme Legemsstraf.

Ligeledes kan Retten undlade at anvende legemlig Revselse paa Personer, der i Medfør af almindelig borgerlig Straffelovs § 39 anses med nedsat Straf. Dog kan den Omstændighed, at Forbrydelsen er begaaet i selvforskyldt Beruselse, ingen Sinde udelukke Anvendelse af legemlig Revselse paa Personer, der ikke i Gerningens Øjeblik helt har manglet den til Straf fornødne Tilregnelighed.

I de Tilfælde, i hvilke Legemsstraf idømmes som Tillægsstraf, maa Fængsel paa Vand og Brød ikke idømmes som Hovedstraf.

Den legemlige Revselse skal bestaa i Tamp eller Rotting, ikke under 10 og ikke over 27 Slag. Slagenes Antal bestemmes i Dommen. De nærmere Regler om Straffen og dens Fuldbyrdelse fastsættes ved kongelig Anordning.

Revselsen skal som Regel fuldbyrdes, førend Fuldbyrdelsen af den i øvrigt idømte Straf paabegyndes. Den domfældte skal i de sidste 2 Døgn før Revselsens Fuldbyrdelse og i det første Døgn derefter hensidde i Varetægtsfængsel og i Enkeltcelle.

§ 6. Naar nogen under en offentlig Sag findes skyldig i Vold mod sagesløs Person eller i Forbrydelse efter de i § 3 nævnte Bestemmelser i almindelig borgerlig Straffelov, og Retten finder, at Forbrydelsen er begaaet under Paavirkning af spirituøse Drikke, kan der til Retsprotokollen gives ham Paalæg om, at han i et vist Tidsrum, dog ikke ud over 5 Aar fra hans Løsladelse, ikke i nogen næringsdrivendes Lokale maa nyde spirituøse Drikke og ej heller færdes udenfor sit Hjem i kendelig beskænket Tilstand. Om Paalægget optages det fornødne i Politiefterretninger, men Meddelelse derom maa under Straf af Bøder fra 10 til 200 Kr. ikke indrykkes i offentlige Aviser.

Den, der overtræder et saadant Paalæg, anses med Fængsel paa sædvanlig Fangekost eller Tvangsarbejde indtil 3 Maaneder.

Af Politiet kan der gives næringsdrivende Paalæg om ikke at udskænke spirituøse Drikke til en saadan Person. Overtrædelse af dette Paalæg straffes med Bøder fra 20 til 400 Kr.

Sager om Overtrædelse af Bestemmelserne i denne Paragraf behandles som offentlige Politisager. Idømte Bøder tilfalder Politikassen, i København Stadens Kasse.

§ 7. Naar en Udlænding, som i Løbet af 5 Aar to Gange under offentlig Straffesag er idømt højere Straf end simpelt Fængsel for Vold imod sagesløs Person eller for Forbrydelse efter de i § 3 nævnte Bestemmelser i almindelig borgerlig Straffelov, paany under en offentlig Straffesag dømmes for nogen af disse Forbrydelser, men Betingelserne for Anvendelsen af almindelig borgerlig Straffelovs § 16, 1. Punktum, mangler, kan det

ved den sidste Dom bestemmes, at han efter udstaaet Straffetid bliver at bringe ud af Riget. Vender den saaledes udviste uden Tilladelse tilbage, anses han under en offentlig Politisag med Fængsel paa sædvanlig Fangekost eller Tvangsarbejde indtil 3 Maaneder og bliver atter at dømme til Udvisning af Riget.

§ 8. Straffen for Løsgængeri og Betleri kan, foruden til de i Lov af 3. Marts 1860 §§ 1 og 3 bestemte Straffe, ogsaa fastsættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i indtil henholdsvis 4 og 2 Maaneder.

Naar en Person, der i Løbet af de sidste 5 Aar to Gange er dømt til højere Straf end simpelt Fængsel for Betleri eller Løsgængeri eller nogen af de i denne Lovs § 4 eller almindelig borgerlig Straffelovs Afsnit 23—27 omhandlede Forbrydelser, gør sig skyldig i Betleri eller Løsgængeri, kan Straffen for denne Forseelse fastsættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost indtil 6 Maaneder eller Tvangsarbejde.

Naar en Person, der i Løbet af de sidste 5 Aar to Gange er dømt som i Begyndelsen af det foregaaende Stykke nævnt, paa ny findes skyldig i nogen af de der omhandlede Lovovertrædelser, kan der ved Dommen gives ham Paalæg om i indtil 5 Aar fra hans Løsladelse at tage Ophold i den Kommune, som af Politiet anvises ham. Ophold paa et Sted uden for Forsørgelseskommunen kan Politiet dog kun med Samtykke af Opholdsstedets Kommuneraad anvise ham. Den, der overtræder saadant Paalæg, anses under en offentlig Politisag med Fængsel paa sædvanlig Fangekost eller Tvangsarbejde indtil 3 Maaneder. Politiet er berettiget til at forkorte det Tidsrum, i hvilket tvunget Ophold i en Kommune er anvist, men kan ikke senere anvise til tvunget Ophold en anden Kommune end Forsørgelseskommunen. Tvunget Ophold i Henhold til denne Bestemmelse betragtes med Hensyn til Erhvervelsen af Forsørgelsesret som ikke eksisterende. Er domfældte Udlænding, finder § 7 tilsvarende Anvendelse.

En Straffedom for Betleri eller Løsgængeri over en Person, der 2 Gange tidligere er dømt til højere Straf end simpelt Fængsel for nogen af disse Forseelser, kan kun med Justitsministerens Samtykke indankes for Højesteret.

§ 9. Ved Gennemførelsen af Bestemmelserne i dette Kapitel kommer Forskrifterne i almindelig borgerlig Straffelovs Kapitler 1—8 og Kapitel 31 til Anvendelse, for saa vidt de ikke kommer i Strid med Kapitlets enkelte Bestemmelser.

Med Hensyn til de i foranstaaende §§ 1, 3, 5, 7 og 8 omhandlede Gentagelsesvirkninger kommer Domme og Vedtagelser, hidrørende fra Tiden før denne Lovs Træden i Kraft, i Betragtning lige med Domme afsagt efter nærværende Lov.

Legemlig Revselse, idømt som Tillægsstraf efter denne Lov, kommer ikke i Betragtning ved Afgørelsen af, om en Dom af domfældte kan kræves indanket for Højesteret ved offentlig Foranstaltning.

§ 10. Naar en Person, der udstaar Frihedsstraf, under sin Straffetid hensættes i Strafcelle, medregnes den Tid, i hvilken han hensidder der, ikke til Tiden for den ham idømte Straf.

§ 11. Tvangsarbejde udstaas i de dertil bestemte Anstalter. Saa snart Forholdene nødvendiggør det, bliver der ved Lov at indrette en for hele Landet fælles Tvangsarbejdsanstalt, til hvis Tilvejebringelse og Drift Udgifterne afholdes af Statskassen. I denne Anstalt bliver da de at anbringe, som dømmes til Tvangsarbejde i Medfør af nærværende Lov.

Tvangsarbejde kan ikke tilkendes i kortere Tid end 12 Dage og ikke i længere Tid end to Aar. Tvangsarbejde er som Strafart sideordnet med Fængsel paa Vand og Brød (almindelig borgerlig Straffelovs § 31). Til 6 Dages Tvangsarbejde svarer 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød.

I Reglementer for Tvangsarbejdsanstalter kan der optages Bestemmelser om Undervisning og Opdragelse af Fangerne samt Belønninger for god Opførsel, ved hvilke, saa vidt Forholdene tillader det, de gældende Regler om Strafarbejdes Fuldbyrdelse efterlignes.

Ligeledes kan det ved Reglementerne hjemles, at Anstaltens Bestyrelse kan med Politimesterens Samtykke for Fanger, der viser aabenbar Mangel paa god Vilje til Arbejdet, fastsætte et til den tilbageværende Straffetid passende Maal af Arbejde med den Virkning, at Fangen ikke løslades, forinden han — med mindre utilregneligt Forfald indtræffer — har fuldført det paagældende Arbejde. Forlængelsen kan dog ikke overstige $^1/_3$ af den idømte Straffetid.

Til de disciplinære Straffe, der efter Fattiglovens § 41 kan fastsættes for Tvangsarbejdsanstalter, kan føjes, at Anstaltens Bestyrelse efter dertil af Stedets Politimester i hvert enkelt Tilfælde meddelt Samtykke kan for grovere Uordener ikende Fangerne haardt Natteleje, mørk Arrest med eller uden Indskrænkning i Kosten, samt de mandlige Voldsforbrydere, overfor hvilke andre Straffe har vist sig uvirksomme, legemlig Revselse. Derimod er Anvendelse af Spændetrøje som disciplinær Straf forbudt.

§ 13. I de Tilfælde, i hvilke ifølge almindelig borgerlig Straffelov den laveste for en Forbrydelse fastsatte Straf er Fængsel paa Vand og Brød, kan Straffen omsættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i det lovbestemte Forhold (almindelig borgerlig Straffelovs § 25) eller under formildende Omstændigheder i mindst den dobbelte Tid.

§ 14. Adgangen til at afsone Bøder med Fængsel paa Vand og Brød ophæves.

§ 15. Lovovertrædelser, begaaet af Børn, der endnu ikke har fyldt 14 Aar, straffes ikke. I Stedet for Straf bliver, efter foretagen strafferetlig Undersøgelse, paa saadanne Børn at anvende de fornødne Opdragelses- og Sikringsmidler, saasom Advarsel til Barnet og dets Opdrager, Anordning af Tilsyn med Opdrageren ved en paalidelig Mand eller Kvinde, som dertil er villig og egnet, Paalæg om, at Barnet skal besøge en Dagarbejdsskole, en Arbejdsstue eller lignende Indretning, hvor saadanne findes, Paalæg til Opdrageren om at tildele Barnet en passende Revselse i Hjemmet under saadant Opsyn, som findes formaalstjenligt, samt Anbringelse af Barnet uden for Hjemmet i en hæderlig og paalidelig Familie, et Børnehjem eller en Opdragelsesanstalt, i Forbindelse med Opdragelses-

rettens Overdragelse til en dertil egnet Person. Findes den sidstnævnte Foranstaltning ikke fornøden, bliver det dog at tilkendegive Indehaveren af Opdragelsesretten, at han maa vente, at denne fratages ham, naar de givne Paalæg ikke efterkommes, eller der lægges Hindringer i Vejen for Tilsynet, eller det i øvrigt for Barnets Skyld maatte vise sig nødvendigt.

Om Foranstaltninger, der ikke gaar ud paa Anbringelse uden for Hjemmet, eller hvori Forældre eller Værge har samtykket, kan Underøvrigheden, i København Politidirektøren, tage Bestemmelse. Dog kan dennes Afgørelse paaklages af Barnets Forældre eller Værge til Overøvrigheden. Anbringelse udenfor Hjemmet og Opdragelsesrettens Overførelse til andre uden Samtykke af Forældre eller Værge kan kun Overøvrigheden anordne. Saadan Anbringelse kan udstrækkes til Barnets 18. Aar. Under særegne Omstændigheder kan Justitsministeren bestemme, at den skal vedvare udover denne Alder indtil 3 Aar fra Anbringelsen.

Under den strafferetlige Undersøgelse angaaende Børns Lovovertrædelser bør Varetægtsfængsel overfor dem kun anvendes, naar Omstændighederne ikke tillader at erstatte det ved at sætte Barnet under Tilsyn af paalidelige Personer.

Udgifter ved de i denne Paragraf omhandlede Opdragelses- og Sikringsforanstaltninger afholdes som Delinkventomkostninger. De offentlige Kasser, hvoraf de udredes, kan fordre dem refunderet af de forsørgelsespligtige efter Overøvrighedens Bestemmelse under de i Fattiglovens § 9 indeholdte Betingelser og efter de i den nævnte Paragraf givne Regler.

§ 16. De om Straffen for og Paatalen af Lovovertrædelser, begaaet af Personer mellem 15 og 18 Aar, gældende Bestemmelser udvides til at gælde om Overtrædelser, begaaet i Alderen mellem 14 og 15 Aar. Dog skal den legemlige Revselse, der efter Reglerne i almindelig borgerlig Straffelov og nærværende Paragraf i visse Tilfælde kan idømmes Drenge mellem 14 og 15 Aar, bestaa i Ris.

Personer mellem 14 og 18 Aar maa fremdeles, som hidtil, ikke dømmes til Fængsel paa Vand og Brød. Regelen om, at Legemsstraf kan anvendes paa Mandspersoner i denne Alder i Stedet for Fængsel paa Vand og Brød, indskrænkes til kun at gælde, naar de dømmes for Voldsforbrydelse.

Skønnes det, at Straffen for en Person mellem 14 og 18 Aar ikke vil overstige en lavere Grad af Strafarbejde, kan Justitsministeren bestemme, at Paatale bortfalder paa Betingelse af, at den paagældende anbringes under Forhold, der skønnes at være betryggende, og i et efter Tilfældets Beskaffenhed fastsat Aaremaal, der kan strække sig indtil det fyldte 21. Aar, undergives et dertil skikket Tilsyn gennem en i saadant Øjemed virkende Forening eller paa anden Maade. Til Gennemførelsen af saadan Foranstaltning er Forældres eller Værges Samtykke ikke nødvendigt. Sagen bliver efter Justitsministerens Bestemmelse at genoptage, saafremt den paagældende inden den fastsatte Tidsfrists Udløb enten gør sig skyldig i ny Forbrydelse eller begaar væsentlig Overtrædelse af de ham af Tilsynet meddelte Forskrifter. Udgifter ved en saadan Foranstaltning,

som ikke udredes ad privat Vej, afholdes som Delinkventomkostninger. Med Hensyn til Refusion hos de forsørgelsespligtige finder Slutningsbestemmelsen i § 15 tilsvarende Anvendelse.

§ 17. Almindelig borgerlig Straffelovs § 40, 1. Stykke, 2. Punktum, affattes saaledes:

»Dog skal det kun til Forsvar for Liv, Helbred eller Velfærd, eller mod Overfald, hvoraf betydelig Skade paa Person med Rimelighed kan befrygtes, være tilladt at anvende saadanne Forsvarsmidler, ved hvilke Angriberens Liv udsættes for øjensynlig Fare«.

§ 20. Naar en Straffedom ikke lyder paa anden Straf end Bøder, Fængsel eller Tvangsarbejde, kan det under formildende Omstændigheder — saasom Alder, foregaaende Vandel, uforbeholden Tilstaaelse, Genstandens ubetydelige Værdi, ydet eller tilbudt Erstatning, Samtykke til at undergives moralsk Forsorg — i Dommen bestemmes, at Fuldbyrdelsen skal udsættes. Udsættelsen kan betinges af, at den domfældte inden en fastsat Frist yder den forurettede tilbudt Erstatning, og efter Omstændighederne af, at han undergiver sig en nærmere bestemt moralsk Forsorg.

Bliver den saaledes domfældte inden Forløbet af 5 Aar fra den endelige Afsigelse af den betingede Dom under en offentlig Sag tiltalt for en forsætlig Forbrydelse med det Udfald, at han idømmes højere Straf end Bøder, bliver ogsaa den udsatte Straf at fuldbyrde. I modsat Fald bortfalder Fuldbyrdelsen.

Er den senere begaaede Forbrydelse, for hvilken Straf af den anførte Størrelse er forskyldt, uagtsom, afgør Retten efter samtlige Forhold, om den tidligere Dom bør fuldbyrdes eller ikke.

Finder Tiltale for en inden de 5 Aar begaaet Forbrydelse først Sted efter de 5 Aars Udløb, kommer det stedfundne Brud paa Betingelsen i Betragtning som en skærpende Omstændighed ved Udmaalingen af Straffen for denne Forbrydelse.

Opfyldes en i Medfør af 1. Stykke, 2. Punktum, fastsat Betingelse ikke, bliver Straffen ligeledes at fuldbyrde, med mindre dette paastaas at skyldes Omstændigheder, som ikke kan tilregnes den domfældte. Efter hans Begæring bliver det da af den Ret, som har paadømt Sagen, ved Kendelse at afgøre, om Fuldbyrdelse skal finde Sted, eller Betingelsen frafaldes eller ændres efter Forholdene. Saadan Kendelse kan ikke af domfældte indankes for højere Ret.

§ 21. Kommer den udsatte Straf ikke til Fuldbyrdelse, betragtes den som udstaaet ved Dommens Afsigelse, og de til Æresoprejsning knyttede Følger indtræder uden Æresoprejsnings Meddelelse.

§ 22. Bliver den betinget domfældte inden 5 Aar efter endelig Afsigelse af den betingede Dom under en offentlig Sag tiltalt for nogen strafbar Handling, der er begaaet, førend Dom overgik ham i 1. Instans, og for hvilken der er forskyldt anden Straf end saadanne, hvis Fuldbyrdelse efter § 20 kan udsættes, skal Retten fastsætte en ny, for begge Forbrydelser fælles Straf jævnfør alm. borg. Straffelov §§ 62 og 64.

Er det derimod efter den for det senere oplyste Forhold forskyldte

Straf ikke udelukket, at betinget Straffedom med Hensyn til dette kunne afsiges, skal Retten under Hensyn til de i § 20 fremhævede Omstændigheder afgøres om en for begge Forbrydelser fælles Straf til Fuldbyrdelse uden Udsættelse bør fastsættes, eller om ny betinget Straffedom bør afsiges.

§ 23. I enhver betinget Straffedoms Konklusion skal det under udtrykkelig Henvisning til denne Lov udtales, at Straffen efter 5 Aars Forløb vil bortfalde, saafremt Lovens og de i øvrigt fastsatte Betingelser overholdes.

Lov om Afsoningen af Bøder udenfor kriminelle Sager.

Af 16. Februar 1866.

§ 1. Naar nogen, der ifølge Dom eller Kendelse udenfor kriminelle Sager eller ifølge Forlig eller Øvrighedsresolution har at udrede en Strafbøde, ganske eller tildels undlader at betale samme, bliver det ikke betalte Beløb, uden at det først skal forsøges inddrevet hos ham, at afsone med simpelt Fængsel i 1 Dag for hver 2 Rd., som Beløbet udgør indtil 20 Rd. indbegrebet, 1 Dag for hver 3 Rd. af den Del af Beløbet, som en mellem 20 og 50 Rd. og 1 Dag for hver 5 Rd. af det overskydende Beløb.

Bøder af et mindre Beløb end 4 Rdl. afsones med 2 Dages simpelt Fængsel; men i øvrigt tages der ved Afsoningen af Bøder kun Hensyn til den Del af samme, hvortil der svarer fulde Dages Fængselsstraf.

Naar den skyldige fremsætter Begæring derom for Fogden, og hans Helbredstilstand ikke er til Hinder derfor, bliver det simple Fængsel at forandre til Fængsel paa Vand og Brød i tilsvarende Tid, saaledes at 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød træder i Stedet for 6 Dages simpelt Fængsel; dog kan Afsoningen med Fængsel paa Vand og Brød ikke finde Sted i kortere Tid end 2 Dage. Saafremt det simple Fængsel udgør en længere Tid end 12 Dage og derhos et Dageantal, hvori Tallet 6 ikke gaar op, bortfalder den overskydende Del, for saa vidt den er mindre end 3 Dage, men regnes lige med 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød, for saa vidt den udgør 3 Dage eller derover.

§ 2. I de enkelte Tilfælde, hvor Bøderne er tillagt den forurettede Person, staar det denne frit for at lade dem inddrive hos den skyldige; men i øvrigt kommer med Hensyn til Afsoningen af den Del af disse Bøder, som ikke betales eller indkommer ved Eksekution, de i § 1 givne Regler til Anvendelse, naar Domhaveren desangaaende henvender sig i København til Politidirektøren og udenfor København til Overøvrigheden. Derimod skal Gældsfængsel ikke for Fremtiden kunne anvendes for Bøder.

§ 3. Hvor nogen under Tvang af en fortløbende Bøde er ved Dom eller Øvrighedsresolution i Medhold af Lovene tilholdt at opfylde en Forpligtelse mod det offentlige, og hverken denne Handling foretages, eller Bøden erlægges, bør Beløbet af saadan Bøde ligeledes paa Begæring af den offentlige Myndighed, som har Ret til at fordre Dommen eller Re-

solutionen fuldbyrdet, afsones efter Bestemmelserne i § 1, dog saaledes, at Afsoningen første Gang ikke maa overstige 1 Maaneds simpelt Fængsel, og at der, efter at denne Straf er udstaaet, maa hengaa 4 Uger, inden Afsoningen paa ny kan finde Sted, hvorimod da det hele Bødebeløb, der er paaløbet fra den Tid, da den første Fuldbyrdelse af Afsoningen var tilendebragt, kan fordres afsonet efter Bestemmelserne i § 1, og saaledes fremdeles, hver Gang 4 Uger er forløbne efter den sidste Afsonings Tilvejebringelse.

Tillæg til Lov om Afsoningen af Bøder udenfor kriminelle Sager.

§ 1. Naar nogen, der ifølge Dom eller Kendelse udenfor kriminelle Sager eller ifølge Forlig eller Øvrighedsresolution har at udrede en Strafbøde, ganske eller tildels undlader at betale samme, bliver det ikke betalte Beløb, uden at det først skal forsøges inddrevet hos ham, at afsone med simpelt Fængsel i 1 Dag for hver 2 Rdl., som Beløbet udgør indtil 20 Rdl. indbegrebet, 1 Dag for hver 3 Rdl. af den Del af Beløbet, som er imellem 20 og 50 Rdl., og 1 Dag for hver 5 Rdl. af det overskydende Beløb.

Bøder af et mindre Beløb end 4 Rdl. afsones med 2 Dages simpelt Fængsel; men i øvrigt tages der ved Afsoningen af Bøder kun Hensyn til den Del af samme, hvortil der svarer fulde Dages Fængselsstraf.

Naar den skyldige fremsætter Begæring derom for Fogden, og hans Helbredstilstand ikke er til Hinder derfor, bliver det simple Fængsel at forandre til Fængsel paa Vand og Brød i tilsvarende Tid, saaledes at 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød træder i Stedet for 6 Dages simpelt Fængsel; dog kan Afsoning med Fængsel paa Vand og Brød ikke finde Sted i kortere Tid end 2 Dage. Saafremt det simple Fængsel udgør en længere Tid end 12 Dage og derhos et Dageantal, hvori Tallet 6 ej gaar op, bortfalder den overskydende Del, for saa vidt den er mindre end 3 Dage, men regnes lige med 1 Dags Fængsel paa Vand og Brød, for saa vidt den udgør 3 Dage eller derover.

§ 2. I de enkelte Tilfælde, hvor Bøderne er tillagt den forurettede Person, staar det denne frit for at lade dem inddrive hos den skyldige; men i øvrigt kommer med Hensyn til Afsoningen af den Del af disse Bøder, som ikke betales eller indkommer ved Eksekution, de i § 1 givne Regler til Anvendelse, naar Domhaveren desangaaende henvender sig i København til Politidirektøren og udenfor København til Overøvrigheden. Derimod skal Gældsfængsel ikke for Fremtiden kunne anvendes for Bøder.

§ 3. Hvor nogen under Tvang af en fortløbende Bøde er ved Dom eller Øvrighedsresolution i Medhold af Lovene tilholdt at opfylde en Forpligtelse mod det offentlige, og hverken denne Handling foretages eller Bøden erlægges, bør Beløbet af saadan Bøde ligeledes paa Begæring af den offentlige Myndighed, som har Ret til at fordre Dommen eller Resolutionen fuldbyrdet, afsones efter Bestemmelserne i § 1, dog saaledes at

Afsoningen første Gang ej maa overstige 1 Maaneds simpelt Fængsel, og at der, efter at denne Straf er udstaaet, maa hengaa 4 Uger, inden Afsoningen paa ny kan finde Sted, hvorimod da det hele Bødebeløb, der er paaløbet fra den Tid, da den første Fuldbyrdelse af Afsoningen var tilendebragt, kan fordres afsonet efter Bestemmelserne i § 1, og saaledes fremdeles, hver Gang 4 Uger er forløben efter den sidste Afsonings Tilendebringelse.

§ 4. Denne Lov træder i Kraft den 1. Juli 1866.

Lov om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel og Straf eller Dom samt om Udredelse i visse Tilfælde af Sagens Omkostninger i offentlige Straffesager.

Af 5. April 1888.

§ 1. Den, der har været underkastet Varetægtsfængsel og derefter frifindes eller løslades, uden at Sagen forfølges til Doms, har Krav paa en af Retten fastsat Erstatning for den Lidelse, den Tort og det Formuestab, der er tilføjet ham ved Frihedsberøvelsen, naar det efter de fremkomne Oplysninger maa antages, at han er uskyldig i den Forbrydelse, hvorfor han var fængslet.

Saadan Erstatning tilkommer ligeledes den, der har været underkastet Varetægtsfængsel paa Grund af Sigtelse for et Forhold, som falder ind under en Straffebestemmelse, der ikke hjemler Anvendelse af højere Straf end Bøder eller simpelt Fængsel.

§ 2. Den ommeldte Ret til Erstatning bortfalder, naar den paagældende selv ved sit Forhold har givet Anledning til Fængslingen. Retten kan dog, naar det udviste urigtige Forhold maa antages at være foranlediget af Frygt, Forvirring eller undskyldelig Misforstaaelse, tilkende en forholdsvis mindre Erstatning.

§ 3. Slutter Sagen uden Tiltale imod den paagældende, kan han, hvis han begærer det, fordre Erstatningskravet afgjort ved en Kendelse, der afsiges, naar Sagen for hans Vedkommende sluttes, dog at der gives Overøvrigheden (i København Politidirektøren) fornøden Underretning, for at denne kan varetage Statskassens Tarv.

I øvrigt gøres Krav paa Erstatning for Varetægtsfængsel gældende under en særegen civil Sag imod det offentlige, efter Stævning til Amtmanden, i København Politidirektøren, og vedkommende Forhørsdommer, og staar det Sagsøgeren frit for at anlægge Sagen enten ved Underretten paa det Sted, hvor han har været fængslet, eller umiddelbart ved den overordnede Ret, under hvilken Forhørsdommeren hører, for saa vidt det ikke er Højesteret. Sagen er for begge Parter beneficeret, og den for det offentlige beskikkede Sagfører har tillige at varetage Forhørsdommerens Tarv.

Indankes den paagældende kriminelle Sag eller Fængslingskendelsen særskilt for højere Ret, kan Erstatningsspørgsmaalet dog ogsaa frem-

sættes og forlanges afgjort under Appelsagen. Det paaligger i saadant Fald Aktor at paase Forhørsdommerens og Statskassens Interesse.

Underordnet Rets Afgørelse af Krav paa Erstatning for Varetægtsfængsel kan saavel af den paagældende som af det offentlige appelleres uden Hensyn til summa appellabilis.

§ 4. Sag om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel maa anlægges inden et Aar, efter at den paagældende er kommet til Kundskab om de Omstændigheder, hvorpaa han støtter sit Krav. Findes det at være aldeles ubegrundet, bør det ved Dommen paalægges ham at udrede Sagens Omkostninger.

§ 5. Saafremt det, efter at nogen i Henhold til Dom har udstaaet en Straf eller nogen Del af en saadan, paa behørig Maade afgøres, at Straffen ikke af ham har været forskyldt, har han Krav paa Erstatning af Statskassen for tilføjet Lidelse, Tort og Formuestab.

Saadant Erstatningskrav kan indtales ved den Underret, for hvilken Straffesagen har været anlagt, efter Stævning til Overøvrigheden og den eller de Dommere, som har idømt Straffen, eller umiddelbart ved den nærmest overordnede Ret, saafremt dette ikke er Højesteret, hvorhos de øvrige i § 3 for Sager angaaende Erstatning for Varetægtsarrest givne Regler kommer til Anvendelse ogsaa paa her omhandlede Sager.

§ 6. Fordringen paa Erstatning for Formuestabet tilkommer efter den paagældendes Død hans Ægtefælle og Livsarvinger.

§ 7. Erstatning i Henhold til denne Lov udredes af Statskassen, men den har Regres til den vedkommende Dommer, for saa vidt han derved har gjort sig skyldig i Misbrug af Embedsmyndighed, Skødesløshed eller andet uforsvarligt Forhold.

§ 8. Naar den sigtede frifindes eller Sagen i øvrigt endes uden at have ført til hans Domfældelse, bliver i offentlige Straffesager Omkostningerne at bære af det offentlige, undtagen for saa vidt de i det hele eller for en Del er foraarsaget ved tilregneligt, retstridigt Forhold fra den sigtedes Side.